

***Li ser çerçoveya şerê jenosîde li
kurdistanê***

Abdusamet Yîgît

Li ser çerçoveya şerê jenosîdê li kurdistanê

Weşanên SORAN e

Kewçera 2019

Edîtor : Zeynel Abidîn Han

Berpirsiyariya Redaksiyonê: Zagros Baran

Grafîk û Design : Gazîn Han

email: han-grafik@hotmail.de

<https://www.facebook.com/kovaraxwenas>

Çap û Grêdan : Concept Medienhaus GmbH

Bülöwstr. 56-57 10783 Berlîn

ISBN 978-3-981668-67-3

Gûharandina rejimê û şerê wê yê li dijî civake kurd li kurdistanê

Gûharandina rejimê li tirkîya ku mirov li pêvajoyên bînerê wê, were dîtin ku wê, di çerçoveya şerê yê bi civake kurd re de bê. Li gorî demê wê, çawa wê şerê wê bi civakê re bo şandina wê bikê wê, bi wê armancê wê ew wê bikê. Pêvajoyên dawî ên gûharînên rejimê ên weke bi destûrî, ramyarî û aliyên wê yên din ve ku mirov li wê bînerê jî mirov wê, di serî de wê, vê aliyê wê kifşbikê. Di vê lêkolîn û xabate xwe de min di serî de di destpêkê de wê, pêvajoyên dawî ên di wê rengê û awayê de bi gûharînê bi rejimê re hatina çêkirin ezê, li ser wan bisekinim.

Çavkanîyên min ên vê xabatê wê, dema ku wê mirov hundûrê wê bixwenê jî wê, bibiînê. Cih bi cih wê, di dem û cihê de wê, bi temenê û çankaniyên wan re wê, şîroveyyên min wê werina dîtin. Dem bi dem wê, dema ku wê pêşketin wê rûbidin wê, di wê demê û ankû kêlîkê de wê werina nivîsandin. Wê hingî wê, zêdetirî wê, mirov wê karibê bi çavkaniyên wê re rastiyên demkî bi têgîhiştinî fahmbikê.

Nivîsandina xabatekê bi navê 'li ser çerçoveya şerê jenosîdê li kurdistanê' wê, bêgûman wê, çerçoveya wê pirr zêde wê berfireh bê. Di çerçoveya rejimên herêmê ên weke îran, îraq, sûrî û tirkîya de wê bigiştî mirov wê, divê ku wê hilde li dest. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov wê, bi ramyarîya hêzên hegomonîk re jî wê, divê ku wê hilde li dest. Ber ku wê, rewşa pîrsgirêka kurd û afirandina wê û domandina wê pîrsgirêkê wê, hinekê jî wê temenê wê, ramyarîya hêzên hegomonîkî ên li herêmê jî bê. Bi gotineka din wê, ew jî wê, bi ramyarîya xwe wê, hevkarê wê şerê jenosîdkirina civake a li herêmê bin. Pêvajoya hêrîşên li afrînê ku wê, bi alikari û destûra Rûsya wê bibiê û wê piştê wê pêvajoya piştî 9ê, çerçeya 2019an ku wê, bi levkirina amarîka û tirkîya re ku wê bibiê wê tenê du minaqên guncav ku mirov li berçav bigirê bê. Her wusa di wê rengê de mirov dikarê gelek minaqên din jî bibiînê.

Di wê rengê û awayê de wê, dema ku mirov di çerçoveya têgîna gûharînên rejimî de pêvajoya şerê jenosîdkirina civakê hilde li dest wê demê mirov wê, bibiînê ku wê, di çerçoveya bêstatû hiştina civakê de wê, ji aliyekê ve wê temenê wê şerê jenosîdkirinê wê bê afirandin. Ji xwe wê, bo domandina wê şerê ew bê kirin bê. Her wusa wê, di wê rengê de wê, mirov dikarê di dewama wê de wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê rengê de wê, statûqûya ku ew bi ramyarî hatî afirandin wê, dema ku wê, hebûna civakekê di wê de wê, newê dîtin û ser ziman û ankû naskirin wê, ew civak wê, bê armanca hêrîşên politikayên rejimê ên şer û yên ne şer jî. Ev yek wê, li kurdistanê û bi civake kurd re wê, bi awayekê vekirî wê, were dîtin. Min pêvajoya şerê jenosîdê bi teybetî di xabatên xwe yên weke 'berxwedana dîrokî a afrînê', 'kobanê stalingrada kurdan' û 'li ser jenosîda kurd a ku ew hê di 21ê de di hê domandin' de bi gelek pêvajoyên wê hanî li ser ziman. Ev xabat wê ji aliyekê ve wê wan xabatên min ê berê jî wê, ji gelek aliyan ve wê temem bikê. Bêgûman hê gelek aliyên wê yên dîrokî, destûrî, ramyarî, civakî, çandî û hwd hena ku ew divê ku ew ji gelek aliyan ve her yekê werina li ser ziman bin.

Lê di wê çerçoveyê de min di serî de çerçoveyeka wê ya ku ew were kûrkirin û di wê de kûrbûn bibê hanî li ser ziman. Bi teybetî jî weke nivîskarê kurd ku ez bi zimanê kurdî kurdî dinivîsênim wê, di serî de wê, qadaxaya ku rejima tirk danîya li ser zimanê kurd di wê çerçoveya wê şerê jenosîdkirina civakê de wê, di hemû pêvajoyên min ên nivîsandina min a bi kurdî de wê derkeve pêşîya min. Ji aliyekê din ve jî wê, civake kurd ku wê,

zimanê wê hatîya qadaxakirin ku wê, bi zimanê tirkî bi mecbûrî wê, bixwênê ew jî wê ji aliyekê din ve jî wê, pirsgerêkek mazin a ku mirov di çerçoveya wê pêvajoya şerê jenosîdkirina civakê a jî aliyê ve ku wê derkeve li hemberî mirov bê. Di rengekê 'oto-asimilasyonê' de wê, ew xwe bi wê re wê bide domandin. Wê, ev jî wê, weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê, hilde li dest bê.

Civakek ku ew jî hemû rastiyên wê hatiya dûrkirin wê, dema ku mirov wê fahmbikê wê, ji van aliyan ve wê, zêdetirî wê, rewşên wê yên bi pirsgerêk wê xwe derxina li hemberî mirov. Ber vê yekê min giring dît ku ez bi têgihiştinek çandî, felsefeya dîrokî û civakî dest bi nivîsandina wê xabatê bikim.

Bi rengê nivîsandina dîroka wê bi wê, ew hat kontrol kirin.

Her timî serdeme me ku ew bahse wê dihê kirin wê ew weke demeka zanin û ragihandinê wê were pênasekirin û hanîn li ser ziman. Zanîn û rengê wê yê bi ew bi wê dihê nivîsandin wê bêgûman wê pirr zêde wê giring bê. Her wusa em dema ku bi wê rengê nivîsandinê, li ser gotina 'dîrokê' re li wê bihizirin wê, ew wê zêdetirî wê giringîya wê xwe bide dîyarkirin.

Çendî ku wê, ragihandin û zanîn wê weke rengekê xwe hanîna li ser ziman, azadbûn û hanîna li ser ziman a bi gotina 'xwe weke xwe' jî wê bê dîtîn jî lê wê, di roja me de wê, vajî wê, rastiyek wê bi rengê nivîsandinê re wê xwe bide dîyarkirin. Em wê rastiyê bi zêdeyî wê, bi rewşa civake kurd û şewayê dîroka wê ya demên dawî a bi wê ku ew li ser rêxistinên wê re hatiya dayîn nivîsandin re wê kifş dikin. Ber vê yekê di aslê xwe de ez, hertimî dema ku ez dihênima li ser ziman ez balê dikişênima li ser rengê nivîsandinê.

Rengê nivîsandina dîrokê, ku mirov tenê li ser rewşa rêxistin û xate pêvajoyên pêşketina başûrê kurdistanê re wê tenê re wê hilde li dest wê, were dîtîn. Di vê çerçoveyê de wê, bi wê re wê ew jî wê, were dîtîn ku ew rengê bi wê nivîsandina dîroka wê, çawa bi wê hem hatîya kontrolkirin û bi wê re hem jî çawa weke tedbîreka li gorî xwe ku wê çawa wê bi wê pêşîya hatîna wan ya cem hevdû wê bi wê bigirin wê were bikarhanîn. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewş wê jî aliyê têgîn û felsefeya dîrokê ve jî wê, karibê gelek têgînên giring ên vê demê wê bide me.

Di aslê xwe de em wê werênina li ser ziman ku em li vir di serî de wê beşa mijara xwe di serî de wê, weke beşeka ku em wê dikarin tenê bi têgihiştin û têgîn û zanîna dîrokê re bi wê bihizirin bin. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, bi gotina dîroka başûrê kurdistanê û ji salên 1990î û pê de wê hilde li dest û wê werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, rengê bi wê dana jîyankirinê, rengê bi wê dîroka wê hatîna dayîn nivîsandinê û her wusa pêvajoyên wê yên rêveberiyê ku ew bi wê hatina jînkirin wê pirr zêde wê vegotinbar bin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê weke aliyekê giring wê bikê mijarek lêkolînê li ser gotina zanîna dîrokê re.

Di aslê xwe de wê, dema ku mirov wê, vê beşa dîroka başûrê kurdistanê wê tenê bi serê xwe wê bikê mijare lêkolînê di çerçoveya zanîna dîrokê de wê, bi wê re wê ew wê weke aliyekê giring wê di vê rengê û awayê de wê were dîtîn ku wê, çawa wê çawa wê bi wê rengê dîroka wê ya ku ew bi wê hatîya dayîn nivîsandina ew çawa hatîya kirin bin kontrolê û bi wê çawa ew hatîya kirin rewşeka dijber li beşên din ên kurdistanê û rastîya civake kurd de. Wê, di vê rengê û awayê de wê, ev wê weke aliyekê giring wê xwe bide dîyarkirin.

Mijare fahmkirina rewşê bi rengê dîroka hatî nivîsandin re wê, di vê çerçoveyê de wê, têgîneka baş wê bide me. Lê li vir wê dema ku wê jîyanek ku ew hê didomê ku ew li ber me hebê wê demê em gotina têgîna zanîna dîrokê û ya nivîsandina dîrokê tenê nikarin wê bi ya ku ew hatî nivîsandina wê bi tenê werênina li ser ziman. Wê, di vê çerçoveyê de wê, bi bergirên sîyesî wê, çawa wê, çerçoveyekê wê li gorî xwe wê biafirênin wê di wê çerçoveyê de wê bikin ku ew dîrokê bidina nivîsandin û li ser wê rengê ku ew dana nivîsandin re wê, politikayên xwe bikina meriyetê de wê, ew wê bi wê re wê were dîtin.

Di vê çerçoveyê de wê, dema ku em bahse dîroka nivîsandî dikin em bi wê re divê ku em ji birnekin ku em di farqê de bin ku têgînek û ankû hiş û têgihiştinek bi mirovan re bi wê re çêbûya ku wê, çawa wê, ew wê dîrokê wê bikin ku ew li gorî dixwezin li şûn xwe bihêlin ji wê çêbibê. Di vê rengê û awayê de wê, zanistên weke yê bi felsefe, zanîn û zanistên dîrokê û hwd re wê, di vê çerçoveyê û reng û awayê de wê, pirr zêde wê werina bikarhanin. Em dema ku van aliyan baş fahm nekin emê, nikaribin bi awayekê baş dîrokê ji fahmbikin. Ew fekulteyên dîrokzanîyê ku ew di roja me de ew hatina pêşxistin wê, di vê çerçoveyê de wê, ji perwerdekirina kesên li ser dîroka bûhûrî re wê, ji wê zêdetirî wê li ser dîroka ku wê çawa wê were nivîsandin wê, bi awayekê vekirî û ankû sergirtî wê bisekin in. Di vê rengê û awayê de wê, di aslê xwe de wê, ev rengên nivîsandina dîrokê ku wê weke awayekê kontrolkirinê wê were bikarhanin ku ew dihê pêşxistin wê, bi me wê van rewşên perwerdeyên fekulteyê û hwd bihemû aawayên wê re wê ji me bixwezê ku em bikina berlêpîrsînê de.

Di aslê xwe de dîrok wê, di vê çerçoveyê de wê, were ser ziman wê, weke mijareka ku ew hatî jînkirin û ankû weke rewşa hatî jînkirin li şûn mayî wê were ser ziman. Ev çendî ku ew rast ji bê wê, ewçendî ji wê weke têgîneka kêma mabê ji bê. Dema ku wê, bahse gotina dîrokê bi salixkirina wê re wê, were kirin wê, bi têgîna 'pêşaroj', 'îro' û 'paşaroj' wê bi wan hersê lingên wê re wê were li ser ziman. Mejiyê me, hat roja me bi ya ku ew hatî jînkirin, 'qanc' û ankû 'xirab' re alaquadar bûya. Lê ji wê zêdetirî wê, di aslê xwe de wê, weke aliyekê wê yê din ji wê, ew wê hebê ku mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, aliyê têgîna salixkirî bigotina 'dîrokê' re a bi gotina 'demên pêş' re ji wê weke aliyekê ku wê pêwîstî bi wê hebê ku mirov wê, li wê bihizirê bê.

Di roja me de wê, gelek dîrokzanîn 'fermî' wê, di wê rengê û awayê de wê serî wê bo desthilatdarîyek serdest û kû karibê kontrola xwe serdest bikê û çêbikê wê pênûsa xwe wê bikarbênin. Di wê rengê û awayê de wê, ev ji wê, di wê çerçoveya rengê dîroka hatî nivîsandin de wê, bi awayekê wê xwe bide dîyarkirin. Rengê dîroka ku ew hatî nivîsandin wê tenê wê weke rûyekê madalyonê bê. Lê rûyê din yê aliyê dîrokê ê ku wê were nivîsandin ji wê, ew ji wê, weke aliyekê ku wê 'çawa wê were nivîsandin' û ankû wê bergiran wê bo wê bidina girtin wê mejî wê li ser wê biwastênin bin. Di vê rengê û awayê de wê mijara dîrokê wê di aslê xwe de wê, di roja me de wê, di nava wêqas dîroka ku ew hatî nivîsandin de wê weke mijareka sergirtê, ne hatî fahmkirin û di bin nepeniyekê de maya wê, li ber me li holê wê bimênê.

Li vir, di aslê xwe de wê, mijare nivîsandina dîrokê wê, di vê çerçoveyê de wê, dema ku mirovan heta roja me mejiyê xwe bi aliyê wê yê hatî nivîsandin re ku wan wastandîya wê aliyê 'îro' ku ew dihê jînkirin' û yê demên li pêş ku wê werina jînkirin wê, ji berçav dîrkirîya. Ev bi zanebûnî bê û ankû ne bizanebûnî bê wê, di wê çerçoveyê de wê, bi awayekê xwe bide dîyarkirin. Mijara felsefeyên 'îdealîst' û yê 'metalyalist' wê, di vê çerçoveyê de wê heta roj ame wê, tenê wê bi wê re wê mijul bibin ku ew dîmenekê bi

ya aliyê hatî jînkirin re ku wê bidîna fahmkirin re wê aladar bibin. Lê li vir wê, di vê çerçoveyê de wê, bi gotina 'ya ku ew ne hatîya jîyankirin mirov wê nikaribê wê, fahmbikê' jî wê, weke gotineka ku wê, di vê çerçoveyê de wê ya sergirtinê wê bimênê. Ya ku em wê, di serî de wê kifşbikin wê ev alî bê.

Lê aliyê din jî wê, ev bê ku wê, ev aliyên têtîni ên bi felsefîkî ku wê, her tiştê ku ew jîyanbûya û ankû wê jîyan bibê wê, weke 'baxt' û ankû 'qadarê' wê werênina li ser ziman jî wê, ji wê re wê, bina weke aliyekê amedekar. Yanî wê bina weke aliyna ku wê, çawa wê, rengê ku ew bi nîyetekê û ankû xwestekê ew dihê nivîsandin wê temenê wê bêî ku mirov wê lêpîrsê wê bide nivîsandin bê. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, ji aliyekê ve wê, felsefe wê bikevê xzmeta rewşeka bi vî rengî a xirab de jî. Çendî ku wê, bi gotina 'lêpîrsînê' wê destpêbikê jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê wê li holê wê bimênê.

Di aslê xwe de wê, ev jî wê weke aliyekê wê xwe bide dîyarkirin ku wê, dîrokzanîn, dîroknivîsîstî, dîrokfahm û hwd wê, di vê çerçoveyê de wê, weke aliyna ku mirov wan hertimî û demê wan li gorî ast û pîvan û radaya zanîna wê dema ku mirov di wê de dîjî bikê berlêpîrsîna jinûve fahmkirinê de. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, bi têtîna dîrokzanîya rexnegir wê, werênê li ser ziman.

Têtîna dîrokê a rexnegir wê, bêtûman wê, di roja me de wê, li hemberî ya ku ew dihê nivîsandin weke 'dîrok' û 'weke dîrok li şûn dihê hiştin' de wê, di lêpîrsîna wê de wê kêmbimênê. Di vê çerçoveyê de wê, dîrokên ku ew hatina nivîsandin wê, weke dîrokna ku wê, çawa wê, bi wan wê perwerdekirin wê werê kirin jî bê. Lê bi aqil û zanînê wê ti tişt weke bi rengê ku ew dihê dîtin wê nemênê. Li vir bo fahmkirîneka nû li ser wê re pêşxistin û derbaskirina wê jî wê, tenê wê gavek dîrokî wê pêwîst bê. Ev jî wê, bi fahmkirîneka nû wê pêwîst bê.

Di aslê xwe de pîrsgirêka fahmkirina rast a dîrokê û ankû pîrsgirêka rast jîyankirinê wê weke dû aliyên têtîna dîrokê ên ku wê hevdû ji aliyekê ve wê temem bikin bin. Di vê çerçoveyê de em di serî de ji vê aliyê ve wê, dikarin wê weke aliyekê giring wê hildîna li dest û wê werênina li ser ziman. Li ser ya ku ew hatî jîyankirin û weke dîrok hatî nivîsandin re meşin wê, tenê wê bê temenê girêdanekê. Bi wê re jî wê, bê temenê derketina dervî wê çerçoveya wê ya têtîni jî. Ku ew rast jî bê û ne rast jî bê wê, di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring û awayekê giring wê li holê wê bimênê.

Em ji vê aliyê ve wê jî wê weke aliyekê din ê giring wê, dikarin wê werênina li ser ziman ku wê mijara di wê çerçoveya hatî jînkirin de jîyankirin û domandina wê, wê, tenê û tenê wê aliyekê bê. Wê weke aliyekê ku wê, pêşîya derketina rewşên nû û jîyankirina wan jî wê bigirê bê. Li gorî ev pîrs derdikeve ber me. Têtîna dîrokê 'afrîner a' û ankû 'têtîna dîrokê ne afrîner a' wê weke aliyekê giring ê lêpîrsîner wê li holê bimênê. Têtîna dîroka afrîner wê, di vê rengê û awayê de wê, bi rewşa rengê jîyankirinê re wê, hertimî wê ji aliyekê ve wê were berhevdû. Têtîna deterministîkî a dîrokî ku wê li ser aliyê jîyandî û nivîsandî re wê xwe bide dîyarkirin wê, di vê rengê û awayê de wê, weke aliyekê wê xwe bide dîyarkirin bê. Mîna di lêkolîna xwe ya bi navê 'felsefeya dîrokê' de ev aliyên deterministîkî hinekî bi berfirehî hanîn li ser ziman. Lê wusa dihê dîtin û xuyakirin ku wê, pêwîstî bi wê hebê ku mirov hinekî din jî ji van aliyan û hinek aliyên din ên temenî ve kûr bibê bê.

Wê çendî ku wê aliyê jîyankirî wê, weke aliyekê giring wê bê derxistin li pêş jî lê bi felsefîkî wê weke têtîneka zanîna dîrokê wê aliyê dema î ro ya ku wê, di wê de wê gav

were avêtin û bê jîyankirin wê weke aliyekê giring wê li holê bimênê. Li vir wê, ev jî wê, pêşî wê ji aliyê serbestbûn û serbest nebûn û ne jînkirina wê ve wê, were dîtin. Dema ku aliyê hatî jîyankirin ku wê gavavêtina me ya î ro ku wê bibê ku wê da kifşkirin wê, bêgûman wê ew nebê weke tiştekê nû ku ew dihê jînkirin. Aliyê jîyankirina î ro ku ew bi şartîya dema bûhûrî jîyankir wê, di dewama wê de wê were û jîyan bikê. Di vê çerçoveyê de wê weke xatekê wê bi wê jîyankirina bi dîrokê re wê xwe bide dîyarkirin. Li vir wê demê ew aliyên ku ew bi şartî ku wê li gorî ya bûhûrî wê bi dûaliyek başî û nebaşîyê jî dû aliyên ve wê mirov dikarê bikê berlêpîrsînê de.

Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, têngîna dîrokê wê, di vê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring wê, xwe bide dîyarkirin. Wê, weke mirovekê bi sê-lingî dijî wê, were ber mirov. Di vê rengê û awayê de wê, ew wê were dîtin. Dîrok çîya ku mirov wê, bersiva wê bide wê, di vê çerçoveyê de wê, bersivên ku ew li gorî ya jîyankirî ku ew dihên dayîn wê, weke aliyekê şartkirina li jîyankirina î ro jî wê xwe bidina dîyarkirin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de wê, weke aliyekê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de wê, pîrsgirêkek bi têngîna azadiyê re wê hertimî wê xwe bide dîyarkirin. Ev jî wê, weke aliyekê pîr xesas û tenik û nazik ku wê mirov dikarê wê hilde li dest bê bi têngîna dîrokê re. Di aslê xwe de wê, di dewama we de wê, têngîna felsefîkî a dîrokê wê, heta ku mirov jîyankirina wê ya îroyî jî bin bandûra determinîsme ya dema bûhûrî wê rizgar nekin wê, hertimî wê, ew pîrsgirêka rast jîyankirin û ankû bi azad hebûnê wê hebê. Di vê rewşê de wê, di serî de wê, demê aliyê dîrokê û ankû lingê dîrokê duyem ê dema î ro ku em jî bin bandûra dema ya bûhûrî wê, derxin wê, hingî wê, ew wê bibê. Ev jî wê, bi hişmendîyek di derbarê dîrokê ê ku mirov bi wê li wê serwaxt bibê re wê bibê. Di rewşa başûr de jî weke ku me hinekî li jor hanî li ser ziman heta ku ew nebê we azadbûn jî nebê.

Çi rengê aqil bê, bi ew bi aqilê dîrokê bê û ankû aqil û hizrek din bê wê, dema ku ew bi awayê hat ser ziman wê, reng û awayê xate pêdeçûyîna me ya bi ber pêşarojê ve wê, bide dîyarkirin. Têkiliya demên bûhûrî û ya demên ku ew dihên jîyankirin wê, mirov dikarê di vê rewşê de û di dewama wê de bi fahmkirina xwe re wê hilde li dest û derxê li têngîstînê. Mînaq gotina «fêr derxistina ji serboriyên me yên demên bûhûrî wê, hinekî wê, têngînekê wê bide me. Wê weke têngîneka referansî wê, rêya me awayê wê ji gelek aliyên ve wê bide dîyarkirin. Di rewşa fahmkirinê de wê, ya hatî fahmkirin û hatî jîyankirin wê jî aliyekê ve wê temen bin. Ev jî wê, di ahengekê de wê, têkiliya ya hatî jîyankirin û ya ku wê were jîyankirin wê, bi têngîna dîrokê re xwe bi aqilê me re wê bide dîyarkirin. Mantîq, aqil, felsefe, zanist û rengên aqilî ên dîrokî ên weke yên fahmkirinê weke yên bi felsefîkî wê, rengna hizirkirinê ên ku wê rengên hizirkirina me wê bi xwe re wê bidina dîyarkirin bin. Bi felsefeya dîrokê re mirov wê çawa wê fahmbikê wê, mirov wê fahmbikê. Lê bi dîroka felsefeyê re mirov wê, fahmkirinê wê, bikê. Dîrok wê, bi felsefîkî wê, lingekê wê ya ku ew hatî jîyankirin bê. Lingê din jî ya ku ew dihê jîyankirin bê. Li gorî lingê pêşî wê lingê duyem wê di awa û rengekê 'afrîner' de wê, xwe bide dîyarkirin li berçav. Weke ku em jî kurdî nî gotina 'dîrokê' re wê fahmdikin wê, gotina dîrokê wê bi têngîna 'ya hatî dîtin', 'ya dîtî', 'dîtineka bûyî' û hwd re wê, were dîtin bi fahmkirina wê re. Di aslê xwe de ev jî wê, ew wê bide dîyarkirin ku wê, dîrok bi bêî ya jîyankirî wê newê fahmkirin. Wê dema ku mirov wê, bi wê re wê hilde li dest wê, hingî wê, mirov wê, nikaribê wê tenê bi aliyekê wê, hilde li dest. Ji aliyê ya ku ew hatî jîyankirin ve hildana li

dest ya ku ew dihê jîyankirin û ji aliyê ya ku ew dihê jîyankirin ve ku mirov wê ya ku ew hafî jîyankirin ku wê hilde li dest û wê werênê li ser ziman wê, weke aliyekê giring wê, xwe bi wê re wê, xwe bi fahmkirina me re wê bide dîyarkirin.

Li vir ew aliyê têngîna bi gotina 'bandûrê' re ku me bi gotina dîrokê re hanî li ser ziman wê, ew jî wê, bi hinek awayna wê giring bê ku mirov wê hilde li dest bê. Ew bandûr wê bandûra kê bê, wê ji kê bê, wê çawa bê û ankû wê bi çi awayê bê, ew awa baş in û ankû nebaşin û hwd wê, bi van aliyan û gelek aliyên din re wê, xwe bide dîyarkirin. Ev jî wê, weke aliyna wê têngîna dîrokê û zanîna dema wê ya bûhûrî a deterministîkî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Kirin bi tevger û gavavêtinan û hwd re wê, dîtabar bê. Di wê çerçoveya wê de wê, hertimî wê, weke têngînekê jî wê li holê wê bimênê. Ev jî wê, temenê wê bê ku ew wê ji reng û awayên şiroveyê ên dîrokê re wê vekirî bê.

Di rewşa fahmkirina dîrokê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, her tişt wê, di têkiliyekê û bandûraka li hevdû û ji hevdû de jî bê. Mirov wê nikaribê wê, bêwê wê werênê li ser ziman. Di vê rewşê de wê, têkiliya rewşan wê, dema ku mirov bi hevdû ve girêdayî werênê li ser ziman wê, weke hêzek afrîner wê hebûna aqîl wê xwe di rewşekê de wê, li ber me wê bide dîyarkirin. Di rewşa rewşa felsefeya dîrokê de dîyerde wê, ji aliyê wê yê ku ew bi girêdanîya wê ya hebûnî û ankû bûjenî (madeyî) ve wê hilde li dest wê, weke aliyekê wê yê giring bê. Lê her diyerde ew ku ew hebê wê. Hingî wê, di dewama wê de wê, karibê bi serê xwe jî were hildan li dest bê. Di vê rewşê de wê, bi hebûna dîyardetiyê re wê, tişt wê, têkiliya wê ya serbixwe û ya girêdanîya wê re wê, di ahengekê de wê, bi hevdû ve girêdayî wê hebê. Hebûna dîyardeyê wê çendî wê bi serê xwe wê hebê wê, bi heman rengê wê bi têkili yê bandûrî û hwd re jî wê, bi dora wê re wê hebê.

Her dîyerde bi fenomolojîkî wê, di nava rewşa xwe de wê, bi wê rewşa xwe re wê hebê. Rewşa têkiliyê û bandûrê wê, di aslê xwe de wê, weke aliyekê wê rengê fahmkirinê ê bi hebûna wê ya jîyanî ê giring bê. Têkilî ku bandûrê çêdikê wê, vajî wê, bandûr jî wê, karibê wê têkilîyê bi rewşên rûdidin re bide afirandin. Ev rewşên fenomolojîkî wê, weke rewşna dîyardeyî ên ku em bi têngîna dîrokê wan hildina li dest û fahmbikin bin. Dîyardeyî û fenomolojîkî, wê, di rewşa têkilî û bandûrê de wê, rewşên têngîna dîrokî a afrîner jî wê, di fahmkirinê de wê, temenê wê biafirênin bin.

Di serî de hebûna ku ew heya mirov wê çawa wê fahmbikê û bigihijê fahmkirina wê, weke aliyekê wê fahmkirinê bê. Di nava zanistên civaknasî de wê, mijara fahmkirina bûjenê û kirdeyê bi têngî ji hevdû wê, weke aliyekê wê yê giring wê di fahmkirinê de wê bimênê. Wê kîjan ji kîjanê wê were fahmkirin û ankû çiqasî mirov dikarê wan ji hevdû serbixwe hilde li dest wê, filosof û zaneyên ku ew bi demê re dihên wê pirr zêde wê serî li ser wê biwastênin. Di rewşa fahmkirina bûyaran û diyardeyan û derxistina li holê têkiliyên wan ên jîyanî û civakî û fahmkirina wan bi sedemên wan re û gelemperkirina wan wê, weke mijara fahmkirina zanîna dîrokê jî wê, were dîtin û ser ziman. Bi têngîna dîrokê re hewldana fahmkirina bûyerê wê, weke rewşek hizrî a serborî wê bimênê. Şewayê xwe gihandina zanînê û hebûna zanînê bixwe wê, têkiliyek resen wê di nava wan de wê hebê. Di nava wê rêyê û zanîna xwe dihê gihandin li wê de wê, ahengek û levkirinek wê hebê. Yan jî mirov dikarê wê bêjê ku bo ku mirov xwe bigihênê ya rast ew levkirin bênekokî divê ku ew hebê. Di wê rewşê de hewldana xwe gihandina rastiyê wê, li ser kirdeyêfîyê, dîtbarîyê, zanîna keseyetîyê, têngînên weke rewistê û hwd re wê, bibê. Zanistîfî wê bi epistomolojîkî û ontolojîkî wê, bikê ku ew piştrast bikê û fahmbikê.

Di rewşa fahmkirina dîrokê de wê, mirov dikarê ji du alîyan ve jî wê li vir di dewama mijarê de wê hilde li dest. Aliyê têngîn(teorî) û xistina li kirinê bi têkiliya nava wan de wê, hilde li dest. 'Têgîneka dîrokî' ku ew dihê bidest xistin wê 'pîretîzekirina' wê, weke aliyekê bi gotina pêşxistinê re wê were ser ziman bê. Ev alî wê, aliyê teorîkî ê têngîn û ankû zanîna dîrokî ku ew bi rêgezî hatî pêşxistin wê, pêşxistina pîretîzeyê 'weke wê' wê, weke aliyekê wê yê dîn wê bimênê. Têgîna afrînerîyê a pîretîkî bi têngîna dîrokê re wê, di aslê xwe de wê, xwe bi vir ve girêdayî wê bide dîyarkirin. Di nava wê çerçoveya têngîna teorî û pîretîzekirina wê de bi berfirehî hizirkirina wê re wê, ew pêşxistina ku ew bahse wê dihê kirin wê, bi pêşxistin û pîretîzekirina wê re were kirin. Idealisme bûjeniyî ku wê ji aliyê Hegel ve wê were bi awayekê sazûmankirin wê, berê wê bi têngîna gihîna zanînê re wê, li wê bi du şêwayan wê were hizirkirin. Aliyê pêşî wê, bi hebûna zanînê a ku ew ji bûyînê ve ku ew heya û ankû wê weke ku wê were bi gotinkirin seha zêhnî ku wê, bi aqilê berî bi rêyên girtinê pêşketina zanînê re wê, were ser ziman û aliyê din ê bi rêya seh û rêyên girtinê ku mirov digihîjê zanînê bê. Di nava seh û rêyên girtinê û têkiliya wan ya bi hebûna bûjenî re wê, were xistin mijare lêpîrsîn û fahmkirinê. Li ser rewşa hebûna zanînê û xwe gihandina wê de wê, nîqaşên felsefîkî ku ew dibin wê, bi hizrên Mitra, Zerdeşt, sokrat, platon û Aristo re wê, destpêkek wê di aslê xwe de wê, dest pêbikê. Negûharînerîyên di aqil de ku ew hatina 'kifşkirin' wê rêyên lêpîrsîn û dervî wan xwe gihandina li aqil û bi wan kirina wan nelêpîrsînerîyan berlêpîrsênê de wê, hin bi hin wê pêşkeve. Di serdemên navîn de wê, ji aqil skolastîkî vaqatin jî wê, hinekî jî wê, ev di temenê wê de wê, xwe bide dîyarkirin. Demên dawî ên serdemên navîn û demên piştre ên ji demên ronasansê pû heta serdemên piştre ên aqil wê, tiştek wê bi zêdeyî wê were lêpîrsîn û hewl were dayîn ku ew were fahmkirin. Wê ew jî wê, ew bê ku wê zanîna me wê ku wê were bê. Zanîn ji ber ve ew heya û ankû em bi rêya sehên xwe digihîjina wan li ser cihane bûjanî re wê, ew wê were xwestin ku ew were fahmkirin. Bûjene ku ew hertimî di nava pêvajoya gûharînê de ya wê, bi wê pêvajoya xwe ya gûharînê re wê, were zanîn bê. Zanîn jî wê, weke bîrîqîna wê pêvajoya bûjeniyî li sehên me wê, xwe ji aliyê dûnya derve ve wê, bide dîyarkirin bê. Bi wê re wê, weke têngîneka teorîkî jî wê, rewşa bûjenê wê, xwe di nava herîkîna wê pêvajoyê de wê, bide dîyarkirin. Di vê warê de qatagorîzekirin û fahmkirina zanînê wê, hin bi hin wê, bi zanistî jî wê, pêşkeve.

Têgînên emprîstî ku ew pêşdikevin wê, di wê demê de wê, werina dîtin. Hizrên îdealisme kirdeyî û bûjenî cûda û cûda wê pêşkevin û wê, rengê hizirkirinê xwe yên di jîyanê de wê, pêşbixin. Heman tiştê bi têngîna metalyalistîyî re jî mirov wê kifş dikê. Metalyalîsme kirdeyî û ya bûjeniyî wê, bi teorîkî wê, were pêşxistin. Di jîyanê de pêşketin û hatina li ser ziman a hizrên cûda di wan reng û awayan de wê, bandûra wê li rengên têngînî ên teorîkî û fahmkirina wan ya bi dîrokî jî wê bikê.

Dîrok ku weke ya ku em î ro wê bijîn ku ew ya roja me bê wê, demê em li vir di dewama wê de wê, di derbarê roja me bi kirin û tevger û hwd de wê, pêwîstîya hişmendîyekê felsefîkî a teybet a ku em bi wê serbixwe wê binivîsênin bi kirinê xwe re wê hebê. Ev jî wê, weke aliyekê wê yê mirov wê, bi teybetî wê, hilde li dest û wê, werênê li ser ziman bê. Bi demê re wê, filosofên weke Hobbes, Hume û Locke ew bahse 'ezmûngerîyê' dikin wê, piştre wê, Kant wê dema ku ew hizrên xwe dihênê li ser ziman wê, di temenê zanînê de wê, bahse ezmûn û fêran bikê. Ev wê, tiştekê wê bi xwe re wê, bide dîyarkirin. Ew jî wê ew bê ku wê, çawa bi demê re wê, kirin û ankû pîretîk wê, hin bi hin wê, derkeve li pêş û wê, bi wê re wê, bidest hizirkirina bi aqil û zanînê re wê, were kirin bê. Bandûra

felsefeya metalyalist bi kirdeyî û bûjenî wê, pirr zêde wê di hizirkirina demê de wê hebê. Minaq wê, îdealistên weke Kant jî wê, ew herêbikin wê mirov bi rêya sehên xwe wê bidest bixê. Lê wê, bi têngîneka metafizikî wê li wê bihizirin û wê bînenîna li ser ziman ku wê, di rastiye de wê, tişt wê bi tememî wê ti carî wê newê zanin. Hegel li ser wê rewşê re wê weke hizreka rexnewî ku wê werênê li ser ziman û wê bêjê «dîtin û cewher wê bi hevdu re bê» wê, di dewama wê de wê bahse wê bikê û bêjê ku «rastî bi rêya aqil hatîya avakirin.» Bi wê re wê, sînore xwe yê îdealistîkî wê bide dîyarkirin. Hegel wê, çendî wê, bi awayekê pergalê wê bi awayekê bûjenî wê, têngîna xwe ya îdealismî wê werênê li ser ziman jî lê wê, di asta dawî de wê dernekeve dervê qalibê xwe. Lê di aslê xwe de wê, têngîna bûjenê ku di nava îdealismê de bixirî hanî li ser ziman jî wê ew bê. Ya ku wî ji aliyekê ve ji îdealistên dema wî ku wî cûda dikê jî wê ev bê. Piştî wî re wê, temenê hizirkirina bûjeniya îdealistîkî û îdealisme bûjenîyî wê, biafirênê. Ev jî wê, wê bê temenê wê ku wê zêdetirî wê meyl wê herê li ser hizirkirina metafizikî bo ku wê rewşa bûjenî di nava wê rewşa îdealistîkî de fahmbikin û werênîna li ser ziman.

Hizra 'diyelektîkê' wê, di wê rewşê de wê, weke têngîneka ku wê her rewşê, bûyerê û dîyardeyê di nava hevdu de wê bi têkilî û bandûrekê ji/li hevdu ku wê bikê ku ew fahmbikê jî wê, xwe bide dîyarkirin. Têngîna diyelektîkê wê, bikokî wê temenê wê li ser têkilîdanîn, axiftin û rewistê û hwd bi hevdu re bê wê, di ahengekê de hanîna li ser ziman wê ji xwe re wê bikê mijar. Di mantiqê ku wê, yek hebê wê ya din jî wê hebê, weke dîtbarî û cewherîyê, 'tez û antîtezê' û hwd. Di rewşên diyelektîkî de wê, rewşên kirinî û ankû pîretîkî wê, xwe bi wê re wê, bi aqilê me re wê bide kifşkirin. Di rewşa ku mirov di cihê xwe de disekînê mirov wê hingî ne di rewşeka meşînê de bê. Hingî wê, rewşa meşînê û ya seknê, wê di nava ahenge fahmkirina wê, rewşê de wê, vajî hevdu wê, hevdu bi hevdu re wê, di rewşa xwe de wê, bidina dîyarkirin bin.

Dîrok her ku aqil pêşdikeve û dem bi aqil pêşdikevin wê, zêdetirî wê weke mijareka giring wê derkeve ber me. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyê aqilê me yê bûyî jî wê xwe bide dîyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyê ku ew bûyî û ankû afirî jî wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman bê. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa wê baş fahmkirina wê, ew wê weke aliyekê wê yê giring wê xwe di wê rengê û awayê de wê, bide dîyarkirin bê. Mijare dîrok wê, di aslê xwe de wê, weke mijareka kûr bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê ji aliyekê ve wê, weke mijareka ku ew bi aqilê me re ew dide dîyarkirin jî bê. Ber ku weke ya ku ew dide dîyarkirin ew bi ya aliyê xwe yê dema bûhûrî re dibê wê, di vê rengê û awayê de wê, aliyê wê yê dema bûhûrî wê, weke aliyekê giring ê fahmkirinê wê li ber me bimênê. Em dîrokê bi zanîna wê re ji ti kirin, zanînen afirîna û hebûnen hena cûda nikarin werênîna li ser ziman. Tişteku ew bû, êdî ew heya û dîrok a. Yanî bi gotîneka din wê, li vir wê, dîrok wê bê ya ku ew heya jî.

Rewşa nivîsandina dîrokê li kurdistanê

Rewşa nivîsandina dîrokê li kurdistanê wê, bi serê xwe wê weke nîşanak û birhana trejedyên ku wê civake kurd wê li kurdistanê wê ji rejîmên serdest ku ew metîngerkirina dijî jî bê. Ber wê yekê ya ku wê, bi zêdeyî wê yan nehêlin ku ew dîroka civake kurd were nivîsandin û yan jî wê, weke ku ew dixwezin û xwe di nava wê rengê nivîsandinê de çawa wê bi awayek 'baş' bidina nîşandin û pîrûpak wê werênîna li ser ziman wê, bi wê rengê wê binivîsênin. Di vê rengê û awayê de wê, dîroka civake kurd bixwe wê, bi rastiya wê re wê, bi wê rengê wê, ne nivîsandî wê bimênê. Ya ku ew hatîya nivîsandin jî 'weke

dîroka civake kurd' jî wê, ji hanîna rastîya wê, û dîroka wê pirr dûr bê. Heta ku em dikarin bêjin ku ew bineterên ku ew bi navê 'pirtûk', nivîsar' û hwd ku di vê çerçoveyê de ew hatina nivîsandin jî wê, ji aliyekê ve wê, weke rewşa ku wê bi wan wê ser wê rastîya dîroka civakê xwe wê bide nivîsandin jî bê. Di aslê xwe de wê, ev rengê nivîsandinê ku ew metingerên civake kurd wan ji aliyê xwe ve weke di bin navê 'dîroka kurd' û ankû 'dîroka civake kurd' de wan nivîsandîya wê, ji aliyekê ve jî wê, temenê şerê wan ê li dijî civake kurd a bi dehan salan ku ew hatî meşandin û domandin jî bê. Heta ku em ji aliyekê ve wê, rastîya wê dîrokê bi hemû aliyên wê ve wê, ne hildina li dest û nekirina berlêpîrsînê de û wê mahkûm nekin jî emê nikaribin bi awayekê rastî temenê şerê rejimên herêmê ê li dijî civake kurd bixwe jî ji holê rabikin. Ber ku wan temenê şerê xwe yê li dijî civake kurd ku ew bi armanca jenosîdkirina wê bê û ankû jîdîrokê birina wê jî bê wê, di nava wê de wan çêkirîya. Ji vê aliyê ve em, di serî de ji aliyê dîrok nivîsandinê ve di serî de wê, bikina berlêpîrsînê de. Di roja me de wê, di wê çerçoveyê de wê, gelek metnên ku ew di bin navê «zanistîfîyê» de ku ew hatina nivîsandin weke dîroka wê civakê wê, di aslê xwe de wê, temenê ne lêpîrsînkirina wê ya ji aliyê wê civakê ve jî bê. Ew civak di nava xwe de ku ew wan bineteran dihên li ser ziman û ankû bidest nerîna li xwe û hebûna xwe bikê wê, di serî de wê ne tenê wê bikeve pozisyona înkara xwe bixwe de wê, ji wê zêdetirî wê, temenê xwe bi tememî tûnekirina xwe bixwe li ser navê wê rejimê jî wê bidestê xwe bijî. Di aslê xwe de ya ku em di vê demê de wê, dibînin em dikarin wê, ji gelek aliyên ve wê, ji van aliyên ve jî wê, hildina li dest. Di vê rengê û awayê de wê hemû gotin wê ji wateyên wan dûr wê werina hanîn li ser ziman. Her hanîna li ser ziman wê ji aliyekê ve jî wê, weke 'mejuya wê civakê' wê, were dîtin. Li vir di aslê xwe de wê, gotina «aqadamisyeniyê» a li herêmê ku ew li îranê bê û li tirkîya û hwd bê ku ew hatîya pêşxistin bi hemû rengên wê yê nivîsandinê re wê, mirov divê ku di vê çerçoveyê de wê, înkarbikê û ji nûve wê dîroka herêmê û civakatîya wê nbi hemû aliyên wê re wê, werênina li ser ziman. Lêpîrsînîya bi nivîsandina dîrokê re wê, weke aliyekê giring bê ku mirov wê, hilde li dest bê. Têgîna dîroka rexnegir wê, di aslê xwe de wê, aliyekê ve wê, karibê wê, rastiyê weke dîroka rast ku ew berevajî hatî nivîsandin wê, rastbikê li ser lingên wê.

Rengê nivîsandina dîroka herêmê ku em bi minaqekê werênina li ser ziman wê, li ser esasê înkare rastiya wê ya demên bûhûrî bê. Di dewama wê de mirov, dikarê wê bêjê ku wê, hin tûndrew û fundamantalîstên ku ew peykelên ji demên jîyan û dîroka berê mana ku ew wan dişênin di bin navê 'şikandina putan' de wê, rastîya rengê nivîsandina dîroka herêmê jî wê, werênê li ser ziman. Dîroka rejimên herêmê a roja me ku ew hatî nivîsandin wê li ser esasê înkâr û redkirina dîrok û mejuya civakên herêmê û dîroka wan ya demên bûhûrî re bê. Wê, di wê rengê û awayê de wê, di awayekê de wê, were ser ziman. Gotinên weke bi rengê «nivîsandina aqadamikî» û hwd wê, di xismeta wê rengê nivîsandinê de wê, were bikarhanîn bo ku ew rengê nivîsandî û hat pêşxistin weke dîrok û hwd ku ew were serwerkirin û dana herêkirin bê. Jiv ê aliyê ve wê, zanistîfî bixwe jî wê, bi awayekê bêwijdanî û ahlaqî wê li hemberî hebûna civakê û hemû dem û dîrokên wê were bikarhanîn.

Ji aliyekê din ve jî wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa dîroka nivîsandî wê, dema ku wê, were nivîsandin wê, pêjn û referansên dîroka civak û xalkên herêmê jî wê, ji rastiya wan dûr wê, bi awayekê wê, bê xwestin ku ew were nivîsandin. Çerçoveya desthilatdarî û hwd wê, çawa wê ew rengê nivîsandinê wê were kirin xismeta wê de wê, di wê rengê û awayê de bê. Di vê rengê de wê, dîroka civakê bixwe jî, çîrok û

têgînên wê yên felsefîkî û hwd jî wê, di wê rengê û awayê de wê, bi awayekê ji rastîya wan dût wê, werênina hanîn li ser ziman. Wê ew wê, bi wê rengê nivîsandinê re wê mejiyê civakê wê bi mejuya wê re wê, were xistin bin kontrolê de. Wê bê xwestin ku ew weke wê bihizirê û werênê li ser ziman. Weke wê xwe bîbînê û li xwe bînerê. Ankû weke wê, li jîyane xwe bînerê û biadilênê. Di wê rengê û awayê de wê, rengê nivîsandinê ku ew bi dîrokê re bê û ankû bi têgînên din ên aqilî re bin wê, di vê rengê û awayê de wê, were hanîn li ser ziman.

Ku bindestkirin ji mejî destpêbikê wê, di serî de wê, ji vê aliyê ve wê pêşî li ser mejî û bi reng û awakirina wê were sekin in. Wê zanko û ankû zaningehên roja me jî wê, di wê rengê û awayê de wê, bînxistin li xismeta wê de. Çerçoveya bidest xistina mejî wê, di wê rengê û awayê de wê, were pêşxistin. Têgînên olî, felsefî û gelek rengên din ên hizirkî wê, bê kirin li xismeta wê de. Lê ne tundrew û ne jî fundamantalîstên roja me wê, weke desthilatdarên roja me wê, xwe zêde nêzî felsefeya lêpîrsîner nekin. Ber ku wê, vajî wê armancên wan ê li gorî rengên xwe ku ew mirovan biafirênin bê. Ber vê yekê ya ku wê, piştî ronesansê wê, di roja me wê, zêdeyî wê, felsefe wê, di jîyanê de wê, weke ku wê were xwestin wê di jîyanê de wê, cihê xwe nebînê. Felsefeyên bîrdozîkî ku wê, ji van deman û pêde wê pêşkevin û serdest bibin û wê rejimên wan wê werina avakirin wê, lêpîrsînîtiyê wê, li rastîya xwe wê weke 'tehdîdekê' wê bibînin. Ber vê yekê wê, zêde wê ew pêşnekevê. Wê temenê gûmankirinê wê li ser aqadamîsyeniyê, zanistîtiyê û hwd re wê, bikin ku ew were ji holê rakirin di bin navê 'ya herî rast' û ankû 'ya herî zanist' de. Di vê rengê û awayê de wê, bi rengê wê re wê aqil wê, were xistin xismeta kontrolkirin, bindestkirin û heta ku kolekirinê de jî. Her çendî ku wê weke dirîşmekê wê bê gotin 'mîrovê bihizirê wê karibê hemû astengiyan ji pêşîya xwe rakê' jî lê ew mîrovê ku ew dihizirê wê, nava sînorê wê çerçoveya metingerkirinê de wê bihizirê. Temenekê wê nezanî bê. Ber ku wê, ast û pîvane wî ne li ser ya wê rengê hizirkirina ku ew dibêjê «ez bo te dihizirim» û ankû «ji ter dihizirim» re bê.

Dîrok ku ew were nivîsandin wê, bi rastîya wê re wê werê nivîsandin. Lê wê çi wê bide dîyarkirin ku ew 'rast' a û ankû 'ne rast a?» Di aslê xwe de wê, ev wê, weke aliyekê giring ê ku mirov bi lêpîrsînerî li wê bihizirê jî bê. Gotina Zerdest ku Bûda ji wî deyn dikê a bi rengê «xwe ji lewîfînên zêhnê paqij bikê' jî wê, li vir wê, têgînekê di mejiyê me de wê bide biriqandin. Marks wê tenê wê, li ser rewşên olî ên weke «girêdanê» ku wê bi mirov re wê bikê û wê pêşîya lêpîrsîna mejî wê bikê ve wê hilde li dest. Lê ev wê têra bi tememî fahmkirina rewşê a di serdemên hemdem de nekê. Ji wê zêdetirî wê çerçoveyekê fahmkirinê a ku mirov bi wê bihizirê û wê werênê li ser ziman wê pêwîstî bi wê hebê.

Di vê rengê û awayê de wê, dîroka ku ew weke 'dîroka herême' ku ew hatîya nivîsandin û hatîya danîn li pêşîya mirovan wê bi temenî û tememî ji rastîya jîyankirin û rastîya herême wê dûtin. Di aslê xwe de wê, dema ku ew nivîsandinên ne rast û ku di wan de xalk û civak û pêşveçûnên civakên ên herême di wan de dihên înkarkirin ku ew dihêna esasgirtin jî wê, ew bi serê xwe wê bê temenê pîrsgirêkên civakî, sîyesî û heta yên herêmi bi giştî. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê werênê li ser ziman.

Rengê nivîsandinê ku bi awayekê «teqez» hanî li ser ziman wê pêşîya pêşketina mirov a bi hizirkirinê û hwd jî wê bigirê. Di dewama wê de mirov dikarê wê jî wê werênê li ser ziman ku wê, nehêlê ku mirov di serî de bi rastîya xwe bixwe re hevnasîn û dîtîne bikê. Wê ji rastîya xwe dîrketî wê weke rastîya xwe rastteqîn wê bijî. Ev jî wê temenê ji

destpêkê ve têkçûn û windakirina mirov a bi rengê hizirkirina mirov bi xwe re jî bê. Di rewşa fahmkirina dîrokê de wê, rewşa rastîya jîyankirinê wê esas bê. Lê dema ku bi pêşdîtinan ew jîyankirin ji destpêkê ve hat dayîn kifşkirin wê, hingî wê, ji wê dûrketin wê bi ne rastbûyîna bi jîyankirinê re wê xwe bide dîyarkirin. Hemû rengên bindestkirinê û kontrolkirinê ên bi zêhnî wê, li pêşîya destpêka jîyanê wê, pêşdîtinên ku ew bi wê ji destpêkê ve bidina dîyarkirin rengên jîyanê û hwd ve wê, werina pêşxistin. Têgînên weke dad û hwd jî wê, bi gelek aliyên wê re wê bîn xistin li xismeta wê de. Minaq wê li herêma rojhilata navîn wê, di temenê hemû pîrsgirêkên wê de wê, ji gelek aliyan ve wê, şewayekê bi wê rengê ê li ser rewşa ku rejim 'netewên xwe' biafirênin re ku wan bi destûran û hwd re ew temenê bi pêşdîtina ji destpêkê ve wê, çawa wê were jîyankirin ku ew xwestina bidina dîyarkirin wê hebê. Li ser wê esasê wê nav, dîrok, rengê jîyanê û hwd ê civak û xalkên herêmê wê bidestê rejimên li herêmê wê were xistin bin pêvajoyên herîş û tûnakirinê de. Di temenê şerê rejimên herêmê bi xalk û civakên herêmê re wê, bi wê rengê wê pîrsgirêka wan ya bi hebûna wan û ya jîyane wan re ku ew heya wê hebê. Pîrsgirêka rejimên herêmê ku ew bi destûrî bê û ankû bi rengên din bê bi jîyan û hebûna xalk û keseyetiyên herêmê re wê, temenê afirandina dîroka şer û rûxandinê a li herêmê jî bê. Qadaxaya rejimên herêmê ên weke rejima tirk, îran, îraq û sûrî û hwd ku ew didênina li ser ziman, çand û rengê civakên herêmê ên weke ên kurdan û xalkên din wê, tenê û tenê wê encam, nîşanayek û birhanake wê rewşê a bi dîroka wê re bê. Pîrsgirêka rejiman bi rengê jîyane kes, civak û xalk û herêman re wê, di dewama wê de wê, bi rengê hizirkirina wan a bi metinger û hwd re wê, xwe bide **dîyarkirin**. Dîroka herêmê, wê bi serê xwe wê, pêwîstî bi awayekê rast ji nûve nivîsandinê bê. Her wusa wê, hertimî wê, ji aliyê rejimên herêmê ên demên berê û yên roja me ve wê, întîbayek wê were dayîn. Ew jî wê, ew bê ku 'tu, weke xwe bide jîyandin wê, ew êdî wê, weke rastîya te bimênê' wê, lê bînerin. Di vê çerçoveyê de wê, di rewşên nivîsandinan bixwe de jî wê, hertimî wê, mudahaleyên wê li nivîsandinên dîrokê bikin. Bi kîjan zimanê hatîya nivîsandin û ankû bi çi rengê hatîya nivîsandin wê, bi wan wê, weke pîvanna esasgirtinê bin. Lê ev pîvan wê, weke pîvanê metingerîyê jî bin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Li kurdistanê wê, pêvajoyên jîyane civake kurd wê, hertimî wê, bi awayekê wê, çawa wê li gorî sînoren ku ew di destpêka sedsale 20an de hatina xizkirin û kurdistan û civake kurd di nava wê de hatîya qatkirin wê çawa wê li gorî wê, were nivîsandin wê li ser wê re wê bihizirin. Di vê çerçoveyê de wê, nivîsandin, pirtûk û ankû berhemên berî wê demê ku ew di wan de navê wê civakê hebin jî wê navê wan ji wan nivîsandinan wê werina derxistin. Bi awayekê wê, li gorî çandek dewşîrmeyî wê werina şererastkirin û wê werina pêşkêşkirin. Bi teybetî weke aliyekê giriing ez dikarim bêjim ku wê, pîrranîya feylesofên kurd ên demên berê wê, ji pirtûkên wan navê wan û civake wan wê werê derxistin. Wê were jêbirin. Wê di wê çerçoveyê de wê, ew wê weke aliyekê giring ku wê xwe bide nîsandin û dîyarkirin bê.

Di aslê xwe de mirov dikarê wê jî wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, ew rewş weka aliyekê giring wê were dîtin. Li ser reng û awayê nivîsandina dîrokê re wê şerê tûnakirina aidiyeta wê civakê bi nasnemaya wê re wê bi wê re wê were dayîn. Di vê çerçoveyê de wê, ev wê, weke aliyekê giring wê, xwe bide dîyarkirin. Di derbarê zane, filosof û gelek zanistên kurd ên demên bûhûrî de me, di lêkolînên xwe yên berê de hinekî hanîna li ser ziman. Di wê warê de wê, minaq wê, kesên weke saîdê kurdê, êlî herîrî, êliyê

êsir, salahadinê eyûbî û bi sadan kesên weke wan ên demên berê ên kurd wê, li ser wan re wê, ew were pêşxistin. Di wê warê de ez, wê bêjim ku min gelek caran berê di lêkolînên xwe yên weke ya 'berxwedana kobanê', 'berxwedana dîrokî a afrînê', 'li ser jenosîda kurd ku ew di sedsale 21ê de hê didomê', 'ku mirov li kurdistanê jîn bê', 'li ser sehêta çapemeniyê', 'li ser jenosîda kurd: helebçê' û hwd de bi gelek awayên wan ev hinekî hanîna li ser ziman. Lê çendî ku mirov li ser li ser disekinê mirov aliyên din ên ku mirov pêwîstî dibîne ku mirov li ser bisekinê mirov kifş dikê.

Di vê rengê û awayê de de wê jî mirov, dikarê wê weke aliyekê din wê werênê li ser ziman ku wê, rewşa mudahaleyên li nivîsandina dîrokê wê, ber çî giring bê ku em li vir dûbare wê, dîsa hildina li dest û wê, werênina li ser ziman? Ber ku wê, di temenê şer û ankû pêvajoyên şerê ên bi hegemonîkî, bo metingerkirina civakan û hwd ku ew li herêmê dihêna meşandin wê, di temenê wan de jî bê. Tenê bo wê jî bê em, divê ku wê, hildina li cidiyetê û li ser wê bisekin û wê fahmbikin. Ev wê, weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê, bi teybetî wê, li ser wê bisekinê bê.

Di vê çerçoveyê de weke seîdê kurdî û hwd kesên weke filosofên kurd ew navê wan û civaka wan ku wan di nivîsandinên xwe bikarhanîna û ew navê wan û civake wan ji nivîsandina wan hatîna derxistin û bi wê re ew rengê nivîsandina wan a dîrokê bi wê rengê hatiya dewşîrmekirin em li ser bisekin in. Emê yek bi yek hemû ne hildina li dest. Ew derfeta me nîn a. Lê bêgûman pêwîsta ku ew yek bi yek werina hildan li dest. Min berê çend caran di wê çerçoveyê de bal kişandibû li ser çend zaneyên kurd ên weke seîdê kurdî û ankû 'bedîûzzaman' û elîyê û hwd. Ezê li vir dîsa hinekî li ser wan bisekin im. Ev wê, ne tenê wê bide nivîsandin ku wê çawa wê, ji pirtûkên wan wê navê civake wan a kurdî wê were derxistin wê, bide nîşandin ku wê, ji pirtûkên zane û filosofên herêmê ku wan navê civake kurd di çerçoveya nivîsandina dîroka wê de ku wan hinekî bikarhanîya ew hatiya derxistin wê di derbarê wê de jî wê, têgihiştinekê wê bide me.

Rewşa filosofê kurd bavê êsir wê, tenê rewşek nûmûne ji hemû rewşên din ku ew bûya bê.

Filosofê kurd wê bi navê "ibnûl-êsir" jî ku wê were nasîn wê, di sedsale 12' min de wê li dora sale 1149 û 1210 wê bijî. Ev filosofê kurd wê, di dema xwe de wê, pirr nav dar bê. Li ser dîrokê û ankû 'dîroka îslamê' jî wê, pirtûkên wî yên ku wî nivîsandina wê hebin. Her wusa weke gelek filosofên kurd wê, çawa wê ji navê kurd wê dîr wê, werênina li ser ziman di çerçoveya şerê jenosîdkirina civake kurd de wê, li ser wî were sekin in. Ne tenê wê, hewl bidin ku wê ew bi navê wî û aslê wî kurdî re wê were li ser ziman wê, pirtûkên wî yên ku ew hena ew, wê, di şêwayekê ku wê, çawa wê navê kurd, kurdistan û kurdî ku ew di wan de di bûhûrin wê ew jî di wê çerçoveya wê înkarkirinê de wê, werina derxistin. Berê gelek caran wê navê 'seîdê kurdî' û ankû 'bedîûzzaman' wê were were li ser ziman ku wê, ji pirtûk û nivîsên wî, çawa wê navê kurd, kurdî û kurdistanê wê were derxistin. Heman rewş wê, di demên wergerandina pirtûkên bavê êsir li tirkî û hwd de jî wê, bi heman rengê wê, were kirin. Zaniyê tirk a 'ertûklugê ku wê, di wê de wê pirtûkên aliyê êsir wê werina wergerandin wê, çawa wê, ji wan wê dîroka ku wê aliyê êsir wê were berevajîkirin û wê, bi ji pirtûkên bavê êsir û ankû aliyê êsir wê navê 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' wê were derxistin wê were dîtin.

Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, beravajîkirina bi navê 'wergerandinê' wê ne tenê bi derxistina ji pirtûkên filosofê kurd navên 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' re wê

were dîtin. Her wusa wê, ji gelek aliyên din ve jî wê, were dîtin. Minaq wê, çendî di wê demê de wê osmanî nebin li rûyê dîrokê jî wê, li deverna wê bikin ku navê osmanîyan bikarbênin. Li deverna navên 'salçûqîyan' wê li şûna wan wê, navê 'tirk' wê, were bicihkirin. Wê navê 'serkevtinên kurdan' wê weke serkevtinên tirkên wê werina wergerandin. Di vê çerçoveyê de wê, bi tememî wê berevajîkirina dîrokê û nivîsandina wê, were kirin.

Ji aliyekî din ve jî wê, ne tenê wê, di rewşa şûna navên 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' wê navê tirk wê were dîtin. Wê ji aliyekê din ve jî wê, di gelek rewşên din ên di berhemên bavê êsir de wê ev rewş wê hebê. Di aslê xwe de wê, hemû filosofên wê demê ên weke bavê êsir, bavê sîna, bavê rûst û bi sadan filosofên din ên demê ku ew bi aslê xwe kurd din wê, heman berevajîkirin wê, di berhemên wan de wê, were kirin. Wê ev wê weke politikayekê wê yeka jenosîdkirina civakê ku wê, di warê wergerandina berheman de jî wê, were dîtin bê. Di dewama wê de divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, dema ku ew berhemên filosofên wan demên kevn hemû hatina wergerandin ku komisyonek were avakirin û lêkolînekê di warê de wê bikê wê, bibîne ku wê, di pirranîya zane û filosofên demên berê û berhemên wan û navê wan de wê ew hatibê kirin. Di vê çerçoveyê de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di warê wergerandinê de wê, bi zanebûnî wê ev berevajîkirin wê were kirin.

Di aslê xwe de heta roja me li ser berhemên ku ew hatina wergerandin ne avakirina komisyoneka kifşkirina rastîyan û bi wê nedanîna li holê a van rastîyan wê, tenê û tenê wê weke xizmeteka ji wê şerê jenosîdkirina civakê ê di warê rewşenbîrî de ku ew dihê meşandin de jî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, li ser wê bisekinê û wê werênê li ser ziman.

Bavê êsir wê, weke aliyê êsir wê birayên wî diyadin, zeynedin û mecûdidin jî wê ne kêmi wî filosofîyekê wê di warê dîrok û beşên din ên felsefeya demê de wê, dênina li holê. Di wê warê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Zeynedinê êsir wê, weke zane û filosofekê kurd wê, di dema xwe xwe de wê navê wî pîrr zêde wê weke birayê wî yê mazin aliyê êsir wê derkeve li pêş. Wê bi wê zanebûna xwe wê, demekê wê, li cem salahadinê Eyûbî jî wê bimênê û wê salahadin wê ji zanebûna wî sûdbigirê. Wê, di dewama wê de wê, zaneyên kurd ên weke melik afda ku ew ji malbata salahadinê Eyûbî dihên wê, zaynedinê êsir wê, bi birayên xwe yên din re wê, di pêşketin û ankû perwerdeya wan de jî wê, weynekê bileyizin. Di vê warê de wê, pîrr zêde wê navê wan wê were li ser ziman. Wê ev zaneyên kurd wê, li gelek deverên weke navend ên herêmê jî wê bigerihin û wê bimênin. Li misrê, şamê, baxdadê, samsûrê, Rehayê, mekkê, medine, hewlêr, musil û hwd wê weke wê li gelek deveran wê bimênin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê werênê li ser ziman.

Malbate aliyê êsir û birayên wî, wê ji herêmên kurdistanê ên weke herêma botanê ên li dora nisêbînê bin û kurd bin. Wê ji van herêman bin. Wê, di vê çerçoveyê de wê, di wê demê de wê, bi zanebûn û pirtûkên xwe yên di derbarê dîrokê de ku wan nivîsandina re wê derkevin li pêş. Divê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, dîroka îslamê wê, pîrr zêde wê bi hûrgilên wê re jî wê, binivîsênin. Lê wê, di aslê xwe de wê, dema ku mirov li orjinalên pirtûkên wan binerê jî wê, di wan de wê were dîtin ku wê, navên 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' wê, pîrr zêde wê, derbas bibê. Pirtûkên ku ew di wê demê de ew dinivîsênin ku wê çendî wê weke pirtûkên dîroka olê jî bin lê wê, di nava wê nivîsandina dîroka olê de wê, bi awayekê vekirî ku wê navê 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' wê bikarbênin wê dîroka

kurd û kurdistanê jî wê ji gelek aliyên ve wê di nivîsandina xwe de wê tevlî wê dîrok nivîsandina xwe de wê bikin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Her wusa di aslê xwe de wê, pirtûkên bavê êsir wê, bi navê wê re wê, dîroka civake kurd jî wê cih bidinê de. Wê, di wê de wê, werênina li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de wê, dema ku mirov pirtûkên bavê êsir orjînalên wan dixwênê mirov wê, dibîne û bi awayekê vekirî kifş dikê ku ew li ser dîroka civake kurd ew ser waxt a. Di vê çerçoveyê de wê, intibayê bi awayekê vekirî wê mirov di serî de wê mirov kifş dikê. Di aslê xwe de pirtûkên bavê êsir, di çerçoveya dîroka civake kurd a wê demê de bi serê xwe wê mihtacê lêkolîneka cîdî bin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê din ê giring wê werênê li ser ziman. Wekî din jî mirov, dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, di derbarê dîroka civakî a civake kurd a demê de wê gelek zaneyên giring wê di xwe de wê bi hawênin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman.

Bavê êsir wê, filosofekê kurd ê ku ew dîrokê dinivîsênê û ew dîroka xwe ya ku ew dinivîsênê wê tenê wê bi aliyê olî û ankû olzanî re wê di wê de wê bi sînor wê nemênê. Wê, di derbarê dîroka berî ya îslamê de jî de wê, li ser wê bisekinê û wê, werênê li ser ziman. Li ser romayîyan, selefkiyan, sasanîyan û hwd jî wê li ser wê bisekinê. Di derbarê dîroka med de jî wê hinek hanînen wî yên li ser ziman wê hebin. Di wergerandina Ahmet Agirakça ku wî kirîya de wê ev alî wê bi awayekê wê werina dewşîrmekirin û ankû wê bi navna din wê werina li ser ziman. Bi awayekê bi zanebûnî ew berevajîkirin di pirtûkên bavê êsir de kirîya. Di wê warê de jî wê, di warê beravajî kirina dîrokê de wê, aliyekê wê were dîtin. Di aslê xwe de wê, di wergerandina van pirtûkên filosofê kurd bavê êsir de wê ne tenê wê, navên 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' wê werina derxistin û ankû wê weke navê 'tirk' wê werina nivîsandin. Wê bi wê re wê, gelek rewşên dîrokê ên weke yên di derbarê dîroka sasanîyan û med de jî wê, ji aliyekê din ve jî wê, yan bi awayekê din ê ne rast wê werina berevajîkirin û ji rastîya wan dûr wê werina li ser ziman û yan jî wê, biawayekê wê gotin bi gotin wê, werina derxistin û wê newina hanînan li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, ev wê, weke aliyekê din ê giring wê bi rewşa wergerandina pirtûkên bavê êsir re wê werina dîtin bin.

Bavê êsir wê minaq wê, di pirtûka xwe ya bi navê "El Kamîl fî tarîx" û ankû bi kurdî navê pirtûka wî "**dîroka herî baş**" a wê, di wê de wê li ser rêbazên dîrokê wê bisekinê û wê werênê li ser ziman wê, di wê çerçoveyê de wê, rê û şewayên dîrokê ku wê çawa wê werina nivîsandin wê li ser wan wê bisekinê. Hinek berhemên wî ku ew di derbarê mirgeh û rêveberîyên civake kurd ên demê de na wê, weke 'yên tirk' wê werina dewşîrmekirin. Wê hem li ser navê wan û hem jî wê bi navaro ka wan wê bileyizin û wê, li gorî xwe wê, gûharandina wê, di çerçoveya inkare kurd û şerê jenosîdkirina civake kurd de wê, bikin. ..

Di nivîs û pirtûkên xwe de wê, bi gelek caran wê navên 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' wê bibarbênê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, di warê nivîsandinê de wê, dema ku ew dîroka civake kurd dinivîsê û bahse wê dikê wê, navê 'kurd', 'kurdî' û 'kurdistan' bikarbênê. Wekî din jî wê, di dewama wê de wê bi zanebûneka xort û mazin wê dîrokê wê hilde li dest. Di pirtûka xwe ya bi navê "dîroka herî baş" de wê, rexneyên xwe wê li rengên nivîsandina dîroka hin zane û kesna din ên wê demê jî wê bigirê. Di vê çerçoveyê de wê, renekê nivîsandinê ê dîrokê ê bi awayekê rexnegir wê, derxê li pêş. Di vê çerçoveyê de wê, şewayê nivîsandina dîrokê a filosofê kurd bavê êsir wê bi rêbaz û şewayê wê re wê

bi rengê ku ew dihilde li dest wê, ji kesên weke ibnî haldûn û hwd re jî wê bê mînaq. Wê, têgîna felsefeyê û ankû zanîne wê di nivîsandîna xwe de wê dûr negirê. Di vê warê de wê, rengê nivîsandîne ê bi rexneyî ku wê, ji zanebûne dûr wê bikin wê bikê. Di vê warê de wê, ew wê weke zaneyekê mazin bê. Têgîna dîrokê û rengê hildana wî ya li dest wê, mirov dikare di şewayekê zanînê ê hemdem de wê hilde li dest. Di vê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Pêşî, î ro û piştî

Pêşveçûnên ku ew li sûrî dibin wê dema ku mirov bi nerîneka sereka lê dinerê mirov wê, bi wê re kifş dikê ku wê, hem tirkîya û hem îranê jî wê bikê rewşek ne baş de di demên pêş de. Di vê çerçoveyê de li rewşa idlibê de jî û ya rewşên din din ên siyeyê de îran û tirkîya hem vekirî û hem jî sergirtî bi hevdu re kar dikin. Di vê çerçoveyê de wê, awa wê xwe bi wê re wê, biparêzên li pay wê na. Li vir em wê bêjin ku ew, bi wê re bi awayekê vekirî hatîya dîtin ku li rojhilat çendî ku di ya kevn de wê were israrkirin wê hertimî wê, jî wê şer, pevçûn û komkuji wê xilas nebin. Aliyekê rewşa sûrî hem bi rewşa rejîma sûrî re hem bi rewşa îran-tirkîya re bi hevdu re bi vê aliyê ve jî ew dihê dîtin. Di serî de wê, divê ku mirov wê kifş bikê. Lê ez wê bêjim ku wê rewşa sûrî wê, di serî de wê, bê weke deriyê hinek pêşketinê dîrokî hem bi kurdan re û hem jî bi cihane arab re jî. Di aslê xwe de wê, bi îran û tirkîya re jî wê bibê. Lê ber ku tirkîya û îran bo pêşarojê hem bo xwe û hem jî bo herêmê ne xwediyê ti perspektîfê baş û cûda na ew, êdî ew bi wê di rewşa xwe ya statûqûyî de bi israrkirinê re ew bi ya nû û ankû pêşaroja hemê û xalkên herêmê re ew bi awayekê vekirî û sergirtî di nava şerekê zihnî û jenosîdî de na.

Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov wê, divê ku wê kifşbikê ku îran û tirkîya jî wê çawa wê, xwe biparêzên wê li ser pêşveçûnê rojevî re wê, di nava hewldanê de bin. Di serî de wê, mirov dikare wê, werênê li ser ziman wê îran-tirkîya wê weke rewşek statûqûyî li hemberî pêşketina herêmê a mirovî ya bi ber pêşaroja wê ve jî bê. Ew bi hebûna xwe re ew, li dijî wê na. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikare wê, werênê li ser ziman. Di rewşa îran û tirkîya de wê, li herêmê wê ti temenê wan yê civakê nebê. Ber vê yekê ew heta ku ew ji wan dihê ew, giraniyê didina çekên hemdem ku ew bikirin û xwe bi wan biparêzên. Hewldanên kirîna çekan a ji rûsya û amarîka û weke ku ew, di demên dawî de bi navê 'tengezerîya kirîna s-400' re ku wê were li rojevê weke tengezerîyeka bi amarîka re jî wê, aliyekê wê yê bi vê rengê jî wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikare wê, werênê li ser ziman wê, di vê demê de wê, li hemberî pêşketina herêmê a civakî a bi ber pêşaroja ve wê, ti çekên bi vî rengî wê, nikaribin parastinê bikin. Çeka herî giring wê zanîn, hişmendî û têgihiştina bi dîrokê re a rast bê. Di vê çerçoveyê de wê, ew rewşa xwe bi çekkirin û parastina bi çekên hemdem a îranê jî û ya tirkîya jî wê, weke rewşeka xwe parastina li hemberî şîyarîya dîrokî a rojhilata navîn a ku ew dibê bê. Li hemberî şîyarîya zihnî wê ti çekên bi vî rengî wê nikaribin parastinê bikin. Di serî de wê, weke aliyekê giring em dikarin binxatbikin û wê, werênina li ser ziman.

Di rewşa herêmê de wê, mirov dikare wê, werênê li ser ziman ku ya ku mirov wê, dibîne ku wê, çawa wê, statûqûtiya ku ew bi metingerî li ser esasê tûna hasibandîna civak û dîroka rast a herêmê ku ew hatîya pêşxistin wê, şerê wê bi rastîya herêmê a civakî û dîrokî re wê bê dayîn. Şerê îranê jî û yê tirkîya jî em dikarin di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê binxatbikin û wê, werênina li ser ziman. Hewldanên îranê ên weke di rojên

dawî de ên weke bi bidervekiri na pênahî, loqman û zenyar û hwd jî wê, di vê çerçoveya şerê wê yê li dijî şîyarîya civaketîyên herêmê ên ku ew weke tirkîyê dide jî bê. Di vê rengê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku ev zihniyeta hov wê, heta roja me wê, weke zihniyeteka qirej a ku ew li serê xalkên herêmê, mirovatîyê û herêmê bûya belav bê Ji xwe wê hemû şer û komkuji û pêvajoyên şerên jenosîdkirina civakan wê bi wê zihniyetê wê li herêmê wê werina dayîn. Wekî din wê, ev zihniyet bê ku wê, herêmê wê heta roja me wê, di reşahiya serdema navîn de wê bi isrârî wê bikê ku ew bigirê bê. Î ro şerê wê dihê dayîn bi xalk û pêşaroja herêmê re.

Wekî din em divê ku wê jî wê, weke aliyekê din jî wê, werênîna li ser ziman wê, weke ku me bi tekoşîna maf û azadiya civake kurd a li kurdistanê re dît û fahmkir wê, dîrok wê di xate xwe ya rast de wê, tevî hemû komkuji û hêrişan wê, bimeşê. Wê meşrûtiya tekoşîna maf û azadiyê ya xalkên herêmê li dijî van rejim û zihniyetên hov wê bide nîşandin. Ev wê, weke kifşkirineka dîrokî ku mirov wê bi fahmkirina felsefeya dîrokê re wê, werênê li ser ziman bê.

Wekî din jî em wê jî wê werênîna li ser ziman ku rewşa li rojhilat a roja me wê, weke rewşeka giring bê ku mirov wê, ji gelek aliyan ve wê, dahûrbikê bê. Her çendê ku wê, weke bi rewşa sûrî re wê, were dîtî ku wê, bi deh hezaran kes wê werina qatilkirin û wê bi milyonan wê ji cih û warên wan wê werina kirin û wê herêm wê wekeli afrînê wê were dîtî ku wê werina talankirin û metingerkirin jî lê wê, ev rewş wê, tenê wê bi xwe re wê tiştekê wê derxina li holê. Wê ew jî wê ew bê ku wê lez pêşketinê wê, zêdetirî wê, diyarkirin. Wê di rewşa herêmê de wê, ya ku wê, ew wê xûrixandinê wê bikê û wê di bin wê xûrixandinê de wê, bimênê wê, ew zihniyeta serdest ku ew heta roja me xwûna xalkên herêmê dirijênê bê. Di aslê xwe de em, divê ku wê, destpêka pêvajoya bi destê rûxandina rejimên herêmê di bin sê-xal û deman de wê, beşbikin û wê, werênîna li ser ziman. Beşa pêşî wê, destpêka sedsale 20an û heta şerê cihanê ê yekem bê. Dema duyem wê, ji wê heta şerê cihanê ê duyem û hinekê piştê bê. Dema sêyem jî wê, bi teybetî wê, weke demeka teybet wê, piştî salên 1990î wê, mirov dikarê wê bide destpêkirin û wê, werênê li ser ziman. Teybetmendîya van hersê deman jî wê ew bê ku wê di ti demên wan deman de wê, şerên zihniyeta rejimên herêmê wê bi xalkên herêmê re wê dawî li wê newê bê. Wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Wê, bi wê re wê, ne tenê wê, dîroka herêmê wê weke dîrokek şer wê, were nivîsandin. Wê, bi wê re wê, ji wê zêdetirî wê rewşa herêmê wê, di pêşketinê wê yên mirovî de jî wê, li şûn hemû mirovatîyê wê werê hiştin. Bi teybetî wê, ji dema şerê 'qasrî-şerîn' ve wê, çawa ku wê, herêm wê, di nava îranî û osmanîyan de wê, were beşkirin wê, heta roja me wê, bi wê re wê, bidestê van hêzan wê herêm wê bi zihniyetekê wê were metingerkirin û wê, pêşîya hemû pêşketinê mirovî wê li wan wê were girtin. Wê, wijdan, ahlaq, felsefe, zanist, civaketî û hwd wê, bi gelek aliyên din re wê, bîn xistin bin hêrişan de û wê pêşîya pêşketina wan li herêmê wê bidestê van rejim û hêzan wê were girtin. Ku bê gotin û pirsin ku ew ber çî xwe bi zêdeyî bi rewşên olî re tefsîr dikin û dihênîna li ser ziman û hertimî weke 'oldar' dikin ku ew bidina nîşandin wê, di serî de wê, bi vê rewşê ve wê girêdayî bê. Wê, bi sedema nebûna ti rastên mirovî ên weke yên bi wijdan, ahlaq, felsefe, zanist û civaketîyê û hwd ve wê girêdayî bê. Di serî de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Aliyekê din jî wê, ew bê ku wê, xwe 'weke oldar' dana nivîsandinê wê, weke rewşeka 'komuflaj' û ankû ya 'sernûxûmandinê' a ji van rewşan re ku ew, bi wê ser wê bigirin bê. Di aslê xwe de wê, ev hêz wê bi serdestîya xwe

ya li herêmê re wê, hinekî jî bê wê bibînin ku wan bi tememî hebûn û restên pêşketina civakatîya herêmê a dîrokî ên weke bi wijdan, ahlaq, felsefe, zanist, civakêfî û hwd ku wan tûnakirina. Wê çawa wê jî wê, di bin nav, sernûxûmandin û rewşa olî re wê biveşêrên û wê sûcên xwe yên li dijî mirovatîyê wê bi wê rengê wê ser wan bigirin û wê, bikina malê olê olê wê, hinekî jî wê ev weke hewldanaka wê bê. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê din wê bi giringî wê werênê li ser ziman. Hertimî nivîsandina dîrokekê bi derew û xûrafeyan û bi wê, xaapandina girseyan wê bi wê ve wê, girêdayî bê. Wê bi wê sedemê bê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, di vê rengê û awayê de wê, dema ku mirov li rewşa şerên li herêmê û pêvajoyên wan binerê û rastîyên di temenê wan de baş fahmbikê wê, bi wê re wê ev wê weke rastîyeka rût wê, werina dîtîn. Bi wê re wê, ev wê, weke rastîyna rejimên herêmê jî bin. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman.

Di rewşa pêvajoyên şer ên li îraqê a salên 1990î û piştê li gelek deverên din ên herêmê û herwusa di roja me de li sûrî û hwd wê, di vê çerçoveyê de wê, xwedîyê rastîyekê vegotinbar bin. Di dewama wê de mirov, dikarê wê jî wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa herêmê wê, di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, pêwîstî bi rewşeka jinûve fahmkirinê bê. Wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Li herêmê şerên ku ew dihên kirin ku wê, çendî wê hinek rejim wê weke 'şerên xwe parastinê' jî wê, pênasê bikin jî lê mirov divê ku wê, werênê li ser ziman ku wê, ji wê zêdetirî wê, weke şerên pêşîya pêşketina herêmê û civakên herêmê jî pênasê bikê. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê di serî de werênê li ser ziman. Şerên li herêmê wê, weke şewayekê rêvebirinê li herêmê bin. Çendî ku wê, bo deverên din ên cihanê wê ne esasyî jî bin wê bo herêmê wê di vê çerçoveyê de wê, ji aliyê rejimên herêmê ve wê bên kirin weke esayî. Di dewama wê de wê bi gelek amûran wê wan şeran bimeşênin. Wê, weke şerna ku wê, çawa wê, bi wê herêmê rêvebibin û bi wan mudahaleyê li civakên herêmê bikin, metinger bikin û demografiya herêmê li gorî sîyeseta xwe û zihniyeta xwe wê bi reng û awa bikin wê, bo wê bin. Di vê rengê û awayê de wê, ew wê, werina kirin û meşandin.

Wekî din jî wê, di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku wê, gotina 'şer' wê li herêmê wê, di vê çerçoveyê de wê, ji ya ku em dizanin wê zêdetirî wê, wateyên ku wê, rejim û hêzên herêmê wê li wê bikin û ankû li wê kiribin wê hebin. Wê weke gotineka serdestîyekê a rejimên herêmê bê. Wê weke gotineka ku wê, navê rejim û serdestîya wan a li herêmê bê. Di vê çerçoveyê de wê, bi serdestîya xwe wê, weke demên bûhûrî û îroyîya herêmê wê, demên pêş ên herêmê jî wê bikina weke demna şer.

Di rewşa îraq, sûrî, îran û tirkîya de wê, ev wê, biawayekê vekirî wê, were dîtîn. Di aslê xwe de wê, hebûna îraq, sûrî, îran û tirkîya wê, weke çerçoveyek konsepteyî a şer a bi demên bûhûrî a herêmê, roja wê ya î ro û demên wê yên pêş re jî bê. Di serî de wê, mirov dikarê binxatbikê û wê, werênê li ser ziman bê. Divê çerçoveyê de wê, ew çerçoveya şer wê, ne tenê wê, weke çerçoveyeka şer a ku ew tenê şer li herêmê dikê bê. Wê bi wê re wê, çawa wê, pêşîya pêşketinê dîrokî ên bi wijdan, ahlaq, felsefe, zanist, civakêfî û hwd, wê bigirê bê. Wê, bi wê re wê, çawa wê dîroka wê ya demên bûhûrî jî wê wê, bi tememî wê ji herêmê bibê wê, weke konseptê wê ya şer jî bê. Pêvajoyên şer ên ku ew dihên pêşxistin, dever û daristanên wê yên ku ew bi sedsalan û ankû bi hezaran jîyane şawitandina wan, deverên dîrokî ên weke harabeyên kevn tûnakirina wan, deverên pîroz

ên weke herêmên cizirabota, dersimê, heskifê, sûrê û hwd xirakirin û di bin avên bendavan de hiştin wê, di vê çerçoveyê de wê, weke konseptna ji dîrokê birinê bin. Ku em van aliyan baş fahmnekin emê, nikaribin dîroka herêmê bi rastîya wê re wê, şîrovebikin û werênina li ser ziman jî.

Rewşa idlibê.

Rewşa idlibê wê, ev demeka ku ew di rojavê de ya. Mudahaleyên ku ew li ser wê re li herêmê dibin wê, bi awayekê pîrralî bin. Herkesek ji aliyê ve ew li ser wê disekinê. Rejim jî û rûsya jî dixwezin ku hêzên rejima sûrî li wê serdest bin. Ewder bikevê bin kontrola wan de. Rayadarên tirk ewder kirina weke navenda komên cihatçîyan. Ji wir gelek hêrîş li rojava û herêmên wê dibin. Ber vê yekê ya ku ew nexwezin ku ew xwe bi tememî ji wir bidina derxistin. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, herêmê di bin kontrolê de bikin ew nûha li ser wê di hizirin. Rejima tirk tenê rojeveka wê ya. Ew jî kurd bin. Wê çawa wê pêşîya kurdan bigirê û wê, nehêlê kurd li wir xwediyê ti maf û azadiyê bin wê, tenê wê li wê bihizirê. Hewldanên dagirkirina wê ya wê li herêmên weke cerablûsê, babê, marê, afrînê û hwd jî wê, di vê çerçoveyê de bin. Rewş û hewldanên weke bi nîqaşên li ser mimbiçê re dihê dihê dîtin jî wê, di wê çerçoveyê de bê. Wê çawa wê kurdan ji wir derxê wê, di wê çerçoveyê de bê.

Her wusa li vir ew dihê dîtin ku tirkîya di berdêla radestkirina idlibê li rejimê de wê çawa wê bi alikariya rûsya û rejimê wê xwe li van herêmên herêmên weke cerablûsê, marê, babê, afrînê û hwd bide girtin ew nûha bazarîya wê dikê. Di vê çerçoveyê de wê, bi wê rojevê wê, tirkîya wê herê civîna li îranê a di nava îranê, rûsya û tirkîya de. Ji aliyekê din ve jî wê, wê dema ku ew nikaribê xwe li idlibê bide girtin wê çawa wê bi alikariya wan wê, xwe li van herêmên weke Cerablûsê, babê, afrînê û hwd bigirê ew nûha li pay wê ya. Di temenê wê de jî wê, hewldana domandina şerê wê yê bi kurdên rojava re bê. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê piştî adara 2017an ku wê, komên cihatçî û artişa tirk ku wê afrînê dagirbikin û wê demê û heta roja me ku ew salek zêdetir bi ser ve çûya wê, pêvajoya şerê hêzên kurd wê li hemberî wan dawî li wê newê. Li hemberî hêrîşên hêzên kurd ên li afrînê ew ketina zorê de. Weke ku ew jî car bi car dihênina li ser ziman, êdî dikevina zorê de kontrolê li herêmê çêbikin. Ber vê yekê, di rewşa dema hêrîşên rejimê ên li qûtayê de wê, gelek komên cihatçî wê werênina afrînê bi malbatên wan re. Lê wê ew jî wê têrê nekê ku ew karibin kontrolê li wir bi tememî çêbikin. Nûha di hizirin ku ew ji idlibê komên nû bi vegûhezênina li afrînê û dora wê. Hinekî jî wê, di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, xwe li wir bigirin wê, rayadarên tirk wê bi wê rojevê wê, herina wê civîna di nava wan, rayadarên îranî û rûsî ên li îranê de.

Di aslê xwe de wê, dema ku mirov ji kîjan aliyê ve li rewşê binerê wê, mirov dibînê ku wê, rewşa idlibê wê, bo rayadarên tirk wê bo kontrolkirina afrînê jî wê, giring bê. Ew bi tememî di wê çerçoveyê de ew, li wê di hizirin. Ber vê yekê ew nexwezin ku ew ji wir bi tememî derkevin. Ew dixwezin ku ew levkirinekê di nava rejima esad de bikin û bi wê re ew serdestîyê li kontrola idlibê radestî rejimê bikin û ew jî xwe li wir bigirin bo ku ew karibin kontrola komên çeteyê ên rejima tirk ên bi navê OSO li afrînê bidina girtin. Di vê çerçoveyê de ew li formulên wê digerihi. Civîna dawî a di nava rayadarên îranî, rûsî û tirk a li îranê de wê, ji aliyê wan ve wê, hinekî jî wê, weke lêgerîna wê bê.

Lê li vir mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku ya ku ew nûha dihê dîtîn ku wê, çawa wê, di vê çerçoveyê de ew bi levkirinekê idlibê bidina rejimê û bi wê re ew karibin rejimê û hêzên wê jî bikina pozisyoneka li dijî kurd de. Wê, çawa wê, rejimê wê bi kurdan re wê bidina şerkin û wê, di wê çerçoveyê de wê, bi tememî wê bi wê hem kurdan bidina şikandin û wê ku ew karibin kontrola xwe bi rejimê re li herêmên kurdan çêbikin wê, di lêgerîna wê de bin. Di aslê xwe de wê, di civîna li îranê a di hefteya pêşî a êlûna 2018an de ku wê di nava îran, rûsya û tirkîya de wê li îranê bibê wê, ev jî wê ji aliyê rayadarên tirk ve wê, werîna li rojevê. Ji aliyekê din ve jî wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa herîşkirina hêzên rejimê li qamişlo li kesên sivil û bi bersivdayîna hêzên kurd re ku wê, ser 13 çekdarên rejimê wê werîna kuştin jî wê, di aslê xwe de wê, weke rewşeka provasyonî a di vê çerçoveyê de ku wê, rayadarên tirk wê, li pişt wê bin bê. Hevdiîtinên di nava rejimê û kurdên rojava de ku ew dikin wê, di aslê xwe de wê, rayadarên tirk wê, acizbikin. Wêca wê, çawa wê, bi provakasyonên bi wê rengê wê hem pêşîya wê bigirin û hem kriminalizebikin wê, ew weke şewayna provakasyonî ên ku ew di wê çerçoveyê de ew dihên kirin bin.

Bi awayekê din, piştî civîna li îranê a di nava rayadarên îranî, rûsî û tirk de ku ew bû, piştî wê bi sê-rojan kirina wê provakasyona li qamişlo a bi wê rengê wê, bide nîşandin ku tirkîyan acizîya xwe ji hevdiîtinên di nava kurdên rojava û rejimê de jî wan di wê civînê de hanîya li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku ev rengên provakasyonî ên bi herîşî wê di rojên pêş de wê, bi wê rengê û mantiqê wê zêdetir bibin. Mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî werênê li ser ziman. Lê di vê çerçoveyê de wê, hem gotinên ji rayadarên hersê welatên civîna li îranê û kirinên wan wê bidana nîşandin ku wê nelevkirin û nakokî wê di van waran de wê, zêdetirî wê hebin. Di aslê xwe de wê, provakasyona li qamişloyê wê, ji aliyekê din ve jî wê, weke bertekek rayadarên tirk a li axiftinên di civîna li îranê a di nava rayadarên îranî, rûsî û tirk de ku ew bûn û ne li gorî politika û xwesteka rayadarên tirk jî bin. Ev dide nîşandin ku ew bi awayekê vekirî çendî ku wê, bi rewşa şerê navxweyî î sûrî de wê, were li dawîyê wê, ev rewşên bi nakokîyî wê zêdetir bibin. Di rewşeka ku kurd hê ew ne hatina şikandin de rayadarên tirk, nexwezî ku ew pêvajoya şer dawî li wê were. Naxwezê ku pêşîya siyasî a levkirinê destpêbikê. Ev rewşên weke provakasyona li qamişloyê, gotinên rayadarên tirk ên li dijî rûsya û rejimê ên li ser rewşa idlibê û hwd re wê, nîşanaka wê rewşê jî bin. Gotinên T. Erdogan û hwd, ên weke 'bila agirbest bibê' jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke gotinên hewldana domandina rewşa bi aloz a şer bin.

Ji aliyekê din ve jî rewşa idlibê wê, li vir wê, zêdetirî wê, bandûra wê li tirkîya bikê. Tirkîya di serî de wê, rewşên siyasî û rengên pêşketinên li herêmê wê bi başî û rast nexwendin. Li dijî wan bertekên xirab û ne rast da nîşandin û ket nava gurrkirina şer li herêmê de. Hewldanên bi wê şerê şikandina kurdan jî wê, di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê bê. Lê bi serneket. Di vê çerçoveyê de ku mirov ji kîjan aliyê ve lêbînerê wê rewşa idlibê wê, destpêka derketina hêzên tirk û komên çete ên bi navê OSO ên cihatçîyan ku wan li afrînê, cerablûsê marê, babê û hwd bi cihkirina jî bê. Wê, rewşa wan jî wê, di wê çerçoveyê de wê, êdî wê dawî li wê were. Rewşa dagirkirina herêmên cerablûsê, babê, marê, afrînê û hwd wê, rayadarên tirk wê, di çerçoveya gotina xwe ya "avakirna herêmek tampon" de ku wan di destpêka mudahaleyê li sûrî de dihanî li ser ziman ew pêşxistin. Di

vê çerçoveyê de diçina bi ser mimbiçê de jî. Her wusa wê, di vê çerçoveyê de wê, li gorî xwe wê, çawa wê pêşîya kurdan wê bigirin wê, di wê çerçoveyê de wê, ew wan pêşbixin. Wekî din jî mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa idlibê wê, weke rewşeka teybet bê. Di destpêka ketina tirkîya li idlibê de wê, bi armanca derxistina cihatçîyan û ankû kontrolkirina wan wê ji aliyê rûsya ve wê, bi destûra wê were pêşxistin. Lê pêvajoya piştê da nişandin ku wê, tirkîya wê bi xwe wê, xwediyê rojev û 'ajanda xwe' bê. Di vê çerçoveyê de gav avêt. Ketina wê ya li afrînê de jî wê, di wê çerçoveyê de bê. Her wusa nîqaşên li ser mimbiçê re jî wê, wusa bê.

Di çerçoveya rewşa idlibê û giştîya sûrî de mirov dikarê wê bêtê ku wê, rewşa îranê wê, hin bi hin wê, ji ya tirkîya wê, cûda wê bibê. Rûsya jî û amarîka jî û kurd jî û wê rejim jî wê, bi awayna wê, bi wê re wê tîkiliyê wê pêşbixin û wê ew wê, karibê bi şewayna din xwe û hebûna xwe wê, bide domandin. Lê tirkîya wê, mirov nikaribê wê, bibêjê. Rewşa tirkîya hem li berçavê cihanê û hem jî ya herêmê di rewşek dagirkerî û metingerî de dihe dîtin û şîrovekirin. Tenê bi wê dîmenê jî bê wê, nikaribê xwe bide domandin. Di vê rewşê de wê, îran wê, rewşa tîkiliyên xwe yê sîyesî wê pêşbixê. Hewldana pêşnexistina dijberiyê li hemberî kurdan û ya rejimê hewldana ne ketina şer bi kurdan re û hwd wê, tenê hinek ji wan rewşên ku ew di wê çerçoveyê de ew li ser wan dikê ku ew xwe di pêşaroja sûrî de bide diyarkirin bê. Tirkîya ne tenê bi kurdan re wê, bi îran, rûsya û rejima sûrî re jî nakokiyên wê yê dîrokî hena. Tîkiliyên tirkîya ên bi rayadarên îranî û hinekî bi rejima sûrî re ku ew di vê demê de bi vîşarî li ser esasê kontrolkirina kurdan û di rewşa bindestiyê de hiştin jî wê, nikaribin ku ew karibê bi wê pêşde herê bê. Îran ku ew bikeve zorê de ew wê nexwezê wê ahmaqîya tirkan bikê ku ew xwe bi kurdan re bikê nava şerekê de. Çimki ew dizanê ku wê, ji wê re wê, bi şerekê bi wê rengê wê pêşaroj wê li herêmê wê nebê.

Nûha hewldanên îranê ên li dijî kurdên rojava û ankû PDK-i'ê jî ji nava wê, dibê sedema dengên ku ew li dijî şerekê bi kurdan re na. Lê tirkîya li îraqê û îranê jî ew dixwezê ku ew di wê çerçoveyê de stretejiyek şer ku ew bi hevdû re herina bi ser kurdan de û ew ji aliyê xwe ve hêrîşî kurdan bikin û kurdan bikin ew, hasabên wê dikê. Temenê stretejiyek bi wî rengî a şer nîn a. Dibê ku bi wê mantiqê şerekê din ê weke yê DAÎŞê li dijî kurdan ji çar aliyên kurdistanê ve li dijî pêşbixin. Lê li herêmê temenê serkevtina wê nîn a. Yanî li vir wê, ji vê demê û pê de wê, li şûna stretejiyên şer yê civakî û hwd wê, pêşxistina wan wê were rojevê. Ya ku tirkan dide tirsandin jî ev a. Ber vê yekê ew dixwezin wê demê bbi awayekê zûtirin wergerênina pêvajoya şerekê giştî li dijî kurdan. Hewldanên bo bombardimanên li qandilê û hwd, û hewldanên kişandina îran û îraqê di nava şerekê bi wê rengê de jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke hewldana şerên rejima tirk ên bi kurdan re bin. Ne ev hewldan û ne jî ew hêtê ku kurd weke 'hêtê şermê' bi nav dikin wê di nava rojava û bakûrê kurdistanê de lêkir jî wê, karibê ji wê re bibê temen ku ew karibê bi wê pêşîya serkevtina kurdan û ghiştina wan bigirê bê.

Di serdema me de ku mirov piçekê jî aqilê xwe bikarbenê wê, bi wê hemû stretejiyên şer ên rejiman wê li hemberî pêşketina civakan û aqilê wan ên civakî wê were dîtin ku ew tîkbiçin. Di serdemek bi vî rengî a bi aqil û zanîna ku ew bi jiyane civakî pêşdikeve re derketina li holê bi stretejiyên şer wê, tenê û tenê sedema tîkçûnê bê. Çeka herî pêşketî a sofistîke jî wê nikaribê wê serkevtinê bi leşkerî li hemberî wê pêşketina civakê û aqilê demê ê bi wê pêşdikeve bide çekirin bê. Hertîşt wê, di çerçoveya xwe de wê, di ahange xwe de ku ew bi rastîya wê re were dîtin wê, were fahmkirin. Di vê çerçoveyê de wê,

bêgûman wê rojhilat wê, bi dîroka xwe ya civakî re wê, pêşketinên pirr zêde mazin wê di demên pêş de wê bijî. Wê ti kesek wê nikaribê pêşîya wê bigirê. Ji xwe hemû rejimên herêmê, li hemberî wê pêşketin, şîyarî û aqilê demê ê herêmê ketina rewşa xwe xwe parastinê de. Şerê wan wê, hinekî jî wê, di wê çerçoveyê de bê. Li hemberî wê, bo ku ew karibin xwe li ser lingan bigrin ew, ne tenê mirovan dikujin. Her wusa pêşketina herêmê û jîyane wê jî ew bi pêvajoyên şer heta ji wan dihêt ew dikin ku wê bikujin. Şerekê bi pêşketina herêmê re jî ew didin. Rejimên herêmê ên weke ya tirkî jî, ya îranê jî, ya îraqê jî, ya sûrî jî û hemû rejimên din ên piçûk û mazin jî wê, di vê çerçoveyê de wê, di nava hewldan û şerekê de bin.

Hilbijartinên 24ê haziranê bi armanca ji holê rakirina encamên hilbijartinên 7ê haziranê û 1ê mijdarê bê

Hilbijartinên 24ê hazirane ku wê werin kirin wê, çawa bi wê encamên hilbijartinên berê yên 7ê hazirane û 1ê mijdare wê bi wê werina ji holê rakirin wê bi armanca ji aliyê rejima tirkî ve wê werina pêşxistin. Di vê çerçoveyê de em, divê ku wê hilbijartinê di çerçoveyê hêrişên li bajarên kurdan û afrînê û hwd de we hilde li dest. Di asle xwe de wê bi gotina 'hilbijartinê' hanina li ser ziman jî wê, ji aliyekê ve hem ne rast bê û hem jî wê weke rewşek sernûxûmandinê wê bimênê.

Pêvajoya hilbijartinan di nava hun kes û ankû weke ku ew bi nav dikin 'aktoren nû' re ew dihê pêşxistin. Faşîstên weke akşener derxistina li pêş û partiyên 'parawan' bi navê wan ava kirin ji wê, bi wê rengê siyesetê re wê aladar bê. Akşener û partiya parawan a bi navê wê dihê avakirin wê senteze siyeseta faşîzan a MHP-AKP ya bi hevdu re bê. Weki din wê weke ruyekê wan yê din ê xapandine bê. Akşener û partiya wê, di aslê xwe de wê, weke rengê politikaya Erdogan û bahçeli bê. Ber ku ev herdu dizanin ku wê, nikaribin êdî encama hilbijartinê ya ku ew dixwezin bidest bixin. Erdogan û Bahçeli Akşener ajotina li pêş ku ew artiyekê avabikê. Piştî ku ew çûna hilbijartinê û encama ku ew bidest nexin wê, di bin navê "levkirina bi Akşener re" wê, dema ku ew çûna bijartinê di care duyem de wê, bi wê re wê biserbixin. Wê, di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, Akşener jî wê lingê politikaya jenosîdê a Erdogan û behçeli bê. Di vê çerçoveyê de wê di çî sûretê de bê wê bixwezin ku ew akşenerê bixina meclisê. Piştî yan bi MHP re bikina yek û wê rewşa î ro ya şer bidomênin bi Erdogan û yan jî rastarast bi AKPê re bibê yek. Di dewama wê de jî gotinên weke li ser siyeseta kurd û girseyên kurd re ji devê dana gotin jî wê, çawa wê, bi rengên sextakarî û hîleyan wê hinek degnna ku weke rêjeya ji sadî 1 û ankû 2 jî bê di bin navê wê de werênina li ser ziman û bi wê re ew, êdî bêjin "HDPê, bend derbas nekir!" Bi vê rengê hewldana bi hîleyan û gûharandina dengên di sandoqan de rêjeya ji sadî 1 û ankû 2 ji Partiya Akşener û ankû MHPê re hewldana ji herêmên kurdan derxistin wê, di çerçoveya şerê rejimê ê bi armanca jenosîdkirinê û li ser serê civake kurd de bê. Yanî Akşener di vê çerçoveyê de wê, lingê Erdogan-behçeli û politikayên wan yên şer ên li dijî civake kurd bê û wê di dewama wê de wê, çawa wê koalîsyona şer a li dijî kurdan di bin desthilatdariya Erdogan de avakirina ku ew wê bidina domandin bê. Di vê çerçoveyê de wê di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Piştî hilbijartinê wê, dema ku wê, rêjeya zêde bidest nexin jî wê, dema ku wê Akşener ket meclisê bi CHPê re wê, hingî ew bê aliyê Erdogan û behçeli yê ku ew wan temem

dikê bê. Di vê rengê û awayê de wê, dema ku ew rêjeya bilind ku ew dixwezin bidest nexin jî wê bi hêncetên weke 'rewşa aborîyê zor a' wê li şûna çûyina hîlbijartinek duyem wê, bi wê re wê çawa wê levkirinekê wê bikin û wê bi wê re wê, encama ku ew dixwezin wê bidest bixin. Di vê rengê û awayê de wusa dîmenek ji xwe re çêkirina ku ew cihên ku wekilên HDP li wan di rûnihê ku ew wan bidina Akşener û partiya wê û HDP dervî meclîsê bihêlin. Vizjona ku ew di vê çerçoveyê de hizirina wê, di wê de wê cihê kurdan û ankû rêxistineka kurd wê bi ti awayê wê nebê. Di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Bi gotineka din kesên dervê û hundûr ku ew akşener û partiya wê weke "artarnatîf" didina nişandin, ew yan bi zanebûnê xwe li wê siyaseta xapandinê dirazênin û yan jî ew ji ne fahmkirina xwe diaxifin.

Ji aliyekê din ve ji wê akşener û partiya wê ya parawan weke reng û temenê ghişîtina hevdû a rêveberiya AKP-MHP û CHP ji bê. Li gori levkirina zimani a di mava AKP, MHP û CHP de ku wê çawa parti û rêxistinên kurdan wê ji siyasete dûrbikin û li şûna wan wê weke "artarnatîfeke" wê bidina nişandin wê encama wê rengê siyasete ku ew temenê wê li ser inkare kurd avaye bê. Di vê çerçoveyê de we ev kes û rêxistinên wan ên parawan wê weke artarnatîfeke siyaseta inkare û şere we inkarkirinê ê bi armanca jenosîd kirinê bê.

Pêvajoya şere rejime li bakure kurdistanê û hêrişên wê yên li rojava wê di vê çerçoveyê de bê. Di rewş û çerçoveyê de we di asle xwe de wê ti tiştêkî vêşari li hole wê nebê. Dema rejîm di şere inkare û zihniyet û mantelîteyek li gori wê de îsrar bikê wê, ev rengên pêşketinê û siyaseta wê bixwezayî wê derkeve li hole. Di vê çerçoveyê de emê, weke ku emê li jêr jî li ser wê bisekinin wê, ev pêvajoya hîlbijartinên 24ê haziranê emê nikaribin ji pêvajoya hêrişên artîşa tirk ên li bajarên kurdan ên bakûrê kurdistanê û hêrişên wê yên li rojava ji wan dûr û cuda werênina li ser ziman. Wekî din jî di dewama wê de mirov dikarê wê jî bêjê ku wê, hîlbijartinên 24 haziranê wê, bi armanca ku wê çawa wê kurdan bi vîna wan ya siyêsî re wê bişikênin û wê ji qada siyasetê dûr bikin û di dewama wê de wê qada siyasetê li wan bidina girtin wê bi wê armancê bê. Di serî de wê, di vê rengê û awayê de wê, weke armanca sereka ya hîlbijartinên 24ê haziranê mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Hîlbijartinên 24ê haziranê wê, ji aliyekê din ve jî wê, di çerçoveya şerê jenosîdkirina civake kurd de wê, xwediyê qarakterekê teybet bê. Di vê rengê û awayê de wê, ew qarakter jî wê ew bê ku wê, di qada jîyanê de wê, li her deverê wê rejîma tirk wê bi artîşê li hebûna civake kurd wê bikê û wê bi wê re wê bi rewşên bi wê rengê wê bikê ku ew li gori xwe dîzaynbikê. Yanê ji hîlbijartinekê zêdetirî wê, pêvajoyek şer û ankû konseptek şer a rejîma tirk bê, hîlbijartinên 24ê haziranê. Girtina siyasetmederên kurd û ji hemû aliyê ve oparasyonên siyêsî ku ew li qada siyasete kurd dihên kirin de wê, ev rewşên weke yên 'hîlbijartinê' wê pêkwerin. Her wusa wê, di rewş û mijarek û çerçoveyek mantelîteyî û zihniyetî de wê hevdû temem bikin.

Li vir di dewama wê de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku ev pêvajo wê, weke pêvajoyek teybet bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, dîsa wê weke ku emê li jêr li ser wê bisekinin wê, çawa wê li gorî wê zihniyeta inkarê wê encamên hîlbijartinên 7ê haziranê û 1ê mîjdarê wê ji holê rabikin wê, weke ancama wê bê. Di vê çerçoveyê de wê, weke konseptek şer a bi civake kurd re a di vê çerçoveyê de jî bê. Mirov dikarê wê hîlbijartinê û rewşa wê, di vê çerçoveyê de wê, xwediyê mantiqekê bê. Gotinên hin rayadarên CHP ên weke kiliclaroglu ên weke 'em dixwezin HDPê jî bikeve meclîsê' û ankû bi rengê ku ew dihênê li ser ziman "ku paartiyek ji sadî 1ê jî hilde li gorî me divê ku

ew were meclisê" wê, tenê wê, weke gotinna manipûla û ku ew di wê çerçoveyê de bo propagandaya dervê û hundûr hatina gotin bin.

Ji aliyekê din ve jî wê, jî mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku Wê, di 7ê haziranê û 1ê mijdarê de ketina HDP li meclisê û ankû derbaskirina benda ji sadî 10an wê, tîpolojiya rejima tirk û rayadarên wê ya dîroka komarê a 100 salî wê xirabikê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman. Li gorî xwe ew nûha şerê hanîna weke sêreberê û ankû weke dema bûhûrî bi kurdan re didin. Di vê çerçoveyê de rewşên ku ew weke "nû" na ku ew hatina pêşxistin weke derxistina 'akşener' li pêş û hwd jî wê, hemû bi wê rengê siyeseta jenosîd a li dijî civake kurd ve wê girêdayî bê. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. AKP jî û CHP jî ew dizanin ku ew ne bi dîrok û ne jî bi hebûna dikarin bawerîyekê bidina kurdan. Di vê çerçoveyê de wê, 'weke dervî wan derketina partîyan li holê' wê weke rengê siyeseta wan a di wê çerçoveyê de ê xapandinê bê. Wê, di wê rengê de wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, 24ê haziranê ku ew weke 'hîlbijartinekê' bê wê, weke pêvajoyeka hêrişê a li vîna hebûna civake kurd jî bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Hîlbijaertin wê, di mantiqê wan de wê, encama demokrasîyekê bin. Di wê demokrasîyê de wê, kom, kêmnetew û hwd wê, di nava hevdu de wê bijîn. Wê hebûna hevdu wê herê bikin û wê nikaribin înkâr bikin. Wê hingî wê wateya wê hebê. Lê dema ku ew înkarkirin hebê wê, ew rewşa 'hîlbijartinê' wê mirov nikaribê wê bi tememê wê bi wê rengê weke hîlbijartinekê wê werênê li ser ziman. Ji xwe, zihniyetek ku ew hebûn û statûya civakekê înkâr bikê ew sedhezar carî jî ew bahse 'demokrasîyê' û 'hîlbijartinê' bikê wê, ew ji derew û rewşek xapandinê û pê de wê derbas nebê.

Di aslê xwe de rayadarên tirk bixwe jî ew dizanin ew ti carî bi nêzîketîyek demokratîk tevnegerîyana. Nîşanaka wê jî wê, ew bê ku ew di nava rewşên awarta de çûyina hîlbijartinê bê. Wê weke ku wê, rayadarên tirk wê, werênina li ser ziman wê, çawa wê xwe ji rastiya xwe li berçavê cihanê wê cuda bidina nîşandin wê, di wê çerçoveyê de wê li wê binerin. Ew bixwe jî ji xwe dibêjin, "bo me ya giring ew a ku em 'îmaja' xwe baş bidina nîşandin" bê. Wekî din wê, di rastiye de wê, ne bo pêşxistina rastiyeke demokratîkî û ankû bi çêkirina hîlbijartineka adilane avakirina rêveberîyek ku wê herkesek ji wê re bêjê herê û ankû wê xwe di wê de wê bibînê bê. Wê çawa wê xwe bikîna desthilatdar wê, bi wê mantiqê bê. Ber vê yekê wê her rê û rêbazê ji xwe re wê mubah bibînin. Ber ku gotina 'demokrasîyê' weke nîrxeka wê demê derketiya li pêş ew jî di gotin û dîmenê de dixwezin ku ew wê werênina li ser ziman û ankû xwe bi wê werênina li ser ziman. Lê gotina 'olê' çawa dihê îstismarkirin wê bi heman rengê ya 'demokrasîyê' jî wê were îstismarkirin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Ji pêvajoya şerê jenosîdê ê li dijî afrînê heta konseptê şer 24 hazîrane û ankû piştî hazîranê

Piştî hêrişkirina li bajarên bakûrê kurdistanê a ji aliyê artişa tirk ve wê, ew şer û pêvajoya şerê jenosîdê wê bi hêrişên li dijî afrînê wê bê dayîn domandin. Weke ku wê Robert Fisk jî wê dig gotera di 28ê gulana 2018an ya di "*the independent*"ê de wê, werênê li ser ziman wê, di berdêla idlibê de wê, Putîn wê destûrê bide tirkan ku ew hêrişî afrînê bikê. Pêvajoya hêrişên li dijî afrînê, çendî ku wê, weke hefteyekê berî newroza 2018an, wê weke ku çeteyên tirk wê bikevina Afrînê de wê, bidawî bibê jî lê wê, rastî vajî wê bê. Di mejiyê

tirkan de ew pêvajoya şer weke konseptekê hê didomê. Pêvajoya weke 'pêvajoya hîlbijartinan' dihê bi navkirin a 24 hazîranê jî wê, di dewama wê de wê, weke pêvajoyeka wê konsepta şer bê. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, 'ji qada sîyesê wê kurdan paqij bikin' wê, ev pêvajo wê, weke konsepta wê û pêvajoya şerê wê konseptê bê. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, bi tememî wê, kesên ku ew gotinê bi navê kurdan bêjin ku wê, dengê wan wê bitafisênin ew, nûha şerê wê bi kurdan re dikin. Her wusa, di bin 'rewşek awarta' de çûyina hîlbijartinan jî wê bi vê ve wê, girêdayî bê.

Di aslê xwe de ev pêvajoya hîlbijartinan wê, weke pêvajoyeka hîlbijartinan ku wê, rejim wê çawa wê bi wê encamên hîlbijartinên 7ê hazirane û 1ê mijdarê ku kurdan benda ji sadî 10 derbaskirin wê ji holêrabikê wê, weke konsepteka jenosîda siyesî jî bê. Di vê çerçoveyê de jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ev konsepta jenosîda siyesî, di wê de wê, rejima tirk wê, hinek kurdên ku wan hemû mirovatiya ku dibin navê olê de bê û ankû di bin navên din ên weke 'demokratîyê' de bê firotina wê, bi alikarîya wan wê bikê ku wê bikê. Di vê çerçoveyê de ev pêvajo em, li şûna ku wê, weke pêvajoyeka hîlbijartinê wê bi navbikin em divê ku wê, weke pêvajoyeka şerê jenosîdkirina ciivakê a siyesî ku wê, çawa wê bi pêvajoyên jenosîda fizikî û ya çandî wê were tememkirin wê, di wê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, hilde li dest.

Li vir di aslê xwe de wê, kurd, tevî hemû hêrîşên rejima tirk jî ku ew heta vê demê de karîna bibina xwediyê sekneka bi rûmet a li dijî rejimê. Bêgûman, bi giştî hemû sandoqên bajarên kurdan, cih gûharandina wan, wê tenê û tenê wê, bi wê ve girêdayî bê. Wê sandoqan wê bibibina deverên ku ew karibin li gorî xwe wan encaman bigûharênin wê, biba deverên bi vê rengê. Hemû hêrîşên li nava civake kurd ku ew dihên kirin wê, bi wê ve wê girêdayî bin.

Di aslê xwe de em, li vir dikarin vê jî wê, werênina li ser ziman ku rêxistinên sîyesî ên kurd ku ew girseya xwe baş naskiribin wê, bêgûman wê karibin bi rehetî encamekê li ser sadî 12'an re jî derxina li holê. Lê ne zanîn û ne karkirin û xwe berdan loi rehewetê wê, hinekî jî wê, bê sedeme xwe têkbirina wan jî. Li vir di serî de em, wê jî wê, werênina li ser ziman ku wê, encamên hîlbijartinê çi jî bin wê, bi pêşketinên piştî wê ve wê, girêdayî bin. Di aslê xwe de wê, weke ku mirov dibînê rayadarên tirk, planak û ankû konseptek şer û şerê jenosîdê a pirr alî jî vê demê û pêde çekirina. BI teybetî wê, hemû jiyane kurdan wê çawa wê bikina bin kontrolê û tûna bikin û wê her tişta bi navê wan tûna bikin wê, di vê çerçoveyê de wê, derkevina li holê.

Di vê hîlbijartina ku wê, li gorî navaroka destûra ardogan a "nemşrû" wê were kirin wê, di wê de wê, partiyên rejimê hemû jî wê çawa wê, partiyên kurd wê dervî qada sîyesetê bihêlin wê, di nava hewldanên wê de bin. Di vê çerçoveyê de wê di nava AKP-CHP de jî wê, levkirineka vekirî wê hebê. Di aslê xwe de wê, namzetê CHPê Miherem Ince wê, weke rengeke namzetî ku wê CHP wê bi wê çawa wê, ji aliyê xwe xwe ve wê, Ardogan wê bidina hîlbijartinê. Lê li vir CHP jî û hin kurdên bîxîret ên nava AKP jî tenê û tenê li nava kurdan dileyizin. Wekî din, tiştekî din mirov nikarivê bêjê. Wekî din ya ku mirov divê ku wê, werênê li ser ziman ku mirov, jî namzetê CHP, gotin û sîyeseta wê fahmdikê ku wê bi AKP re levkirîya ku wê, 4 salên din wê faşîstên weke Ardogan wê desthilatdarîya wan wê bidna domandin. Her wusa, CHPê, bi zimnî û vekirî levkirineka bi vê rengê kirîya. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Li vir, ya ku dikeve li ser milê kurdan ew a ku ew pozîsyonea xwe karibin biparezên.

Ji aliyekê din ve jî wê, di vê çerçoveyê de wê, rewşa hîlbijartinên 24 hazîranê, em

dikarin weke pêvajoya şer a dewama ya pêvajoya hêrîşên li ser afrînê wê werênê li ser ziman. Piştî sê-salên xadar ên bi hêrîşên artîşa tirk a li bajarên bakûrê kurdistanê ên weke cizira bota, nisêbîn, şîrnax, geve, sûr, farqîn, lice û hwd wê, çawa wê serdestîyeka sîyesî wê bi wê û li gorî xwe çêbikin wê, di vê çerçoveyê de wê, her rê û rêbazê wê ji xwe re wê mubah bibînin ku ew bi wê karibin wê çê bikin. Tenê ku mirov li lîsteya deverên herêmên bajarên kurdan ên ku sandoqên wan cih dihê gûharandin ku mirov tenê li wê bînerê, mirov wê bi awayekê vekirî wê bibîne û wê fahmbikê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Her wusa, di vê çerçoveyê de wê, her roj wê çend kurdên bêxîret wê derxina ber tv'yan wê ji devê wan wê gotinan li dijî xweserîya kurdan a li rojavayê kurdistanê wê bidina gotin wê, hinekî wê bi vê ve wê girêdayî bê. Ji aliyekê din ve jî wê, bi rojevên wan ên vêşarî û vekirî ve wê girêdayî bê. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de kurd, di aslê xwe de wê, di vê demê de wê, tenê pêwîstiya wan rêveberî û rênîşanaka rast û pak wê hebê. Di vê çerçoveyê de ku ew karibin bi wê werina cem hevdu û dengên xwe bikina yek. Rejim û rayaderên wê, her rêyê bikardihênin. Wê çawa wê, rewşê wê wergerênina berê rewşa 7ê haziranê ku kurd bende derbas nekirin wê, di vê çerçoveyê de wê, di nava hewldana wê de bin. Di aslê xwe de wê, çendî ku wê, bi vê hîlbijartinê wê, bixwezin encamên bilbijaartinên 7ê haziranê û 1ê mijdarê ku kurdan di wan de bendên ji sadî 10 derbaskirina wê bikin ku wan ji holê rabikin jî lê wê, ti carî wê, rewş wê nebê weke berê. Her wusa di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Sîyesetmederên kurd ku ew bi nezanîya xwe nîqaşên 'derbasbûna bendê' ankû 'derbasnebûna bendê' wê bi xwe re wê bikin wê, di aslê xwe de wê, bi vê nîqaşê re wê xwe li wê razênin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wekê din li şûna wê, ya ku ew bin wê ew bê ku ew ji her demê zêdetirî xabatê bikin û xwe di bin rewşên wusa de nehilin. Li vir, derbaskirina bendê, nîqaşên wê, tenê derûnî na. Wekê din wê ti wateya wan nebê. Wê ti bandûra wan jî wê nebê. Lê dema ku sîyeseta kurd ew hilda li rojava xwe û bi awayekê baş ew neda fahmkirin wê, hingî wê, temenê bandûrkirina li ser girseya xwe wê biafirênê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Wekê din jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku kurd di vê çerçoveyê de wê, divê ku ew bidina nîşandin ku ew di serî de van bendên derûnî karibin li şûn xwe bihêlin.

Mantiqê weke 'baxt' û ankû 'qader' dîtî û nêzîkbûn wê ne raast bê. Weke ti tişteke ku wê bibê jî nêzîkbûn jî wê ne rasdt bê. Ti tişta ku ew nebûbê, wê mirov nikaribê bahse bûyîna wê bikê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Li vir di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, tevgerê derûnî a xort wê pêwîstî bi wê hebê. Dana berxwe a bi derûnî wê pêwîstî bi wê hebê.

Rayadarên tirk wê, di vî hîlbijartinê de wê, çawa wê, derbeyê li kurdan bixin wê, bi wê armancê ew nêz dibin. Di vê çerçoveyê de armanca di bin benda ji sadî 10an hiştina partiye kurd jî wê, ji aliyekî din ve wê, armanc û pêvajoyeka şerê jenosîdê ku ew li dijî giştîya civate kurd dimeşênê û bî teybetî pêvajoya şerê wê ye tûnakirinê ê li dijî rojava ve wê girêdayî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman. Piştî hîlbijaartinan wê, bégûman wê pêvajoyek şer a nû wê li dijî kurdan a pirr alî wê bidina destpêkirin. Rayadarên tirk amadekarîyên wê dikin. Divê ku sîyeseta kurd jî wê fahmbikê û kesên ku

ew wê sîyesetê dikin wê fahmbikin ku wê, derbaskirina van bendên derûnî û hwd ên weke ji 10 û hwd wê, derbeyê li vê konseptê şer a rejima tirk wê bixê. Di serî de wê divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Wekî din ya ku mirov divê ku wê, werênê li ser ziman ku mirov, ji namzetê CHP, gotin û sîyeseta wê fahmdikê ku wê bi AKP re levkirîya ku wê, 4 salên din wê faşîstên weke Erdogan wê desthilatdarîya wan wê bidna domandin. Her wusa, CHPê, bi zîmnî û vekirî levkirineka bi vê rengê kirîya. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Li vir, ya ku dikeve li ser milê kurdan ew a ku ew pozisyonea xwe karibin biparezên.

Li vir di aslê xwe de wê, ev hîlbijaertîna ku kurd di wê de pozisyona xwe hinekî din xort bibikin û ji wê bi wê rengê bi xortî derkevin wê, ne tenê derbeyê li konseptê şerê rejimê ê li bakûrê Kurdistanê ê li dijî civake kurd wê bixin. Wê, bi wê re wê, rewşa rojava ji wê, bi xwe re wê xort bikin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ber ku rejim, di vê hîlbijaertîna de wê, çawa wê temenê şerê xwe yê lî dijî kurdên bakûr û rojava wê xort bikê û bide domandin bi argûman û sîyeseta wê, diçê 'hîlbijartinê.' Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de mirov wê ji wê, werênê li ser ziman ku sîyeseta kurd xwe ji wê rewşa derûnî a bêçare derxê. Di vê çerçoveyê de wê, derûnîya rûxandî ku ew xwe di bin wê de hîs dikê xwe ji wê derxê. Ku ew xwe demexê wê, di serî de wê, di wê de wê, ew bixwe bide windakirin. Wê demê ew, divê ku vabalê wê windakirina xwe tenê di xwe de bibînê.

Mînaq di vê demê de dikarêji her aliyê ve xwe bikê nava tevgerê. Tenê bi gotinên em 'tenê aşîtiyê dixwezî' re wê aşîti newê. Di vê derûniyê de wê ev gotin wê tenê wê weke gotinîna ku wê, ji wê re wê windakirinê werênin bin. Her wusa di vê çerçoveyê de wê dema ku ew sîyeset û politikayên li gorî wê gotinê nebinê û kifşnekê û pêşnêxê wê, hingî wê, nikaribê li gorî wê gotinê sîyesetê jî bikê. Sîyeseta kurd ku ew çend serokên wê rejima tirk avêtina li zindanê wê, di vê hîlbijartinê de ew dikarê wergerênê serkevtinekê. Berdan û ankû neberdana wan zêdetirî wê, çawa wê, ew wê bikê dikarê wê pêşbixê. Rewşa Birêz ocalan a di imraliyê de wê temenê bûhûrandina bendên ji sadî 10 bê. Ew dikarin wê rewşê bi xwe re wê bidina domandin û bi wê re wê serkevtinê zêdetir û xorttir bikin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman.

Her wusa li vir mirov dikarê wê jî wê werênê li ser ziman ku wê, rewşa hîlbijartinê, divê ku mirov yekser bi şerê wê yê jenosîdkirina civakê ve girêdayî wê hilde li dest. Di vê çerçoveyê de wê, weke pêvajoye jenosîda sîyesî wê şîrovebikê û wê werênê li ser ziman.

Rewşa kurd li rojhilata navîn weke aktorekê derdikeve li pêş

Bêgûman ku mirov ji kîjan aliyê ve binerê bi mirov wê dibînê ku kurd weke aktorekê na li rojhilata navîn. Hin bi hin jî derdikevîna li pêş. Ji her her çar aliyên wan ve hemû hêrîşên ku ew rejima tirk, ya îranê, sûrê, îraqê û hwd li wan dikê jî wê bi wê ve wê girêdayî bê. Wê çawa wê bandûra kurdan wê bişikênin wê bi wê ve wê girêdayî bê. Di hîlbijaertînan de jî wê, di vê çerçoveyê de wê kurdan bê îrede bikin wê di wê çerçoveyê de wê, hîlbijaertînan wê weke şewayna hêrîşê wê bikarbin. Ev rewşa hîlbijartinan û bi wê hewldana bê îredekirina kurdan wê, ne tenê ji aliyê rejima tirk ve wê were pêşxistin. Rejima baxdadê jî wê, di vê çerçoveyê de wê, di nava hewldanê de bê. Mînaq wê, dema ku wê, îraq wê bahse hîlbijartinê wê bikê û wê, dema ku wê dengên dervî welêt wê werîna dayîn li balyozxaneyan wê, piştî wê ku wê, parlamane îraqê wê biryara 'betalkirina

dengên dervê' wê bigirê wê hinekî jî wê, bi rewşa kurdan, şiyarbûna wan û li dengê xwe xwedî derketina wan ve wê girêdayî bê. Wê rewşa betalkirina dengên dervê ê jî aliyê parlamane îraqê vê mirov, dikarê di reng û şêwayê barkirna li cihna din a sandoqan jî aliyê rejima tirk ve li herêmên kurdan wê, bi wê rengê wê werênê li ser ziman.

Wekî din mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, piştî rewşa rojava hem li başûr hem jî li bakûr jî aliyê kurdan ve parastina pozisyona xwe wê bo wan wê pîrr giring bê. Di vê çerçoveyê de wê, di qada siyêsî de wê hemû hêrîş wê li vê aliyê wê li wan wê werina kirin. Serokên partiyên kurd girtina wan û avêtina wan li zindanan û her wusa di vê çerçoveyê de her roj oparasyonên qirkirinên siyêsî li qada siyêseta kurd kirina wan wê, hinekî jî wê bi wê ve wê girêdayî bê.

Wekî din divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku wê, li bakûrê kurdistanê wê, di vê çerçoveyê de wê, di vê demê de wê, bi avêtina 'kayyuman li şadariyên kurd' û her wusa girtina hemû saziyên wan ên sivil û siyêsî û zimanî û çandî û hwd jî bi rewşa wan ya siyêsî û weke aktorekê derketina li pêş a rewşa wan ya li rojhilat ve wê girêdayî bê. Bêgûman wê, dema ku tirk kurdan bi tememî ji meclisa xwe men jî bikin û ne hêlin partiyên kurd jî herina meclisê jî wê dîsa wê rewş bo wan wê neweke berê bê. Wê kurd wê, di vê çerçoveyê de wê, weke girseke mazin ku ew nayê temsilkirin û ankû nûmînêrkirin jî wê, li holê bimênê. Bo ku ew ser wê dîmenê rewşê bigrin derxistina li pêş çend kurdên dewletê ên ku ew ti carî mirov nikarê weke temsilciyê kurdan bi navbikê jî wê, nikaribê rewşê îzah bikê. Di serî de mirov divê ku wê, werênê li ser ziman ku kurd di vê çerçoveyê de wê, jî aliyekê ve wê, dema ku ew neçina meclisê wê ew rewşa wan ya hebûna wan newê jî holêkirin. Wê tenê wê rêyeka xwe ragihandinê wê were jî holê rakirin. Wê weke desthilatdariyeka şer ku wê, bi tememî şerê xwe bi kurdan re wê, daya domandin wê, rejim wê derkeve li pêş. Wê di vê çerçoveyê de wê, ref wê, bi tememî wê jî hevdû safî û zelal bibin. Wê di vê çerçoveyê de wê, xate di nava kurd û tirk de wê di mejiyê kurdan de wê zêdetirî wê, xort bibê. Wê zêdetirî wê, kurd wê hîs bikin. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewşa dîrxistina wan ji meclisê û qadaxaya li ser zimanê wan û inkarkirna hebûna wan wê, di serî de wê, kurdan wê, zêdetirî wê jî dewletê wê dîr bikê.

Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, rewşa qada siyêseta kurd ku ew weke hemû beşên din ên jîyane wan ku ew jî aliyê rejima tirk ve ew hatiya dagirkirin wê, ew wê were dîtin. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê ev wê zêdetirî wê temenê tekoşîna maf û azadiya kurdan wê xort bikê. Wê zêdetirî wê, wan bikê navê tekoşîna maf û azadiyê de. Di vê çerçoveyê de wê, jî vê demê û pê de wê, rewşa pergale siyêsî a metinger ku ew li ser serê civake kurd ew li her çar beşên kurdistanê hatiya avakirin wê ew wê were dîtin. Wê kurd wê, weke ku wan heta roja me li her deverê û demê ew kirina wê di vê demê de wê ew wê şermazar bikin.

Li vir di aslê xwe de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa rojava wê, di vê çerçoveyê de wê, hebûna xwe wê bide domandin. Rayadarên tirk wê dibînin. Ber vê yekê ew dixwezî ku kurdan ji meclisê dîrbikin. Ber ku ew karibin li dijî wê şerbikin. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, weke kku wê bi rewşa afrînê re wê were dîtin wê, rewşa şerkirina rejima tirk bi kurdan re û hêrîşên wê yêmn li hebûna civake kurd wê, bi awayekê vekirî wê werina dîtin. Ji xwe ev jî aliyê hemû kurdên bakûr ve hatiya dîtin. Ber vê yekê ya ku ew li şûna şûyina hîlbijartinaka serbest, dixwezî dibin rewşa awarta de ew herina hîlbijartinekê ku ew bi her cûre hîlbaziyê û sextekarîyê xwe bi serbixin. Di vê çerçoveyê de ew li wê dihizirin.

Piştî mudaheleya li îraqê, rewşa kurdan û pirsgerêka kurd, ket pêvajoyek nû de. Piştî wê, ti tişt bo rejimên herêmê nebû weke berê. Wê piştî wê hemû bombayên ku ew dinava civake kurd de ditaqênin û hêrîşên ku ew li wê dikin wê bi armanca tafisandina wê bê. Armanca şikandina wê pêvajoyê bê. Lê ew nebû. Kurdan tevî hemû kêmesîyên xwe wê, pêvajoyê wê bi vê rengê wê werênina heta vê demê. Piştî wê, pêvajoya mudaheleya li sûrî, wê weke pêvajo û merheleyeka din a nû bê. Di vê pêvajoya mudaheleya li sûrî de wê, kurd wê, tevî hemû hêrîşên hovane wê encamên dîrokî wê bidest bixin. Wê tenê wê li rojava wê bina xwedî serdestî û rêveberî. Wê wekî din wê di nava rayagiştî a cihanê de wê, werina naskirin. Wê di vê çerçoveyê de wê encamên dîrokî wê werin û derkevina li holê. Di vê çerçoveyê de wê, weke encama wê ya dîrokî wê ew bê ku wê, herkesek wê bibînê ku kurd wê weke civakek dîrokî ew hena û di bin pêvajoyên jenosîdkirina rejima îraqê, îranê, sûrî û ya tirkîya de dijîn. Wê ev wê were dîtin. Di vê çerçoveyê de wê, şerê rejimên herêmê ê bi kurdan re wê, were dîtin. Di pêvajoya şerê li sûrî de wê, dema ku wê, dîmenê hêrîşên rejima tirk û çeteyên li afrînê wê werê ser ziman wê, ev bi awayekê zelal wê were dîtin. Pêvajoya berxwedana afrînê a 40 rojên pêşî wê bi tememî wê, di vê çerçoveyê de wê, dîmenekî vekirî wê dênê berçavê hemû cihanê.

Her wusa di dewama wê de wê, li rojhilat wê, rejimên çawa hena û çawa li dijî xalkên herêmê şerdikin wê bi pêvajoya şerê îraqê-sûrî û şerê wan ê li dijî civake kurd û hwd re wê were dîtin. Di vê çerçoveyê de wê, dîmenekê din ê rojhilat wê di vê demê de wê were dîtin. Her wusa wê, ev rewş û sekna rejimên herêmê wê, hertimî wê temenê mudahaleyên li rojhilata navîn wê biafirênê.

Pêvajoyên şer ên piştî 24 haziranê ku wê bên jînkirin li dijî kurdan.

Gotinên rayadarên tirk û sîyesetmederên wan, didina dîyarkirin ku ew xwediyê konseptek giştî a şer in ku wê piştê hîlbijartinên nemeşrû ên 24 haziranê ku wê bikina merîyetê de bin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman. Her wusa di vê çerçoveyê de wê, di vê çerçoveyê de wê, hîlbijartinên 24ê haziranê wê tenê wê di reng û awayê wê şewayê de bin ku wê çawa wê temenê wê konsepta şer ku ew bi konsepta şer a bi navê 15ê temûzê ku ew weke 'tesebûsa derbeyê' dihênina li ser ziman ku wan daya destpêkirin ku wê bidina domandin. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Her wusa di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, pêvajoyên şerên rejimê ên piştî hîlbijartinê ku wê werina jîyankirin wê, di vê çerçoveyê de wê li bakûrê kurdistanê wê di dewama hêrîşkirina li bajarên kurdan û rûxandina wan de bê. Li rojava jî wê, di dewama ya hêrîşên hovane ên weke li ser afrînê û hwd de bê. Wê, di vê çerçoveyê de em dibê ku wê jî bibinin ku rejima tirk hêrîşna bibê li ser başûrê kurdistanê jî. Ew temen û derfet jî ew, di gotinên xwe de wê, dikin ku wê biafirênin. Her wusa di vê çerçoveyê de mirov dikarê wê bi awayekê zelal wê werênê li ser ziman ku wê, 24ê haziranê wê weke destpêkek nû a şerê rejima tirk a li herêmê li dijî civake kurd bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Her wusa di dewama wê de wê, werênê li ser ziman ku weke pêwîstîya wê konsepta şer a giştî ku ew wê piştî 24 haziranê wê şerê wê bikin ew, ji nûha de li bakûrê kurdistanê û bajarên wê, hemû tiştên bi navê kurd ji xwe re dikina armanc û hêrîşî wê dikin. Wekî din wê, bi heman rengî li rojava jî wê, çawa wê kurdan wê dervî pêvajoya sîyesî bidina

hiştin û wê, bi tememî wê bi navê wan çî hebê wê tûna bikin wê, ji xwe re wê bikina armanca hêrişê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Pêvajoya şerên rejima tirk ê piştî 24 haziranê ku wê li ser serê civake kurd wê, werê pêşxistin wê, di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, her tiştê di jîyanê de ê bi navê kurd wê tûnabikin wê bi wê rengê bê. Yanê her tiştê bi navê kurd wê, ji wan re wê armanc bê. Kurd wê, bi navê xwe nikaribê sîyesetê bikê. Kurd wê bi navê xwe nikaribê gotinekê bibêjê. Kurd wê bi navê xwe nikaribê rêxistinekê avabikê. Kurd wê zimanê xwe wê nikaribê bixwênê, fêrbibê, binivîsê û biaxifê. Bi vê rengê wê, her tiştê bi navê kurdan wê, werina tûnakirin. Di vê çerçoveyê de wê, 24 haziranê wê weke destpêkek bi vî rengê a bi konseptî a şer bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, pêvajoya jenosîdkiirna civakê wê bibina li serî wê, şerê wê bi kurdan re wê bikin. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî kurdan hemû sînoren derûnî ên rejima tirk û rejimên din ên herêmê şikandina. Wê çawa wê wan sînoran wê cardin wê avabikin şerê wê bi kurdan re wê bidin. Her wusa wê, hêtê ku wan di nava rojava û bakûr de lêkirina û kurd weke 'hêtê şermê' ankû weke 'hêtê berlinê' bi nav dikin jî wê, çawa wê, weke rastiyeke wê bidina herêkirin şerê wê bi kurdan re wê bidin. Ji xwe, ev hîlbijartin û rengê pêdeçûyina wê, ji destpêkê û heta dawîya wê, ew wê di vê çerçoveyê û rengê û awayê de bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê ser ziman. Ew sînoren derûnî ku kurdan şikandina wê, çawa cardin avabikin û kurdan bikina nava wê de ew, nûha her rê ûrêbazê bikardihênin ku ew wê cardin pêşbixin. Dema ku rejima tirk dixwezê ku ew bi hîlbijartinên 24 haziranê re encamên hîlbijartinên 7ê haziranê û 1ê mijdarê ji holê rabikê wê, hinekê jî wê ev di mejiyê wê de wê hebê. Di serî de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman.

Wekî din jî mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, weke ku rayadarên tirk dihezirin wê çawa wê, bi 24 haziranê re wê hertiştê wê bînina "!"rewşa weke ya berî 7ê haziranê" û T. Erdogan bi wê rayadagiştî a tirk dixapênê jî wê, di vê çerçoveyê de wê, rengê şerê wan ê bi kurdan ê piştî hîlbijartinan jî wê bide dîyarkirin. Di vê çerçoveyê de leyistokên li ser CHP û ankû 'İyi-paerî' re ew dikin wê, di vê çerçoveyê de wê di dewama konseptê şerê rejimê ku T. Erdogan-AKP li dijî kurdan dimeşên de bê. Gotina başiyê û ankû bi tirkî 'iyi' ku ew weke navê partiyê li xwe dikin û ti carî ew ne weke wî navî baş in wê, tenê bo xapandinê. Her wusa di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Meral akşener bixwe jî ew di dema ku ew wezîrê karê derve bû di hikimeta Arbakan de wê, gelek fermanên kuştina kurdan dana. Ew bixwe jî wê weke keseka ku ew destê wê ketîya xwûna kurdan. Ankû weke ku kurd dibîjin "destê wê jî di xwûna kurdan de sor bûya." Her çendî ku wê li şûna agar wê, piştî bûyare 'susurlukê' wê were ser kar jî lê wê akşener wê rûyê susurlukê ê lewîti ê vêşarî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Meral akşener wê, di dema wê de wê gele kurd wê weke 'kiryar nedîyar' û ankû "failî mechul" wê werina windakirin û qatilkirin. Dema ku wê jî wê were pirsin windahiye dema ên weke 'kiryar nedîyar' wê, bersivê bide û wê bêjê "bo yekîtîya vê miletê tirk ku tiştê hatibê kirin min ew kirîya." Yanî wê windakirin û qatilkirina kurdan a di dema wê de wê, bi vê rengê wê bersivê bidîyê de. Wekî din jî meral akşener de wê li kurdan wê li bakûrê kurdistanê wê di her qadê de wê oparasyonên leşkerî wê zêdetirî wê werina kirin. Wekî din wê, oparasyonên dervî sînori li dijî kurdan wê, di dema wê de wê, werina kirin.

Di dema meral Akşener de wê, bi hezaran kurd wê, weke kiryar nediyar wê werina qatilkirin û wê werina qatilkirin û ankû wê werina avêtin li zindanan. Her wusa di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, nêzîkatîyeka faşîstane wê akşener wê nêzî kurdan bibê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov divê ku wê, werênê li ser ziman. Gotinên Agar ên weke 'min çi kir bo welêt kir' wê ji devê akşener wê bi rengê "bo yekîtiya vê miletê tirk ku tiştêk hatibê kiran min ew kirîya." Di vê çerçoveyê de wê, ev jin wê, xwe di dijminatîya wê ya li kurdan de wê, bide îspatkirin. ber vê yekê ya ku wê, di avakirina partiya faşîst a MHP û hwd de wê, cih wê bidinê de. Meral akşener wê tansû çillere piştêrê bê. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê tansû çiller wê bi komkujîyên ku wê dana kiran re wê, were rojevê ku wê êdî rû nedît ew derkeve ber çapameniyê û mirovan wê li şûna wê, wê weke ew bê wê akşener wê bê ajotin li pêş. Di vê çerçoveyê de wê akşener wê, rastîya çiller û zihniyeta wê ya kujar wê, bi xwe re wê, bi şêwayekê din wê bide domandin.

Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, hemû dordorên 'ergenekonê', 'susurlukê' û hwd ku ew gihiştina hevdu û sîyeseta vê demê ew di bin reng û navne din de dikin wê, di vê çerçoveyê de wê temenê şerê vê demê ê bi armanca jenosîdkirina kurdan wê biafirênin. Akşener, Erdogan, Bahçeli, kiliclaroglu û hwd wê, di vê çerçoveyê de wê, çerçoveya wê şerê jenosîdkirinê wê biafirênin. Di vê çerçoveyê de wê, hîlbijartina 24 haziranê jî wê şerê vê dordorê ê li dijî civake kurd ê bi armanca jenosîdkirina wê bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ev dordor wê, weke dordora derbeya 12 êlûnê a kenan evren bê. Di vê çerçoveyê de wê, ev dordor wê ji xwe wê, piştî salên 1980 û pê de wê, şerekê pîr qirêj wê, hov û xadar wê li giştîya civake kurd û hebûna wê bidina domandin û meşandin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov wê werênê li ser ziman ku wê, ev dordor wê weke dordorek şer ku ew temenê wê li tirkîtiyê û ankû 'senteze tirk-islamê' weke birdozîyekê hatîya avakirin bê. Demekê wê weke dûrî olê wê xwe bide dîyarkirin. Dema din jî wê weke di demên ardogan de wê, xwe weke di bin rengê olê de wê bide dîyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê ev jî wê, weke şêwayê wan ê îstismarkirin û ankû bikarhanîna olê bê.

Diplomasîya tirkîya ya li hemberî amarîka û welatên din ên ewropa û rusya, di çerçoveya pêşxistin û kûrkirina pêvajoyek şer a di demên pêş de a li hemberî kurdan de ya.

Di serî de li vir divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku mirov li gotinên rayadarên tirk dinerê, her wusa domandina hêrîşên li ser afrînê û dana goçberkirina afrînîyan û li şûna wan bicihkirina girseyên ku ew ji gûtayê didina goçberkirin wê, di vê çerçoveyê de wê, nîşanaka pêvajoyên şer ên di demên pêş de ên li dijî civake kurd ku ew dide pêşxistin bê. Her wusa, bazarîyên qirêj ên ku ew li ser mimbiçê re bi amarîka û hwd re dikin jî wê, di vê çerçoveyê de bê. Wê çawa wê pêşîya kurdan wê bigirê wê, di vê çerçoveyê de bê. Di aslê xwe de wê rewşa afrînê, bazarîyên qirêj ên li ser mimbiçê em dikarin bi rewşa hîlbijartina 24ê haziranê re wan hilde li dest. Di çerçoveyê de wê, çerçoveyeka giştî a konsepteka şer li dijî civake kurd ku ew dihê pêşxistin wê bide dîyarkirin.

Wekî din mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku ew hewldanên bin benda ji sadî 10an de hiştin HDPê jî wê, bi vê konseptê şer a qirêj a li dijî civakê kurd ku ew çerçoveya wê bi diplomasîya rayadarên tirk re dihê ditin ve wê girêdayî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Em hasab bikin ku tirkîya weke afrînê bi destûra amarîka

ket mimbiçê û partiya kurd jî wê di bin bendê de hişt wê, çareserî bê? Bêgûman wê, nebê. Wê zêdetirî wê, ev bibê temenê pêvajoyên şer û kuştinan. Di vê çerçoveyê de wê, tenê temenê kuştinan bê. Ber ku rayadarên tirk bi wê diplomasîya xwe wê, çawa wê pirsgerêka kurd wê, weke 'mijareka terorê' wê bi tundûtujiyê wê bidina domandin wê, di nava hewldana wê de bin. Ew di mejiyê xwe de ew ti carî ne xwediyê wê çareseriyê na ku ew maf azadiya civake kurd ku wan ji destê wan girtîna radestî wan bikin. Ew bi wê dihezirin ku wê çawa wê, di her qadê de wê, kurdan bêstatû bihêlin wê li ser wê re wê, gotinên xwe yên terorîzekirinê wê bilêvbikin û wê werênina li ser ziman. Di rengê wan gotinan de jî wê, pêvajo û konseptên şer wê li dijî kurdan pêşbixin.

Di dewama wê de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku mirov tenê li navaroka bazarîyên qirêj ên li ser mimbiçê ku ew bi rayadarên amarîkî re dikin ku mirov li wê binerê mirov wê, rastiyê bi berfirehî û pirr baş fahmbikê. Bazarîyên li ser mimbiçê ku rayadarên tirk bi amarîkiyan re dikin wê, nişanaka alozî, konsept û pêvajoyên şer ên demên piştî hîlbijartinên 24ê haziranê bê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê bi teybetî wê, werênê li ser ziman.

Weke aliyekê din wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di aslê xwe de wê, pêvajoya şerê li sûrî, hêrîşên DAÎŞê, hêrîşên rejîma tirk ên li dijî afrînê û bazarîyên qirêj ên li ser mimbiçê wê dide nişandin ku ew di mejiyê xwe de ew ti carî cih nadê pêşarojeka ku kurd di wê de hebin. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, kurdan wê mimîmalîze bikê û piştê tûnabikê ew di wê çerçoveyê de ya ku ew ji destê wê dikê. Di vê rengê û dewama wê de ew gotinên di çerçoveya 'biratîya kurd û tirk' de ku ew rayadarên tirk bi lêv dikin wê, ji gotinên 'minafîqiya islamî' ne dûr û cûdatir bin. Wê weke wan û di rengê wan de bin. Di vê çerçoveyê de gotinên 'biratîya kurd û tirk' mirov dikarê weke minafîqiyeka sîyesî ku ew dihê kirin jî wan werênê li ser ziman. Temenê van gotinên 'biratîya kurd û tirk' ku ew rayadarên tirk bikardihênin wê li ser reng û temenekê sîyesî a fahişeyî rûniştî bin. Bi gotineka din mirov dikarê weke gotinna renegekê **sîyesî e fahişeyî** ku ew rayadarên tirk dikin wan werênê li ser ziman.

Bêgûman ev rengê sîyeseta fahişe wê, ji gelek aliyan ve wê weke renegekê kirina sîyesetê e rejimên rojhilat ên bi wê rengê jî bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Bo ku ew renege sîyeseta fahişe newê dîtî jî wê, pirr zêde wê xwe di nava kirasê olê de bipêçin û wê bi olê bikin ku wê werênina li ser ziman. Ol wê, ji wê sîyeseta fahişe a ku ew dikin re wê, weke maske û ankû kamuflajek bê. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê din e teybet wê, werênê li ser ziman.

Di rengê sîyeseta ku ew dikin û wê dimeşinin de jî wê, navê ti xalkên herêmê ên kevn nebê. Wê ji rastîya wan, felsefeya jîyane wan wê bêpar bê. Pirsgerêka vê sîyesetê di serî de wê, bi rengê jîyane xalkên herêmê û hebûna wan re wê hebê. Wê tenê wê bo ku sîyeseta xwe ya bi mantiqê metingerî bimeşênin, rûxandina jîyane xalkên herêmê, ji cih û warên wan dana goşberkirina wan, gûharandina demografiyên civakî û hwd wê, bo wan tenê weke rêyên xwe li desthilatdariyê girtin bibînin bin. Di vê şewayê de wê, di aslê xwe de wê, ev rengê sîyesetê jî wê, bide nişandin ku wê ti mirovati wê di sîyeseta ku ew li herêmê dihê kirin de wê nebê.

Di temenê sîyeseta rejimên herêmê ên weke rejîma tirk, îraqê, sûrî û hinekî îranê de wê ew bê hebê ku ew bi mantiqê metingerî ew sîyesetê dikin bin. Wê, deverên ku wan dagirkirina û îşkalkirina wê çawa wê di destê xwe de wê bihêlin wê, şer û sîyeseta wê li herêmê wê bi xalkên herêmê re wê bikin. Bi gotineka din wê, sîyesetek civakî û mirovî

wê, newê kirin. Ji xwe dema ku sîyesetek civakî û mirovî wê were kirin wê di serî de wê, ev rengên sîyesetê wê, tûnabibin. Rejimên herêmê ên ku ew li ser desthilatdarîyê na jî wê, ji xwe re wê weke pîrsgirêka hebûnê dibînin. Bo vê yekê wê, bi rengên politikayên dizaynkirinê û gûharandina demografiya herêman wê, çawa wê xwe bijin wê, di nava hewldana wê de bin. Pêşveçûnên civakî ên esasî ku wê, bi xalkên herêmê re wê rûbidin wê, çawa wê, ji xwe re wê, weke tehdidekê wê dibînin û wê, hêrîşî wan bikin wê, ev dem wê, bi awayekê vekirî wê, rewşên ku wê, di wê de wê rûbidin re wê raxê li berçav.

Di wê warê de di dewama wê de mirov dikarê li ser lingên pergaleê ên weke dadê, perwerde û hwd jî dikarê gotinekê bibêjê. Ew wê weke linga ku wê çawa wê, bîst xistin xismetê wê rengê sîyeseta rejimê de bin. Wê, bi wê çawa wê, civakê wê bikina bin kontrola xwe de wê, bi wê armancê bikarbînin. Wê bi pergale dadê wê, çawa girse û ankû kes wê werina bîdengkirin ku ew deng dernexin wê, bi wê armancê wê, werina bikarhanîn. Bi rewşên weke yên perwerdeyê jî wê, çawa wê, bikina weke hevdu û wê zihniyeta xwe wê, empozeyî girseyan wê bikin û wê, kesên wê zihniyetê wê biafirînin wê, di nava hewldana wê de bin. Perwerde wê bê kirin temenê rewşên weke yên bişavtinê û şer û pêvajoyên şer wê, bîst xistin û kirina temenê gûharandinên demografîkî ên bi armanca xwe serdest kirinê bin. Şer wê, weke rewşek konseptî e bi wê li navarok û ankû hebûna girseyî civakî ku wê çawa wê mudahale wê were kirin û wê, rewşên wan ên civakî ku ew ne li gorî rejimê û zihniyet û bîrdozîya wê bin ku wê, werina jî hevdu belavkirin û tûnakirin wê, weke temenê wê yên çalakî bin. Bo vê yekê wê, bo rejiman wê şer wê, weke rêyeka nebê nabê bê. Wê, di her demê de wê, bi şewayekê wê, ew wê pêşbixin. Şer wê, weke felsefeyek jîyanê bê bo rejiman. Em ku dîroka şer hildana li dest wê, bîgûman wê, ev wê, bi awayekê vekirî wê, were dîtin. Ber çî dîroka mirovatîyê weke dîrokek şer hatîya nivîsandin wê, ev wê, bi awayekê vekirî wê, karibê wê raxê li berçav.

Di wê rewşê de mirov dikarê wê jî wê, di dewama wê de wê, weke aliyekê din e giring wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa şer wê, weke rewşek rejimî a li dijî hebûna civakê bê. Ku ew di bin çî navê de jî were pêşxistin wê, di encama dawî de wê, bê weke rewşeka mudahaleyî a li navaroka civakê a gûharandina wê ya bi demografîkî bê. Ev bi awayekê fizîkê wê bi qirkirinê û ankû jî cih û war kirinê bê. Bi awayekê din jî wê, bi rewşên 'sererastkirinê' ên weke li gorî xwe bê. Hebûna rejima wê, her timî û demî wê, weke kirasekê tang e li hebûna jîyane civakan û rengê pêşketina wan ya demî û dîrokî bê. Wê di wê rewşê de wê, bi şer wê, rejim wê, bikê ku ew xwe serdest bikê. Wê, hebûna civakê wê, bo rejimê wê, weke dareka ku ew çiqil bi çiqil ku wê, bi kûrrê û wê, bîst wê, ast û pîvane xwe bê. Ew dara ku wê kûrr kir jî wê, li gorî xwe û xwesteka xwe wê bikê ku wê bikê. Di nava hebûna civakê de hemû hêzên rejimî ên weke polisi û hwd wê, bo wê armanca wê, weke lingên wê yên bi hewldana kontrolkirin û şer ên bi civakê û hebûna wê re bin. Di bin navê gotinên weke "parastina dûzenê" û ankû 'parastina aramî û refahê' jî wê, bi zihniyeta rejimê hewldanên pêşxistina 'civake xwe' û ankû 'mîrovê xwe' wê hebê. Gotinên weke "ji kontrolê divê ku dernekeve" jî wê, di wê rewşê de wê, xwediyê wateyekê bin.

Di axiftinên dema hîlbijartinên 24ê haziranê de gotina "dewleta kurd"

Berî wê mirov divê ku hinekî li ser nîqaşên weke 'kurdistanak tîrkiya tûna ya ku wê jî aliyê T. Erdogan ve wê werina destpêkirin em dikarin li ser wê bisekin in. Di pêvajoya hîlbijartinên şaradariyan ên di adara 2019'an de ku wê werina kirin de wê, ev gotin wê

piştî gotina kurdan û rêxistinên wan ên weke 'emê rayên xwe li herêmen kurdistanê zêdetir bikin' wê, were kirin. Di aslê xwe de wê ev nîqaş wê tiştekî wê bi xwe re wê bide dîyarkirin. Berî wê hîlbijartinê bi ne demek zêde dirêj re wê dadgehên tirk wê dozên girtinê li ser partiyên kurd ên navê 'kurdistanê' di nava wan de derbas dibê wê bo girtina wan wê bidina vekirin. Di vê rengê de wê, ev pêvajoya înkare a rejîma Erdogan a piştî hîlbijartinên parlemenê ku wê, bi wê rengê wê xwe bide dîyarkirin wê, bide nîşandin ku wê weke rejîmeka şer bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikare wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Vekirina dozan li partiyên navê kurdistanê di nava wan de derbas dibê ên weke 'partiya kurdistanê a sosyalist', 'partiya kurdistanê a azadiyê', 'partiya kurdistanê a komînist' û 'partiya kurdistanê a tirkîya' û hwd bin. Ev partiyên kurd ku ew navê 'kurdistanê' di nava wan de derbas dibê wê li dadgehên tirkan wê dozên girtinê wê li hemberî wan wê werina vekirin. Berê jî gelek partiyên kurd ên weke 'DEP'ê, HADEP'ê, 'DTP' û hwd wê bi dehan partiyên ku ew li ser navê kurdan siyasetê dikin wê werina girtin. Ber ku ew navê kurd û kurdistanê bikardihênin û doza maf û azadiya civake kurd dikin wê, werina girtin. Wê rewşa inkara kurdan û bi wê re wê çawa wê li ser hebûna kurdan wê siyaseta zilmê wê werê meşandin wê hinekî jî wê bi wê ve wê, girêdayî bê. Lê ji aliyekî din ve jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke ancama zihniyet û mantiqê rejîmê ê ji destpêka wê ve ku wê, li ser inkara kurdan avakirîya wê bi wê ve wê girêdayî bê.

Ji aliyê dest ve jî mirov dikare wê, werênê li ser ziman ku wê, dîroka kurdan ku em wî hildina li dest em dikarin heta serdemên sumerîyan hebin. Tenê dîroka civake kurd a hemdem, em dikarin jî dema gûfî, hûrî û mîtannîyan û bi wê re heta roja me wê li herêma hildina li dest. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikare weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, weke encama wê mantiqê wê zihniyetê bê ku wê, heta ku wê, bombardîmanên li başûrê kurdistanê û hêrişên rejîmê ku ew li rojavayê kurdistanê organize dikê û herêmen weke Afrîn, cerablus, mar, babê û hwd ku ew dagir dikin wê, encama wê zihniyetê bê. Di serî de wê, divê ku mirov weke aliyekî din ê giring wê werênê li ser ziman. Lê di aslê xwe de em vê jî wê, werênina li ser ziman ku wê, ev gotin wê, ji aliyekî din ve jî wê, nîşanaka hewldana domandina pêvajoyên şer ên ku ew li ser esasê tûnakirina kurdan ku ew dixwezî bidina domandin jî bê.

Hêrişên li rojava di aslê xwe de mirov, dikare bi wê perspektîfê wê gotinê wê hilde li dest. Ji aliyekê din ve jî bi sedhezaran kurdên bakûrê kurdistanê ku ew tên girtin û binçavkirin wê, encama wê bê. Hebûna bakûrê kurdistanê di nava sînorê kurdistanê, hemû dunya wê dibîne û herê dikê. Her wusa wê rastiye di farqê wê de ya. Ji vê yekê gûman di serê ti kesekê de tûna ya. Lê ji aliyekê din ve jî wê, hanîna li ser ziman bi wê rengê wê, çawa wê, pêvajoya înkare wê bidina domandin wê, li ser wê esasê bê.

Bêgûman wê, ev gotin wê ne rast bin. Di aslê xwe de wê, ne hêjayî wê bin ku em bersivê jî bin. Lê mantiqê di temenê wê gotinê de ku ew temenê hemû konseptên şerên li dijî civake kurd in bi wê, em divê ku wê hildina li dest û wê werênina li ser ziman. Ji vê aliyê ve wê, weke argûmanakê wê hildina li dest. Di rewşa hêrişên rejîma tirk li sazîyên kurd ên sîvil û civakî ku ew dikê mirov, dikare di wê çerçoveyê de wê, hilde li dest. Di aslê xwe de wê, gotinê wê, mirov dikare weke perspektîfê ku ew hemû nivîs û pirtûkên ku ew di bin navê aqadamîsyeniyê de dinivîsênin û li dibistanan didina xwendin jî bê. Ji vê aliyê ve jî mirov dikare wê, hilde li dest.

Wekî din jî mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa têgîna weke bi gotina 'aqadamisyeniya tirkîyê' li herêmê jî wê, karibê bikê berlêpîrsînê de. Her çendî ku wê weke gotineka nîjadperestekê weke T. Erdogan ve derketibê jî wê, di vê çerçoveyê de jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Li tirkîya ku wê bakûrê kurdistanê jî di nav de wê, bi bi hezaran dibistan û zanko wê werina vekirin. T. Erdogan bixwe ku ew wê gotina bi rengê kurdîstane tirkîya tûnaya' ku ew bi lêv dikê wê dem bi dem wê di axiftinên xwe de wê werênê li ser ziman û bêjê ku 'li tirkîya ser sadî zaniyê hena' wê bilêv bikê. Di aslê xwe de wê, ev gotin jî wê rast bê. Dibê ku ew zaniyê hena ku wan vekirina jî wê hijmarê zêdetir jî bin. Dema ku zaniyê hena were berbîra mirov wê, ew bi zanistî û ankû karkirinê zanistî re wê were berbîra mirov. Lê hemû dibistanên bingihîn û heta wan zaniyê hana hemûyan wê çawa wê dîrokê jî rastîya wê ya li herêmê ku ew hebûya û dijî wê, dîr wê binivîsîn û wê werênina li ser ziman wê, weke saziya wê bin. Di rewşa bi zanebûnî nivîsandina dîrokê xelat û berevajikirina wê de wê, weke saziya yekane bin. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku mirov jî destpêka komara tirkî û heta roja me li hemû nivîs û pirtûkên ku ew di zaniyê hana wê de hatina nivîsandin ku em li wan binerîn em dikarin wê bêjin ku wê hemû li ser esasê tirkîyê bin û wê li ser temenê inkare xalkên din ên li herêmê ên weke kurd û hwd de wê, were pêşxistin. Nivîs û pirtûkên din ên weke yê filosofên kurd ên weke Ibnul esîr û hwd bi dehan kesên din ên kurd ên weke wî, wê çawa wê navê kurd û kurdistanê ku ew bikardihên wê jî wan dîrbikin û wê nivîsên wan wê bi wergerên ku ew li ser wan bikin re wê 'dewşîrme bikin' wê di wê çerçoveyê de wê bikin. Di ti nivîs û pirtûkên ku ew li ser herêm û dîroka civake kurd bê wê, navê kurd û kurdistanê wê di wan de wê derbas nebê. Di vê çerçoveyê de wê, gotina T. Erdogan , di aslê xwe de wê temenê wê bi dîroka dibistan û zaniyê hana wan re wê hebê. Ji vê aliyê ve divê ku mirov di serî de wê, gotinê bikê berlêpîrsînê de. Inkare pêşî di bin navê 'zanistê' de wê bi saziyê weke yê zaniyê hana ku ew di bin navê zanistê de wê werina vekirin de wê, destpêkê. Sîyeset kirin û ankû di sîyesetê de gotinên bi vi rengî hanîna li ser ziman wê, tenê û tenê wê encamê wê rengê nivîsandina di bin navê zanistê de a şaş û xelat ku ew bizanebûnî dihê kirin bê.

Dema ku em jî van aliyên ve wê nekîna berlêpîrsînê de emê nikaribîn biawayekê rast wê, di serî de wê, fahmbikî û wê hildina li dest. Di serî de wê, jî vê aliyê ve em, divê ku wê, werênina li ser ziman. Di vê çerçoveyê de bi rengê nivîsandina li dibistan û zaniyê hana û her wusa di dewama wê de bi qadaxîya ku wan danîya ser zimanê kurdî û hwd re wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Wê li ser van rastîyan re wê, ev gotin wê weke gotinîna encam bin. Di aslê xwe de wê, rewşa inkare kurdan wê, di vê çerçoveyê de wê, bi konseptên şer re wê were meşandin. Her wusa di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Dema ku em **jî aliyê gotina 'aqadamiyê' a li tirkîyê ve li herêmê temenê şer û pêvajoyên şerê jenosîdkirina civakan li herêmê hildina li dest wê, rast û di cih de bê.** Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, rengê nivîsandin û hanîna li ser ziman wê temenê hemû pêvajoyên şer û komkujiyên ku ew dikin jî bê. Di vê rengê û awayê de wê mirov, dikarê wê, werênê li ser ziman. Propagandayên li ser çapemeniyê re ku wê bo xwe 'baş bidîna nişandin' û yê weke vajî nişandina dîrokê wê, weke temenê wê nivîsandina wê dîroka xîyalî ku ew di bin navê gotina 'zanistê' de jî ku wê li zaniyê hana wê were pêşxistin jî bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rengê nivîsandina dîroka wê serdemê wê, jî vê aliyê wê ne tenê li tirkîya wê li hemû

deverên din ên herêmê û heta li cihanê jî wê karibê bike berlêpîrsînê de. Dîrok wê, rengê nivîsandina wê, wê herêmê wê rêya mirov wê bide nişandin. Çawa dîrok hat li ser ziman wê li gorî wê, gîyanek têgihîştinê wê were û pêşkevê û wê rêya kirin û kiryarên mirov jî wê bide dîyarkirin. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de wê, li ser wê rengê wê dîroka ku ew hatî nivîsandin li zaningehên wê, ew wê inkarê bi temen bikin. Wê, bi wê re wê, temenê avêtina kayyuman li şaradayên kurdan jî wê çêbikin. Wê zimanê kurdî wê li civake kurd wê qadaxabikin. Wê pêvajoyên şer wê, bênavber wê li ser serê civake kurd wê pirralî wê bidina domandin. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman gotina aqadamisweniyê divê ku ew bi awayekê vekirî were kirin berlêpîrsînê û di encama wê de wê, rengê wê yê ku ew hatî pêşxistin ew, mahkumkirin û jî nûve bi awayekê rast bi rastîya dîroka herêmê re wê, dîroka wê binivîsênin. Wê hingî wê temenê aştî û pêşaroja herêmê wê bi hemû aliyên wê yên civakî re wê biafirê. Wekî din wê, hertimî wê şer û pevçûn wê weke baxtê herêmê bê di pêşaroja wê de.

Berê wê gotina 'kurdîstane li tirkîya tûnaya' wê di hilbijartinên wê de ên parlamenê de wê gotinên weke 'kurd, dewletê naxwezî' û hwd wê, werina li ser ziman ev gotinên ku T. Erdogan ên ku bi rengê 'kurdîstana tirkîyê tûna ya' wê di dewama wan gotinên wê demê de wê werina li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, di çerçoveya înkâr û bêstatû hiştina civake kurd û piştre jî ku ew karibin di nava 'tirkîyatîyê' de wê bihalênin û tûnabikin wê di wê, bi wê armancê wê werina bilêvkin. Hinekî di dewama wê gotin T. Erdogan de em, divê ku li ser wê gotina ku wan berê bikardihanî a weke 'kurd, dewletê naxwezî re vî hanîna li ser ziman bidomênin. Ber ku wê ev gotin wê, bi zihniyetî wê tiştîna ku wê bi hevdu wê li ser hevdu re wê bo hevdu wê werênina li ser ziman wê hebin.

.Maqywellî di pirtûka xwe ya bi navê 'hikimdar' de dihênê li ser ziman ku 'her rê mubah a' bo xwe serxistinê. Di vê çerçoveyê de rayadarên tirk jî wê demê wê, çawa wê tevî hemû komkujiyên ku wan hanîna li serê kurdan wê, kurdan bixapênin ketina Nave hewldanên wê de. T. Erdogan Erdogan diçe Amedê û dibêjê ku "bila ti kes jî kurdan re li dewletê negerihê, tirkîya dewleta wan a." Binalî yildirim diçe çolemergê dibêjê ku "di dawîya me de jî kurd hena." Wekî din wê, bêî ku wê fihêt û şerm bikin wê li rûyê mirovan binerîn û wê bêjin ku 'asimilasyon dawî lê hanîya. ... ti kesek bi asimilasyonê nagihijê ti derê.' Rast a ku wê ti kesek bi asimilasyonê wê negihijê li ti derê. Lê derew a ku wan dawî li asimilasyonê hatîya hanin. Wekî din li ser gotinên T. Erdogan û binalî yildirim re em, dikarin çend pîrsan bikin. Dema ku ew bêî ku fiht û şerm bikin û li rûyê mirovan dinerîn û dibêjin ku 'tirkîya ya kurdan a jî' wê, demê divê ku mirov bipîrsê, bo ku tirkîya ya kurdan bo li şîrnaxê, geverê, nisêbîn, sûr, farqîn, hezex, gever û bi dehan deverên din bajarên kurdan kavi kir. Bo ku tirkîya kurdan jî ya, zimanê kurdan qadaxa kirîya û bi dehan salane ku şerê jenosîdkirinê li dijî kurdan dimeşênê. Tirkîya bo ku ya kurdan a, bi hovîtî hêrişî kurdan dikê weke li afrînê û dikê ku ew hêrişî mimbiçê bikê? Bo ku tirkîya kurdan a zimanê kurdan hê qadaxa kirîya û tenê kurdek jî nikaribê bi zimanê xwe perwerde bibînê? BO ku tirkîya kurdan jî ya, kayyum avêtina ser şaradarên kurdan? Tirkîya bo ya kurdan a, hemû deverên dîrokî û çand û zimanê kurdan talan dikê? Bo bo ku tirkîya ya kurdan a, ev ser 50 saliya bi awayekê aktiv, rejîma tirk artîşa dide şerkirin li ser serê kurdan û bi hezaran komkuji hanîna li serê kurdan. Bo ku tirkîya ya kurdan a bi

sadan komkujiyên weke ya dersimê, zilanê, roboskî û hwd hanî li serê kurdan? Bo ku tirkîya ya kurdan a, di vê demê de ji her aliyê ve şerê tunakirina kurdan dide û dikê ku wan bêstatû bihêlê? .. Weke van em dikarin bi sadan pirsan hê jî bikin. Lê gotineka me kurdan heya. Ew jî ew a ku fihêt û şerm bi wan re hebûba, bi rastî wê ev çend pirs jî wê, têr bikin û zêde jî bikin ku ew jî xwe şerm û fihêt bikin.

Wekî din divê ku mirov wê jî wê, werênê li ser ziman ku di wê dema ku ew(rayadarên tirk) wan gotinan dibêjin de jî ew, bi wê re di nava wê hewldanê de na ku wê çawa wê îredeya kurdan a sîyesî wê bişikênin û wê ji hevdû wê belav bikin. Wê nehêlin ku ew werina cem hevdû. Wê çawa wê ew wan ji meclisê dûr bikin wê dinava hewldanên wê de bin. Wekî din jî divê ku mirov wê jî wê, werênê li ser ziman ku kurd di vê demê de wê, bi tevî hemû kêmesîyên xwe re wê, bi şiyarî û rewşên xwe yên tekoşînê û hebûna xwe re wê, li rojhilat wê derkevina li pêş. Her wusa, wê çawa wê pêşîya wê, bigirin ev gotin hemû wê, weke gotinên wê bin. Wê çawa wê navê kurdan bikarbênin û wê bi wê derbeyê li kurdan bixin wê, di nava hewldana wê de bin. Her wusa navê kurdan bikardihênin û li ser navê kudan re bi kurdan re şer dîkin. Şerê jenosîdkirina civake kurd dimeşênin. Gotinên Ardogan jî, Yildirim jî û rayadarên din ên tirk jî wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê werênê li ser ziman.

Li vir di dewama wê de wê, çawa wê kurdan bêstatû bihêlin hemû gotin û sîyeseta wan di vê çerçoveyê de ya. Her wusa gotinên rayadarên tirk jî wê, weke gotinna ji kurdan re ku ew bi rastî hatibîna gotin zêdetirî wê, çawa wê şerê bêstatû hiştina kurdan wê ji vir û pê de jî wê bimeşênin wê ev gotinên wan wê tenê û tenê wê gotinên wê bin. Wekî din wê ti wateya wan û wqadr û qiyametê wan nebê. Li cem kurdan wê ti wateya van gotinan nebê. Ji xwe, piştî ku Ardogan û Yildirim ev gotin hanîna li ser ziman, di devê her kurdi ew gotin hatina li ser ziman ku wê, di temenê van gotinan de wê, pêvajoyîna din ên şer ku ew plan dîkin li dijî kurdan wê hebin. Her wusa, piştî rûsya, diplomasiya ku iro rayadarên tirk bi rayadarên amarîkî re dimeşênin wê di temenê wê de wê çawa wê kurdan bêstatû bihêlin wê ew wê hebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Î ro ku ji kurdekê nexwedî û anku hiç neçûyî dibistanê jî bipirsîn wê, ew wê bizanibê ku ew diplomasiya ku rayadarên tirk li ser 'mimbiçê' re dimeşênê wê bêstatû hiştina kurdan û tunakirina wan bê. Dema ku rewş ev bê wê, kîjan ahmeq wê bi gotinên Ardogan û Yildirim wê bawer bikin. Hin kurdên ku ew ji destpêkê ve bi dewletê re tevdigerihin û destê wan jî weke yê rayadarên tirk di rijandina xwûna kurdan de sorbûya, ew tenê wê, bixwezin ku ew bi wê bawer bikin. Wekî din jî wê, bawerkirinê weke temenê jîyane xwe wê zanibin. Ber ku ew kes, ti rêz û hûrmetê ji civake kurd nabînin weke rayadarên tirk. Ew kes, nayêna hildan li cidiyetê jî aliyê kurdan ve. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyê din ve jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku binali Yildirim di axiftina de dibêjê 'amarîka û ewropa bûna yek û li avakirina dewleta kiurd digeriha.' Rejimeka weke ya ku wê mayîn û nemayîna xwe li ser tûna hasibandina kurdan avakiribê wê bêgûman wê bi tûndî li dijî wê bê. Ji xwe ya ku em wê nûha dibînin ew a. BI tûndî li dijî na. Naxwezin ku kurd bi ti awayê xwediyê ti statûyê bin. Her wusa li rojava jî ku kurdan li wir rêveberêyek xwe ya bi serê xwe avakirina wê, çawa wê ew wê tûna bikin di nava hewldana wê de na. Ber wê, hêrişî afrinê kirin bi hovî. Ber wê, dixwezin ku ew hêrişî mimbiçê bikin. Her wusa di vê çerçoveyê de em divê ku wê jî wê, werênina li ser ziman ku çawa wê pêşîya kurdan bigirin wê, bvi felsefeya maqyewelist wê tevbigerihin.

Binalî Yildirim dibêjê ku ‘asimlasyon û inkar dawî lê hat.’ Bêgûman ew gotin derew in. Di vê demê de wê çawa wê propaganda wê bikin û wê rastiyan berevaji bikin, ketina nava wê de. Ji aliyekê din ve ew gotinên Yildirim û Erdogan ku wî berî wî li amedê gotina wê, nişanaka wê bin ku ew çawa dixwezin ku temenê tûnakirina siyaseta kurd çêbikin bê. Di vê çerçoveyê de em dikarin wê, werênina li ser ziman. Her wusa di vê çerçoveyê de wê jî em divê ku wê, werênina li ser ziman ku wê ji van gotinan wê were fahmkirin ku rayadarên tirk, di nava wê hewldanê de na ku wê bi tememî wê kurdan ji siyasetê dûrbikin wê di nava hewldana wê de bin. Ji van gotinan ji aliyê kurdan ve ku mirov dinerê wê ev bi awayekê zelal wê were dîtîn û fahmkirin. Bi hezaran zaro û siyasetmederên kurd di zindanên tirk de. Ber çi...? Ber ku ew kurd in û ber ku ew tekoşna maf û azadiya xwe û ya civake kurd didin. Ber ku wan gotinek jî li ser navê xwe û civake xwe bi nîrx, çand, ziman û dîroka xwe re hanîna li ser ziman. Ber ku ew kurd in ew di zindanê de na. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Rayadarên tirk ên weke Erdogan û Yildirim, bêt ku ew şerm û fedî bikin wê, piştî tişkirina zindanan ji kurdan û kavilkirina bajarên kurdan û bi tememî li ser serê wan pêvajoyên şerê jenosîdê li ser serê kurdan ku ew dimeşênin wê, rabin û bêjin ‘tirkîya ya kurdan a jî.’ Mirovekê ku ew heya wî ji dîrokê û kirinên rejima tirk ên li dijî civake kurd ku ew di roja me de û di demên bûhûrî de ku wê kiriya ku hebê wê, bizanibê ku ew gotin bi tûndî derew in. Wê bizanibin ku ew gotinna maqyewelist in.

Wekî din jî em divê ku wê jî wê, werênina li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, gotina ‘dewleta kurd’ wê, bi zêdeyî wê, were ser ziman. Bêgûman ew tenezûl nakin ku ew ji kurdan jî wê bipirsîn. Ber ku ew bixwe jî dizanin ku rastî vajî wê gotina wan a. Kurd, dixwezin ku ew dewleta wan hebê. Ji sadî heta hafteyî wê dixwezin. Wekî din jî heta roja me, çendî komkuji û pêvajoyên komkujiyan ku rejima tirk û rejimên din ên herêmê hanîna li serê kurdan wê, ji ber nebûna dewleta wan bê. Di serî de em divê ku wê werênina li ser ziman. Berî van gotinên Erdogan û Yildirim ên weke ‘kurd, dewletê naxwezîn’ wê, gelek rayadarên tirk û kesna ji çapemeniyê wê hinek manipûlakirinan wê bikin. Mînaq gotinên weke ‘kurd, bawer dikin ku çi tê serê wan ji bîdewletbûyîna wan a.’ Dema ku ew kes wê, gotinê bikardihênin wê, weke kirdeyekê wê, gûmanekê jî wê li bin û ankû li rex wê gotinê biçih bikin û wê werênina li ser ziman. Wê dema ku ew wê gotinê dihebin li ser ziman wê, bi wê intiba û gûmanê wê, werênina li ser ziman ku ‘kurd, bi wê bawer dikin ku ew xirabî ji bîdewletbûnê dihebin li serê wan, lê dibê ku ew wusa jî bê.’ Bi gotineka din wê, weke di rengê ku ‘ew tenê bawerîyeka dimejiyê kurdan de bicihbûya wê, werênina li ser ziman. Wê çawa wê, ku hizrekê bi wê rengê dimejiyê kurdan de hebê jî wê, di wê de wê gûmanê çêbikin û ankû wê ‘şîlo’ bikin wê, di wê çerçoveyê de wê, gotinên xwe wê li hevdu wê bipêçin û wê werênina li ser ziman. Di vê çerçoveyê de mirov dikare wê jî wê, werênê li aser ziman ku wê gotinên van gotinan jî wê, di wê rengê bê ku wê, weke rengekê şerkirina wan a di mejiyê kurdan de bi kurdan bixwe re jî bê. Wê çawa wê, dubendiyê bikina nava mejiyê kurd û wê hizirkirina wan wê, di wê çerçoveyê de wê, ew gotin wê werina gotin. Li ser wê re jî wê, weke ku wê bi Erdogan û Yildirim re wê were dîtîn wê, rayadarên tirk jî wê li ser wê re wê gotinên di çerçoveya inkare statûya kurd de wê bilêvbikin. Gotinên weke ‘kurd, dewletê naxwezîn’ wê bi lêvbikin.

Berê birêz ocalan gotinek bi vî rengî hanî li ser ziman. Lê ez divê ku wê werênima li ser ziman gotina ku birêz Ocalan wî bi lêvkirîya wê, ti carî wê, ne di rengê weke ku ew

dem bi dem di çapameniyê de dihê şîrovekirin de bê. Dem bi dem birêz ocalan 'minaqe yekîtiya ewropa' dida. Digot ku minaqeke ji wê li pêştir dihişir. Di vê çerçoveyê de ku mirov loi rewşa minaqe yekîtiya ewropa bihişirê. wê di nava wê de wê, di çerçoveyê de wê, mirov nikaribê redkirin û înkarkirina dewletê bikê. Lê wê, şîrovekirina wê, ûş rengên ku ew bi wê bi teorîkî dihê li ser ziman wê cuda bê. Wê sînoren wê hatibibina tangkirin. Wê, mafê tevlibûyîna wê ya li jîyane mirov û kifşkirina wê, were kêmkirin û ankû wê hin bi hin wê were ji holêrakerin. Di wê çerçoveyê de wê, weke çerçoveyek, statûyî, têngî, felsefîkî, çandî, zimanî, civakî û hwd wê, bimênê. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, hilde li dest.

Wekî din ew gotina birêz ocalan a bi rengê 'ez dewletê naxwezim' wê, ew ne di wateya redkirina dewletê de bê. Bêgûman, ber ku kurd û dordorên ku ew bi teorîya birêz ocalan re wê, dihenina li ser ziman wê, ji ber kêmtanîna wan wê, nikaeribin wan valahiyên teorîkî û hwd ku ew dibin wan dagirin. Di vê çerçoveyê de ew valahiyên ku ew bi îdeolojîkî, û teorîkî dibin wê, rayadarên tirk wê bikin ku ew wan kifşbikin û li ser wan re werênina li ser ziman. Ev jî wê, di aslê xwe de wê, reng û awayekê din ê ji aliyekê din ve ê îstismarkirina wê jî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, di dîroka kurdan de wê, were dîtin ku kurdan bî dehan dewlet avakirina. Gotina 'dewletê bixwe jî wê, ji gotina 'welat' a kurdî wê were derhanîn. Di dema mitannîyan de wê gotinê weke "dê welat" wê werina bikarhanîn. Ev wê, di kurdiya roja me de wê werina wateya "welatê dayikê" jî. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, navbera di nava gotinên 'dê' û 'welat' de rakin wê ew werina cem hevdu û wê bina 'dewlet' û ankû 'dewlet' Di vê çerçoveyê de wê, temenê wê hebê.

Vajî gotinên rayadarên tirk, rayadarên îranî, rayadarên îraqî û yên sûrîyî kurd, dixwezî ku ew dewleta xwe kurdistanê bibînin. Gotina 'kurdistanê' bixwe jî wê bi wate û kirdelêkirinê xwe re wê, di wateya dewleta kurdan de bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Gotina 'kurdistanê' wê weke gotineka ku wê, temenê wê yê bi lêvkirinê wê di dema mitannîyan de jî wê hebê. Her wusa wê, di dema kekoyîdî, eyerîdî û şadadîyan de wê, bi zêdeyî wê, were bikarhanîn. Dema kiu mogolî hêrişî kurdistanê dikin ew wê, vê gotinê wê, ji van herêmên kiurdan ku ew hêrişî wan dikin wê fêrbibin û wê piştre wê, li ser wê re wê, serokê wan sancar wê bilêvbikê. Gotinên weke 'cara pêşî sancar gotina *kurdistanê* bi lêvkiyî' wê bê temem û bingih bin. Wê ti rastîya wan nebê. Dema ku bi vê rengê ew gotin werina bi lêvkirin wê ne tenê gelek rastiyên civakî û dîrokî êmn kurdistanê wê bi wê werê tûna hasibandin wê ji wê zêdetirî wê, gelek rastiyên dîrokî jî wê, werina tûnakirin.

Kurd, li rojhilat li xwe şîyarbûna û rabûna şerpîyan. Bêgûman ku ew çendî komkujiyan werênina li serê wan jî wê, nikaribin wan rastiyan ji holê rabkin. Vajî wê, her komkujiya wan hanî li serê civake kurd wê, kurd wê, bi wê re wê, zêdetirî wê li xwe têbigihin û wê fahmbikin ku ew ji ber kurdbûna wan ew komkuji dihenana hanîn li serê wan. Di vê çerçoveyê de wê, tîkiliya wan komkujiyan wê, bi şîyarî û hebûna xwe re wê dênin weke ku wan heta roja me kirin. Di vê çerçoveyê de wê, civakeke weke civake kurd ku ew herî hindik li dora 50 û ankû 60 milyonî ya ew heta roja me, hatiya xistin bin metingerîyê û bêwar û dewlet hatiya hiştin. Şerê wê bîdewletkirina wê, heta roja me, bi wê re hatiya kirin. Gotinên rayadarên tirk û dordorên wê, ku ew bi rengê "kurd, dewletê naxwezî" mirov dikarê weke gotinna di vê çerçoveyê de weke şerê wan yê li dijî civake kurd ê di

vê çerçoveyê de wê, dikarê werênê li ser ziman. Ev jî wê, weke rengêkê din ê şerkirina wan ya bi hebûna civake kurd re bê. Di vê çerçoveyê de wan gotinên wan mirov dikarê fahmbikê. Wekî din wê ti wate û qiymetê wan gotinan wê bo kurdan wê nebê. Zihniyeteka ku ew heta roja me şerê jenosîdê li ser serê civake kurd dimeşênê û dixwezê wê jî dîrokê bibê, divê kiu mirov şaş namênê ku ew li dijî statûya civake kurd bê. Divê ku mirov şaş namênê ku ew li dijî dewletbûna wê bê.

Dewleta kurdan kurdistan a. Sînorê wê kifş in. Her wusa, heta roja me, rejimên herêmê ên weke rejima tirk, rejima îranê, rejima îraqê û ya sûrî, şerê wê bi kurdan re dana. Zimanê kurdan qadaxa kirina. Ne hiştina ku kurd bi zimanê xwe perwerde bibînin û xwe werênina li ser ziman. Rewşa çanda kurd, hemû hatiya xistin bin pêvajoyên talanê de. Li bakûrê kurdistanê ji aliyê rejima tirk ve, li sûrî ji aliyê rejima esad a baasê ve, li îranê ji aliyê rejima îranê ve û li îraqê ji aliyê rejima îraqê ve wê hemû navên kurdî ên cih û warên wan wê werina qadaxakirin ku ew bikarneyênin. Bo ku ew hafizaya wan ya civakî a bi ardnîgarîya wan re têkiliya wan jî wê jî hevdû bibirin wê ev wê bikin. Di vê çerçoveyê de wê, li ser wê re jî wê, li dijî hebûna civakê wê oparasyonên leşkerî, sîyesî û çandî ên talankirinê û hwd wê bimeşênin. Wê bi wan re wê çawa wê civakê wê jî hevdû wê belavbikin wê bi wê armancê bê. Ev rewş wê, di lîteratûra navnetewî de jî wê, navê wê, 'jenosîd' bê. Ya ku ev rejimên ku me navê wan bahskir ên weke rejima tirk û hwd ew wê dikin. Gotinên weke 'kurd, dewletê naxwezî' û ankû 'biratiya kurd û tirk' û hwd wê, weke gotinna ku wê, di vê çerçoveyê de wê, di di çerçoveya wê şerê jenosîdkirina civakê û tûnakirina wê de ku ew hatina bilêvkirin bin.

Rejima yekkesî, sedema hebûn û pêşxistina wê

Piştî salên 1990î û pê de wê, bi teybetî wê, rengêkê rejimî ê tehybet wê li tirkîya wê were pêşxistin. Wê, ji vê demê û pê de wê, tevgerên kurd û kurdistanî jî wê bi civakî wê pêşkevin û wê derkevina li holê. Piştî sale 1999î ku wê birêz Ocalan wê were dil girtin û wê were radestkirin li tirkîya wê, weke rejima piştî wê radestkirinê ku wê armanca wê tafîsandina civake kurd û şikandina wê, hin bi hin wê, AKP û T. Erdogan wê were derxistin li holê. Wê di serî de wê armanca wan ew bê ku wê çawa wê, bi tememî wê, kurdan wê li giştîya herêmê wê, bédeng bikin wê hertimî wê rejim û hikimetên wê pêşbixin.

Di aslê xwe de wê, rejima ku wê, piştî 24ê haziranê ku wê, weke 'rejima serokwezirtiyê' jî wê, were bi navkirin wê, armanca wê, di vê çerçoveyê de wê were pêşxistin. Derxistin û pêşxistina wê rejimê bixwe jî wê, ji aliyekê ve wê, bi rewşa kurdan û li giştîya herêmê derketina wan a li holê ve wê girêdayî bê. Dema ku rewşa kurd, ji sînoran derbas bû êdî wê, çawa wê şerê wê yê ji sînoran derbasbûyî wê bi wê re wê, were kirin wê, rejimên wê jî wê, li herêmê wê werina pêşxistin. Îran wê ji aliyê xwe ve wê, li ser komên weke Haşdî-sabî û hwd re wê xwe bide dîyarkirin. Tirkîya wê, bi alikariya çeteyên DAÎŞê û hwd re wê xwe bide dîyarkirin. Her wusa li vir divê ku mirov wê, werênê li ser ziman wê, di vê çerçoveyê wê, rejimên wê rewşê wê werina pêşxistin.

Di serî de wê dema ku wê, berî hilbijartinên 24ê haziranê li tirkîya kirina ber nîqasê a rewşên weke paymana Lozanê û hwd jî wê, di aslê xwe de wê, bi vir ve wê girêdayî bê. Pêvajoyên şerê rejimê ê li herêmê bi hebûna civakên weke civake kurd û hwd re wê, rengê wan û rengê sîyeseta wan jî wê bide dîyarkirin. Di vê demê de wê, hemû peymanên herêmî

ên ku ew li pêşîya wê şerê wan ê bi xalkên herêmê dibê asteng wê bên kirin bernîqaşê. Ji aliyekê din ve wê, weke ku wê li tirkîya wê, kirina bûyar û pêşxistina rewşên ku wîjdanên mirov dihêşênin weke destavêtin û qatilkirina zarokan û bi wê re û li ser wê re nîqaşkirina hanîna cezayê bi dervekirinê jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke renegekê politikaya rejimê bê ku ew dihê pêşxistin bê. Li vir di aslê xwe de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima ku ew weke ku ew tirkîya di xwe de pêşdixê wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rejimek bûhûrîner a şer a rejimê bê.

Di vê çerçoveyê de wê, weke rejimeka ku wê, çawa wê, bindestkirinê wê pêşbixê wê şerê wê bi xalkên herêmê re wê bikê. Rejima tirk li bakûr, rojava û başûr, şerê bi civake kurd re dikê. Şerê tunebûnê bi wê re dikê. Di vê çerçoveyê de wê, rejimeka ku ew hebûna xwe li ser esasê tûnakirina civake kurd avakirî wê bêgûman wê li gorî pêşketina wê civakê û derketina li holê a hebûna wê jî wê, rejima xwe dizaynbikê. Wê bo ku ew şerê xwe bi wê hebûna wê civakê re bikê wê ew wê bikê. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, pîrsgirêka kurd wê li giştîya herêmê wê weke mijareka ku wê, siyaseta herêmê û cihanê wê bidest kifşkirinê bikê wê, di vê çerçoveyê de wê, rejimeka ku wê çawa wê, di wê astê de wê, bi wê civakê re wê şer bikê wê, bê xwestin ku ew were pêşxistin.

Li vir weke aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, weke ku wê çawa wê rewşa kurd û ya pêşketina kurd wê derkeve dervî sinoran wê, rejima ku wê li gorî wê bi kurdan re wê şer bikê û wê karibê şer bikê wê bê xwestin ku ew were avakirin. Rejima ku wê li tirkîya wê piştî hîlbijartinê 24ê haziranê ku wê T. Erdogan wê avabikê wê, rejimek bi vî rengî a şer bê. Di vê çerçoveyê de wê, bi tememî wê qarakterê xwe yê metingerî wê bide dîyarkirin. Wê pergalek parlamenterîyê wê ji holê rabikê. Hanîna cezayê dervekirinê wê nîqaşbikê, wê li her çar beşên kurdistanê wê bi hebûna wê re wê pîrralî wê şer wê bikê. Wê di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, hanîna rejima Erdogan a rejima yekkesî wê, nîşanaka wê jî bê ku wê kurd wê, li herêmê wê bigiştî wê pêşkevin û wê hin bi hin wê derkevina li dîka dîrokê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, weke ku em dibînin wê kurd, wê li başûr, rojava wê, xwediyê rewşna statûyî ên de-facto'yî bin. Li bakûrê kurdistanê wê, rewşeka civakî ku wê, rengê pêşketina herêmê wê bide dîyarkirin wê derkeve li holê. Her wusa hebûna civake kurd wê, bi tememî wê di vê demê de wê şiyarîyekê wê bijî.

Rewşa ku civake kurd ew dijî wê, bêgûman wê ji wê bi şûn ve wê gavavêtin wê nebê. Wê, hin bi hin wê pêşve wê herê. Rejima pêşilêgirtina wê, wê bixwezin ku ew pêşbixin. Her çendî ku wê rejima tirk û hwd wê, komkujiyên mazin wê werênê li serê civake kurd jî lê di aslê xwe de wê, li hemberî pêşketina civake kurd wê, di rewşeka xwe parastinê de jî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Li hemberî pêşketina civake kurd wê, di rewşeka xwe parastinê de bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, dema ku wê, bi komkujiyan û her wusa bi hêrişan weke ku me li afrînê dît ku ew herêmê ji kurdan vala bikin û hin kes û komên din werênin û li şûna wan bicih bikin û bi wê rengê hewl bidin ku demografiyê bi gûharênin jî wê, ew di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê, rewşên bi vê rengê wê di her demê de wê li bakûrê kurdistanê li herêmên wê yên weke agirî, erzîngan, erzûrûm, herêmên colemergê, bedlîs, sêrt, herêmên botanê û hemû herêmên din jî wê, ew politikaya gûharandina demografiyê û li ser wê re ew hewldanan tafisandina vîna civake

kurd wê, hewldanên wê bi wê bi vê rengê wê werina pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa nûha a li giştîya kurdistanê wê weke rewşeka ku mirov wê dikarê bi teybetî wê, şîyarîya hemû kurdan re wê, werênê li ser ziman bê.

Di aslê xwe de wê, rejima tirk a 24ê haziranê ku wê weke rejima yekkesî û ankû 'rejima serokwezirtiyê' jî wê, were bi navkirin wê, li gorî pêşilêgirtina pêşketina civakên herêmê ku ew hatina avakirin bin. Ji aliyekê din jî wê, rejimên statûqûya herêmê ên vê dema nû bin. Wê, ne rejimên civakî bin. Mirov dikarê wan bi rewşên civakî ên herêmê re werênê li ser ziman bê. Her wusa rejima Ardogan jî wê, mirov dikarê wê, di vê çerçoveyê de wê, werênê li ser ziman. Di hilbijartinên weke ya 24ê haziranê de wê, dengên ku ew bi rastî dihên bikarhanîn wê tûnabikin û wê, li gorî xwe wê, dangan wê di wan de wê bicihbikin û wê xwe bi wê weke "serkevtî!" wê bidina nîşandin. Piştî wê re jî wê dema ku wê hertimî wê bi axifin wê bînin li ser ziman "me di hilbijartinê de wîlqas deng girtina" ankû "di hilbijartinê de ji sadî 52 deng hildana". Wîlqasi zêde kirpandina hildana deng wê, ji bê rewşa nemeşrû wê werê. Wê hertimî hanîna li ser ziman wê, çawa wê, bi wê rengê di mejiyê mirovan wê bicihbikin wê bi wê armancê bê.

Li tirkîya gotinên weke "tirkîya hatîya dorpêçkirin!" jî wê, weke gotinna ku wê, di çerçoveya pêşketina kurdan de wê, werina gotin bin. Li gorî wê mantiqê jî wê, bo rakirna wê dorpêçkirinê, divê ku kurd li hemû beşên kurdistanê werina tafisandin û bê statû hiştin. Di vê çerçoveyê de wê pêvajoya jenosîdkirina li ser serê wan ew bê kirin li sêrî. Di vê çerçoveyê de wê, rejima piştî 24ê haziranê wê weke rejimeka ku wê di vê çerçoveyê de wê, di çerçoveya şerkirina wê ya bi kurdan re wê, were adeptekirin bê. Wê, tenê armancaka wê hebê. Ew jî wê, ew bê ku ew bi tememî kurdan bitafisênê bê. Di vê rengê û awayê de wê, şerê wê, bi kurdan re wê bikê. Wê, di her qadê û li deverê de wê, pêvajoyên şer wê bi kurdan re wê, bikê. Gotinên weke 'ji nûve avakirina rejimê' û ankû 'ji nûve dîzaynkirina rejimê' di vê çerçoveyê de wê, pêşxistina rejimê di çerçoveya wê şerê rejimê de bê.

Piştî ku kurd çûna parlamane, ew hat bêerkkirin

Ji xwe, piştî ketina partiyên kurd meclisê û pê de wê nîqaşên 'hebûna kurdan li meclisê' wê werina kirin. Di vê çerçoveyê de wê, gotinên weke "bêbandûrkirina kurdan di meclisê de" wê, di dewama wê de wê, hin bi hin wê werina pêşxistin. Ji aliyekê din ve jî wê, di vê çerçoveyê de wê, werênina li ser ziman ku wê, pêşî wê. Hewldanên pêşilêgirtina kurdan wê, werina pêşxistin. Kurdan ev hewldan hemû derbaskirin. Tevî hemû hîle, sextekarî û hwd wê, endam û temsilkarên xwe re wê, hilbijêrên û wê bişênina meclisê. Wê, ev wê weke rêyêya lêgerîna çareseriyê a kurdan di nava siyasetê de bê. Lê wê hemû rêyên siyasetê wê, li kurdan wê werina girtin. Lê tevî wê ew wê bikin jî wê gotinên istismar û xapandinê wê bilêvbikin. Mînaq gotinên weke "wê ti kesek ji ber ziman, çand û bawerîya wê, newê mahkûm kirin." Ev gotinên xapandinê na. Wê, çawa wê, di siyasetê de jî wê pêşîya xwe hanîna li ser ziman û ankû wê bêbandûr wê werina kirin wê şerê wê bi kurdan re wê, werina kirin.

Ji aliyekê din ve jî wê, di vê çerçoveyê de wê, herina bi ser kurdan de. Di demên ku kurd hê ne li meclisê bin wê kesên weke T. Ardogan bixwe jî wê bo xapandinê wê herina amedê û wê gotinên weke "pirsgirêka kurd heya û ya hemû tirkîyayê ya." Lê piştî ku wan li gorî van gotinan encamên ku wan dixwest ku ew bidest nexistin û kurd jî piştî hin bi

hin çûna meclisê wê, gotinên weke "pirsgirêka kurd nîn a", "dema ku ne fikirê ku ew heya wê nebê" û hwd wê, wan werênina li ser ziman. Ev gotin wê temenê û rengê şerê rejimê ên bi hebûna civake kurd jî wê, biafirênin. Dema ku tu hebûna pirsgerêkekê herê bikê divê ku tu ji wê re çareserîyê bibînê û ankû dibê ku tu wê, çareser bikê. Lê dema ku tu wê înkâr bikê û tu bêjê pirsgerêk tûna ya hingê wê, li gorî te wê, tiştekê ku ew were çareserkirin jî wê nebê. Di vê çerçoveyê de wê ti pirsgerêkên ku ew werina çareserkirin jî wê nebin.

Di vê çerçoveyê de gotinên înkârê wê hin bi hin wê reng bistênin û wê temenê şerê rejimê ê ku wê ew bixwezê bidomênê bi kurdan re jî wê biafirênê. Zihniyeta 'yekkesî' û ankû rejima yekkesî wê, bi felsefeyek faşîzane ku wê bixwezê herkesekê bikê weke hevdû bi yek çandê, yek zimanê, yek alê, yek netewê, yek zimanê û hwd re wê, xwe bide dîyarkirin. Di vê rengê û awayê de wê, ew wê, xwe bide dîyarkirin. Ji aliyekê din ve jî wê, ev wê, were pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, rejima wê zihniyeta înkârê wê çawa wê were pêşxistin û şerê wê bikê wê ew wê were pêşxistin.

Pêvajoyên hêrîşên li başûrê kurdistanê, li rojavayê kurdistanê û bakûrê kurdistanê wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wan werênê li ser ziman. Civake ku wê îredeya xwe derxist li holê wê, çawa ew îredeya wê ya ku wê derxistî li holê wê, tûna were hasibandin wê, ev wê weke hewldanên wê bin. Li herêmê şerê jenosîdkirina civakê wê di wê çerçoveyê de wê bi wê re wê, were kirin û pêşxistin.

Piştî ku kurd tûna parlamenê û piştî wê çûyîne bêerk û bêkarkirina meclisê wê, di vê çerçoveyê de wê, di çerçoveya hanîna rejima yekkesî de wê were pêşxistin. Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê bi vê rengê hanîna rejima yekkesê a Ardogan wê şewayekê şerê rejimê ê bi vîn û ankû îredeya civakê re jî bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Piştî çûyina kiurdan li meclisê û ankû di şaradariyan de bûna xwedî hêz û ankû bi dest xistina şaradariyan de wê, hebûna rejima yekkesî wê di bin navê, 'rejima serokwezirtiyê' û ankû 'rejima serokkomariyê' de wê, were hanîn li ser ziman bê. Di vê çerçoveyê de wê, Wê ev rejim wê ji du aliyan ve wê, bo wan wê hebûna wê giring bê. Di serî de wê, bi destûrnameyan wê çawa wê şerê rejimê wê bidina domandin bê. Ji aliyê din ve jî wê, çawa wê, îredeya hemû kes û komên civakî ên dervî wan wê, tûna were hasibandin bê. Di vê çerçoveyê de wê, weke rejima wê bê.

Rejima Ardogan wê, di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rejimeka ku ew demkî a bûhûrîner ku ew li dora armancên derbeya 12ê êlûna 1980î ku ew hatiya pêşxistin bê. Wê, di serî de mirov dikarê bi teybetî binxatbikê û wê, werênê li ser ziman. Di vê rengê û awayê de wê, komên civakî wê, çawa wê wan tûna bihasibênin û wê, 'weke xwe' wê di çerçoveya zihniyeta înkârê de wê, werênina li ser ziman wê weke rejima wê bê.

Heta roja me, wê ji aliyê gelek dordoran ve wê bê gotin ku 'win endamên xwe hilibijêrên û bişênina meclisê û li wir li çareseriyê bigirin' wê, weke gotinna ku wê, vala derketî bê. Wê ti temenê wan nebê. Ji xwe wê, berê jî wê, ne cihê ti çareseriyên bê. Ji destpêlka avabûna komare tirk ve em, rastî ti biryarê nayên ku wê hildabê di çerçoveya çareserkirina pirsgerêkên weke pirsgerêka kurd de. Wê çawa wê, pirsgerêkan wê bi şer wê ji holê rabikê û wê di wê çerçoveyê de wê, pêvajoyên wê pêşbixê wê bo çekirina temenê wan wê biryaran bigirê. Bi salan ku wê her sal wê, her sal wê were dirêjkirin destûrnameyên şer ên weke destûra şer dide hikimetê bo şerê rejimê ê dervî sinoran wê, ku wê wan derxê wê nîşanaka wê bin. Ji aliyekê din ve jî wê, di vê çerçoveyê de wê, çawa rejimeka ku ew pêwîstî bi destûrnameyên şer nebê û ew şerê xwe bi rehetî ji her aliyê ve bikê wê, ew rejima wê were avakirin.

Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima domandina şerê bi civake kurd re wê, were pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Gotinên 'dorpêçkirinê' ku ew dihênina li ser ziman wê, di vê çerçoveyê de wê, weke gotinên ku ew hebûna civake kurd li beşên kurdistanê pêşketina wan weke 'tehdîd' dibînin bin. Wê ev gotin wê weke gotinên ku ew bi wê zihniyeta înkarkirî ew hebûna civake kurd û pêşketina wê, çawa weke 'tehdîdê' dibînin bin. Di vê çerçoveyê de ew pêşketina civake kurd ku ew weke tehdîdê dibînin wê, çawa wê pêşketinê tûnabikin û ji holêrabikin wê şerê wê bikin wê, rejima wê pêşbixin. Di vê çerçoveyê de em dikarin wê, rejima Ardogan weke ya Evren a derbeya 12ê êlûnê wê werênina li ser ziman.

Heta ku pîrsgirêka kurd newê çareserkirin wê li herêmê jî ti sazûmanên pergali ên demokratîkî jî wê pêşnekevin.

Di aslê xwe de wê, rewşa tirkîya û rengê pêşketina wê, hertimî rejim gûharandina wê, wê, bide nîşandin ku heta ku kurd ne gihijina maf û azadiya xwe wê li giştîya herêmê jî wê ti demokratîkbûn wê nebê û wê pêşnekeve. Ev bi wê dihê piştrastkirin. Ji aliyekê din ve jî ew dihê dihê dîtîn û fahmkirin ku wê, hertimî wê, herêm wê weke qadaka şer bê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Li herêmê, rejimên herêmê wê, piştî salên 1990î wê bi zêdeyî wê ew wê bi hebûna xwe re wê bidîna dîyarkirin. Di aslê xwe de hêzên rojavayî û amarîka jî ev rastî dîtîna. Lê ji ber politikayên berjewendî parêz û pragmatist wê nikaribin ti gavên rast di wê çerçoveyê de di sîyeseta herêmê de bidîna avêtin. Ev jî wê, bi xwe re wê, li herêmê wê hertimî wê, temenê domandina pêvajoyên şer û pevçûnan ku ew rejimên herêmê bi xalkên herêmê û hwd re dikin bê. Di vê çerçoveyê de wê, pîrsgirêka herêmê wê, di serî de wê, rejimên herêmê bin. Xalkên herêmê ku ew hatina dûrkirin ji pergale sîyesî a rêvebirinê wê, çawa wê ew wan dûrî wê, pergale sîyesî a rêvebirinê wê bigirin wê hertimî jî wê şerê wê bi xalkên herêmê re wê bikin.

Di vê çerçoveyê de wê, dîrokek şer wê, weke dîroka herêmê wê were nivîsandin. Tenê li ser kirin û kiryarên rejimên herêmê re hanîna li ser ziman wê, weke rewşeka ser rastiye nûxûmandinê wê li holê wê bimênê. Heta roja me wusa bûya. Wê, ji vê demê û pê de jî wê wusa bê. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê wê yê teybet wê, werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, şerê rejimên herêmê ku ew dikin wê, rastiya wê bi temenê wê re wê bide dîyarkirin.

Pêvajoya hêrîşên rejima tirk ku ew wê, piştî mudahaleya amarîka li Sûrîya wê li kurdan bikê wê tenê wê nîşanayeka berçav a wê rastiye bê. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê wê yê giring û bi teybet wê werênê li ser ziman bê. Li vir di aslê xwe de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa kurdan wê, di vê çerçoveyê de wê, bi pêvajoyên şer ên ku wan jiyankirina re wê, dîmenekê baş ê herêmê wê raxina li berçavan. Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê rewşa kurdan wê, weke rûyê rast ê herêmê bê.

Di rewşa giştî a herêmê de em, divê ku reng û şamale pergale sîyesî ku wê, di wê de wê, ti temsiliyeta xalkên herêmê wê nebê û wê pîraniya xalkên herêmê wê werina avêtin dervî wê, li wê bînerê. Wê pergale sîyesî a herêmê wê bi vê rewşa xwe wê temenê hemû pêvajoyên şer ên faşîzane ku wê di bin maskeya olê de wê werina meşandin û ankû wê bi

rengna din wê werina meşandin de bê. Di vê çerçoveyê de pirsgirêka maf û azadiyê wê, weke pirsgirêkek ji temen ve a herêmê a giştî bê.

Rejima Ardogan wê, rejima şerê rejima tirk a vê demê û ji vê demê û pê de a bi kurdan re bê.

Ku em rejima Ardogan weke rejima weke rejima tirk a ku wê şerê rejima tirk ji vê demê û pê de wê bi kurdan re wê bide domandin û wê weke ku wê were tasawûrkirin ku wê jenosîda kurd wê bê sêrî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de bi qarakterê wê re em divê ku wê fahmbikin û wê werênina li ser ziman. Wê bi şer û komkujiyan wê xwe li ser desthilatdariyê wê bigirê. Di her demên hikimetên Ardogan û AKPê de wê komkuji û zor û ankû tûndûtûjî wê hebê. Wê bi wê xwe li ser desthilatdariyê wê bigirin. Di hemû pêvajoyên hîlbijartinên ku wê, derbas bikin de wê, zor, hîla, sextekarî û komkuji wê hebin. Bi rejima kevn wê nekariban şerê rejima ê li hemberî civake kurd wê ji vê demê û pêde wê pêşde biriba. Di vê çerçoveyê de ihtîyacîya gûharandina rejimê wê di çerçoveya şerê rejimê ê bi civake kurd re wê were li holê.

Di roja 9î temûza 2018an de ku wê hikimeta pêşî a rejima Ardogan a yekkesî wê denezênin wê komkujiya li Çorluyê a qazaye trenê wê were rojevê ku wê di wê de wê ser 25 kesan re wê jîyane xwe ji dest bidin. Rewşa vê qazaya trenê di vê rojê ku wê hikimeta rejima Ardogan a pêşî were denezandin de wê pîr bi gûman bê. Tenê bi hikimet negirtina bergir û ankû tedbiran wê bi ihmalkariyekê wê were hanîn li ser ziman. Wê, dema ku mirov li wê qazaya trenê bi hizirê mirov wê karibê wê bişibihê wê rewşa qatilkirina Ahmed Tener kişlali ku wê di roja ku wê dadgeha mazin a tirk wê cezayê dervekirinê wê bide bi birêz ocalan di roja 29 haziranê de wê bibê. Û ew rewşa bi kişlali ku ew bi wê rojevê dagirin ku wê bi wê zêde cih nedina dayina cezayê li birêz ocalan.

Di vê çerçoveyê de em, wê jî divê ku wê, di serî de wê, werênina li ser ziman wê, rewş û zihniyeta rejima tirk ê di temenê şerê wê yê bi kurdan re wê reng bide qarakterê rejima gûharandi. Wê di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, sê pêvajoyên sereka wê di çerçoveya gûharandina rejimê de wê, li tirkîya wê werina dîtin. Pêvajoya pêşî wê, ji destpêka avakirina komarê û pêde bê. Wê di wê demê de wê, pêvajoya tafisandina kurdan û birina sêrî a jenosîda kurd bê. Pêvajoya duyem wê piştî salên 1950î wê bibê û wê ev pêvajo wê, weke pêvajoyeka li ser wê tafisandinê û kirina komkujiyên weke yên komkujiya dersimê, komkujiya zilanê û hwd re bê. Di vê demê de wê, çawa wê, bi tememî wê, navê kurdî wî wê were ji holê rakirin. Heta ku wê, kesên ku ew navê kurd û kurdistanê werênina li ser ziman wê werina kuştin û ankû qatilkirin jî. Weke pêvajoyeka bwertekî û ankû mudahaleyî wê li wê rewşa rejima tirk a tûnakirinê wê pêşketina tevgera azadiya kurd wê bibê bê. Ji salên 1978an û hwd bê de wê bi awayekê aktiv wê pêşkeve û wê derkeve li pêş. Di van deman de wê, bi tememî wê, ti tişt wê bi navê kurd wê li holê wê newê hiştin.

Piştî wê re wê, ev pêvajo wê, piştî derketina li holê a tevgera kurd re wê, weke ku wê, dawî li wê were. Wê piştî wê, pêvajoya gûharandina sêyem wê bi rejima 12ê êlûnê re wê xwe bide diyarkirin. Ev jî wê, weke pêvajoya pêşxistina rejima şer a bi tememî ji holê rakirina dengên ku ew bi navê tevgera kurd derketina li holê bê. Di vê çerçoveyê de wê, rejimeka nijadperest a şer wê were avakirin û wê ew rejim wê heta roja me wê şerê xwe wê bi hebûna civake kurd re wê were kirin. Di aslê xwe de wê, rejima Ardogan wê bi hemû pêvajo û dîroka wê ya ku wê li pay xwe hiştîya wê, di dewama wê pêvajoya sêyem

a 12ê êlûnê de bê. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, şerê rejimê wê bide domandin wê, rejima wê bê. Her wusa wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rejima demkî a şer a bûhûrîner bê.

Ardogan bixwe wê, bi kesên li dora xwe re wê, weke kesna ku ew qadroyên derbeya 12ê êlûnê bin. Wê li gorî zihniyeta wê hatina perwerde kirin bin. Wê li gorî wê, çawa wê rejimê wê bidina domandin û wê şerê wê bikin wê, di wê çerçoveyê de wê, weke kesna ku ew hatina pêşxistin bin. Di vê çerçoveyê de wê, weke kesna ku ew di bin serkêşîya evren de bin. Gotinên weke "gûharandina rejimê" di aslê xwe de wê, weke gotinna qamuflaj bin. Di serî de divê ku em wê fahmbikin. Dema ku wê gotina 'gûharandinê' wê were ser ziman wê, di mejiyê herkesekê de wê weke ku wê 'rejimek nû' û ankû tişteke nû ê li gorî demê ew hatî pêşxistin wê were fahmkirin. Di vê çerçoveyê de wê, di bin wê întitibaya bi gotina 'gûharandinê' a "nû!" re ku ew dihê hanîn li ser ziman wê, bi wê ser wê rastiyê wê were nûxûmandin. Rasta ku wê, hertimî wê rejim wê li gorî aqilê demê wê were nûkirin ku ew karibê şerê xwe bi civakê re wê, bidomonê. Lê ew nûkirin wê, ne di çerçoveyek ku wê, weke rastiyeka demkî a pêşketinî wê hanîn de bê.

Mînaq ez wê bêjim ku wê, li herêmê wê çendî ku wê, rejimên herêmê wê xalkên herêmê wê li şûn bihêlin û ankû wê bi komkuji û şer û hwd wê li şûn bidina hiştin wê, bi wê re wê, di ahengekê de wê, hertimî wê çekên hemdem ên bi teknolojiya herî dawî wê bidest bixin û wê bikarbênin. Ji vê aliyê ve wê, herêm wê weke herêmeka ku ew herî zêde li wê çek dihên firotin û bikarhanîn bê. Lê di çerçoveya pêşketin û pêşxistina nêzikatiya civakî û ankû demokratikî de mirov wê, nikaribê heman tiştê bibêjê bê.

Rejimên herêmê wê, di vê çerçoveyê de wê, ew bo ku ew xwe serdest bikin û karibin şer bikin wê hertimî wê xwe bi gûharênin û wê, xwe bigihênina çekên pêşketî. Wê, di vê çerçoveyê de wê, hemû aboriya herêmê wê, di xizmeta xwe bi çekkirinê de wê were pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, rejima wê, çeka pêşketî ku wan ew bi dest xistiya wê êdî wê bi xwezayî wê pêşbixin. Gelên herêmê wê, hem ji aliyê pêşketina wan ve wê, were xistin rewşek bêparastin de û hem ji aliyê amûrên teknîkî ve ji. Mînaq wê, di vê çerçoveyê de wê, ti carî wê, pereyên ku ew li kirîna çekan dihên serifandin wê, çeyreka wan ji wê li perwerde û ankû rewşên weke wê ên pêşxistin wê newerina serifandin û ankû xarckirin. Aborî wê weke aboriyên şer bin. Di vê çerçoveyê de wê, weke aboriyên ku ew, ne weke aboriya ku ew civakê pêşdixin bin. Wê weke aboriyên şer ên ku ew li ser piştê gel û ankû civakan weke barekê bin. Wê hemû dahetên wan ên serardî û binardî wê di wê çerçoveyê de wê, werina xarckirin. Rejimên xwe jîyankirinê ên şer wê, di vê çerçoveyê de wê, li herêmê wê werina pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe wê, rojhilat wê bi alikariya welat û rejimên rojava û hwd wê, xwediyê kevneşopîyeka pirr zêde demdirêj ji bin.

Li ser axa afrînê rewşa şer a awarta hat denezandin

Piştî berxwedanaka dirokî a ser 2 heyva re ku wê kurdistanî wê li afrînê wê li dijî hêrîşên artîşa rejima tirk û çeteyên wê ên li ser afrînê wê biryara 'vekişînê' wê were dayîn. Piştî vekişîna di dawîya hefteya duyem a adara 2018an de wê, pêvajoyek nû a weke ya bi 'şerê gerillayî' wê li ser axa afrînê wê bê dayîn destpêkirin. Wê, piştî wê, ji 16ê adara 2018an a 2018an û heta roja me wê, pêvajoyeka bi vê rengê a bi şerê gerillayî wê were meşandin. Rejima tirk û rayadarên wê, tefkîr dikirin ku wê, çawa ku ew ketina afrînê wê her tişt wê êdî wê di bin 'kontrola wan' de bê. Bi wê hizrê wê bikevina afrînê û wê

pêvajoyeka talanê û gûharandina demografiya afrînê wê bidina destpêkirin. Bi sed-hezaran afrînîyên ku wê, ji hêrişên artişa rejima tirk û çeteyên wê biravin û wê li 'kantona şahba' ku wê di wergehê de wê bijîn wê, malên wan ên li şûn mana wê, artişa tirk û çeteyên wê, komên çete û malbatên wan û malbatên çeteyên DAÎŞîyan ku ew ji qûtayên hatina derxistin wê bîn û wê bîn xwestin ku ew li afrînê bicih bikin. Wê, di vê çerçoveyê de wê, pêvajoyeka şerê jenosîdê wê ji aliyê artişa tirk û çeteyên wê yên bi navê AAS ('OSO') ve wê, werê meşandin.

Piştî wê, di vê pêvajoyê de wê, berxwedan wê li afrînê wê dawî li wê newê. Heta roja me jî wê, berxwedana li afrînê wê bidomê. Wê, her roj wê nûçeyên ji berxwedana afrînê wê werin. Nûha di destpêka heyva temûzê de wê, rewş wê, hin bi hin wê bo çeteyên artişa tirk ên jenosîdî û talanker wê, bigûharê. Li hemberî berxwedana ku ew hê li afrînê ew dihê meşandin wê, weke çareya dawî wê, 'rewşa awarta' wê were ragihandin. Wê, bi wê re wê, çawa wê, kontrola xwe wê çêbikin û wê ji van herêman wê şerê xwe wê, li dijî heerêman din ên kurdan wê bidina domandin wê, di nava hewldanên wê de bin. Herêman weke yên babê, cerablûsê, marê û hwd jî wê, weke herêman ku wê, hatibina dagirkirin bin. Wê bi alikarî û destûra amarika wê werina kim bin. Heman rewş û leyistika qirêj nûha li ser mimbiçê, dihê leyistin. Deman ku rayadarên tirk bi rayadarên emerikî re diaxifin bahse 'parastina sînoran' dikin. Lê di aslê xwe de ev wê weke derew bin. Di aslê xwe de wê, nîyeta wan wê, Çavûşoglu wê bi gotinên weke "piştî mimbiçê wê derbasî herêman din wê were kirin." Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, bidina dîyarkirin ku ew gotinên weke 'parastina sînoran' hwd wê, derew bin. Wê tenê armanca wan wê hebê. Wê ew jî wê ew bê ku wê çawa wê kurdan wê li her deverên kurdistanê wê bêstatû wê bihêlin. Wê hemû armanca wê ew bê. Bo ku rejima tirk pêvajoya şerê jenosîdkirina civake kurd bibê serî, di serî de divê ku rewşa statûya rojava a 'de-facto' were ji holê rakirin. Di vê çerçoveyê de wê, ev wê, weke tiştêkê bo wan nebê nabê bê.

Di vê rewşê de wê, pêvajoyên hêrişên li ser rojava wê, pêşbixin. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman. Lê di aslê xwe de wê, bêt amarika jî wê nikaribin wê bikin. Ber vê yekê hertimî serî lî amarika didin ku ew bikê ku hêzên kurd weke li mimbiçê û hwd werina vekişandin. Li afrînê ber ku rewşek wusa nebû, nûha afrîn di destê wan de dimênê. Nikarin berxwedana wê bişikênin. Di vê çerçoveyê de wê, çawa berxwedana afrînê bişikênin ew, nûha di vê çerçoveyê de rewşa awarta didenêzênin. Bêguman wê ev rewş wê, nikaeribê ji wan re bibê alikariyek. Wê vajî wê, zêdetirî wê, rewşa şer wê, xorttir bikê. Denezendina 'rewşa awarta' li afrînê' wê, ji aliyekê din ve jî wê, nîşanaka têkçûna dagirkirin û metingerîya li ser axa afrînê ku ew bi talan û şerê jenosîdî hatî pêşxistin jî bêt.

Ji aliyekê din ve jî em wê bêjin ku wê, bêguman wê, li ser pêşaroja afrînê wê gotina dawî wê, afrînî wê bêjin. Nîşanaka wê jî wê, rewşa nûha li afrînê dihê pêşxistin bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov wê, dikarê wê, werênê li ser ziman. Ber çî li mimbiçê, tirkîya bi israri dixwezê ku ew hertimî xwe bi amarika re bide nîşandin û werênê li ser ziman? Sedema wê ya sereka jî wê ew bê ku bo ku ew rewşek din a afrînê li wir rastî wê newê. Ji aliyekê din ve jî wê, bi gotinên weke "levkirina bi amarika re li ser mimbiçê" wê, aliyekê wan ê bi vê rengê jî wê, hebê. Wê, bi wê derûniyê wê, bînina li ser ziman ku wê, weke ku ew bi amarika re wê, dikin û tiştêk bibê wê, amarika wê helwestê bide nîşandin wê, werênina li ser ziman. Ev dimenekê derûnî yê xapandinê ya. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, berxwedana

afrînê a piştî 16ê adarê ku ew bi rengê şerê gerillayî didomê wê, pêşaroja rizgarkirina babê, cerablus, marê û herêmên din jî wê, bi xwe re wê werênê. Di serî de ku ev berxwedan ji aliyê kurdan ve bi awayekê aqilane were pêşxistin û domandin û bitaqtîkên dewlemend were pêşxistin wê, ti kesek nikaribê li hemberî wê bisekinê. Ji xwe, rewşa denezendina 'rewşa awarta' li afrînê ji aliyê çeteyên artîşa tirk û wê ve jî wê, nîşanaka wê bê ku wê, di vê rengê û awayê de wê pêvajoyek berxwedanê wê, bê domandin.

Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa li afrînê wê, bi wê re wê dîmenekê din ê bi rengê şerê rejima tirk ê li bakûrê kurdistanê jî wê bide domandin. Di vê çerçoveyê de hewldanên hêrişkirinên li qandilê û ankû li başûr jî wê, hem hewldana ji hevdû belavkirina heya berxwedana kurdan a li afrînê û li rojava jî jî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di vê demê de wê, aliyê wê bi şerê derûnî ku ew li ser çapameniyê re dihê meşandin wê, zêdetirî wê li pêş bê. Lê bi wê re wê dema ku mirov wê hilde li dest wê, ev jî wê, were dîtin ku wê, sînorên her çar rejimên metinger ên weke îran, îraq, sûrî û tirkîya ku kurdistan û civake kurd di nava wan de hatîya qatîkirin jî wê, bi wê dîmenê şer re wê were dîtin ku wê şînorê wan hatîya rûxandin û ji holê rakirin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Bi salane hêrişên rejima tirk ên li ser axa başûrê kurdistanê û rojava wê, nîşanaka wê bin. Her wusa wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Pêvajoya hêrişên rejima tirk ên li rojava, di aslê xwe de bi xortîkirina berxwedana afrînê û herikandina wê berxwedanê li herêmên weke idlibê, babê, cerablusê, marê û hwd re wê, karibê ji temen ve were vala derxistin. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Wê bandûra wê berxwedanê wê di sserî de wê, tenê bi rizgarkirina wan herêman ji bin metingerîyê re wê bi sînor nemênê. Wê ji wê zêdetirî wê, li bakûrê kurdistanê, başûr û heta li rojhilatê kurdistanê jî û berxwedana kurdan a maf û azadiyê a li wan beşan jî wê bi awayekê pozîtîvî wê bibê. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman. Li vir di aslê xwe de wê, di vê demê de wê ji her demê zêdetirî wê pêwîstîya yekîtiya navxweyî a kurdan wê hebê. Ber vê yekê ya ku wê, rayadarên tirk wê, li ser PDK-Neçîrwan re wê, bertekên ku wê bi wan wê çawa wê ew wê 'nakokîya nava kurdan' wê xorttir bikin wê bidna pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, ev alî wê, weke aliyê giring bin ku di serî de kurd wê ji aliyê xwe ve wê li wê heyîder bin. Wê, di serî de wê, li ser pîrensîba netewa demokratîk a kurd' wê levbikin û wê dernekevina dervî wê, Çendî ku ew nakokîyên wan hebin jî ew hertimî xwe li wê sînorê netewa kurd bigirin û wê ji xwe re wê weke sînorê kurdistanî bigirin û dernekevina dervî wê,

Bêgûman wê, di demên pêşde wê, hewldanên maztir ên şer ên rejima tirk wê li başûr jî û li li herêmên in kurdistanê ên weke rojava û li bakûr jî wê bibin. Di vê çerçoveyê divê ku mirov li bendî pêvajoyên şer ên gurtir jî bê. Rejimên ewropî ên weke endamên NATO weke almanya û hwd jî wê, bi 'hênceta endamtiya NATO' wê, bi awayekê zîmnî wê alîkarîya wan jî wê ji wî şerê rejima ê bi armanca jenosîdkirina civake kurd re wê hebê. Helwest û kirinên Almanya ên hem li nava wê û hem jî dervî wê, nîşanaka wê bin. Almanya li ser rûhê hitler dimeşe. Hin bi hin jî ev zêdetirî dihê dîtin. Wê, ev wê, ne tenê wê bê temenê nakokîyan di nava wê û welatên din ên ewropî de. Wê ji wê zêdetirî wê, bê temenê gelek feleketên din ên ku ew bi alîkarîya wê ya weke ji rejima tirk re bê û ankû ji rewşên din û hwd re jî wê, xwe bide nîşandin.

Ev pêvajoya ku em di wê re diçin wê, weke pêvajoyeka ku wê rejima tirk wê, şerê jenosîdkirina civake wê, ji gelek aliyên ve wê, gurtir bikê bê. Wê komkujiyên mazin wê di demên pêş de wê, bîr kirin û wê werina rojevê. Bi wê re wê, talankirina xwezaya kurdistanê û tûnakirina dîroka wê ya li ser adrnîgarîya wê, bi oparasyonên şer û siyêsî û hwd re bi çêkirina bendavên weke yê li heskîfê, silwanê û hwd re wê, zêdetir wê pêşkevin û wê xwe bidna diyarkirin. Di vê çerçoveyê de 'rejima yekkesî' a ardogan wê, di vê çerçoveyê de wê, ne rejimeka civakî bê. Wê rejimeka şer a bi zihniyeta metingeriyî bê. Piştî avakirina komare tirk wê, heta salên 1950î wê bi rejima yek-partîyî wê, rejim were rêvebirin. Di vê demê de wê, bi tafisandinê û şer wê karibin pêşiya hatina dengên kurdan li meclisê bigirin. Piştî wê demê, wê bawer bikin ku wan bi tememî dengê kurdan birrîya. Wê li ser wê baswerîyê wê derbasî dema 'pirt-partîyî' bibin. ..

Wê di vê demê de jî wê, heta salên 1980yî wê karibin kurdan dervî meclisê bihêlin. Bi kesên weke bilent Ecewîr ku wê, bi gotinên weke "keloglan!" ku wê ji nava çîrokên kurdan wê werina biriqandin û derhanîn wê bi wan bixwezin ku ew kurdan di bin bandûr û dest de bigirin. Lê wê di vê demê de wê, bê dîtin ku wê nikaribin kurdan di bin kontrolê de bigirin. Wê li ser ser wê esasê wê, derbeya 1980yî wê a 12ê êlûnê wê were kirin û wê rejima wê, were avakirin. Wê, di wê çerçoveyê de wê 'benda ji sadî 10' wê, were danîn li pêşiya kurdan. Heta ku karibûn wê, li ser wê re wê, bimeşin. Lê piştî salên 1990î kurdan pêşî bi awayekê serxwe ku ew endam şandina meclisê û kom avakirin û piştê li ser wê re pêşveçûn û di 7ê hazîranê de bi partîyî çûna hîlbijartinê û ew benda ji sadî 10 jî derbaskirin êdî wê, piştî wê, hewldana hanîna rejima yekkesî wê, weke artarnatîfa bûhûrîna kurdan a benda ji sadî 10 wê werê pêşxistin. Bi wê re wê çawa wê, hemû erkê di dest de wê bigirin û meclisa ku kurd jî êdî dikarin bi rehetî herinê de wê bêerk bikin û ankû wê bêkar bikin wê, rejima wê pêşbixin. Di vê çerçoveyê de wê, dîrok û mejiyek li şûn hanîna rejima yekkesî wê hebê.

Di vê çerçoveyê de wê, rejima yekkesî wê weke rejimeka metinger a kontrolkirinê bê. Wê armanca wê, di serî de wê, di çerçoveyek bîrdozîyek nîjadperest û faşîzan a tirkî de wê serdestîyê wê pêşbixê bê. Di vê çerçoveyê de wê aliyekê wê yê din jî wê ew bê ku wê, ji destpêka komarê ve heta roja me ku wê çawa pêvajoya şerê jenosîdkirînê ku wê, bi leşkerî bê, bi siyêsî bê, li ser pergale dadê re bê û ankû bi rêyên weke yê bişavtinê û hwd re bê ku ew hatîya pêşxistin û domandin heta roja me wê, çawa wê ji vê demê û rojê û pê de jî wê bide domandin wê, rejima wê bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, li gorî felsefe û zihniyeta derbeya 12ê êlûnê û rejima wê ku ew wê, bi gotina weke 'senteza tirk-islamê' hatîya pêşxistin bê. Di vê çerçoveyê de pêvajoya 15ê temûzê a weke 'rewşa tesebusa derbeyê', destûra ardogan a faşîzan û rejima ardogan a li gorî wê, wê rastîya rejima derbeya 12ê êlûnê a sale 1980yî bê.

Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, temenê wê şerê jenosîdkirina civakê bi rêyên şer û bişavtinê bide domandin û hwd bê. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, qarakterê rejima 12ê êlûnê ê faşîzan ê herî hov û xadar wê, xwe bi wê pêvajoya rejima ardogan re wê bide nişandin û diyarkirin. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, rejima şer a metinger ku ew bi 'kayyuman' bê û ankû bi reng û şewayna din ên weke zêdetirkirina erkên waliyan û hwd bê wê, çawa wê were domandin wê weke hewldana wê bê. Di aslê xwe de wê, rewşa kayyuman wê, weke rewşeka bûhûrîna li dema rejima metinger û waliyên wê bê. Ev rewş wê, rewşa metingerîya ingilistanê a li hindistanê a di dema tekoşîna Gandî de wê werênê li bîra me. Ankû rewşa waliyên

metinger ên weke ıspanya û ankû îtalia û hwd ku wê li welatên afrîqa wê pêşbixin wê weke mınaqek wê bê. Rewşa awarta a piştî 15ê temûzê ku wê rejima tirk a AKPê wê pêşbixê wê bi sererastkirinên ku wê di wê çerçoveyê de wê bikê wê, di wê rengê û awayê de wê, di fiiliyetê de wê bide domandin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de wê, ji aliyekê din ve jî wê, mirov ji aliyê kurdan ve wê werênê li ser ziman ku wê, heta vê demê wê kurdan wê bi tekoşîna ku wan bi hemû aliyan re dan û xwe û dîroka xwe û civaketiya xwe derxistina li rûyê dika dîrokê. Di vê çerçoveyê de şerê rejimên herêmê ew, nûha li dijî wê hebûna civakî ya. Di vê çerçoveyê de kêmesiya kurdan jî ew a ku wan di nava xwe de yekîtiyeka wê civaketiya xwe a xort ku wan ew di nava xwe de ew hê çenekirîya bê. Ev jî wê, ji aliyê wan ve wê temenê domandina şerê jenosîdkirinê li ser serê civake wan û pêvajoyên şer, komkuji û hêrîşan ên li ser serê wan û civaka wan bê. Di vê çerçoveyê de wê, hêrîşên rejima tirk li başûrê kurdistanê li qandilê û li hemberî wê di helwestek bêrûmet de sekinîna rewşa partiyên kurd ên başûr û bertekên wan ên li gorî rastîya civake kurd nagatîv jî wê, nîşanaka wê rastiyê bin.

Lê ez vê bêjim ku wê tevî hemû komkuji û rewşên xirab jî wî rewşa kurdan wê ji ya demên bûhûrî wê pirr zêde wê baştir bê. Lê li vir wê, tiştek wê li holê wê bimênê. Wê ew jî wê ew bê ku wê çawa wê kurd wê karibin wê li ser wê re wê xwe bi awayekê rast wê bi rêxistin bikin û wê pêşbixin û ankû wê karibin wê ji wê rewşê sûdbigirin bê. Di vê rengê û awayê de wê, ji her aliyê ve wê, ketina li rewş û pêvajoyek nû de bê. Piştî hîlbijartinên 24ê hazirane 2018'an wê, hin dordor wê bêjin ku wê, 'rewş wê zorttir bibê.' Ez dema ku li pêş dinerim, ez vajî van gotinan rewşekê dibînim. Vajî van gotinan wê temenekê xorttir ê tekoşîna kurdan wê derkeve li holê. Çendî dikarin wê rastbikarbênin û sûdbigirin wê ew wê li wan bimênê bê. Weke aliyekê din jî em, wê bêjin ku wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima yekkesî a Erdogan wê, ji aliyekê din ve wê, bi hemû dîroka hatina AKPê û hikimetên wê û kirinên wê re ku mirov şîrovebikê mirov wê bi awayekê vekirî wê bibîne ku wê bi tememî di nava kurd û tirkan de hêtekê mazin afirand. Wê hebûna wê partiya faşîst û dîroka wê, piştî wê jî wê weke hêtekê wê hertimî wê di nava kurd û tirkan de wê, bimênê. bi Zihniyetek nîjadperest hewldana xwe li kurdan serdest kirin wê, tenê wê temenê ji hevdû cûdabûnekê ku ew nebê nabê bê.

Ji vê demê û pê de ya ku wê li kurdan bikeve wê ew bê ku ew bi awayekê bi îredeya xwe ew werina cem hevdû û yekîtiya xwe ya civakî çêbikin. Di dema pêvajoyên referandûma li başûrê kurdistanê bertek û hêrîşên rejima tirk û pêvajoya hêrîşên wê yên li dijî rojava wê, bina ders û fêrek dîrokî ji hemû kurdan re di mejîyê wan de. Lê rejima tirk ji vala nasekinê. Mînaq tenê ku em wan çend rojên piştî hîlbijartinên 24ê haziranê şîrovebikin wê, çawa wê, di çerçoveya wê zihniyeta kayyuman û ya rejima yekkesî de wê, xwe bidina herêkirin wê 'anketan' wê li gorî çêbikin û wê denezênin. Di wan anketan de gotinên weke "kurdan fatûraya pêvajoya şer li HDPê birrî" ku ew dihên bicihkirin jî wê, weke gotinên şerê derûnî bin. Wê di wê çerçoveyê de wê, çawa wê, hêrîşên rejima tirk ên li bajarên kurdan wê bikina temenekê tirsê di nava jîyane civake kurd de wê, weke gotinên wê bin. Ji aliyekê din ve jî gotinên weke "kurdan HDP ceza kir", "kurdan sîyeseta kurd bêçareserî dibînin" û hwd wê, di vê çerçoveyê de wê, weke gotinna ku ew ji kîjan dordorê werina bi lêv kirin jî bin wê di çerçoveya şerê rejima tirk ê bi armanca jenosîdkirina civake kurd de ku ew hatina gotin bin. Di hîlbijartinan de wê, çawa wê,

dengên di hin sandoqan de wê bi gûharênin û ku hindik jî bê wê ji hin partyên rejimê re wê weke ku wan deng standina wê dangan wê di wan de wê bi cihbikin jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke hewldanaka di çerçoveya şerê rejima tirk ê li dijî bajarên kurdan ên weke cizirabota, şirnax, geve, hezex, sûr, lice, silopî û hwd de ku wê bê kirin bê. Wê di vê çerçoveyê de wê, di vê pêvajoya hêrişên artîşa tirk ên li bajarên kurdan de ku wê çawa wê, bandûra wê li ser kurdan zêdetir bikin û wê kiurdan di bin wê pêvajoya hêrişan de bihêlin û wê dengê wan bitafisênin û wê bêîrede bikin wê weke hewldan û politikayên wê yên bi hêrişkarî bin.

Ji pêvajoya hêrişên li bajarên kurdan hewldana derxistina întiba û fatûreyekê li sîyeseta kurd wê çawa wê çêbikin ev wê hewldan û gotinên wê yên bi zorê ku ew dihên gotin bin. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman bê. Ev gotinên bi vî rengî ku ew bi rêya ragihandinên 'şirketên ku ew anketên hîlbijartinê û hwd çê dikin ku hanîna li ser ziman jî wê, weke aliyekê din ê bi armanca dana qabûlkirinê li girseyan bê. Di vê çerçoveyê de em wê bêjin ku wê ew gotin jî wê, weke gotinên şerê teybet bin. Wê ew gotin jî wê, weke şewayekê din ê şerkirina rejimê ê bi hebûna civakê, mejî û îredeya wê re bin. Wusa xûya dikê ku wê, ji vê demê û pêde wê, zêdetir wê hebûna 'şirketên ku ew anketan çêdikin û belav dikin wê, di vê çerçoveyê de wê zêdetir wê derkevina li pêş. Wê ew jî wê weke lingekê din ê şerê rejima tirk ê li hemberî hebûna civake kurd wê di demên pêşde wê di çerçoveya 'oparasyonên têgihê' û ankû weke ku bi tirkî dihê gotin 'oparasyonên têgihê(algiyê)' de bin. Di aslê xwe de wê, navaro ka wan anketên ku ew hem di dema hîlbijartinê de hatina çêkirin û hem jî piştê hatina çêkirin wê bidina nîşandin ku wê, di demên pêş de wê rejim wê konseptên nû ên şer wê pêşbixê. Ber ku ew gotinên ku wê çawa wê temenê wan bi wê werina çêkirin wê di wan anketan de wê bicih bikin û wê werênina li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Koalîsyona navnetewî weke li raqqa û dêra-zor li dijî DAÎŞê sekini, li babê û cerablûsê jî divê ku ew sekna wê bidomê

Di nava sînorê sûrî de hertimî amarika û hêzên rojavayî hanîna li ser ziman ku ew 'armanca wan DAÎŞê!'. Di vê çerçoveyê de pêvajoyên paqijkirina DAÎŞê ji herêmê dana destpêkirin. Herî dawî raqqa û piştê 'dêra-zor' oparasyonên paqijkirina wê dana destpêkirin. Rûsya jî ew, bo ku ew herêmên rejimê û herêmên weke gûtayê ku ew dixwezê di destê rejimê de bin, bo ku ew wan ji destê komên tundrew derxê û ji wan paqij bikê tirkiya bikarhanî. Di dewama wê de heta ku wê, bi berdêla destûr dayîna tirkiya a hêrişkirina li afrînê wê, çawa wê komên tundrew wê ji gûtayê wê werênina li herêmên weke 'el-babê û cerablûsê û hwd wê, levkirineka zimmî û ankû vekirî wê bikin. Di encama wê de wê, di dema ku wê hêrişên rejima tirk ên hov ên li afrînê wê destpêkirin wê, hêzên rejimê jî wê hêrişî gûtayê bikin û wê, kontrolê li wê çêbikin. Di dewama wê de wê, herêmên ku ew ji destê wan hatina paqijkirin wê, bi awayekê wê, hemû komên tundrew wê, bîna van herêmên qaşo tirkiya li wan xwe serdest kiriya. Piştî kontrolkirina gûtayê ji aliyê rejimê ve wê, gelek kom wê di bin kontrola tirkiya de wê, werênian van herêman.

Nûha di encama wê rewşê de wê, herêmên kurdan, ên rejima sûrîyê û rûsya wê, ji van komên tundrew wê, werina paqijkirin. Tenê tirkiya û ev kom bi hevdu re li van herêmên weke el-babê û hwd dihên ragihirtin. Bi gotineka din wê, tenê di van herêman de wê, hin

komên çete wê bimênin wê hebin. Ji vê aliyê ve wê, weke ku wê, rûsya jî û amarika jî wê, ev komên tundrew wê, weseyeta wan dana tirkîya. Tirkîya van komên tundrew ku ew bi otobusan wan dihênê herêmên weke babê û cerablûsê û hwd wê, çawa wê li dijî kurdan wê bikarbênê di nava lêgerînên wê de ya. Ji aliyekê din ve jî li sûrî nûha aktorên esas derketina li qadê û yên weke tirkîya û hwd, ku ew li rex komên tundrew disekinê ew di van herdû herêmên weke babê û cerablûsê de hatina tangkirin. Piştî hatina hêzên fransa li mimbîçê, ev tangavbûn û ankû tangbûn bi awayekê din ê vekirî hat dîtin. Ji aliyekê din ve jî van komên ku ew berê di nava DAÎŞê de dihatina dana şerkirin û î ro rejima tirk û rayadarên wê, dixwezin ku ew wan di bin navê "aertişa azad a sûrî" de bi navbikê û bifiroşê li rojava wê, li hemberî wan wê, çî helwest wê were dayîn nîşandin. Koalisîyana navnetewî ku wê, gelek caran dubara hanîya li ser ziman û gotîya "em li dijî DAÎŞê têdikoşin" ku ew li hemberî vê rewşa bicihkirina van komên DAÎŞî li herêmên weke babê û cerablûsê ku ew ji aliyê tirkîya ve dihên bicihkirin ku ew ew bêdeng bimênê wê di rewş, wûcan û helwesta xwe de wê, bikeve nava nakokîyê. Ber vê yekê, weke ku çawa ku wê piştigirî da QSDê û heta raqqa û dêra-zorê ji van hat paqijkirin, divê ku vê carê bi heman rengî li hemberî babê, cerablûsê û herêmên li dora wê, ku ew bi alikariya tirkîya bicih dibin jî werina paqijkirin. Wekî din ku ew nebê wê bêgûman wê, di vê çerçoveyê de wê, temenê aşîtiyekê û çekirina wê nebê. Her ku ew hewldan werekirin wê, bi dana hêrîşkirina ji van herêman ji aliyê rejima tirk ve û hwd wê, were sabotakirin. Di pêvajoya ragihandina agirbêstê netewyên yekbûyî de wê, hêrîşên rejima tirk ên li afrînê ên hov wê, vê rastiye wê, zêdetirî wê raxina li berçav.

Li vir di aslê xwe de wê, rastiye jî mirov divê ku wê, werênê li ser ziman wê, li herêmê wê, weke ku wê, ref zelal bibin. Rûsya û rejim li aliyekê na. Kurd û amarika jî li aliyekê na. Di vê çerçoveyê de hêzên weke fransa û ingilistan û hwd ew jî, bi amarika re di helwesta wê de xwe didina diyarkirin û nîşandin. Di vê çerçoveyê de wê, şerê rejima tirk ê li rojava ê li dijî kurdan wê, çendî ku wê, dixwest ku ew bi wê pêşîya kurdan bigirê wê, bi wê re wê, bi awayekê vekirî pêşîya xwe û siyaseta xwe girt. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Li herêmê, pêvajoya ku ew piştî afrînê re bû wê, ew pêvajo jî wê, li şûna fêdeyê wê, hem li hundûr û hem jî wê li derve wê, zirara rejima tirk bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, pêvajoyên paqijkirina babê, cerablûsê, marê, afrînê û hwd ji van komên tundrew û çete, wê di serî de wê, temenê pêvajoya aşîtiya herêmê bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê, tirkîya wê weke ku ew xwe ji amarika dur dikê û nêzî rûsya dikê û weke ku ew piştigiriyê ji wê digirê jî ew, di aslê xwe de wê, êdî wê, hêdî hêdî wê bibinê ku wê, çawa wê, rûsya wê, bikê ku ew bidestê wê, komên tiundrew ku wê bi rêxistinkirina û ajotina li ser xalkên sûrî û kurdistanî, hêdî hêdî bvi destê wê dihên berhevkirin û dihên şandin li babê, cerablûs û hwd. Weke aliyekê din jî mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, weke îhtimaleka mazin, ev komên ku rayadarên tirk wan li van herêman berhev dikin dikarin bidna hêrîşkirin li ser mimbîç û ankû hin herêma din. Ev jî wê, bi awayekê din wê, were dîtin ku wê, heta ku ew herêm newina paqijkirin wê, aşîti nebê. Di vê çerçoveyê de wê, demê di aslê xwe de di çerçoveya babê, cerablûs û hinekî jî afrînê de mirov, dikarê berpîrsiyariyên rayagiştî û koalîsyona navnetewî a li dijî DAÎŞê bikê bîra wê ku wê, çawa pêvajoya rizgarkirina raqqa û dêra-zorê piştigir kir, vê carê bi heman

rengê pêvajoyek paqijkirinê li dijî babê, cebralûs û herêmên li dora wê, were destpêkirin. Di vê çerçoveyê de ev jî wê, weke aliyekê din ê giring bê. Heta ku ev nebê jî wê, ti kesek wê nikaribê bahse bi tememî paqijkirina DAÎŞê ji herêmê bikê.

Ti farqê dagirkirina cêra-zor û raqqayê a ji aliyê DAÎŞê ve wê ji ya rewşa li babê û cerablûsê û herêmên li dora wê nebê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Her wusa, oparasyonên li dijî DAÎŞê ên li raqqa û dêra-zorê ku ew hatina meşandin, divê ku ew li babê, cerablûs û herêmên din ên li dora wan werina domandin. Di vê çerçoveyê de mirov, dikarê wê bibêjê ku heta ku ew nebê wê, oparasyonên li dijî DAÎŞê jî wê nivço wê bimênin. Di zane min de wê, her çendî ku wê, li dijî hêrişên rejima tirk ên li ser afrînê de wê, bédeng wê bimênê jî wê, amarika û hêzên din jî wê, vê rastiye wê bibînin. Di aslê xwe de wê, rastiya piştî hêrişkirina komên çete bi alikariya rejima tirk li dijî afrînê ev rastî bi awayekê zelal raxist li berçavan.

Di dewama wê de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, paqijkirina babê û cerablûs û herêmên li dora wê, ew wê ne tenê wê bo gelên sûrî û kurdistanî wê ewlakeriyek bê, heta ku ew herêm newina paqijkirin wê, ti kesek wê nikaribê bahse paqijkirina DAÎŞê ji herêmê jî bikê. Di serî de wê, mirov divê ku wê, fahmbikê û wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê, pêvajoya piştî gûtayê, bombardimana amarika a piştî wê li sûrî bi alikariya ingilistan û firansa jî wê, di vê rewşê de wê, karibê gelek tiştan bide vegotin. Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku ev jî hat dîtin ku kurd li herêmê werina şikandin wê, tenê wê derbeyê wê li rewşa aşîtiya herêmê û ya rojhilat jî bixê. Pêvajoyên piştî hêrişên çeteyên haşdî-şabî li başûrê kurdistanê ên piştî referandûma başûr û pêvajoya hêrişên li dijî afrînê û piştî wê, ev rastî bi awayekê vekirî dana dîyarkirin. Êdî herkesek wê, rastiye dibînin. Di vê çerçoveyê de wê, ew jî wê, were dîtin ku wê, li herêmê wê heta roja me wê, çawa wê, komên tundrew dihatina çêkirin û dana şerkirin wê, ew were kirin. Li herêmê nebûna pêşketinaka civakî wê, bi wê re wê, temenê hemû rewşên tundrew ên li herêmê bê. Di vê çerçoveyê de wê, ev jî wê, were dîtin.

Oparasyona amarika a dawî li sûrî û ankû bomabardimana wê ya dawî wê, di aslê xwe de wê, nîşanaka pêvajoyeka din a nû bê. Di vê çerçoveyê de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman û bêjê ku êdî aktorên esasê dev û dest ji şere weseyetê berdan û ew bixwe daketina li qada şer û pêvajoya şer bi hevdu re bi rêve dibin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku pêvajoya şerê weseyetan dawîlêhatîya. Ne DAÎŞ, ne komên tundrew ên ku rejima tirk di bin navê 'artîşa azad' de berhevkirina û ne jî komên din ên tundrew ên weke cenetil-nasr û hwd wê, ew li herêmê wê ti qadr û qiymetê wan nebê. Wê ew weke destik û ankû komên kontrayî bikarhanîna wan dawî lê hatîya. Ew wê, werina paqijkirin. Çendî ku ew kom bi destê tirkîya ketina sûrî de bi destê wê jî ew dihên berhevkarin. Bêgûman ev pêvajo jî gelekî bi xwûna gelan dihe meşandin. Li herêmê jîyane xalkên herêmê hatiya rûxandin. Bi milyonan gel pênaber bûna li cihanê.

Ev pêvajoya şer û komkujîyan a hov hê didomê. Bi teybetî jî bi destê hêzên herêmê ên weke rejima tirk û hwd ew didom in.

Ji aliyekê din ve jî wê, pêvajoya hêrişên rejima tirk ên li sûrî, sînorê derûnî ê di nava rojavayê kurdistanê û bakûrê kurdistanê de rakir. Ber ku ew sînorê derûnî rakir, rejima tirk hêtê jî keviran di nava rojava û bakûr de lêkir. Di vê çerçoveyê de baxtê rojava û bakûr jî bû yek. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Rejima

tirk di vê demê de wê, hîlbijartin bi du armancan hanî li rojavê. Yek wê çawa wê rojevê wê di nava xwe de wê bi gûharênê. Ya din jî ku ew klîka Erdogan a şer ku ew dixwezê bi komên tundrew ku ew jî gûtayê û hwd ew dihênina li babê û cerablûsê ku ew dixwezî pêvajoyek din a şer bidina destpêkirin ew, dixwezî ku ew bi wê rewşa xwe xort bikin. Bi hîlbijartîneka nemûşrû dinava rewşa 'awarta' de ku ew were kîrîn wê, çawa wê ew wê temenê çêbikê ew li wê nahizirê. Ew tenê li wê dihezirê ku wê çawa wê koalîsyona xwe ya şer wê, jî hev belavbûnê xilasbikê wê, bi wê armançê wê ew wê bikê. Bêgûman wê ev hîlbijaertî wê, ne hîlbijartînek bê. Wê, politikayek şer a ku ew dixwezî bimeşênin bê. Bi tememî em divê ku wê rewşa ku ew weke 'rewşa çûyîna li hîlbijartinê' weke rewşeka dewama şerê rejîma tirk ê li bakûrê Kurdistanê û rojavayê Kurdistanê ku ew li dijî civake Kurd dîmeşênê wê, werênê li ser zîman.

Pîştî 24ê Haziranê, bi avakirîna rejîma jenosîdkirîna re wê weke demeka şer a dijwar bê.

Hîlbijartinê 24ê Haziranê wê, jî gelek alîyan ve wê bo Kurdan û kesên ku ew jî aliyê Kurdan ve dinêrin wê ne weke 'sûprîzekê' bê. Encamaka ku wê, hema bêja wê, gelek kes wê li bendê bin wê, were derxistin li holê. Bêgûman ku di nava şert û mercên demokratîkî de wê, ti carî Erdogan û AKP wê ne wê hîlbijaertî. Lê ber ku ti şert û mer û mercên demokratîkî nebûn wê, ev encama ku wê derkeve li holê jî wê, weke encamaka wê şerê rejîmê ê ku ew li ser serê civakê dîmeşênê bê. Hikîmetên ku wê, piştî 24ê Haziranê wê werîna avakirîna wê, hikîmetên şer bin. Wê weke hikîmetên ku ew wê şerê jenosîdê wê li ser serê civakê wê jî gelek alîyan ve wê, bide meşandin bê. Di aslê xwe de wê, li Kurdistanê û li ser serê civake Kurd wê, 'rejîma kaxxuman' wê were pêşxistin. Wê di dewama wê rejîma kaxxuman de wê, politikayên rejîmê ên şer wê, werîna pêşxistin.

Ji aliyekê din ve jî wê, bi awayekê mafdar wê weke ku wê, piştî encamên AKP hemû derfetên rejîmê bikarhanîna û derxistîna li holê ku ew zelal bûn û hatîna dîtin wê, di mejiyê her Kurdî de wê, bendewariyeka şer wê biafirê. Her Kurd wê, di mejiyê xwe de wê, bi zelalî wê bi hizirê û wê fikir bikê ku wê, demeka şer a dijwar wê li bendî wan bê. Ji xwe, wê, piştî pêvajoya hêrîşên rejîma tirk ên li bajarên Kurdan ên bakûrê Kurdistanê ên weke cizîra bota, hezex, gezer, sûr, silopî, şîrnax û gelek bajarên din ku wê, rûxandî û pêvajoya hêrîşên li Rojava dana destpêkirin û destdanîna li ser şaradaren Kurdan bi kaxxuman wê, bi awayekê mafdar wê, Kurd wê li bendê bin ku wê, rejîmekê di dewama van rewşan de wê, were pêşxistin. Di vê pêşdîtîna xwe de wê mafdar jî wê derkevin.

Di aslê xwe de wê, her çendî ku wê, CHP û hwd wê, weke 'muxalîf' wê li pêş hebê jî wê, encama derketî li holê a AKP û Erdogan wê, weke encamaka ku wê, di encama levkirîna AKP, CHP, MHP, partiya Akşanê û hwd de ku wê, hatibê derxistin li holê bê. Di vê çerçoveyê de wê, weke ku wê were dîtin wê, derxistîna Akşanê li pêş bi partiya ku ew bi navê wê hatîya avakirîna jî wê, weke aertarnatîfa ku wê, çawa wê, HDP wê, dervî meclîsê bihelîn wê bo wê bê. Lê ew nebû. Ber ku Kurd, êdî di helwesta xwe de zelal bûna. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser zîman ku wê, gotîna Muharremînce ên weke!"10 milyon deng farq hena, wê nikaribîna wilqasî bi hîleyan hildin" jî wê, weke gotîna ku wê, çawa wê, encama ku wan derxistîna li holê ku wê bixwezîna ku bi girseyan bidîna herêkirîna bê. Ev gotîna Ince wê bidîna nîşandin ku wê, levkirînek li ser encama ku ew derketî li holê wê, jî pêş ve wê di nava AKP û CHP de wê hebê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, encama ku wê, were derxistin li holê wê, ne encamake ku wê di encama hîlbijartîneka demokratîkî de ku ew hartî hatî derxistin li holê bê. Wê weke encamaka ku wê, di encama levkirinekê de ew kiu hatiya derxistin li holê û rewşa hîlbijartinê weke 'komaflaj' li wê hatiya kirin bê. AKPê, wê pişt dilgirtina birêz Ocalan wê weke projeyeka rejimê ku wê çawa wê jenosîda kurd wê bibê sêrî bê. Wê di vê çerçoveyê de wê, ev proje wê di wê de wê, piştgirî û alîkariya CHPê jî wê hebê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Her wusa di dewama wê de em, divê ku wê jî wê, werênina li ser ziman ku wê, rewşên ku wê, werina derxistin li holê wê, çawa wê, rejima şer wê were domandin wê, di çerçoveya wê de bê. Her wusa pêvajoya şer a ku wê, piştî 24ê haziranê wê di çerçoveya şerê jenosîdkirina civakê kurd de wê were pêşxistin wê, di dewama rejima kaxşuman û rûxandina bajarên kurdan de bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Weke aliyekî din wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, hemû pêvajoyên AKPê wê weke pêvajoyên şer bê. Her wusa wê, di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, bahse 'ermancanên xwe yên heta 2023'an' jî wê, di çerçoveya 'armanca rejimê a birina sêrî a pêvajoya jenosîda kurd' de wê, hilde li dest û wê fahmbikê. Wê rengê wê gotinê wê, herî zêde wê, di hîlbijartinên gûharîna destûrê, yên pêşî ên bijartina serokkomariyê û yên şaradariyê ên **31ê adara 2019an** de wê, xwe bide dîyarkirin. Bi teybetî wê, pêvajoyeka hîlbijartina di 31ê adara 2019an de wê li ser rengê inkara navê kurd û kurdistanê re wê bimênin û wê bi wê re wê, bi navê kurd wê çî rêveberî, ku piçûk bê û ankû mazin bê wê ji wan re wê bê weke armanc ku wê ji holê rabikin. Piştî pêvajoya hêrîşên li bajarên bakûrê kurdistanê û rûxandina wan re wê, li ser wan re wê çîna dizaynkirinekê li ser konseptên weke bi navê 'rewşa tesebûsa derbeyê a 15ê temûzê re. Piştî wê re wê, kaxşuman wê biavêjina li şaradariyên bajarên kurdan û bi wê re wê, pêvajoyek hêrîşî bi leşkerî û sîyesî wê, birêxistin bikin ku wê piştî wê avêtina kaxşuman li şaradariyan ku wê, êdî wê ti kurd wê wêre nekê ku ew dengê xwe ji rêxistin û ankû partiyek kurd re bikarbênê. Li ser wê re wê, bi armanca ku ew kaxşuman re ew encamake li gorî xwe bidest bixin wê di 31ê adara 2019an de wê herina hîlbijartinên şaradariyan. Lê di wê de jî wê, stretejiya wan a şikandina vîna kurdan wê bi sernekevê. Kurd wê, kaxşuman wan wê red bikin û wê bi şûnve bişênin bi ser Erdogan li Anqara. Bi wê re jî wê rêxistin û partiyên kurd wê li bajarên mazin ên weke Anqara û îstembûlê wê nemzetên xwe wê dernexin û wê piştgirîyê bidina CHPê bi armanca bi şûnxistina bloka AKP-MHP a ku wan rejima şer li serê civake kurd avakirina. Wê di wê stretejiya xwe de jî wê biserkevin.

Di aslê xwe de wê, ev hîlbijartina 31ê adarê a 2019an wê derbeyek mazin bê ji rejima Yekesî a Erdogan ku wî xwestibû ku wê avabikê û bi wê pêvajoya şerê jenosîdkirina civake bibê **sêrî**. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, ev pêvajo wê weke pêvajoyeka şer a ku mirov wê, dikarê bi teybetî wê, hilde li dest bê. Di vê çerçoveyê de hanîna rejima yek kesî jî wê, di vê çerçoveyê de wê, bi vê armanca birina sêrî a jenosîda li ser serê civakê ve wê, girêdayî bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekî din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de hanîna rejima yek kesî wê, bi armanca bi tememî bêerkkirina meclîsê û dengên gel jî bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, 'hîlbijartinên ku wê werina kirin'

û gotinên ‘demokrasîyê’ jî wê tenê û tenê wê bi armanca bêdengkirina girseyan bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Rejîma yek kesî wê, di vê çerçoveyê de wê, mantiqê wê, weke ku em wê, di pîretîzekirina wê de jî wê, dibînin wê, di çerçoveya tafisandina civakê û li ser komên civakê birina serî pêvajoya jenosîdê bê. Jenosîd wê, bi vê rengê wê, bi rejîma yek kesî re wê, weke politikayeka rejîmê wê, rengê xwe wê, zelaltir wê bide dîyarkirin. Her wusa di çerçoveya rengê hizirkirina rejîma yek kesî, mantiq, destûr û ankû destûrnameyên ku ew li gorî xwe derdixin re wê, were dîtin. Wê, di vê çerçoveyê de wê, çerçoveya ‘netewa tirk’ ku wê, temenê wê li ser di jenosîdê de derbaskirina xalkên mesopotamîkî û anatoliayî wê avakirî bê wê, bi armanca birina serî a wê bê. Wê bi gotineka din wê, serdestkirin û birina li serî a wê bê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, gotina ‘netewperestîyê’ ku wê, bi MHPê re wê li rex AKPê wê, were girtin û serdestkirin jî wê, di vê çerçoveyê de wê, xwedîyê mantîgeke bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê fahmbîkê ku wê, ev bi mantiq û zihniyet û mantelîteyek faşîzan wê werê kirin û pêşxistin. Li vir jî aliyekê din ve jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, di çerçoveya têgiha ‘netewa serdest’ de wê, ev wê weke aliyekê wê, werê pêşxistin. Her wusa di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, mantiqê, rejîma yek kesî a Ardogan, di çerçoveya avêtina kayyuman li şaradarên kurd, rûxandina bajarên bakûr û rojavayê kurdistanê û hêrîşkirina hebûna civakê, qadaxaya wê ya danîna li ser zimanê kurdî û tûne û talankirina çand û hişmendîya civakê de wê, hilde li dest. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê giring em dikarin rejîma jenosîdê ku ew di çerçoveya rejîma yek kesî de dihê pêşxistin de wê hilde li dest û wê fahmbîkê. Rejîma yek kesî wê, weke qariqatûreki rejîma nazîyan a berî şerê cihanê ê duyem bê. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa zindanan jî wê di reng û mantiqê kampên nazîyan ên berhevîkirinê de wê, werina bikarhanîn bê.

Bêgûman wê, pêşxistina rejîma Ardogan a yek kesî wê, tenê û tenê armanca wê ya sereka wê ew bê ku wê, çawa wê jenosîda li ser serê civakê wê bibê li serî û wê çawa wê, kontrola xwe wê, bi tafisandina wê re wê li ser civakê wê, çêbîkê bê. Di aslê xwe de wê, rejîma Ardogan wê, civake tirk jî wê, weke ku ew jî di bin navê ‘serdestîya wê’ de ew xistibê û tafisandibê bê. Di vê çerçoveyê de wê, ew jî wê, ji aliyekê ve wê, ji îrede were xistin. Ji xwe heta ku ew wê, nekê wê, nikaribê şerê jenosîdkirinê li ser serê civake kurd ku ew dimeşênê jî wê bidomênê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, ev jî wê, bi hevdu ve wê, girêdayî bin. Yanî wê, bêîredekirina civake tirk jî wê bo domandina şerê jenosîdkirina civake kurd ê li ser serê wê bê. Têgihên weke ‘netewperestîyê’, û ankû ‘olê’ ku wê weke birdozîya wê xistin û tafisandinê wê bikarbênin jî wê, di vê çerçoveyê de wê, di armanca û xîsmeta domandina wê şerê jenosîdkirina civakê de bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku wê, weke ku wê, hemû rejîm û rêveberên tirk ên ji destpêka komarê ve ku wê, çawa wê girseyan wê bikina hevkarên sucên xwe bo domandina wan wê, di dema Ardogan de jî wê weke kevnosopîyekekê wê were pêşxistin û domandin. Wê bo wê jî wê hêstên netewperestîyê ên bi navê tirkîtiyê û yên olî û hwd ku ew dihên bikarhanîn wê, di temenê wê de wê, werina bikarhanîn.

Rejîma 24ê haziranê wê, weke rejîma 12ê êlûnê ku wê di dewama wê de wê ya 15 temûzê werê were pêşxistin wê, di vê çerçoveyê de wê, were pêşxistin bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rejîmeka yek kesî a nazîwarî a kirina jenosîdê bê. Wê weke rejîma jî dîrokê birina civakên bi hemû rastîyên wê re bê,

Rejima yek kesî li kurdistanê hatîya redkirin

Di aslê xwe de wê, hemû hêrişên rayadarên tirk ên ku wê piştî rejima yekkesî a Ardogan ku wê li kurdistanê wê zêdetir wê bibin wê sedemeka wê jî wê ew bê ku ew rejim li herêmên bakûrê kurdistanê ku wê deng nestandiya bê. Ber vê sedemê wê, hertimê wê rêxistinên kurd wê ji xwe re wê bikin armanc. Partî û rêxistinên kurd ên ku navê 'kurdistanê' di navê wan de derbas dibê wê fermana girtina wan wê li ser dadgehê re wê bikin wê bidin. Wê bi wê armancê wê dozan ji wan re wê vekin. Di vê çerçoveyê de wê, ev pêvajoya înkare a rejima Ardogan a piştî hilbijartinên parlamenê ku wê, bi wê rengê wê xwe bide diyarkirin wê, bide nîşandin ku wê weke rejimeka şer bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Vekirina dozan li partiyên navê kurdistanê di nava wan de derbas dibê ên weke '*partiya kurdistanê a sosyalîst*', '*partiya kurdistanê a azadiyê*', '*partiya kurdistanê a komînist*' û '*partiya kurdistanê a tirkîya*' û hwd bin. Ev partiyên kurd ku ew navê 'kurdistanê' di nava wan de derbas dibê wê li dadgehên tirkîyan wê dozên girtinê wê li hemberî wan wê werina vekirin.

Berê jî gelek partiyên kurd ên weke 'DEP'ê, HADEP'ê, 'DTP' û hwd wê bi dehan partiyên ku ew li ser navê kurdan siyasetê dikin wê werina girtin. Ber ku ew navê kurd û kurdistanê bikardihênin û doza maf û azadiya civake kurd dikin wê, werina girtin.

Ji xwe di her hilbijartinê de wê, bi her cure hîle û sextekariyan wê xwe bi ser bixin. Her wusa wê, her derfetên dewletê wê bikarbênin ku ew xwe bi wê biserbixin. Hilbijartinên 24 haziranê wê weke hemû hilbijartinên demên bûhûrî wê nîşanaka wê bin.

. Her çendî ku bê gotin ku Ardogan ji sadî 52 girtîya û li giştîya tirkîya bûya serokkomar jî lê wî, li bajarên kurdan ji aliyê kurdan ve ew piştgirî ne dîtîya. Bi gotineka din em dikarin bêjin ku wê rejima yek kesî wê li kurdistanê wê bi tûndî û tememî wê were redkirin. Wê newê pejirandin û herêkirin. Tenê ku mirov li rewşa serkevtina HDP li giştîya bajarên kurdan serkevtina wê, û weke paertîya serkevtî a li bajarên kurdan wê li berçav bigirê jî wê, ev wê weke rastîyeka ku wê, ew wê bide diyarkirin bê. Li giştîya bajarên kurdan serkevtina HDPê wê ji aliyekî din ve wê, were wateya redkirin û ne herêkirina rejima yek kesî a Ardogan jî. Her wusa wê, were wateya redkirina rejima Ardogan û rejima wî jî.

Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê bêjê ku wê, weke ku wê çawa ku wê, li giştîya bajarên kurdan wê, di 165 nîşanê de wê, di rewşa referandûmê de wê, destûra Ardogan wê, bi tememî ji aliyê kurdan ve wê were redkirin wê, vê carê jî wê, di 24ê haziranê de wê, bi heman rengê wê, rejima wî jî wê, were redkirin. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman. Gotina 'li giştîya tirkîya serketina Ardogan' wê li kurdistanê wê ne bûhûrîner bê. Wê mirov nikarê bi heman rengê wê, li aliyê kurdan wê bi wê rengê wê werênê li ser ziman. Wê weke ku wê çawa ku wê di 16 nîşanê de wê destûra wî wê were redkirin û wê nebûhûrê wê li bajarên kurdan, wê bi heman rengê wê rejima Ardogan û serokkomariya wî jî wê, li bajarên kurdan wê heman redkirinê û ne bûhûrîneriyê wê bibîne. Di vê çerçoveyê de wê mirov dikarê bêjê ku wê, ne destûra Ardogan û ne jî rejima wî wê li aliyê kurdan wê xwediyê piştgirîyêkê bê.

Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, hem destûra Ardogan a 16ê nîşanê û hem jî rejima Ardogan ku wê bê gotin ku wê, di 24 haziranê de wê, di hilbijartinên ku wê werina kirin de wê, were li wê derbaskirin wê, ji aliyê kurdan ve wê, heman alikarî û piştgirî wê ji wê re wê nebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê,

werênê li ser ziman. Bi gotineka din wê, ne destûra Ardogan a 16ê nîsanê û ne jî rejima ardogan a 24 haziranê ku wê bê gotin wê were destpêkirin wê, karibê piştgirîyê jî kurdan bigirê. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, di rewşa referandûmê a 16ê nîsanê de jî û ya 24 haziranê de jî wê, di aslê xwe de wê xatek mazin wê di nava kurd û tirk de wê, di vê çerçoveyê de wê, xwe bide dîyarkirin. Destûra Ardogan wê, her çendî ku wê ji aliyê tirk û tirkîya ve wê, weke ku wê, piştgirî wê girtibê û wê derbasbûbê wê, ji aliyê kurdan ve wê, vajî wê, deng ne girtibê û derbas nebûbê. Heman tiştê bo rewşa rejima ardogan a yek kesî a ku ew dihe gotin ku wê, di 24 haziranê de wê, derbasî wê bê kirin jî wê wusa bê.

Di dema referandûmê de wê, li giştîya bajarên kurdan wê bi rêjeyek bilind wê, destûra Ardogan ku wî biribû referandûmê 'dengê na' wê bigirê. Wê li pirranîya bajarên kurdan wê bi dengê na' re wê were pêşwazî kirin. Wê bi wê rengê wê were redkirin. Di rewşa rejima ardogan a yek kesî de jî wê, di rewşa hilbijartinên 24 haziranê de jî wê wusa bê. Wê, bi heman rengê wê, li bajarên kurdan wê li kurdistanê wê, HDPê wê weke paertîya ku wê, dengê bilind wê bigirê bê. Di vê çerçoveyê de wê, ji aliyê rewşa dahûrkirina rewşa dengên de wê, di vê çerçoveyê de wê, rewş û awayekê bi dengê vekirî derkeve li pêş.

Hem piştî 16ê nîsanê wê kurd wê bi destûreka ku wan ji wê re gotî na re wê bi wê, bi zorê wê bînin bi rêvebirin. Di 24ê haziranê de jî wê, bi rejima yek kesî wê bi zorê wê bê xwestin ku ew bînin bindestkirin. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa 16ê, nîsanê a referandûmê jî û ya 24 haziranê a hilbijartinê ku ew weke 'hilbijartina rejima yek kesî' dihe bi navkirin jî wê bo kurdan wê ne xwediyê meşrûtiyekê bin. Kurd wê, ji aliyê wê destûra 16ê nîsanê re wê bi destûreka ku wan ji wê re gotî 'na' re wê, werina bi rêvebirin. Wê di rewşa 24ê haziranê de jî wê, serokkomariyeka ku wan ji wê re ne gotîya herê û deng nedayê de wê, bi wê re wê, bînin xwestin ku ew werina bi rêvebirin. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, ev rewşa kurd û tirk wê di çerçoveya referandûma 16ê nîsanê û hilbijartinên 24ê haziranê de wê, weke sînorekê ku wê di nava kurd û tirk de hatî kişandin jî bê. Destûra ku wê, li bajarên tirkên wê ji wê re hatî gotin herê û li bajarên kurdan ji wê re hatî gotin 'na' wê, bi zorê wê bê xwestin ku ew bi wê werina bi rêvebirin. Heman rewş wê bi rewşa hilbijartinên 24ê haziranê ên serokkomariyê jî wê wusa bê. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, ku mirov tenê li rengê dengên HDPê ên ku wê di van herdu deman de girtina û ji herêmên ku wê ji wan girtina bînerê jî wê mirov wê yekê wê bi awayekê vekirî wê, bibînin û wê fahmbikê.

Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, rewşa destûra 16ê nîsanê a Ardogan û rejima Ardogan a 24ê haziranê wê, bo kurdan wê ne meşrû bin. Wê ti meşrûtiya wan nebê. Ber ku kurdan deng ne dana wan herduyan jî. Ji wan re ne gotina herê. Di hilbijartinên 24ê haziranê wê, bi îsrarî hewldana di bin bendê de hiştina HDPê wê aliyekê wê yê bi vir ve girêdayî jî wê hebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Di vê çerçoveyê de mirov dikarê bêjê ku wê, weke ku wê çawa wê destûra 16ê nîsanê a Ardogan wê dengê 'na' wê ji giştîya bajarên kurdan wê bi rêjeyek bilind wê bigirê wê biheman rengê wê serokkomarî û rejima wî a li gorî wê destûrê a yek kesî jî wê biheman rengê wê deng ji bajarên kurdan wê negirê û wê derbas nebê. Wê ne bûhûrîner û ne meşrû bê. Ji aliyê kurdan ve wê, çendî ku wê, bi vê rengê wê ew destûr wê ne meşrû bê wê ew serokkomarî û rejima wê jî wê ne meşrû bê. Ber ku kurdan ji wê re ne gotîya herê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ev wê, weke aliyekê din ê teybet bê.

Pirsgirêka destûrê a ne meşrûbûna wê, di vê çerçoveyê de wê, bi bi rêjeya bilind a 'dengên na' ku wê kurd wê bidina wê re wê, temenê wê hebê. Bi heman rengê mirov dikarê wê ji wê bêjê ku wê pirsgirêka nemeûrûbûna serokkomarî û rejima ardogan a 24ê haziranê ji mirov dikarê bahse wê bikê û wê werênê li ser ziman.

Li vir di aslê xwe de wê, pirsgirêka ne meşrûbûyîna wê, çendî ku wê, piştî 16ê nîsanê wê şerê wê destûrê û zoîhniyeta wê ya ku kurdan ji wê re gotî na wê bi kurdan re wê bê kirin wê bi heman rengê wê ya rejim û serokkomariya wê ya rejima Ardogan ji wê bi kurdan re wê werê kirin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, were kirin. Piştî hîlbijartinên 24ê haziranê wê pirraniya kurdan wê bikevina li benda şerê rejimê ku wê li hemberî wan wê bê dayîn destpêkirin. Ber ku kurdan hem ji wê re destûrê re gotina 'na' û hem ji wê serokkomarî û rejima wê re gotina 'na' wê, bitirs wê kevina li benda şerê wê destûrê û serokkomarî û rejimê ê li wê li ser serê wan wê bidina dayîn destpêkirin. Ber vê yekê ya ku wê, çawa wê piştî 16ê nîsanê ku wê refarandûm wê bi dawî bê wê kurd wê bikevina tîrsa şerê rejimê û ê wê destûrê. Ber ku wan ji wê re gotina 'na' û dizanin ku wê ew bê temenê hêrîşên li ser serê wan. BI heman rengê, wê piştî hîlbijartinên 24ê haziranê de ji wê kurd wê bikevina bende hêrîşên rejima Ardogan. Ber ku wê, di 24ê haziranê de wê, rejima Ardogan a bi mantiqê wê destûra wî, care duyem wê bi rejeyên bilind wê ji bajarên kurdan wê 'dengên na' wê bigirê. Di vê çerçoveyê de wê, destûreka ku wê kurd ji wê re bêjin 'na' û serokkomarî û rejimeka ku wê, ji ji wê re nebêjin herê wê, li bendî hêrîşên wê yên ku wê li ser serê wan wê li wan bibê bin.

Di vê çerçoveyê de wê, rewşa hîlbijaartinên 'birexit' ên li ingilistanê ku wê, giştîya ingilistanê wê ji wê re wê bêjê herê û wê 'skotî' wê ji wê re wê 'na' wê, rewşek bi wê re wê, di vê çerçoveyê de wê, di nava kurd û tirk de wê, hem bi destûra ardogan a ku wê tirk ji wê re bêjin herê û kurd bêjin 'na' û serokkomarî û rejima ardogan ku wê bi heman rengê wê tirk ji wê re bêjin herê û kurd bêjin 'na' wê, derkeve li holê. Di vê çerçoveyê de wê, destûra Ardogan ku wê, çendî wê li aliyê tirkiya wê bûhûrîner û wê weke 'meşrû' bê wê wilqasî wê li aliyê kurdan wê ne bûhûrîner û ne meşrû bê. Wê bi heman rengê wê rewşa rejima wê ji wê wusa bê. Di vê çerçoveyê de wê bi awayekê xwezayî wê kurd wê li bendê hêrîşên wê rejima li gorî zihniyeta wê, destûra ku wan ji wê re gotî 'na' bin. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewş wê piştî 24ê haziranê wê rewşa serokkomarî û rejima Ardogan ku wê, li aliyê tirkiya wê dengên bilind bigrê û wê li aliyê kurd wê deng negirê wê piştî wê, zêdetirî wê xwe bide diyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, piştî hîlbijaartinên 24ê haziranê wê bi awayekê mafdar wê, gotinên weke 'hikimeta şer' û ankû 'hikimeta ku wê şerê jenosîdê wê li ser serê civake kurd wê bimeşênê' wê zêdetirî wê were rojevê. Ev gotin wê, bi vê rengê wê, temenekê wan wê hebê.

Di vê çerçoveyê de wê, weke ku wê çawa ku wê kurd wê di 16ê nîsanê de wê ji destûra Ardogan re wê bêjin 'na' wê, tirk ji wê bêjin 'herê'. Wê di wê de wê, weke du rûyên vajî hevdû û ji hevdû vaqatîyayî wê, xwe bide diyarkirin. Di rewşa rejima ardogan a 24ê haziranaq 2018'an de ji wê, dîsa wê heman rewş wê were dîtîn. Wê serokkomarî û rejima ardogan ku wê bê gotin ku wê bê pîretîzekirin wê, ji aliyê kurdan wê were redkirin û wê ji aliyê tirkiya ve wê were herêkirin. Di vê çerçoveyê de wê, ev destûr û rejim wê bê temenê şerê rejima tirk ê li ser serê civake kurd ji.

Wê AKP wê, nikariba bêî CHPê wê encama 24ê haziranê bidest bixista

Ku mirov bêjê wê AKP nikariba bêî CHP wê encama 24ê haziranê bidest xista wê rast û di cih de bê. Her wusa bi heman rengê em dikarin bêjin ku wê, di rewşa referandûma 16ê nîsanê de jî wê rewş wê bi heman rengê wê ne bi alîkarîya CHPê ba wê nikariba bidest bixista. Weke aliyê ku wê bêjê 'na' di dema referandûmê de hebûna CHP wê, tenê û tenê wê çawa wê, bi navê 'muxalefetê' wê, li ser wê encama ku wê, bi nave 'na' wê bicihbikin wê, hinekî wê, bi wê armancê bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, CHP wê, partîya hevgirtî a rejimê ku ew paş Ardogan û rejima wî li hev dide hevdû bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

CHP wê, en bo serkevtinê lê wê bo serxistinê wê hem listeya xwe wê çêbikê û wê gotinên xwe wê di wê çerçoveyê de wê bilêvbikê. Di vê çerçoveyê de wê, herî zêde jî wê li nava kurd û dengên kurd wê bileyizê bi armanca qalskirina HDPê û hwd. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, encama 16ê nîsanê a referandûma destûra faşîzan a ardogan jî û 24ê haziranê a rejima ardogan a yek kesî jî wê, di derketin û serkevtina wan de wê CHP wê xwediyê cihekê mazin bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Aliyê AKP û Ardogan yê kêr mayî wê ew temem bikê. Di vê çerçoveyê de wê, li ser hîle û sextekariyên ku ew dihên kirin re wê gotinên manipûlakirinê wê bikê. Gotinên Muharem Ince ên weke "10 milyon deng zêde hena, ne bi derfeta wîlqas hîla bikin" jî wê, weke gotinna ku wê, di wê çerçoveyê de wê, yên sernûxûmandinê bin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rejim wê, di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê wê yê din ê giring jî wê, di vê çerçoveyê de wê, CHP wê bi AKP û MHPê re wê weke lingê wê yê avaker bê. Di vê çerçoveyê de wê, di rewşa rejima Ardogan de jî wê, CHP wê, xwediyê wê rewşa xwe ya 'avaker' bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê werênina li ser ziman.

CHPê wê, dengên cûda wê bi yên rejimê û desthilatdarîyê re wê 'engaje' bikê wê, di vê çerçoveyê de wê, li ser gotinên 'çapgiriyê', 'komarê', 'kedkariyê' û hwd re wê bikê. Di vê çerçoveyê de wê, rewşên dervî rejimê wê çawa di nava sînorê rejimê de û wê di kontrola wê de wê bikê bicih bikê û wê werênê li ser ziman wê, ji xwe re wê bikê erk. Di vê çerçoveyê de wê, di vê demê de jî wê, di pêvajoya şerê rejimê ê li dijî kurdan û komên din ên civakê û her wusa li sûrî û rojava û îraqê û başûrê kurdistanê de jî wê, CHP wê, ne kêrî AKPê wê xwediyê misyoneka dana domandina wê bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê weke aliyekê wê yê giring wê werênina li ser ziman. Bêî CHP wê, Ardogan û AKP wê, ne kariba heta vê demê bişîya û ne jî wê karîba xwe bide domandin. Ji aliyekê din ve jî wê, ne karîba şerê xwe heta roja me bi armanca jenosîdê bidomanda û ne jî wê karîba ew şerê jenosîdê barî pêşaroja kurdan û tirkîya bikira.

..

Desthilatdarîya AKP û ji temen ve ji hevdû cudabûna kurd û tirk

Mirovekê ku wê dîroka desthilatdarîya AKP lêkolînbikê wê bi awayekê zelal wê ew wê kifşbikê ku wê, kurd û tirk wê di vê demê de wê bi tememî wê ji hevdû wê werina cudakirin. AKPê wê bi kirinên xwe wê bi tememî wê weke xateka stûr a di nava kurd û tirkên de bê. Li aliyekê wê kurd wê bisekin in û li aliyê din jî wê tirk wê bisekin in. Li aliyê yê ku ew pitgiriya distênê wê aliyê tirk hebê. Lê li aliyê ku wê bi tundî wê were redkirin û wê ti piştgiriya wê nestênê jî wê kurd wê hebin. Di vê çerçoveyê de wê, ji aliyê din ve jî wê politikayên wê yên li ser serê civake kurd wê, di wê çerçoveyê de bin ku wê

çawa wê bi tafisênê û wê serdestîyeka tirkitiya ku ew dibêjê ew nimînêrîya wê dikê wê li wan wê serdest û farzbikê. Şerê wê yê bi kurdan re jî wê, di vê çerçoveyê de bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, bin xatbikê bikê ku wê, di vê çerçoveyê de wê, xateka stûr wê, di nava kurd û tirk de wê, bi AKP, desthilatdarî û politikayên wê yên dij-kurd re wê, were li holê.

Di vê çerçoveyê de konseptên wê yên şer ên li ser serê kurdan ku ew pêşdixê, qadaxa û talane li ser çand û zimanê kurdî ku ew pêşdixê, înkare ku ew dikê wê, di vê çerçoveyê de wê, bi awayekê zelal wê bide diyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, di demên dawî de wê, bi referandûma 16ê nîsanê û hîlbijartinên 24ê haziranê re wê, ew cudabûna di nava kurd û tirkên de wê, zêdetirî wê, bi xatên stûr wê xwe bide diyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, zelalbûnek wê, di nava herdû aliyên de wê derkeve li holê. Di vê çerçoveyê de wê, dem bi dem wê, weke hin rayadarên amarîkî jî dihênina li ser ziman wê, cûdabûna dinava kurd û tirk de wê, wilqasî kûr bibê ku wê, li ser wê qawiztin û têkilîdanîn wê, êdî bi tûndî wê zor bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Kurdan berê di gotin ku ew 'bi destûra 12ê êlûnê a ku ew înkare wan dikê dihên bi rêvebirin. 'Î ro jî wê, dibêjin ku wê, destûra Erdogan ku wan bi tûndî redkirîya û ji wan 'na' girtîya wê, bi zorê wê di bin de wê, şerê girtina wan wê bi wan re wê were dayîn. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, bi destûreka ku wan ti carî jî wê re ne gotina herê û deng nedana wê, ew wê werina bi rêvebirin. Wekî din wê, bi desthilatdarîyeka li gorî wê destûrê ku ew dîsa bi heman rengê red û na ji kurdan girtîya wê, bi wê werina bi rêvebirin. Di vê rengê û û awayekê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê demê de wê, kurd wê rastî şerê zihniyeta wê destûra ku wan jî wê re gotîya 'na' wê werina. Wê di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din wê, rastî hêrîşên wê zihniyeta wê destûrê ku wan redkirîya wê werin.

Di aslê xwe de wê, rewşa destûra 16ê nîsanê mirov dikarê wê, bi çend gotinan bahse ber çî ew hat pêşxistin wê bahse wê bikin. Ji gelek aliyên ve mirov, dikarê bahse wê bikê. Lê aliyê pêşî wê ew bê ku ew destûra 12ê êlûnê ku ew êdî bi tememî teşîrbûya û di mejîyan de hatîya mahkûmkirin wê, çawa wê, bi mantiqê wê, ji vê demê û pê de wê rejîm wê xwe bide domandin wê, hinekî jî wê, bi wê armancê bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Aliyê din wê, ew bê ku wê, bê gotin ku 'ev ne destûra 12ê êlûnê ya' û ankû 'me destûra 12ê êlûnê ji holê rakir' wê, çawa wê temenê van gotinan wê çêbikin wê, hinekî jî wê, bi wê armancê bê. Ji aliyekê din ve jî wê, her timî wê ji nava rayagiştî a kurd jî û ya tirk jî wê bahse 'çêkirina destûreka nû' wê were kirin. Wê çawa wê gotina 'çêkirina destûra nû' wê manipûlabikin û wê di hundûrê wê de wê, bi zihniyeta wê re wê destûra derbeya 12ê êlûnê wê di wê de wê, reng û awa û navna din wê bicîhbikin wê, hinekî wê hewldan û armanca wê ew bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, di serî de wê, werênê li ser ziman ku wê, şerê wê, di vê çerçoveyê de wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, 'destûra Erdogan' rewşeka xirab a manipûlakirina xwestekên bi navê çêkirina destûreka nû ku ew dihatina li ser ziman jî bê. Wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Rewşa weke ya bi navê 15ê temûzê ku wê bi navê 'tesebûsa derbeyê' jî wê, di kirasê wê de wê, derbeya 12ê êlûnê û zihniyeta wê bixwe wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, di bin navê 'destûra 16ê nîsanê de wê destûra 12ê êlûnê û di bin navê rewşa 'tesebûsa derbeyê' a 15ê temûzê wê rewşa derbeya 12ê êlûnê wê bê

dayîn domandin wê weke konseptna wê bin. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman.

Li vir di aslê xwe de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, dema ku mirov mifteyên dema nû ên bi navê '15ê temûzê', 'destûra 15ê nîsanê', 'rêveberîya yek kesî a 25ê haziranê' baş lêbikolê û herê koka wê û bikê ku wê fahmbikê mirov wê, bigihijê zihniyet, destûr û derbeya 12ê êlûnê a kenan Evren. Di aslê xwe de wê, di bin çerme Ardogan de wê, kenan evren wê hebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, bi desthilatdarîya ardogan re wê, ya evren, bi destûra 16ê nîsanê re wê ya 12ê êlûnê û bi rewşa 'tesebûsa derbeyê a 15ê temûzê re wê derbeya 12ê êlûnê wê hebê. Wê çawa wê ew werina barkirin li demên pêş wê, weke hewldana wê bin. Wê weke şer û dişwarîya wê bê. Di serî de wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, pêvajoya bi desthilatdarîya Ardogan re mirov dikarê weke li gorî demê formulekirina desthilatdarî û rêveberîya evren a 12ê êlûnê bê. Di vê çerçoveyê de wê di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, bi destûra 16ê nîsanê re wê, destûra 12ê êlûnê wê li gorî demê wê bi 'formateka nû' wê, çawa wê bê pêşxistin û dayîn domandin bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê, bi 15ê, temûzê re wê rewşa derbeya 12ê êlûnê a sale 1980î wê were dayîn domandin bê. Li vir navaroka wê, ji nûve dîzaynkirin wê, bi armanc bi dîmenekê din hewldana wê bi xalkê dayîna fahmkirinê bê. BI gotineka din wê, bi wê armancê bê ku wê çawa wê, derbeya 12ê êlûnê wê bi bin reng, nav û rewşek din de wê bi mirovan wê bidîna herêkirin bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, weke pêvajoya duyem a derbeya 12ê êlûnê jî mirov dikarê wê dema Ardogan wê werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li sder ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, rewşa dawî wê, di vê çerçoveyê de wê, bi Ardogan re pêşxistina wê, wê weke hewldanaka vala derxistina hemû hewldanên tekoşînên demokratîkî û civakî ên li dijî rewş, destûr û derbeya 12ê êlûnê jî bê. Di vê çerçoveyê de jî wê, mirov dikarê wê, bixwênê û wê werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa dema nû a bi ardogan re wê, weke rewşa şerê rejîma 12ê êlûnê ê li dijî civakê û dordorên civakî û demokratîkê jî bê. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Li gorî formulekirina derbeya 12ê êlûnê 'senteze tirk-islam'ê ku ew dihat li ser ziman pêşxistina desthilatdarîyekê û bi wê li dijî hemû beşên civakê ên tirk û ne tirk de ketina şer de wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ev pêvajoya wê, di vê çerçoveyê de wê, weke pêvajoyeka ku wê, di rewşa derbeya 12ê êlûnê de wê weke kûrbûnekê jî bê. Di aslê xwe de wê, di vê rengê û awayê de jî wê mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Yanî bi gotineka din wê, weke zêdetirî bi hewldana serdestkirin û hewldana dana herêkirinê û bertekên li hemberî wê minimalizekirinê a derbeya 12ê êlûnê jî bê. Di vê rengê de wê mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê li kurdistanê di nava civake kurd de jî û wê li anatolia di nava tirk û xalkên din ên ku ew dijîn de jî wê, temenekê nû ê şoreşgerî wê xwe bide diyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, li gorî demê wê, hewldana xwe pêşxistin û dana nişandin wê derkeve li holê. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa Ardogan wê weke rewşeka dijî-şoreşî a loi dijî wê, rewşa demokratîk û şoreşî a li kurdistanê û tirkîya pêşxistîyaya jî wê derkeve li pêş. Wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekî din ê teybet wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê, di vê rengê û awayê de wê, dema ku mirov rewşê bi demê re wê dahûrbikê wê rewşa Ardogan wê, weke rewşeka dij-şoreşî ku wê bi armanca hemû pêşketinên civakî ku ew li herêma ku ew li Kurdistanê û Tirkiya û deverên din ên rojhilat ku ew dibin ku ew derketina li holê wê, çawa wê wan ji holê rabikê û ankû wê bitafisênê wê bi wê rengê û awayê wê xwediyê reng û awayekê bê. Di vê çerçoveyê de wê, desthilatdarîya Ardogan wê weke desthilatdarîyeka dij-civakî, dij-demokratîkî, dij-rastîya herêma û hwd bê. Lê bo ku ew wê, rastîya xwe vêşêrê jî wê gotinên 'civakî', 'demokratîkî', 'rastî' û hwd jî wê, heta jî wê were wê, bikarbênê. Wê weke bi qadaxaya li ser zimanê kurdî û hwd re wê asimlesyonê wê pêşbixê lê wê derkeve ber çapameniyê û wê bêjê 'asimlasyon, sucekê dijmirovatiyê ya.' Di vê çerçoveyê de wê, berevajikirin wê temenê xwe jîyankirin û dana domandina wê jî bê. Di vê rengê û awayê de wê, bi teybetî mirov dikarê weke aliyekê wê yê giring wê, werênê li ser ziman.

Muxalefet û rewşa wê û hevkarîya CHP û AKP di encama hilbijartina 24ê haziranê de.

Hê ji demên berî hilbijartinên 24ê haziranê ve wê, li ser listeya xwe ya ku CHPê amede kirîya wê, 'nîqaşên kêrhatîtiyê û ankû kernehatîtiyê wê werina kirin. Her wusa wê, şîroveyên bi rengê ku "wê(CHP), rewş baş ne xwendîya.' Yan jî wê bê gotin ku wê, bi listeya xwe ya ku wê amade kirîya wê, temenê 'hindik deng girtinê wê biafirênê.' Dema ku ev şîrove dihên kirin jî wê, weke ku wê, CHPê, ji nezanî û ankû kêrnehatîtiyê xwe ew kirîya. Lê di aslê xwe de wê, ew rewşa amade kirîna listeya partyê a bi wê çûyina hilbijartinê û her wusa rewşên weke binketinê wê ev hemû jî wê, bi awayekê plankirî wê werina kirin. Wê ev rengên şîroveyan wê nikaribin rastiyê werênina li ser ziman. Lê di aslê xwe de ku mirov hinekî baş bînerê mirov wê bi hesanî bibînê ku wê CHP wê hevkarê AKPê ê avakirina rejîma Ardogan, bûhûrandina destûra wî û bîijartina wî weke dîktatorê pêşî ê wê rejîmê jî bê. Hin bi hin wê di çapameniyê de wê, şîroveyên weke "xwe bi zanebûnê dane binxistinê" wê werina kirin. Di aslê xwe de wê, gotina 'xwe bi zane binxistinê' wê, gotinna rast bin. Ber ku wê, li ser rewşa 'yek kesîtiya Ardogan û rejîma wî' wê, di nava CHPê û AKP û dordorên din de jî wê levkirineka hem vekirî û hem jî zimnî wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov bêjê ku wê, gotinên Muharem Ince ên piştî hilbijartinê ku ew dikê wê, di aslê xwe de wê, vê rastiyê wê jî aliyekê din ve wê, bi awayekê vekirî wê, bidina dîyarkirin.

Ji aliyekê din ve jî wê, rewşa CHPê ku mirov bi gotina 'pêşdîtinê' û ankû 'pêşnedîtinê' wê, bixwênê wê, di aslê xwe de wê, bi zanebûnî bê û ne bizanebûnî bê wê, li ser wê rastîya levkirina wan wê were nûxûmandin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de ku mirov, tenê li rewşên weke yên amedekariya ji hilbijartinê re û rewşên weke amedekirina listiyên bi wan çûyina hilbijartinê, minaq weke ya CHP û hwd ku mirov wê, li berçav bigirê wê, di serî de wê, ev wê, were dîtin. Ev rewşa CHP wê, ne tenê wê weke rewşeka bi zanebûnî bi armanca bi AKP û Ardogan dana qizinkirinê bê. Ji wê zêdetirî wê, weke rewşeka ku wê bi wê û bi nîqaşên wê re wê çawa wê li ser rewşên weke yên hîlekirin û sextekarîyên ku ew werina kirin wê bigirin û nîxûmênin jî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Tenê bi gotinên li ser CHPê re ên weke bêbesîret, qals, mivirî, mizmizî û hwd re hanîna li ser ziman wê, ji gelek aliyan ve wê, weke li ser wê rewşa wan bide nûxûmandin bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, ji aliyê

xwe ve wê CHP wê, bi qasî AKPê wê aligirê domandina bi ardogan re bê di vê demê de. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. CHP wê, rûyê AKPê ê rejimê ê ku ew xwe weke vajî wê dide nişandin û wê bi rengê li ser gotinên 'komarê' û hwd re dixapênê bê. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, di destpêkê de wê, li ser derxistina wê, encamê û ragihandina wê de wê, di nava AKP, CHP, AA, YSK, Akşener û partiya wê û hwd re wê levkirineka li berçav wê hebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Gotinên weke "dizîna 10 milyon deng ji aliyê AKPê ve" wê, dema ku wê, ji aliyê CHP wê werina li ser ziman wê bê gotin ku "Ince gotibû, 'ezê nehêlim ku dengê jî were dîzin lê li hemberî dizîna 10 milyon dengî bêdeng ma" jî wê, di aslê xwe de wê, weke gotinna ku wê, bi tememî wê, rastîyê wê fahm nekin bin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, li sûna ku wê levkirina di nava AKP û CHPê de wê bibînin wê bi gotinên weke 'destûr dan dizîna dangan', 'bêdeng man li hemberî hîleyan', 'qals man' û hwd wê weke gotinna ku wê, di vê çerçoveyê de wê, bi awayekê bi zanebûnê bê û ne bi zanebûnê bê wê li ser rastîyan wê binûxûmênin bin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Piştî 15ê temûzê ku wê weke rewşa 'tesebûsa derbeyê' ku wê, were li ser ziman wê, di civînên di nava rayadarên AKPyî, CHPyî û yên partiyên din ên rejimê de wê levkirinên ku wê temenê derxistina destûra Ardogan û hîlbijartinên 24ê haziranê û hinek rewşên piştre jî wê biafirênin. Di aslê xwe de wê levkirineka giştî ku wê, di vê çerçoveyê de wê, her gotinên ku ew jî hevdû re dibêjin jî wê, heya wan jî wê hebê. Gotinên 'Soylu ên weke tehdîdkirina HDPyîyan û hwd jî wê, weke gotinên manipûlakirina rastîyan û ji berçav dûrkirina nîqaşên bi hîle û sextekariyên di hîlbijaertînê de wê, werina kirin bin. Di vê çerçoveyê de wê, aliyekê wan ê bi vê rengê jî wê hebê. Lê aliyê din jî wê, ew wê hebê ku wê, çawa wê, rejima tirsê ku ew hatiya rûxandin bi tekoşîna gelan a dehan salan wê ji nûve avabikin wê weke hewldanên wê jî bin. Di serî de wê jî mirov divê ku wê, werênê li ser ziman.

Di nava CHPê de komên weke baskên ciwanên Denizlî ku ew li pêşîya avahiya wê çalakiya rûnistinê li darxistin bi armanca sermazarkirina 'listeya xirab' ku wê, ne wîna hîlbijartin jî wê, di aslê xwe de wê, vê rastîyê wê werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, gelek dordorên ku ew tenê li listeya bijartinê a CHPê jî dinerin wê bi hesanî wê fahmbikin wê, listeyeka ku wê çawa wê bi wê Ardogan wê bidina hîlbijartin wê çêbikin. Wê bi rehetî wê ew wê fahmbikin. Li vir wê, gelek dordor wê weke bi nezani, qalsî û serdestîya komên di nava wê de wê, werênina li ser ziman. **Lê di aslê xwe de wê, wê ev jî wê, weke rewşeka ku wê bi wê çawa wê ser wê levkirina di nava wan de wê ser wê binûxûmênê wê, bo wê were bikarhanîn bê. Ji aliyekê din ve jî wê, bi civînên di nava AKPyî û CHPyîyan ên piştî 15ê temûzê ku wê bikin û hevdîtinên Baykal û Ardogan û hwd ku wan dem bi dem vekirî û girtî girtina wê, di serî de wê, temenê wê bi awayekê baş wê biafirênin. Encama di 16ê nîsanê de jî û ya di 24ê haziranê de jî wê AKP wê, nikariba bêî CHPê wê bidest bixista. Her wusa wê, divê ku mirov wê, fahmbikê ku wê, ev rewş wê, ne tenê bi rewşa referandûma 16ê nîsanê û 24ê haziranê re wê bi sînor bê. Wê bi piştre wê, bi hîlbijartinên şaradariyan û hwd ên ku wê hê wê werina kirin re jî wê, ev levkirin wê hebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman.**

Li vir, di aslê xwe de ku mirov jî kijan aliyê ve wê, binerê jî wê, encama hîlbijartinên 24ê haziranê wê, weke encama ku wê di encama levkirina AKP û CHPê de wê derkeve li

holê bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Her wusa, hinek nîqaşên dijber li ser kesên bêahla ên weke soylu re kirin jî wê, weke nîqaşên sernûxûmandinê jî bin. Ji aliyekê din ve jî tenê encamê weke rewşeka bi 'manipûlakirina AA'êyê" re hanîna li ser ziman wê, ne tenê weke aliyekê ser nûxûmandinê bê wê weke aliyekê ku wê rûyê levkirina di nava AKP û CHPê de ku wê bide nîşandin jî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ajansên nûçeyan ên weke AA'yê û kesên li ser serê wan, heya wan jî wê, levkirina wan heya û dizanê ku wê, hema bêja ew encam wê bê xwestin ku ew were derxistin li holê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Gelek dordorên ku wê CHPê weke bi 'hêvîyekê' wê werênina li ser ziman û ankû wê weke 'artarnatîfekê' wê bînin li ser ziman wê, weke ku wê jibirkiribin ku wê ew partî CHPê ku wê, jenosîd berê li ser serê wê civakê meşandîya bê. Wê çawa wê, HDP qals bikê wê, weke erkeka ku wê hatibê danîn li ser milê CHPê bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Gelek kurdên elewî jî û yên din ku wê, CHP li ser 'layiqîtiya' wê re wê, bikin ku wê fahmbikin dúbare û dúbare wê bikevina wê, xezîmeta bi fahmkirina xwe ya li ser CHPê re. Wê dúbare û dúbare wê, hêst û xiyalên wan wê werina şikandin lê wê ti fêr û dersê ji ya ku ew partî CHP dihênê li serê wan wê dernexin. Ber ku wan di serî de ji bîrkirîya ku ew partîya ku ew li dora wê ghiştina li hevdû wê, ew bê ku wê, berî şerê cihanê ê duyem wê jenosîdê li deverên kurdistanê ên weke dersimê û hwd wê bimeşênê bê. Di vê çerçoveyê de wê, ew kurdên ku wan ders ji wê dernexistî wê, çawa wê, dersê ji dúbare û dúbare şikandina xiyal û hêstên xwe yên ji aliyê wê ve wê derxin? Komkujiya dersimê wê bi fermana M. Kemal wê were kirin. Lê "bermehiyên wê jenosîda ku M. kemal kir" wê, li dora partîya ku wê, bêjin partîya M. Kemal wê avakir we li hevdû bicivin.

Li hemû bajarên kurdistanê wê, weke ku emê di hîlbijartinên 24ê haziranê de bibînin wê, bi "dengên blok" wê, bi rêjeyêmn weke sadî, dusadî û hwd re wê, wekilên HDPê wê bikin û wê ji wê bistênin û wê bi dehan wekilên wê bi wê rengê wê hildin. Tenê ku mirov li wê levkirina wan ya di wê çerçoveyê de wê, bi dangan wê li wê binerê mirov wê rewşa wan kifşbikê.

Di aslê xwe de wê, pêvajo û dema 'tarî' wê berî hîlbijartinên 24ê haziranê bi şer û hêrişên AKPê û hwd wê hebê wê, piştî wê, bi destê CHPê û AKP wê bi hevdû re wê bidomê. CHPê weke partîya "avakar" a rejimê dihê binavkirin. Ma qey dibê ku ew ji wê rewşa weke ya "jinûve avakirina rejimê" ku ew dihê bi navkirin ew dervî wê were hiştin? Bêgûman wê nebê. Ji xwe wê, encamên ku wê, werina derxistin jî wê, di wê çerçoveyê de bê. Kesên ku bi CHPê bawer dikin ku bi teybetî kurd bin wê weke paza ku ew ji kerî ravîya û ankû qût bûya wê, dúbare û dúbare wê, werina xapandin. Wê CHPê wê hertimî wê, weke bi ziman û gotinên di devê wan de wê bi xafî. Lê wê hertimî wê, di encam derxistina li holê de wê, rejimê û rêveberîya desthilatdar re wê, di rex hevdû de bê. Wê bi wê re bê. Çendî ku wê di gotinê de wê li dijî wê bê û wê, weke xwe aligirê 'çapgir', 'kedkaran' û kesên ku ew zilmê ji rejimê dibînin wê bide nîşandin wê, wilqasî jî wê di derxistina encamên li gorî wê rejimê û rêveberîya wê de jî wê wilqasî di xizmet û rastîya wê de bê. Encama 24ê haziranê a bi ardogan re wê, bêî CHPê wê nikariban wê bidest bixistan.

Dema ku Muharem Ince diçê kurdistanê û ji kurdan re bahse 'pisgirêka kurd' dikê û dibêjê 'pirsgirêka kurd heya û emê wê çareser bikê wê wilqasî jî wê, dîroka CHPê a ku

ew pîrsgîrêk afirandîya wê bikê ku ew wê ji berçav dûrbîkê û wê partiya wî wê, bi listeyeka ku wê çawa wê, Ardogan bide hîlbijartinê di 24ê haziranê de wê, derkeve ber gel. Ev hemû rewş wê weke rewşên ku wê bi hevdû re û bi serê xwe yek bi yek wê werina kifşkirin û wê li ser wan wê levkirin wê di çerçoveya encama ku wê tefkir bikin ku ew wê derxistina li holê wê, bi wê levbikin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Di sale 6' min de şoreşa rojava

Li rojavayê kurdistanê pêşveçûnên ku ew dibin em, nikaribin ji rewşa bakûr, başûr û rojhilatê kurdistanê cuda hildina li dest. Bêgûman piştî ku kurdan rêveberiyek civakî li wir avakir û hin bi hin demezrend û pêde wê hêrîş li wê bibin. Di aslê xwe de wê, weke gotinaka pêşî em dikarin wê bêjin ku wê rewşa pêşketinê li rojava wê heta vê kêlikê ji wê ji aliyê pirranîya kurdan ve wê bi awayekê rast û pak wê newina xwandin û wê encamên baş wê, ji wê dernexin. Di aslê xwe de wê, aliyekê hemû hêrîşên li ser rojava ji wê, bi vir ve wê girêdayî bê. Ber ku ew hê bi tememî ne hatîya fahmkirin û wê bi tememî çawa pêşîya bi tememî fahmkirina wê were girtin û ankû bêî ku ew were fahmkirin wê çawa wê were tafsandin wê bi wê armancê wê bi awayekê şitt wê hêrîş li wê bibin. Li hemû ddeverên rojava hêrîşên dibin ên weke li afrînê, mîmbîçê û hwd wê, bi wir ve wê girêdayî bin. Hêrîşên ku wê, di rojên pêş de wê li wê bibin ji wê, dîsa wê bi wê ve wê girêdayî bin.

Ji aliyekê din ve em li vir di destpêkê de wê, bêjin ku wê, gotina 'şoreşa rojava' wê rast bê ku em wê bikarbênin. Lê li gorî wê, bernemeyek pêşxistinê û gelemperîkirina wê, û pêşxistina têgihiştin, felsefe û sazûmana wê di nava hemû civakê de li her çar beşên kurdistanê wê karên wê pirr zêde wê, kêmbin. Rejimên herêmê wê, bo ku ew karibin kriminalize bikin wê, hertimî wê bi 'rewşa leşkerî' re wê, bi sînor wê hewl bidin ku ew wê werênina li ser ziman. Ev wê, ji wê were ku wê çawa wê kriminalize bikin. Her wusa wê, bi israri wê aliyên wê yên civakî, têgihiştinê û hwd wê, bi israri wê, ji berçav wê bidina dûrkirin û ankû wê, nehêlin ku ew were dîtin. Di vê warê de wê, li ser çapameniyê re bê û ankû bi rêyên din bê wê, şerekê mazin wê li hemberî civakê wê bimeşênin.

Di dewama wê de em wê jî wê, divê ku wê, werênina li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de pêşketinê li herêmê ku ew li tirkiya û bakûrê kurdistanê dibin û başûrê kurdistanê dibin ji wê, bi wê ve wê, girêdayî bin. Her wusa li tirkîyê gûharandina rejimê bi aliyê totariyeka faşîzan ve jî wê, bi wê ve wê girêdayî bê. Her wusa wê, çawa wê, xwe bikê hêzek mazin ku ew karibê li hemberî wê şer bikê wê bi wê ve wê girêdayî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ji aliyê din ve jî mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, hertimî wê, li bakûrê kurdistanê wê di bin pêvajoyên şer û komkujiyan û derûniya komkujiyan de hiştina wê jî wê, dîsa wê, di wê çerçoveyê de wê, xwediye wateyekê bê. Bo ku nikaribê bi serê xwe û bi xwe tevbigerihe wê, bakûrê kurdistanê wê, di bin derûniya şer û rûxandinê de wê, hewl bê dayîn ku ew were hiştin. Her wusa, girtina siyasetmederên wê jî wê, ji aliyekê ve wê, bi wê ve wê, girêdayî bê. Ew wê, bi armanca ku wê çawa wê, civakê wê, bê perspektîf bihêlin û xwe li wê serdest bikin wê bi wê armancê bê.

Ji aliyê din ve jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, li bakûrê kurdistanê wê, di aslê xwe de wê, weke aliyekê pêşketina rojava û bi wê ve girêdayî jî em li vir divê

ku çend gotinan bi wê ve girêdayî li ser wê werênina li ser ziman. Ev wê giring bê. Ber çî wê ..? ber ku wê, ev alî wê, ne tenê wê, hewldan û kiryarên şer ku wê hertimî wê, weke 'rewşek jîyanî' wê li bakûrê kurdistanê wê ji aliyê rejima tirk ve wê serdest werina kirin wê bide fahmkirin wê, ji wê zêdetirî jî wê, rewşa mantiqê hêrîşên wê yên li ser rojava jî wê, bi awayekê vekirî wê bide fahmkirin.

Di sale xwe ya 6'min de jî wê, rojava wê, di bin pêvajoyên şer de wê, derbas bikê. Wê jîyanekê di nava dorpêçkirina şer de wê, pêşbixê. Di dewama wê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê wê yê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, tevî hemû hêrîşên li wê jî wê, jîyanek civakî a pirralî û pirrengî wê were pêşxistin û dananişandin. Ev wê, weke aliyekê wê yê şerkevî bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Lê ji aliyê rewşenbîrî û pêşxistina felsefeyê û serwerkirin û belevkirina wê ve jî wê, gelekî wê kêmbimênê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman. Di vê warê de gelek karûbarên ku ew di serî de ê di rojên destpêkê de bihatana kirin hê jî ew di sale wê ya 6'min de bi tememî ew ne hatina kirin. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Xwe ji aliyê rewşenbîrî ve bi rêxistinkirina û belavkirina wê, kêmbiya. Her wusa heta roja me, çend berhem hatina nivîsandin û belavkirin û ankû çend hezar berhem li wê hatina wergerandin em ku ji van aliyan ve binerin em, dikarin wê kêmasiyê wê werênina li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku rojava wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê bi rastî jî wê weke perspektîfek pêşketinê a li giştîya herêmê jî wê, werênê li ser ziman. Lê di vê warê de wê, ji aliyê dîtî û ragihandina wê de wê, kêmbimênê. Mirov nikaribê wê tenê bi bandûra şerê ku ew li dijî rojava dihe meşandin re bi sînor wê werênê li ser ziman. Di serî de wê, mirov dikarê wê, bi bermeneyên pêşxistî û hanîna wan a li cih û anku ne hanîna li cih a wan ve girêdayî wê, werênê li ser ziman.

Di vê warê de wê, di serî de wê, divê ku mirov di sale wê ya 6'min de ji wê dîmen û derûniya şer cûdatir û ji wê serbixwetir wê rastîya wê ya civakî wê pêşbixê û wê derxê li pêş. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de wê mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet jî wê, werênê li ser ziman. Ji wê aliyê ve wê, pêwîstîya xwenaskirina rojava bi civaketîyeka wê re tenê bi dîmenê wê yê civakî, felsefîkî, dîrokî û hwd re ku ew were nivîsandin û ser ziman û naskirin wê hebê. Di vê warê de wê, ev wê weke aliyekê wê yê giring ê ku ew nebê nabê bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Di şoreşa cotmehê a sovyetê de wê, di serî de wê, di nava wê anafûra bi serwerîya rewşenbîrî re wê, xwe biafirênê û wê pêşbixê. Wê pêşde bibê. Heman tiştê mirov dikarê bo ya çinê jî wê werênê li ser ziman. Her wusa em dema ku xosletên serdema me yên bi pêşketina wê ya bi aqil û hwd re wan li berçav bigirin wê, ev wê weke aliyna giring ên ku ew nebin nabin bin. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Li vir di serî de şoreş divê ku ew di mejiyan de were kirin. Bi wê kirina şoreşê a dimejiyan de her çar beşên kurdistanê bigihijina li hevdû. Di vê çerçoveyê de wê, hingî wê, mirov karibê bêtê ku wê rojava wê, weke destpêkek şoreşî a giring bê. Di vê rengê û awayê de wê, di aslê xwe de wê, ji kirina wê û pê ve wê ti çareya wê jî wê nebê. Ku ew şoreşa di mejiyan de newê kirin û bi wê her çar beşên kurdistanê negihijina li hevdû wê, rojava jî wê di nava wan dorpêçkiirna hêrîşan de wê nikaribê xwe biparêzê bê. Di serî de wê, weke aliyekê wê yê giring em dikarin wê werênina li ser ziman.

Pêwîsta şoreşa rewşenbîrî û felsefeyî heya. Di serî de wê divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku di vê warê de divê ku destpêkek dîrokî bi rewşenbîrî û felsefeyî û pêşxistina wê were kirin. Di vê warê de divê ku gavên giring werina avêtin. Di vê warê de ku tevgerîyek rewşenbîrî û felsefeyî newê kirin wê, bi civakî jî wê nikaribê xwe pêşbixê û pêşbibê. Wekî din wê nikaribê biparêzê jî bê. Di vê warê de di aslê xwe de wê, ev wê weke qadeka ku wê, di serî de wê, pêwîstîya gavên giring wê di wê de wê hebê bê. Wekî din di vê warê de rewşenbîrî û bi rêxistinkirina wê, bi wê gav dana avêtinê wê, di serî de wê, temenê tevgerîya civakî jî bê. Wê bi wê re wê, civak wê were xwe û wê gavê bi xwe wê biavêjê.

Civak wê, pêwîstîya wê, bi pêşketina wê ya demî a bi aqilê demê û pêşxistina wê hebê. Di vê warê de wê, bi ziman, aqil û felsefîkî wê pêwîstîyeka giring bi serwerî wê hebê. Di vê warê de wê, pêwîstî avêtina gavên giring wê hebê. Ev alî wê weke aliyên giring bin ku ew werina avêtin bin. Di serî de wê, di vê warê de wê, kesên ku rewşenbîr ku ew bêt ku ew ti teredût bi wan re hebê ku ew xwe bidina karûbarên rewşenbîrî û di wê warê de bi xortî ew karibin berhemên dîrokî biafirênin wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, ev wê weke aliyekê wê rewşa civakî a şoreşî a xwe afrîner jî bê.

Li vir wê, civak wê bi wê re wê, hingî wê derûnîya xwe ya ku ew bi wê xwe pêşbixê jî wê, pêşbixê. Wê bi wê re wê, temenê xwe wê biavêjê li gorî demê. Di vê warê de her wusa nivîsandina dîrokê û danîna ber wê, bi nivîskî, devkî û hemû aliyên din ên ragihandinê wê di vê çerçoveyê de wê, giring bê. Di vê çerçoveyê de wê, pêwîstî bi aqil xwe dîtin, şîştin û pêşxistinê wê jî temen ve wê hebê.

Ji aliyekê din ve jî em wê jî wê, dikarin wê, werênina li ser ziman ku wê, rojava wê, di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, ji rewşek fahmkirinê a bi gotina 'serwerîya leşkerî' û hwd wê derxê. Ber ku wê jî wê zêdetir wê xwediyê wateyekê bê. Di vê çerçoveyê de wê, bi rastîya wê ya civakî û dahûr û ankû analîzkirinê civakî re wê, werênê li ser ziman. Bi wê re wê, ne tenê bi rojava wê ya î ro re wê werênê li ser ziman wê bi demên wê yên bûhûrî re jî wê, werênê li ser ziman. Ev wê, temenê pêşxistina pêşaroja wê û hanîna wê ya li ser ziman a bi pêşxistina pêşaroja wê re bê.

Ji aliyê civakî ve wê, bi aqilê re wê çawa wê civak wê bi kirdeyî wê xwe bibînê û di pêşketina xwe de wê xwe weke kirdeyekê wê bibînê wê, di serî de wê, ji wê aliyekê ve wê xwe kifşbikê. Ev wê, weke aliyekê wê yê giring bê. Ji vê aliyê ve wê, hebûna xwe wê bi mejûya xwe re wê bibînê. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê wê yê giring bê ku mirov wê, werênê li ser ziman bê. Di vê çerçoveyê de wê, ji gelek aliyên ve wê pêwîstîya rêxistinîya rewşenbîrîya civakî di nava wê de wê hebê. Di van aliyên de wê, pêwîstîya xwe afrînerîya wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê pêwîstîya xwe hanîna li ser ziman wê hebê. Ya ku wê temenê wê bi awayekê xort wê çêbikê û wê pêşbixê jî wê ev bê.

Biqasî xwe gihandina civakê li pêşxistina aqil wilqasî jî wê gihandina pêşxistinê aqil li civakê jî wê giring û dîrokî bê bo wê û pêşketina wê ya di vê demê de. Wê, di vê çerçoveyê de wê, hingî wê, ji xwe re wê, serokatîyeka rewşenbîrî wê biafirênê. Bi wê serokatîya rewşenbîrî wê karibê xwe birêvebibê. Di vê warê de wê, civakên roja me wê, bi pêşketinê wan re wê, serokatîyên rewşenbîrî û rêxistinîyên serokatîyên rewşenbîrî wê weke aliyên nebin nabin bin. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyên giring werênê li ser ziman. Di vê rengê û awayê de weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Civakên roja me wê, bi aqil wê xwe bîafîrînê û wê pêşde wê bibin. Wê, di vê rengê û awayê de wê, pêwîstîya wan bi rêyên ragihandinê, xwe gihandina aqil bi awayekê pirralî û her wusa bikarhanîna wê bi awayekê rast wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji aliyê civakê ve wê dema ku mirov binerê wê, ev alî wê weke nan û avê wê pêwîst bin. Wê, di pêşxistina civakê de wê weke aliyna giring ên dîrokî bin. Di serî de wê, mirov dikarê werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, divê ku wê binxatbikim û wê werênîma li ser ziman ku ev hebûna civakî a kurdistanî ku ew di nava çar sînoran û bi wê re jî di nava xwe de ew di nava partîyan de ew hatîya qatkirin wê, tenê û tenê wê bi wê rengê wê bi pêşxistinekê wê karibê were li şûn hiştin. Wê, bi wê re jî wê, karibê wê bi mejiyê xwe yê civakî û rast re wê têkiliyekê dênê. Di vê warê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman. Rast a, civake kurd her roj wê xwepêşandinan wê bo maf û azadiya xwe wê li darbixin. Wê li hemberî rejima îranê, baxdadê, rejima tirk û ya sûrî wê tekoşînê maf û azadiyê ên demokratîk û demokratizekirinê wê bidin. Bersiva wê jî wê, ji van rejiman wê komkujiyên mazin ên ku wan hanîna li serê wê civakê bê. Di serî de wê, mirov dikarê werênê li ser ziman.

Komkujiyên li rojava ên weke li afrînê, li başûr weke yên li şengalê, li bakûrê kurdistanê weke bi rûxandina bajarên kurdan bi hêrişên rejimê û hwd re wê, werina hanîn li serê civakê. Di nava pêvajoyek bi vî rengî a komkujîyan ku civake kurd dijî de em bahse pêşketina wê û ankû pêşxistina wê ya civakî dikin.

.Tekoşîna maf û azadiyê li beşên din ên kurdistanê pêşketina wê dibê û hemû beşên kurdistanê bi wê digihijina li hevdû. Bîqasî bi awayekê rast pêşxistin û parastina pêşketina civakî a kurdistanî li başûr û rojava wê, wîlqasî jî wê giring bê ku li beşên din kurdistanê ew tekoşîna maf û azadiyê were bilindkirin bê. Her wusa wê, di vê çerçoveyê de wê, ev wê, weke aliyekê wê yê giring bê. Di vê çerçoveyê de wê, pêşketina rojava û başûr, di çerçoveya pêşketina wan ya civakî de ew gihandina li hevdû û têkiliyek xort a civakî ya mayînda di nava wan de danîn wê, di vê çerçoveyê de wê, giring bê. Ber çî piştî rojava û pêşketina wê ya bi rewşa statûyî a de-facto' re hêrişkirinê li ser başûr û ankû qandilê zêdetir bûn? Ber ku wê, têkiliyek di vê çerçoveyê de wê bi wir ve girêdayî wê hebê. Di serî de wê, weke aliyekê wê yê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, weke aliyekê din jî wê sedema wan hêrişan wê ew bê ku ew bandûra pêşketina başûr û rojava ew lî beşên din ên kurdistanê û civake kurd newê belavkirin bê. Wê, bi şer û hêrişêan wê çawa wê pêşîya wê bigirin wê di vê çerçoveyê de wê, ew hêriş wê werina pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê wê yê din ê teybet wê, werênê li ser ziman,

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê rewşa rojava wê, di vê çerçoveyê de wê, ji aliyekê ve wê rewşa başûr jî wê, giringtir bikê. Ber vê yekê ya ku wê, bi awayekê siyêsî wê siyaseta wê were dorpêçkirin û wê çawa wê bi nakokî û dijberiyên ku ew di nava siyaseta kurd de ew çêbikin û wê ser wê re wê encamê wê bidest bixin wê siyaseta wê bikin. Di vê çerçoveyê de gotinên ku ew çawa dijberiyê diafirênin û mejiyê civakê li şûna pêşketina wê bi xwe ve didina mujulkirin wê pêşbixin wê, di wê çerçoveyê de wê bidina gotin û pêşxistin. Her wusa wê, ev jî wê, şewayekê pêşlêgerirtina pêşketina civakî a li gorî demê bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê giring wê werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê jî mirov dikarê wê, wêke aliyekê giring wê werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, li şûna mejiyê giştî ê civakî û serwerîya wê û pêşxistina wê, çawa wê li ser partîyan re wê rengê mejiyê ê 'qatkirî' wê bi wê rengê wê pêşbixin û wê li ser wê re wê sîyesetê bikin û wê bi wê re wê civakê wê qatbikin û wê pêşîya pêşketina wê bigirin wê, ev armanc wê di serî de wê, di temenê de wê hebê. Di serî de wê, weke aliyekê wê yê teybet em wê divê ku wê kifşbikin.

Li vir di aslê xwe de wê, ev rengên bi navê 'nîqaşên sîyesî' û hwd ku ew dihên kirin wê, di vê çerçoveyê de wê, bi armançê sîyesî wê werina kirin bin. Wê li ser wê re jî wê temenê şerê li hemberî civakê û dinava civakê de wê, çawa wê biafirênin wê bi wê rengê wê ew wê were kirin.

Hêrîşên li rastîya civakê wê, di vê çerçoveyê de wê, pêşî wê li mejiyê wê werina kirin. Wê bi wê çawa wê pêşîya pêşketina rewşênbirîya wê û serokatîya wê ya rewşênbirî wê bigirin wê bi wê armancê bê. Di vê rengê û awayê de wê, li şûna mantiqê civakî ê giştî wê yê partiyî wê esas wê were girtin. Wê bi wê re wê civak wê jî nava xwe ve wê were qatkirin. Di vê rengê û awayê de wê pêvajoyên hêrîşê wê li hemberî civakê wê jî gelek alîyan ve wê werina pêşxistin.

Di aslê xwe de wê, weke ku me hinekî li jor hanî li ser ziman wê rêxistinîya serokatîya rewşênbirî wê di vê rewşê de wê weke aliyekê giring û nebê nabê bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wê, bi zêdeyî wê derxê li pêş. Di vê warê de wê, zawacaka dirokî bi çekirina nava civakê û serokatîya rewşênbirî re wê karibê serkevtina xwe li hemberî van rengên hêrîşan ên cûr bi cûr bidest bixê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman.

Li hemû beşên kurdistanê tekoşîna maf û azadiyê û bilindkirina wê, û bi wê rengê gihandina pêşengîya serokatîyeka rewşênbirî a mayinda jî wê, temenê serkevtina hemû civakê mazin biafirênê. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê wê yê giring wê kifşbikê û wê werênê li ser ziman. Li rojava destpêka wê bi awayekê hat kirin. Lê divê ku ew were domandin, pêşxistin û mazinkirin. Ew jî wê, bi wê rengê wê bi tekoşîna maf û azadiyê a li beşên din ên kurdistanê re wê bibê. Di serî de wê, weke aliyekê wê yê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Biqasî serkevtina rojava di tekoşîna maf û azadiyê a li beşên ên kurdistanê re di bûhûrê wê wilqasî jî wê, serkevtina tekoşîna maf û azadiyê a li beşên yên kurdistanê wê bi fahmkiirna rewşa rojava û destpêka wê ya şoreşî re wê derbas bibê. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di demên pêş de tekoşîna maf û azadiyê li ser esasê parastin, pêşxistin û hebûna wê mazin û xort bibê. Bêgûman wê jî vê demê û pê de wê tekoşêna civakî a maf û azadiyê wê xosletên wê yên teybet wê hebin. Di serî de em, divê ku wan kifşbiikin û wan bi rêxistin bikin û li gorî wan xwe bigihênina zanînê û bi wan re hem xwe û hem civakê bi ser bixin. Wê, di vê çerçoveyê de wê, ev wê weke aliyekê wê yê giring bê. BI rê û rêbazên kevn wê tekoşîn wê newê meşandin. Wekî din jî wê, bi pêwîstîya pêşxistina rêyên nû ên tekoşînê wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, ku em kîjan rêyê bibînin jî wê, bi wê re wê, reşa civaketîya demî û serokatîya wê ya rewşênbirî wê weke aliyekê wê yê giring wê derkeve li pêş. Di serî de wê, weke aliyekê wê yê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Li rojhilat, rejimên weke rejima tirk, îranê, îraq û sûrî ku kurdistan û civake kurd di nava wan de hatîya qatkirin wê, çawa wê, civake kurd wê biavêjina dervî pergale

sîyesî wê hertimî wê bi sîyeseta xwe wê şerê wê jî wê bi civakê re wê bidin. Herî dawî, gûharandina rejimê a li tirkîyê li şûna wê hanîna rejima yekkesî a faşîzan wê hinekî jî wê bi wê ve wê girêdayî bê.

Ji aliyekê din ve wê, ev gûharandinên rejimî wê tiştek din jî wê bi xwe re wê bidina nîşandin. Ew jî wê ew bê ku wê, nîşanaka wê bê ku civake kurd ew derketiya li dika dîrokê. Li gorî wê, civakê ku wê çawa wê şer bi wê re bikin ew rejimên xwe diadilênin. Di vê çerçoveyê de wê, gûharandina rejimê wê bo wan wê ne serkevtinek bê. Wê rewşeka xwe parastinê a bi pergale metingerî jî bê. Gûharandina rejima tirk wê, di aslê xwe de wê, nîşanaka wê bê ku wê li herêmê wê li hemberî pêşketina civake kurd wê, rejimên herêmê ên metinger wê bikevîna rewşek xwe parastinê de. Çendî ku wê komkujîyan û hêrişan wê bikin wê bo ser wê rewşê bi nûxûmênin bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman.

Di vê rewşê de wê, ya ku wê li hemû kurdistanîyan dikeve ew li her deverê ku ew bi hevdû re hebûna xwe ya civakê wê kifşbikin û bi wê têkiliyê bi hevdû re dênin. Bi wê re ku ew karibin hebûna xwe biparêzên. Wekî din jî wê, weke ku emê di minaq û rewşa tirkîya de wê bibînin wê, êdî wê, tekoşîna li ser parlamenê re meşandin û bi wê re bi sîyesî pêşxistina çareserîyê wê pêşîya wê were girtin. Ji vê aliyê ve wê, li şûna wê, navên weke amede û hwd meclîsên temsilî û hwd ku ew di wan de pîrsgirêkên civakê dihên nîqaşkirin û hwd ew werîna pêşxistin. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewş wê, derî li pêşketinê bi vê rengê wê vekê. Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, pêwîstîya sazîyeka meclîsî li amedê wê di vê çerçoveyê de wê were dîtin.

Wekî din jî wê, bi wê re wê, bi zimanê civakê re pêşxistina civakê û serdestkirina wê, û kifşkirina rêyên xwe perwerdekirinê û hwd û ankû pêşxistina rêyên perwerdekirinê di nava civakê de bi zimanê wê, di vê çerçoveyê de ew divê ku giranî li wê were dayîn. Di vê çerçoveyê de aqilekê hevbeş ê civakî were pêşxistin û di wê çerçoveyê de tevgerîn û tekoşîn were pêşxistin.

Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, rejima yekkesî a otorîter ku ew hatî pêşxistin wê, di vê çerçoveyê de wê, bi wê qarakterê xwe wê zêdetirî ku ew baş were bikarhanîn wê civakê bi wê zêdetirî wê, li hevdû wê bicivînênin û li hemberî wê bikîna tekoşînê. Di vê çerçoveyê de wê, zêdetirî wê temenê bilindkirina tekoşîna maf û azadiyê wê, were pêşxistin. Ji temen ve tekoşîn ku ew har bilindkirin wê ji serî ve ew çendî hemû erkê di destekê bicivînênin jî wê ti wateya wê nebê. Wê tenê wê weke rewşeka xwe vala derxistinê jî wê karibê li holê bi tekoşîna maf û azadiyê re were hiştin. Ev wê ji her demê zêdetirî wê, temenê wê hebê. Rejima herî xort wê, nûqtîya wê ya herî zayîf wê, ew di wê nûqtîya wê ya herî xort de bê.

Di rejima yekkesî de wê, çawa wê civakên ku ew di serdema aqil de pêşdikevin wê di bin kontrolê de ew bînin hiştin? Ne bi komkujî û rejima polîs û leşkerîyê bê wê, nikaribin. Ev jî wê, rewşên xwe bi xwe vala derxistinê bin di serdemên aqil de. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, çawa wê, civak wê bi hemû ferdên wê re wê, werîna kirin nava tekoşîna maf û azadiyê wê, di serî de wê, di vê demê de wê bi serokatîyeka rewşenbîrî û bi awayekê xort pêşxistina wê re wê bi derfet bê. Di vê çerçoveyê de di her qadê û deverê de wê, ew rewşenbîrî wê rêxistina wê were kirin. Li piçûk û mazinahiya wê newê nertin û ew were pêşxistin. Di vê çerçoveyê de bi girseyî ji nivîsandina berheman û bi hezaran wergerandina wan bê li zimanê civakê wê temenê wê bi awayekê xort wê pêşbixê bê. Ji her demê zêdetirî wê

temenê wê di vê demê de wê hebê. Kirina şoreşê jî û pêşxistina wê jî weke li rojava jî wê ev bê.

Rewşên tengezerîyî ên weke ‘tirkîya-amarîka û kurd’ bi doza Andrew brunson û tirkîya û sûûdî bi kuştina Jamal Khashoggi’

Rewşên bi vî rengî ên weke ‘doza Andrew Brunson’ di aslê xwe de wê weke doza ku wê, li ser mijarên din ên ku ew di nava xwe de nîqaş dikin û bi wê ku ew karibin hey mejiyê mirovan bi nîqaşên li ser wan re bidina mejulkirin jî bê. Ev rengên derxistina tengezeriyên bi vê rengê wê, di aslê xwe de wê, kevneşopîyeka wê li tirkîya wê hebê. Komkujiyên di dema hîlbijaertinan de li Pîrsusê, Amede, rewşên weke bomba tanqandina li balafirgeha îstambûlê a Ataturkê, xistina palafîra şer a rûsya, kuştina balyozê rûsî û heta ku wê bigihijê rewşa kuştina rojnemavanê Sûûdî Jamal Khashoggi û hwd wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rewşna ew bi organizkirina îstihbarata tirk ku wê werina kirin. Rewşa rojnemavanê sûûdî Jamal Khashoggi wê di bin kontrola wan de wê, were kirin. Di vê çerçoveyê de wê, weke rewşeka ku wê bi wê re wê, çawa wê li ser tîkiliyên sûûdî û amarîka re ku ew karibê temenekê ji xwe re biafirînê wê were kirin. Rewşa Khashoggi wê, di bin kontrola tirkîya de wê, were kirin. Ev jî wê weke rewşeka ji wan rewşên kuştina balyozê rûsî, xistina balafîra rus a şer û hwd wê, rewşeka ku ew bi organizeyî ji aliyê îstihbarate tirk ve bi awayekê pêşxistin wê ne cûdatir bê. Ji aliyê Sûûdî ve wê çawa wê ew bê xistin rewşek zor de jî bê. Lê wê ne tenê wê ev rewş wê hebê. Gelek aliyên wê yên din jî wê hebin ku ew hê di bin perdeyê de dihên hiştin. Her wusa ji aliyekê ve bi mantiqê rayadarên tirk ê ku wan ew tengezerîya rehib Andrew Brunson derxistîya wê hilde li dest.

Di hat ser ziman ku Khashoggi rexne li sûûdî digirtin di rewşên weke ya mijara filistinê de. Lê aliyekê din jî em li vir wê wrênina li ser ziman ku wê, Sûûdî wê DAÎŞ’a ku wê tirkîya aktiv wê di avakirin û piştigirîya wê de wê, şermazar bikê. Bi awayekê din wê, ev rewş wê, weke rewşeka ku wê politikayên tirkîya ên li ser DAÎŞê re ku wê hizirkirin wê weke sermazarkirineka li wan jî bê. Di vê demê de ne tenê Sûûdî bi rexneyên li ser DAÎŞê re lê bi van aliyên din re jî were kirin û ew were rexnekirin û ev alî di bin wan de were veşartin wê, av alî jî wê hebin.

Lê ji aliyekê din ve jî tîkiliya tirkîya a bi qatarê re û diplomasiya sûûdî ên weke bi hewldana qatarê ji tirkîya dûrkinê jî wê, weke aliyekî din ê ku mirov weke fektora kuştina Khashoggi a di balyozxaneyê de ji aliyê tirkîye ve wê werênina li ser ziman bê. Di vê çerçoveyê de di çapamenîya sûûdî de hebûna T. Ardogan ku wê hertimî wê bi rexneyê wê li ser tîkiliyên wan ên weke bi ‘ixwani-l mislimin’ û hwd re wê were rojevê. Di çapamenîya sûûdî de wê T. Ardogan wê ne baş wê were ser ziman. Ev jî wê bandûra wê li cihane îslamê dikir. Wê çawa wê pêşîya wê bigrin û ankû herî hindik wê heya mirovan wê ji wê rewşê wê bikişênina li aliyekî din û wê pêşîya zêde şîroveyên bi rexne ên li Ardogan wê bigirin wê weke aliyekê din ê ku em dikarin bi wê kuştina Khashoggi wê, hildina li dest û wê werênina li ser ziman bê. Wê ev rexneyên çapamenîya sûûdî wê, di nava cihane arab de wê pêşîya zêde xapandina mirovan di bin navê olê de ji aliyê cemaeta gulên û sazîyên tirk ve ku ew wan tevî DAÎŞê bikin jî wê bigrê. Di vê çerçoveyê de wê, sînorê wê jî wê di çapamenîya sûûdî de wê were kişandin. Ber vê yekê ya ku wê gelek dordorê wê kuştina Khashoggi wê weke ‘tolhildana rayadarên tirk’ jî wê were hanîn li ser ziman.

Sûûdî bi hewldana xat kişandina li pêşîya qatarê û rexnekirna li ser 'ixwani-l mislimin' re wê sînore rejima tirk a bi hewldana bi rengê rêxistinên bi vî rengî ên weke 'DAÎŞê û ixwani-l mislim' re jî wê bigirê. Di vê çerçoveyê de wê, weke ku wê, di cihane arab de wê, were izole kirin. Bi wê re jî ji aliyê 'liga arab' ve rexneyên li tirkîya û hewldana wê ya li sûrî û politikayên wê yên ku ew aloziyê li herê mê hertimî derxê jî wê, weke hinek fektorên din ên ku mirov bi wê mijarê re hilde li dest bê. 'Yekitiya amiratên arab' ku wê li ser tîkiliyên wê bi tirkîya re bê û ankû bi wê re bi hewldanên weke bi DAÎŞê û hwd re bê wê, bi gotina weke 'piştgirîyê dide terorê' û 'aloziyê li herê mê zêdetir dikê' jî wê, were li ser ziman. Ev jî wê, weke aliyê din ên ku wê, bandûrê li tîkiliya tirkîya û qatarê wê bikin jî bê. Di politikayên xwe yên weke yên li ser qatarê re wê temenê politikayên xwe wê tirkîya wê bi pêşxistina rêxistinên weke DAÎŞê re wê biafirênê. Tengezerîya di destpêka pêvajoya şerê DAÎŞê de ku wê bi qatarê re wê derkeve jî wê, Amarika jî wê ji aliyekê ve wê, weke aliyekê wê jî wê, were li rojevê wê hinekî jî wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê bibîr bikê. Wê di van rewşan de jî wê, weyn û rola sûûdî wê di rewşa dizaynkirina qatarê û hwd de wê, were dîtin. Di vê rewşê de wê, rewşên ku wê derkevina li holê wê bo tirkîya wê heta wê astê wê were ku wê, bahse 'ambargoya qutê' jî wê were kirin bê. Yanî wê, pêşîya bazirganiya tirkîya li wan welatên arab wê were girtin. Ev jî wê, weke aliyekî din ê ku em dikarin bi kuştina Khashoggi re wê, werênina li ser ziman bê. Piştî derbeya li misrê ku wê ixwani-l mislimin wê werina dûrê kirin ji iktidarê û her wusa izolebûyîna qatarê bi tîkiliyên wê bi ixwaniyan û tirkîya re jî wê, rewş were li holê. Piştî derbeya li misrê wê ji aliyekê din ve jî wê pêşîya tirkîya û leyistina wê ya li nava arabên û her wusa politikayên rejimên weke ya qatarê û hwd jî wê were girtin. Di vê çerçoveyê de wê kuştina Khashoggi wê li ser izole kirina tirkîya û dûrkirina ixwaniyan re wê, weke ji dûr ve gûlabarandina tirkîya a li cihane arab jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Tenê hanîna nav û kuştina Jamal Khashoggi bi rexneyên wî yên li sûûdî re wê, nikaribê mijarê vebêjê bê. Her wusa ku tenê li ser rexkirina li sûûdîyê re were hanîn li ser ziman wê, bê weke sernûxûmandinek ji van aliyên re jî. Hewldanên tevlibûna li nava cihane arab a tirkîyê wê, di aslê xwe de wê hertimî wê li Sûûdî wê bialiqin. Rewşa tîkiliya wê ya bi qatarê re jî wê, weke rewşek ferdî wê di wê rewşê de wê bimênê. Di vê çerçoveyê de tîkiliya şîî-sunniyan weke bi rewşa husiyan û hwd re jî wê, bixwezê ku ew li ser wê re bileyizê. Di vê çerçoveyê de wê, dijwarbûyîna dijberîya nava şîî û sunniyan de jî wê, hinekî wê sedeme wê ew leyistina li ser wan re bê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Berî kuştina Jamal Khashoggi li sûûdî hinek aligirên îranê weke şîî bidervekirina wan wê, di vê çerçoveyê de wê, rewşa dijberîyê wê, zêdetirî wê werênê li berçav. Li ser wê re jî wê, bo armancên xwe û hewldanên wê yên weke şerê wê yê bi kurdan re wê, rewşê li leyha xwe wê bi kuştina kesên weke Khashoggi re wê, biafirênê wê, weke hewldanaka wê bê. Di vê çerçoveyê de wê, kuştina Jamal Khashoggi wê, di bin wê de wê, gelek nakokîyên olî û politikî ku ew li ser wan re dileyistin û wan ew ji dest berdan wê hebin.

Li gorî xwe wê, di vê rewşa şer, alozî û nakokîyan de wê çawa wê sûûdî wê bêgotin bikin û ankû wê bi sînorê bikin û wê li ser wê re wê rewşa xwe wê weke berê wê rast bikin wê ev wê di temenê wê de wê hebin. Aliyekê ku wê tenê wê di çapameniyê de wê, tenê bi rexneyên li sûûdî re wê were li ser ziman jî wê ev bê.

Tirkîya wê, her merheleyên wê doza kuştina Khashoggi wê bixwezê ku ew bi sûûdîyan re wergerênê pazariyan. Nûçeyên ku ew di çapameniyê de derdikevin wê, di wê rengê de

bin ku 'tirkîya, zorê de sûûdîyan ku ew kuştina Khashoggi herê bikin.' Ev wê, weke aliyna xwe ji mijarê dûr bikin û paqij bidina nîşandin bê. Ji aliye din ve ji dirêjkirina lêkolîna li balyozxane li dora 2 hefteyan weke 'tirkîya bêdeng maya' jî wê, di vê çerçoveyê de wê, sedema wê bazariya ku wan dixwest bikin bê. Tirkîya ku ew hatî derkirin wê li ser kuştina Khashoggi re wê bikê bi vekirina deriyê balyozxaneyê re ew xwe daxilî hundûr bikê. Ji destpêka mijarê û heta dawîya wê, wê di çapameniyê de wê li ser aliye teknikî û 'krîminal' re wê, nîqaş wê werina kirin. **Wê aliye din ên siyêsî ên bi vê rengê wê newîna li ser ziman. Aliyekê din jî wê, di nava nîqaşan de wê çawa wê li ser rola tirkîya a di kuştina wî de wê bigirin wê, nîqaş wê bi îtînayekê wê werina kirin û meşandin. Di 9ê cotmehê de 'the times' dinivîsê ku 'ji xwe têkiliya tirkîya û sûûdî şikestinbar a.'** Rast a. Ber politikayên tirkîya ên hewldana tevlibûna nava cihana arab û pêşxistina rêxistinên weke DAÎŞê û hwd. Di destpêka pêvajoya DAÎŞê de Erdogan welihatê sûûdî bin salman dewetî tirkîya kir. Lê ew jî nebû temen ku ew karibin encamakê weke ku wan dixwest bidest bixin. Piştî wê rewşê re wê nakokî wê li ser rewşa qatarê re wê werina li ser ziman û wê bi rewşa ixwani-l mislimin û bidomê û wê heta rewşa kuştina Jamal Khashoggi wê werê. Aliyekê din jî ê vê siyasetê wê wê bi rewşa sûrî re wê were dîtîn. Di rewşa şerê nava Sûrî de wê, dema ku wê tirkîya wê herêmên wê dagirbikê û wê şer bikê wê, Sûûdî wê vajî wê di pozisyonê de bê. Heta ku wê, di rewşa alikariya aborî de wê, piştî rizgarkirina Raqqeyê wê, weke alikariya aborî ku wê sûûdî wê 100 milyon dolarî wê bide wê were rojevê. Ev rewş wê, weke rewşna ku mirov wê dikarê wê ji vê aliye wê werênê li ser ziman bê. Lê ev rewş wê, nîşanaka hinek nûans û rengên politikayên ên ji hevdû cûda bê. Mirov wê nikaribê wê alikariyê tenê weke alikariyekê werênê li ser ziman. Wê ji wê rewşê cûda wê, di pêvajoya destpêka pêşxistina DAÎŞê de wê, ji başûrê kurdistanê wê mesud berzanî wê were dewetkirin li Sûûdî û wê bi welihatê Sûûdî re wê dest di destê hevdû de wê wêne bidina çapemeniyê. Ev jî wê weke rewşna ku wê, temenê hinek aciziyên li hemberî hevdû bê. Di qada siyêsî û diplomatîkî de wê, çawa wê tirkîya û îran wê kurdan wê îzolebikin ew, hertimî di nava rewşeka bi wê rengê de bûna. Vêca rewşên bi wê rengê ên weke vê rengê bi serdena berzanî li Sûûdî re wê weke rewşne li gorî politikayên wan ên bi armanca şikandin û tafisandina kurdan bin.

Di aslê xwe de wê, mijare DAÎŞê wê mirov dikarê bişibihênê komên tirk ên ku ew piştî sedsale 10' min ku wê ji herêmên din ên Asya ku wê herêmê herêmê jî. Weke 'rewşeka talangerî a bi rengê 'aqincitiyê!' jî bê. Ji xwe, kesên ku ew di nava DAÎŞê de herhevdû kirina wê weke kesna ku wê pirranîya wan ji wan herêmên Asya ên bi navê 'komarên tirkî' bin. Ji nava arab û hin kesên ku ew ji welatên ewropa û hwd hatina berhevkirin û birina li nava DAÎŞê wê ji aliyekê ve wê ji wê re wê weke rewşeka sernûxûmandinê jî wê bimênê. Lê ji aliye din ve wê, renekê siyaseta metinger ku ew li ser olê re ew bidestê rejimê dihe pêşxistin li ser serê herêmê û xalkên herêmê jî bê. Di vê çerçoveyê de wê, rejimên herêmê li gorî zihniyeta xwe wê, di bin maskeya olê de wê qatîlbikin û komkujiyan bînin serê xalkên herêmê û pêvajoyên jenosîdê wê bi rêvebibin.

Bi kuştina Khashoggi re tirkîya xwest ku ji aliyekê ve politikaya xwe ya sûrî ji bi tememî ji têkçûnê xilas bikê. Lê ew bi serneket. Ji vê aliye ve em, dikarin rewşa kuştina Khashoggi, di dewama aliye tengezerîya rehib Andrew brunson bi politikaya tirkîya a Sûrî ve girêdayî ku wê bi amarika re li ser kurdan re hertimî

dîplomasiya wê dikire wê hilde li dest. Tengezeriya rehib Andrew brunson wê weke 'tengezerîya nava tirkîya û amarika' wê werê hanîn li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, ev tengezerî wê, bi mijarên rewşa dîzaynkirina sîyeseta Sûrî ve girêdayî wê werina li ser ziman. Ev tengezerî û rengên domandina doza wî û hiştina brunson di zindanê de û her wusa mijara serbest berdan û radestkirina wî wê, tenê weke aliyna bi nîqaşên çapameniyê re ku wê werina li ser ziman bin. Lê aliyê din ên ku ew li piştperdeyê ku ew di hatina axiftin jî wê.

Demeka dirêja ku bahse 'tengezerîya nava tirkîya û amarika' dihê kirin a. Ev tengezerî weke 'tengezerîya rahîb Andrew brunson' jî dihê bi navkirin jî lê di aslê xwe de wê, ev tengezerî wê weke 'tenegezerîyeka sûnnî' ku ew bi wê ser tengezerîya rast a ku ew heya ew dihê sernûxûmandin bê. Ber ku di rastiyê de ew nayê xwestin ku ew were berçav û ew ser wê were nîqaşkirin. Ber vê yekê jî wê, di vê çerçoveyê de wê, ev nîqaş wê li ser girtina rahîbê amarikî re wê were meşandin. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê dema ku mirov temenê wê, rewşa weke ya 'tengezerîya rahîb brunson' ku mirov wê li wê bikolê û mirov herê temenê wê, gelek aliyên din wê, politikayên amarika ên li ser rojhilat û rewşa kurd re wê, derkevina li pêş. Dijberîya tirkîya a li dijî statûya kurd wê, di aslê xwe de wê, weke aliyekê wê tengezerîyê bê ku mirov wê weke encamakê bixwênê bê. Pirsgirêkên li rojhilata navin ên weke ya kurd û hwd ku ew ji herdû şerên cihanê ê yekemin û duyemin ve hata roja me hatina hanîn ew, dihê xwestin ku ew werina derbaskirin û li ser wan re pêvajoyek din were dayîn destpêkirin.

Di vê çerçoveyê de wê, di wê rewşê de wê, bi tekoşîna maf û azadiya kurd re derketina wan li dika dîrokê û hebûna wan ya 'de-facto' ku ew statûyekê dixwezê wê, di temenê wê tengezerîyên ku ew dihên pêşxistin de bê. Di vê çerçoveyê de wê, hemû tengezerî wê, li dora wê, werina derxistin. Ne tenê rewşa girtina rahîb brunson wê, tengezerîyên weke li ser ji tirkîya çandina keştiyan li filistinê û hwd jî wê, ku wê weke 'tengezerîya marmaraya şin' jî wê were bi navkirin wê, ew jî wê, di vê rengê û awayê de bin. Dijberîya li îsraîlê dihê pêşxistin bixwe jî wê, di aslê xwe de wê lingekê wê yê di vê çerçoveyê de wê, hebê. Bi wê dijberîya li îsraîle wê ne tenê wê qadera gelê îsraîlî wê bê xistin bin telûkeyê de wê, bi wê re wê ya filistiniyan jî wê bê xistin bin heman telûkeyê de. Wê ji aliyekê din ve jî wê, bi peyamên ku ew li ser wê re dihên dayîn wê çawa wê cihane îslamê û ya arab wê di wê çerçoveyê de wê, bînarhanîn di xîmetên politikayên xwe de wê, bi wê armançê jî bê. Di vê çerçoveyê de wê, ev wê weke politikayên wê bin. Ji aliyekê din ve jî wê, di hemû demên hikîmetên AKPê de wê, gotin û dijberîyên li îsraîlê û hêstirên timsahan ku ew hatina rijandin ji aliyê kesên weke dawutoglu û ankû Ardogan û hwd ve jî wê, bi wê armançê bin.

Di vê çerçoveyê de wê, ev wê weke politikayên wê bin. Weke aliyekê din jî wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê çerçoveyê de wê, ev wê weke aliyekê wê yê giring wê xwe bide dîyarkirin. Li rojhilata navîn, sîyeseta metingerîyê ku wê, bi rejimên weke ya tirk, îran, sûrî û îraqê ku wê, di bin maskeya ol û nijadperestîya ku ew bi rengên olî bê û ankû bi rengên din ên weke bi nijadî bê ku ew hatina pêşxistin wê, were meşandin. Ev sîyeset wê, di temenê hemû tengezerîyên roja me de jî bê. Wê weke sîyeseteka ku wê, pêşîya pêşketina rojhilat li gorî rastîya wê, bi wê sîyesetê wê were girtin bê. Wê, weke sîyeseta wê bê. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov divê ku wê, werênê li ser ziman.

Li rojhilat wê, bi awayekê 'de-facto' demografîyek sîyesî, ardnîgarî, civakî û hwd wê derkeve li holê. Ev demografi wê, nûha şerê rejimên herêmê ku bi wê re ew dikin em, şahidiyê ji wê re dikin. Mirov dikarê wê weke şerê statûqûyê jî wê bi nav bikê. Di vê çerçoveyê de her çendî ku wê, amarika jî wê, di çerçoveya sîyesetek hogomonîkî de wê were li herêmê jî lê wê, sîyeseta wê, ji ya hemû hêzên li herêmê ku ew hena û xwedi sîyeset in wê pêşketîr û li pêştir bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Rewşên weke yên rusya xwe li hemberî wê, li statûqûya herêmê pêçan jî wê tenê wê bê temenê trejedyên weke li Afrînê û hwd. Wekî din wê, ti encamê wê, bi xwe re wê newênê. Di vê warê de sîyeseta dema me wê, dema ku ew ket rewşa xwe parastinê de wê, bi vê rengê wê temenê dayîna windakirina bi gelan bikê. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Sîyeseta tengezerîyê wê weke ku wê, bi rewşa gotina 'sîyeseta tengezerîyê' a di nava amarika û tirkîya de wê, pîrr-alî û pîrr-dîmenî bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, aliyekê wê yê, ku wê bi wê ser tengezerîyên rast ku ew hena wê çawa wê bigirê wê bi wê armancê bê. Sîyeseta hêzên herêmê ên weke ya îran û tirkîya wê, bi pîrsgirêkên ku ew hatina pêşxistina re wê temenê gûharandin û gavavêtinê wê zêde di wan de wê nebê. Zêde xwe pêşxistin wê bi wê, temenê wê nebê. Ber vê yekê wê, ne weke sîyesetna ku ew dikarin ji pîrsgirêkên herêmê re ew çareserîyê bînin bin. Ji xwe ber ku wê rewş ev bê wê, zêdetirî wê, herêm wê weke herêmên şer bê. Wê zêdetirî wê komkuji û şer wê xwe bide diyarkirin. Ber ku wê, sîyeseta van rejimên herêmê wê ne sîyesetek çareserker bê wê, hertimî wê, rêya bîhnstandinê wê di derxistina şer û kirina komkujîyan û tafisandinê û hwd de wê bikê ku ew ji xwe re bibînê bê. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Têgîneka nû a sîyesî a çareserker wê pêwîst bê. Di zane min de amarika jî wê dibînê û ew li ser wê re ew bi rehetî sîyeseta xwe li herêmê pêşdixê. Her wusa rewşa îranê jî wê, di vê çerçoveyê de wê, dema ku amarika **bergir** ('sanction') ên li pêşîya wê digirê jî ew, dizanê ku wê, li hemberî wê, sîyestek çareserker a li gorî rastîya herêmê wê pêşnexin bin.

Ev qûdret wê bi rejimên herêmê ên ku ew î ro hena wê, bi wan re wê nebê. Wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wê, sedemeka ku wê herêm wê hertimî wê bê weke herêmek şer jî wê, ev bê. Wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê wê yê giring wê, werênê li ser ziman. Sîyeseta li ser esasê pêşxistina 'nîjada xwe' wê, tenê û tenê wê weke ku wê, li tirkîya û îranê wê were dîtin wê temenê şer û pêşîya pêşketina herêmê girtin bê. Di vê çerçoveyê de wê, xwe bide diyarkirin bê. Ev sîyeset wê rûh û gîyane xwe de wê di şer derxistinê de wê bibînê. Wê bi înkarkirinê a li ser navê nîjadakê re wê xwe bide diyarkirin. Di vê çerçoveyê de dîroka herêmê bi xalk û navê wan û hemû pêşketina wan re hatina talankirin û tûnakirin.

Rejimên herêmê weke rejimna ku ew li pêşîya pêşketina xalkên herêmê asteng in. Pêşketina wan bi şer û hêrîşan dikin wê ji holê rabikin û tûnabikin û li ser wê re xwe serdest bikin. Di vê çerçoveyê de em wê, dikarin bîjin ku wê, şerên li herêmê wê di vê çerçoveyê de bin. Gotinên weke 'kurd nebûban wê tengezerîya nava amarika û tirkîya de jî wê nebûba' wê, di vê çerçoveyê de wê xwediye temenekê bin. Yanî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke ku em bi tengezerîya rahîb brunson re dibînin wê, bi tengezerîyê ser tengezerîyê wê bê xwestin ku ew were nûxûmandin. Bi tengezerîyê dikin ku tengezerîyên sûnnî dikin ku ew tengezerîyên esas û yên rast ku ew hena ji berçav û nîqaşan dûrbikin. Her çend ku wê rayadarên tirk wê ji aliyê xwe ve wê, bi gûlen û ankû gotinên weke

‘radestkirina gûlen’ re wê werênina li ser ziman jî lê wê, di aslê xwe de wê, ev jî wê, ne rastîyna esasî ên ku ew bi wê tengezerîyê li piştperdeyê dihên nîqaşkirin bin.

Dema ku em bi mejîyê amarika bi hizirin wê, bi wê re wê têkiliya rewşa kurd û statûya wê ya ku ew pêşdikeve wê, di çerçoveya mudahaleya îranê de jî wê, were dîtin. Ji vê aliyê ve jî wê, dema ku mirov li mijarên ku ew bi esasî li piştperdeyê dihên nîqaşkirin wê bi wê ve jî wê girêdayî bin. Li vir lê ya rast ew a ku mirov ji kîjan aliyê ve li wê binerê wê, ew wê were dîtin ku wê pîrsgirêk wê, pîrsgirêka pêşxistina statûyek nû bê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman.

Di vê demê de bergirên li ber îranê ku ew hatina pêşxistin wê, di dewama şerê li sûriyê de wê werin. Di vê çerçoveyê de wê, bêgûman wê bandûra wê politikaya bergiriyê a amarika a li dijî îranê wê di rewşa sûrî de jî wê xwe ji gelek aliyan ve wê bide dîyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, çareserî wê ji pîrsgirêkên sûrî re wê werina hanîn wê, ev rewş û mudahaleyên li îranê ku ew bi dîplomatîkî û ankû bi rengên din ên weke bi aborî û şer û hwd jî bin wê, ew jî wê li berçav wê bên girtin bin. Lê ev jî hin bi hin dihê dîtin ku rewşa kurd wê ji aliyekê ve wê, weke aliyekê mudahaleya li Îranê jî wê biafirênê. Di aslê xwe de wê, rewşa kurd wê di temenê hemû mudahaleyên li herêmê bê. Lê rejimên ku ew kurdistan di nava wan de hatîya qatkirin ew zêdetirî wê, weke nesibê xwe ji wê bigrin. Rewşa kurd a li rojavayê kurdistanê ku piştî mudahaleya li Sûrî rûda wê, bide nîşandin ku wê, li ser xate kurd re wê, ji başûr, rojava û bakûrê kurdistanê kurdistanê û bi awayekê pêşxistineka statûyek kurd re wê, rengê mudahalayên li îranê jî wê, bi xwe re wê bide dîyarkirin. Ev jî wê, di dema navin de wê, rengê mudahaleyê wê xwe bi wê rengê bide dîyarkirin. Di dema kin de wê, rengê mudahaleyan wê, sererastkirina van rewşan û temenê wan re wê, xwe bide dîyarkirin. Wusa dihê dîtin ku wê di dema dirêj de wê, weke stretejiyekê wê, pêşxistin ku wê Îran jî wê, xistin bin wê, rewşa gûharîna rejimî de. Armanca dema dirêj wê li ser îranê re wê, xwe bi wê rengê wê bide dîyarkirin. Lê ev hat dîtin ku wê, hemû hasab wê werina û wê li hêrê kurd wê bisekin in li herêmê. Ber vê yekê wê, rewşa kurd wê, di dema kin, navîn û dirêj de wê, çawa wê were çareserîkirin wê, weke ku wê di çerçoveya van rengên mudahaleyên li herêmê de wê bêdayîn dîyarkirin. Bo ku ew jî bibê û kurd li gorî wan gavê biavêjin wê, hêza kurd jî wê, hertimî wê bixwezin ku wê lawaz bihêlin. Ber ku kurdekê bi hêz wê, dibînin ku wê temenê mudahaleyên li herêmê wê ji holê rabikê. Ew jî wê, nexwezin. Yan jî ew, nebê li gorî siyaseta wan ya li ser esasê **berjewendiyê**. Lê ji rewşa sûrî û pêşxistina rewşa kurd û li ser wê re pêşxistina mudahaleyan li herêmê wê, dide nîşandin ku wê, pêvajoyek tekoşînê ku wê, li ser şer û dîplomasiyê re wê bi xortî wê bimeşe wê pêşkeve. Ji vê demê û pê de wê, weke ku em li tirkîya dibînin wê, rejim wê hertimî wê siyaseta şer a tafisandin û bi şûnxistina kurdan re wê xwe bi awayekê pêşbixin. Rewşa DAÎŞê, di aslê xwe de wê, di wê çerçoveyê de wê, weke rewşeka ku wê çawa wê li ser wê re wê, dema dirêjkirina pîrsgirêka kurd wê dirêjtirbikê û wê bi wê re wê, pêşketina nava kurd wê heta astekê wê ji holêrabikê ku ew karibin li gorî xwe wê bireng û awabikin wê, di wê çerçoveyê de wê, derkeve li holê. Di wê çerçoveyê de wê, DAÎŞ wê, weke planaka hevbeş a hemû hêzên herêmê ên ku ew pîrsgirêka kurd bi şer didomênin û hêzên hegomonîkî ku ew li herêmê siyaseta serdestiyê dimeşênin jî bê. Li vir ez wê bêjim ku wê DAÎŞê wê ji rêxistinekê zêdetirî wê weke pêvajoyek û konseptek şer a di wê çerçoveyê de bê. Wê pêvajoya ‘heşdî-şabî’ jî em divê ku wê di dewama ya DAÎŞê de û weke wê bi heman armancê wê hildina li dest û wê, werênina li ser ziman. Aliyê din ê ku bi van pêvajoyên şer di dema kin de bi DAÎŞê û

Heşdî-şabî nikarin bikin wê rejima tirk weke dagirkirina afrînê, cerablusê, babê û hwd re wê temem bikê. Wê îran jî wê bi rejima baxdadê re wê, ser rewşa Artîşa îraqê a di nava sînorê îraqê û hwd re wê, bikê ku wê temem bikê. Lê ew rewş hemû wê, di çerçoveyek stretejîkî a giştî de wê, dema ku mirov bi politikaya hêzên derve û hundûr a dema dirêj re wê, dihilde li dest wê, dibînê ku ew rewş hevdu temem dikin. Heta ku oparasyona rizgarkirina musilê bixwe jî wê, weke lingekê parastin û pêşxistina vê politikayê û rengê wê yê bi **hêrîşên DAÎŞê û heşdî-şabî** re bê. Ku mirov van aliyan jî hevdu cûda bi serê xwe hilde li dest wê, ne dîmenê giştî ê di temenê wê de wê were fahmkirin û ne jî wê, rastîya wan rewşan a bi serê xwe bi tememî wê karibê were fahmkirin. Ev rewşên ku em bi hevdu re di çerçoveya dîzaynkirina herêmê û sîyeseta wê ya statûqûyî de ku mirov wê hilde li dest wê, weke rewşna teybet ên rewş dana kifşkirin ên di asta giştî de bin.

Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman. Rejimên herêmê ên weke îran, sûrî, îraq û tirkîya û hwd ew ne xwediyê sîyeseteka çareserker in wê, li hemberî wan wê tenê wê di rewşa xwe bi israrkirinê re wê bersivê wê bikin ku ew bidin. Lê ew jî wê, tenê wê hem bo herêmê wê di rengê sîyeseta şer de bê û wê bi sîyeseta giştî a herêmê jî wê, bi awayekê pêşîya pêşketinê wê ên bi ber pêşarojê de girtinê de wê xwe bide dîyarkirin bê. Weke ku me ev heta roja me dîtîya.

Statûqûya ku ew li herêmê piştî şerê cihanê ê yekem ji aliyê ingilistan û firansa avakir amarîka li gorî xwe û vê pêşketina demê dixwezê di wê de gûharandinan bikê. Di vê çerçoveyê de mirov dikarê wê bêtê ku ew statûqûya ku ew piştî şerê cihanê ê yekem hatibû avakirin wê, di nava wan şert û mercên ku wê di wê de yekîtîya sovyet wê derkeve li holê de wê, bi afirê. Wê, ew statûqû jî wê bi armanca pêşilêgirtina wê û jî hevdu felişendina wê, ew wê were avakirin. Rewşa tirkîya, îran, îraq, sûrî, libnan û hwd bi gelek deverên din re wê, li gorî wê bê. Şer, tengazerî û rewşên ku ew li herêmê weke li van welatan û li welatên weke pakistan, afganistan û hwd di roja me de hena wê, weke bermehiyên wê demê bin. Di vê çerçoveyê de ew jî dihê dîtin ku ew statûqû û hebûna wê û temenê wê heta ku ew newê gûharandin wê, ev pirsgirêk jî wê, newina çareserkirin û ankû ji holêrakin. Pêvajoya ku ew li holê mirov wê dibînê wê, di serî de wê, bi vê rengê wê aliyekê wê hebê. Lê li vir wê, bergir(sanction)ên li hemberî îranê wê bi wê re wê, çawa wê, li herêmê wê, sîyeseta wan wê, were bêtandûrkirin bê. Wê, aliyekê wê yê bi rûsya re jî wê hebê. Ew jî wê, hin bi hin wê were dîtin. Di vê çerçoveyê de wê, piştî tengazerîya bi şer a li libya, sûrî û hwd wê, nûha wê, weke ku wê pêvajoyek din wê bi wê rengê wê li ser sîyesetê re wê, were û pêşkeve.

Di vê çerçoveyê de wê, rejimên herêmê ên weke rejima tirk ku ew bi rejima Erdogan re dihê dîtin ew li ser wê statûqûya ku ew heyî re ew dikin ku ew rewşa xwe xort bikin û wê bi parêzên. Ev wê, di serî de wê, temenê şaş fahmkirin û ankû pêşnedîtina wan bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman. Tenê li ser sîyeseta hogomonîk û ankû desthilatdariyê a bi renekê metingerî û hwd re wê, ti carî wê jî vê demê û pê de wê nikaribin encamê weke ku ew dixwezîn bi dest bixin. Di vê çerçoveyê de em, wê bêtin ku ew bixwezîn û nexwezîn jî wê, ji vê demê û pê de wê, sîyesetek li ser esasê mejû û civakîya herêmê wê, hin bi hin wê, rengê wê xwe bide dîyarkirin. Ev jî wê, amarîka wê dibînê û êli gorî wê, sîyesta xwe ya hogomonîk dikê ku ew wê pêşbixê.

Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku ew temen û statûqûya ku ew piştî şerê cihanê ê yekem hat pêşxistin û piştî şerê cihanê ê duyem jî heta roja me ew domîya wê, ji vê demê û pê de wê, tenê wê weke temenê şer, tengazer û pirsgirêkên

li rojhilat bin. Nûha jî ew wê bi awayekê ku ew şer bê û ankû bi rêyên din ên siyesî û hwd de ew wê, hin bi hin wê, bi gûharandinan wê were ji holê rakirin. Li vir di aslê xwe de wê, rewşa rojhilat wê, di vê çerçoveyê de wê, bi zêdeyî wê, weke aliyekê wê yê din ê giring wê, xwe di vê çerçoveyê de wê, bi de dîyarkirin.

Em li vir wê jî wê, weke aliyekê wê yê din jî wê, werênina li ser ziman ku ev dema ku ew di wê de bahse 'şerê cihanê ê sêyemin' û bûyîna wê ya di wê de dihê kirin wê, her wusa wê, di vê çerçoveyê de wê, bi van xosletan wê xwe bide dîyarkirin. Rojhilat wê, ji vê demê û pê de wê, xwe bide dîyarkirin. Cihane arab wê, zêdetirî wê, rejimên wê yên rûniştî ên totorîter wê bi hejijîn û wê, heta ku wê bikevin jî. Cihan arab bi rewşa 'bihara arab' û kurd bi rewşa xwe ya tekoşîna maf û azadiyê' wê, weke du sêkikên giring ên vê demê bin. Her wusa fêr û azmûnên wan ên ku ew bûna ew çendî ku ew hatina fahmkirin û bûna malên xalkê wê encamên dîrokî wê bi xwe re wê werênina li holê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov diikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ji vê demê û pê de ku wê, çi nebê jî wê, statûqûya ku ew li ser esasê serdestî û kontrolkirinê û hebûna xalkan nasnekê wê li holê nemênê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Gûharandinên rejimê ên weke rejima tirk bi ya Erdogan re wê, tenê û tenê wê weke pêngavên statûqûya herêmê ên xwe jîyankirinê wê bina malê dîrokê. Wê wekî din wê, bo herêmê û xalkên herêmê wê ti wate û giringîya wan wê nebê.

Bêgûman li herêmê em di vê çerçoveyê de me di pêvajoyek giring û dîrokî de derbas dibin. Ev pêvajo wê, ji nûha û pê de wê bi serê xwe û bi teybetîyên xwe wê pêwîstîya şîrove û dahûrkirinên teybet ên nû wê bi wê hebê. Statûqûya li herêmê wê, hin bi hin wê, bi aliye pêşarojê ve wê, bi reng û awayê jîyane xalkan ve wê herê. Di vê çerçoveyê de wê, jîyanek xalkwarî ku wê tenê wê bi jîyane wan û pêşketin û mejûya wan re jî wê were li ser ziman wê, were û pêşkeve.

Di vê çerçoveyê de wê, bi wê rengê pêşketina xwe wê herêm wê, yan bi dîrok û mejûya xwe re wê rû bi rû wê bimênê û wê xwe bi wê re wê ji nû ve wê avabikê û yan jî wê, pêvajoyek din a afrîqabûyînê wê bi destê rejimên herêmê wê bijî. Di vê çerçoveyê de wê, di vê demê de wê, di serî de wê, têgihiştin û fahmkirin wê, di aslê xwe de wê, weyneke giring û dîrokî wê di vê demê de wê bileyizê. Li gorî xosletên rojhilat ku mirov bêjê wê, çendî ku wê fahmkirin wê bibê wê zêdetirî wê, di vê çerçoveyê de wê bi aliyê jîyane xalkan de wê pêşketin wê bibê. Ji vê aliyekê ve ew, hewldanên bi îsrarî ên weke bi yekalî agahdarkirin jî wê hinekî wê ji vir wê werin. Lê ku mirov ji kîjan aliyê ve jî binerê wê, pêvajoyek nû wê bi xwe re wê destpêbikê li rojhilat û hemû deverên wê.

Tengezerî siyesî ya û di çerçoveya siyeseta hegomonîkî a giştî de ya.

Tengezerîya ku weke 'tengezerîya nava amarika-tirkiya' dihê bi navkirin wê, çendî ku wê, bi aliyê xwe yê aborî wê zêdetirî wê li pêş bê wê, ji wê zêdetirî wê weke tengezerîyek siyesî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman wê, aliyê wê yê aborî wê tenê wê weke encamakê bê. Ku mirov aliyê aborî weke sedemekê wê werênê li ser ziman wê, ne tenê wê şaş wê were ser ziman û fahmkirin wê, bi wê re wê ne rast jî bê. Di serî de wê, divê ku mirov bi politikayên wan re wê, werênê li ser ziman. Li vir divê ku mirov wê, werênê li ser ziman wê, ev wê encamên wê yên pîr zêde ên dîrokî wê hebin. Li herêmê li rojhilat ku mirov ji kîjan aliyê ve li wê binerê wê, weke ku wê dem û pêvajoyek nû wê destpê bikê. Di vê dem û pêvajoyê de wê, gelek hêzên derve û hundûrî wê hebin ku wê, bixwezin ku ew li gorî rewşa xwe bandûra xwe li wê dem û pêvajoyê bikin bin.

Rûsya di vê çerçoveyê de wê, di nava hewldanakê de bê. Di vê çerçoveyê de di aslê xwe de wê, weke hêzên avaker li herêmê ku wê, siyeseta wan xwe bide dîyarkirin wê, li gorî demê wê, cihane arab, rûsya, kurd û îran wê di vê çerçoveyê de wê, di qada demografiyê de wê, xwe bidina dîyarkirin. Her wusa di vê çerçoveyê de tirkîya derkevina li pêş û xwe dayîna nişandin û ankû dîyarkirin a kurdan weke sedema tûnabûna hebûna xwe dibîne û ew, di vê çerçoveyê de ew reaksiyonek mazin dide nişandin.

Siyeseta wê ya ku ew bi şîwayê 'metingerîyê' li hundûr û derve dimeşênê û dîplomasiya wê dikê wê, zêde wê êdî wê weke ku wê îtîbarê wê ji xwe re wê nebîne. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ya ku ji wê re ji tirkîya pîr zor dihêt ew a ku ew civakên weke civake kurd ku wê heta roja me înkarkirina û li ser tûna hasibandîna wan wê siyeset meşandiya ku ew xwe didina dîyarkirin ew li zora wê dihêt. Di vê çerçoveyê de ew li dijî wê siyeseta înkare dikê. Aliyekê tengezerîya nava amarika û tirkîya ku wê, weke 'tengezerîya aborî' wê xwe bide nişandin jî wê di aslê xwe de wê ev bê. Li vir di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku kurd, wê pêşî bi başûr û î ro bi rojava re wê, pêvajoya tekoşîna xwe ya maf û azadiyê wê, bi hemû kemesiyên xwe re wê, bigihênina li astekê. Ev ast wê, rewşeka statûyî a 'de-facto' yî bê. Nûha ku em ji aliyê tirkîya ve binerîn wê, çawa wê, rewşa kurdan a başûr wê di bin kontrolê de wê bigirê û ya başûr ku ew derfetê bibîne wê tûna bikê wê, hemû hewldan û kirinên wê di vê çerçoveyê de bê. Siyeseta înkare a 80 salî ku wê heta roja me meşandiya wê, encama ku wê derxê wê begûman wê ji wê rewşa wê ya îro û pê de wê ne rewşeka ku ew xwedî perspektif bê ku ew wîrdetir herê bê.

Di vê çerçoveyê de wê jî mirov wê werênê li ser ziman ku wê, di vê rewşê de wê, rewşa kurdistanê wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rewşeka ku ew bi civake kurd re ew derdikeve li dika dîrokê. Hemû şerên ku ew li rojhilat dibin wê, şerên bi wê re bin û şerên li dijî wê bin. Di vê çerçoveyê de di rewşa pêşketina civake kurd de wê, rejima tirk wê, hêviyê ji rewşên weke herêmên afrînê, babê, marê, cerablusê û hwd ku ew bikê dest û kontrolê de wê bibîne bê. Ev rewş wê, li hemberî wê pêşketina dîrokî a li herêmê wê zêdetirî wê ti wate û giringîya wan zêdetirî wê nebê. Wê tenê weke rewşna ku wê politikaya wan ya înkare didina nişandin bin. Wekî din wê, mirov nikaribê zêdetirî derxê li pêş bê.

Ji aliyekê din ve jî mirov wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa siyesî a ku ew derdikevina li pêş wê, rewşên weke ya tengezerîya aborî a li tirkîya, bergirên amarika ên li dijî îranê û hwd wê, tenê wê, weke rewşna di çerçoveya rewşa statûqûya dema herdû şerên cihanê û piştê ku ew hatina pêşxistin bin. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê wê werênê li ser ziman. Rewşa tengezerîya aborî a li tirkîya wê, tenê wê encama wê siyesetê bê. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Di vê rewşê de wê, rewşa tirkîya wê, zêdetirî wê, di zane min de wê xirabtir wê bibê. Ku ew rewşa tengezerîya aborî ew dawî li wê were hanîn û ew newê domandin jî û hemû hêzên ewropî û amarika jî piştgirîya bidina tirkîya wê, dîsa wê, bi rewşa xwe û zihniyeta wê zêde nikaribê bi wê rewşa li rojhilat zêde pêde herê. Ev rewşên ku ew dijî wê, di aslê xwe de wê, weke rewşna destpêkê ên ku wê diviyabû ku wê baş di çerçoveya peespektîfa xwe ya siyesî de di vê rengê û awayê de bixwendiba ban. Lê ew jî wê zêdetirî wê, çawa wê bide domandin ew, li ser wê dihizirê. Ev jî her hal jî wê dihê ku wê, rayaderên tirk hertimî mejiyê xwe bi rejimên awarta re wastandina û derneketina dervî wê û nikarin derkevina dervê ve wê hinekê jî wê girêdayî bê. Di vê rewşê de wê,

mirov dikarê weke aliyekê din wê, bibînê ku wê, di mejiyê wan de wê, weke pirspektifekê wê rewşek jîyanek asayî a civakî wê zêde wê, rewş û awa û şamalê wê nebê. Di vê çerçoveyê de wê, xwe tenê û tenê wê bi rewşên tengezerîyê ve wê, girêbidin.

Ji destpêka komarê ve mirov wê rastî demek asayî a li tirkîya ku ew bi jîyane civakî hatiya jîyankirin newê. Berî wê jî wê nebê. Hemû bi rewşên awarta û yên şer in. Rejimên wê jî wê, bi wê rengê wê, li gorî wê, werina avakirin. Li şûna rewşek jîyanî a asayî wê ev rewşên awarta û ne asayî wê weke rewşên asayî wê werina jîyankirin û têgihkirin. Di vê rewşê de wê ya ku wê, di roja me de wê, were dîtin jî wê, ev bê. Berî vê demê bi zêdeyî xwe li olê pêçan û bi nav û gotinên olê xwe derxistina li pêş wê, hinekî jî wê, bi wê rengê hizirkirinê ve wê girêdayî bê. Li vir di serî de wê, divê ku mirov wê binxatbikê û wê werênê li ser ziman ku wê, rewşa jîyane civakî wê, zêdetirî wê, derketina wê ya li pêş wê nebê. Wê, weke rewşeka 'lawaz' û ankû 'zayîf' wê werina dîtin. Her wusa wê, rewşên aşîtiyê jî wê, wusa wê werina dîtin. Di vê çerçoveyê de wê, weke rewşên lawazkirinê wê werina dîtin. Ber vê yekê wê, li dijî wan wê were sekin in. Di nava civakê de hertimî 'pîrozkirina leşker' û wusa hanîna li ser ziman û hwd wê, bi wê rengê hizirkirinê û mantiqê wê ve wê girêdayî bê. Di vê çerçoveyê de rewşên aborî jî wê li gorî wê, weke rewşên aboriyên şer wê werina pêşxistin. Di vê demê de gotinên rayadarên tirk ên di vê dema weke dema 'tengezerîyê' de ku ew bi wan bangî gel dikin û dibêjin "pereyên dibin balgihan de derxina li holê" û hwd jî wê, di aslê xwe de wê, weke gotinna ji aliyê rewşa aboriya civakê ve wê ti wateya wan zêde nebê. Lê ji aliyê aboriya şer a rejimê ve wê wateyeka wan wê hebê. Di rewşa aboriyê de wê, hertimî wê rewşên weke yên qizincîkirina dervî usulê û her wusa weke 'semyaniya reş' ku ew bi awayekê 'mafîawarî' dihê pêşxistin wê ji wan aliyan ve wê, wateya wan wê hebê. Di vê rewşê de mirov dikarê wê bêjê ku wê, gelek rê û saziyên derzagonî ku wan bi reşî qizincîdikir wê hebin. Dema ku ew banga weke banga li gel dihê kirin û dihê gotin 'pereyên di bin balgihan de derxina li holê' wê, bi wê gotinê wê bangê li wan dordoran bikin wê sermayeya reş wê, huin bi hin wê biajona li bazarê.

Ev wê weke aliyekê giring wê, hebê. Di vê rewşa aboriyê de wê, weke aliyekê wê rewşa aboriya şer ku ew hatiya pêşxistin wê, hebê. Aboriya tirkîya wê, di reng û awayê aboriya şer de bê. Wê, hertimî wê, bi wê mantiqê wê were pêşxistin. Wê ev wê hem ji ber sedemên hertimî hebûna şerê wê yê bi civake kurd re bê û hem jî bo gelek sedemên din ên weke wê re wê girêdayî wê ew wê hebê. Di vê rewşê de wê, gelek aliyên wê yên vêşarî wê hebin. Aboriya vêşarî û ankû aboriya binardê wê li tirkîya wê, weke aliyekê aboriya tirkîya a ji aliyê wê yê ku ew dihê dîtin ê mazintir û maztir bê. Di serî de wê, mirov divê ku wê aliyê wê bibînê. Mirov ku aboriya wê, tenê bi aliyê wê li berçav re wê şîrovebikê û wê werênê li ser ziman wê, hertimê bi şîroveyên xwe yên ku mirov li ser wê bikê re wê bikevê nava şaşî û xelatîyan de. Ji aliyekê din ve jî ku mirov, tenê li gotinên rayadarên tirk jî binerê û wan gotinên wan weke 'mifte' hilde li dest û şîrovebikê mirov wê, di serî de wê aliyê weke aliyekê giring û vekirî di wan de wê kifşbikê. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman.

Rewşa aboriyê a rejimên weke rejima tirkîya ku mirov şîrovebikê mirov wê, di serî de wê, divê ku wê binxatbikê û wê werênê li ser ziman wê aliyê wê yê ku ew vêşarî û binardî û dervî usulê û zagonê ku ew dihê pêşxistin wê weke du-qatî aliyê wê yê ku ew li berçav ew dihê dîtin bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê giring wê, dikarê wê, werênê li ser ziman. Ev jî wê, weke aliyekê wê yê giring wê, were dîtin. gelek

sedemên wê yên ku ew aborîyên bi vî rengî ê nîvê wê zêdetirî vêşarî û binardî ku ew dihên pêşxistin wê hebin. Aliyê pêşî wê bi şerê van rejiman ên ku ew bi civakên weke civake kurd ku ew di bin metingerîya xwe de digirin ve wê girêdayî bê. Di vê çerçoveyê de wê, hertimî wê li gorî wê bihizirin û bikin ku ew xwe bi temen bikin. Li ser rewşek aborîyî a asayî û li berçav re ew jî ew dizanin ku wê ti cari nikaribin wê bikin bin. Di vê çerçoveyê de wê, aliyê wan ê ne li berçav ê vêşarî wê zêdetirî giringtir bê bo wan. Di vê rewşê de wê, ev wê, weke aliyekê wan ê giring bê.

Di vê rewşê de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman wê, di reşa aborîyên bi vê rengê de wê, rewşa 'pereyên reş' wê, zêdetirî wê bi awayekê warimandî wê hebê. Minaq li tirkîya wê, dema ku wê, dem bi dem wê rayadarên bangê li gel bikin û wê bêjin 'pereyên di bin balgihan de derxina li holê û bi herikênina li aborîyê' wê, hinekî jî wê, weke bangaka li wê aliyê aborîyê rejimê a bi pereyên reş bê ku wê li gorî miktar bi miktarên ku ew kifş dikin ku ew derxina li bazarê û sipî bikin bê. Wê, di vê çerçoveyê de wê, wateyeka gotinên bi vî rengî wê hebê. Di vê rewşê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa rejimên weke rejima tirk ku wê, bi tememî destdanîya li sser hemû dewlemendiyên weke ya civake kurd û komên din ên etnikî ên li herêmê wê, di destê wan de wê, pereyek reş û ankû rezervêk bêhasab a reş ku ew di dest de dihêlin û dem bi dem xwe bi wê li ser lingan digirin wê hebê. Di vê çerçoveyê de ew di serî de bi wê bawerîya xwe dihênin. Nexwe bi bazirganiya ku ew dikin ew tenê wê weke aliyek û ankû lingekê ku ew di wê çerçoveyê de ew pêşdixin bê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, bi pirsê ku ev bi dehan salan ku rejima tirk bi kurdan re şer dikê wê, temenê wê ji kû bêtê? Tenê bi deynkirinên ji weke bankaya dunyê, ÎMF û hwd re mirov dikarê wê, werênê li ser ziman? Bêgûman mirov nikarê bi wan re bi tenê werênê li ser ziman wê, ev wê tenê û tenê weke aliyekê sernûxûmandinê jî wê ji hinek aliyan ve wê li holê wê bimênin. Lê aliyê herî giring wê, di vê çerçoveyê de wê, bi rewşa aborîya talanê û ya civakên metingerkirî û desthatî danîn li ser wan ve wê, girêdayî bê.

Bêgûman rewşa aborî wê, şirovekirina wê, bi serê xwe wê weke mijereka ku mirov wê bi teybetî wê, hilde li dest bê. BI dîrok û mejûya wê re wê dîroka aborîyê a rojhilat wê, bi rastiyên wê re ew hê ne hatina nivîsandin. Di vê çerçoveyê de wê aliyekê dîrokê ê ne nivîsandî û ankû dest lê ne hatî dayîn wê li ber me bi rewşa dîroka aborîyê û aliyên wê yên civakî û hwd re wê hebê. Ev jî wê, di vê çerçoveyê de wê, weke aliyên pêşketina civakê ên bi serê xwe bin. Ev alî dema ku ew newîna ser ziman û ankû rejimên herêmê bi zanebûnî bi şaşî li gorî xwe wê werênina li ser ziman wê, di vê çerçoveyê de wê, weke ku wê ji civak ji temen ve ji wê tûnekirinê re wê were terikendin jî bê. Wê, di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman. Ev alî wê bi gelek aliyên din re wê mirov karibê wan werênê li ser ziman.

Her wusa aliyê aborî wê, bi serê xwe wê, weke aliyekê giring bê. Weke ku me li jor li deverekê hanî li ser ziman wê, rewşa aborîyên civakên herêmê ên roja me û yên demên bûhûrî wê, rastî talanê wê werin û wê ji temenê pêşxistina wan wê werina derxistin. Di vê çerçoveyê de wê, bîst xistin bin pêvajoyên hêrişê de. Yan jî wê weke aborîya civake kurd û rewşên wê, wê rejima tirk wê çawa wê bikê xizmeta rewşa aborîya xwe ya şer de wê, di wê rengê û awayê de wê, were dîtin. Di vê çerçoveyê de mirov dikarê wê bêjê ku wê, ev jî wê, weke aliyekê hêrişkirin û ankû şerkirina bi hebûna wê civakê re bê li ser esasê tûnakirina wê. Di vê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring mirov dikarê wê,

werênê li ser ziman. Ev aliyên ku min di vir de bi rewşa aborî re hanîna li ser ziman min, di pirtûk û lêkolîna xwe ya bi navê 'li ser dîroka aborîyê' de bi berfirehî min hanîna li ser ziman. Bêgûman ev alî wê, pêwistî bi wê û hê zêdetirî kûrkirin û bi hûrgilîna wan jî wê hebê. Heta ku ew newîna kirin wê aliyekê dîroka metingerîyê û zihniyeta wê ya bi ew bi dehan salan li rojhilat hat pêşxistin û serdestkirin wê vêşarî bimênê.

Di aslê xwe de wê, rewşa tengezerîya tirkîya a weke ya 'tengezerîya aborî' wê, ji van aliyan ve jî wê pêwistî bi şîrovekirina wê hebê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, ew rewşa aborîya tirkîya a weke ku ew li berxwe dide wê, ji aliyê wê yê civakî zêdetirî wê aliyê wê yê aborîya şer bê. Ji xwe aliyê civakî ê sîvîl wê, bi tememî wê bê kirin bin kontrolê û xizmeta aliyê din ê aborîya şer de. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de wê, xwe bide dîyarkirin. Dema ku wê, aliyê aborîya civakî a sîvîl hat kontrolkirin û xizmeta aliyê aborîya şer de wê, hingî wê derfet ji rewşên asayî ên civakî û pêşketina wan re jî wê newê dayîn. Wê, aliyên civakî jî wê, ji xwe re wê, derfetê wê nebînin. Di vê çerçoveyê de wê, hertimî wê, aliyê sîvîl û civakî wê, weke aliyekê sernûxûmandinê û ku ew aliyê aborîya şer temem dikê wê were dîtin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Politikayêmn aborîyê ên weke yên 'zamkirinê' û hwd wê di vê çerçoveyê de wê, werîna pêşxistin. Wê, weke aliyên xezîneya aborîya şer a velabûyî ku wê, çawa wê bi wê were tişîkirin bin.

Li vir, di aslê xwe de wê politikayên şer wê, hertimî wê pêwistî bi aborîyek şer wê hebê. Di vê çerçoveyê de ku li welatekê rejim bi tememî ya şer bê û ku ew li dijî civakê û ankû beşeka civakê şerbîkê û di şer de bê wê, aborîyê jî wê li gorî wê, bi rêxistin bikê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Têkiliya leşkerîyê û pergale aborîyê wê di wê rewşê de wê hertimî wê ji navîkê ve wê bi hevdû ve girêdayî wê hebê û wê hevdû bidina kifşkirin. Di vê rewşê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Weke aliyekê wê rewşê ku mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, civak wê çawa wê xizaniyê wê jînbîkê û wê rejim wê çekên sofîstîke bo şerkirinê wê bigirê bê.

Li vir di aslê xwe de wê, weke aliyekê din ê giring mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa aborîyê wê hertimî wê, bi pergaliya wê re wê, ji navîkê ve wê, bi aliyê wê yê sîyesî ve wê hebê. Her wusa pergale aborî bi aliyê wê yê çandî û sîyesî re wê, pêşxistina xwe wê hertimî wê çêbîkê û wê serdest bikê. Têgîna aborîya politikî, aborîya çandî, sîyeseta aborîyê û hwd wê, weke têgîn û gotîna 'aborîya şer' û hwd wê, xwe di vê rengê û awayê de wê, bide dîyarkirin. Pergale sîyesî wê, temenê wê ji aliyekê ve wê li ser rewş û ya aliyê aborî rûniştî bê. Her wusa wê, dema ku mirov bi nerînek aborî binerê mirov wê, baş bibînê ku wê, her mirov ji yekê heta hemû giştîya civakê wê, xwedîyê rewşên xwarin û hwd bê. Di vê çerçoveyê de di roja me de bi pergalek kapîtal re wê, rewşên weke yên kirin û firotinê wê zêdetirî wê, derkevîna li pêş. Wê, weke aliyê tevgêrîner ên jîyanê û civakê jî wê derkevîna li pêş. Rewşa aborîyê wê bi jîyane civakê û endamên wê û pergalek sîyesî ve wê girêdayî bê. Wê, di serî de mirov, dikarê wê, werênê li ser ziman.

Sedemên Tengezerîya aborî

Weke ku me li jor hanî li ser ziman wê sedemên tengezerîyê wê ramyarî û ankû sîyesî bin. Weke ku me li jor got wê, di aslê xwe de wê tengezerî wê ramyarî bê. Dema ku mirov ji vê aliyê ve wê li wê binerê wê, baştir wê bi sedemên xwe re wê were dîtin. Dîrok û mejûya ramyarîya rejimê a li herêma wê ji aliyê ve jî bi rengê zihniyeta wê mirov dikarê

hilde li dest û dahûr bikê. Wê bi wê re wê, baştir wê were dîtin. Ji xwe ku mirov tene 'weke tengezerîyek aborî' bibînê û tenê bi gotinên aborî ji pêvajoyên ramyarî ên bûhûrî dûr werênê ser ziman û şîrove bikê wê, teze û baş wê newê fahmkirin. Heta ku mirov mirov dikarê wê rastîya wê bi serê xwe jî wê, newê fahmkirin. Ber vê yekê wê, di serî de wê, tengezerîya aborî a roja me wê, weke hemû tengezerîyên din ên demên bûhûrî ên ramyarî û aborî û bi awayên din ên ku ew di nava rejimê de hatina û afirîna wan, bi wê rengê weke ancama wê rengê hizirkirin û bi wê re ya politikayên wê yên ku ew pîretîze dikê wan werênê li ser ziman. Wê di wê rengê û awayê de wê, baştirîn wê were dîtin û fahmkirin.

Piştî ku rewşa aborî a tirkîya bi tengezerîya wê re hat rojevê wê, piştî wê, ji rayadarên tirk wê, hertimî gotinên gûnabarkirina amarîka wê werin. Wê weke ew sedem in wê, gotinan bi lêvbikin. Ankû wê, gotinên weke 'em ji pişt ve xançer kirin' û hwd wê, bikarbênin. Di vê çerçoveyê de wê, sedemê wê hertimî wê bi derve wê, werênin ser ziman. Weke ku wê, berê wê, li tirkîya wê ti sedemên tengezerîyê ên aborîyê wê li tirkîya nebin wê, werênina li ser ziman. Di aslê xwe de têgiha bi derve hanîna li ser ziman û ankû dervî xwe weke 'dîtina hinek hêncet' û ankû 'hinek sedem' wê weke kevneşopîyeka rayadarên tirk bê. Berê wê, bi gotinên 'dijminatîya li tirkîya' wê bihanîyan ser ziman. Lê di aslê xwe de wê, dema ku mirov temenê van gotinan lêbikolê wê ji derûnîyeka gûnabarkirinê û hewldanaka xapandinê a mejiyê gel û pê de wê, ti tişt wê newê dîtin.

Ji aliyekê din ve jî wê, dema ku wê, tenê deverên ku wê rayadarên tirk wê li wê pereyan xarcbikin ku ew were kifşkirin wê, ev tenê bi serê xwe wê, sedemên tengezerîya aborî wê bidina dîyarkirin. Ji aliyekê din ve jî wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku wê, rewşa sedemên tengezerîyê wê, pêşî wê, bi temenê wê ve wê bi tirkîya ve wê girêdayî bin. Di hundûrê wê 40 salê bûhûrî wê, bo ku ew wî şerê qirêj li dijî kurdan bimeşênin wê, bi rêjeyek bêhasab wê deynkirinan ji bankaya dunyeyê û IMF û hwd wê bikin. Di vê çerçoveyê de wê, ev wê tenê wê aliyek bê. Lê aliyê din jî wê, temenê siyêsî û siyêseta ku ew dihê meşandin bê. Wê rengê wê siyêsetê wê, weke aliyekê din ê ku mirov wê, dikarê wê, werênê li ser ziman bê. Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, zihniyeta rejîma tirk a 80 salî ku wê, xwe ji şewyekê metingerkirinê xilasnekirîya wê di temenê wê de bê. Di aslê xwe de wê, ev tengezerîya aborî wê, nişanaka têkçûna metingerîya tirk a li rojhilata navîn jî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, dema ku mirov li wê bihizirê wê mirov wê kifşbikê wê, temenê derxistina tengezerîyê wê, di serî de wê, li tirkîya wê, hebê. Di aslê xwe de rayadarên tirk wê, hebûna tengezerîya aborî bi awayekê din jî ew dikin ku ew ji wê sûdbigirin. Wê çawa wê, sûcên xwe yên ku wan li dijî civakê kirina û ankû pêvajoyên şerên jenosîdê meşandina wê, di bin wê de vêşarî wê bihêlin û wê bi wê ji berçav wê dûrbikin wê, di nava hewldanên wê de bin. Her wusa di vê rengê û awayê de wê, ew armanca wan jî wê, bi wê re wê were dîtin. Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, tengezerî wê, çawa wê bê xistin temenê pêşxistin û domandina rejîmek otorîter û faşîzan de di vê çerçoveyê de ew dikin ku ew bi gotina 'teşebûsa derbeyê' bi nav dikin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Weke aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Yên ku ew weke sedemên tengezerîya sîyesî û ankû tengezerîya aborî tenê amarika û ankû 'trump' dibînin û bi wan dihênina li ser ziman ew, di aslê xwe de ew bi zanebûnê bê û ankû ne bi zanebûnê bê ew sedemên di temenê tengezerîyê de ên ku ew ji zihniyet û sîyeseta tirkîya diqawimin ew ji berçav dûr dikin. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Di tengezerîya aborî a li tirkîya de wê, amarika jî û trump jî wê, ne sedem bin wê encam bin. Di serî de wê, weke aliyekê din wê di serî de mirov wê dikarê wê werênê li ser ziman. Ez ne parastvanê amarika me. Amarika hewceyî bi parastina min jî nîn a. Lê li vir ku ez jî weke ku ew nûha bi awayekê ez xwe li bayê wê anafora propaganda berdim û sedemên wê tenê bi amarika û trump re werênima li ser ziman di serî de ezê bi wê re bikevima şaşîyê de.

Di aslê xwe de sedemên tengezerîyê ku mirov li wan bihizirê mirov dikarê bi wê re wê bibêjê ku wê, ji ya ku ew dihê dîtî û dihê hanîn li ser ziman wê pirr zêdetirî wê kûrtir bin. Wê dema ku mirov wê çendî bi kolê wê zêdetirî wê bigihijê li temen û bi wê re mirov wê bigihijê sedemên tengezerîyê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de ew temen û hebûna tengezerîyê ku ew di aslê xwe de bere jî li tirkîya di aborîya wê de hebû wê, dema ku wê nakokî li ser rewşa kurdan re bê û ankû sîyeseta herêmê a amarika re bê ku ew hatina rojevê di nava wan de wê li ser wê re ew, bo ku ew hevdû bînina li ser xate hevdû wê, tenê wan derxina li ser rû. Ya ku ew bûya di serî de ev a. Ji wê zêdetirî mirov nikarê wê, bi aliyekê din ve jî wê, werênê li ser ziman.

Ev rewşa tengezerîyê ku ew bi çî awayê jî ew were domandin û ankû were dawî li wê hanîn jî wê encamên wê li herêmê wê hebin. Ancama pêşî wê ew bê ku wê sîyeseta statûqûparêz wê demên bûhûrî wê bi zihniyeta wê re wê pêwîstî bi wê hebê ku ew li şûn were hiştin. Di vê çerçoveyê de li gorî aqil û têgineka nû di vê demê de kî dikarê xwe bide dîyarkirin wê ew wê weke yê serkevtî wê xwe bide dîyarkirin. Ankû wê derkeve li pêş. Li vir di çerçoveya tehdîdên rayadarên tirk ên bi gotinên weke "emê li îtîfaqên din bigerihîn" jî wê, di vê demê û di vê dînya pêş me de wê zêdetirî wê, temenê wê, nebê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Dikarê di çerçoveya van gotinan de xwe nêzî rûsya, çînê û hwd bikê. Lê wê, ev jî wê ya ku ew windabikê wê nikaribin bi şûnve werênin. Rûsya ji aliyê çandî ve bi amarika û ewropa re ya. Her çendî ku ew nakokîyên wan ên hegomonîk di nava wan de hebin jî.

Çin jî wê, xwediyê çandaka bûdîst ku ew ti carî naxwezê ku ew pirsgirêkê îslamê hilde li nava xwe û wê bijî bê. Wê têkiliyên xwe dênê. Wê hata ku wê temenê bazirganiyê jî wê, karibê ew ji gelek aliyên ve pêşbixê. Lê ji gelek aliyên çandî ve wê Çîn jî wê xwe dîrbigirê. Wê sînorekê wê dênê li nava xwe têkiliyên xwe yên bi tirkîya. Wê heman tiştê wê rûsya jî wê di çerçoveya têgîn û pêşketina xwe ya çandî re wê bikê. Ev jî wê, weke aliyê ku wê, tirkîya wê, bi dîmenê xwe yê ku ew î ro bi wê heya wê newê herêkirin bê. Ev wê, weke aliyekê pêşî bê ku ew wê bi wê re wê derkeve li pêş bê. Ji aliyê din ve jî wê, dîmenê tirkîya ê roja me ji xwe amarika û ewropa ji nûha diyatîya xwe li hemberî wê hanîna li ser ziman.

Ji aliyekê din ve ji mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku tengezerî di nava amarika tirkîya de çendî ku ew pêşkeve û dirêj bibê wê, bandûra wê li bazirganiya wê ya li ewropa jî wê bibê. Di vê çerçoveyê de wê, her çendî wê, weke ji hevdû cûda wê, li nava amarika û ewropa bileyizê jî wê, ber ku ewropa derfetê dide wê leyistinê wê karibê ew wê bileyizê. Ev jî wê, weke rengêkê sîyeseta wan a ku mirov wê, dikarê di rengê 'polîsê baş' û 'polîsê

nebaş' de wê bixwênê bê. Di vê rengê û awayê de wê, weke aliyekê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Bazirganîya tirkîya wê, heta ku ew dikarê wê li ser lingan bigirê' wê bi welatên ewropî re bê. Ewropa jî wê dibînê. Ber vê yekê wê, ji wê rewşa tengezerîyê ku ew bi amarika re şîrove dikin wê, ji wê bi bandûr bibê. Her çendî ku ew weke sedem dana nîşandin a amarika jî bê û ew ne rast jî bê lê wê, dema ku ew bi wê rengê wê dihênina li ser ziman wê, bêgûman wê, encamên wê di wê çerçoveyê de jî wê hebin.

Di aslê xwe de wê, asta tengezerîyê wê, mirov dikarê wê, bi giştîya rojhilat re wê, werênê li ser ziman. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, asta ku ew dûnya me bi pêşketina xwe ew hatîyê û rejimên herêmê ên rojhilat ku wan rojhilat di wê asta wê ya roja me de bi zorê hiştina wê, hinekê jî wê weke tengezerîya wê bê. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, hêzek wê kifşbikê û jî wê sûdbigirê li ser rengê tengezerîyê re bê û ankû rengên din re bê wê, ya ku ew dihê dîtin wê ji wê û pêde wê ne tiştekê din bê. Wekî din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa tengezerîyê wê, di aslê xwe de wê, bi şerê rejimên herêmê ên li hemberî xalkên rojhilat ve wê girêdayî bê. Ew bêaramiya ku wan hertimî serwer girt li rojhilat ew, nûha tengezerîya wê dijîn. Wekî din sedemên ku ew bi derve dihênina li ser ziman wê, tenê û tenê wê, vala bin.

Di aslê xwe de bi sedemên dervê hanîna li ser ziman wê, nîşanaka wê bê ku ew bi wê rengê û tevî wê hemû rewşa xwe ya sefilane wê, siyeseta xwe ya şer a qirêj bidina domandin. Rengên bi sedemên derve hanîna li ser ziman û reng û şewayên gotinan ên kiu ew bi lêv dikin wê, di vê çerçoveyê de wê vegotinbar bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, dema ku rayadarên tirk tengezerîyê bi amarika û rayadarên wê re weke sedem dihênina li ser ziman ew, di aslê xwe de bi wê re zorê li wan dikin ku ew destûrê ji wan bistênin ku ew karibin şerên xwe yên li rojhilat ên li hemberî xalkên herêmê bistênin ew bi wê mantiqê wê dikin. Di vê rengê û awayê de wê, ev wê, weke aliyekê giring wê xwe bide dîyarkirin bê.

Heta roja me wê, rejimên rojhilat ku ew ti carî ne xwediyê perspektîfek mirovî û civakî û demokratîkî a bo herêmê na wê, çawa wê, xwe bidna domandin wê, bi afirandina hêncetên bi vî rengî ên bi derve re wê, dijminatîya ku ew li ser wan hêncetan re weke hêstan bi komên li dora xwe re diafirênin re ew dikin ku ew temenê xwe û politikayên xwe û şerên xwe yên li herêmê bidina domandin. Rewşa tirkîya a ku ew bi rewşa tengezerîya aborîyê a nava wê re dihê dîtin wê di vê rengê û awayê de bê.

Tengezerîya tirkîya di çerçoveya sedemlêgerînê de mirov bi ti awayê nikarê ji wê şerê wê yê ku ew li dijî civake kurd dimeşênê ji wê cûda werênê li ser ziman. Di aslê xwe de bi isrârî ji berçav dûr kirina vê rastîyê di vê demê de û ankû ji hinek dordoran bi awayekê fihêtokî hanîna li ser ziman wê, weke şewayekê sernûxûmandinê bê. Di serî de wê, di vê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, dîroka rejîma tirk wê çendî ku wê, weke dîroka şer bê wê, bi wê re wê weke dîroka bi tengezerî jîyankirinê jî bê. Wê dema ku wê, piştî di destpêka sale 2005an de ku wê sê-sifir wê ji pereyên tirkîya wê werina avêtin û wê li şûnê wê li şûna 'TL' wê 'YTL' wê werina pêşxistin wê, ji wê demê û pê de wê politikayên ku ew hatina meşandin wê, ne ji wê cûdatir bin. Mejiyê ku ew berî wê avêtina sê-sifir'an ku ew lenedipirsî wê, piştî wê tengezerîyê re wê, çawa wê karibê bibê xwediyê sekneka rast û dûrûst? Hê hingê wê dema ku ew sê-sifir ku ew hatina avêtin ku ew sedemên wê rewşa 'enflesyon', 'develesyon' û hwd ku ew jîyankirina ku ew fahmnekirina wê piştî wê bi heman zihniyet û mantiqê wê temenê tengezerîyên piştî wê

wê bi xwe re wê biafirênê. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, sedemên tengezerîyê wê, ne amarika û ankû trump bin. Wê ew sîyeset bê.

Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, ev rewş wê weke rewşeka ku wê bi temenê xwe re wê, bi tirkîya û sîyeseta wê ve wê girêdayî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Her wusa sîyesta aborîyê wê, bi ya sîyesî ve wê girêdayî bê. Wê bi hevdu re wê kifşkirina wan a ji hevdu û li hevdu wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji aliyê politikayên aborîyî ên civakî, çandiniyê û hemû beşên din ên afirandina di jîyanê de ku mirov li wan binerê wê, di vê çerçoveyê de wê, bi heman xirabiyê wê kifşbikê. Mînaq wê, rewşa aborîya herêmên bakûrê kurdistanê wê bi tememî wê were tûnakirin. Wê, civake kurd wê weke girseyeka kola ku ew çawa bi xwe ve ew dihê girêdan û dayîn jîyankirin wê, bê hiştin. Ardên wê yên çandiniyê wê, ji sadî nêzî 50 wê, bê mayinkirin ku ew newê çandin. Yên din jî wê, weke ardên ku ew li wan oparasyonên leşkerî dihên kirin bê. Di vê çerçoveyê de wê aborîya herêmê wê were tûnakirin.

Ji aliyê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, civake kurd û wê bi wê re wê ya tirk jî wê, weke civakeke ku ew ji hilberînê hatî dûrkirin wê li holê wê bê hiştin. Wê hertimî wê li ser esasê kirîna ji derve ku ew dijî wê bê hiştin. Di vê çerçoveyê de civake ku ew ne hilberînê û ew hertimî li ser esasê kirînê bijî wê çendî û çiqasî wê karibê xwe li ser lingan bigirê û bijî? Di vê rengê û awayê de wê, di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, rewşa jîyane aborî û ankû pergale wê, bi tememî wê li herêmê wê were tûnakirin. Aliyên ku ew hatîna pêşxistin û ankû ew dihên afirandin ên bi sînor jî wê, di xizmeta aborîya şer de bin. Di vê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman. Rewşa pêşasaziye û ankû industriyalîzmê wê, di vê çerçoveyê de wê, weke rewşeka girêdayî bi derve ku ew hatî pêşxistin bê. Di vê çerçoveyê de wê, civak wê, ji wê rastîya civake industriyalî dûr wê xwediyê rewş û jîyane xwe ya ku ew dijî bê.

Di vê çerçoveyê de li şûna ku wê bi sedemên derve wê tengezerî û temenê wê werê hanîn li ser ziman wê, bi politika û rewşên rejimê ên hundûr ve wê mirov divê ku wê, werênê li ser ziman. Bi derve hanîna li ser ziman û ankû bi amarika û ankû trump re hanîna li ser ziman wê tenê û tenê weke rewşna xapandinê bin. Ji wê, ne bûhûrê. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Dema ku bi wê zihniyetê û wan politikayan bê ku wê, weke ku T. Erdogan dibêjê ku wê, li 'tifaqên nû bigerihîn' jî ku ew li kê û kûderê li tifaqên nû bigerihîn û bibînin ku ew xwediyê heman sîyesetê û zihniyetê bin wê, xwe ji wan ancamên weke ya roja me bi heman şewayê û ankû bi şewayna din ku wê rû bidin wê xilas nekin. Ber ku sedem di hundûr de ya. Sedem ne derve ya. Derve wê, tenê wê weke lingekê xwe bi wê pêşxistinê bê. Ji wê derbas nebê. Ya hundûr wê temen bê. Ku ew temen xirabûyî bê wê, ancamên ku ew ji derve werin jî wê, yan baş wan bidest nexê û ankû wê nikaribê wan bikarbênê.

. Di vê navberê de jî wê **Fatura wê, weke ku berê bûya wê li kedkaran bê birrîn.** Heta roja me wê, hertimî wê ew bibê. Rejim wê, fatûraya şer û serifandinên xwe wê li kedkaran bibirre. Bi zêdekirina bihayê tiştan wê, ew were kirin. Di vê dema ku bahse tengezerîya li tirkîya aborî dihê kirin wê, gotinên weke 'wê, fatûraya wê li kedkaran wê were birrîn' jî wê, werina ser ziman. Ev rast a. Hertimî wê, di demên berê de wê, bibê. Tenê ku mirov dîroka a 40 salên dawiyê bi şerê wê li dijî civake kurd ku ew dimeşên re lêbikolê mirov wê, bi wê re wê, bibîne ku wê, hertimî wê ev wê were kirin bê. Di vê çerçoveyê de wê,

mirov wê, kifşbikê. Lawaziya tevger û bêrêxistinîya rêxistinên kedkaran jî wê temenê bi awayekê dide rejimê.

Di aslê xwe de wê, dîroka rejimê ku mirov wê, hilde li dest wê, vê yekê wê, weke aliyekê giring wê, kifşbikê. Di her demê de wê, bihakirina tiştan wê, were kirin. Bi wê re wê, rewşa windakirina hêja û ankû degerê xwe a pereyan jî wê, were çêkirin. Di vê çerçoveyê de wê, tenê wê rewşa windakirina degerê a pereyan ku em tenê bi rewşa wê ya li hemberê 'dolarê amarika' re wê werênê li ser ziman wê, ne rast bê. Ev wê, tenê wê weke encamaka ku wê, temenê wê berê bi politikayên rejimê ên weke zamkirinê û hwd ku wê, hatibê çêkirin bê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê binerê ku wê, dema ku wê, dema weke destpêka tengezerîya aborî a nava amarika û tirkîya ku wê hilde li dest wê, dolarek wê bihayê wê li dora çarûnîv TL'ê tirkîya bê. Dema ku wê, sê-sifir wê ji pereyên tirk wê werê avêtin wê dolarek wê bi TL'ê yekê bê. Lê bi demê re wê di hundûrê çend salan de wê, bi zamkirin û ankû bihakirina tiştan re wê, hin bi hin wê, ew bêdegerkirina TL'ê wê bi politikayên kirîn û firotinê wê werina çêkirin. Ji wê demê û heta roja me wê, ji wê dema ku wê sê-sifir wê werina avêtin ku wê dolarek bi 1 TL'ê bê wê, bi demê re wê, di hundûrê çend salên dawî ên ku wê werina heta roja me de wê, dolarek wê bê çarûnîv TL'ê. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa leyistina li ser biha û windakirina nîrxê û ankû degerê re wê, bi demê re wê, hin bi hin wê, were heta roja me.

Di vê demê de wê, dema ku wê, di demek kin de wê, bi carekê wê dolarek wê çend TL'ê wê derkeve jî wê, ev wê, bi politikayên demê ên rejimê ve wê girêdayî bê. Di vê çerçoveyê de wê, di vê demê de wan nîqaşên ku ew weke ku hemû tişt di vê demê de bi carekê bûya di encama tengezerîya bi amarika re jî wê, tenê wê weke aliyekê ku wê ser van aliyên bide nûxûmandinê bê. Ji vê aliyê ve wê, dema ku mirov wê li wê binerê wê, di serî de wê weke aliyekê giring wê xwe bide dîyarîkirin bê.

Di aslê xwe de wê, bi demê re wê windakirina qiymetê pereyê wê, bi destê rejimê wê were çêkirin. Wê weke baqa ku ew xwe di nava avagerm de rehet dibêrdê û hin dipijê wê li gel were kirin. Wê bi wê rengê wê, ev rastî wê, newîna hiştin ku ew li wan were lêpîrsîn. Di vê çerçoveyê de wê, politikayek wê di nava jîyane mirov de wê were meşandin. Her wusa wê, bi demê re jî wê, ew şerê ku rejima tirk bi civake kurd re dimeşênê wê, mesrefên wê bêt ku ew werina lêpîrsîn wê, werina kirin. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê bahse wan mesrefên şer wê werina kirin wê, tenê bi deynkirina pereyan re wê were lêpîrsîn. Lê bi wê re ew kêmbûna degerê pereyê û li hemberî TL'ê ji yekê derketina dolarekê li çarûnîvê jî wê, di wê demê de wê were û bibê. Nûha ku mirov di vê çerçoveyê de binerê wê, ew dema ku wê di wê de wê sê-sifir wê ji TL'ê wê were derxistin wê, hin bi hin wê, bi ber wê demê ve wê, çûyin bibê. Nûha dem dihat wê demê. Dewesiyoneka ku ew bi demek hinek dirêj re hatî pêşxistin re wê, ew wê were kirin.

Di vê pêvajoyê de tengezerîya ku ew weke tengezerîya aborî bi qiymet windakirina pere re rûda wê, weke tengezerîyeka dema nû a rejima dema nû a şer bê. Di vê çerçoveyê de wê, ev tengezerî wê, weke tengezerîyeka ku wê ku wê encama politikayên rejimê bê. Her çendê ku wê, weke sedema wê amarika û ankû trump wê bê dayîn nîşandin jî wê, di aslê xwe de wê ev wê ne rast bê. Lê bi vê tengezerîyê re wê tiştekê din jî wê, di vê demê de wê were dîtin. Ew jî wê ew bê ku wê, ev rejima dema nû a Erdogan wê weke yên berî xwe wê, rejimên şer ên ku ew bi tengezerîyan rejimê bi rêve dibin bin. Di vê çerçoveyê de wê, rejim wê weke rejimên ku ew bi tengezerîyê dihên bi rêvebirin û rêveberî jî wê weke rêveberîyên ku ew bi wê tengezerîyê re weke rêveberîyên ku ew tengezerîyê

rêvedibin û bi wê rêveberî ku ew tengezerîyê bi rêve dibin bi wê ew rejimê li ser serê civakê dikin ku ew serdest bikin û birêvebibin. Ji vê tengezerîya dawî encam ku wê rejima tirk wê derxê wê weke ku wê ew wê were dîtin wê ne encamaka rast bê. Wê encamaka ku wê çawa wê civakê wê, bi zêdetirî wê hinekî din wê xizan bikê û bi wê zêdetirî bikê bin kontrola xwe de ku ew karibê politikayên şer bide domandin bê. Di vê çerçoveyê de wê, tengezerîyê weke tengezerîyeka terbiyakirina bi wê a civakê jî li wê dinerê û bikardihênê. Di vê çerçoveyê de ya ku ew bi zêdeyî ji aliyê sazi û rêxistinên sîvîl û ên kedkaran ve nayê dîtin jî wê, ew bê ku ew wê nabînin ku ew çawa bi wê tengezerîyê dihên bindestkirin, kontrolkirin û rêvebirin bê.

Di aslê xwe de wê, ev wê, weke aliyekê giring wê ew wê bi vê rengê wê xwe bide dîyarkirin bê. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wê, dolar wê derkeve ser 8 TL 'yê re wê, piştê wê, bi hin pereyên reş ku ew li ser qatarê re hatina herikandin li nava aborîya tirkîya û weke ku ew hatina sipîkirin re ku ew cardin wê firotina dolarekê wê bikişênina li 6 TL 'yê wê di vê çerçoveyê de wê bi wê rengê wê bi politikayê wê were kirin bê.

Di aslê xwe de ev alî wê, weke aliyê ku mirov wan dikarê bi teybetî wan werênê li ser ziman bê. Lê li vir wê, ev wê weke aliyê ku wê, rengê wê aborîya şer û şewayên wê yên xwe bi rêxistinkirinê jî wê bide dîyarkirin bê. Ev alî wê, weke aliyê ku mirov dikarê werênê li ser ziman. Wê ev tengezerî wê, weke pêl bi pêl wê werin û bibin. Dem bi dem wê weke ku ew tengezerî dawîlêhat wê bibin. Piştê wê cardin wê di reng û şewayna din wê bidina dîyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, bi şewayekê wê bide dîyarkirin. Mînaq wê, piştî vê tengezerîya dawî a ku ew rûda û hinek pere li ser qatarê re hatina sipîkirin û li wê hatina herikandin wê, piştê wê, xwe bide dîyarkirin. Wê ev weke şewayekê temen û demê tengezerîyê dirêjkirin û serdestkirina wê ya li jîyane mirov û civakê û bi wê birêvebirina wan jî bê. Yanî wê, hertimî wê, ew tengezerî wê hebê û wê her demê wê bi reng û şewayekê wê xwe bide dîyarkirin. Ev wê, aliyekê wê bê. Ber çî wê bi wê rengê bê? Ber ku rejim pêvajoyek şer weke ku ew li hemberî civake kurd û hwd dimeşênê ew xwe di nava şer de dibînê û ew wê çawa wê rewşê bide domandin ew, di wê çerçoveyê de dihezirê. Di vê çerçoveyê de ev rewşên tengezerîyê wê, weke rewş û aliyê ku ew şer jî bi wan temenê wê dihê demdirêjtirkirin jî bê.

Hilbijartinên 31ê adara 2019'an wê pêvajoyek nû bide destpêkirin

Her hilbijartinên ku ew li kurdistanê û tirkîya bûna wê rejîma tirk wê bixwezê ku ew bi partîyên xwe re wê ji xwe re wê bide qizincîkirin. BI teybetî wê, hilbijartinên ku wê ji salên 2000an û de wê bûbûn wê xosletekê wan ên din yê teybet wê hebê. Ew jî wê, ew bê ku wê çawa wê bi wan re wê temenê sîyeseta înkara hebûna civake kurd wê bi wê bidina domandin wê û wê çawa wê bikina xizmeta wê de wê, bi teybetî wê li ser wê bisekin in. Ber vê yekê wê, her hilbijartinên ji wê demê û pê de wê, weke hilbijartinna ku wê çawa wê bi wê re wê, vîna kurdan bişikênin bin. Bi teybetî jî wê, ji nava kurdan wê kesên weke 'axa' û ankû kesên ku ew hatina xapandin û an jî hatina kirin weke sînor wê, bi awayekê teybet wê, li hemberî vîna gelê kurd wê werina bikarhanîn. Her sê beşên ku ew bi teybetî wê, werina parastin wê, weke beşna ku wê, çawa wê bi wan derbeyê li civakê bixin bin. Piştî ku T. Erdogan û rejîma wê dawî li pêvajoya çareseriyê hanî wê, tenê wê gotinekê wê bikarbênin. Ew jî wê, ew bê û wê bêjin ku 'wê ji wê demê û pê de wê tenê mihatabê me wê, aşîrên herêmê bin.' Yanî wê aşîrên kurd bin. Wê çawa wê ew wê rewşa wan ya aşîrîyê wê li hemberî civake kurd wê bikarbênin wê bi teybetî wê li ser wê bisekinin.

Piştî wê re wê, bvi teybetî wê, ew wê rewşê wê bidina domandin. Di pêvajoya hilbijartinên 31 adara 2019an de wê, dema ku wê, rejîma tirk wê di çerçoveya şerê xwe yê jenosîdkirina civake kurd de ku wê bixwezê rewşekê wê biafirênê wê, dîsa wê rewşa aşîr û axayên kurd wê werênê li rojevê. Wê dema ku wê, bi kesên ku ew derve hanîna û bi wan qaşo deng dana avêtin li sandoqan li bajarên kurdan ên weke şernaxê wê, di çapamenîya xwe de wê bêjin ku me, bi aşîrên herêmê re levkiriya û piştî wê ev encam hatiya derxistin li holê. Di aslê xwe de wê, ev ne rast bê. Wê ew wê dema ku ew rewşê

dihênina li ser ziman bi wê, dixwezin ku ew ser tişteke din ji binûxûmênin. Ew jî wê ew bê ku wê, çawa wê ser wê rewşa rûxandina şîrnaxê û piştî wê rûxandina şîrnaxê ku ew gelheyê herêmê ji wê hatiya goçberkirin wê ser wê binûxûmênin wê bo wê bvikarbênin. Wekî din ji rejimê herî hindikê tenê yên ku ew dihên zanîn weke leşker û polisiyên xwe wê, ser 3 milyonan re wê mirov bicibbikê. Wê wan jî wê, di hîlbijartinan de wê, dengên wan wê, bide bikarhanîn û wê, wan dangan wê weke dengên ku ew ji herêmê û ankû 'dengên ji xalkên herêmê' wê di çapameniyê de wê, werênê li ser ziman. Ev jî wê, weke rewşeke manipulasyona her hîlbijartinên ku wê werina kirin bê.

Di vê demê de wê, ev rewş wê, zêdetirî wê were dîtîn. Di aslê xwe de wê, di vê rewşê de wê, mirov dikarê werênê li ser ziman ku wê, ji wê zêdetirî wê, kesên ku ew bi girseyî li herêmê dihên hanîn wê, bi wan wê deng bikin ku ew bistênin. Wê ew wê jî weke dengên ji xalkên herêmê wê bidina nîşandin. Di rewşa hîlbijartinên 31ê adara 2019an de ku wê li şîrnaxê, sêrtê, musê, bedlisê, agirî, şemdinliyê û gelek deverên din ku mirov dibînê wê ji wê û pê de wê ne tişteke din bê. Lê di wê çerçoveyê de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê ji aliyekê din ve jî wê, giring bê. Wê dema ku wê, bi karyuman wê hemû şaradariyên herêmên kurdan wê dest dênina li ser wan wê, kurd wê, di wê demê de wê, sîyeseta rejima karyuman wê, bi wê re wê, mahkumkirin. Ber vê yekê ya ku wê, bi awayekê lezûbez wê çawa we rewşê wê, bi awayekê din wê bidina nîşandin û wê ser wê, binûxûmênin wê, kevîna nava hewldanên wê de. Di vê çerçoveyê de wê, hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê, di rengê rafarandûmenekê de wê, werina kirin.

Wê, di wê çerçoveyê de wê, ew wê zihniyeta karyuman wê bi rejima wê re wê li herêmê bidina hiştin wê, weke hewldana wê bê. Lê kurdan weke bersîveka dîrokî dana wê. Wê, hemû şaradariyên xwe wê, dîsa wê bistênin. Ji aliyê din jî wê, bi sextekarî û hîleyan hewldana di dest de girtina bajarên weke betlis, muş û şîrnaxê wê, weke hewldanaka di wê çerçoveyê de bê. Aliyekê din jî wê hebê. BI teybetî wê, li ser leşkeriyê re wê, dîzaynek wê were kirin. Bi teybetî herêmên ku ew dikevîna bersînor de wê çawa wê, bidest bixin wê, di nava hewldana wê de bin. Hewldana di dest de girtina van herêmên bakûrê kurdistanê ên bersînor, wê bişibihê rewşa berî pêvajoya hîlbijartinê şaradariyan ên sale 2014'an ku wê, çawa wê herêmên weke serêkahnîyê ên rehayê wê bi hîleyan di dest de bigirin bê. Piştî wê demê û hîlbijartinê re wê, hêrîşên DAÎŞê wê li rojavayê kurdistanê wê bi destê rejima tirk wê werina pêşxistin û wê ev herêmên ber sînor ên weke serêkaniyê, xatayê, kilisê û hwd wê, weke herêmên ku wê ji wan ew şerê jenosîdkirina civakê werina meşandin bê. Nûha em li sînorê başûrê kurdistanê ku rejima tirk wê di çerçoveya mantiqê 'herêmek tampon' de ku ew di dest de bihêlê. Em bi wê re rastî rewşek bi wê rengê dihên. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev rewş wê, weke rewşek teybet a ku mirov wê, dikarê bi teybetî wê, werênê li ser ziman bê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa sînorê di nava bakûr û başûrê kurdistanê de ku ew dixwezin wan herêman di dest de bigirin û zêde bileşkerbikin wê, di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din ê ku mirov dikarê balê bikişênê li ser wê bê. Ji aliyekê din ve jî wê, rewşa hewldana di dest de girtina xate sînorê başûrê kurdistanê û bakûrê kurdistanê mirov wê, dikarê bişibihênê wê hêrîşê ku kurd weke 'hêrîşê şermê' jî binav dikin û di nava sînorê bakûrê kurdistanê û rojavayê kurdistanê de hafî lêkirin jî. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê weke rewşek teybet di wê rengê û awayê de wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, dema ku mirov wê, rewşa hewldana di dest girtina xate sînora dinava başûr û bakûr de ku ew di dest de bigirin wê, weke rewşa amadekarîyeka pêvajoyek şerê rejimê a di demên pêş de ku ew li hemberî civake kurd ew dixwezê birêvebibê jî wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, wê ev wê, weke aliyekê din ê teybet wê, di encama encamên hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê, were dîtin û kifşkirin bê. Bi gotineka din wê, ew rewşa li ser xate başûr û bakûr wê, weke rewşeka ku mirov dikarê wê bi zihniyeta kayyuman a bi armanca jenosîdkirina civakê jî wê, werênê li ser ziman bê.

Ji aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa hilbijartinên 31ê adara 2019an wê, bi wê re wê, rewşeka teybet a rêxistîniya kurdan bi wê re wê were dîtin wê xwe bide dîyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, rewşa kurdan wê were dîtin ku wê, rewşa civakî a civake kurd wê, politizebûyîna wê, zêdetirî wê xwe bide dîyarkirin. Her çendî ku wê girseya civake kurd a ku ew di hilbijaertînê de deng bikardihênê wê, li dora jî sadê 20 giştîyê jî di çerçoveya giştîya tirkîya û bakûrê kurdistanê de lê wê, karibê ancamen giştî ên hilbijartinê bide dîyarkirin bê. Di rewşa hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê, ev rewş wê, weke rewşek teybet wê, xwe bide dîyarkirin. Kurdan bi dirîşman li kurdistanê rejima kayyuman ji holê rabike û li bajarên tirkîya ancamê bide dîyarkirin de jî wê, di wê çerçoveyê de wê, ew wê bikê. Di vê çerçoveyê de wê, li bajarên bakûrê kurdistanê wê pîrranîya kayyumên rejimê wê werina mahkumkirin bi rejima wan re û wê werina qawitandin. Li bajarên tirkîya ên din jî wê, kurd wê namzetên xwe wê dernexin wê, piştgiriyê wê bidina CHP ku ew biserkeve û bi wê AKPê bişûnvebidina xistin. Di wê siyaset û stretejiya xwe de jî wê, siyaset a kurd wê serkeve. Di aslê xwe de wê, ev rewş wê, weke rewşeka dîrokî bê. Ev rewş wê karibê bide nîşandin ku wê, girseke rêxistinkirî û bizane wê çawa wê karibê ancaman wê ew bixwe wê bide dîyarkirin bê. Bo ku ser wê rewşê bidina nûxûmandin û girtin wê, rayadarê rejimê wê rewşa bajarên kurdan ku wan bi leşkerî ancamen wan weke xwe xistina ku wan derxin wê derxina li pêş. Wê bi wê re wê, bîna li ser ziman ku 'HDPê dengê xwe winda kirina.' 'HDPê dengên ku ji wê çûna wê AKPê wê hilde.' Yan jî wê bêjin ku 'kurdan, dengên xwe dana AKPê' û hwd. Lê wê di aslê xwe de wê, di awayekê rast de wê, ti wateya wan gotinan wê di rastiyê de wê tûna bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, Kurdan wê, dema ku wê, namzetên xwe wê li bajarên weke Stembûl, Anqara û hwd wê dernexin û wê girseyên xwe wê berê wan bidina partîyan wê, di wê çerçoveyê de wê, rewşa dengdayînê û ancamen wê bidina dîyarkirin. Di wê çerçoveyê de wê, ev wê weke encamaka dîrokî a hilbijartinêmn 31ê adara 2019'an bê. Di dewama wê de mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, weke ku wê rojnemeya firansi 'le monde' jî wê werênê li ser ziman ku wê rewşa rejima AKP-MHP a şer wê, bi wê re 'wê tîkçûneka dîrokî wê bixwûn' û bi wan bidina jîyankirin. Bêgûman wê encamên hilbijartinên 31ê adara 2019an wê dîrokî bin. Wê, di wê rengê û awayê de wê, di wê hilbijartinê de wê kurd, wê weke aktorê giring û pêşî bin û wê ew wê bi rewşa xwe re wê, encamên siyaset a giştî a tirkîya û bakûrê kurdistanê wê bidina dîyarkirin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, xwediyê rewşek teybet bin.

Di wê rengê siyaset a hilbijartinê a kurdan de wê, rejima şer a tirk ku wê AKP-MHP wê, avabikin wê derbeyek mazin a dîrokî wê bixê. Wê, di wê ancamen de wê, rewşek nû wê derkeve li holê. Ev rewşa ku ew derket li holê wê, nûha wê herkesek wê li ser wê re wê rengê siyaset a wê jî nû ve wê bide dîyarkirin. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê,

werênê li ser ziman ku wê, rewşa siyesî wê, gûharînê wê bi wê rewşê re wê bixwe re wê bînê. Lê em wê jî wê werênina li ser ziman û bêjin ku wê, siyeseta kurd wê, di wê çerçoveyê de wê, kifşkar bê. Di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din jî wê, ew wê xwe bi rewşa hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê xwe bide diyarkirin wê ew bê ku wê, rewşa pirsgerêka kurd wê, zêdetirî wê, xwe bide diyarkirin. Wê derkeve li pêş. Wê rewşa siyesî a kifşkar ku wê kurd wê, derxistina li holê wê, temenê wê biafirênê. Ber wê rewşa siyesî a kurd a kifşkar a ku wê, T. Erdogan wê, bêjê ku 'kurdan, vîna xwe nekirina rewşa bazariyê de.' Ber ku vîneka kurdî a ku ew dikarê bazariyê bikê û bazariyê dike ew derketa li holê. Wê, di wê çerçoveyê de wê, gotinên ku wê, ji devê rayadarên AKPê û MHPyî jî wê, derkevin û wê weke ku wan deng ji kurdan girtin û wê qaşo wê 'spasiya kurdan bikin' jî wê, hinekî wê, weke rewşeka sernûxûmandinê a bi wê nûqtê û aliyê ve wê girêdayî bê. Wê çawa wê, ew wê, nûqtê û rewşê manipulabikin wê ber wê yekê ew wê, wan gotinan wê bikarbênin.

Di aslê xwe de wê, di rewşa siyesî a ku wê di encama hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê derkeve li holê wê, di wê çerçoveyê de wê, weke rewşeka ku wê, gavekê wê, rewşa rejima şer a tirk wê bi şûn ve wê, gavekê bide xistin, wê rewşa kurdan û pirsgerêka kurd wê gavekê wê derxê li pêş û wê bi wê re wê, rengê wê biawayekê din ê vekirî wê bide diyarkirin bê. Ber vê yekê ya ku wê, herêmên ser xata nava sînorê başûr û bakûrê kurdistanê de wê, bixwezin ku ew biisrarî di dest de bigirin. Ev rewş wê, weke rewşek dorpêçkirinê a ji wê rewşa siyesî ku ew derketî li holê jî bê. Wê bixwezin ku ew di wê çerçoveyê de wê têkiliya başên kurdistanê ji hevdû qûtbikin. Wê bi wê rengê û rewşê ve wê girêdayî bê.

Di aslê xwe de wê, rewşa xate nava sînorê başûr û bakûr wê di wê çerçoveyê de wê, çendî ku wê weke rewşeka ku wê, bi xwezin ku ew têkiliya başûr û bakûr ji hevdû bibirin jî bê lê wê, bi wê re wê, nîşanaka planên din ên şer ku wê ji wan herêman wê çawa wê, bidina pêşxistin. Rojekê piştî hilbijartinan di roja 1ê nîsana 2019an de topbaranên artîşa tirk ên li gundên bajarê başûrê kurdistanê ê weke yê Zaxo ên weke 'çêranîşê' ku wê bikin jî wê, di aslê xwe de wê, ew wê vê rewşê wê piştrast bikin bin. BI wê re wê, bi awayekê pirr zêde wê, bombardimanan wê li dijî qandilê wê, di wê demê de wê rêjeya wê zêdetir bikin. Ev jî wê, weke rewşeka ku mirov di wê çerçoveyê de wê, dikarê wê werênê li ser ziman bê. Di vê rengê û awayekê de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê rewşa bakûrê kurdistanê wê, rewşa wê ya siyesî jî wê, di wê demê de wê, zêdetirî wê derkeve li pêş.

Li vir di aslê xwe de wê, rewşa hilbijartinên 31ê adara 2019an wê, gelek rewşên siyesî ên teybet wê rengê wan bide diyarkirin. Rengê siyeseta şer a rejima tirk ku wê çendî wê di wê hilbijartinê de wê, bi ancama wê re wê derbe bixê jî wê, bide diyarkirin. Wê bi rengê wê re wê bide diyarkirin ku wê, weke konseptek şer a giştî ku wê, ji rojavayê kurdistanê wê bê herikandin li bakûrê kurdistanê wê rengê wê bide diyarkirin. Wê, piştî hilbijartinên şaradariyêmn 2014an de ku wê kurd wê, bajar û bajarokên xwe wê bidest bixin û wê rejima tirk wê bi kayyuman wê ji destê wan bigirê wê, vê rengê siyeseta wê ya ku ew di encama siyeseta inkara statûya kurd de ku ew hatiya pêşxistin jî wê, ew bi wê re wê hem wê were dîtîn û hem jî wê were mahkumkirin. Di vê çerçoveyê de wê, hilbijartinên 31 adara 2019an wê, weke hilbijartineka ancamî ku wê, piştî ya sale 2014an ku wê were kirin jî bê. Wê, di wê çerçoveyê de wê, weke hilbijartineka ku wê, li hemberî şerê rejimê ê li hemberî encamên hilbijaertina sale 2014an ku wê dabûbû destpêkirin wê,

li diji wê jî wê weke encamakê bê. Wê çawa wê, piştî hîlbijartinên parlamenê ê 7ê haziranê ku wê rejima AKP û tirk wê şer li diji encamên wê û civake kurd wê bide destpêkirin wê, di vê çerçoveyê de wê, encamên wê hîlbijartinê jî wê piştî encamên şaradariyê ên sale 2014'an jî ku wê dabûbû destpêkirin jî bê. Lê wê di wê de wê bi sernekeve. Di wê çerçoveyê de wê, di çerçoveya şerê rejimê ê li diji giştîya civake kurd bi hewldanên wê yên weke li diji rojava û bakûrê kurdistanê û kayyumên wê re wê, ev encam wê werina xwandin. Divê ku mirov bi wan re bixwênê. Di aslê xwe de wê, piştî hêrişên rejima tirk li rojava û loi bajarên bakûrê kurdistanê ên weke cizirabota, nisêbin, hezex, geve, sûr, farqin, silopî, şirnax û hwd ku wê wan birûxênin wê, weke bersîveka gelê kurd a piştî wan a jî rejimê û siyaseta wê ya înkare re jî bê. Di vê çerçoveyê de jî wê mirov dikare wê, bixwênê. Ji aliyekê din jî ve em, dema ku rewşa şerê rejimê ê li diji giştîya civake kurd bi mantiqê wê re wê baş fahm nekin emê, nikaribin van encaman baş bixwênin. Wekî din em dema ku rewşa rûxandina bajarên kurdan ên ji aliyê rejima tirk ve ku wê di sale 2015an de wê bikê wê, baş nexwênin emê nikaribin wê baş bibînin û bixwênin. Ev rewş hemû wê, di dewama hevdû de wê, werina dîtin û bi hevdû re ew divê ku mirov bixwênê.

Wekî din jî em divê ku wê jî wê werênina li ser ziman ku wê, dema ku wê, rewşa hîlbijartinên 31ê adara 2019an ku em li wê dinerin em weke bersîveka civake kurd ji wê rûxandina wê ya bajarên kurd jî wê dibînin. Ji aliyê din ve jî wê siyaseta wê ya kayyuman û bi navê konsepta 'rewşa tsebûsa derbeyê' û hwd ku wê li ser wê re wê bixwezînin ku ew civakê li gorî xwe dîzaynbikin wê, jî wê re jî wê bersîvekê bê. Di vê çerçoveyê de wê, di encama wê rewşa konsepta şer a bi navê 'tesebûsa derbeyê' a ku ew di 15 temûze de hatî pêşxistin wê, bi wê re wê çawa wê bi rewşa rejima kayyuman wê civak li gorî xwe wê dîzaynbikirin. Di wê çerçoveyê de wê, kurd wê, bi wê redkirina rejima kayyuman re wê, ew wê rejima Erdogan a bi piştî konsepta şer a bi navê 'tesebûsa derbeyê' ku wê pêşbixê jî bê. Encamên hîlbijartinên şaradariyê divê ku mirov bi encamên hîlbijaertina 24 haziranê re wê bixwênê. Di wê demê de jî wê, rejima Erdogan wê, li giştîya tirkiya wê çendî ku wê, dengê mazin bigirê jî lê wê li giştîya bakûrê kurdistanê wê vajî wê deng wê negirê. Wê Ev herdu hîlbijartin wê biv hevdû re wê bina rewşna ku wê rewşa kurd û tirkan wê di çerçoveya bakûrê kurdistanê û tirkiya de wê ji hevdû wê bivqatênê bê. Wê di rewşa hîlbijartinê gûharina destûrê de jî wê, ew desdûra Erdogan wê çendî ku wê li giştîya tirkiya wê dengê bilind wê bigirê wê li giştîya bakûrê kurdistanê wê vajî wê, were redkirin. Di wê çerçoveyê de wê, encamên hîlbijartinên 31 adara 2019an wê, di aslê xwe de wê, weke encamna girîng û dîrokî bin.

Dema ku em rewşa hîlbijartinên şaradariyê 31ê adara 2019an ji van hîlbijaertinên berê û encamên wan ên bi vê rengê dîr şîrovebikê mirov wê, dikaribê wan baş bixwênê û fahmbikê. Di serî de wê, mirov dikare wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, ne destûra Erdogan wê li bajarên kurdan wê deng wê bigirin û wê derbasbibê û ne jî wê, hîlbijaertinên serokkomariyê ên piştî wê re wê, ew li bajarên kurdan wê heman dengan wê bigirê. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewş wê weke rewşna ku em bi encamên hîlbijartinên 31ê adara 2019an re wan hilde li dest û bixwênê bê. Em nikarin hîlbijartinên 31ê adara 2019an ji bê wan hîlbijartinên berî wan baş fahmbikê. Di vê çerçoveyê de weke rewşek siyasetî û civakî a giştî û bi dîrokî mirov wê divê ku wê bi rastîya herêmê civaka herêmê re wê hilde li dest û wê fahmbikê.

Hilbijartinên 31ê adarê û çerçoveya plansazîya giştî a rejima Erdogan a şer li ser wê re hizirkirî û kirî di mejiyê xwe de.

Dema ku mirov bahse hilbijartinên 31ê adara 2019an bikê wê, bi wê re wê, gelek rewşên ku mirov divê ku wan kifşnbikê û werênê ser ziman wê bibênê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku wê hilbijartinên 31ê adara 2019an wê bo partîya AKPê û desthilatdarîya wê ya 17 salan ku wê kirîya wê weke têkçûnek mazin û dîrokî bê. Piştî salên 2000an wê, AKP wê, bi armanca ku ew tevgera maf û azadiya kurd ew bi tefisênê û bişikênê wê, bi wê armancê wê were pêşxistin û bê kirin desthilatdar. Di dewama wê de wê, di hundûrê wê, 17 sal desthilatdarîya wê de wê, komkujiyên mazin li başûrê kurdistanê, rojavayê kurdistanê û li bakûrê kurdistanê wê binê serê kurdan. Wê bvi dehan komkujiyên weke 'komkujîya roboskî' ku ew bû xêveka dîrokî di mejiyê kurdan de wê di dema wê de wê werina kirin. Wê AKP wê, komên tundrew wê di bin navê DAÎŞê de wê berhevbişkê û wê bide hêrişkirin li ser rojavayê kurdistanê. Komkujiyên weke ku wê bi destê wê rêxistina kujar wê, werina kirin wê, bina malê dîrokê. Wekî din wê, di dema wê AKP û desthilatdarîya wê de wê, weke ku em di salên 2015an de bibînên wê bajarên bakûrê kurdistanê wê, bi hêrişan wê bi rûxênin bi serê wan de. Her wusa rewşa Cizîrabota, Nisêbîn, hezex, gever, sûr, farqin, licê, şirnax û gelek deverên din ên weke wan wê, di wê çerçoveyê de mirov dikarê bi navbikê û werênê li ser ziman.

Hê jî ew li rojavayê kurdistanê wê, herêmen rojavayê kurdistanê ên weke babê, cerablus, marê, Afrîn û hwd wê, di dema wê de wê, werina dagirkirin û wê li wan wê komkujiyên mazin wê werina hanîn li serê kurdan. Komkujiyên dîrokî û mazin ku em dikarin weke komkujîya helebçê bi navbikin li kobanê, Şengalê û gelek deverên din wê, bi destê wê werina hanên li serê kurdan. Her wusa wê, di dewama wê de wê, li bakûrê kurdistanê wê, her roj wê bvisadan kurd û kurdistanî wê, werina girtin û bîn avêtin li zindanan. Di dema AKPê û desthilatdarîya wê de wê, tenê wê zindanan wê li bajarên kurdan ên bakûrê kurdistanê wê çêbikin. Wê bi wê re wê, gelek rewşên din ên weke wan ku em dikarin bînina li ser ziman wê hebin. Pêvajoya çareserîyê ku birêz Ocalan dabûbû destpêkirin wê, ew dawî li wê werênê û wê pêvajoya şer bi tûndî wê li dijî giştîya kurdan wê bide destpêkirin. Wê di dewama wê de wê, were dîtin ku wê, AKPê û Serokê wê T. Erdogan wê hertimî wê weke ku ew dixwezin ku ew pîrsgirêka kurd çareserbikin xwe bidina nişandin lê wê, ti carî wê ew wê, nekin. Wê ji wê bixwezin ku fêdê bigrin û xwe li ser wê re bikina desthilatdar. Di wê çerçoveyê de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê çerçoveyê de wê, weke ku wê çawa wê olê îstismarbikin wê, pîrsgirêkên civakî ên weke pîrsgirêka kurd ku wan pêşxistîya û kûrtikirina wê bixwezin ku wê bi wê rengê bidina domandin û li ser wê re wê, desthilatdarîya xwe bi metingerî bidina domandin.

Wekî din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, AKP wê, weke demeka desthilatdarî a rejima tirk a pirr bi komkujî û şer a li ser serê civake kurd bê. Di dema wê de wê, ji hemû desthilatdarîyên berê xwe wê AKP wê zêdetirî wê, zirerên mazin wê bide civake kurd. Wê komkujiyên mazin wê werênê li serê civake kurd. Wê, di wê çerçoveyê de wê, hewlbide ku ew komare tirsê cardin wê li ser serê civake kurd wê demezrênê û wê pêşbixê. Wê çawa wê, di nava tirkitiyê de wê, civake kurd wê bi halênê û tûnabikê wê, di nava hewldanên wê de bê. Her wusa wê, di vê çerçoveyê de wê, çawa wê rêyên bêhnstandinê û têkilidanînê ên civake kurd wê bigirê û wê wan di nava xwe de wê bitafisênê wê, di nava hewldanên wê de bê. Di rewşa hilbijartinên 31ê adara 2019an de jî

wê, di nava hewldanên wê de bê. Di dema wê de wê, hêt di nava bakûrê kurdistanê û rojavayê kurdistanê de wê, were lêkirin. Wê, bi wê re wê bixwezê ku ew têkiliya nava kurdan were birrîn. Wekî din wê, di çerçoveya wê mantiqê wê hêtlêkirinê ê di nava bakûr û rojavayê kurdistanê de wê, hewlbide ku ew herêmên bersînor ê di nava sînorê bakûrê kurdistanê û başûrê kurdistanê de wan bidestbixê û têkiliya kurdan bi rojhilat û başûrê kurdistanê re wê bi birrê. Wê, di wê çerçoveyê de wê, di nava hewldanakê de bê. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Weke aliyekê din jî wê mirov dikarê wê, qwerênê li ser ziman ku wê, rewşa hîlbijartinên 31ê adarê de wê, stretejiyeka rejima tirk wê bi AKP re wê hebê ku wê, çawa wê kurdan wê, bişikênê bê. Wê, di nava sînorê rejima karyuman de wê bide hiştin. Bo wê yekê jî wê, serî li her rê û rêbazê bide. Wê, di pêvajoya ku weke 'pêvajoya propaganda a hîlbijartinê' dihê bi navkirin de wê, her cûre haqaret û gotinên qirêt wê ji kurdan re wê bi lêvbikê. Wê, di rengê û awayê de wê hêrîşî kurdan wê bikê. Di wê rengê û awayê de wê, pêvajoyek hêrîşê wê li hemberî kurdan wê bide dayîn destpêkirin. Di aslê xwe de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê demê de wê, serî li her rê û rêbazê bidin ku ew bi tememî kurdan bitafisênin. Rejima Erdogan ku wî, pêşxistibû wê, di çerçoveyê de wê, gelek bergir wê werina girtin ku wê pêşîya kurdan were girtin. Hewldana bidest xistina herêmên sînor bo birrîna têkiliyên nava civake kurd û herêmên wan wê, di wê çerçoveyê de wê, werina dayin nîşandin. Ji aliyekê din ve jî wê, piştî sale 2015an ku wê di wê de bi tememî wê şerekî giştî li başûr, bakûr û rojava wê, bi kurdan re wê bimeşênin wê, di wê çerçoveyê de wê, çawa wê rewşên xwe rêvebirinî ên civake kurd wê bi tememî jî holêrabikin wê, di wê çerçoveyê de wê, gavan biavêjin. Di aslê xwe de wê, rewşa avêtina karyuman li şaradariyên kurd û pêşxistina rejima karyuman li bakûrê kurdistanê wê di wê çerçoveyê de wê, were pêşxistin. Ji aliyekê din ve jî wê, bi rejima karyuman wê, hemû nixên civakî ên civake kurd wê bên kirin bin hêrîşan de. Wê qadaxaya li ser zimanê kurdî wê, zêdetirî wê bijidênin û wê, kesên ku ew bi zimanê kurdî diaxifin jî wê, yan wê werina qatilkirin û yan jî wê, werina girtin û bên avêtin li zindanan. Wê bi rejima karyuman wê bakûrê kurdistanê wê wergerênina zindana servekirî.

Ji aliyekê din ve jî wê, weke ku em wê karyumê amedê wê bikê wê sazîyên çandî ên weke 'navenda çandê a cegerxwûn' ku wê kurd wê li bajarên xwe wê li gelek deveran qwê vekin wê xirabikin. Cihên weke 'baxçeyên zarokan' û ankû 'qirêş' ku bi kurdî na bo zarokên kurdan wê ew bi tememî wê, werina girtin û yan jî wê, bi tememî wê werina tirkîkirin. Wê deverên weke navên sûk û deveran wê hewlbidin ku ew navên wan bi gûharin. Wê her wusa wê, di wê çerçoveyê de wê, li deverên weke bazîdê ku wê peykelên kes û filosofên kurd ên weke yên Ahmedê Xanî wê, werina tûnakirin. Ev rewş wê, li pîrranîya hemû deverên bakûrê kurdistanê wê werina pêşxistin. Bi navê kurdan wê, çi hebê û hatibê pêşxistin wê bê xistin ber armanc û hêrîşên rejima karyuman de ku wan tûnabikê.

Di wê rengê de wê, rewşa bajarên kurdan ên ku ew bi tememî hatina rûxandin wê, aliyekê wan ê din jî wê hebê. Bi teybetî li dever û bajarên bakûrê kurdistanê ên weke Cizirabota, nisêbin, geve, sûr, hezex, farqin, silopî, şirmax û hwd wê, bi wan re wê li gelek deverên din wê, bi tememî wê rejimek ku wê bi tememî wê kurd wê li gorî wan wê werina bindestkirin û bédengkirin wê werê pêşxistin. Di hîlbijartinên 31ê adara 2019an de hizirkiribûn ku ew li ser wê rewşê re ew, encamên ku ew dixwezin ku ew bidest bixin. Hemû rêveberîyên şaradariyên bajarên kurdan ku wê amed, wan û hemû

deverên din jî di nav de wê, bi tememî wê ji kurdan bistênin. Wê rejima kayyuman wê li gorî xwe wê, di hîlbijartinê de wê "misoger bikiran" û wê bidan domandin. Di wê çerçoveyê de amedekarîyên xwe kiribûn. Ber wê yekê wê, di pêvajoya hîlbijartinê de wê, heta ji wan wê were hewl bidin ku wê hêrîş û tirsê wê çêbikin ku kurd wê bi tememî wê dengê xwe wê bidina wan. Wê, di wê çerçoveyê de wê şaradariyên wan jî wê bidest bixin û wê bêjin ku 'rejima me, ji aliyê kurdan ve jî hatîya pejirendin' wê li ser wê re wê, rejima kayyuman û bi wê re wê inkare kurd wê bidan domandin. Di wê çerçoveyê de wê, dema ku wan ew kir wê, hingî wê pêvajoya hêrîşên xwe yên li rojava wê, bi reng û awayna din de wê, bidan domandin. Komên çete ên weke 'cebetil-nasr' ku ew di bin navne din de li herêmên weke Idlibê û Afrînê bicihkirina wan, li herêmên din ên rojava bidina hêrîşkirin. Hewldana çêkirina 'heremek tampon' li rojava li ser herêmên weke Afrînê, babê, cerablus, marê û hwd re wê di wê çerçoveyê de wê, xwediye watyekê bê. Di wê çerçoveyê de xate sînorê başûr û rojhilatê û bakûrê kurdistanê jî wê, çawa wê weke xateka ku ew ji wê li hemberî wan herêmên kurdistanê weke herêmên navend ên şer bikabênin wê, bo wê yekê wê li ser wan wê bisekin in û wê bixwezî ku ew wan di dest de bigirin. Herêm û bajarên bakûrê kurdistanê ên weke agirî û îdirê ku wê dikevîna sînorê azarbeycanê û hwd de jî wê, çawa wê weke herêmna têkiliyê vi wan herêman re dêynin û ji wan herêman weke ku wê berê kom bi kom wê ji wan herêman wê werênin û wê bikina nava DAÎŞê û li dijî kurdan wê bidina şer kirin wê, bo wê armancê wê bikin ku ew wan di destê xwe de bigirin.

Di wê çerçoveyê de em wê, jî wê, werênina li ser ziman ku wê, di wê rewşê de wê, rewşa bakûrê kurdistanê wê, di wê çerçoveyê de wê, di vî pêvajoya hîlbijartinê de wê, bi siyaseteka dîzaynkirinê wê hewl bê dayîn ku ew encamê bidest bixin. Di wê çerçoveyê de wê, gotina xwe ya 'heta sale 2023'an li desthilatdariyê mayîn' wê, di wê çerçoveyê de wê, weke gotineka ku wê, were gotin bê. Wê çawa wê heta wê demê wê, bêî kurd wê herin wê di nava hewldana wê de bin. Wan hizir dikir ku wê heta wê demê wê, bi tememî wê kurd wê bi tememî ji rêveberîya desthilatdariya herêmê wê werîna dûr kirin û wê hemû şaradariyan jî wê bikin dest û wê li rojava jî wê, bi politikayên xwe yên hêrîş û diplomasiyê bi hevdu re wê, hewlbidin ku ew pêşîya statûya kurd a li wir bigirin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, sale 2023an wê weke sale ku wê heta wê demê ku wê bi tememî wê tekoşîna kurdan hatî şikandin û kurd bi tememî hatîna kirin bin kontrolê de bê. Wê, di wê çerçoveyê de wê, weke salek ku ew gihiştîna armanca xwe bin. Di wê çerçoveyê de wê, hîlbijartinêmn 31ê adara 2019an a şaradariyê wê, di aslê xwe de wê, bi tememî wê derbeyê wê li wê stretejiya wan ya şikandîna kurdan jî wê bixê bê. Wê, di wê çerçoveyê de wê, armancên wan wê vala derxê. Wê stretejiya wan ya şer û bi armanca şikandîna wan wê têkbibê bê. Lê ev nayê wê watê ku wê, piştî wê re wê bi berdewamî wê bi çeribênin. Wê di her demê de wê CHPê wê, weke weke lingekê ku wê desthilatdariya AKPê wê temembikê wê bimênê. Li deverên ku ew di şerê xwe yê li hemberî kurdan de ew kêma maye wê, CHP wê ew wê temem bikê. Di wê demê de jî wê, çendî ku wê li leyha CHP wê AKP bidina şikandin di qada siyasetê de jî wê, bo kurdan wê bê mereq ku wê CHP wê siyasetek çawa wê bide domandin piştî hîlbijartinan. Kurd hemû wê pirsê dikin ji xwe. Di dewama wê de wê, rewşa rejima şer a ku AKPê avakirîya û ev 17 salin ku ew wê li ser serê kurdan wê dide domandin wê ew wê bide domandin û ankû wê nedê domandin wê kurd wê, di mereqe wê de bin. Kurdan ber çî CHP li hemberê AKP dan biser xistin? BO ku wê rejima şer wê bidina şikandin û ji holê rakirin. Di wê çerçoveyê de

wê, ber wê yekê wê, rewşa piştî hîlbijartinên 31ê adarê wê pirr bê mijare mereqê bo kurdan.

Ji aliyekê din ve jî wê kurd wê, di wê rewşê de wê, di destpêkê de wê li bendê bertekên CHP ên bi gotinên wê re bimênin. Berê hîlbijartinan wan dihanî li ser ziman ku 'wê pîrsgirêka kurd jî wê çareserbikin. ' Ber vê yekê kurdan ew derfet jî wê re dan pêşxistin. Ew li hemberî AKP li deverên weke stembûlê, anqara, mersinê biserxistin. Di rewşa istembûlê de wê, çendî ku wê CHPê wê serkeve jî wê, di wê pêvajoya wê de wê, di serê kurdan de wê, ew gûman wê pirr zêde wê hebê ku wê, ew di encama levkirineka bi AKPê re ew bajêr bide AKPê bo ku ew wê rejîma şer bide domandin. Ber vê yekê, wê nezelaliya ku wê ji roja hîlbijartinan wê li ser rewşa şaradariya giştî a bajêr a stembûlê wê biafirênin wê hinekê jî wê bi wê ve wê girêdayî bê. Di wê çerçoveyê de ew weke ku gelek kurd dihênina li ser ziman wê di nava xwe de pêvajoyê nîqaşbikin ku ew karin wê rejîma şer bidina domandin piştî wê re û ankû na. Ku karibin wê CHP wê, ew wê stembûlê bide AKPê. Lê ku ew nikaribin wê di destê CHPê de wê were hiştin û wê bi wê re wê bi mihtemelî wê pêvajoyek din a dervî pêvajoya şer wê bi wê re wê bidina dayin destpêkirin. Di wê çerçoveyê de wê, di wê rewşê de wê, rewşa şaradariya isembûlê wê, pirr zêde wê, di wê rewşê de wê, weke rewşeka ku wê, yan wê bê kirin temenê pêvajoya domandina rejîma şer û ankû vaji wê, ew wê were kirin temenê pêvajoyek din a dervî wê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê rewşa hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê, bi rewşa serxistina CHP li anqara û istembûlê bi dengên kurdan wê mohra xwe wê li wê bixê. Di wê çerçoveyê de wê, di çapameniya tirk de jî wê çendî ku wê, nikaeribin ser wê rewşê binûxûmênin jî wê, li ser rewşa kurd re wê weke demên berî hîlbijartinê wê bi gotinên 'hêrîşkarî' wê ji hin dordoran ku wê weke li CHPê bê û hwd wê werênina li ser ziman. Lê ji aliyekê din ve jî wê, çawa wê şilobikin wê, di nava hewldana wê de jî bin. Di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Her wusa wê, bi wê re wê, ew jî wê, were dîtin ku mirov dikarê wê bêjê ku wê, rewşa encamên hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê ber wê yekê wê weke encamna ku wê ji aliyê kurdan ve wê, bi dengê wan hatina dayin kifşkirin wê werina ser ziman bin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, gotinên weke CHPê, bi alikariya HDPê istembûl û anqara stand' wê werina ser ziman. Di aslê xwe de ew wê, ev gotin wê weke gotineka ku wê, bo wan wê bê temenê tengezeriyekê jî. Gelek dordorên tirk ên nijadperest û faşîst wê, werênina li ser ziman ku "CHPê, tenê ber wê jî bê, ew divê ku stembûlê ji AKPê re bihêlê." Bo ku newê gotin ku CHPê bi dengên kurdan anqara û istemûl standîya. Di wê çerçoveyê de wê, mijara kifşkirina bi dengên kurdan wê dinava siyesetê wê derkeve li pêş. Lê bo ku ew dernekeve li pêş wê, bi teybetî wê li bajarên kurdan wê, çawa wê, gelek deveran wê weke musê, şîrnaxê û gelek deverên din û hwd wê bi zorê wê di destê xwe de wê, bînin li ser ziman wê li ser wan re wê bînin li ser ziman ku HDPê windakir û ew ji AKPê re çûna. Lê ev ne rast bû.

Di aslê xwe de wê çawa wê ser wê kifşkariya dengên kurdan wê bigrin wê, di nava hewldana wê de bin. Wê, çawa wê ji mejîyan wê dûrbikin wê di nava hewldanên wê de bin. Ji aliyekê din ve jî wê, bi wê re wê herina bi ser kurdan de. Ji wê aliyê ve jî wê, wan dengên kurdan ku kurdan bo CHPê li hemberî AKPê biserbixin ku wan dana CHPê wê, çawa wê, weke 'halandineka ji dengên HDPê' wê bidina nîşandin û wê li ser wê re wê, bi gotina 'kêmbûna dengên HDPê' wê bidina nîşandin wê, di nava hewldana wê de bin. Di wê rengê û awayê de wê, gotin, propaganda û şîroveyan wê bi gelek rengên wê re wê

pêşbixin. Gotinên T. Erdogan ên weke 'kurdan vîna xwe di destê hin kesan de nekir mijara bazarîyê' wê, di aslê xwe de wê, weke gotineka ku ew di wê çerçoveyê de wê hem li siyaseta kurd û hem jî di çerçoveya pêvajoya çareserîyê a bi birêz Ocalan rew ku ew hatibû kirin wê, li ser wê re wê hatibê gotin bê. Ji aliyekê din ve jî wê, weke gotineka li ser wan danûstandinên ku wan bi birêz Ocalan re kirina re jî ku ew hatîya gotin jî bê. Di wê çerçoveyê de jî wê mirov dikarê wê bi teybetî wê binxatbikê û wê werênê li ser ziman.

Ji wê aliyê ve jî wê mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, ev rewşa mijare dengên kurdan a bi wê serxistina CHPê li hemberî AKP û bi wê re şikandina AKPê û rejima wê ya şer wê, bandûra wê li nîqaş û gotinên rayadarên tirk jî wê hebê. Wan hizir dikir ku wan kurd tirsandina û şikandina û wê deng ji wan dernekeve. Wê nikaribin ti tiştî bidina kifşkirin. Lê vajî wê hizirkirin û aqilê wan rewşa kurdan derket li holê. Ew wê bo wan wê weke rewşeka şokê jî bê. Wê piştî hilibijartinên 31ê adarê wê, zêdetirî wê ber vê yekê wê gotinên weke 'wergerîna li rojava aborîyê' wê werina bilêvkirin. Di wê çerçoveyê de wê, rewşa tengezerîya aborîyê ku wê di encama 17 salên rejima şer a AKPê de wê pêşkeve wê, weke encamaka din wê were li rojevê.

Di aslê xwe de wê rewşa aborîyê û tengezerîya aborî ku wê weke mijarekavê dema pêvajoya hilibijartinê jî bê wê, mirov dikarê wê, bi teybetî çend gotinan li ser wê bibêjê. Wê rewşa aborîyê wê rewş û sazûmana siyasetê û ne cûdatir bê. Wê di aslê xwe de wê, ji aliyekê ve wê, siyaset û aborî wê, rewşên ku ew hevdû bi rêve dibin bin. Wê, di wê rewşê de wê, rewşa tengezerîya aborî ku em ji rewşa û şerê rejima tirk ê li hemberê kurdan û wê rengê siyasetê wê ya inkarê û nijadperest dîr şîrovebikê wê newê fahmkirin. Wê di temenê wê tengezerîyê de wê, ew wê, siyasetê wê hebê. Wê dem bi dem bi tengezerîyên siyasetê wê ew wê were rojevê û dem bi dem jî wê bi tengezerîyên aborî re wê were rojevê. Di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ew rewş wê jî wê rewşa şerê rejimê ê bi armanca jenosîdkirina civake kurd ku ew li herêmê bi giştî li dijî civake kurd dimeşênê wê necûdatir bê. Di wê çerçoveyê de em wê, divê ku wê werênina li ser ziman. Weke aliyekê din jî em wê werênina li ser ziman ku wê, rewşa talanê ku em diikarin weke rejima talanê ku wê li bakûrê kurdistanê avakirîya wê, ew wê weke aliyekê din ê temenê şerê wê yê jenosîdkirinê jî bê. Wê, di wê rengê û awayê de wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê rewşa şerê rejimê ê li herêmê bi kurdan re û wê tengezerîyên wê yên aborî ku wê heta roja me wê, dem bi dem wê bijî wê, ji navikê ve wê bi hevdû ve wê girêdayî bin. Ev mijare şerê rejimê û bi civake kurd re û rewşên weke yên tengezerîya aborî û hwd wê, weke mijarna ku ew bi şerê xwe werina hildan li dest bin.

Ji aliyekê ve din ve di çerçoveya hilibijartinên 31ê adara 2019an ên şaradaryê ku em werênina li ser ziman wê, ew bê ku wê, di çerçoveyê de herdû hilibijartinên berî wê de wê, rejim wê jî aliyê ve wê li wê bihizirê. Her wusa wê, di hilibijartina xwe ya ku wê, di wê de wê, destûra Erdogan wê bide bûhûrandin û wê rejimê bi aliyê ve wê bide gûharan û hilibijartinên piştî wê ê care pêşî çûyina hilibijartina serokkomariyê wê, weke du hilibijartinên ku ew, li gorî xwe wê, bi tememî wê, bi wan dengê kurdan bibirrin bin. Di aslê xwe de wê, ew rejima Erdogan bi gûharandina destûrê re wê, armanca wê ya sereka wê kurd bin. Wê çawa wê rewşa dengên kurdan bibirrin bê. Piştî salên 2000ên wê kurd wê, di qada siyasetê de wê hilibijartinan wê cara pêşî wê şaradaryan wê pêşbixin. Wê piştî wê, çawa wê kriminalizekirina wê pêşbixin wê, pêşî wê rewşa 'dijberîya cematê' a bi gotinên weke 'di nava dewletê de ew bûya dewlet' û ankû 'pareralê' wê pêşbixin. Piştî

wê, ew pêvajo wê heta rewşa tesebûsa derbeyê a 15 temûze 2016 wê were. Ev hemû wê bi hevdu ve girêdayî bin. Wê piştî wê re wê dema ku wan dît ku wê bi wê nikaribin pêşîya kurdan bigirin û kriminalizekirina wan têrênakê ku ew kurdan bişûnde bixin wê, rewşa gûharîna rejîma wê, di dewama wê de wê pêşbixin. Wê, bi wê re wê, êdî wê rewşa gûharîna rejîmê wê were pêşxistin. Wê gotinên berê ku wê di pêvajoya çareseriyê de ku wê birêz ocalan wê werênê ser ziman li ser çêkirina destûrek nû a ku ew statûya kurdan û kêmtewên din jî ew di wê de dihê misogerkirin wê, ji aliyekê ve wê ew gûharîna rejîmê a ji aliyê Erdogan ve wê, çawa wê ser wê bigirin û wan gotinan û bendewariyan wê ji holê rabikin wê bi wê armancê bê. Lê ew çareseya ku wan ji xwe re dît li benda kurd aliqî. Pêşî destûra wan ya Erdogan ku çêkir wê, çendî ku wêli bajarên tirkên wê derbas bibê wêli pirranîya bajarên kurdan wê deng dernexê wê, rewşeka weke ya 'birexit' a li ingilistanê ku wê bi rewşa çûyina hilbijartinan û li giştîya ingilistanê wê dengê herê ji wê re wê derkeve lê wê li iskoçya wê, vajî wê dengê na wê derkeve wê, rewşek weke wê derxê li holê. Destûra Erdogan ku wê li aliyê tirkîya wê deng bistênê û wê derbas bibê wê li aliyê bajarên kurdan ê bakûrê kurdistanê wê dengê 'na' wê bistênê û wê ji aliyê kurdan ve wê derbas nebê û newê herêkirin. Heman rewş wê, di rewşa serokkomariyê şû hilbijartina wê de jî wê, bibê. Weke encama dawî wê di hilbijartinên şaradariyê ên 31ê adara 2019an de jî wê, heman rewş wê derkeve li holê. Kurd wê li giştîya bakûrê kurdistanê wê serkevin. Wê weke ku kurd bi nav dikin wê 'kayyumên AKPê wê bişênina li Anqara.' Û ew wê yekê dikin û ser jî dikevin. Pirranîya kayyumên AKPê bi ser wê de dişênin. Şaradariyên xwe cardin bidest dixin.

Dema ku rayadarên dewleta tirk fahmkirin ku ew wê nikaribin şaradaran di dest det bigirin û fahmkirin ku kurd wê wan cardin hildin wê demê serî li rêyek din dan. Hemû şaradar wê, bikina bin deynên mazin de. Wê ew kirina şaradaran bindeynên mazin de wê, weke regekê din a politikaya rejîmê a li hemberî şaradaran û hebûna civakê bixwe jî bê. Minaq şaradariya Sîrtê ku wê dema ku wê kayyum bê li wê avêtin wê deynê wê nebê wê, dema ku wê şaradariya jî kayyum were standin piştî bi du salan wê, ser 115 milyon re wê bexistin bin deynan de. Şaradariya Sûrî ku wê, bi li dora 152 milyon deynî re wê, ji kayyumê wê were dewr girtin. Şaradariya Mêrdînê ku wê li dora 6 milyon wê dahatên wê hebê wê ji kayyumê wê 620 milyonî deynî re wê were dewr girtin. Şaradariya Êlihê û ankû 'batmanê' wê bêdeyn wê were desteserkirin bi kayumê. Lê dema ku ew ji kayyumê hat standin wê, ser 240 milyonî re wê din deynan de bê. Dema ku şaradariya Cizirabota ji aliyê kayyum dihê desteserkirin wê di qasaya wê de wê, ser 36 milyon re wê, zêde pereyên wê hebê. Lê dema ku ew ji kayyum dewr dihê girtin wê, ser 220 milyon re wê deynê wê hebê. Şaradariya Hezexê ku dema ku wê, kayyum bê avêtin li wê de wê, di qasaya wê de wê, ser 2 milyon re wê pereyên wê hebin. Lê dema ku ji kayyumê hatgirtin wê, bi 48 milyon deyn re wê dewr were girtin. Wekî din wê hemû şaradariyên kurd ku kurd wan distênin wê bi wê re jî wê, bi sînor nemênin wê malên wan ên nayêna barkirin wê ew jî wê, werina desteserkirin û ankû wê werina dewrî hin sazî û kesên din wê werina kirin. Bi awayekê wê, ew jî wê, weke şeweyekê desteserkirinê ê li ser şaradariyan re bê. Bi heman rengê wê, şaradariyên kurdan wê çawa wê navaroka wan valabikin wê, ev wê weke politikayaka wê bê. Ji aliyekê din ve jî wê, weke şaradarê Mêrdînê Ahmed turk wê werênê li sr ziman wê, ev wê weke hewldana hanîna şaradariyan û gel a li hemberî hevdu jî bê. Ev rewşa bi di bin deynan de hiştina şaradaran wê weke politikayaka di dewama politikaya wê ya şer a li hemberê civake kurd jî wê were dîtîn û

hanîn li ser ziman. Di rastiyê de jî wê, wusa bê. Weki din jî em dikarin wê jî di dewama wê de wê werênina li ser ziman ku wê rewşa hemû şaradariyên herêmen kurdan wê yek kêr û yek zêde wê, di vê rengê de bê. Yanî wê hemûyan bi wê rengê wê di bin deynan de wê bihêlin ku ew nikaribin karên xwe bikin û nikaribin xizmetê bidina gel.

Di hîlbijartinên 31ê adarê de redkirin û şandina kayyuman AKPê bi şûn ve

Weke encamaka dîrokî a hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê ew bê ku wê kurd wê, bersîveke dîrokî wê li ser avêtina kayyuman li şaradariyên bê. Armanca sereka a avêtina kayyuman wê ew bê ku wê, bi tememî wê hebûna kurdan wê ji qada sîyesetê wê paqîjbikin bê. Wê bi wê armancê wê ew wê were kirin. Kurdan jî ev yek bi awayekê vekirî fahmkirin û diditin. Kiryarên kayyuman ên pêşî wê ew bê ku wê çawa wê navê kurd û çanda kurd wê bi zimanê wan re wê ji jîyanê paqîj bikin bê. Wê di serî de wê, navên deverên kurdî ku ew mana wê wan bigûharênên. Wê navendên çandî wê bigrin. Wê deverên weke yên çanda kurd in wê werina girtin û ankû wê, wergerênina weke deverna bişavtina civakê. Wê deverên weke 'baxçeyên zarokan û ankû 'qirêş' jî wê werina tirkî kirin. Wê bi tememî wê zimanê kurdî wê ji jîyanê wê dûrbikin. Yê ku li hemberî wan kiryan derdikeve dihatina girtin û diavêtina li zindanan.

Bi wê re jî wê, bi awayekê bi şitt wê herina bi ser hebûna civake kurd de. Wê lezê bidina pêvajoyên bişavtinê. Wê çawa wê bi tememî wê bikina tirk wê di nava hewldana wê de bin. Di aslê xwe de wê, rewşa ku mirov bi hîlbijartinên şaradariyê 31ê adara 2019an re wê kifş dikê a weke herêmen ber sînor ên nava sînorê bakûrê kurdistanê û başûrê kurdistanê û her wusa bi heman rengê herêmen di nava sînorê rojava û bakûrê kurdistanê de ku ew dixwezin di dest de bigrin wê weke rewşeka ku em di wê çerçoveyê de jî wê bibirîbikin bê. Wê çawa wê, têkiliya kurdan wê bi wê re wê ji hevdu qûtbikin û wê bi wê re wê kurdan di nava sînor de wê bihêlin û wê bi tafisênin. Wê rêyên hêhnstandinê wê ji wan re wê nehêlin. Di wê rengê û awayê de wê, ew wê weke aliyekê teybet e politikayên bişavtinê jî bê. Di vê çerçoveyê de mirov dikare tiştekê din jî bibirîbikê. Di pêvajoya ku wê rejima şer a AKPê wê hêrişê bajarên kurdan ên weke cizirabota, silopî, şîmax, nisêbîn, geverê û hwd bikê wê, biteybetî wê ev herêmen wê weke bajarna bakûrê kurdistanê ên ku ew diketina ber sînor de jî bin. Bi wê re deverên ku wê ji aliyê çandî û dîrokîya civake kurd ve wê weke herêmen giring bin. Wê weke navendna çandî û dîrokî bin. Em dema ku dîroka van bajarên ku ew li wan herîş hatina kirin û ew hatina tarûmarkirin binerin emê bi wê rengê rastî dîrokek wan ya mazin û giring werin.

Ji wê aliyê ve jî wê, ew wê weke aliyekê teybet bê ku mirov wê li wir wê bibîrbixê ku wê, sazûman û plansaziya ku rejima şer a AKPê ku wê bi hîlbijartinên 31ê adarê re bi şaradariyan re kirîya wê, di wê çerçoveyê de bê. Wê çawa wê, di çerçoveyek dorpêçkirinî de wê rewşa kurdan wê hilde li dest wê, rewşa dizaynkirina rewşa bidest xistina şaradaran wê bi polis û leşkerên xwe re wê bixwezê ku wê rastbikê. Bi teybetî deverên weke muşê ku kurdan ew bidest jî xistina wê, bi zora polis û leşkerên xwe wê, hewlê dayin ku ew wan di dest de bigirê. Ev wê, weke nîşanaka û çerçoveyeka konsepteka şikandin û tafisandinê a vîna kurd ku wê di mejiyê xwe de çêkirîya jî bê. Wê, di serî de wê weke aliyekê wê yê din e teybet em dikarin wê werênina li ser ziman.

Dema ku rejima şer a AKPê dît ku kurdan kayyuman wê bi ser wê de şandin û ew redkirin wê, wê carê wê serî li rêyek bi wê rengê wê bixê. Wê rewşa herêmen bersînoran ku wan di dest de bigirê wê ji xwe re wê bike weke armanc. Di wê çerçoveyê de wê, çawa

wê rejimê bi leşkerî û polisiya wê li wan herêman bicihbikê û wê ji wan wê herê bi ser hebûna civake kurd. Wê rewşê weke lingekê din ê rejima şer a AKPê ku ew li ser zihniyeta karyûman re wê birêve dibê wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, çawa wê zihniyeta karyûman wê li herêmê hinekî jî bê wê bide hiştin wê weke hewldanaka wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ev jî aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê weke nîşanaka renekê ê hewldana wê ya domandîna şerê jenosîdkirinê ê li ser serê civake kurd jî mirov dikarê wê bixwênê. Yanî ew dixwezê ku wê şerê xwe yê li ser serê civake kurd wê bide domandin. Lê di wê demê de wê, ew jî wê, were dîtin ku wê, dema ku CHPê, bajarên mazin bi alikariya kurdan standin ku ew di encamaka levkirinekê de wê dişa bo domandîna wê şerê jenosîdkirina civakê nedê wê, ew wê nikaribê wê bide domandin. Yan jî wê CHP wê, weke lingekê wê yê din wê xwe bi wê re wê bigihênê li hevdû li dora wê rejima wê ya şer. Di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê mirov dikarê wê weke aliyekê din wê werênê li ser ziman ku wê, rejima şer ku Erdogan bi gûharîna destûrê bê û ankû bi hilbijartinêmn serkkomariyê bê ku ew newê gûhartin wê, kîjan parti ku ew AKPê bê û ankû CHPê bê ku ew ser desthilatdariyê wê bê weke lingekê wê pêvajoya jenosîdê. Di serî de ew divê ku were gûhartin. Yan jî bi gotineka din di serî de were wergerandin li sinorê 2014an ê destûrî û piştî wê re li ser wê re hewldana ji nû ve çekirina destûrek nû ku ew were çekirin. Ev jî wê, bi derfetê bê û ankû ne bi derfetê bê wê, bi demê re wê were dîtin. Lê ji wê û pê de wê, ti rêyên din jî êmn rast wê li pêşîya wan nebin. Ku ew bûna desthilatdar yan wê, ew wê rejima şer wê bidomandinên li gorî rûh û gîyane wê destûrê û yan jî wê ew gûhartinên dawî ên destûrî ku Erdogan û AKPê kirina wê wan tûna bihasibênin û li ser wê re wê, ji nû ve wê destûrê wê ji nû ve wê bigûharênin.

Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê temenekê wê jî wê hebê. Rayadarên ewropî jî hebûna rejima Erdogan bi destûra wî re weke sedema sekinandina hevditinên endamtiyê jî hanîn li ser ziman û sekinandin. Her wusa rejima Erdogan li ser wê re weke 'rejima otorîter' û 'dîktetor' bi awayekê bi mafî û rast hanîna li ser ziman.

Di aslê xwe de wê rejima Erdogan wê, tenê wê tirkîtiyê û nîjadperestîtiyê wê ji xwe re wê bikê temen û wê li ser wê re wê, bi têgih û nêzîkatîyeka metingerî wê xalk û civakên din ên di nava sinorê rejimê de wê li wan binerê û wê herê bi ser wan de. Avêtina karyûman li şaradariyên bajarên kurdan wê di serî de wê weke rastiyeke wê rastiye bê. Her çendî ku kurdan ew bi şûn ve şandin jî lê hê jî ew zihniyet bi destûrî bê û ankû zagonên ku wan çekirina û ankû 'biryarnameyên di hikmê zagonê de' ku wan çekirina ew bi wan li ser lingan a. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê bi wê rengê wê ev weke aliyekê giring ê wê rejima şer û temenê wê yê ku ew li ser wê re ew xwe dide domandin bê. Ev heta ku ew newê ji holê rakirin jî wê arami û başî û ankû aşîtiya navxweyî wê li tirkîya û ne jî li bakûrê kurdistanê jî wê bibê. Ber ku ew destûrê nadina kurdan ku ew li bakûrê kurdistanê destûr û zagonên xwe yên rêvebirinê çêbikin û bi destûr û zagonên xwe nîjadperest û faşîst ên bi wê rengê ku ew çê dikin ew kurdan bi rêve dibin. Ankû bi zorê û şidetê dikin ku ew kurdan tabîî wan destûr û zagonên ku ew temenê inkara kurd jî bin. Di wê çerçoveyê de wê, ew wê weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê werênê li ser ziman bê.

Rast a ku kurdan Karyûmên Erdogan û anqara bi ser wê de şandin. Ew politikaya wê ya metinger şikandin û ji holê rakirin. Lê di dewama wê de politikayên şer û hewldanên weke di çerçoveya inkara civake kurd de wê di dest de bi zorê girtina şaradarên kurdan

wê, di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din ê dewama wê zihniyetê metinger a qirêj bê. Di serî de wê, weke aliyekê şerê rejima tirk ê li hemberî civake kurd jî wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê, şandina kayyumên AKPê û ankû rejima şer ku ew weke sembola metingerîya wê na bi şûn ve wê, ne bes bê. Di serî de wê, çawa wê, ji aliye destûrî zagonî û biryarnameyên ku wan di hikmê zagonê de derxistina wê, ew çawa wê werina rojevê û wê werina bêhikmîkirin û ankû ji meriyetê werina rakirin wê weke aliyekê din ê tûnakirina wê zihniyetê bê. Di serê de wê weke aliyekê wê yê giring mirov divê ku wê di dewama wê de wê werênê li ser ziman.

Kayyuman zirerek mazin daya civake kurd, dîrok û çanda wê. Ji gelek aliyên din ve jî wê zîrê mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Minaq jî aliye aborî ve jî wê, weke rejimeka talankirina aborî, çandî û nîrxên wê yên ku ew bi wan dijî jî bê. Di wê rengê de jî wê weke aliyekê wê yê giring ê din jî mirov dikarê wê werênê li ser ziman.

Ji aliye derûnî ve jî wê, bandûra hebûna kayyumên rejima şer a AKPê wê zêde li ser kurdan wê hebê. Di aslê xwe de wê ji aliyekê ve wê, bi rêjeyek bilind wê çûyina hilbijartinê û li dijî wê deng bikarhanîna wan jî wê, weke encamaka wê bê. Wê çawa wê rêjeya bilind a dengên kurdistanîyan wê tûnabikin wê, bi rêya hîle, sextekarî û revandin û gûhartina sandoqan û hwd re wê kêmkirin. Ev jî wê, ji gelek aliyên ve wê, di nava civakê û çapameniyê de wê were ser ziman. Kurdan bi wê derûnîyê re wê bi tememî hîskirin ku ew di bin metingerîyê de na. Di vê çerçoveyê de bi kayyuman ew sînorê nava xwe û rejima tirk ve wê bi awayekê vekirî wê bibînin û wê kifşbikin. Wê hinekê ber wê jî bê ku wê rejima şer a AKPê wê bixwezê ku ew şaradariyên kurd bi zorê di dest de bigirê. Wê awa wê ser wê rengê fahmkirinê û wê derûnîyê wê binûxûmenê wê hinekî wê ber wê yekê bê. Ji aliyekê din ve jî wê, wê zihniyetê wê, bi wê armançê bê ku ew çawa jî wê demê û pê de jî ew şerê xwe yê tûnakirina hebûna civake kurd bi wê re bidina domandin. Wê hinekî jî wê, bi wê armançê jî bê.

Kurdan tevî hemû hêrîş, astangi, zor û şideta rejimê a li ser serê wan jî wê, encamê dîrokî wê di wê warê de wê derxina li holê. Wê, kayyumên rejima şer a AKPê wê redbikin û wê bi ser wê de wê ji herêmên xwe wê bişênin. Kurdan ev bi gotina 'sûwar hatin û peya çûn' re ew dihanîn ser ziman.

Keyyum wê rejimek metinger a şer bê ku wê çawa wê hem ji aliyekê ve wê hebûna civakê wê dibin kontrolê de wê bigrê, wê vîna wê tûna bihasibênê û wê hem jî wê ji aliyekê din ve wê, di nava wê de wê, ziman, çand û nîrxên wê re wê, şerê jenosîdkirina wê li gorî mantiq û zihniyeta destûr û zagonî a rejimê wê li hemberî wê bimeşênê bê. Di wê çerçoveyê de wê, weke lingekê şerê rejimê ê bi hebûna civakê re jî bê. Wê, di serî de wê, weke aliyekê wê yê teybet em dikarê wê binxatbikin û wê werênina li ser ziman. Kurdan ew rejima kayyuman a şer bi zihniyeta wê ya destûrî ku ew li gorî wê hatîya avakirin re ew redkirin, mahkumkirin, şermazarkirin û bi şûn ve şandin. Di wê çerçoveyê de wê, rejim bixwe wê, di aslê xwe de wê bi wan re wê were redkirin, mahkumkirin û bi şûn ve şandin. Ji aliyekê din ve li sr hebûna kayyuman ve em wê yekê bêjin ku wê ew weke mijarekê wê di nava dîrokê de wê hertimî wê bi ibretî wê werina bibîrhanîn. Lê wê hertimî wê, weke rewşeka ku wê, sînorê nava kurd û rejima tirk jî wê bi xwe re wê bide kişandin bê. Her ku kurd wê bibîrbikin jî wê, bi wê xate di nava wan û rejimê de wê bibîrbikin. Ku ew ser ve hezar sal jî derbas bibê wê ev rastî wê bi wê rengê wê, were bibîrhanîn. Wê newê jibîrkirin. Di wê çerçoveyê de wê, weke sînorê nava kurdan û rejimê bê.

Ji aliyekê din ve jî em divê ku hebûna kayyuman bi hebûna şerê wê yê ku ew li bakûrê kurdistanê û rojavayê kurdistanê û beşên din ên kurdistanê ku ew li dijî civake kurd dimeşên re wê hilde li dest û wê werênê li ser ziman. Her wusa hebûna kayyuman em nikarin ji politikayên wê yên di çerçoveya inkara kurd de ku ew wan pêşdixe re wê, fahmbikin. Divê ku em bi wê re fahmbikin. Her wusa ji aliyê din ve di çerçoveya hêrîşên wê yên li dijî rojavayê kurdistanê û dagirkerîya wê ya li herêmên weke afrînê, babê, marê û gelek deverên din re wê hildina li dest û wê werênina li ser ziman. Rengê van politikayên rejima tirk ên bi hêrîşên wê yên li dijî rojava û bi dagirkeriya wê ya li bajarên rojava ên weke afrînê, cerablusê, marê, babê û hwd re wê, bi rejima kayyuman re wê li bakûrê kurdistanê wê bi awayekê vekirî wê xwe bide dîyarkirin. Di çerçoveya bakûrê kurdistanê de ku mirov wê hilde li dest jî wê, bi wê re wê, mirov dikarê bêjê û werênê li ser ziman ku wê pêvajoya rûxandina bajarên bakûrê kurdistanê ên weke cizirabota, nisêbîn, silopî, şirnax, gever, sûr, farqin û gelek deverên din wê, çawa wê, li gorî bidina temem bikin wê pêşxistina rejima kayyuman wê weke berdewama wê bê. Wan hizir dikir ku bi hêrîşa li van bajarên kurdan re wê deng êdî wê ji kurdan wê dernekevê. Wê di encama wê de wê, rejimeka metinger a kontrolkirinê wê li ser serê civakê wê pêşbixin. Wê rejimma kayyuman wê lingekê wê rejima metinger ku ew li ser serê civake kurd ew li wê hizirbûn bû. Wekî din jî wê rejima kayyuman wê, lingekê şerê rejima tirk ê li hemberî hebûna civake kurd, nîrxên wê yên çandî, dîrokî, zimanî û hwd bê. Bê fahmkirina oparasyonên wê yên siyêsî ku ew li qada siyêseta kurd dikê û bombardimênên li çiyayên kurdistanê dikê û her wusa oparasyonên leşkerî ku hertimî û dayimî li dijî kurdan li çîya û nava bajarên kurdan li wan li dardixê emê, nikaribin rejima kayyuman fahmbikin. Ev rewş hemû bi hevdu re divê ku werina hildan li dest û fahmkirin. Wê hingê çerçoveyek rast a fahmkirinê wê xwe bide dîyarkirin.

Hewldana xwe biserxistinê a AKPê di hilbijartinên 31ê adarê de wê bi armanca domandina şerê jenosêdkirinê bi civake kurd re bê

Aliyekê din ê giring ê ku em bi rewşa hilbijartinên 31ê adarê re kifş dikin wê ew bê ku wê, serî li rêyên sextekariyan bixin bo ku ew xwe bi serbixin. Bi teybetî jî wê ev rewş li deverên ku HDP li wan xwedî şaradar a wê, li wan ev rewş wê bibê. Minaq wê li deverên ku ew şaradarên HDP na wê li wan bi rêbazaekê 'şawitandina dangan' û ankû herikandina dangan û yan jî tûnakirina dangan wê werê pêşxistin. Ev rewş me di hilbijartinên berê de jî dît. Lê di rewş hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê zêdetirî wê were dîtin. Minaq wê şaradarîya HDPê a Akdeniz'ê a li mersinê wê, dema ku wê nikaribin pêşîya zêde dengên jî wê re wê bigirin wê, dengên wê weke 'dengên ne bûhûrîner' û ankû 'dengên hatina şawitandin' ku ew nayêna hasibandin wê werina hasibandin. Li şaradarîya HDPê a akdenizê wê ser 7 hezar û 945 dengên bi wê rengê ên ku ew nayêna hasibandin wê bibin. Wekî din wê di gelek sandoqên din de jî wê dengên ku ew bi wê rengê na hasibênin bi sadan û hezaran wê bibin. Li herêma serêkahnîyê û ankû bi tirkî bi nav dikin 'wêransehirê' a rehayê wê bo ku ew serbixin wê ser 6600 dengên ku ew hatina bikarhanîn wê betalbikin û yan jî wê weke 'dengên nabûhûrîn' wê qayd nekin. Ji hemû hilbijartinên din zêdetirî wê, bi teybetî wê li bajarên kurdan wê AKP-MHP wê, 'itiraza' xwe wê li hemberî serkevtinên kurdan bikin bo ku wê serkevtina ku wan di deng dayina bidest nexistina ku ew di hijmartinê de ew karibibin bi sextekariyan bidest bixin. Aliyekê din ê balkêş jî wê ew bê ku wê sazîya hilbijartinê a tirk wê, hemû serlêdanên partiyên rejimê

ên weke AKP, MHP û hwd wê herê bikê. Lê tevî ku hîle û sextekariyên wan kifş in jî wê serîlêdanên HDP wê, werina redkirin. Ev jî wê, weke politikayek wan a li dijî bê ku wê di bin navê îtirazê li saziya hilbijartinê de dikin bin. Li şaradariya Mûşê wê ser 2500 dengên dengên ku wê HDPê re wê herin û ew nayêna hasibandin wê bibin. Li herêma Malazgîtê wê ser 500 dengê re wê weke dengên ne bûhûrîner wê werina hasibandin. Li Tarwanê ku wê bi nêzî 300 dengî re wê bi farqî wê şaradariyê wê bidina AKPê wê ser 2200 dengên HDPê wê werina betalkirin û ankû wê weke 'dengên nabûhirin' wê werina hasibandin û nayêna hijmartin. Weke van rewşan wê li pîrraniya deverên herêman kurdan wê rewş bibin. Di vê çerçoveyê de wê, çawa dengên HDPê kêm bikin û yên ser biserbixin û wê bi wê rengê wê xwe bi serbixin wê bikevina nava hewldanê de.

Rewşên bi wê rengê wê li gelek deverên din jî wê xwe bidina dîyarkirin. Ev wê, weke reng û şewayekê ku wê, xwe bi serbixin bê. Di wê çerçoveyê de wê, Saziya hilbijartinê a bi navê 'YSK' jî wê, hertimî wê li leyha wan wê biryaran wê bide bo ku ew wan biserbixê. Di wê çerçoveyê de mirov dikarê bêjê ku wê weke koalisyonekê wê li hemberî kurdan wê tevbigerihi.

Ber çî wê ev rewş wê bi wê rengê wê pêşbixin û wê mihtacê bi wê rengê xwe biserxistinê wê bibînin? Ber ku wan di mejiyê xwe de biryar dana ku ew heta sale 2023'an ku ew karibin bi tememî vîna kurdan ji qada siyasetê dûrbikin. Ti kesekê bi navê kurdan ku ew siyasetê bikê ku ew nemênê. Di wê çerçoveyê de mirov dikarê wê gotina bi rengê armanca AKPê a bi navê 'heta 2023'an bûyîna desthilatdariyê' wê bixwênê. Wê wateyek din a wê gotinê wê ew bê. Dema ku wan dît ku ew nikaribin bi awayekê dengdayinê xwe bi serbixin wê, bi wê rengê wê serî li rewşên bi wê rengê wê bidin. Wê bi wê rengê wê xwe bidina xwediye şaradariyên kurdan û wê, piştê wê li ser wê propaganda wê biikin û wê bêjin ku 'me, di hilbvijartinê de standina' û ankû 'gel, dengê xwe daya me û me qizinc kirîya.' Lê ev ne rast a. Di vê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, di hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê zêdetirî wê serî li rewşên bi wê rengê wê bixin. Wê bi wê rengê mihtacê xwe serkevtî bidina nişandin. Di wê çerçoveyê de wê, hem li bajarên kurdan û hem jî wê li deverên din ên tirkîya ku HDP serketiya wê, li wan wê serî li rewşên bi rengê wê bidin.

Di vê rewşê de mirov dikarê wê jî wê, weke aliyekê din wê werênê li ser ziman ku wê, rewşa wan AKPê a xwe li herêman kurdan serxistinê wê bi vê rengê bê. Wekê din wê mirov dikaribê bahse bvbî awayekê demokratîkê bidest xistina dengên wê bikê. Di vê çerçoveyê de wê bvi teybetî wê herêman ku ew weke 'herêman şer' dibîne û ji wan şerê xwe li hemberî kurdan gurrîkê wê ji wan wê bikê. Her wusa di rewşa Hakariya û ankû çolemergê û şîrnaxê de jî mirov dikarê bahse wê bi wê rengê bikê. Di wê rengê wê, vi wê rengê wê xwe biserbixin û wê, rojekê piştî hilbijartinan wê hemû herêman wê weke herêman qadaxa ên leşkerî wê denezênê. Piştî wê re wê, herêman Çolemegê û dora wê, bi tememî wê weke 'herêman qadaxa' wê denezênin. Li Mûşê jî wê, dema ku wan dît ku sextekariya wan hat dîtin wê, ji aliyê waliyê Musê ve wê, di roja piştî roja hilbijartinê de wê hemû xwepêşandin û ragihandinên ji çapameniyê re wê werina qadaxakirin. Ev rewş hemû wê bi wê ve wê girêdayî bin. Ev rewş hemû wê, bi rewşa qaspkirina van deverên herêman kurdan ku ew karibin didestê xwe de bigrin wê bo wê ew wan rewşên weke rewşa 'herêman qadaxa' û rewşa weke ya li Mûşê a 'xwepêşandin û ragihandina qadaxakirina wan wê werê kirin.

Ev rewş hemû wê bi rewşa kurd ve wê girêdayî bê. Wê çawa wê vîna gelê kurd wê, mînalîze bikin û ankû ku ew karibin wê di nava tirkîtiyê de wê tûnabikin wê, weke hewldanên wê bin. Di wê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, ev rewş û gelek rewşên din ên weke wan wê nîşanaka pêvajoya şerê rejimê ê ku wê piştî hîlbijartinan ku ew hizir dike ku ew bi kurdan re bikê. Di wê çerçoveyê de van kiryarên weke hewldana bi sextekari û darêzorê bidest xistina bajar û bajarokên kurdan wê, nîşanaka konseptek şer a ku rejima tirk heta sale 2023an ku wê hizirkiriya ku ew bi kurdan re bikê jî bê. Wê, di wê rengê û awayê de jî mirov dikarê wê weke aliyekê din ê teybet jî wê, werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê, mirov dikaerê bêjê ku wusa dihê dîtin ku rayadarên tirk hîlbijartina 31ê adara 2019an de ya ku wan dixwest bidest nexistina. Ber wê yekê wê jî wê demê û pê de wê pêvajoyek çawa a şer wê li hemberî kurdan wê bidina pêşxistin mirov wê dibînin ku ew bi kirin û kiryarên bi wê rengê û di hîlbijartinê de ew dixwezî ku ew temenê wê çêbikin.

Li ser encama ku weke armanca rejima tirk bû ku wê di xwest ku wê bidest bixê

Di rewşa hîlbijaartinên şaradariyê ên 31ê adara 2019an de wê, armanca sereka a rejima tirk wê hebê. Ew jî wê, ew bê ku wê dixwest ku ew bi tememî bî hîle ûp sextekariyan jî bê ku ew bidest bixê û li ser wê re serkevtina xwe denezênê. Ev yek wê, bo tiştekê wê bo wê giring bê. Ew jî wê, ew bê ku wê, piştî pêşketina kurdan li rojava û rewşa rojava re wê, ne dixwest ku li bakûrê kurdistanê, navê kurd û kurdistanê hebê û rêveberîyek şaradî jî ku ew bi navê rêveberîya kurd li wir hebê. Ber vê yekê wê, di wê çerçoveyê de wê, vî awayekê pirr zêde wê li ser wê bisekinê. Piştî rewşa rojava, rêveberîyek piçûk jî bê li bakûrê kurdistanê wê, bo xwe teluke, têkçûn û xirab dibî. Ber vê yekê wê, her tiştê bi navê kurd û kurdistanê wê jî xwe re wê bikê armanc. Ber vê yekê ya ku wê, di destpêka dema propagandaya hîlbijartinan de wê, gotina 'kurdistanê' wê bikina bernîqasê de li bakûrê kurdistanê wê, gotinên weke 'kurdistan li vir tûne ya' ku bi bîxwezî li kurdistanê bîjîn li bakûrê îraqê heya biqasîtin û herina wir. 'Wê di her dema axiftina xwe de wê, gotinên weke 'kurdistan nîn a, herêma rojhilatê anadolû heya. 'Bi wê rengê wê, gotinê wê werîninina li ser ziman.

Wekî din wê di wê çerçoveyê de wê, pêvajoyeka dezenformasyonê wê li ser çapemeniyê û sîyesetê re wê li hemberî kurdan wê bidina destpêkirin. Di vê çerçoveyê de wê, herina bi ser kurdan de. Bi gotinaka din wê, inkare kurdan wê zêdetirî hişk û jidî wê bi gotinan re wê bidina diyarkirin, werênina li ser ziman û wê bikin ku wê pêşbixin. Gelek dordorên sîyesî û rewşenbîrî wê werênina li ser ziman û wê bîjîn ku 'ardogan bi gotinên bi vî rengî li dengên nîjadperestan dileyizê. 'Lê di aslê xwe de wê jî wê zêdetirî wê bi pêvajoyê ve girêdayî wê, rewşek wê hebê. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê, ardogan wê bi gotinên xwe re wê bixwezê ku ew pêvajoyê li bakûrê kurdistanê li ser inkare kurd re weke temenê pêvajoyek û konseptek şer a giştî li hemberî civake kurd wê bide pêşxistin. Di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê din ê teybet mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê, di wê rengê û awayê de wê, pêvajoya hîlbijartinên li bakûrê kurdistanê wê, zêdetirî wê, di wê rengê û awayê de wê, rewş û peymanê wê bi xwe re wê bihawênê. Dema ku mirov li pêvajoya hîlbijartinê binerê û ku mirov fahmbikê di nava çî sert û mercê de bûya wê, zêdetirî wê baştir wê were fahmkirin. Wê ev wê, weke aliyekê wê yê giring wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, di wê rengê û

awayê de wê pêvajoya hîlbijartinê mirov wê, fahmdikê ku rejima tirk û rayadarên wê, bi tememî di çerçoveya pêvajoyeka ku ew di wê de kurdan bi şikênin û vîna 'teslim' bigrin de li wê hizirîna. Gotinên ku wê, seatên ku wê, encamên hîlbijartinê wê werin û hê ku encam zêde ne hatina gotinên T. Erdogan ên weke 'encamên ji herêmên rojhilatê anadolu dihên giring in.' Wê li ser rewşek bi wê rengê re wê werina gotin bin. Di wê çerçoveyê de wan amedekerîyên xwe kirin ku wê destûrê nedin ku li ti bajar û deverê wê kurd wê sernekevin. Ew ne li ser encamên hîlbijartinê re, lê ew li ser rengên amedekariyên ku wan kirina re wî ew gotin dihanîna li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wî, gotinên ku wî li ser wan amedekariyan wan re dihanîn li ser ziman wê, di çapemeniyê de wê, weke gotinên ku ew li ser encamên hîlbijartinê re ew hatina gotin wê, werina ragihandin. Lê ew ne rast bû. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din jî wê bi teybetî mirov dikarê wê werênê li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê jî wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman ku encama ku wan dixwest di çerçoveya inkare kurd bû. Lê encama ku ew derket li holê tevî hemû astengiyên wan, temenê rewşa kurd û pirsgirêka kurd û çareserîya wê ku ew cardin were rojevê û bahse çareserîya wê werina kirin de bê. Di wê rengê û awayê de wê, encam wê hin bi hin wê derkevina li holê. Lê li vir mirov dikarê wê jî wê, weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman ku wê, ya ku ew bî tememî jî wê nexweşin ew a ku temenê hanîna li rojevê a pirsgirêka kurd li bakûrê kurdistanê wê, weke aliyekê herî zêde ku weke encama hîlbijaartinê û wan acizdikê bê. Di wê çerçoveyê de wê, çawa pêşîya vi tememî navê kurd ku li bakûrê kurdistanê were ser ziman û ti kesek bahse kurdan li ser tirkîya û bakûrê kurdistanê re nekê wê, di wê çerçoveyê de wê, van gotinên di çerçoveya redkirina navê kurd, kurdistanê û hebûna statûya kurd de wê, werênina li ser ziman. Dema ku wê hebûna kurdistanê li wir bi navê wê re wê were herêkirin wê, hingî wê mecbûr bimênin ku ew di cih de bahse statû û çareserîya wê jî bikin. Bo ku ew wê bahsê nekin û rastî wê bahsê newin wê di wê rengê û awayê de wê, inkarkirina gotina kurd û kurdistanê wê, werênina li ser ziman. Yên ku wê bahse navê kurd û kurdistanê dikin wê, rastî hêrîşan wê werin. Encama wan ku dixwest û bi isrêrî bo wê dixabitin û dizaynkirin li sîyesetê dikirin jî wê, di wê çerçoveyê de bê, Hemû hêrîşên wan ên sîyesî, leşkerî û hwd wê, bo derxistina encamak li gorî wê bê. Ber vê yekê ya wê, di êvara hîlbijartinê de ku hê deng ne hatina vekirin wê, di cih de wê li ser herêmên bakûrê kurdistanê re wê, serkevtinên xwe wê, denezênin. Wê weke ku wan dengên mazin girtina wê, gotinên weke 'em spasiya kurd dikin' wê bînin li ser ziman. Ankû wê, bêjin ku 'yên ku dixwestin bazariyê li ser vîna kurdan re bikin wan, vîna xwe radestî wan nekiriya.' Wê gotinên bi vê rengê wê, werênina li ser ziman.

Ji aliyekê din ve jî wê, were dîtin ku rayadarên tirk hizirkirina ku wê, di vê hîlbijartinê de wê, têkçûneka mazin wê bi kurdan wê bidina jîyankirin û wê ji vê demê û pê de wê heta 2023'an wê, ew wê li ser wê re wê, vi tememî wê kurdan wê, ji qada jîyanê û jîyanê wê bi navê wan re wê dûrbikin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, were dîtin ku wan, plansazî û stratejiyeka bi vê rengê a di temenê têkbirina kurdan de amedekirina. Şikandina kurdan û tefsandina dengê wan di wê çerçoveyê de hizirkirina. Bi kayyuman ew gav avêtina. Berî kayyuman, bi rûxandina bajarên kurdan ew temen wan li gorî hizirkirina ku wan çêkiriya. Li ser kayyuman re jî wê, temenê wê çêbikiran. Ber vê yekê ya ku piştî serkevtinên kurdan wê, çawa wê, şaradariyan wê, talanbikin û ankû wê malên şaradariyan wê yan radestî waliyan bikin û yan jî wê, bidina aligirên xwe. Di vê çerçoveyê de dihê

dîtin ku wan hizirkiriya ku wê piştî rûxandina bajaran û kayyuman wê kurd wê, ne rabina ser xwe. Wan hizirkirina wan dîsa rejima tirsê avakirina wê herkesek wê li gorî wê tevbigerihe û wê dengê xwe wê bidina wan. Di wê çerçoveyê de sererastkirinên destûrî ên weke bvi destûra Erdogan re jî wan, li gorî wê kirina. Yanî bi tememî ku wê, êdî wê cihê kurdan wê di siyasetê de nebê wan, ew hizirkirin kirina. Avêtina şaradar û wekilên kurd li zindanê wê, di wê çerçoveyê de wê, bi politikayekê wê werina kirin. Li gorî wan jî wê, hilbijartinên şaradariyan ên 31ê adara 2019an wê, encama ku wan dixwest wê, piştî wan bergirên wan re wê, ji wan re wê hanîba. Lê kurdan vajî wê, hem kayyumên wan hem bi şûn ve şandin û hem jî bi rêxistinkirinên xwe yên siyêsî û stretejiyên ku wan pêşxistin wê, vi dengên xwe wê, encama hilbijartinê a li giştîya tirkiya jî wê, bidina dîyarkirin. Bi dengên kurdan encamên bajarên tirkiya ên weke istembûl, anqara, mersin, adana, antalya û gelek deverên din wê, bidina dîyarkirin. Ya ku wê piştî hilbijartinên 31ê adara 2019 wê, bi wan re wê bibê temenê tirsê û hêrsê jî wê ev bê.

Di çerçoveyek giştî de mirov çawa dikarê rewşê baş fahmbikê?

Bêgûman em li ser bakûrê kurdistanê û rewş û pêvajoyên wê re hildina li dest em, divê ku wê bêjin ku wê, rewş û pêvajoyên ku ew hatina jîyankirin wê ji yên beşên din ên kurdistanê wê ne cûdatir bê. Her wusa wê, weke ku mirov çawa nikarê wê rewşa hilbijartinê a 31ê adara 2019an ku em nikarin ji rewşa pêvajoya rojava û pêşketina wê dûr şirovebikin û wê werênina li ser ziman. Wê bi hevdû re wê, dimenekê baştirin wê bide rayixistin li berçavên mirov. Her wusa wê, di vê rewşê de wê, ew wê, were dîtin ku wê, rayadarên tirk wê, piştî rojava wê, bi tundî wê, pêvajoyek hêrişê wê li ser bakûrê kurdistanê wê di dewama siyaseta înkare a 90ê salê dîroka komarê de wê bidina pêşxistin û domandin.

Em heta ku wê pêvajoya hêrişên wê yên li ser rojava wan baş fahm nekin û wan dagirkirinên wê dernexina li têgihiştinê emê wan pêvajoyên wê yên hêrişê ên li bakûrê kurdistanê jî baş nikaribin fahmbikin. Wê vajî wê jî wê rast bê. Heta ku em, wan pêvajoyên hêrişên li bakûrê kurdistanê bi awayekê rast û baş fahm nekin emê, nikaribin bi rastî pêvajoyên wê yên hêrişê ên li rojava û bi bombardimanan bê û ankû bi şewayên din bê li başûr emê nikaribin fahmbikin. Di aslê xwe de wê pêvajoya referandûmê a li başûrê kurdistanê ku ew di sale 2018an de pêkhat wê, bi awayekê rast wê, gelek rengên siyaseta rejimên herêmê wê, raxê li berçav. Wê rêyê wan yê rast wê, bi gotineka din wê raxê li berçav. Wê ji aliyekê ve jî wê, di pêvajoya hilbijartinên 31ê adara 2019an de wê rayadarên tirk wê bi awayekê bi şitt wê ber wê yekê wê, hêrişî siyaseta kurd wê bi awayekê pirralî wê bikin. Wê, ber wê yekê wê, bi tememî wê bixwezî ku ew derbeyekê li hebûna kurdan û siyaseta kurd bixin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, herina bi ser kurdan de. Rewşa referandûma başûrê kurdistanê di zane min de ew, hê jî ji aliyê rêxistin, sazî, kes û partiyên kurd ve ew baş hê ne hatiya fahmkirin. Tenê li ser kêmesî û demê re rexne li wê pêvajoyê girtin wê rastiya wê nedê fahmkirin. Di serî de em divê ku wê di çerçoveya pêvajoya giştî a hebûna civake kurd de wê, fahmbikin.

Her wusa li vir em wê yekê jî wê, werênina li ser ziman ku wê, pêvajoya rojava wê, rewşa başûr jî wê bandûrê li wê bikê. Wê rewşa bakûr û rojhilatê kurdistanê jî wê bandûrê li wan bikê. Di vê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, weke rewşeka giştî bê. Mirov wê tenê nikaribê weke rewşeka ku ew tenê li rojavayê kurdistanê rûdaya

wê hilde li dest. Ew wê, weke rewşeka ku wê di çerçoveya giştîya kurdistanê û hebûna giştî a civake kurd de wê, hildina li dest. Siyasetên dorpêçkirinê û hêrîşkirinê ên li wê, ber wê yekê na ku ew li wê dihêmn pêşxistin. Pêvajoyên hêrîşê ku wê rejima tirk wê ji vê aliyê sînor wê herê wê aliyê sînor wê bikê jî wê, bi wê ve wê girêdayî bê. Di serî de wê weke aliyekê teybet em divê ku wê, werênina li ser ziman.

Her wusa di vê çerçoveyê de ez wê jî wê, werênima li ser ziman ku wê rewşa bakûrê kurdistanê ku weke ku em piştî hilibijartinên şaradariyê ên 31ê adara 2019an de dibînin ku wê li wê niv bi niv jî bê wê, şêwayekê desthilatdarî wê pêşkeve wê, piştî rojava û başûr re wê, weke rewşek teybet a de-fecto ku em wê bi teybetî wê hildina li dest bê. Ber vê yekê ew hêrîşên li bakûrê kurdistanê ku wê li qada siyasetê ku wê, werina kirin wê, hinekî jî wê, bi wê sedemê bin. Li vir em divê ku ezmûna xwe rêvebirinê a başûr, rojava û bakûr, bi şêwayekê em bi hevdû re wê hildina li dest û wê bi dahûrîyek rast wê şîrovebikin û wê werênina li ser ziman. Wê, bvi têgihîstineka rast wê, hildina li dest wê, werênina li ser ziman. Ne bi tememê jî bê û bi awayekê fermi ne hatibê naskirin jî bê wê, kurd li van hersê beşên kurdistanê wê bi şêwayekê wê desthilatdariya xwe wê, avabikin. Wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Bi wê re jî em wê jî wê, weke aliyekê din jî wê, dikarin wê werênina li ser ziman ku wê, ev rewşa kurd ku ew wan weke hêzek herêmî wan derdixê li holê wê, bale hêzên herêmê û yên ne herêmî jî wê bikişênê. Ev jî wê, dide nişandin ku ev rewşa de-facto a desthilatdariyê a kurdan li van beşên kurdistanê û hebûna civake kurd a li giştîya herêmê ku wê ne bin 50 milyonî re bê wê, weke rewşeka teybet bê. Bi siyasetek rast a pêşeng re wê, rêxistinkirina wê bi rewşên wê re wê, temenê pêşxistin û bi destxistina pêşaroja wê jî bê. Pirsgirêka kurdan di wê demê de wê herî zêde wê, weke ku me gelek caran berê jî hanî ser ziman wê, pirsgirêka serokatîyek giştî û rêzanîyeka civakî a giştî ku ew nîn a bê. Ti sazîyên giştî ku ew karibin gotinê li ser hemû rêxistin, parti û sazîyên civakî re bibêjê di nava kurdan de tûna ya. Kesên weke birêz Ocalan ku wan bi awayekê xwe gihandina wê asta serokatîya civakî a giştî jî wê, ber wê, pêşketina wan ya di wê çerçoveyê de wê, di bin tecrîdek giran de wê werina hiştin wê bi hemû awayan wê têkiliyên wan bi civak û rêxistinên wan re wê werina birrin. Di aslê xwe de wê, ev rewş wê, bi serê xwe wê karibê rewşê vebêjê. Birêz Ocalan çendî ku ew di bin tecrîdek giran de ya û di wê dema destpêka sale 2019an de bi dehan kurdistanîyan xwe bo rakirina tecrida li ser wî li girava berçibûnê razandina û li zindanan bi dehan kesên kurdistanî weke Zulkuf Gezer û hwd bo sermazarkirina wê tecridê dawî li jîyane xwe hanîna jî wê, ew tecrid wê hê bidomê. Lê em wê bêjin ku wê bi wê û gelek rewşên din re wê, ew jî wê, were dîtin ku wê, hebûna birêz Ocalan weke serokekê civakî û giştî wê, weyneyk dîrokî wê dîsa wê di nava civake xwe de wê bi rêxistinkirina wê û bi hevdû re girtina wê re wê bileyizê. Ev dide nişandin ku wê bi wî re, li ser wî re û bi gotinên wî re û hwd wê, çerçoveyek serokayîtiyê bi sazûmanî di nava civake kurd de û li giştîya herêmê afirîya. Di vê çerçoveyê de pêşxistina sazîya wê, têgihîstina serokatîyê a bi sazûmanîyê ew kêma maye û ankû hê nîn a. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku ew wê, weke aliyekê din ê giring wê xwe bide diyarkirin. Heta nûha me gelek caran hanî li ser ziman ku divê ku kurd kongira netewî li darbixin bo ku wê valahiya sazûmanî a serokatîyê tişbîkin. Lê dema ku em li dîroka civake kurd a demên berê binerin jî em dibînin ku wê, weke 'rûsîpiyên kurd' ku wan di her demê de xwe bixwe bi erkkirina û derketina li pêş û civak di wê astê de bi rêvebirina. Di vê çerçoveyê de ez wusa têdigihim ku avakirina

sazûmanaka serokatîyî a bi vî rengî li bendî li darxistina kongira netewî a kurd hiştin jî wê ji aliyekê din ve jî wê, weke kêmesîyek din a dîrokî bê. Ber vê yekê di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, birêxistinkirina wê û derxistina li pêş ku ew karibê hem **bibê dengê birêz ocalan jî û serokatîya wî jî, ya Qazî Mihamed jî û Mele mistefe berzani û gelek kesên din ên weke wan kesên pêşeng jî.** Minaq li rojhilatê kurdistanê kesên weke qasimlo ku wê derkevin weke kesne ferdî na. Ber vê yekê wê, rejim wê wan bikujê. Bo ku ew pêşengtiyê nekin. Lê ew mîreteya pêşengtî, rêzanîti û serokatîyê ku wan li şûn xwe hiştîya pêwîstîya wê, bi jinûve fahmkirin, li gorî demê şîrovekirin û bi sazûman û sazîkirinê wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku ev were kirin wê hingî qatilkirina wan kesên pêşeng û serok ên kurd ji aliyê van rejiman ve wê were bêtewekirin. Wê hingî wê, ji gelek aliyan ve wê, têgihîştina serokatîya Birêz Ocalan ku tirkîya hizir dikê ku wê ew bi birêz Ocalan re li Imraliyê kiriya tecrîde wê hingî wê ji ew ji wê tecrîde wê were xilaskirin û wê ne tenê temenê rizgarkirina wan ya gîyanî, hizirî û fîzîkî jî wê were pêşxistin wê bi wê re wê, temenê civake bi serokatî a giştî li herêmê jî wê, were pêşxistin.

Di aslê xwe de ev pêvajoya ku me derbaskir di vê demê de wê, di serî de wê, vê rastiye de wê, bi awayekê vekirî wê, derxê li holê û wê bi me bide fahmkirin û têgihîştin. Li vir di aslê xwe de wê, rewşa kurdan wê, weke bi wê re wê, di aslê xwe de wê bigihê li rewş û têgihîştineka din a giştî û mazin. Civake kurd di nava xwe de hindik zêde wê, zanebûn û têgihîştinek giştî bi xwe re çêkirîya. Lê bi rêxistinkirina wê, û ankû gihandina wê zanebûnê li serokatîyek civakî giştî di wê çerçoveyê de bi sazûmanî wê kêmbimênê. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa kurd wê li herêmê wê, di vê çerçoveyê de wê pêwîstî bi rast fahmkirina wê ya giştî wê hebê. Bi teybetî wê, rewşên weke rêveberiyên herêmî ên kurdistanî li bakûrê kurdistanê, rewşa rêveberîya rojava û ya başûrê kurdistanê wê, di vê çerçoveyê de wê, pêwîstî bi fahmkirineka nû a li gorî demê wê bide dîtin û fahmkirin. Ev heta ku ew nebê û newê kirin wê gelek pîrsgirêkên civakî ên civake kurd jî wê di nava wê de wê newîna çareserkirin. Di aslê xwe de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, minaq li bakûrê kurdistanê wê, ber çî rayadarên tirk wê li ser şaradariyên kurdan wê pîr zêde wê bisekin in ku ew wan ji destê kurdan bigrin û ankû ji wan bistênin? Wê ev hinekî jî wê, bi wê valahiyê ve wê girêdayî bê. Ew dihezirê ku wê, di wê warê de wê bi sazûmanî wê valahiyek wê hebê û wê dema ku ew wê bikê wê karibê li wê valahiyê li nava kurdan wê bileyizê wê encama ku ew dixwezê a bi metingerî wê bidest bixê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din ê teybet mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de em, li vir wê yekê jî wê, di dewama wê de wê, wrênina li ser ziman ku wê rewşa kurd wê, di wê warê de wê, weke aliyekê teybet ê ku mirov wê, dikarê wê, werênê li ser ziman bê. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din ê teybet mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di vê demê de wê, rewşa serokatîyî wê bi sazîyî bi vê rengê pêşxistina wê, pêwîstî bi wê hebê. Di vê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring em dikarin wê werênina li ser ziman. Li vir, Ev rengê rêxistinîya civakî wê, ji gelek aliyan ve wê valahiyê wê dagirê. Wê, bersivê wê di nava civakê de wê, bide gelek tiştan. Ne tenê ji aliyê siyêsî û rêzanîya siyêsî ve divê ku mirov wê, hilde li dest. Minaq dema ku em bahse serokatîyê û sazûmanîya wê bi sazîyî dikin, ev rêzanîya siyêsî ya, ya rewşenbîrîya, derûnîya, civaknasî ya, û beş bi beş ên civakê û reng û awayên wê na. Di wê çerçoveyê de wê, bê temenekê ku ew li ser wê re xwe biafirênin û wê werênina li ser

ziman. Fêr û cerbên civakî ên li kurdistanê ku ew di demên berê de bûna û di roja me de hena wê, têrê bikin ku wê sazîya serokatî a bi vê rengê wê, pêşbixê û rêvebibê. Di vê rengê û awayê de wê, werênê li ser ziman. Wê di serî de boçî giring bê? Wê bo wê giring bê ku wê pêşketina hemû beşên kurdistanê û rengên wê bihevdu re wê werênê li ser ziman û wê bigihênê li hevdu. Wê bi hevdu re wê, temenê fahmkirineka hevbeş wê bide çêkirin.

Di vê çerçoveyê de em divê ku li bakûrê kurdistanê û pêşveçûnên wê jî binerin û li ya beşên din ên kurdistanê jî binerin. Di aslê xwe de wê, hîlbijartinên li bakûrê kurdistanê û tirkîya ku wê, di 31ê adara 2019an de wê, bide nîşandin ku wê kurd wê, dinava xwe de wê, xwediyê temenê wê bin. Wê tevî hemû astengî û hêrîşên rejimê û rayadarên wê, wê karibin kawayumên wê mahkûm bikin û bi ser wê de bişênin û wê, siyaseta wê jî wê, weke dana kifşkirina encamên hîlbijartinê li anqara, mersinê û istemûlê û hwd re wê karibin rengê siyaseta wê jî wê bidina dîyarkirin. Wê, di vê çerçoveyê de wê, di vê hîlbijartinê 31ê adarê de wê kurd wê, bi stretejiya li rojava(tirkîyê) bişûnxistina bloka faşîst a AKP-MHP û li kurdistanê dawîlêhanîna rejima kawayuman bê. Bi wê stretejiya xwe kurd hem rastbûn û hem jî bi serketina. Kurdan bloka AKP-MHPê ku wan li ser esasê islamistîyê û tirkîtiyê bi militaristî desthilatdarîyek û hevkarîyek avakirina wê, windabikê. Kurdan li anqara û istemûlê CHPê li hemberî vê bloka faşîst biserxist. Ew jî tola xwe bi qaspkirina şaradarên kurdan ên bakûrê kurdistanê dikê ku ew hilde. Wê di wê de wê biserkeve. Di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku civak, bi rastî rêzaniyek wê hebê wê, karibê hertimî serkevtinê bi xwe re werênê.

Bî şûnxistina bloka AKP-MHPê û piştre

Her çendî ku wê, bi destê leşker û polisan wê AKPê wê weke ku wê gelek deverên li bakûrê kurdistanê wê weke ku wê di hîlbijartinan wê bistênê jî lê wê, ev weke dîmenekê sernûxûmandinê ji wê têkçûna wê re bê. Di wê çerçoveyê de wê, piştre wê, were dîtin ku wê çawa wê bikarbênê. Her wusa wê, di dewama wê de wê dûbare mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, çendî ku wê hîle û sextekarî wê werina kifşkirin û wê serîlêdan wê bo wan wê li saziya bilind a hîlbijartinê wê werina kirin jî lê wê, yek ji jî wan serîlêdanên HDP û ankû aliyê kurd wê newîna herê kirin. Lê wê hemû serîlêdanên AKP ên bi armanca ji dest derxistina şaradariyan wê, herêbikê. Di wê çerçoveyê de wê, di nava helwestekê de bê.

Lê ji aliyekê din jî ve wê, mirov dikarê wê werênê ku wê, ev rewş hemû wê bi xwe re wê tiştekê din jî wê bidina nîşandin. Di aslê xwe de wê, ji aliyê xwe ve wê partiya desthilatdarî a AKP ya faşîst wê, bi wan rewşan wê bixwezê ku ew temenê şerên xwe yê di demên pêşde ku wê bikurdan re wê bikê bo wê, ew wan rewşan weke amedekarîyekê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, encamên hîlbijartinê wê bo kurdan jî wê temenekê giştî û mazin wê tekoşîna maf û azadiyê wê bi xwe re wê biafirênin. Di vê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, ev tekoşîn wê bi civakî were pênasêkirin. Kurdan di hîlbijartinan de wê, di aslê xwe de wê, bi stretejiya ku wan kifşkir û li gorî wê tevgeriyan wê, hem kawayumên AKPê wê dawî li wan wê werênin û wê, li bajarên tirkîya ên weke anqara û istemûlê wê, derbeyek mazin wê li wê bixin. Di vê çerçoveyê de di aslê xwe de wê, bi wê re wê, ne tenê wê desthilatdariya AKP-MHPê wê zayif bikin wê, bi wê re wê demek nû jî wê bidina destpê kirin.

Di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê teybet wê, werênê li ser ziman. Rejima AKP-MHP a şer wê, were têkbirin. Di vê demê de wê hemû hêrsbûna wan ji wê bê. Di vê çerçoveyê de wê, bo ku ew wê rewşa xwe êdî xwe ji wê xilasbikin wê, itirazan wê bikin ku ew şaradariyên ku wan di hîlbijartinê de bidest nexistina bi hîleyên li ser hijmartina dengên re wan bidest bixin. Di vê çerçoveyê de wê, li gelek deverên bakûrê kurdistanê û tirkîya û stembûl û anqara jî wê ew wê bikin.

Lê ku ji vê demê û pê de ku ew encamê li ser saziya bilind a bijartinê re derxina li holê jî wê, êdî wê rewşa xwe ya têkçûyî wê nikaribin wê ji holê rabikin. Lê di wê demê de wê, AKP-MHP wê, bo ku ew xwe serdest bikin wê serî zêdetirî li gurrkirina şer li dijî kurdan wê bikin. Kurd wê weke tola têkbirin û şikandina wan a di hîlbijartinê de wê di hasibênin û wê dihênina li ser ziman. Ev hîlbijartin wê, di aslê xwe de wê, ji hemû aliyan ve wê, rejima yekkesî wê bişikênê û têkbikê û wê bide nîşandin ku ew rejim ti meşrûtiya wê tûna ya. Di vê rewşê de wê, hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê bê weke hîlbijartineka dîrokî ku wê rejima Erdogan a yekkesî wê têkbibê û wê bişikênê. Wê bide nîşandin ku ew rejim ne meşrû bê. Di vê çerçoveyê de wê, meşrûtiya rejima Erdogan wê piştî hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê zêdetirî wê, were ser ziman.

Kurdan hîlbijartinên 31ê adara 2019an kirina rewşeka dîrokî ku wan bi wê derbeyek dîrokî li rejima yekkesî a Erdogan ku wê weke rejimek şer bê wê bixin. Di vê rewşê de wê, rewşa stratejiya kurdan a bi rengê 'li kurdistanê dawî li rejima karyûman bîrê û li tirkîyê bloka AKP-MHPê bide şikandin û têkbide birin' wê serkeve. Wê, di vê çerçoveyê de wê, ev wê bê weke rewşek dîrokî ku em wê werênina li ser ziman. Kurdan bloka AKP-MHPê têkbirin. Ev bû weke rewşek dîrokê bi navê wan. Bandûra wê, têkbirina bloka AKP-MHPê wê li dîroka pêş wê zêdetirî wê xwe bide diyarkirin. Wê, bêgûman wê encamên wê hebin. Ji nûha de wê, mirov dikarê wê bêtê ku ew konseptê şer ku weke bi navê 'tesebûsa derbeyê' hatibû pêşxistin û bi wê karyûman hatin derxistin li holê li ser rûxandina bajarên kurdan û pêvajoya şerê rejima AKP-MHPê re wê, ev pêvajoya bi hîlbijartinên 31ê adara 2019an wê ji aliyê kurdan ve wê bê xistin weke bersîvek dîrokî ji wê re. Ev bersîva kurdan wê ji gelek aliyan ve mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Piştî pêvajoyên hêrişên li rojava encamên ku wan dixwestin ku ew ne girtin wê, piştê wê, berên xwe bidina bakûrê kurdistanê. Ew encama ku wan dixwest li rojava bigri dixwestin ku wê li ser rûxandina bajarên û karyûman re wê bigirin. Lê kurdan wê, dawî li karyûman wê werênin. Wê bi awayekê rêxistinî wê, encama hîlbijartinên giştî wê, bidina diyarkirin. Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, weke encamên hîlbijartinên şaradariyan ên 31ê adara 2019an wê dîrokî bin. Di vê çerçoveyê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman wê, piştî hîlbijartinên 31ê adarê wê, bi awayekê fiilî û fermî wê, helwestek negatîv wê lihemberî encamên ku ew derketina li holê wê bidina nîşandin. Wê li bajarên tirkîya ên weke istembûl û anqara wê dîbare wê, dengên bidina hijmartin ku ew karibin encama weke ku ew dixwezin ku ew xwe biserbixin ku ew derxina li holê. Li bajarên bakûrê kurdistanê, gelek deverên weke bedlis, mûş û şîrnaxê û gelek deverên wê tevî ku wê vekirî li berçav bê ku sextekarî û hîla hatina kirin û wê belgeyên wê jî wê hebin wê, piştî serîlêdana bîrê HDPê ku ew dikê wê, werina redkirin û yên AKPê û MHPê, werina herê kirin. Ev jî wê, weke politikayê bê. Wê weke helbesteka ku ew acizîya xwe li hemberî encamê bidina diyarkirin jî bê. Lê em di dewama wê de wê, bêtê ku wê piştî hîlbijartinan wê, çendî ku wê bloka AKP-MHPê wê windabikê jî lê wê bi hîla û rêyên sextekarî bikin ku ew xwe biserbixin. Wê ew wê jî wê, lî bakûrê kurdistanê wê, bixwezin ku ew

wergerênina pêvajoyek şer li bakûrê kurdistanê. Piştî wê encama ku wan dixwest ku wan li hemberî kurdên rojava bide nexist wan, nûha berê xwe dana bakûrê kurdistanê û dixwestin ku wê rewşê bi heman rengê bi mantiqê şerkirina bi kurdan re wê, weke bi konseptek şer wê li wir bidina domandin. Ber vê yekê wê ya ku wê piştî hilbijartinên 31ê adarê wê, gelek dever wê bîna li ser ziman ku wê, nûha wê, AKP-MHPê wê berê xwe wê bidina bakûrê kurdistanê. Politikayên wan ên şer ên sê salên dawî bi hêrîşên li bajarên bakûrê kurdistanê ên weke cizirabota, nisêbîn, hezex, silopî, şîrnax, farqin, sûr û hwd ku wan meşandin wê, li ser wê re wê, weke politika û konseptek dizaynkirinê wê reşa 'teşebûsa derbeyê' wê, weke konseptekê wê bi destê AKP-MHPê wê were pêşxistin. Piştê jî wê, di dewama wê de wê, weke encamên wê, hem pêvajoyên şer wê li dijî rojava wê bidomênin û hem jî wê, bi gûharînên destûrê û weke encama wê hanîna pergalek serokweziriyê û hwd wê, werina pêşxistin. Rejima kaxxuman wê, di dewama wê de wê, rengê wê destûr û pergale serokweziriyê ên metingerîya wê ya li ser serê civake kurd bê. Kurdan ew bi hemû encamên wê re redkir, mahkum kir û ji holê rakirin. Wê, piştî wê re wê, weke ku wê, hertîşt wê bo wan wê tevli hev bibê. Wê ew wê bi encamên hilbijartinên 31ê adarê re wê weke şikeştinek dîrokî bê bi wan re. Ya ku ew nûha di nava xwe de weke ku şerê wê dikin wê ew bê. AKP-MHPê ê bi argûmana ezê tevgera kurd bişikênin û ezê bi tememî li hemberî wan serkevin bikardihênê û bi wê dixwezê ku ew herkesekê bide bîdengkirin. Bi wê re jî wan re dibêjê ku win anqara û istembûlê ji min bişikênin wê di wê tekoşîna min a li dijî kurdan de ku qasê ew weke 'ya 'li dijî terorê' bi nav dikin de wê, şikeştin bibê. Wê bi wê rengê di hêne li ser ziman. Yanî di wê çerçoveyê de ew li ser şerkirin û dijminatîya li kurdan re wê sîyesetê hê jî ew di nava xwe de ew dimeşênê. Lê ew stretejiya şer a rejimê ku ew bi wê li hemberî kurdan şer dikê wê werê şikandin.

Lê ku mirov ji kîjan aliyê ve li wê binerê wê, were dîtîn ku wê encamên hilbijartinê 31ê adarê wê, encamak dîrokî wê derxê li holê. Wê kurd wê di wê de wê dawîyê li kaxxuman wê werênin û wê li bajarên tirkiya jî wê, bi dengên kurdan wê li anqara û istembûlê CHPê li hemberî bloka AKP-MHPê were serxistin. Di wê çerçoveyê de ew nûha di nava xwe de wê şerê wê bi hevdû re didin. Wê çawa wê, ew wê, manipula bikin li ser wê re di hizirin, di axifin û gotinan dibêjin. Dengên kurdan ên ku bi rêxistinî hatina herikandin li CHP bi rewşa ne diyarkirina nemzetan wê, weke halina dengên wê bikin ku wê di çapameniyê de wê werênina li ser ziman. Lê wê ew ne rast bin. Di wê çerçoveyê de wê, were dîtîn ku wê, li ser deverên ku HDPê nemzet nedana nişandî û piştigirî da CHPê ku ew li hemberî wê AKP-MHP bi şûnbixin wê, çawa wê manipuleyek bi wê rengê wê li ser wê re wê bikin ew, nûha di tv'yan de nîqaşên bi wê rengê ew dikin ku pêşbixin. ..

Ji piştî hilbijartinên 31ê adarê ve wê rejima Erdogan wê weke rejimeka ne meşrû wê li hemberî kurdan wê bisekinê. Êdî wê bi wê rengê wê hebê. Di vê çerçoveyê de wê, bi hemû kirin, gotin û politikayên wê re wê, di nava rûpelên dîrokê de wê wre mahkumkirin.

Nûkirina hilbijartinên li sitembûlê û Encamên wê

Bêgûman wê rewşa hilbijartinên 31 adarê a 2019an wê piştê wê, bi nûkirina hilbijartinên sitembûlê re wê derkeve li ast û pîvaneka din. Çendî ku wê, nemzetê CHPê Ekrem İnanoglu wê bi dengên kurdan wê bi giştî wê, serkeve jî wê, bi hewldana Erdogan û Bahçeli wê werina betalkirin. Li şûnê wê, hilbijartin wê li bajarê istembûlê wê, piştî 31ê adarê wê, di 23 hezîre 2019an de wê, cardin wê, were kirin. Istembûl wê weke bajarekê herî mazin bê û wê, ew bajar wê, hema bêja wê, rengê serkevtin û ne serkevtinê wê bide

dîyarkirin. Ber vê yekê jî wê, Bloka Ardogan-Behcelî wê bixwezê ku ew jinûve wê, bibê hîlbijartinê. Di wê dema betalkirina hîlbijartinên istembûlê tevî ku meztetê CHPê ku kurdan piştgirî danê de biser jî ket wê, ew hîlbijartin wê werina betalkirin. Erdogan û behcelî ku wê berî wê werênina li ser ziman ku "aliyek dengekê wê jî ji yê din zêdetir bê ew serkevtiya" jî lê wê, li stembûlê wê, çendî ku ew serkevtin bi hezaran dangan wê hebê jî wê belatbikin.

Hinek sedemên wê betalkirinê wê hebin. Di serî de bi çend gotinan jî bê em, divê ku çend gotinan li ser wê werênina li ser ziman. Di serî de wê, mijare şerê rejimê ê ku wê, ji salên 2014'an û bi vir ve ku wê li hemberî kurdan li bakûr, rojava û başûrê kurdistanê daya destpêkirin bê. Di vê çerçoveyê de wê, sedema sereka wê ev bê. Di dewama wê de wê, piştî wê pêvajoya hêrîşên rejima Ardogan a li bakûrê kurdistanê li bajarên kurdan ku wê bikê û wê bajarên kurdan wê bi serê wan de wê bi rûxûnê jî wê, piştî wê re wê, serkevtina xwe wê, weke domandina wê pêvajoya şer a li dijî civakê wê bi hasibênê û wê hewlbide ku wê bide domandin. Kurdan, di destpêka pêvajoya hîlbijartinên 31 adarê de bi stretejiya ku ew li bajarên kurdistanê rejima kayyuman a AKPê bişikênin û ji holêrabikin û li bajarên tirkîya ên weke stembûl, anqara, istembûl û hwd, li bajarên mazin bi wê bidina windakirin. Kurdan ev stretejiya xwe birina serî û bi serxistin. Di encama wê de wê, li van bajarên mazin wê AKPê wê binbixin.

Lê ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev wê, weke derbeyekê jî bê li pêvajoya şerê rejimê ê li dijî civake kurd. Her wusa wê, weke ku kurdan digotin "wê ti tişt wê nebê weke berê" wê, bi rastî jî wê piştî wê wusa bê. Wê, rewş wê, xwe bi wê rengê wê bide dîyarkirin. Dirîşma ciwanên kurd a li dijî AKPê li metropolên tirkan ku kurd li wan dijîn jî wê, di wê rengê de bê ku "wê her tişt wê xweşik bibê" bê. Bi wê dirîşmê wê serkevin. Wê dirîşma xwe wê bikina malê girseyên hemû gerseyên wan bajaran û partîyan jî. Wê CHP jî wê, bi dest hanîna ser ziman dirîşmên kurdan bikê. Kurd wê, vê weke gûharînekê wê ji aliyê xwe ve wê bixwênin.

Ji aliyekê din ve jî wê, rewşa kurdan wê, di wê pêvajoya hîlbijartinan wê pîrr zêde wê derkeve li pêş. Hem bloka AKP-MHP a bi navê "itifaqa cumhur" û ya CHP û komên din a bi navê "itifaqa gel" wê, weke di nava wan de wê, hîlbijartin wê bibê. Lê wê hey û bala herdû alîyan jî wê, pîrr zêde wê, herê bi ser kurdan de. Wê, çawa wê dengên kurdan wê hildin wê, bi wê armancê wê xwe nêzî kurdan bikin û wê gelek manipulasyonan wê bikin. Ya ku hat li berçav wê, çendî ku wê AKP wê, di hîlbijartinên 31ê adarê de wê, bîrê li ser ziman p wê bêjê ku "me dengên kurdan zêdetir girtina" jî wê, rastî vajî van gotinan bê. Wê, hem li bajarên kurdan û hem jî li bajarên tirkan wê bi tememî wê piştgirîya ji kurdan wê windabikê. Dema ku wê ew fahmkir wê, serî li rê û rêbazên manipulakirinê wê bikê. Di roja 21 hezîre 2019an de dewetkirina Nêçîrwan berzanî li tirkîya û berî wê, di dema sûndxwarina wî ya li parlamane kurd ku wê, wezîrê karê derve ê tirkîya mewlût çawûşoglu wê tevî civîna sûndwarina wî bibê jî wê, weke peyamna ku wê bixwezî ku wê bidina kurdan ku ew karibin bi wan ji kurdan re bêjin ku "meyizênin me, li cem kurdan in." Lê kurdan ev kiryar hemû weke kiryarên xapandinê ên bo hîlbijartinê xwandin û ti îtibar bi wan nedan nîşandin. Ji aliyekê din ve jî wê, Binalî Yıldırım wê, piştî hîlbijartinên 31 adarê wê bo ku ew dengê kurdan bigirê wê gotina "kurdistanê" wê bikarbê. Wê ev jî wê, pîrr zêde wê, werênina li ser ziman. Di wê demê de wê, dema ku wê grevên birçîbûnê didomîyan bo rakirina tecridkirina li ser birêz Ocalan wê, ew jî wê, were şikandin û wê hevdiîtin wê bi birêz ocalan re wê werina kirin. Di hevdiîtinan de wê, AKP

û dewlet wê hewlbidin ku ew peyamekê ku ew karibin ji xwe re ji wê encamê derxin û bi wê dengê kurdan bigirin wê, li wê bigirin. Di wê çerçoveyê de wê, piştî hevdişîna parezerên ocalan a 18 hezîrenê de wê, kesekê din ê bi navê "Ali kemal Ozcan" ku weke 'aqademisyen' dihê bi navkirin wê, Erdogan û hikimeta wî wê, nemayên birêz ocalan ku wê dana parezerên xwe wê, radestî wê bikin û wê bêjin ku "wî hevdişîna bi ocalan kiriya" wê, werênina li ser ziman di çapameniyê de. Di namaya birêz ocalan de wê, li ser gotina birêz ocalan a bi navê "HDPê weke aniyeka demokratîkî divê ku pozisyona xwe ya bi rêya sêyemin re bi parêzê" wê derxina li pêş. Kesekê ku pirtûkên birêz ocalan xwandin û fikrên wî dizanî wê, di cih de bizanibê ku wê ocalan wê gotin "rêya sêyemin" wê, ji destpêkê ve wê, werênê li ser ziman. Lê wê çawa wê, vê gotinê wê werênina li ser ziman û wê, weke bi wateya xwe ji herdû blokên "cumhur" û ya "gel" ku ew li hemberî hevdişîna na wê, ji wan bina dûrkerin wê, di wê wateyê de wê, şîrovebikin. Ev şîrove wê bêgûman wê şîroveyekê ku wê çawa wê, kurdan wê, ji sîyesetê û deng bikarhanîna wan a di hilbijartinê de wê, dûrbigrin wê bi wê armancê ba. Dema ku kurdan ew bi wê rengê fahmkirîba û dengê xwe bi karnehanîba ji nemzetê CHPê Ekrem inanoglu re wê, bi awayekê xweza wê, nemzetê AKPê, Binali Yıldırım wê serkevtiba. Di vê çerçoveyê de wê, bi mantiqekê wê ew gotina birêz ocalan wê, were şîrovekirin, çendî ku wê ew gotin ne di wê wateyê de jî bê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, piştî hilbijartinê 31ê adarê wê, hin bi hin wê AKPYî wê dev bi guharênin. Wê, zimanekê şêrîn wê bidest bikarhanîna wê bikin. Wê çawa wê xwe bi kurdan şêrîntir wê bidina nişandin wê, di nava hewldan û tahba wê de bin. Kurdan daxistina AKP ji hêzê wê, weke bersiva wan ya ji hêrîşên wan ên li bajarên kurdan, oparasyonên wan ên şer ên li dijî kurdên rojava, dagirkirina Afrînê û hêrîşên wan ên weke li başûr-xakûrkê û hwd re didît. Ber vê yekê wê, bi tememî wê, di wê rengê û awayê de wê, di helwesta xwe de wê, xwediyê zanîn û zelaliyekê jî bin.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, AKP û bloka wê ya faşîst ku wê, konseptên şer ji sale 1999î ve li hemberî kurdan bênavber daya domandin wê, di wê dewamê de wê xwediyê hizir û zihniyetekê bê. Di dewama wê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, weke aliyekê din jî wê, dema ku ew biserkevtiba bi hinekî jî bê bi dengên kurdan wê bigotina ku "kurdan piştigirî da rêya me." Yanî bi gotineka din wê bi gotina ku kurdan piştigirî da stretejiya me. Ji xwe, wan heta roja me jî wê, bi israri wê bi wê rengê wê şîrovebikiran. Wê, di wê çerçoveyê de wê, hewldaban ku ew bi rengê bidina fahmkirin.

Berî hilbijartinê 31ê adarê wê gotinên weke "dixwezin dewletekê di nava sînorê me de çêbikin". "Dixwezin ku me jhi hevdişîna cûdabikin." û hwd. Wê gotinên bi wê rengê wê, werênina li ser ziman. Di pêvajoya propagandayê a hilbijartinê 31ê adarê de wê, Erdogan bixwe wê, ji kurdan re wê gotinên weke "li tirkiya kurdistan nîn a. .. Yên ku bixwezin li kurdistanê bijîn biherina bakûrê iraqê." Bi wê re jî wê, bi sînor nemênê wê, "bi gotinên weke "bisekitin herin kurdistanê." Erdogan bi tememî li ser nîjadperestî û dijeyetîya kurd wê, gotinên xwe wê avabikê û wê werênê li ser ziman. Wan di wê demê de bawer dikin ku wê, bi çî rengê bê ku wê di hilbijartinan de wê xwe biserbixin û wê piştre wê, bêjin ku ew gotinên ku me gotin wê, ev deng ji wan re bin. Wê bi wê rengê wê, bixwestan ku ew gotin weke gotinên ku ew hatina bijartin bihetan ser ziman. Lê têkçûna ku wan di 31ê adarê xwarin wê, weke têkçûnekê ku wê, wê encama wan gotin û kiryar û

konseptên wan ên şer bin. Di destpêka "pêvajoya çareserîyê" wê, birêz ocalan wê werênê li ser ziman ku "erdogan wê di rêya ozal de wê herê û an jî wê, di rêya çiller de wê herê. "Demê piştî wê şanî me da ku ew di rêya çiller de çû. Kurdan çawa çiller jî qada sîyesetê weke encama kiryarên wê yên şer ew dan dûrkirin û teşîrkirin wê, Ardogan xwe jî wê, di wê rengê wê, di encama hilbijartinên 31ê adarê de wê bi heman rengê wê bersivê jî kurdan wê bigirê. Wê di aslê xwe de wê, têkçûnêka mazin bê bê Ardogan û rewşa wî bixwe jî.

Ardogan wê, hertimî wê bi gotinên referansên li ser olê re wê, hêrîşî kurdan û sazîyên kurdan wê bikê. Gotinên weke "ew bêol in". "Ew bêîman in." "ew ataist in." Wê bi gotinên bi vê rengê wê herê bi ser kurdan de.

Di aslê xwe de wê, mirov dikarê bo ardogan û sîyeseta wî û heta bo rêveberên berî wî jî werênê li ser ziman ku ew di fahmkirina xwe ya di derbarê kurdan de wê, hertimî di kêmesîyekê de bin. Kurdan ti carî ne gihiştina wê hêst û têgihiştinê ku sîyesetmederên tirk û rayadarên wê, di fahmkirinaka rast a di derbarê wan de na. Her wusa wê, ev têtî wê bi kurdan re wê, di herdemê de wê hebê. Di aslê xwe de wê, ev têtî wê, piştî jî aliyê rayadarên tirk ve wê, bo bandûrkirina li kurdan îfşakirina nameya birêz ocalan a rojekê berî hilbijartinên 23 hezîrene 2019 a li bajarê stembûlê de wê, ev wê bi awayekê vekirîwê were dîtîn. Di di vê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê kurd wê, di fahmkirina xwe ya sîyesî de wê, hertimî wê di hêst û fahmkirineka li ser ya giştîya tirkîya re jî bin, çendî ku wê, di bin pêvajoyên hêrîşê de jî bin. Rejîma tirk wê, her roj wê, oparasyonan wê li qada sîyeseta kurd wê bikê û wê bi dehan kurdên sîyesetmeder wê bigirê û wê biavêjê li zindanan. Î ro zindan bi kurdên sîyesetmeder re tişî bûya. Ji aliyekê din ve jî wê, lingekê giring û mazin ê meşandina sîyeseta kurd wê, ji zindanê bê. Wê, mirov dikarê weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Di rewşa sîyesî de kurdan wê, piştî hilbijartinên 31ê adarê û yên hilbijartinên bajarê istembûlê a 23ê hezîrenê de wê, pêvajoyek nû wê bidina dayin destpêkirin. Wê, di wê rewşê de wê, weke hêzek stretejîkî a ku wê ji temen ve wê, sîyeseta tirkîya wê bidina kifşkirin wê derkevina li holê. Gotina "dengên stretejîkî" bo dengên kurdên li bajarên tirkîyan wê, li ser wê temenê wê were bikarhanîn û ser ziman. Di dewama wê de mirov dikarê wê jî wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku wê, kurd wê, weke hêzek kifşkar a tekoşar wê derkevina li pêş.

Di rewşa biserxistina mezetê CHPê bi dengên kurdan ku wê, di nava hin endamên CHPê de jî wê bê sedema nexweşîyê mirov dikarê wê jî wê hilde li dest. CHP wê, weke partiyeka rejîmê a jî destpêka komarê ve ku ew hatîya avakirin bê. Wê wre gotin ku ew bi destê M. Kemal ew hatîya avakirin bê. Ji pêvajoyên destpêka komarê ên salên 1923an û heta salên 1950 wî jî hemû pêvajoyên komkujîyên ku wê rejîm wê werênê li serê kurdan wê berpîrsîyar bê. Wê komkujîyên weke komkujîya dersimê, komkujîya zilanê, komkujîya agirî û bi dehan komkujîyên din wê, di demên wê de wê, werina kirin. Piştî wê jî kîjan partî wê were wê, di dewama wê de wê heman politikayên rejîmê wê bidina domandin. Wê înkara kurd û qadaxaya li ser zimanê kurdî û pêvajoyên jenosîdkirina civake kurd bi fizîkî û çandî wê di dema CHPê de wê werina dayin destpêkirin û wê heta roja me jî wê, werina domandin. AKPê wê di dewama wê de wê, weke partîya ku ew wê, di de domandin bê.

Di aslê xwe de wê, di nava AKP û CHPê de wê bi zihniyetî wê ti farq wê nebê. Lê dema ku mijar were sîyesetê wê, ew wê were dîtîn ku kurd wê, bi wê re wê, weke hêzekê wê karibin êdî derkevina li pêş ku ew yekê ji hêzbikî û yekê derxina li ser weke hêz. Di

vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, binxistina AKPê di hîlbijartinên 31ê adarê û 23 hezîrenê ên stembûlê de bi destê kurdan jî wê, weke aliyekê din ê ku mirov li hemberî wê weke aliyekê tekoşîna kurdan a bo maf û azadîya wan jî werênê li ser ziman.

Dema ku mirov ji aliyê CHPê ve rewşê bixwênê wê, mirov wê fahmbikê ku wê, ew jî wê, nexweşîya xwe wê ji piştgirîya kurdan wê bi hin bertekna wê bidina diyarkirin. Ber ku wê CHPê bi wê zihniyetî wê ji AKP ne kêmtir li dijî kurd û gihîştina maf û azadîya xwe a kurdan bê. Di vê çerçoveyê de ew, xwe bi wê rengê dihênina li ser ziman ku ti çerçoveya tirkîyatîyê de wê çawa wê kurdan wê bi halênin wê xwedîyê zihniyetek bi wê rengê bin. Tevî ku kurdan ew dizanî jî wê, binxistin AKPê wê nemzetê CHPê ekrem inanoglu wê piştgirîyê wê bidinê de. Di vê çerçoveyê de dengdayîna kurdan wê, di rastîyê de wê, ne di çerçoveya levkirinek sîyesî û ankû li ser tifaqaqê hatina li cem hevdu bê. Ya ku CHPîyan didît jî ev bû. Di aslê xwe de wê, bo ku ew piştî dengdayîna kurdan wî çawa wê li ser esasê dijberîya xwe kurdan wê bi politikayên dewletê tevbigerihiwê, bi îsrarî wê gotina tirkîyatîyê wê derxina li pêş. Wê di wê çerçoveyê de wê, gotina «em tenê tirkîya na» wê derxina li pêş. Ev gotin wê, ji aliyê zihniyetî ve jî wê weke gotinna ku wê bi wan wê bi mejiyê kurdan re wê çawa wê şerê xwe yê bi zihnî wê bide domandin jî bê.

Di wê rewşê de wê, CHPê wê di pozîsyonekê de wê di nava lêgerîneka di çerçoveya dîroka xwe ya berê a li dij kurd de bê. T. Erdogan di aslê xwe de ew didît. Ber vê yekê wê, çawa wê li ser wê temenê ku CHPê di wê de di lêgerînekê de ya wê lêvkirnekê li ser esasê domandîna rejîma Erdogan de wê bi CHPê re wê bikê wê, gotina «tifaqa gel a gîştîya gelê tirkîya» wê, biavêjê li holê. Wê ew weke bi rengê «tifaqa milet» û ankû «tifaqa gel» jî wê were bi navkirin. Ev gotina Erdogan wê, di aslê xwe de wê, li ser CHPê re piştî hîlbijartinan di rewşek mihtemel a şikandîna bloka AKP-MHPê de wê, çawa wê bi wê re wê CHPê jî ji xwe re wê bikê pêpelok wê di wê temenê de wê weke gotineka ku ew hafî bi lêvkirin bê. Li vir di aslê xwe de Erdogan wê dema ku wî dît ku wê bloka wî ya bi AKP-MHP wê were şikandin wê, çawa wê, di rewşek zîmnî de wê bi CHPê re wê li ser gotinên weke «tifaqa milet» re wê ew wê, rewşê wê bi konseptek nû wê bide domandin û wê bi wê re wê rejîma xwe wê bide domandin wê, weke rewş, rengê, gotin û şîrove wê bê. Li ser vê rewşê re mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê, di dewama domandîna wê rewşa konseptê şer a li dijî civake kurd de wê, bi awayekî vekirî û ankû sergirtî wê hatina cem hevdu a AKP û CHPê mirov wê hin bi hin wê bibînê. CHPê, di her demê de wê, di demên tengesîya AKPê û ankû partîya desthilatdarî de wê, ji wê re wê bê alîkar. Di vê rewşê de wê, mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman ku wê CHPê wê, weke ku wê bibê lingê domandîna wê rejîma Erdogan a ji vê demê û pê de jî. Politikayên weke yên bi rengê şerê rejîmê ê li dijî civake kurd, dagirkirina herêmen kurdistanê ji Afrînê heta Xakûrkê û hwd wê, weke 'politikayên millî' pênasîbîkê û wê, ji wan re wê bê piştgir û pêpelok. Şerê rejîmê ê li dijî civake kurd ew ji nava sînorê wê derbasbûya û li her çar beşên kurdistanê belavbûya wê, ew jî wê bê weke lingekê wê yê din ê li re AKPê.

Di aslê xwe de wê pîrsgirêk wê bo CHPê wê ji vê nûqtê û pê de wê destpêbîkê. Kurdan dengên ku wan danê de wan, bo ku ew xwe rastbîkê û di çerçoveyek rast de ew, di awayekê çareserker de xwe bide diyarkirin deng danê de. Dema ku CHPê ew den dengdayîna kurdan li wê, weke ji hebûna wê û politikayên wê yên kemalist re ku ew bixwênê wê hingî wê şaş bixwênê. Di aslê xwe de wê, di vê çerçoveyê de wê, rengê xwandin û fahmkirina wê, yan wê nêzî kurdan bikê û yan jî wê dûrî kurdan bikê. Dema

ku kurdan deng dana CHPê, dîroka wê ya bi kurdan re a bi xwûn jî dizanîn. Her wusa pêvajoyên jenosîda kurd ên ji dema şêx Seîd û komkujiya zilanê û heta komkujiya dersimê û hwd wan dizanî. Di wê farqê de na. Lê di vê çerçoveyê de ew dûmenê CHPê ê weke ew li dijî politikayên AKPê ên şer û faşîzmeya wê ya ku ew dihên li ser ziman ku ew rast bin kurdan, derfetek ji wê re dana wê rewşê û pêşketina wê. Lê em vê jî dizanin ku wê weke rengê sîyesî û gotin bilêvkirinê ê sîyeseta tirkîya bê ku ew dikin ku kifşbikin ku wê ji kîjan alîyan ve wê, gotin û rexne li wan wê werina girtin. Bo ku ew pêşîya wan bigirin û ankû manipulebikin wê, ew pêşî wê gotinna weke yên mihtemel ku wê muxalefet wê kifşbikin û wê werênina li ser ziman. CHPê, di wê warê de wê, dîroka wê ya sîyesî a piştî salên 1970 û pê de wê, weke dîrokek manipulekirinê a di wê şewayê de jî bê.

Di aslê xwe de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, CHPê jî wê, dem bi dem wê dirû wê bileyizê. Minaq wê, rakirina destlênedana wekilên kurd wê, ji aliyekê ve wê, dema ku wê, bi awayekê di parlamaneê de piştgirîya CHPê de wê were pêkhanîn. Ji aliyekê din ve jî gotinên weke «berjewendîyên tirkîya» ku ew bi lêvdikin wê di vê çerçoveyê de wê çawa wê bikin temenê hatina cem hevdû jî bê. Di aslê xwe de wê, di vê demê de bi zêdeyî ji aliyê CHPê ve bilêvkirina berjewendiyên tirkîya wê, bi awayekê û rengê wateyî wê ji wê rengê politikaya ku ew di çerçoveya dijanetîya kurdan de dihên cem hevdû wê ji wê ne dûr bê. Gotineka pêşîyên kurdan heya. Ew dibêjin ku «kuçik pêl dûvê kuçik nakê.» Di aslê xwe de wê, ev gotin wê, ji aliyekê ve wê, rengê hatina cem hevdû a CHPê û AKP a heta vê demê jî wê baştirin wê bide dîyarkirin û fahmkirin.

Bêgûman kurd wê, dema ku wan piştgirî dana nemzetê CHPê Ekrem inanoglu wê, bi hêvî û têgihîştinekê bê. Ew jî wê ew bê ku wê, çawa wê rengê konseptê şer a Ardogan ku wî bi awayekê awarta ji 15 temûza 2016an ve daya destpêkirin wê, çawa wê ew wê rewşê belavbikin û wê, piştî wê re wê pêvajoyek aramiyê wê bide destpêkirin. Di vê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, Ardogan wê, weke kesê ku wî rejimê ew derxistîya li pêş ku wê çawa wê bi wî derbeyekê li kurdan bixê bê. Di vê çerçoveyê de wê, weke di pêvajoyê çareserîyê û hwd de wê çawa wê weke ku wê pîrsgirêka kurd wê çareserbikê lê wê, ti carî wê çareser nekê. Heta ku wê, weke ku wê gelek dordor wê bilêvbikin ku ew, heta ku ew li ser wî kursiyê serokkomariyê rûniştîya wê çareserî jî wê nebê. Wê bi awayekê wê ew hertimî wê, astengîya herî mazin a li pêşîya pêvajoyek aşîtiyê a mihtemel a ku ew pêşbikeve jî bê. Wê ev di mejiyê hemû kurdan de jî wê bi awayekê zelal wê hebê.

Hertimî Ardogan bi şer rejima xwe da domandin. Berî hîlbijartinê bajarê sitembûlê wê, oparasyona dagirkirina başûr wê weke li xakûrkê wê bide destpêkirin. Di aslê xwe de wê, ev wê weke konseptek nû bû. Rengê wê konseptê wê care pêşî wê di hîlbijartinê 31ê adara 2019an de wê xwe wê bide dîyarkirin. Bi awayekê desta serkirinê herêmên weke şîrnaxê çendî ku di hîlbijartinê de ne hildana jî weke ku wan hildaya dana nîşandin û herêmên din ên bersînôr ên weke erûhê û hwd bi wê rengê desteserkirina wan wê, weke rewşeka li ser herêmên sînôr pêşxistina rewşek leşkerî bê. Piştî hêrişên li herêmên xakûrkê herêmên stretejîkî ên Zaxo herêmên weke girêbarox, girê xamgîn, li herêma bawerîya girika, dîlman û qûmrîya ku wê hêzên PDKê wê li wê bin wê, piştî hevdîtina berzanî û Ardogan wê, di 22 hezîrenê de wê, herêmên zaxo ku wê ji aliyê pêşmergeyên PDKê ve wê werina valakirin û wê hêzên tirk wê li wan wê bicihbibin bo ku ew hêrişên xwe zêdetirî li hemberî qandilê bidina domandin. Wê heman rewş li qanîmazi û metina jî

wê, berê wê were kirin. Di vê çerçoveyê de wê, dagirkirina van herêman wê, weke herêmana ku wê çawa wê bi wê kurdan bişikênê wê, mirov dikarê werênê li ser ziman bê. Lê aliyekê din jî ê van radestkirina ji destpê pêşmergeyan li artîşa tirk wê hebê. Wê çawa wê van herêman wê kontrol bikin û wê piştî rewşek mihtemel a weke midahelaya li Îranê de ku ew kurd li wir ne rabina li ser piyan û weke li rojava bûn û ew rewşa xwe dîrûst nekin û ji van herêman hêrîşî wan bikin wê bi wê armancê bê. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewş wê, weke rewşa amadekirinê a ji rewşa rojhilat û oparasyonek mihtemel a amarîka ya li Îranê bê. Wê weke amedeyîyeka ji wê re jî bê.

Bêgûman di wê çerçoveyê de wê, bi zihniyetî wê rejîma tirk wê xwe bi awayekê wê kiribê rê û aliyekê de ku ew bi tememî pêvajoyek şer li dijî civake kurd bide domandin. Di vê rewşê de wê, ya ku ew dihê li berçav wê ew bê ku yê ku ew konseptê şer dimeşênê wê, bloka AKP-MHP bê. Wan hertimî digotin ku em xwediyê piştgirîya gel a giştî na. Lê kurdan bi stretejiyek rast û giştî ew piştgirî ji pişt wan da hildan. Di vê çerçoveyê de nûha, bloka AKP-MHP wê tenê wê bi konseptê xwe ya şer re wê li berçav wê bimênê. Wê di vê rengê û awayê de wê, têkçûnek dîrokî wê bi dengên kurdan wê bixwûn. Lê li vir divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, dema ku T. Erdogan pêşî xwe kir serokkomar û piştê bi gûhartinên destûrî hanî serê AKPê, wê hinekî jî wê bi wê rengê wê, weke rewşeka ku wê, di rengên bi vê rengê de wê çawa wê rejîmê wê bide domandin wê, bo wê armancê bê. Bi gotineka din wê, weke ku wê di nava gel de jî wê were li ser ziman ku "ew bi hîlbijartinê hat lê wê bi hîlbijartinê wê neçê" wê were piştrast kirin. Di vê rewşê de ya ku wê, Erdogan û bloka wê bi xwe re wê bide nîşandin wê, ew bê ku "me, hemû saziyên dewletê kirina li dest. Ber vê yekê em, deng negirin jî emê xwe bi dewletê serdest bihêlin. Ahenga ku wê Erdogan di nava rewşa xwe kirina serokkomar û danîna li ser serê AKPê û bi wê re weke ku ew diçe hîlbijartinê wê, di vê rewşê de wê, bi wê rengê wê, xwe bide dîyarkirin. Bi gotina "em dewlet in" wê, 'weke ku tiştê nebûyî' piştî têkçûna xwe ya di hîlbijartinê de wê tevbigerihiş û wê bikin desthilatdarîya xwe bi heman rengê bidina domandin. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê werênê li ser ziman. Di rewşên weke yên têkçûna wî ya piştî 31ê adarê de wê, êdî wê zêdetirî wê bi gotinan wê serokkomariya xwe wê derxê li pêş. Bi gotina "serê dewletê" wê, werênê li ser ziman. Wê xwe bi wê weke yê li ser hemûyan wê bide nîşandin. Di vê çerçoveyê de wê, dema ku wî piştgirîya civakî bi tememî windakir wê zêdetirî wê ew wê derxê li pêş. Di aslê xwe de wê, di wê çerçoveyê de wê, windakirina wî wê, weke derbekeyekê li rejîma wî ya yekkesî jî bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring û dîrokî mirov dikarê bin wê xatbikê û wê werênê li ser ziman.

Li ser rewşa windakirina piştgirîyê ji nava civakê jî mirov dikarê li vir gotinekê bibêjê. Rayadarên tirk wê, hertimî wê di wê rengê de wê tevbigerihiş wê, ji ya dengê gel girintir bê wê, hebûna dewletê û serdestbûna li wê bê. Wê xwe bi wê bi serdestî bidina domandin. Ber vê yekê wê, ev ji hebûna gel û dengê gel jî wê, giringtir wê were dîtin. Li şûna ku wê, dewlet wê were xistin bin xismetê gel û temenê gel de wê, Gel bê xistin xismetê dewlet û domandina de. Li gorî wê mantiqê wê ya giring wê ne gel bê. Wê dewlet bê. Bi vê mantiqê wê, hertimî wê, pêvajoyên şer ên servekirî û sergirtî wê li di nava civakê de wê li dijî wê pêşbixin. Wê bi gotina "herkesêk divê ku îteatî ji dewletê re bikê" wê, rewşê wê di vê rengê, awayê û çerçoveyê de wê, werênê li ser ziman.

Hebûna dewletê wê, li kurdistanê li ser serê civake kurd wê, weke mekanîzmayeka ku ew civakê bîdeng bikê wê, xwe bide dîyarkirin. Wê, ziman, çand û hemû nîrxên civakî

wê çawa wê ji navê wê cûdabikê û wê, bi navê dewletê wê werênê li ser ziman wê, di nava wê hewldanê de bê. Di vê rengê û awayê de wê, hemû kesên ku ew weke aligirê dewletê na ku ew rêveberbin, hin kesên xwe weke aqadamisyen dihasibênin bin û ankû hin kesên ku ew xwe weke parastvane wê dibînin wê, di vê çerçoveyê de wê, aqil bikarbênin. Aqilê ku ew diafênin mirov dikarê di sê rewşan de weke ku em li tirkîya dibînin werênina li ser ziman. Rewşa pêşî wê çawa wê, dewlete tenê weke makanismaya herî rast û ya ku ji wê re îteat were kirin wê were dîtin bê. Aliyê din wê, şerê dewletê ê li dijî civakê wê çawa wê temenê wê bidina çekirin û wê hêncetan ji kirinên wê yên baş jî bê û xirab jî bê wê, bibînin û wê ew wê cardin rast bidina nişandin bê. Aliyê din ê sêyemin jî wê, di wê rengê û awayê de bê ku wê, çawa wê, hebûna etnisîteya ku ew li dewletê serdesta wê, weke yekane rêya li wê îteatkirinê wê bînin li ser ziman wê, li ser wê re wê bihizirin.

Bêgûman ev rewşên ku me hanîna li ser ziman wê di temenê şerê rejimê ê 90 salê dawî ê li dijî hebûna civake kurd jî bê. Di vê rengê û awayê de wê, çawa wê civakê wê, di çerçoveyekê de wê, di jenosîda fizikî û ya çandî de wê derbasbikin wê, li ser wê re wê bihizirin û wê bidina hizirandin. Di dewama wê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku heta roja me wê, temenê şerê wê yê li dijî civakê wê ew wê biafirênê. Piştî hilbijartinên 23 hezîrenê ew hat dîtin ku wê, hebûna dewletê û komên civakî ên ku ew li ser wê ardnigariyê dijîn ew çawa bi hevdu re tekoşînê dikin wê bi wê re wê, bi awayekê vekirî wê were dîtin. Wê ji vê aliyê ve û wê ji aliyê kurdan ve wê, hilbijartinên 23 hezîrenê wê, bê malê dîrokê. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. **Wê piştî sefera selahadinê Eyûbî a li anatoliya li dijî komên tirk û serçûqî ku wî kirbû wê, ev rewş wê, di aslê xwe de wê, weke rewşeka di heman rengê û awayê de jî bê. Wê, di serî de mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku selahadin li dijî zihniyeta talanê wê seferê bikê bo aramîya herêma. Î ro jî kurdan bi heman rengê bo têkbirina zihniyeta ku ew jenosîdê li ser serê civakê dimeşênê ew têkçûn bi wê dana jîyankirin pêşî di 31ê adar de û piştê jî di 23 hezîrenê de.** Hilbijartinên 23 hezîrenê wê, bandûra wê têkçûna Erdogan wê di çapemeniya cihanî de jî wê, were li ser ziman. Minaq di çapemeniya İsveçê de rojnemayên weke "eksperessen" de wê, serokê vaqfa lêkolînê a tirkîya Paul Levin wê bînin ser ziman ku wê "ardogan wê hemû derfetên dewletê jî wê bikarbênê lê wê nikaribê xwe biserbixê." Bêgûman ev gotin wê rast bin. Di dewama wê de wê mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, di aslê xwe de wê, piştî vê têkçûnê wê zêdetirî wê bi nav, reng û makanismayên dewletê wê Erdogan bikê ku ew xwe zêdetirî werênê li ser ziman. Ber ku ew, weke kesekê ku wî xwe di nava hêsta desthilatdariyê de windakirîya û kesekê bi vê rengê tenê makanismayên dewletê î ro di destê wî de mana. Wê ber vê yekê wê, zêdetirî wê, xwe bi wê re wê, werênê li ser ziman. Her wusa wê, li ser wê rewş û makanismayên dewletê û konseptên şer ku pêşxistina û wan weke "bo dewletê" û "bekaya wê" dihênê li ser ziman wê, li ser wê re wê bi gotinên weke "itifaqigel" re wê, muxalefetê jî wê bikê weke destek li pişt û li rex xwe. Di wê rengê û awayê de wê, li ser wê re wê hem bixwezê weke ku tiştekê nebûyî ew desthilatdariya xwe bide domandin û bi wê re di demên pêşde bi wê destekê wê muxalefeta ku wî ji xwe re kirî destek wê çawa wê derbeyê li wê bixê wê bikeve nava hewldanên wê de. Wê politikayên wê pêşbixê. Wê bi alikariya wê muxalefetê wê, çawa wê xwe derxê li ser wê re wê, di nava hewldana wê de bê.

Dagirkirina herêmên kurdistan ji Afrînê û heta Xakûrkê û armancên wê

Di aslê xwe de wê weke rewşeka ku wê di dema vê demên hîlbijartina 31ê adarê û 23 hezîrenê de ku wê were pêşxistin jî wê, dagirkirina herêmên kurdistanê ên dervî sînorê tirkîya bixwe jî bin. Ev rewş wê, piştî dagirkirina Xakûrkê wê, cardin wê were şîrovekirin û hanîn li ser ziman. Wê bahse wê were kirin. Gelek dordor wê gotina "sînorên misakî millî" ên ku rayadarên tirk berê hanîna li ser ziman wê bi wê şîrovebikin û wê werênina li ser ziman. Lê di aslê xwe de wê, rewş wê jî wê kûrtir bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê werênê li ser ziman ku ew armancên wê yên dagirkirina başûrê kurdistanê û di dewama wê de dagirkirina kerkûkê jî mirov dikarê bi teybetî binxatbikê û wê werênê li ser ziman. Lê aliyê sereka ê di temenê wê dagirkirina ji afrînê heta Xakûrkê wê, ew bê ku wê çawa wê pêşîya pêşketina kurdan bigirin. Ji aliyekê din ve jî wê, di rewşek mihtemel de wê bi mudahaleyên amarîka ên li îranê re wê, çawa wê pêşîya rabûna kurdên rojhilat wê bigirê wê bi wê armanca wê ve wê girêdayî bê. Ji vê aliyê ve ku mirov li mijarê binerê wê, di serî de wê, dagirkirina li Xakûrkê û herêmên li dora wê û bicîhbûna hêzên tirk li wan herêman wê, bi rojhilatê kurdistanê ve wê girêdayî bê. Her çendî ku wê, weke şerê rejimê ê li dijî PKKê jî wê, were hanîn li ser ziman û wê, weke çûyina bi ser qandilê de jî wê, were hanîn li ser ziman jî lê wê, jî wê zêdetirî wê, bi rojhilat û mudahaleyên li îranê ve wê girêdayî bê. Li gorî xwe wê, çawa wê, pêşîya kurdan bigirin ku ew weke di dema mudahaleya li îraqê de kurdên başûrê kurdistanê rabûn serpiyan û di mudahaleya li sûrî de kurdên rojava rabûn serpiyan û rewşên xwe yên statûyî pêşxistin wê, dema ku mudahale li îranê bibê wê çawa wê pêşîya rojhilatê kurdistanê bigirin wê, bi wê armancê ev herêm wê werina dagirkirin. Ber kurd bandûra rojhilat wê, dema ku ew heman rewş li wê weke başûr û rojava li wê pêşket wê, li her çar beşên kurdistanê wê jî ya başûr jî û rojava jî wê zêdetirî wê bibê. Mirov dikarê dagirkirinê herêmên başûr jî aliyê tirkîya ve wê, di çerçoveya stretejiya wê ya şikandina kurdan û pêşîlêgirtina pêşketinê li rojhilat jî wê, werênê li ser **ziman**. Dema ku mirov li dîrokê jî binerê wê gelek caran jî wê jî rojhilat ve wê baxtê beşên din ên kurdistanê wê bê dayîn tayînkirin. Destpêka dewleta kurd şedadî wê jî wê bibê û wê piştê wê li başûr û herêmên din ên kurdistanê wê serdest bibê. Berê wê, mirov dikarê bahse desthilatdariya kurd a medî bikê. Medîya wê, jî rojhilat destpêbikê û wê li giştîya kurdistanê û dora wê serdest bibê. Di vê rengê û awayê de wê, rewşek wê xwe bide diyarkirin. Di aslê xwe de wê, di vê demê de wê, dema ku rewşek piştî vê rewşa nûha a başûr û ya rojava li rojhilat bibê wê, ew piir hesanî wê rewşa statûya bakûrê kurdistanê jî wê, bide diyarkirin. Rayadarên tirk wê dibînin. Ber vê yekê ew li gorî xwe ew pêşî dikin tedbîrên xwe bigrin. Hêrîşên li başûr û dagirkirinê weke li Xakûrkê û metinan wê hinekî jî wê, bi wê ve wê girêdayî bin. Di aslê li xwe de piştî rewşa statûyî a nûha ya li başûr û rojava, rewşek bi wê rengê li rojhilat pêşketina wê, di serî de wê, bê temenê rizgarkirina hemû kurdistanê jî. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Her çendî ku wê bê gotin ku bakûr beşa kurdistanê a herî mazin a jî wê, piştî rojhilat re wê, karibê bi tememî ew hesanî were rizgarkirin. Nûha lezdayina çêkirina bendavan jî aliyê rejîma tirk ve li bakûr û herêmên weke heskîfê di bin avê de hiştina wan wê, hinekî jî wê, di vê çerçoveyê de wê mirov dikarê wê hilde li dest û fahmbikê. Rewşa di bin avê de hiştina heskîfê û gelek deverên in bakûrê kurdistanê bi rewşên weke dagirkirina Xakûrkê û Afrînê re divê ku mirov hilde li dest û wê fahmbikê.

Di vê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, başûr wê jî aliyekê din ve jî wê, bi pêşketina xwe ya kêr jî wê, weyneke giring wê di rewşa pêşketina rojhilatê kurdistanê de wê

bileyizê. Wê çawa wê pêşîya wê bigirê wê, di vê çerçoveyê de wê, bi armanca xwe ya kontrolkirina başûr re wê bikê û bixwezê ku ew pêşîya wê bigirê. Ji gelek nûqte û deverên başûr dagirkirina wan û piştîre dagirkirina xakûrkê û hewldana herikandina wê dagirkirina li herêmên metînan wê hinekî wê bi vê armanca wê ya dijkurd ve wê girêdayî bê.

Ji herêmên afrîn, marê, cerablus û babê û hwd ên rojava ku wê dagirkirina wê çawa wê rojava bitafisênê wê bi wê ve girêdayî bin. Di vê dema havînê de dema ku zadê xalkê rojava tê dema berhevkerinê û derxistina agir û şawitandina zadê wan ê ne berhevkerî wê weke regekê hêrîşkarî ê ku wê rejîma baasê a şamê ya Esad û ya tirk wê bi hevdû re wê di koordineyekê de ku wê li rewşa aborîya herêmê û pêşketina wê were kirin bê. Mirov dikarê weke aliyê şerê van rejîman ê bi civake kurd a ji aliyê aborîyê ve jî wê werênê li ser ziman. Hebûna civakê û aborîya wê, di ahengekê de wê hertimî wê pêşketineka li hevdû hûnandî bin. Li aborîyê hêrîşkirin wê weke hêrîşeka li hebûna civakî bê. Vajî wê jî wê rast bê ku li civakê hêrîş werina kirin wê, bi armanca şikandina wê û xwe ne afirandina wê werina kirin. Ev hêrîşên aborî bi şawitandina zadên xalkê ku ew dihên kirin wê, weke regekê hêrîşî ê li hebûna civakê bixwe jî bê. Bo ku ew xwe ne afirênê û nikaribê xwe li ser lingê xwe bigrê û hertimî mihtacê wan bê ku ew karibin tahakuma xwe li ser wê ferzbikin û wê bikina bin metingerî û kontrola xwe de wê, bi wê armancê wê werê kirin. Di vê çerçoveyê de wê, weke politikayeka ku wê çawa wê temenê jîyanê û pêşketina wê ji holê rabikin wê bi wê ve wê, girêdayî bê. Di dewama wê de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa rojava wê, tevî hemû kêmesî, bêderfetî û hêrîşên li ser wê jî wê, bi awayekê şoreşî wê pêşkeve û wê pêşketina xwe wê bide domandin heta roja me.

Li vir wê, di aslê xwe de wê, rewşa rojava û başûr wê bê weke rewşa çaprazî bo hebeşên din ên kurdistanê jî. Bandûrên başûr li ser rojhilat û ya rojava tevî ku ew beşa kurdistanê a piçûka jî li bakûr wê, pîrr mazin bê. Ber vê yekê wê, bînavber wê hewldanên xwe yên şer û hêrîşê wê li ser wan bidina domandin.

Di vê rewşê de wê, rewşa pêvajoya hêrîşên li kurdistanê êdî bûya yek. Li beşekê hêrîş dibin weke ku ew li beşên din jî dibin. Bi wê rengê wê bandûra wê xwe bide diyarkirin. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku hewildanên kontrolkirina başûr û rêveberîya wê, di vê çerçoveyê de wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di vê demê de em divê ku wê werênina li ser ziman ku çendî ku wê hemû beşên kurdistanê wê di bin hêrîşê de jî bin lê hemû rewşên ku ew dibin wê ji aliyekê din ve jî wê, ew wê bidina diyarkirin. Ew jî wê, şîyarîya hemû kurdistanîyan bê. Bandûra hêrîşên li ser afrînê wê ne kêmî yên li ser kobanê bin di mejiyê her kurdî de. Di aslê xwe de wê yên li ser Afrînê wê zêdetirî wê mazintir bin. Bandûra afrînê wê, ji rewşa wê ya kurdistanî, meju û hebûna wê ya di nava dîrok û çîrokên kurdan de ku hatî ser ziman jî wê, di temenê wê de bê. Di vê rengê û awayê de wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê afrîn wê, bandûra wê, ji ya hemû demên din ên hêrîşê wê zêdetirî û mazintirî bê. Û weke aliyekê din jî em wê bêjin ku ew rewşa afrînê a bi dagirkirina wê re heta ku ew heya û didomê jî wê, di mejiyê kurd de wê, weke rewşek bendkîşandî a di nava kurd û tirk û rejimên din de jî bê. Bi wê rewşa xwe re wê afrîn wê rengê siyeseta hemû kurdan û bi piçûkayî û mazinayî wê bide diyarkirin. Di tékbirin û şikandina AKPê a di hîlbijartinên 31ê adarê û 23 hezîrenê de wê, bandûra rewşa afrînê wê bi zêdeyî jî wê hebê.

Ji aliyekê din ve jî wê AKP wê, di vê demê de wê werênê li ser ziman ku ew bi sed hezaran penebarên sûrîyî ku ew ne kurd in jî wan li van herêmên ku wan dagirkirina bicih

bikê. Ev rewş wê, zêdetirî wê, karibê bibê rewşeka ku ew bi wê were şikandin jî. Di vê çerçoveyê de wê, ev rewş wê, weke rewşeka ku mirov wê, dikarê bêjê ku wê bi hezaran salan jî wê newê jibîrkirin jî bê. Wê bandûra wê, ne tenê li ser kurdan wê li giştîya herêmê jî wê hebê. Di aslê xwe de wê, ji herkesekê zêdetirî wê, li tirkên wê hebê di demek dirêj de. Wê weke rewşeka ku wê di nava civaknasiya giştî a herêmê de wê di demên pêş de wê, hin bi hin wê karibê wê îzole jî bikê bê. Di vê rengê de wê derûniya Afrînê wê bi ramyarî, civaknasî, dîrokî, civakî û herêmî wê, bo wan xwediyê şikandinekê jî bê. Di dewama wê de wê rewşa dagirkirina Xakûrkê wê wateyeka giring wê di mejiyê kurdan de wê bide afirandin. Ew jî wê, bi dijberîya rejimê re wê bi hewldanên wê yên ji dîrokê birinê ê hebûna civake kurd ve wê girêdayî bê. Ber ku kurd wê, dizanin ku ew dagirkirina ev herêmên Xakûrkê û xwe bicihkirina li hin herêm û deverên Zaxo ên bilind wê bo pêşlêgirtina kurdên rojhilatê kurdistanê bê. Di vê çerçoveyê de wê, di serî de wê mirov dikarê weke aliyekê din ê giring wê werênê li ser ziman. Li vir di aslê xwe de di rewşeka piçûk û ankû mazin de mudahaleyek li îranê û ji hevdû felişîna wê ya siyêsî wê, rewşa kurdên wê herêmê wê pirr zêde wê, bi bandûrbikê. Wê bi wê re wê, weke *kevîrê domîno* wê, tirkîya wê nikaribê wê rewşa xwe ya metingerî û dagirkerî a li bakûr û herêmên din ên kurdistanê bide domandin. Di vê rewşê de weke ku em kifşdikin wê tirkîya wê parastina xwe wê, di rewşa parastina wê rewşa xirab a îranê û parastina wê de wê bibînê. Ev jî ne dîtîneka rast a. Ber vê yekê wê, ji aliyê xwe ve wê, bergir û ankû 'tedbîrên' ji hevdû felişîna wê bigirê. Wê bergirên têkçûna rejima îranê wê ji aliyê xwe ve wê bigirê. Ev jî ew, ne ku ew jî kulê îranê ketîya. Ew bo ku ew karibê metingerîya xwe li bakûrê kurdistanê bide domandin wê bo wê bê. Di serî de wê mirov dikarê binxatbikê û wê werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê rewşa îranê a xirab a roja me wê, ji du alîyan ve mirov dikarê wê bixwênê. Aliyê pêşî wê ji aliyê domandina pîrsgirêka kurd û li ser wê re nîjadperestîtiya ku wê di bin maskeya olê de di temenê wê de dana meşandin bê. Aliyê din jî wê ew bê ku wan di çerçoveya domandina pîrsgirêka kurd de rayadarên îranî ku wan xwe kirina wê rêya şer a ku rejima tirk bi wê politika û konseptên şer pêşdixê mirov, dikarê di dewama wê de werênê li ser ziman. Di vê rengê statûqûyî ê weke yê tirkîya de xwe dana domandinê û li rex wê sekininê wê temenê têkçûn û rewşa wê ya xirab jî bê. Îranê bi wê windakir. Rejima tirk rêya şikandina kurdan û di jenosîdê de derbaskirina wan bijart. Di vê rêyê de rejimên ku kurdistan di nava wan de hatî qatkirin wê, bi wan re di nava wê hewldanê de bê ku ew jî weke wê di heman rêyê de bin. Ew jî weke wê politikayên xwe li ser esasê înkâr, û dijberîya kurd pêşbixin. Di vê çerçoveyê de wê, ev wê weke konseptek giştî a di çerçoveya statûqûya herêmê a giştî de ku wê were pêşxistin jî bê. Îranê jî wê, xwe ji wê rêyê dûrnekir. Di vê çerçoveyê de wê, rêya şer a bi kurdan re wê hilbijêrê.

Îranê di wê rengê û awayê de wê, dema ku xwe kira wê ya înkara kurd de weke tirkîya û li rex wê bicihkir wê, ne tenê temenê têkçûna xwe afirand wê, bi wê re wê ev rewşa wê bê weke rewşeka ku ew bi wê xîyanetê hem li dîroka xwe ya demên bûhûrê a bi kurdan re bikê û hem jî wê, xwe bixwe bikê. Dîroka wê ya şer a ji dema şerê cihanê ê duyem ve wê, bi hewldana tafisandina raperîna simkoyê şîkak û qatilkirina wî di bin lingê pastarên îranê û piştre rûxandina komare kurd a mihabadê û bi dervekirina serokên wê û piştre domandina wê politikayê heta roja me wê, weke xafkeke siyêsî û dîrokî a di çerçoveya têkçûna wê de a li wê jî bê. Ev rengê siyasetê ê bi dagirkerê û metingeriya îranê xwe li wê razand. Di aslê xwe de wê, îran wê, di roja me de wê, li şûn ku ew temenê têkçûn û

windahiyên xwe wê çendî bi amarika û ewropa û hêrîşên sîyesî û aborî ên li wê, di wan de li wê bigerihê, bila ew di vê dîrok û rêya şer a ku wê bijartîya, divê ku ew di wê de li wê bigerihê. Di vê ku ew di nava têkiliyên xwe yên bi tirkîya re ew li wê bigerihê. Dema ku îranê xwe li politikayên wê dijkurd û şer razand wê, hingî windakir. Tirkîya bo ku ew derbeyekê li îranê bixwê ew hê hesabê dema şerê çardiranê dikê. Her çendî ku wê osmanî wê, weke 'serkevtî' yê wî şerî wê werina pênasakirin jî lê di aslê xwe de wê, dîrok wê di gelek rewşan de wê, vajî wê, rastiye bide li berçav. Wê tirkîya osmanî weke 'serkevtî' wê bide nîşandin di wî şerî de. Lê di wî şerî de dema ku îranê şikeştî nebê û ew bi serdestiya xwe hebûna xwe hê bide domandin wê, ew serkevtina ku ew bahse wê dikin jî wê, tenê di gotinê de wê bimênê. Di dema destpêka hêrîşên DAÎŞê de li qasra li wê levkirina peymanê 'qasrî-şêrîn' hatiya mohrkirina de rûniştina Erdogan û rayadarên tirk bi yê îranî re wê, ne tenê weke peymanek şer a ji kurdan re bê. Wê bi heman rengê wê, ji îranê re jî wê, bi heman rengê wê bi dîroka wan ya sîyesî a li dijî hevdu re wê wê wateyek wê hebê. Lê rayadarên îranî ev fahmnekirin. Hewildana parastina hebûna xwe li başûrê kurdistanê a tirkîya û dagirkirina herêmên ên weke xakûrkê û hwd wê, hinekî jî wê, ji aliyekê ve wê bi wê rewş û politikayên wê ve jî wê girêdayî bê.

Dagirkirina Xakûrkê wê di aslê xwe de wê, weke aliyekê giring ê ku mirov wê dikarê wê di vê rengê de wê, bi rengê sîyeseta wan ve girêdayî hilde li dest û werênê li ser ziman bê. Lê aliyekê din jî wê ew bê ku wê çawa wê tekoşîna maf û azadiyê a kurdan wê ji bakûrê kurdistanê wê li wir li dora wê dagirkeriyê bide li hevdu û wê di wir de wê bikê û bi tefisênê wê, weke hewldanaka wê jî bê. Ji aliyekê din ve jî pêşxistina dagirkirina Xakûrkê di dema hîlbijartinê de wê, bi politikaya şer dana kifşkirinê a encamên hîlbijartinê a bo xwe ve jî wê girêdayî bê. Di her pêvajoyên şer de wê, hikimeta AKPê wê pêvajoyên şer wê pêşbixê û wê bi wê bikê ku ew xwe serdest bikê. Lê tiştekê din piştî dîyarbûna encamên hîlbijartinên sitembûlê a 23 hezîrenê wê, bi AKPê re wê xwe bide dîyarkirin. Wê çawa wê xwe cardin wê serdestbikin wê bi awayekê çawa wê pêvajoyek weke ya xwe serdestkirinê a ku wan bi navê "rewşa tesebûsa derbeyê a 15 temûzê" ku pêşxistibû wê li pey pêşxistina pêvajoyek din a bi wê rengê bê. Wê ev hewldan wê piştî dîyarbûna encamên hîlbijartinên 23 hezîrenê ên sitembûlê wê bi awayekê li berçav wê xwe bide dîyarkirin. Piştî wê re wê di serî de wê di nava kurdan de wê, ew bendewarî wê pêşkeve ku wê ji kûderê ve wê, pêvajoyek bi wê rengê a şer wê pêşbixin. Piştî dîyarbûna encamên hîlbijartinê ên vê demê wê, hin bi hin wê gotinên li ser hewildana pêşxistina pêvajoya din ên şer ên weke rewşa tesebûsa derbeyê a 15 temûzê wê werina hanîn li ser ziman. Hinekan digotin ku AKPê dixwezê pêvajoya duyem a derbeyê a 15 temûzê pêşbixê weke konseptekê ku ew cardin xwe bike desthilatdar. 'Lê di aslê xwe de ku mirov ji kîjan aliyê ve li mijarê binerê wê, encamên hîlbijartinên 31ê adarê û 23 hezîrenê a 2019an wê weke encamên têkbirîn û şikandina derbeya Erdogan ku wî 15 temûzê de kiribû jî bê. Wê weke şikandina wê derbeya wî û rejima wê derbeyê ku wî pêşxistibû.

Lê li vir em vê divê ku wê werênina li ser ziman ku ev hewldanên şer ên ku ew dihên pêşxistin û yê ku wê werina pêşxistin jî wê di çerçoveya konseptê şerê rejimê ê li dijî hebûna civake kurd de bê, weke ku heta wê demê bûya. Mirov dikarê encamên hîlbijartinên 31ê adarê û 23 hezîrenê weke encamên şikandina temenê konseptê şer û dagirkirinê a rejima tirk a ku wê ji afrînê heta Xakûrkê pêşxistiya jî wê werênê li ser ziman. Di vê rewşê de weke pêngavek sîyesî a giring a ji aliyê kurdan ve jî ve wê mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Bi vê pêngave kurdan a bi hîlbijaartinê şikandina AKPê û

rejima wê, ne tenê derbeyek mazin li wê xistin wekî din temenê wê yê şer jî ji holê rakirin. Hertimî digotin ku em bi piştgirî û alikariya milletê xwe wê şerê dikin. Lê li vir ev derewa wan jî hat derxistin li holê. Li ser wê rewşê de wê, dema ku CHPê, xwe bikê weke ling û destê wê rejimê şer û domandina wê jî wê, ew wê, xwe teşîrbikê. Ber ku ew dengên ku ew hatina dayin li wê ji aliyê kurdan ve wê dengên politik bin û dengên li dijî wî şerî bin.

Derbeya 19ê tabaxê a bi destserkirina şaradariyên amed, merdîn û wanê re ku wê were pêşxistin.

Di dewama hemû pêşketinên ku ew li bakûrê kurdistanê, rojava û başûrê kurdistanê dibin de ku mirov rewşa care duyem avêtina kayyumê li van hersê şaradarên kurd wê, di serî de wê, wateyek wê hebê. Di 19ê tabaxa 2019an de wê, danê sibehê wê hemû hêzên rejima tirk ên leşkerî û polisî wê bi ser sazî û şaradariyên kurdan de wê bigirin û wê, wan desteserbikin. Wê kayyumê biavêjinê de. Çi rasthatina ku wê, birêz Ocalan wê bîrê li ser ziman di hevdîtina xwe ya sê-roj berê wê derbeyê kayyumê de ku wê bîrê li ser ziman ku ew, dikarê pirsgrîrê di hefteyekê de çareserbikê, li bendê aqilê dewletê ê rasyonal a' wê, ev rewş piştî wê were pêşxistin. Wekî din jî wê rewşê di aslê xwe de mirov, dikarê wê ji du aliyên din ve jî wê, hilde li dest. Ew jî wê, aliyê pêşî wê ew bê ku wan oparasyona li dijî başûrê kurdistanê ku wan li xakûrkê kir wê dema ku ew encama ku wan dixwest ku ew piştî wê, bidest naxin wê, piştî wê re wê, hêrîşkirina li rojava wê, bîrê li rojevê. Di wê rewşê de wê, li bakûrê sûrî(ankû rojavayê kurdistanê) oparasyonê li wê li darbixin. Wê piştî wê re wê, bi rojan wê, bi rayadarên ameerikî re wê hevdîtina bikin ku ew destûrê bidina wan bo oparasyonê giştî li dijî kurdan.

Lê ya ku wan dixwest wê, pêknewê di wê astê de. Her çendî ku wê bîrê li ser ziman ku wê "navenda tevgerê a bi hevdû re" wê avabikin jî lê wê, ev wê, weke gotineka bê bingeş wê bimênê. Di wê warê de hêrsa rejima tirk a ku wê nikarî hêrîşî kurdên başûr û rojava bikê wê, bi hêrîşkiirînê xwe li kurdên bakûr bikê re wê, bixwezê ku ew wê bibersivênê. Di aslê xwe de wê, derbeya 19ê tabaxê a avêtina kayyumê li şaradarên kurd wê, jî vê aliyê ve wê nîşanaka şikeştina rejimê a li ser armancên wê re jî bê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, di wê rewşê de wê, pêvajoya avêtina kayyumê a li şaradariyên kurd wê, jî aliyê rejima AKP-MHPê ve wê, bê xistin temenê plangeriyekê jî. Piştî hîlbijartinên 31ê adarê ku kurdan pîrranîya kayyumên wan bi ser wan ve şandin wê, tiştêkê wê were dîtin. Wê ew bê ku wê hemû şaradar wê bo ku ew newina karkirin wê di bin deynên mazin de wê bîrê hiştin. Wê ji aliyekê ve wê, di çapameniyê de wê, were li ser ziman ku wê, bo ku ew pêşîya xabatên şaradariyê bigirin wê ev di bin deynan de hiştin wê were ser ziman. Ev çendî ku wê rast jî bê lê wê, aliyekê wan din jî wê hebê. Ew jî wê ew bê ku wê, piştî hîlbijartinan wê rayadarên dewletê wê bi yê HDPê re wê bikevina tîkiliyê û wê ji wan bixwezin ku "ew deynên şaradaran newênina li rojavê." Ev di destpêkê de ne dihat fahmkirin ku ew ji ber çî ya. Pêşî wê, weke hewldanaka ku wê, çawa wê, bi wê pêşîya gotinan bigirin wê di wê rengê de wê, di nava hewldanê de bin. Lê ji aliyekê din ve jî wê, ew wê, were dîtin ku wê ev di bin deynan de hiştina şaradaran wê hemû li awayekê plankirî wê were kirin û pêşxistin. Di wê çerçoveyê de wê, ev wê, were dîtin. Ev bi awayê bi plankirî di bin deynan de hiştina şaradariyan wê, di derbeya bi avêtina kayyuman care duyem li şaradarên amed, merdîn û wanê re wê, ji aliyekê din ve jî wê, were dîtin. Ew jî wê, ew bê ku wê, çawa wê, piştî hîlbijartinan ku wê, oparasyonê bi vê rengê a avêtina kayyuman ku wan hizirkirîya wê,

bi wê, çawa wê, bêjin ku "meyizênin, şaradar di bin deynan de hiştina. Pere hemû gihandina rêxistinê" û hwd. Lê di destpêkê de ev plangerî li aliyê kurdan ve hat vala derxistin. Dema ku kurdan bi carekê bi listeyên deynên mazin ên ku bi kayyuman şaradar di bin wan de hatina hiştin wê, hingî wê, ji aliyekê ve wê, ev plana şer wê, were vala derxistin. Lê çendî ku kurdan hemû lingên wê plana bi armanca tasfîyekirina sîyeseta kurd ku wan deşifrekirin jî lê wê, ji aliyekê ve wê, bi sîyeseta xwe re wê, kêmbimênin. Ew jî wê ew bê ku wê, çawa wê, pêşîya derbeyên bi wê rengê wê bigirin. Di aslê xwe de wê, çendî ku wê, were zanîn ku rejîma tirk û hemû hikimetên wê yên hemû deman bi derbeyan hertimî xwe kirina iktidar û li iktidarê girtina jî lê wê, dîsa wê, li hemberî wê, rewşa mekanîka derbeyê ku ew bi wê rengê hertimî li hemberî vîna gel bi kardihênin wê bergirên xwe wê, zêde negirin. Ev jî wê, ji aliyekê din ve jî wê, bê temenê pêşxistina derbeyên nû.

Di aslê xwe de mirov, dikarê wê, derbeyê jî wê, di dewama ya rewşa bi navê 'tesebûsa derbeyê' a 15 temûzê re wê werênê li ser ziman. Wê di dewama wê de wê, were kirin. Wê, weke lingekê wê yê ku ew hê aktiv li jîyanê şerê rejîmê li dijî civake kurd dimeşênê wê, bi wê re wê, were dîtin.

Di vê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, derbeya 19ê tabaxê wê, di aslê xwe de wê, di dewama oparasyona wê ya li xakûrkê û oparasyona ku wê dixwest li rojava bikê wê, di dewama wê de wê, werênê li ser ziman. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Lê ji aliyekê din ve jî wê, di aslê xwe de wê, rewşa konjekturê jî wê, ji wê rewşê re wê bê temen. Minaq hevdiîtinê Amarika ên li ser çêkirina 'herêma ewla' ên bi tirkîya re ku wê, ji aliyekê ve wê, bi armanca wê ji rûsya dûrkirinê wê bikê jî wê, di dewama wê de wê, werina kirin. Di hundûrê de wê, bo manipûlakirina gel wê, bêjin ku "dahatên şaradarê bi çarçûrkirina wan ev hatîya kirin" jî lê wê, ev wê, bi tememî wê ne rast bê. Li derve jî wê, propagandaya bi rengê "ji ber têkiliya wan bi PKKê re ew oparasyon hatîya kirin di rojnameyên norwêcî ên weke Dagavis, Nattavis, PCC-nyheter. Ruthers û hwd de. Çapameniyên cihanê ên din jî wê, hema bêja di wê rengê de wê, werênê li ser ziman. Lê pirranîya wan jî di navaroka nûçeyên xwe de wê balê bikişênina li ser şerê rejîmê ê li dijî hebûna civake kurd. Di wê çerçoveyê de ku ew hatîya kirin wê bîna li ser ziman. Weki din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa desteserkirina şaradarên kurd lê wê, dema ku em di çerçoveya hebûna civake kurd de wê, hildina li dest wê, çawa wê, sîyeseta kurd wê, tasfîyabikin wê, were dîtin ku wê, di wê çerçoveyê de wê, ew wê were kirin.

Di wê rewşê de divê ku mirov li dîmenê di çerçoveyek giştî de li wê binerê. Hemû kirinên bi wê rengê ê li dijî vîna civake kurd dihên kirin wê bi şerê rejîmê ê li dijî hebûna civake kurd ew dimeşênê wê, mirov nikaribê ji wê cûda hilde li dest û wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, mirov dikarê weke aliyekê din jî wê, hilde li dest û wê, werênê li ser ziman ku wê, ev rewş jî wê li gorî aqilê rejîmê wê, weke rêyna şerkirina bi hebûn û vîna civake kurd re bin. Di wê rengê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Rejîmekê ku ew weke 'rejîma şer' hatîya avakirin wê, hertimî wê kirinên bi wê rengê wê pêşbixê bo ku ew karibê xwe bijî. Di wê rengê de wê, rewşa avêtina kayyuman mirov divê ku wê hilde li dest û wê, fahhmbikê. Di aslê xwe de wê, di serî de wê, ev rewş wê, weke ku wê, di rayagiştî a kurdistanê û cihanê de jî wê, were bi navkirin wê, rewşeke weke ya bi rengê 'gaspkirina vîna civakê' ya. Di wê rengê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di cê rewşa cihane global de wê, rejimên ku ew pêşdikevin wê tenê wê armancaka wan wê hebê. Wê ew jî wê, ew bê ku ew xwe serdest bikin. Her çendî ku wê globalismê wê bi pêşketin û zêdetirî demokrasiyê re wê, were pênasekirin û ser ziman jî lê wê, minaqekên ku wê werina jînkirin weke li kurdistanê wê, vaji wê têgihê wê rastîyan wê raxê li berçav. Di wê rengê de wê, mirov dikarê werênê li ser ziman ku wê, rejim wê, xwe li ser vîna gelan re wê bibînin. Hêza kê gihişt ya din ku ew wê bikê bin kontrola xwe. Gotina 'mîrov kurmê mîrov a' wê, di wê rengê û rewşê de wê, zêdetirî wê, têgînekê wê karibê bide me. Di dewama wê de mirov diikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku wê rewş wê ew bê ku mirov wê, zêdetirî wê pîrsgirêkên maf û azadiyê wê, zêdetirî wê mazitî û kûrtir wê bi pêşketina mirov re wê derkevina hemberî mirov. Ev jî wê, bi rewşên bi wê rengê re wê, zêdetirî wê, were dîtin.

Bi têgîna ewlehiyê û hwd re wê, rejim wê zêdetirî wê bi serê xwe bibin. Wê ji gel û civakan wê dîrkevin û wê biqatihin. Ji xwe berê jî ew ne bi gel û civakan re bûn. Lê wê di wê demê de wê, zêdetirî ew naqabîna nava wan wê, zêdetirî berfirehtir bibê. Wê ji hevdu dîrketin wê zêdetir wê bibê. Di wê rengê û awayê de wê, zêdetirî wê weke aliyekê wê yê giring mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Rejimên serdemên global wê, çawa bin? Di aslê xwe de wê ev pîrs wê, zêdetirî wê hê jî wê, pêwîstî bersivê rast a ji xwe re bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê wê yê din jî wê, werênê li ser ziman. Di rewşa cihane global de wê, rast bê ku wê mirov bi hebûna xwe û keseyet bi ferdîyeta xwe wê zêdetirî wê pêşkeve. Lê wê çerçoveyek giştî a pergali ku ew globalism jî bê wê, li gorî ku wê ji wê re wê bibê bersiv ew pêşneketîya. Ber vê yekê wê, mirov wê hertimî wê, bi hevdu re û bi rejimên ku ew di bin wan de dijîn re wê, di nava nakokî, pevçûn û şer de bin. Di wê warê de şerê civak û rejiman wê, minaqeke wê ya tipîk wê li kurdistanê wê bi rejimên serdest re wê were jîyankirin.

Di vê nivîsandina vê lêkolînê de wê ji destpêkê û heta vir wê, bi zêdeyî wê minaqên şer û dijîmîrovî û dijîdemokratîkî ên li kurdistanê ku wê li dijî civake kurd wê werina kirin wê werina hanîn li ser ziman. Di wê çerçoveya wê de wê, ew wê bi giştî wê, were dîtin ku wê çawa wê rejim wê li dijî vîna gel û hebûna civakê wê şerekê wê bikê. Li vir wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa civakî a kurdistanî wê, di aslê xwe de wê, weke rewşek giring û teybet a ku mirov wê, dikarê bi teybetî wê, hilde li dest bê. Di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa civakê wê, bi hebûna wê re wê were armanc girtin. Ev xabat wê ji aliyê min ve wê, dem bi dem wê li gorî rûdayina pêşveçûnan wê were nivîsandin. Bi gotineka din wê, weke berhemek ku wê dem bi dem wê şahidiyê ji kiryarên li dijî civakê ên rejimê wê bikê û wê werênê li ser ziman bê. Di wê warê de wê, hemû çavkaniyên wê, bi gûncaviya wê re wê, di nava wê de wê, hebê.

Li vir di aslê xwe de wê, kiryarên rejimên herêmê ku ew li dijî civake kurd dikin wê karibin ji aliyekê ve ew, bibina neynika kirina rejimên roja me ên dema global jî. Di wê rengê de wê, di serî de mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman. Gotinên weke 'ewlehi û ankû azadî' ku wê, di wan de wê gotina azadî û ewlehiyê wê, werênina hemberî hevdu û wê şîrovebikin jî wê, di aslê xwe de wê, di wê warê de wê, di temenê wan û mejiyê wan de wê, têgîhek otorîter a rejimî wê hebê. Di wê warê de wê, ji aliyekê din ve jî wê, şerê xwe serdestkirinê wê di temenê wan de wê hebê. Şerê xwe serdestkirinê wê, weke şerekê serdema global ê herî hov ku wê, hebûna civakan wê ji xwe re wê bikê armanc bê. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din mirov dikarê wê werênê li ser

ziman ku wê serdema global wê, di aslê xwe de wê, di rewşa xwe de wê, di rewşek xirab a bi rejimên ku ew di wê de dijîn re bê. Têgîna Darwin a **selleksjonist** wê, di aslê xwe de wê, ji aliyekê ve wê hikmê xwe wê di wê warê de wê serwer bibê. Darwin wê, di mantiqê wê de wê, werênê li ser ziman ku wê, "ya lawaz û zayif wê were ji hev naqandin." Ankû wê ji aliyekê din ve jî wê, werênê li ser ziman ku wê, 'tenê yê bi hêz wê bijî' bi mantiqê masiyê mazin yê piçûk dixwê. Ya ku wê, di serdemên global de wê, serdemê wê wergerênê li serdemek hov a hemdem jî wê, di aslê xwe de wê ev tégîn bê. Wê nerîna ku ew ji vir dihê nerîn bê. Mantiqê nerînê wê, bi desthilatdarîyê re wê, bi xwe kirina iktidar re wê bide nişandin. Di wê rengê de wê, ew wê, were dîtîn. Ev zagona selleksjonist wê, bi hikmê wê re wê, werê nerîn. Di nava civakên hemdem de wê, dema ku wê, tégîna 'mîrovê îdeal' û ankû 'mîrovê herî baş' ku wê, weke tégîneka ku wê, bi armancî xwe gihandina wê bê wê, bi wê nerînê re ku ew were nerîn wê, encamên wê ji şer û pevçûnên roja me ên bi bi rejim û civakan re ku ew dihên jiyîn re wê, ne cûdatir bê. Xale ku wê di temenê tégîna globalismê bixwe de jî bê wê, di aslê xwe de wê ev xal bê. Wê, di wê warê de wê, weke xaleka ku wê, bê temenê tékiliyên hiyararşikî jî. Wê dema ku ew tékilî pêşketin wê, bi xwezayî wê, tékçûn wê, di tégihîştina mîrovî de wê li hemberî wê, pêkwere.

Destdanîna li ser van hersê şaradarên kurd wê di çerçoveya şerê rejimê ê ku ew, bi wê li dijî civake kurd bi armanca tûnakirina hebûna wê li dijî wê dimeşênê wê, bi wê bibê. Di wê rengê û awayê de wê, bibê. Piştî wê, re wê li hemû bajarên kurdan wê, bi girseyan wê, xwepêşandin û çalakiyên rûniştinê wê bibin. Hikimeta AKPê jî wê bo ku ew wan vala derxê wê, çend malbatên kurd ku zaroyên wan çûna çiyê wê bibînin wê bikê ku wan li ber HDPê bide rûnandin. Wê ev wê, weke politikaya wê ya bi armanca hewldana vala derxistina çalakiyên kurdan ên bi armanca şermazarkirina avêtina karyuman li van hersê şaradarîyên kurd jî bê. Di wê rengê de wê, di serî de mîrov dikarê wê weke aliyekê din wê werênê li ser ziman.

Lê ji aliyekê din ve jî wê, mîrov dikarê wê, werênê li ser ziman ku destdanîna li ser ser van hersê şaradarên kurd wê, di nava dîmenê giştî de wê, divê ku mîrov wê rewabikê û wê fahmbikê. Di serî de wê, bi konseptê wê ya şerê wê li bakûrê kurdistanê li dijî civake kurd, oparasyonên leşkerî ên li dijî başûr weke li Xakûrkê û hewldanên wê yên li dijî rojava, divê ku mîrov bi wan re wê, hilde li dest. Di wê çerçoveyê de di nava dîmenekê giştî de wê, di çerçoveya konseptê şerê wê yê li dijî giştîya civake kurd wê, hilde li dest û wê, fahmbikê û wê werênê li ser ziman. Wê, hingî wê, ew wê baştirîn wê were fahmkirin. Mîrov wê, çêtirîn wê karibê wê fahmbikê û wê, politikayên rejimê ên di temenê wan kirinên wê de baştirîn wê fahmbikê.

Di demên berî de wê, gelek çalaki bo rakirina tecrîde li ser Birêz Ocalan ku ew heya wê bibê. Di encama wê de wê, çendî ku wê hinek hevdiştin wê werina kirin jî lê wê, di aslê xwe de wê, ew hevdiştin wê çendî ku wê, weke 'şikandina tecrîdê' jî wê werina dîtîn jî wê, ew nebê. Wê, ew di wê rengê de bê ku hingî rejim ketibû zorê de bo ku ew ji xwe bêhnê hilde wê ew wê bide kirin. Piştê jî xwe wê ev wê bi awayekê vekirî wê were dîtîn. Ji aliyekê din ve jî wê, rejim wê, pêvajoyên xwe yên hêrîşê wê zêdetir wê bikê. Wê, şerê xwe yê li dijî kurdan wê berfirehtir bikê. Wê qada sîyesetê wê bi tememî wê bikê ku ew li wan bigirê.

Hêrîşên ku wê werina kirin wê, hêrîşên li qada sîyeseta kurd bin. Wê çawa wê temen û rêyên xwe bixwe rêvebirinê wê ji holêrabikin û wê bikina binkontrolê de wê, hêrîşên bi

wê armancê bin. Di wê rengê û awayê de wê, pêvajoyên hêrîşê wê bi awayekê pirralî wê, li ser serê civakê û beşên wê werina meşandin. Her wusa wê, di wê rewşê de wê, pêvajoyên şerê hêrîşên rejimê li dijî hebûna civakê wê, di serî de wê, bi leşkerî û sîyesî bin. Lê wê, di qadên din ên weke bi pergale perwerde û ya destûrê jî wê, temenê wan wê, bi awayekê wê, hertimî wê, bê xwestin ku ew were pêşxistin. Di wê rengê û awayê de wê, dema ku wê, van kirinan wê li dijî civakê bikin û wê xwe li piştî gotina 'destûrê' wê biveşêrên wê, hinekî jî wê, di temenê wê de wê, ev rastî wê hebê.

Hêrîşên ku ew li dijî civakê dihên meşandin wê, weke hêrîşên pirralî bin. Pêşxistina rejima kayyuman wê, du lingên wê yên giring wê hebin. Lingê wê yê pêşî wê, rejima tirk û rengê wê yê ku ew li ser esasê nîjadperestîtiya tirkîtiyê bê. Lingê din jî wê, li ser esasê pêvajoyên şerê wê yê ku ew li dijî civakê dimeşênê bê. Bi van herdû lingan re wê rejima kayyuman mirov dikarê wê, fahmbikê û wê, hilde li dest. Bi têgîneka rejimî û mantiqê înkara rejimê a li dijî komên din ê civakê li ser esasê nîjadperestîtiya wê ku mirov fahmnekê mirov wê, bi rastî nikaribê wê rewşa rejima kayyuman wê bi rastî wê, fahmbikê. Wê, piştî pêvajoya konseptê şerê rejimê ê li dijî civakê ku wê di sale 2015an de da destpêkirin û pê de wê, ev weke rewşek rejimê a asayî wê, kayyum wê werina pêşxistin. Wê lingekê konseptê rejimê ku wê bi navê "tesebûsa derbeyê" wê were li ser ziman jî bê. Her çendî ku tesebûsa derbeyê wê, weke derbeyeka li dijî hikimetê wê were pênasekirin jî bê lê wê, di aslê xwe de wê vajî wê, weke konsepteka ku wê bixwe piştî rûxandina bajarên kurdan ku wê bixwe pêşxistibê bê. Di dewama wê de wê li ser wê rûxandinê re wê, çawa wê, ji nûve wê, kontrola xwe wê çêbikin wê bi wê armancê bê. Wekî din wê, mirov nikarê bi têgîneka derbeyê a klasikk ku ew di çapameniyê de wê bi nav dikin û dihênina ser ziman wê, pênasebikê û wê werênê li ser ziman. Ji xwe bi wê rengê hanîna li ser ziman wê, ne tenê wê bê sernûxûmandinek ji kirinên wan re wê, ji wê zêdetirî wê, weke xafkek dorpêçkirina civakê bixwe jî bê. Kayyum wê, çareserîya rejimê ku wê çawa wê, pêşîya xwe bixwe rêvebirina civakê wê ji destê wê bigirê û wê qadên wê yên jîyanê, xwe afirandinê û jîyanî wê dagirbikê wê bi wê armancê bê. Ji aliyekê din ve jî wê, rejima bişavtinê ku ew ji aliyê civakê ve hatiya têkbirin wê, çawa wê, bide domandin bê. Di wê rengê de wê, lingekê wê, rejima kayyuman wê, qadaxaya li ser zimanê kurdî bê. Lingê din jî wê, hewldanên bişavtin û bêdîrokkirin û halandina civakê bê. Di wê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê weke aliyekê giring wê, hilde li dest û wê, werênê li ser ziman.

””””

Pêvajoya şerê dawî ankû şerê jenosîdê li dijî rojava di 9ê çîrîya 2019an de û piştire

Piştî ku wê, li ser gotina Trump wê, hêzên amarikî xwe ji herêmên şînor wê vekişênin wê, piştire wê, di 9ê çîrîya 2019an de wê, hêzên tirk wê bidest hêrîşên xwe yên li ser rojava wê bikin. Di wê rewşê de wê, di aslê xwe de wê, gelek tiştên ku mirov di destpêkê de karibê bêjê bê wê hebê bê. Lê li vir wê, di serî de wê mirov bêjê ku wê, care pêşî bê ku wê, weke ku wê, hemû cihan wê, li dijî şerê rejîma tirk ê li dijî hebûna civakê kurd wê bi armanca qirkirina wê, dengê xwe wê derbixê. Ev jî wê, weke ku wê, wezîrê karê derve ê tirk Çawuşoglu wê bêjê ‘ew ne li bendî rewşek bi wê rengê bûn.’” Lê ew rewş wê, bi serê xwe wê, weke rewşek ku mirov wê, karibê ji aliyê rewşa kurd û giştî ya herêmê ve jî wê, ji gelek aliyan ve wê, werênê li ser ziman.

Aliyekê din ku wê, di nava mijarê de mirov wê karibê hûrûkûr li ser wê bisekinê wê ew bê ku wê, biryara vekîşîna hêzên amarikî ku Trump da wê, ez divê ku di destpêkê de wê çend gotinan wê li ser wê bêjim. Kurd wê, weke rewşek ‘xîyanet li wan hatî kirin’ wê, şîrovebikin wê bînina li ser ziman. Di hemû çapameniya cihanê de jî wê, bi wê rengê wê bê hanîn li ser ziman. Lê di aslê xwe de wê, ev rewş wê, çendî ku wê bi ne hevîrtîniya bertekên Trump re wê were hanîn li ser ziman wê, dema ku mirov di nava rewşa tîkiliyên hêzên herêmê û yên amarikî bi hêzên herêmê re wê hilde li dest wê weke rewşek plankirî jî wê, xwe bide diyarkirin ew rewşa weke ya hevîrtîniya Trump bi biryara wî re. Li vir di aslê xwe de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê teybet wê, rewşê di destpêkê de wê şîrovebikê û wê werênê li ser ziman. Tirkiya û rayadarên wê, heta wê demê wê, hertimî

wê, li dijî kirinên amarika, alikariya wan ya ji hêzên kurd û hwd re wê, bënina li rojevê. Wê rewşa amarika jî wê, weke rewşek ku ew bo parastina kurdan wê, dikê wê, bênê li ser ziman. Di wê rewşê de wê, ev rewş wê, weke aliyekê din ku wê, bi wê politikayên amarika ên li dijî îranê û li herêmê ku wê bi wê werina manipulakirin jî bê.

Li vir di aslê xwe de wê, trump wê, heta wê demê ku wî pêşîya hêrîşên rejima tirk li kurdan girtibû û ew weke amarika bi tenê di wê rewşê de disekinî wî, xwe jî wê vekîşand. Lê dema ku wî xwe vekîşand wê bi wê re wê, rewşê wê bikê malê hemû cihanê. Di wê rewşê de wê, li şûna ku wê, ew rewşê weke ku wê bê gotin ku wî xwe vekîşandiya wê, vajî wê, di dîmenekê de wê, hemû cihanê wê bênê û bikişênê li rex xwe. Di wê rewşê de wê, li şûna amarika wê hemû cihan wê, di wê rewşê de wê, bidest bertekdayina li dijî hêrîşên rejima tirk ên li dijî rojava wê, bikin.

Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, amarika wê, di wê rewşê de wê, di aslê xwe de wê, rewşa herêmê a giştî wê li ser rewşa kurd û pîrsgirêka kurd a giştî li herêmê re wê bênê li astek din jî. Her çendî ku wê, di destpêkê de wê, ev rewş wê, weke pêngaveka amarika a di bin dîmenê ne zelal ê bertekên di nava hevdû de wê, were veşartin jî bê lê wê, di aslê xwe de wê, rewşa kurd wê, di wê rewşê de wê, di destpêkê de wê, bi hêrîşên rejima tirk ên li kurdan re wê derxê li holê û wê bikê rewş û pêvajoyek din de. Di wê rewşê de wê, demê mirov dikarê wê bêjê ku wê, di wê rewşê de wê, ev şerê weke şerê hêrîşa rejima tirk ê li dijî rojava ku ew di wê de hizir dikê hemû kurdan jî rojava derxê û pênebarên sûrîyê li wir bicih bikê û bi wê re demografiya herêmê bide gûharandin jî wê, bi wê re wê, weke aliyekê wê yê wê rût li berçavê hemû cihanê wê were dîtin bê. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa vekîşîna hêzên amarikî ji aliyê kurdan ve mirov wê dikarê jî dû aliyan ve wê bixwênê. Aliyê pêşî wê ew bê ku wê heta qîyemetê wê kurd ne di bin parastinekê de wê bijîn bin. Ew divê ku bixwe bi bawerbin û dest bidina li hevdû û xwe biparêzên. Bo wê jî ew, bi hêz biibn û bi rêxistin bibin. Di çerçoveyek netewî de ew xwe bi awayekê bidina dîyarkirin. Di aslê xwe de wê, di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring jî wê, werênê li ser ziman. Rewşa pêvajoya hêrîşên li dijî rojava ên rejima tirk ku wê di 9ê çîrîya 2019an de da destpêkirin wê, ji dû aliyan ve bi şûn ve herê û wê bi destpêkî wê, werênê li ser ziman. Yek wê jî destpêka pêvajoya destpêka rizgarkirina kobanê re ku kurd wê care pêşî wê serdestî li bajarekên xwe bikin ve wê, ji wir bide destpêkirin û hilde li dest. Dema ku hêrîşên DAÎŞê bi alikariya rejima tirk û îranê li kurdistanîyan bûn jî wê, ji Kobanê wê destpêbikin. Wê bixwezin ku ew roava li wir bitafisênin. Kurdan li wir berxwedanak dîrokî ku wê, bê malê dîrokî dana nîşandin. Wekî din jî wê, bi wê re wê, ew berxwedan wê bê malê dîrokê. Wê piştê wê, Kobanê wê bê dagera hemû pêvajoyên berxwedanê ên li rojava û giştîya kurdistanê bixwe jî. Piştî wê re wê, pêvajoya şikandina kurdan wê rejima tirk wê piştî şikandina DAÎŞê ji aliyê kurdan ve wê, bi komên din ku wê bi rêxistin kirina wê bi hêrîşên weke li ser Afrînê û hwd re wê bide destpêkirin. Pêvajoya hêrîşên li ser Afrînê wê, di aslê xwe de wê, weke pêvajoyek ku mirov wê, di destpêkê de wê, bi giringî wê, di wê rengê û awayê de wê, weke pêvajoya serkevtina kurdan li rojava ku wê, çawa wê kurd bi wê werina şikandin jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di wê rengê û awayê de wê, pêvajoya Afrînê wê bibê. Kurdan pêvajoya Afrînê wê, bi berxwedanê pêşwazîkirin û wê weke 'berxwedana Afrînê' û ankû weke 'berxwedana serdemê' bi navkirin û wê, pêşxistin û hanîn li ser ziman. Her çendî ku wê afrîn wê, bê dagirkirin û wê ji gelek aliyan ve wê, ji

aliyê rejima tirk ve wê demografiya wê were gûharandin jî wê li wê berxwedan wê, dawî li wê newê. Ev jî wê, weke aliyekê din ê ku mirov wê dikarê wê bi teybetî wê, werênê li ser ziman bê.

Ji aliye din ve jî wê, piştî Afrînê wê, çawa wê, hebûna rojava wê bigiştî wê, bi gûharandina demografiya wê re wê, ji holê wê were rakirin wê, rejima wê ew wê ji xwe re wê bikê armanc. Di wê çerçoveyê de wê, hertimî wê doza hêrîşa li wê bikê. Çûyina wê dem bi dem li nêzî Amarika û dem bi dem nêzî Rûsya jî wê, hinekê wê bi wê rewşê ve wê girêdayî bê. Wê çawa wê derbeyê li kurdan wê bikê wê, hinekî jî wê, ew wê bi wê ve wê girêdayî bê.

Di wê çerçoveyê de wê, bi şerê wê yê dawî ê li dijî kurdan li rojava re wê ew wê bi awayekê vekirî wê, were dîtin. Di aslê xwe de mirov dikarê pêvajoya hêrîşên rejima tirk ji destpêka pêvajoya hêrîşên wê yên li ser afrînê bidomênê û wê werênê li ser ziman. Ji aliyê kurdan ve jî wê, mirov dikarê bi heman rengê wê hilde li dest. Lê di wê rewşê de wê, pêvajoya hêrîşên li rojava wê, bi tememî wê, baxtê kurdan wê bigiştî wê bide gûharandin. Her çendî ku em bahse hêrîş, şer û rûxandinên şer bikin jî em, divê ku wê jî wê, werênina li ser ziman ku wê ew care pêşî bê di dîrokê de ku wê, wilqasî wê zêdeyî wê hêz û dewletên cihanî wê, bertekên xwe wê li dijî şerê rejima tirk wê, bidina nîşandin. Di roja hêrîşkirinê de wê, Firansa wê, weke pîrraniya welatên ewropî û cihanî wê, hêrîşê şermazarbikê. Wekî din wê balyozê tirk wê veqatênê li wezereta karê xwe yê derve ku ew hişyariyê wê bide tirkiya. Piştê wê di 10ê çiriyê de wê, Welatên weke **Swed**, **norwec** û danîmarka û hwd wê, heman rewşê wê bikin. Wê, hêrîşê şermazabikin û wê, balyozê tirk wê veqatênina li wezereta karê xwe yê derve bo hişyariyê. Wekî din jî welatên weke filendiya, danîmarka, hollanda, almanya, fransa, norwêcê û hwd wê, biryara şekinandina firotina çekan li tirkiyê wê hildin. Welatên weke ingiliztan, ıspanya, swed, kanada û hwd jî wê piştî wan re wê welatên ku wê, firotina çekan wê, bidina sekinandin bin. Yekîtîya ewropa, konseya ewropa, neteweyên yekbûyî û liga arab wê bi lezgirinî wê biryara civinê wê bidin û wê hşyarî û şarmazarkirina xwe wê bikin.

Wekî din jî wê, kes û saziyên netewî û navnetewî wê, bertekên xwe wê bi awayekî şitt wê bînina li ser ziman. Di wê rewşê de wê, dema ku wê Israil wê, serokwezirê wê hêrîşê şermazarbikê wê balê bikişênê 'li ser paqijîya etnikî' ku ew rejima tirk hizirdikê ku wê bikê. Ji aliyê din ve jî wê, yekîtîya ewropa wê, bi gotinên weke 'em alikariyê nadina gûharandina demografiya herêmê' ji aliyê Sergey Legodinsky ve ku wê werênina li ser ziman wê bertekên xwe bidina nîşandin. Legodinsky wê bale bikişênê li ser wê û wê bêjê ku "gûharandinên demografîkî ên zorakî em alikariyê nadinê." Rejima tirk dixwest ku ew kurdan ji herêmen wan bikê û li şûna wan pênebarên sûrîyî bicih bikê. Bi wê rengê demografiya herêmê a aslî tûna bikê. Berî wê jî wê, yekîtîya ewropa wê, bixwezê ku ew denezenekê biweşênê bo hişyarkirina tirkiya bo hêrîşek mihtemel a li ser rojava. Serokê yekîtîya ewropa Federica Mogherinî wê, berî destpêka hêrîşkirinê wê denezekê wê amedebikê. Lê wê ew li pêşilêgirtina macaristanê wê bialiqê. Lê piştê wê, însiyatifa xwe bikarhanî û wê, ew denezend. Di wê rewşê de wê, piştê wê yekîtîya ewropa wê li hevdu wê bicivê û wê, mijarê nîqasbikê û wê, xwestina dawî li oparasyona leşkerî hanînê wê bêne li ser ziman. Bi heman rengê wê, konseya bilind a netewên yekbûyî jî wê, heman dozê bikê û wê ji tirkiya bixwezê ku ew oparasyona leşkerî bide sekinandin û ew bi danûstandinê pîrsgirêkên xwe çareserbikin. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê werênê li ser ziman ku wê, ji dema ku wê bahse hêrîşkirina li rojava wê

were kirin de jî wê kurdistanî wê li hemû qadan wê dakevina li qadan û wê, xwepêşandinên şermazarkirinê a li hêrişên li ser rojava wê bikin. Wê bi wê re wê, parlamane başûrê kurdistanê wê hêrişê şermazarbikê bikê û wê, partiyên kurd wê werina cem hevdû û wê, hêrişê bi yekdengî wê şermazarbikin. Wê di dewama wê de wê, biryara pêşxistina çalakiyên sîvil wê bigirin li dijî hêrişên rejima tirk li ser serê civake kurd û li rojava.

Kurdistanî wê li hemû deverên cihanê wê li ser lingan bin. Weke dema ku wê DAÎŞ hêrişî kobanê kir û weke dema hêrişên rejima tirk li ser Afrînê ku wê dakevina qadan bigirseyî wê, di wê demê de jî wê, dakevina qadan. Lê di wê demê de wê, bi zêdeyî jî wê, dema ku mirov li nava çapemeniya cihanê dinê mirov wê dibîne ku wê, bertekên mazin wê hebin. Lê tevî wê jî wê, pêşilêgirtina wê pêvajoya hêrişên rejima tirk wê, ne hatibê girtin. Ber vê yekê ew rewşên weke bi şitt danîşandina bertekan ku ew hêrişên rejima tirk nikaribin bidina şekinandin wê di serê kurdan de wê, bê sedema gumanê. Gelo ew bertekên bi şitt wê, bo ser rewşa binûxûmênin wê werina danîşandin bin? Ev pirs wê, bikevina serê mirovan de. Lê di wê rengê û awayê de wê, mirov wê li ser wê bihizirê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima tirk wê, ji hewayê û ardê ve wê bi topbaranan wê li herêmê wê bide domandin. Wekî din jî wê, bi hêzên xwe û komên ku wê di bin navê 'artîşa sûrî a millî' de berhevkirina bo hêrişkirina li ser kurdan wê, wan bide hêrişkirin li ser kurdan. Wê hewl bide ku ew herêmê dorpêçbikin û bikevinê de. Lê wê li qadê wê, rastî berxwedana hêzên kurd wê werin.

Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, 'şaneyên razayî' ên DAÎŞê jî wê dema ku wê rejima tirk wê hêrişên xwe li rojava wê bikê ew jî wê, derkevin û wê cih bicih wê hêrişên xwe li kurdan wê bikin. Di wê rewşê de wê, hewl bidin ku ew hêzên kurd di nava xwe de bişikênin. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, li ser xate sînorê rojava giştî wê, li her deverê û nûqteyê wê, hêrişên ku ew bi komî dihên kirin wê hebin. Di wê rewşê de wê, bi wê re jî wê, bi alikariya hêrişên hewayî wê ew hêriş wê werina kirin. Kurd wê, di wê rewşê de wê, li hemberî wan hêrişên pirralî ku ew li wan dihên kirin wê, li berxwe bidin.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di pêvajoya hêrişên rejima tirk ên ji ardê bi topbaranan û ji hewayê bi bombardiman ku ew dikin jî wê, rastaraast wê, qadên sîvil wê bi zanebûnî wê armanc bigirin. Ber ku ew dixwezî ku herêmê ji kurdan valabikin wê, hêrişên bi wê rengê ên dana goçberkirin wê li herêmê wê pêşbixin. Kurd û hemû dordorên cihanî ku ew bertekê didina nîşandin bi wê bi raastî wê, di çerçoveya du gotinan de wê bertekên xwe wê bidina nîşandin. Yek ji wan gotinan wê 'paqijîya etnikî' bê. Ku ew rasta ku rejima tirk wê dixwezê bikê bê. Heta roja me jî wê, hertimî wê, bi wê armancê wê hêrişên xwe wê li kurdan wê bikê. Li bakûrê kurdistanê jî hêrişên xwe yên ku wê kirna jî wê bi wê armancê bin. Gotina din a duyem jî wê, gotina 'dagirkirin' û ankû 'îşkalê' bê. Wê, rejima tirk wê, bi armanca dagirkirina hemû herêmên rojava wê, ew wê hêrişê wê li kurdan wê bikê. Di destpêka pêvajoya wê ya hêrişên wê yên li ser rojava de wê hêrî ku wê di nava rojava û bakûrê kurdistanê de lêkirî jî wê, ew bi hêrişkirinan re wê rakê bo ku ew bi rehetî karibin hêrişên xwe li herêmê bikin bin. Di wê rengê û awayê de wê, pêvajoyek hêrişkirinê wê li dijî kurdan wê bi awayekê pirralî wê li kurdan wê bê domandin.

Li vir di aslê xwe de ez li ser kurdan û helwestan wan di dema pêvajoya berxwedana afrînê de wê, li ser wê bisekin im û wê bînim li ser ziman. Di pêvajoya berxwedana

afrînê de wê kurd wê, nêzî du heyvan wê berxwedanak mazin wê bidina nîşandin. Wê di dema berxwedanê de jî wê, nehêlin ku ew hêzên tirk bikevina herê mê de. Lê demekê piştê bo ku ew pêşîya hêrîşên wê yê li rojava bigirin wê, xwe ji afrînê vekîşên bo ku ew dawiyê li şerê li afrînê bênin. Ev vekîşandin wê, piştî wê, li şûna wê, pêvajoya şerê gerillayî wê, bê dayin destpêkirin. Di wê rengê û awayê de wê, di wê demê de wê, rayadarên tirk wê bi rayadarên amarîkî re wê, di têkiliyê de bin û wê, ji wan bixwezî ku ew bandûrê li kurdan bikin ku ew xwe ji afrînlê ve kişên. Wê ew jî wê bibê. Piştê jî wê, kurd wê, xwe vekîşên. Di wê rewşê de wê, piştî wê re wê, rejîma tirk wê ew wê ji xwe re wê weke serkevînekê wê denezênê, her çendî ku wê ew ne wusa jî bê.

Ji aliyekê din jî wê mirov dikarê wê, werênê li ser zîman ku wê ev pêvajoya vekîşîna hêzên kurd a ji afrînê bo zêde zîyan bi şerîkîrînekê negihîjê li herê mê wê, ew wê, rejîma tirk wê dema ku ew wê hêrîşî li rojava bikê wê, bixwezê ku ew wê rewşê jî wê bikarbênê. Di wê rewşê de wê, heta dawî jî wê, dixwest ku ew bi amarîka re ew pêvajoya hêrîşê li rojava pêşbixê, bo ku ew ji amarîka bixwezê ku kurd xwe ji herê mê vekîşên. Di wê rewşê de wê, dema ku mirov wê, li pêvajoya hêrîşên wê dinêrê jî wê, rengê wê bi wê rengê wê, bi wê re wê hebê. Çendî ku wê, amarîka wê weke xwe vekîşandî û 'xîyanet li kurdan kirî' wê ji aliyekê kurdan û hemû cihanê ve wê were pênasekirin jî lê wê, xwe bikê ku ew nêzî amarîka bikê ku ew bandûra xwe li ser kurdan bibarbênê. Gotina Trump ên bi rengê 'wê tirkîya ji wergerhên DAÎŞê jî wê berpîrsîyar bê' û ankû 'wê tirkîya ji DAÎŞiyên girtî jî wê berpîrsîyar bê' wê, bikê ku ew ji xwe bikê refarans û li ser wan re ew bi wê rengê bikê û bixwezê ku ew bandûra bikarbênin ku ew berxwedana kurdan a li dijî wan bişên. Di wê rengê de wê, heta wê demê jî wê, di wê rengê de bê. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser zîman ku wê, ji aliyê din ve jî wê, gotinên Rûsya ên weke "em dixwezî ku rejîm û kurd têkiliyê bi hevdu re dênin" jî wê, di wê çerçoveyê de wê, bixwezê ku ew ji wan ancâmê li gorî xwe derxê. Di wê rengê û awayê de wê, di rewşê û awayekê de wê, herê bi ser kurdan de.

Di wê rewşê de wê, dema ku mirov li pêvajoya hêrîşên li ser rojava ên rejîma tirk binêrê wê, were dîtî ku wê, ji aliyekê pîrranîya hêz û sazîyên cihanî ve wê, were şermazarkirin. Di wê rengê û awayê de wê, hêz û sazîyên piçûk û mazin wê, ew wê, helwesta şermazarkirîna hêrîşên wê bidina diyarkirin. Di wê rewşê de wê, pêvajoyek bi wê rengê wê, rûbide. Rayadarên tirk wan hizir dikir ku wê pêvajoya hêrîşkirîna li gîştîya rojava wê, weke pêvajoya afrînê û hêrîşên wê yê li ser afrînê wê ji aliyê cihanê ve wê ji nedîtî ve wê were dîtî. Wê, zêde wê bertek wê newîna dayin nîşandin. Wê, gotinên dawuşoglu ên bi rengê 'em ne li bendî rewşek bi wê rengê bûn' jî wê, hinekî wê, vê rewşê û rastîyê wê raxê li berçavan.

Di wê demê de wê mirov dikarê wê, werênê li ser zîman ku wê, pêvajoya hêrîşên rejîma tirk ên li ser rojava ku wê çendî wê şitt jî bê lê wê, encama ku ew dixwezê wê di destpêkê de wê, bide dest nexê. Berxwedana rojava li rojava hemû cihanê rûnişt. Hemû cihanê wê bihîst û dît. Piştî wê re wê, bi wê rengê wê, xwe bide domandin. Hemû kesên ku ew berteka xwe didîna nîşandin wê, bi gotinên weke 'parastîna aramiya civakê herê mê' wê werênina li ser zîman. Wêkî din jî wê, gotinên li dijî 'gûharandîna demografiya herê mê' wê hem servekirî û hem jî sergirtî wê werênina li ser zîman. Ber vê yekê ya ku wê T. Erdogan wê bi hêrs bibê û wê bertekê wê bide nîşandin û wê bêjê ku "emê hemû derîyên pêneberan li rojava vekin." Sedema wê berteka wî jî wê, hinekî wê, ew bertekên li dijî gûharandîna demografiya herê mê bin. Wê ew wî zêde bi hêrs bikê.

Ji aliyekê din ve jî mirov dikarê wê, pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên ku wê di 9ê çîrîya 2019an de li dijî rojava da nişandin ji aliyekê ve bişîbihênê pêvajoya hêrîşên Saddam ên li dijî Kuweytê bi armanca dagirkirina wê ku wê piştî wê bê sedema şerê kendavê li Îraqê û giştîya herêmê jî. Di wê rengê de wê, hinek xosletên wê şerê vê demê wê hebê. Di 11ê çîrîya 2019an de sê twîttên ku Trump li dûv hevdû diavêjê di wan de dibêjê ku “şerê di nava kurd û tirkên de diroka wê heta 200 sal berê diçe. Yan emê bi hezaran leşkeran bişênin û şer qizinc bikin û aborîya tirkîya bikina armnac û bergir(yaptirim)an dênina li ser wê û yan jî emê levkirinekê di nava kurd û tirkên de bidina çekirin.” Di wê demê de jî wê, saddam wê bo dagirkirina wir û destdanîna li ser dewlemendiyên wê, ew wê, bikê. Piştî şerê nava îran û îraqê ku wê ser 8 salan re wê bidomê wê, saddam wê ‘bi alikarîya amarika’ wê xwe ‘serkevî’ wê bide nişandin û wê, piştî wê, hêrîşî kuweytê wê bikê. Saddam dixwest ku ew kuweyt û ‘satul-arabê’ van herdu herêman di destpêkê de bikê nava sînorê xwe de. Ber ku ew herdu herêm wê hem weke herêma dewlemend bin û hem jî wê, weke herêma stretejîkî bin. Piştî ku wî hêrîşî kuweytê kir wê pêvajoya bertekên li dijî wê bînin dayin destpêkirin. Piştî ku ew ket kuweytê de wê, amarika wê, sûreyek weke li dora du hefteyan wê, demê jî wî re wê nasbikê ku ew hêzên xwe bi şûn bikişênê. Lê ew wê nekê. Wê di ya xwe de wê israrbikê. Wê piştî wê, ew wê bê sedema şerê kendavê û li îraqê.

Di aslê xwe de wê, dema ku mirov xosletên T.Ardogan şîrovebikê wê jî yên Saddam ne cûdatir bin. Wekî din jî wê, rewşa tirkîya a ku ew bi pêvajoya hêrîşên wê yên li ser rojava re wê, jî ya wê demê a ketina hêzên Saddam li kuweytê wê ne cûdatir bê. Wê di wê rengê de wê, pêvajoyek bi wê rengê wê, bi xwe re wê, bide nişandin. Di wê demê de wê, dema ku wê mudahale wê li îraqê wê bibê wê, sê hêncet wê, werina nişandin. Hênceta pêşî wê, rewşa *jenosîda helebçê* ku wê di destpêkê de wê hemû cihan wê li hemberî wê bîdeng bimênê wê, weke hêncet wê, were nişankirin. Ya din jî wê, hêrîşa li kuweytê û ankû dagirkirina kuweytê bê. Aliyê din ê sêyem jî wê hebûna çekên kimyewî bê. Lê piştî mudahaleya li îraqê ku wê, bi hênceta xwe gûharandina li çekên kimyewî wê, wê bibê jî lê wê, bi destê rejimên weke rejima tirk wê, ew çekên kimyewî wê, jî welêt wê werina derxistin û wê werina windakirin. Ji aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê ew pêvajoya mudahaleya li îraqê de wê, ew çekên kimyewî wê newîna derxistin li holê. Wê ew wê, werina windakirin. Ji aliyekê din jî ber ku wê, têkiliya welatên weke almanya û hollanda wê di dayina çekên kimyewî li rejima Saddam de wê hebê.

Pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava wê, di wê rengê û awayê de wê, weke alî û pêvajoyek ku mirov wê, di wê rengê de wê, di destpêkê de wê, werênê li ser ziman. Lê bi xoslet û rengên pêşdikeve jî wê, gelek cûdahiyên wê hebin. Di wê rewşê de wê, weke ya dema saddam hêrîşên wî yên li ser kuweytê wê, pêvajoya pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li dijî rojava wê, bi giştî wê, werina şermazarkirin û mahkûm kirin. Welatên weke belçîqa wê bahsa bînpêkirina destûrên navnetewî wê were kirin. Di wê rengê de wê, dema ku mirov navaro ka hemû ragihandinên welatên cihanê dixwezênê wê, aliyekê ku wê bi wateyî wê, wateyê bikişênê li ser wê nûqteyê wê hebê. Hinek welatên weke belçîqa wê, bi awayekê vekirî wê, ew wê, werênina li ser ziman. Welatên din jî wê, bi zimanekê dîplomatîkî wê, bahse wê bikin. Wê, bi gotinên sernûxûmandî wê werênina li ser ziman. Lê wê, di aslê xwe de wê, bahsa wê were kirin. Ji aliyê din ve jî wê, li ser wê rewşa tirkîya re wê, têkiliya amarika û rûsya jî wê, bi teybetî mirov divê ku wê, bi gotinekê jî wê, balê

bikişênê li ser wê. Lijneya bilind a netewên yekbûyî wê, di berêvara 10ê çîrîya 2019an de wê, biryara şermazarkirina hêrîşên rejima tirk a li ser rojava wê hilde. Lê ew biryar wê li watoya amarika û rûsya wê bialiqê.

Piştî wê re wê, Serokkomarê firansa macron wê, dubara wê, hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava û sûrî wê şermazar bikê û wê, banga levcivîna koalisyona navnetewî wê, bikê. Di wê warê de wê, Firansa wê, di rewşekê de wê, weke ku ew hewl dide wê, şerê bide rawastandin. Xosletekê firansa heya ku ew hertimî bi awayekê ku ew muxalefetê dikê aliyê ku ew lê muxalefetê dikê wê, temem dikê û dikê ku wê biserbixê wê hebê. Kurd wê, di helwesta firansa de wê, ew tîrsa wan hebê ku ew bertekên wê, ji aliyekê ve weke ku ew di rayagiştî a cihanî de weke dijber dihên nîşandin ku ew bi awayekê din di temenê domandina şerê li dijî rojava de ji xwediyê temenekê bin. Ber vê yekê ew bi balbarî wê dişopandin. Lê bi rastî ji dixwestin ku firansa ji dil bê di helwesta xwe de û ew ew karibê wê şerê bide rawastandin. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, ew bendewarî û hêvîya wan wê hebûba.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, her kêlîkên ku ew diçûn û di bûhûrîn jî wê, di wan de wê, mirov bihatan qatilkirin. Di wê pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava wê, kêlîk û seat wê giring ban. Lê çendî ku ew dem têve diçû wê, ew hêrîş bidomîyan û wê, dawî li wan ne hatiban. Wê, ew bertekên ku ew dihatina nîşandin jî ku wê çendî ku wê, weke bertekên mazin û ji dil jî wê bihetan dayîn nîşandin jî lê wê, dawî li wê şerê jenosîdkirina civake kurd a herêmê wê nehanîba. Di wê pêvajoyê de wê, di rengekê de wê, çendî ku wê hemû welat û sazîyên navnetewî wê, bertekên xwe wê bidan nîşandin jî lê wê, weke ku ew li bendê ban ku ew tirkîya gihiştiba armanca xwe di hêrîşên xwe de. Di awayekê objektîf de wê, ev dîmen wê, xwe bi demê re wê, çendî ku wê hêrîş wê bîna domandin de wê, biheta dîtin. Hêrîşeka ku wê di goitnê û dîtînê de wê hemû cihan wê li dijî wê bê û wê şermazarbikê wê çendî nikaribê wê bide sekinandin? Di aslê xwe de wê, rewşa hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava wê, di wê demê de wê ew vê pîrsê wê bi mirov bide pîrsin.

Pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li dijî rojava wê bêgûman wê, bi demê re wê were dîtin ku wê ancama wê çi jî bê wê, gelek pêşveçûnên dîrokî wê bi xwe re wê werênê li holê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê din ê giring wê werênê li ser ziman ku wê, di serî de wê, encama wê ya sereka wê, rewşa şerê kurd û tirk ku wê, heta roja me wê, were domandin jî wê, bigihijênê li merheleyek din. Di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman. Hewldana tirkîyê a bi tememî kurdan ji herêmên wan bikê û pêneberan li herêmên wan bicih bikê wê, di aslê xwe de wê, ew wê ji aliyê hemû cihanê ve wê, were dîtin. Ev wê, di nava ragihandinên welat û sazîyên navnetewî de jî wê, were dîtin.

Lê aliyekê din jî wê, were dîtin ku wê, rewşa sînorên ku ew di nava kurdan de di konferansa lozanê de hatina kişandin wê, di nava wan de hiştina kurdan jî wê, weke aliyekê din ê bi pîrsgirêk bê. Êdî hemû hêzên herêmê û yên navnetewî jî wê dibînin. Çendî ku ew di nava sînorê welatên ku kurdistan di nava wan de hatiya qatkirin ku ew were çareserkirin jî wê, ew çareserî wê, ne bê çareserîyek giştî û mayînda. Rewşa îraqê û başûrê kurdistanê wê, di serî de wê, vê rastiyê wê raxê li berçav. Ber vê yekê ez di serî de wê yekê jî wê, werênîma li ser ziman ku wê, di wê warê de wê, ev jî wê, weke aliyekê in ê bi pîrsgirêk wê êdî wê xwe bide dîyarkirin.

Di aslê xwe de wê, rewşa tirkîya û înkara wê ya li ser kurdan û hertimî hêrîşên wê yên li ser civake kurd û hwd wê, hemû jî wê, di temenê wan de wê fahmkirineka bi wê rengê jî wê hebê. Di wê rengê de wê, di serî de wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, tirkîya wê, şerê wê bi hebûna civake kurd re bê. Di rewşa rojava de wê ev wê were dîtin. Dema ku em ji destpêka mudahaleya li sûrî bikin ku em mijarê hildina li dest û hêrîşên ji aliyê tirkîya ku ew dihên pêşxistin ku rengê wan baş fahmbikê wê, di wê çerçoveyê de wê, di serî de wê ev rastî wê werina dîtin û fahmkirin. Ji destpêka pîrsgirêka sûrî ve wê, tenê pîrsgirêka tirkîya a bi pîrsgirêka sûrî re wê kurd bin. Wê wekî din wê ti pîrsgirêkên din wê ne bi rejimê re û ne jî bi hêzên din ên navnetewî re wê hebê. Her wusa hemû tengezeriyên wê yên aborî û siyêsî û diplomatikî û hwd ku wê pêşkevin jî wê, ev aliyê wan wê hebê.

Ji qatilkirina Khashoggi û heta tengezerîya Browson û kuştina balyozê rûsî li tirkîya û hwd jî wê, aliyekê wan ê bi vir ve girêdayî wê hebê. Hemû kirin û hewldan wê di çerçoveya pîrsgirêka kurd û hewldana tafisandina kurdan û bêstatû hiştina wan de bê. Di wê rewşê de wê şerê li sûrî ku wê weke şerê navxweyî ê sûrî wê were bi navkirin piştî ku wê ne bi gelekî re wê, wergerihê şerê nava kurd û rejimê û ankû tirkan. Pêşxistinên weke bi DAÎŞê, OSO û di dawîya dawî de 'artişa millî a sûrî' û hwd jî ku wê di bin çî navê de wê komên çete û hov wê werina berhevkirin û wê bidina hêrîşkirin li ser kurdan wê, bi wê rewşê ve wê girêdayî bê.

Di destpêka pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava de wê, berdevkê rejima sûrî faysal mikdad wê, pêşî wê ragihênê ku "kurd divê ku ew tevli hikimeta sûrî bibin." Lê piştî ku wê, pêvajoya berxwedana kurdan û bertekên li dijî hêrîşa tirk wê ji derve ku wê werina dîtin wê, dev bigûharênê û wê bêjê ku "em têkiliyê bi kurdan re nadênin." Wê di dewama wê de wê bêjê ku "kurdan sedema dagirkirina tirkîya çêkiriya." Wê bi wê re wê, gotinên 'kurd, dûvikê wêşingtonê na' û hwd wê, bi wê rengê wê gotinan bikarbênê. Di aslê xwe de wê, ne rejima tirk û ne jî ya sûrî wê ne li bendî bertekna wusa zêde li rayagistî a cihanê bin. Levkirineka wan ya zimnî û bi peymanî a li ser inkare kurd hebû. Ya ku ew levkirin û peymana wan li herêmê xirakir jî wê di aslê xwe de wê, tekoşîna kurdan û pêşketina kurdan bê. Wê ber vê yekê wê, hebûna civake kurd wê ji xwe re wê bikîna armanc. Wan hizir dikir ku wê, bi oparasyona tirkîya a li rojava re wê, kurd wê, bi awayekê bêdeng wê bîna tafisandin. Wê di dewama wê de wê, piştî wê, hin bi hin wê, rejim jî wê, bi alikariya rûsya wê, were herêmê û wê, her tişt wê li gorî dilê wan bê. Di wê rengê û awayê de wan hizir kirîya û di serê xwe de tefkîrkirina. Ji bertekên wan ên pêşî û yên piştî ku wê bi gûharin bi gotinên wan re mirov wê, bi awayekê vekirî wê kifş dikê Rûsya jî wê, ji aliyekê din ve jî wê, di rewşa hêrîşkirina li ser kurdan de wê, weke ku ew dibêjê wê ne "bêaligir" bê. Wê ew jî wê di şerê jenosîda kurd de wê, aligir bê. Tenê ku mirov li rewşa hewldana derxistina denezendina şermakirî ji lîjnîya bilind a netewên yekbûyî û watoyên ku ew didênê li pêşîya wan wê tenê wê têr bikê û wê bes jî bê. Rûsya wê, rewşa xwe ya dema yekîtiya sovyet ku wê bi xiyaretî li dijî nîrxên mirovatîyê jîyan wê, piştî jî wê bide domandin. Di wê çerçoveyê de wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, di ast û awayekê ku mirov bi gotina faşîzma hegomonîkî de wê, werênê li ser ziman de wê, tevbigirihê. Wekî din hemû kiryar û kirinên wê, tenê ku mirov nikaribê bi dijberîya amarîka û ankû li dijî amarîka bi politikayên hegomonîkî re wê şîrovebikê û wê werênê li ser ziman. Heman tiştê bo politikayên amarîka jî mirov dikarê ji aliyê amarîka ve wê werênê li ser ziman. Di wê

çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, ev sedsal wê, di çerçoveya hebûna van hêzên hegemonîkî de wê, karibê bide nîşandin ku têgîna hegemonîkî bi hêzên hegemonîkî re çendî dijmirovî tevdiqerihê û xwediyê navarokek faşîzan a. Ji vê aliyê ve wê, rewşa sûrî û nêzîkatîya wan li hebûna civake kurd û hwd wê, karibê wê rewşê bi awayekê vekirî wê raxê li berçav.

Rewşa kurdan a li rojhilata navîn û pêşxistina pîrsgirêka kurd wê, mirov dikarê ji dû aliyên ve wê, werênê li ser ziman. Ku mirov politikayên hêzên rojavayî û amarika hilde li dest wê, mirov karibê ji destpêka sedsale 20an ve wê, weke aliyekê ku wê pîrsgirêkê wê çawa wê, biafirênin û wê, bidina doman wê, mirov bi wan re wê kifşbikê. Tenê di roja me de li ser kirinên weke yên Trump re ku ew wê weke di capameniya cihanê û ya kurd de wê bê gotin ku kurd bi tenê hiştina mirov, wê nikaribê tenê bi wê ve bi tenê werênê li ser ziman. Ji wê zêdetirî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê rewşê de wê, temenekê wê nêzîkatîyê nîbi zihniyetî wê hebê. Di wê çerçoveyê de bo ku mirov wê kirina trump di çerçoveyê giştî de wê bixwênê divê ku mirov politikayên wan ên ji dema şerê cihanê ê yekem ve ên li ser hebûna civake kurd ku wan pêşxistina wan li berçav bigirê. Heman tiştê bo Rûsya jî wê hilde li dest. Rûsya wê, di dema yekîtiya sovyet de jî wê weke roja me wê, di mejiyê kurd de wê, bi namerdî û xîyaneta wan a li kurdan re wê, were ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê, gelek minaqên ku wê di mejiyê kurdan de wê hebin. Minaq tenê ku mirov minaqe komare kurd a mihabadê wê hilde li dest wê, têra xwe wê, fahmker bê. Rûsya wê, dema ku wê, piştgiiriyê wê bide kurdan û wê li rojhilatê kurdan wê, komare kurd a mihabadê wê were avakirin piştî şerê cihanê ê duyem û piştî wê, bi 11 heyvan re ku wê, xwe bi şûn ve wê, vekişênê wê, bê sedema hanîna feleketên mazin ên li serê kurdan. Heman rewş wê, di rewşa levkirina kurdan û baxdadê a salên 1970î de wê bi amarika re jî wê, wusa bê. Wê kurd wê, wê rewşa amarika wê bi gotina 'xîyaneta kessinger' re wê bi navbikin û wê, werênina li ser ziman. Wekî din berî wê, piştî şerê cihanê ê yekem bi çar salan wê keyaniya kurdistanê a mahmud berzencî ku wê rastî hêrişên ingilîzan wê werê û wê were rûxandin wê, ew jî wê, weke rewşeka ku mirov di wê çerçoveyê de wê, di serî de wê, werênê li ser ziman.

Wê hertimî wê, ev rexne wê li kurdan wê were kirin ku ew piştî xwe didina hêzên derve. Di aslê xwe de ev xosletê kurdan nîn a. Lê aliyek heya. Ew jî ew a ku kurd wê, piştî tafisandîna serhildana şêx seîd wê, hemû amûrên destê wan ên xwe parastinê wê ji destê wan wê werina girtin. Wê bi wê re wê, hewl bê dayin ku ew bi wan ve werina girêdan. Hinekî jî wê, di temenê hemû komkuji û feleketên bi vî rengî ên ku ew dihên hanîn li ser wan de wê ev wê hebê. Li wê gotina 'kurd, piştî didina hêzên derve' jî vê aliyê ve mirov divê ku wê hilde li dest. Wekî din jî wê, di nava sînoren ku ew di nava wan de hatina qatkirin wê ji wan wê were xwestin ku ew li wan xwedî derkevin û ankû bi w2an rejiman re di wekhevîyê de bin, tevî ku ew rejim li ser înkare wan hatina avakirin jî. Weke rejima Baasê a Esad wê, dema ku wê, kurd wê rêveberîya xwe xwe ya xweserî ku wan avakir wê, bêjê ku wan rejim bi tenê hişt. 'Wê bêî ku wê fihêt bikin wê van gotinên bi wê rengê jî wê, bêjin. Rejimeka ku ew li ser esasê înkare wê civakê hatiya avakirin û hebûna wê tûna dikê ku ew van gotinan dibêjê wê, ne tenê wê, nîşanaka zihniyeta wê ya faşîzane bê wê, ji wê zêdetirî wê, nîşanaka wê dijmirovatîya wê jî bê. Heman rewşê bi îran û tirkîya û îraqê re jî mirov dikarê wê werênê li ser ziman.

Li vir di aslê xwe de wê, rewşa hêrişên giştî ên rejima tirk li ser rojava wê, tiştêkê din jî wê, bidina nîşandin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, bide nîşandin ku wê DAÎŞ wê, weke

rêxistinaka kontrayî ku wê, bi alikariya van her çar rejimên ku kurd û kurdistan di nava wan de hatîya qatkirin ku ew bi destê wan û bi alikariya hin hêzên weke Rûsya û hwd jî ku ew hebûna wê hatîya dayin şerkirin wê, were dîtin. Di wê rewşê de wê, di destpêka hêrişên DAÎŞê de wê, Rûsya û bi teybetî serokê wê Putin wê, li dijî DAÎŞê wê gotinên ji xwe bi êmin ên dijber wê bêjê. Wê weke ku ew li dijî DAÎŞê na wê bêjê. Lê bi demê re wê, dîrok wê şanî me bide ku wê, destê Rûsya jî wê, weke ya îran, tirkîya, sûrî û îraqê wê, di pêşxistina DAÎŞê de wê hebê. Di wê rewşê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, di serî de wê, werênê li ser ziman.

Ji aliyê ve mirov, dikarê wê jî wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku wê, hêrişa rejima tirk a li dijî rojava a ku wê di 9ê çiriya 2019ê de da destpêkirin wê, vê rastiya DAÎŞê û aligirên wê bi awayekê vekirî wê bide diyarkirin li berçav. Rûsya wê, piştî têkbirina DAÎŞê ji aliyê kurdan ve wê, hertimî wê, tirkîya û hwd wê teşwîkî hêrişkirina li ser kurdan wê bikê. Wê vê jî wê, di bin hênceteka hewldana ji herêmê derxistina amarika û şerê hegomonîkî ê bi wê re wê bide vêşartin. Di wê aliyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Bêgûman, têkiliya Rûsya û DAÎŞê wê, ev gotin wê, dema ku wê were bikarhanîn wê ji gelek dordoran re wê xarib û acêb jî wê werê. Lê ev rast a. Di serî de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê din ê giring di çerçoveya pêvajoya pêşxistina şerê alozî û jenosîdkirina xalkên herêmê de ku ew pêşxistin de wê, di serî de wê, mirov dikarê hilde li dest. Ew ji aliyê ve wê, weke 'hewldana serdestiya hegomonîkî' wê bi nav dîkin û wê dênina li ser ziman. Lê bi çê gotinê were li ser ziman wê, ev rastî wê ji berçav wê, newê dûrkin. Weke civakek xwediyê nîrxê n xiristîniyetê li herêmê Rûsya wê, ew wê rewşa wê di çavên hêzên ewropî û hwd wê de wê, weke rewşek kamufraj ji wê rewşa xwe ya weke têkiliya wê ya bi DAÎŞê û hwd re wê, bikarbênê. Lê Rûsya û DAÎŞê wê, di çerçoveyekê de wê, divê ku werina hildan bin. Rewşên weke yên li Idlibê û gotinên rayadarên rûsî ên weke komên tundrew ji herêmê derxistin û hwd ku ew bikardihênin jî wê, weke rewşna manipulakirinê bin. Di wê rewşê de wê, rewşa idlibê û şerê li wê li ser komên weke 'cebetil-nasr' û hwd re wê di wê çerçoveyê de wê, şerê manipulakirinê, oparasyonên têgihê û berevajîkirina rastiye bin. Ji aliyekê din jî ve wê, rusya wê hertimî wê, bawer bikê ku 'em civakek mesilî na' em çî bêjin û gotinên bi wê rengê ku wê werina gotin jî wê, bi aqilê mirovan wê nekeve. Wê ti kesek wê bi wan bawer nekê. Wê di wê çerçoveyê de wê, ji xwe bi êmin wê tevbigirihî û wê gotinê wê bêjin. Di wê rewşê de wê, ji aliyekê ve wê, hertimî wê, di nava wan hewldanên wê têkiliyê de bê. Di aslê xwe de wê, dema ku mirov wan demografiya kesên ku ew di nava rêxistinên weke yên DAÎŞê de hilde li dest wê, hemû jî wê, ji dewletên di nava yekîtiya rûs de ên weke yên tirkî û hwd wê werin wê, were dîtin. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Piştî têkbirina DAÎŞê, bi hezaran kesên ji wan herêmên rûs ku ew çendî di çapameniyê de cih negirtibê jî lê wê, werina birin li herêmên rusya û wê werina windakirin. Wê ji berçav û ji nava nîqaşan ku wê, çawa wê navê wê dûrbikin wê, bi wê armancê wê ew wê were kirin. Di wê rengê û awayê de wê, yên ku wê, bîrên hiştin jî wê li ser tirkîya û rêveberiyên weke yên Azarbeycan, gurgistan û hwd re wê, werina hanîn li ser ziman. Ev naqadina van herdu rêveberîyan û hanîna navê wan jî wê, bi awayekê plankirî bê. Ber ku wê, azarî wê, di nava sînorê îranê de wê hebin. Wê, ew jî wê, weke temenekê din ê manipulakirinê bê. Di wê rengê û awayê de wê, rewşê wê bikin ku wê, bidina domandin. Hebûna DAÎŞê û şerên ku wê kirin wê, weke pêvajoya şerên 'pêngave pêş' ên bi xalkên herêmê re bê. Wê çawa

wê, bi wê xalkên herêmê wê ji kalbikin û wê bi wastênin û wê bidina ardê û piştre wê, çawa wê, bi derbeyên ku ew bidestê xwe li wan bixin wê bidina ardê û wê bixwe ve wê girêbidin. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, dikarê wê, werênê li ser ziman.

Hêrîşên li rojava wê, hêrîşên li dijî jîyane civakî a sivil bin.

Piştî ku Wê Trump wê biryara vekişîna hêzên xwe ji herêmên rojava û sûrî wê bide wê, piştre wê, rejima tirk wê bi lez û baz wê bikeve nava amadekarîya hêrîşan de. Wê piştre wê, di 9ê çîrîyê de wê, destpêka hêrîşên xwe wê bide kirin. Wê piştî wê re wê, gav bi gav wê, li herêmê wê hêrîşên hovane wê bikin. Wê, bi teybetî wê, hêrîşên ku ew bi balafirên şer bê û ankû bi topbaranên bê wê, bi teybetî wê, hîyane civakî wê, armanc bigirin. Xosletên rengên wan hêrîşan wê, bişibihê rengê hêrîşên dana goçberkirinê ên dema destpêka hêrîşên DAÎŞê ku wê di salên 2015an û piştre wê, bide kirin. Di wê rengê de wê, bi teybetî wê, hêrîşên ku wê bikin wê, çawa wê, bi wan temenê jîyanê wê, ji holê rabikin wê, bi wê armancê wê bikin. Minaq wê li qamişloyê wê, firinên nan di pijin wê, werina armanc girtin. Wekî din wê, li deverên din jî wê, rê û xatên kehrebê wê qût bikin. Wê, rêyên têkilîdanîne wê qûtbikin. Wê, bi wê armancê wê, bixwezin ku ew xalkê ji cih û warên wan bikin.

Di dewama wê de wê, hêrîşên ku ew dikin wê, bi wan wê, çawa wê çawa wê, civakê wê, ji temenê wê yê jîyanî wê bikin wê, bi wê armancê bê. Di wê rengê de wê, dema ku mirov pêvajoya hêrîşên li Afrînê li berçav bigirê wê, bi wê re wê, were dîtî ku wê, çawa wê, bi hêrîşan wê temenê jîyanê wê ji holê rabikin û wê piştre wê, destbiavêjîna li gûharandina demografiya herêmê a civakî. Wê, xalkên herêmê wê ji cih û warên wan wê, bidina goçkirin û wê, malbatên kesên ku wan berhevkirina û didana şerckirin û ankû yên DAÎŞîyan wê werênîna herêmê û wê, li herêmê wê, bicih bikin. Di wê demê de wê, bi hêrîşên rejimê ên li Qûtayê re ku wê, gelek kes wê ji cih û warên wan wê werina kirin wê ew jî wê, bînan hanî li wê herêmê û wê bikin. Wê, piştre wê, wê, di wê rewşê de wê, pêvajoyek ku wê di wê de wê, çawa wê zilmê li gel bikin wê, bidina pêşxistin. Minaq êşkence, ravandin, şelihandin, bo fîdyeyê ravandin û hwd wê, bikin. Ev rewş hemû wê, di nava raportên neteyên yekbûyî û saziyên parastina mafêmn mirovan de jî wê, werina ser ziman.

Di vê rewşê de wê jî mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, pêvajoyên hêrîşên li rojava wê, çendî ku wê, rejima tirk û komên ku wê di bin navê 'artişa sûrî a millî' de berhevkirina û didina hêrîşkirin li ser jîyane gel wê, li hemberî wê jî wê, berxwedanak giştî wê pêşkeve. Wekî din wê, pîrîniya deverên kurdistan û cihanê wê, xweûpêşandinên şermazarkirinê wê bînan kirin. Rejima tirk wê, hêrîşê bibê li ser wan jî. Minaq wê, dema ku wê li rojava ji herêma Cizîrê wê, konvoya gel ku wê werina serê girêsipî wê, di rê de wê, rastî bombardiman hêzên tirk ji hewayê ve wê were û wê bi dehan kes wê, birindar bibin wê jîyane xwe wê ji dest bidin di 12ê çîrîya 2019an de. Wekî din wê, gelek konvoyên gel ku wê, werina serêkahnîyê jî jî wê, bi heman rengê wê rastî hêrîşan wê werin.

Ji aliyekê din jî wê, rejima tirk wê çawa wê pêvajoyek weke ya dema hêrîşên DAÎŞê wê were pêşxistin wê bikeve nava hewldanên wê de. Li kampa elhol, roj û hwd ku wê malbatên DAÎŞîyan jî wê bîman wê, rastî hêrîşê wê werin. Armanca wan hêrîşêan jî wê, ew bê ku ew wan bidina ravandin ku ew karibin cardin pêvajoyek din bi hêrîşên

DAÎŞêyan re li diji civake kurd bidina destpêkirin. Di wê rengê û awayê de wê, bikevina nava hewldan û pêvajoyekê de.

Wekî din wê, rêveberîya xweser a rojava wê, bi awayekê pirralî wê bikeve nava hewldanan bi rejimê û Rûsya de jî. Wê hewl bide ku ew di wê çerçoveyê de peymanekê çêbikin û bi hevdu re şerê rejima tirk ê bi armanca jenosîdkirina civake kurd a herêmê wê pêşîya wê bigirin. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Lê li vir wê jî mirov divê ku wê, werênê li ser ziman ku wê hevdîtînen dnava rejimê, rojava û rûsya de wê, di 13ê çîrîya 2019an de jî wê, berêvarî wê, bi encam bibê û wê bê ragihandin ku levkirin hatîya kirin. Wê, di encama levkirinê de wê, bê gotin ku wê herêmên sînor wê, rejim wê, bi hêzên kurd re wê parastinê wê bikê. Rayadarên tirk ên weke Ibrahim kalin ku wê, di cih de wê li ser nava rejimê wê, berteka xwe wê li diji wê bidina nişandin û wê, bêjin ku rejim hêzên wê werina herêmê wê şer di nava wan de wê derkeve.

Di wê rengê û awayê de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, kurd wê, di wê rewşê de wê, di nava rewşeka di bin hêrîşê de bin. Piştî wê levkirinê de jî wê, şeva ku wê levkirin wê, bibê wê, bi awayekê şitt hêrîşên rejima tirk û komên wê yên çete wê, li serêkahnîyê, girêspî û hwd wê bibin. Wê, di wê rengê û awayê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, ev wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê rengê de wê, pêvajoyek wê, xwe bide nişandin.

Rayagiştî a navanetewî wê, çendî wê, weke ku wê bertekên xwe wê li diji hêrîşan wê bidina nişandin jî lê wê, hêrîş wê, newina sekinandin. Di wê rengê û awayê de wê, hêrîş wê werina domandin. Kurdistanî jî wê, di her demê de wê li hemberî hêrîşan wê li qadan bin. Wê şermazarkirina hêrîşan wê bikin.

Kurd ji her aliyê ve ku mirov rastarast bêjê wê, bi hêrîşên rejima tirk û komên wê yên çete ku wê didana hêrîşkirin li ser kurdan re wê bi tenê wê rû bi rû wê bihatan hiştin. Di wê rengê de wê, hemû dîrok û mirovati wê şahidiyê wê, ji rewş û rengê wê rengê re wê bikira. Di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li ser kurdan wê, di wê demê de wê, zêdetir wê were gûr kirin. Wê, di dewama wê de wê, ji gelek alîyan ve wê, hêrîş wê li kurdan wê werina kirin. Li herêmê, di wê rengê û awayê de wê pêvajoyek din a şer a bi aloz wê werê pêşxistin. Di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Li herêmê wê, ew wê weke aliyekê vekirî wê were dîtin ku heta ku wê, rejima tirk wê bihêz bê û wê piştgirî wê ji wê re wê hebê wê, pêşîya hêrîşên wê newê girtin. Wê ew hertimî wê temen û sedema hêrîşên li herêmê ên demên berê û wê demê ên ku ew dihên pêşxistin jî bê. Wê, bi wê rengê wê, xwe li ser wê re wê bide jîyankirin. Ev êdî weke aliyekê din hat dîtin. Di aslê xwe de wê, ev wê, rewş wê, bi politikayên hêzên weke amarika û rûsya re wê, zêdetirî wê, diwartir wê li herêmê wê bi xwûn wê peşkeve. Ew jî wê li ser esasê berjewendiyên xwe wê, politikayê wê pêşbixin. Yek jî ji wan wê li xalkên herêmê wê, ne hizirin. Wê, tenê li serdestî û pêşbaziya wan a li hemberî hevdu wê li wê bihizirin. Di wê rengê de ew cihane global ku wê bahse wê were kirin wê, bi vê rengê wê, bi rêbazekê bê wijdan wê, were bi rêvebirin. Wê, politikayên wê xwe bidina dîyarkirin li hemberî gelan. Zagona kî bi hêz bê ew wê bijî wê, serdest were girtin. Destûra darwin a selleksjonist wê hikmê xwe wê, di wê rengê de wê, li ser esasê hebûna serdestîyê û

desthilatdariyê û hêzê re wê xwe bi awayekê pirr zêde bi şitt û êş wê bide diyarkirin. Ya ku em di wê demê de wê şahidiyê ji wê re dikin jî wê, di aslê xwe de wê, ev bê.

Li ser rewşa hêrîşên li ser rojava mirov dikarê wê weke aliyekê din wê, bi awayekê vekirî wê, werênê li ser ziman ku wê, rêbazên jenosîdkirina civakan û ankû di pêvajoyên wê de derbaskirina wê, weke şewayekê xwezayî ê rengê desthilatdariyên demê ku wê, bêî were kifşkirin û mahkûmkirin bê. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê kifşbikê û wê werênê li ser ziman.

Hêrîşên rejima tirk ên bi armanca jenosîdkirina civake kurd a rojava wê, li berçavê hemû cihanê wê were kirin. Çendî ku wê bertek wê li dijî wê werina nişandin jî wê, ti hewldanên weke bi armanca sekinandin wî şerî wê zêde ku wê encamê wê bidina nişandin wê dernekevina li holê. Di wê rewşê de wê, hemû kesên ku wê bertekê wê bidina nişandin jî wê, weke ku wê bêjin 'me ya ku ew hat ser milê me êdî me kir, me bertek da nişandin û şermazarkir' û hwd. Lê wê, wekî din wê, bi awayekî cidî li pêşîya wî şerî sekinin jî wê nebê. Rûsya û Amarika wê, dema ku wê biryara sekinandin û şermazarkirina şerê li dijî rojava ku wê di konseya wê ya bilind re wê, hewl were dayin ku ew were kirin wê li watoya rûsya û amarika wê bialiqê. Di wê rengê de wê, ew watoya wan jî wê, tirkiya wê di serî de wê, ji xwe re wê, weke referanseka ku ew bi wê şerê xwe bide domandin wê li wê binerê û wê bixwênê. Ji xwe piştî wê, watoya amarika û rûsya re wê, zêdetirî wê, ast û pîla hêrîşên xwe wê zêdetir bikê li rojava. Wê komkujiyên sivîlan wê zêdetirî wê bikê. Di wê rengê û awayê de wê, ew wê, weke aliyekê din ê vekirî wê, were dîtin.

Rejima tirk û hêzên wê, di roja 13 çîrîyê 2019 de wê, ragihênin ku ew ketina serêkaniyê û girêsipî de. Lê ew derew bûn. Gelek hêzên xwe bidizî derbasî herêmê kiribûn û bi kurdan re didana şerkin. Lê li hemberî wan jî herxwedanak mazin a kurdan û xalkên din ên herêmê hebûn. Li herêma rojava wê, pêkhateyên wê kurd, asûrî, êzîdî elewî, ereb û gelek komên din ên kêmetewî wê hebin. Wê hemû jî wê bertekên xwe wê li dijî hêrîşên rejima tirk wê bidina nişandin. Wê li dijî wan bisekin in. Bo serê kahniyê roja 14ê çîrîyê ku rejima tirk wê, ragihênê ku wan ewder bidest xistina wê, vajî wê, nûçe wê di nûçegihanana de wê werin. ANF-kurdî wê, di bloga xwe ya bo ragihandina şerê li dijî civake kurd a rojava ku wê vekirîya wê, di wê de wê di seat; 0845 de wê bi vê rengê wê ragihanê. "Li Serêkaniyê ji doh bi şev û vir ve şer didome. Şervanên QSD'ê bi berxwedaneke mezin hewldana dagirkeran a ji bo ketina nava bajêr têk birin. Hêzên dagirker hewl dan ji rojhilat û bakur ve bikevin nava bajêr, lê êrîş hemû hatin têk birin. Gelek dagirker hatin kuştin. Ji doh bi şev û vir ve bi balafirên şer û obusan bombardûman li bajêr tê kirin. Di şerê doh de 2 panzer hatin rûxandin û derb li bûldozer û 2 dozeran hate xistin. Di şer û çalakîyên sîûqestê de 27 leşker hatin kuştin."

Weki din wê, fermandarê YPGê Sidar qamişlo wê, ji ANF-kurdî re wê bi axîfê wê bi vê rengê wê, bo heman demê wê, ragihênê di ANF-kurdî de. "Duh êrîşeke giran hebû. Saet 10.00'an dest pê kir û em ketin nav xelekê. Balafirên şer jî bi ser me de bombe barandin. 7-8 hevalên me birîndar bûn. Em tenê 4 heval saxlem man. Ji sibehê heta 02.00'an em di nav xelekê de man. Ji bo ku em hevalên xwe yên birîndar xîls bikin û ewlehiya wan bi cih binin me ji xwe xelekê derxist. Piştê jî me dîsa operasyon da destpêkirin û cihên ku hatine dagirkirin kontrol kir."

Di pêvajoya şerê rejima tirk ê li dijî rojava de wê, ev pêvajo wê, bi awayekê şitt wê, ji hewayê ve wê, hêrîş li wan wê werina kirin. Wan jî ew dizanî ku ew ji bejehîyê ve herina bi ser herêmê de wê, ti tiştî wê nekin. Di rastiyê de jî wê ji ardê ve wê nikariban ti tiştî

bikin. Ber wê yekê wê, hertimî wê, giraniyê bidina bombardiman ji hewayê ve. Berî dema ku wê şerê li dijî rojava wê, ji aliyê rejima tirk ve wê, were dayin destpêkirin wê, nûçeyên weke bi rengê ku “koaalisyona navnetewî a li dijî DAÎŞê qada hewayê ji tirkîya re girtîya. Ankû wê bê ragihandin ku ew ji wê, hatiya derxistin. Lê piştî ku hêrîş hatina destpêkirin wê, hêrîşên wê ji hewayê ve ji wê, bên kirin.

Piştê jî wê, gelek caran ku sazî û serekên kurd wê bangê bikin ku ew qada hewayê ji bombardiman tirkîya re bigirin. Di wê rewşê de wê, koalîsyon wê, di wê demê de jî wê li herêma wê hebê. Kurdan wê, di wê demê de jî wê, têkiliyên wan bi wê re wê hebin û wê, van rewşan wê ji wê re wê ragihênin. Wê ji wê bixwezin ku ew pêşîya bombardimanên wê bigirin. Di wê rengê û awayê de wê, di pêvajoyekê de wê, derbas bibin. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, li herêma wê, bombardimana 13ê çirîya 2019an a li dora ayn Îsa bê. Li wê herêma kampa ku wê malbatên DAÎŞê jî wê di wê de bijîn wê hebê. Wê li dora wê bên bombardiman kirin, bo ku ew karibin bi ravin. Ji xwe wê, di heman rojê de wê, di encama bombardiman rejima tirk de wê, li dora sê û ankû çar hezaran de wê, DAÎŞî wê ji wê biravin. Wê, ev rewş wê bikeve çapameniya cihanê de jî. Ajansa nûçeyan a firansî AFP wê, di destpêkê de wê ragihênê ku wê, li dora 800 DAÎŞê wê bi ravin. Lê piştê wê, hin bi hin wê, nûçe wê ji herêma wê werin û wê di ewan de wê bahse ravîna li dora sê û ankû car hezaran DAÎŞîyan jî wê bikê. Rejima tirk dixwest ku ew, şerê ku wê, di wê demê de li dijî kurdan daya destpêkirin bi pêvajoya şer û hêrîşên DAÎŞê re wê bide domandin. Di nava wê hewldanê de bû. Ber wê yekê wê, hêrîşên bi wê rengê ên rakirina ser piyan a şaneyêmn vêşarî êmn DAÎŞê wê bikê. Wê bi wê re wê, çawa wê, wan bikê tevgerê de wê, bikeve nava hewldanên wê de. Li rojava jî wê, gelek komên piçûk ên ku di pêvajoya hêrîşên DAÎŞê de wê weke li hesekê, qamislo û hwd wê derkevina li holê û wê komkujiyan wê bikin wê bibin.

Hemû hêrîşên ku ew dihatina kirin ku mirov lli rengê wan dinerî wê, mirov diût ku wê çawa wê, temenê jîyane sivil a herêma wê xirabikin wê bi wê rengê bin. Her wusa wê, weke hêrîşên ku wê, gelek rayadarên dewletên ewropî û ne ewropî jî wê bêjin wê, bi armanca “paqîjîya etnikî” bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Dema ku wan bahse ‘paqîjîya etnikî’ dikir wê, bi gotrîna “em ji wê di tirsihîn wê paqîjîya etnikî wê werê kirin.” Wê di dewama wê de wê, ji tirkîya wê bixwezin ku ew ‘ji kirîna paqîjîya etnikî dûrbisekinê. Li ser navê hikimeta Îsrailê jî wê, Natanyahu jî wê, dema ku wê, hêrîşê wê şermazar bikê wê, bêjê ku ew “divê ku dawiyê li paqîjîya etnikî a li dijî kurdan werênê.”

Di rastiye de bi gotîna paqîjîya etnikî re wê, rastiye wê were hanîn li ser ziman. Rastiya hemû pêvajoyên şerê rejima tirk a li dijî civake kurd wê, bê pênasêkirin û hanîn li ser ziman. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Pêvajoya berî destpêka şerê li dijî rojava a ku wê di 9ê çirîya 2019an de wê bê dayin destpêkirin de wê, çend rojan berî wê, rejima tirk li bakûrê kurdistanê de wê, şadarên kurd ên weke ya amedê, wanê û merdîna wê, destdêna li ser wan. Wê piştê jî wê, li gelek deverên din wê ew wê, rewşê wê bikê û wê, bide domandin. Di aslê xwe de wê, hê hingê jî wê, gelek dordor wê, weke amedekariya ji şerê rejima tirk ê li dijî rojava re jî wê, were hanîn li ser ziman. Di pêvajoyên bi wê rengê de wê, hertimî wê, dema ku wê, kirîna bi wê rengê wê, werîna kirin wê, di çerçoveya politikayekê de wê, were kirin. Lê li vir divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, politika û rêveberîya ku wê, mijaran bi mijaran wê ser wan bigirê û j irojevê derxê wê, hertimî wê, ew wê bikê. Di wê

çerçoveyê de wê, ew bixwe wê, car bi car wê, bûyaran bide kirin bo ku ew ser mijarên di rojevê de bigirê û wan ji rojevê derxê.

Di wê rengê de wê, minaq wê, di wê rewşê de wê, çawa wê, li ser çapameniyê re wê, reşkirinê wê bikê wê, bi wê armancê jî wê bikê. Minaq wê, di destpêka pêvajoya şerê rejima tirk ê li dijî rojava de wê, bi hêzên xwe yên ku wan bi dizî bûhûrandina li rojava wê, roketan wê bidina avêtin li Nisêbînê û wê, gelek kesan wê bidina kuştin û birindarkirin. Wê piştê wê, ragihênin ku YPGê ew kiriya. Lê ew ne rast bû. Ew wê, kiribû. Wê, piştê wê, ji xwe wê, gelek bûyarên din ên bi wê rengê jî wê, werina kirin. Di pêvajoya destpêka şerê DAÎŞê de wê, komkujiya li garê a anqarê, ya li pîrsûsê ku wê DAÎŞîyan wê hêrişîa intixarî wê bikê û hwd wê, weke hêrişên ku wê bi wê rengê wê, bidestê istixbareta tirk ku ew hatina plankirin û kirin bin. Dema ku em li dîroka şerê wê yê li dijî civake kurd binerîn emê rastî gelek bûyarên bi wê rengê ku wan kirina û avêtina ser rêxistinên kurd emê, rastî wan werin.

Di dewama wê de em, aliyekê din ji wê, balê bikişênina li ser wê. Di pêvajoya destpêka hêrişên DAÎŞê ên li ser kobanê û rojava de wê, bakûrê kurdistanê wê, bi tevehî wê rabina ser pîyan. Wê, li her deverê wê, xwepêşandin wê bibin û wê li keviya sînor wê, bi koman wê nobeta pêşilêgirtina şer wê bigirin. Rayadarên tirk wê dema ku wan pêvajoya hêrişê li dijî rojava dana destpêkirin jî wê, li bajarên bakûrê kurdistanê wê, bi awayekê şitt wê, bidest serdegirtina malan wê bikin. Wê armanca wê jî wê, ew bê ku wê çawa wê tirsekê wê çêbikin û wê, nehêlin ku zêde bertekên mazin ji bakûrê kurdistanê li dijî şerê wan ê li dijî rojava derkevin. Di wê çerçoveyê de wê, di wê demê de wê, bikevina nava hewldanekê de. Piştî desteserkirina şaradarên kurd li bajarên bakûrê kurdistanê 'nobetên ku kurdan weke 'nobetên demokrasiyê' bi nav dikirin ku wê, li dijî kayyumên rejima tirk wê li bajarên kurd ên bakûr wê bikin wê ew jî wê, rastî hêrişan wê werin. Wê, ew jî wê, rastî hêrişên pêşilêgirtinê wê werin. Di wê çerçoveyê de wê, di serî de wê, ew wê, çawa wê bertekan wê bidina şikandin wê, li ser wê re wê, ew bi wê armancê wê ew wê bikin. Ji xwe li bajarên bakûrê kurdistanê wê pêvajoyek hêrişê a bînavber wê li hemberî kurdan û jîyane wan ku wê ji aliyê rejima tirk ve wê bê kirin wê hebê. Wê bi wê re wê, di wê demê de wê, zêdetirî wê, giraniyê bidina wan hêrişên xwe. Ew hêrişên wan wê bi armanca tafisanfina civakê bin. Wê çawa wê pêşîya wan wê bigirin ku ew rabina serpiyan wê ew wê bikin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, ew wê, bi awayekê konseptî wê were pêşxistin.

Wekî din jî wê, di roja 15ê çîrîya 2019an de wê, rejima tirk wê, serê sibehê wê, oparasyonên qirkirinên siyêsî wê, dest bi rojê wê bikê. Wê, şadararên nisêbin, çolemeg, gever, erçîsê û gelek deverên din wê bi ser malên wan de wê bigirin û wê wan bidina girtin. Ev oparasyonên siyêsî wê, di nava gel de wê, weke nîşanaka têkçûna tirkîya di oparasyona xwe ya li dijî rojava de wê, were şîrovekirin. Wê di nava gel de wê, gotinên bi wê rengê wê werina gotin ku wê, hêzên tirk li rojava wê, derbeyên giran wê bixwûn. Ew jî wê, wê, bo ku ew xwe rehet bikê wê, li bakûr wê, bi wê rengê oparasyonan wê li gel û siyasetmederên kurd wê bikê.

Li bakûr ev oparasyonên siyêsî wê, zêdetirî wê, werina kirin. Li gelek deverên din wê, bi ser malên kurdan de wê bigirin. Wê, bi dehan û sadan kurdistanîyan wê bigirin û wê bikina binçavan de. Wê, bi wê rengê wê, li bakûr jî wê, herina bi ser gel de. Li vir divê ku mirov wê jî wê, werênê li ser ziman ku vîna siyêsî a gelê kurd wê, çawa wê li bakûr wê holê rabikin wê bi wê rengê bê.

Li rojavayê kurdistanê wê, di rewşa hêrişên rejima tirk de wê, rejima tirk wê, çendî ku wê, bikevina zorê de wê li bakûr wê hêrişan wê pêşbixin. Di roja 15ê çîrîya 2019an de wê, pêvajoya hêrişên li rojava di roja 7an de wê, rejima tirk wê bixwezê ku ew bereya şer zêdetirî berfireh bikê. Piştî ku wê, di 14ê çîrîyê de wê T. Erdogan wê bêjê emê herina bi ser mimbiç û kobanê de jî wê, piştê wê, li van deveran wê hewldanên hêrişkirinê wê, dem bi dem wê, bên kirin. Topbaran wê, li wan herêman wê, bên kirin. Wê, hêrişên ku ew dihên kirin jî wê, bi topbaran wê çawa wê, xalkên sivil wê bidina goçberkirin wê, bi wê armanc wê, bêserûber wê topbaran û bombardiman wê bikin. Wê, hêrişan wê li wan deverên rojava wê bikin. Wekî din jî wê, li ser serêkahniyê û girêspî wê zêdetirî wê, şer û hêriş wê girantir bibê û wê bê domandin. Pêl bi pêl wê pêvajoyek hêrişê wê li van deveran wê, bê pêşxistin. Rejima tirk pirr dixwest ku ew bikeve serêkahniyê û girêspî de. Lê wê, ne dikarî. Gêzên QSD wê, berxwedanak mazin wê li hemberî wan wê bidina pêşxistin.

Wekî din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di nava rayagiştî de wê, bi berdewamî wê hişyarî wê, li tirkîyê wê bên kirin ku ew hêrişên xwe bide sekinandin. Yekîtiya ewropa wê, di civîna wezeretên karê derve ku wê, di roja 14ê çîrîya 2019an de wê li darbixê de wê, hêrişên rejima tirk ên li ser rojava wê şermazar bikê. Di wê warê de wê, ji gelek dordorên din jî wê, bi wê rengê wê, hişyarî û şarmazarkirin wê, wrina kirin. Trump wê, destûrnameya bergirên li dijî tirkîya wê imzabikê bo ku li dijî wê, bergir werina girtin. Yaptirimên ku wê li wê, wê werina kirin wê, destûrnamaya wê, were imzakerin. Lê di destpêkê de wê, newê aktivkirin. Lê piştê wê, hin bi hin wê ew wê, were li rojevê. Tirkîya wê, li hemberî wan wê, di şerê xwe yê li dijî kurdan de wê israrbikê.

Hêrişên ku wê li rojava wê bidin wê bi teybetî wê, bi bombardimanên ji hewayê ve wê, zêdetirî rûxandinekê wê bi xwe re wê bînin. Hemû bombardimanên ku ew dikin ên dana ravandinên girseyên gel bin. Wê di bombardiman de wê, herêmên sivilan wê werina bombardiman kirin. Di roja 15ê çîrîya 2019an de wê, li dora rêxistin û sazîyên kurd wê, bi denezenekê wê dûbare wê bangî rayagiştî a navnatewî û koalîsyona li dijî DAÎŞê wê bikin ku ew qada hewayê ji bombardimanên tirkîyê re bide girtin. Bo ku zêde taxrîbat li herêmê pêşnekeve wê, ew wê, bangê wê bikin. Ji xwe ku ew bombardiman nebûnban û di destpêkê de ku ew qada hewayê hatiba girtin dibîyabû ku tirkîya hewldanaka weke ya hêrişî li rojava jî di xwe re nedîtiba. Ber ku wê, dizanî ku wê, li hemberî kurdan wê, ji bejehiyê ve wê, zêdeyî wê, derfeta wê nebê ku ew pêşde neçê. Ber vê yekê wê, hemû giraniya xwe wê, bide bi ser bombardimanên ji hewayê ve. Di dema hêrişên li ser Afrînê de jî wê, di dema ku wê balafirên rabin wê her carê wê li dora 80 û ankû 90 balafir wê bi carekê wê bi hevdu re wê rabin û wê bombardimanê wê bikin. Wê hemû qadên sivil wê bombardiman bikirin. Di wê demê de jî wê, rewş ji wê ne cûdatir ba. Wê, pirr zêde wê, rûxandinên mazin wê bi bombardimana bi balafirên şer wê bê kirin. Bombardiman bi balafirên şer wê, ne rewşek nû bê bo kurdan. Ji salên 1990î û pê de wê, balafirên şer wê, êdî wê, bi awayekê ji rêzê wê, her roj wê herêmên kurdistanê ku ew bakûr bê, rojava bê û ankû başûr bê wê bombardiman bikê. Herêmên qandilê û başûr ên din wê, hertimî wê, bi bombardimanên balafirên şer ên ku ew bombardimanê dikin re wê were li rojevê. Di wan herêman de jî wê, qadên sivilan wê bombardiman bikin. Wê, hêrişên dana goçberkirinê wê li herêmê wê bikin. Di wê rengê de wê, bombardimanên ku wê dikir ku kurd li hemberî wan di girtina bergirên xwe de êdî bi zanebûna û zêde windahî di wan de nadin wê, çawa wê, êdî wê bombardimanan bi armanca dana goçberkirinê bidina kirin û

wê tirsê bikina dilê gel de wê bi wê armancê wê êdî wê, bên kirin. Bombardimanên ku ew bi salan li qandilê dihatina kirin wê had û hhasabê wan nebê. Lê çendî ku wê, wilqas zêde bombardimanan wê bikin jî wê, zêde wê windahiyên kurdan wê nebin. Di dema hêrişên li ser Afrînê de jî wê, her cara ku wê, balafirên şer rakin wê, li dora 70 û 80yî bin. Lê di wan de jî wê, nikaribin zêde windahiyan bidina hêzên kurd. Lê wê bi bandora wan bombardimanan wê, gel wê ji cihê wan wê bidina goçberkirin. Ya ku di roja me de li li dijî rojava bi bombardimanan dikin jî wê, di heman reng û awayê de bê,

Li rojava di roja me de wê, bombardimanên ku ew dikin de wê, awa wê, gel ji cihê wan wê bidina goçberkirin wê, bi wê armancê wê bikin. Ji xwe şerê dawî ê ku rejîma tirk li dijî rojava daya destpêkirin wê, weke ku ew jî wê, bînina li ser ziman wê, şerê valakirina herêmê ji kurdan bê ku ew karibin pêneberên sûriyî li herêmê bicih bikin û bi wê rengê karibin demografiya herêmê li gorî xwe bidina gûharandin. Di wê rengê û awayê de ku wê, çawa wê, di destê kurdan de wê, ti rewşa xwe rêvebirinê ku ew nemênê. Di rewşa hêrişên siyêsî ên li ser mimbiçê de wê, bêjin ku “ew bajar, bajarê arabana. Emê rêveberîya wê, radestî wan bikin.” Lê ew bajarê kurdan a. Lê bo kurd ne xwediyê ti rêveberîyê bin wê, çawa wê ji destê wan wê bigirin wê bi wê armancê wê ew wê bikin. Bi heman mantiqê wê li bajarên bakûrê kurdistanê wê, di oparasyonên qirkirinê siyêsî de wê, şaradarên kurd wê desteserbikin û wê, biavêjina li zindanan. Wê li bakûr çi rêveber û siyasetmeder hebê ku ew bi navê kurd hatibê bijartin wê, ew di armanca rejîma tirk de bê. Bi heman mantiqê wê, çend rojav berê oparasyona hêrişa li rojava wê, şaradarên wan, amed û merdînê wê destê serbikin. Piştre wê, di 15ê çirîyê de wê, şaradarên kurd ên weke yên erçis, gever, çolemerg, nisêbîn û gelek deverên din wê dest dênina li ser wan. Wê şaradarên wan wê binçav bikin. Wê bi armanca avêtina kayyuman li wan şaradarên **kurd** bê.

Di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê di dewama wê de wê, werênê li ser ziman ku wê, çawa wê, vîna gelê kurd wê bi tememî wê li herêmen wan wê ji holê rabikin wê bi wê armancê bê. Di wê rengê û awayê de wê, ev rewş wê, weke hêrêşên siyêsî bin. Kurd weke ‘qirkirina siyêsî’ bi nav dikin. Di rastiyê de jî wê, wusa bê.

Hêrişên li qada siyêsî a kurdan wê, di wê rengê û awayê de wê, dema ku mirov dîroka wê hilde li dest wê, li bakûr jî, li rojava jî, li başûr jî û li rojhilat jî wê, mirov karibê dîrokek wê ya pirr zêde demdirêj û kûr wê werênê li ser ziman. Bi teybetî li bakûrê kurdistanê wê, ew zêdetirî wê, xwe bide dîyarkirin. Dîroka hêrişên li qada siyasetê kurd li bakûrê kurdistanê wê, zêdetirî wê, bi minaqên li berçav wê xwe bide dîyarkirin. Di rewşa girtina partiyên kurd, serdegirtina sazî û komalên wan, avêtina kayyuman li şaradarên wan û hwd wê, çend ji wan hewldanên ku wê li dijî kurdan wê li wêderê wê werina pêşxistin bin. Wekî din wê bi deh hezaran wê kesên siyêsî wê, heta roja me jî wê, di zindanan de bin. Minaq wekilên kurd ên weke salahadin demirtaş, figen yuksekdag, Sevket sureyya onder û hwd wê çend ji wan kesên siyêsî ên kurd ên ku ew hatina girtin û avêtina li zindanê bin. Her wusa wê, zindan wê weke fektorek giring a qada siyasetê kurd wê, ji aliyê rejîmê ve wê were derxistin li pêş. Wekî din jî li dervî bakûr weke li rojava siyasetmederên kurd ên ku ew nikarin wan bigirin û biavêjina li zindanê wê, qatil bikin. Rewşa siyasetmederên jin ên kurd ên weke **Hevrin xelef** ku wê, di 12ê çirîya 2019an de wê li rojava wê were qatilkirin wê, tenê minaqek ji wê bê. Hevrin xelef wê sekreterê partiya pêşarojê a kurd li rojava bê. Wê weke siyasetmedereka kurd û jin wê, derkeve li pêş. Wê were li berçav. Wê ber wê yekê wê, ew wê, were qatilkirin. Di wê rengê de wê,

di aslê xwe de wê, hêrîşên rejima tirk ên li dijî rojava wê, bi qatilkirina sivilan û sîyesetmederên kurd re wê, qarakterê wê, zêdetirî wê, were li berçav. Wê, weke ku kurd jî wê, werênina li ser ziman ku wê, hêrîşên li dijî rojava wê, hêrîşên jenosîdkirina civakê bin. Di nava rayagiştî de wê, weke hêrîşên 'paqijîya etnikî' wê, were bi navkirin. Qatilkirina sîyesetmedere kurd hevrin xelef wê ji aliyê rêveberîya amarika û yên ewropî ve jî wê, were şermazarkirin.

Armanca oparasyona tirk a li rojava.

Ajansa nûçeyan a fransi AFP wê, nûçeyekê di 15ê çîrîya 2019an de wê, binivîsênê û ragihânê ji xwendevanên xwe re û wê, weke sernavê wê nivîsê wê binivîsênê ku "tirkîya bêî desteka hemû cihanê dixwezê oparasyona xwe li bakûrê sûrî bide domandin." Di aslê xwe de ev sernivîsa nivîsa AFP wê, tiştêkê wê, bi xwe re wê bide dîyarkirin. Wê israra rejima tirk a di birina sêrî a li serî de bê. Heta roja me wê, tirkîya wê, ji gelek aliyan ve wê, komkujiyên mazin wê bênê li serê civake kurd. Lê wê hemû cihan wê, li hemberî wê, kor û laliyê wê bileyizê. Di wê rengê û awayê de wê, ew wê, xwe weke aliyekê giring wê, bide dîyarkirin. Lê ev care pêşî bê ku wê cihan wê bi carekê wê wilqasî wê bi carekê wê bertekên xwe wê, li dijî komkujiyên rejima tirk û şerê wê yê li ser serê civake kurd wê bide dîyarkirin. Di aslê xwe de ev mirov dikarê wê ji gelek aliyan ve wê, werênê li ser ziman. Di roj û demên pêş me de wê, ew ji xwe wê werê hanîn li ser ziman.

Piştî oparasyona rejima tirk a li dijî rojava wê, cihan wê, bi carekê wê bi kurdan re wê, rûbirû wê were. La figaro nivîskarê wê yê navdar **Renaud Girard** wê, di sernivîsa xwe ya 14ê çîrîya 2019an de wê, bênê li ser ziman pirtûkeka ewropa a bi navê pîrsgirêka tirk heya." Wê, ew wê, di nivîsa xwe de wê li ser tehdîdên Ardogan ên li ewropa û hwd wê bisekinê. Wê di nivîsa xwe de wê, bi gotina "derxistina kurdan ji sûrî wê ne tenê weke pîrsgirêkek ahlaqî bê wê, ji aliyekê din ve wê, weke şaşîyeka mazin a demê û islama ku Ardogan diparêzê jî bê." Di wê rengê û awayê de wê, li ser wê bisekinê.

Weki din wê ji gelek aliyên din ve jî wê, bertek wê, li ser hevdû wê werina dayîn nîşandin. Amarika wê, hanîna li rojevê û pîretîzekirina bergir(yaptirim)ên aborî û sîyesî wê bikê. Weki din wê pîrraniya welatên ewropî wê, ew wê, ji wê aliyê ve wê, helwestên xwe wê bînina li ser ziman. Lê tirkîya ew di rewşa xwe de wê, israr bikê. Ardoganê ku xwe kiriya rewşa saddamê dema ku wî hêrîşî kuweytê kir û tirkîya kiriya îraqe wê demê wê, di wê rewşê de wê, bêî ku ew gûh bide bertekan wê di wê de wê israrbikê.

Di heman demê de wê, di 15ê çîrîya 2019an de wê were ragihandin di ajansên nûçeyan de ku wê, alikariyêaskanê amarika Mike pence wê, herê tirkîya bo ku ew zorê li wan bikê ku ew şerê li dijî kurdan bisekinin. Wekî din wê ji aliyekê din ve jî wê, nûçeyên ku wê, ji herêmê wê werin wê ew bê ku deverên ku hêzên amarika jê vekîşîyana wê hêzên rûs wê bikevinê. Wê, wekî din wê, hewlbidin ku ew pêşîya şerê tirkan ên li herêmê ku ew bi artîşa sûrî re bê û ankû li herêmê bê bide sekinandin bê. Nimînêrê rûs ê Sûrî **Aleksader Lavrentiev** wê, ragihênê ku wan herêm devrgirtîya û ew jî ji tirkîya dixwezîna ku ew oparasyona xwe li herêmê rawastênin. Wekî din wê lavrentiev wê, bênê li ser ziman wê weke ku tirkîya dibêjê wê nikaribê oparasyonê bidomênê û ew herêmê nikaribê xwe bicîh bikê bê. Wê, di wê rengê û awayê de wê, gotinan wê, bênê li ser ziman. Ji aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, tirkîya wê, rayadarên wê, dem bi dem wê bînina li ser ziman ku ew û rayadarên rûsî ji hevdû agahdar in. Ew wê, gotinê bo ku ew bêjin ji oparasyona wan a li herêmê re alikarî heya wê, bi wê meneyê wê gotinê wê

werênina li ser ziman. Lê di aslê xwe de wê, ew gotin wê, ne rast bûba. Di roja duyem a oparasyona tirkîya de wê, Putin bixwe wê, bangê li heêzên k uew di aşîtiya sûrî de weyn dileyizin ku ew rola xwe rabin û pêşîya alozî û feleketa ku ew rûbide bigrin. Di wê rengê û awayê de wê, di rewşekê de wê, bertek wê, werina li ser ziman. Rûsya wê, di wê demê de wê, heta demekê wê li ser tirkîya re wê dualî wê bileyizê. Lê piştî ku wan jî dît ku tirk di rêyek ne baş û şaş de na wê, ew jî wê, êdî wê, bertekên xwe li dijî wan wê bidina dîyarkirin. Kirinên tirkan wê, kirinna wisa bin ku wê ti kes û mirovê bi wijdan wê nikaribê biparêzê û li wê xwedî derkeve bê.

Herêmê wê, ji aliyekê din ve jî wê, şer bi giranî wê bidomê. Her çendî ku wê rayadarên tirk wê bêjin ku ew bi pêşde çûyina û wan li ser bajarên weke serêkaniyê û girêspî kontrol bidest xistiya jî lê wê, ew vajî wê rast bê. Ew wê ne rast bê. Berxwedanak mazin wê li herêmê ku kurd wê, weke 'berxwedana rûmetê' bi nav dikin û hemû li wê xwedî derkevin wê li dijî wê, pêşbixin. Di heman rojê de wê, di roja 15î çîrîya 2019an de wê, parlamana başûrê kurdistanê jî wê, li hevdû wê bicivê û wê denezekê bo piştgrî û lê xwedî derketinê wê, bîrê rojevê û wê bi giştîya denên endamên parlamenê wê derbas bibê. Duwanzdeh biryarên ku wê di parlamena başûrê kurdistanê de wê, bi dîrokî wê, werina girtin û herêkirin wê ev bin.

1.Parlemetoya Kurdistanê dijî şere û daxwaz dikin her cûre şerê leşkerî bi dawî were, li dewsa wê rêya çareserîya aşîtiyane û diyalog bê tercihkirin.

2.Em bi tundî êrîş, operasyon û hedefkirina welatîyên sîvîl şermazar dikin. Daxwaz dikin can û malê welatîyan û dezgehên medenî bîrê parastin.

3.Parlementoya Kurdistanê ji bo parastina ewlekariyê û aşîtiya navdewletî, li ser esasê peymanên navnetewî, daxwaz ji civaka navnetewî, NY, YE û rêxistinên navnetewî û herêmî dike, hewldanên xwe zêdetir bikin, zextên dîplomatîk siyasî ji bo bidawîna ev şer û oparasyona dijî Rojava zêdetir bikin.

4.Em Hikûmeta Herêma Kurdistanê erkdar dikin biqasî hêza xwe, bi hevkarî û hemahengiya rêxistinên navnetewî, hemû amadekariyên pêwîst ji bo pêşwazîkirina penaberên ji Rojavayê Kurdistanê berê xwe bidin herêmê bikin.

5.Daxwazê ji Serokê Herêma Kurdistanê û dezgeha serokatîyê dikin, bi hevkarîya hikûmeta Federal û aliyên siyasî, bikevin nava hewldaneke dîplomatîk ji bo piştgirîkirina bijardeya aşîtiyê.

6.Daxwazê ji Hikûmeta Federal a Iraqê dikin, alîkarî bide saziyên hikûmî yên Herêmê ji bo dabînkirina pêwîstiya penaberên Rojava. Ji bo vê jî ji bûdceyek parek ji bo penaberan veqetîne.

7.Daxwazê ji konsolosxane û nûnerên welatan ên li Herêma Kurdistanê dikin, hikûmetên xwe ji rewşa Rojavayê Kurdistanê agahdar bikin. Hewl û zetek dîplomatîk çêbikin ji bo rawestandina şerê çekdarî. Pêwîste bijardeya çareserî û guftûgoyê ferz bikin.

8.Parlemetoya Herêma Kurdistanê ji bo komkirina alîkariyê, hilmeteke nîstîmanî radigihîne. Daxwazê ji welatîyên herêmê dikin bi erka xwe ya mirovî û dostane rabin. Hemû dezgehên hikûmî û ne-hikûmî bi hawara penaberan ve biçin.

9.Parlemetoya Herêma Kurdistanê ji rewşa niha gelek nîgerane û metirsî heye ku binpêkirinên dijî mirovahî û guhertina demografîya ya li Efrînê kirin, li Grê Spî, Kobanî û Serêkaniyê jî heman tişt pêk bînin. Divê hemû hewldan ji bo wê be ku pêşî li rewşeke vî awayî bê girtin.

10. Gelê Kurd û gelên Sûriyê mafê wan yê xwezayî, yasayî û demokratîk heye ku di çarçoveyeke diplomatîk de çareserî ji rewşa Sûriyê re bibînin. Ev jî di çarçoveya rêkeftinên Cinêv, Astana û Neteweyên Yekbûyî yên derbarê Sûriyê de dibe. Piştî rewşa şer li Sûriye mafên netewî, rêveberî, welatîbûn, wekhevî û dadperweriyê di çarçoveya destûra bingeîn a nû ya Sûriyê de divê bê garantî kirin.

11. Parlemantoya Herêma Kurdistanê daxwazê ji hemû hêzên Kurdistanê yên Rojoavayê Kurdistanê dike, şer û nakokiyên hizbî û îdeolojîk bidin aliyekî, qonaxêke nû ya xebatên hevbeş û di heman eniyê de , li ser esasê berjewendiyên gelê Kurdistanê li Rojavayê Kurdistanê bihev re bixebitin. Li ser esasê bihev re jiyakirin û diyalogê li dijî terora bisekinin û êrîşên nû bidin aliyekî.

12. Bûyerên vê dawiyê yên li Rojavayê Kurdistanê rû didin û vekişîna hêzên hevpeymanî, operasyon û êrîşên li ser çend herêmên Rojavayê Kurdistanê, hemû deskeftiyên li dijî terora û DAÎŞ'ê vala derdixe, dibe sedem ku terora û DAÎŞ careke din zêde bibe. Ev jî careke din aşîtî, ewlekari û aramiya herêm û cîhanê dixê metirsîyê.

Navarok û giyane têgihiştina van biryaran wê dema ku mirov wê ji aliyê têgihiştinaka netewî ve wê, hilde li dest wê, bêgûman wê têgîn û hişmendiyek giring wê bide me. Di wê rengê de wê biryarên lêxwediderketinê bin. Wê bangê li hemû parti û sazîyên kurd wê bê kirin ku ew hemû nakokiyên xwe dênina li aliyekê û ew bi hevdû re bicivin û di rewşa rojava de ew bi hevdû re tevbigerihi. Di wê rewşê de wê, dema ku mirov li gorî giyane van xalan tevbigerihe wê, bi têgînê nîstimanî wê, mirov karibê gelek encamên baş ji wê derxê. Di serî de wê, bangên KCKê ên weke bi lezgînî levcivîna konferansa netewî a Kurdistanê jî wê, mirov dikarê weke aliyekê din wê di wê rengê û awayê de wê li vir wê bibir bixê. Wê ew jî wê, werênina li ser ziman ku wê, dema ku ew yekîti çênebê, dev ji pêşxistina destkevtinan berda wê, nikaribê wan biparêzê jî. Di aslê xwe de ew wê rast bê. Lê li vir wê ya giring wê ew bê ku ew têgihiştinê bi van gotin û xalan re ku ew werê kirin pîretize kirin. Wê hingî wê, ew wê karibê bibê xwediyê encamê dîrokê.

Rejima tirk wê, ji her aliyê ve qirkirina civake kurd daya pêşîya xwe û wê ew ji xwe re kiriya armanc. Di zane min de wê, ev di wê demê de wê, ji aliyê hemû kurdan ve wê, piçûk û mazin wê were dîtin û fahmkirin. Wê, di wê rengê û awayê de wê, ew wê, weke aliyekê din ê giring wê, xwe bide diyarkirin.

Ji aliyê kurdan ve ku mirov li navaroka wê dinerê mirov wê dibîne ku ew ew hatîya fahmkirin ku armanca operasyona tirk çîya. Wê ber vê yekê wê kurd wê, bi yekdengî wê li hemberî wê, bina xwediyê helwestê. Di aslê xwe de wê, DAÎŞ wê, dema ku ew were avakirin wê, di serî de wê, kurdan wê, li rojava û başûr wê ji xwe re wê bike armanc. Ber ku wê di serî de wê, li van herdû beşên Kurdistanê wê, rêveberiyên Kurdistanê ên ku ew kurdan avakirina wê hebin. Wê, çawa wê, bi destê DAÎŞê wê ew wê bi rûxênin wê bi wê armancê wê, ew wê bê dayin hêrîşkirin li ser serê kurdan.

Ji aliyê aliyê ve ku mirov armanca operasyona tirk a li rojava wê bikê ku mirov wê, fahmbikê mirov divê ku wê, destpêka wê fahmkirinê di serî de ji aliyekê ve ji destpêka şerê wê yê bi kurdan ve wê hilde li dest û ji aliyê din ê guncawî jî wê ji destpêka hêrîşên DAÎŞê ve wê hilde li dest û wê fahmbikê. Wê di zane min de wê, ew wê, weke aliyekê wê yê giring wê, xwe bide diyarkirin.

Armanca sereka wê kurd wê di serî de wê fahmbikin ku wê, hebûna wan ya civakî bê. Wê ber vê yekê wê kurd wê, di serî de wê, di yekdengî wê, bi wê rengê bi hevdû re wê êdî bidest tevgerîne wê bikin û wê, parlamane Kurdistanê wê denezeneka bi wê rengê wê

biafirênê û herê bikê û bi weşênê. Ber ku kurdên başûrî dizanin ku piştî rojava wê, hêrîşên tirkên wê piştî wê, li başûr jî wê bidom in. Ji xwe, ma ji ber wê yekê ya ku wan hêrîş birina ser qandilê û xakûrkê. Oparasyona xakurkê wê, ji aliyekê ve wê, weke destpêka wê oparasyona li rojava bê ku wan li gorî xwe ya rojava bira li sêrî wê piştî wê, ya li xakurkê wê pêşbixin li giştîya başûr û wê, rêveberîya başûr jî wê bi wê minimize bikin. Di wê rengê de wê, ew armanca wê hebê. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring mirov dikarê wê, fahmbikê û wê werênê li ser ziman.

Oparasyona tirk a li dijî rojava wê, weke ku wê, ji lingekê ve wê, bi oparasyona wê ya li xakurkê ve wê girêdayî bê wê, ji lingê xwe yê duyem ve jî wê, bi pêvajoya şer û konseptê wê ya li bakûrê kurdistanê a bi destdanîna li ser şaradariyên kurd û ji holê rakirina van ve wê, girêdayî bê. Ji vê aliyê ve wê, di çerçoveyek giştî de ku wê, mirov hilde li dest wê, weke ku wê hevdû temem bikin. Di temenê wan hersê aliyên de wê, heman zihniyet û felsefe wê hebê. Ew jî wê, ew bê ku wê çawa wê hebûna civake kurd wê, bi tememî jî hevdû bifelişênê û tûnabikê û ji holêrabikê bê. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de mirov wê, dikarê weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman. Lê li vir em wê jî wê, werênina li ser ziman ku wê, oparasyona tirk wê, weke encama şerê wê yê li dijî civake kurd ê 40 salê dawî jî bê. T. Erdogan û partiya ku ew hat ser desthilatdariyê wê, tenê armanca wê hebê. Ew jî wê, ew bê ku wê çawa tevgera kurd a maf û azadiyê wê bitafîsênê û wê bi tememî wê, kurdan bê ku ew statûyekê bidestbixin wê, li herêmê wê bikê rewşekê de. Wê piştî wê re wê, weke ku wê car bi car wê rayadarên KCkê wê werênina li ser ziman wê, çawa wê kurdistanê û hebûna civake kurd wê, bikina qada temenê pêşxistina netewa tirk ku ew li wê dihezirin. Di wê çerçoveyê de wê, li ser jenosîdkirina civake kurd re wê, ew wê, bixwezî ku ew wê pêşbixin. Lê li vir em wê jî wê, weke aliyekê din wê, werênina li ser ziman ku wê, weke ku wê, trump jî wê, di destpêka pêvajoya destpêka oparasyona tirk de wê, twittekê wê biavêjê û wê bêjê ku 'kurd û tirk ew 200 salin ku ew bi hevdû re şer dikin.' Wê, weke tiştê ku ew asayî û normal bê wê ew wê bîrê li ser ziman. Ew wê bê gotinê wê di wê rengê bêjê ku 'ew ji xwe bi hevdû re dayimî şer dikin. Em nexwezî ku di nava wî şerê wan ê ku ew weke şerê aşîrî bi nav dikê de cih bigirê. Di rastiyê de wê, ev gotinên Trump wê rast bin. Lê ji aliyekê ve weke hênceta vekîşînê dana nîşandin wê, ne rast bûba. Ber ku wê, dema ku mirov bi aqilekê asayî bihizirê mirov wê, karibê wê bêjê ku wê dema ku ew şer ku ew 200 sal bê ku ew di nava wan herdû aliyên de dewam dikê wê demê mirov wê, li şûna ku wê xwe bide vekîşandin û wê bide domandin wê, vajî wê, çawa wê, bi awayekê pêşîya wê bigirê wê, politikayekê wê bimeşênê. Ya mirovane û rast jî wê ew ba. Ji xwe, wê kurd wê, hertimî wê, li dijî wê, şerê rejîma tirk ê li dijî civake kurd ku ew dimeşênê wê bertekên xwe wê bidina nîşandin.

Rejîma tirk wê li sînorê mirinê wê hêrîşî kurdan wê bikê. T. Erdogan wê çendî wê bêjê û wê xwesteka wê bîrê li ser ziman ku ew dixwezî heta sînorê îraqê kontrolê çêbikin lê ew diket roja heştan de ku ew hê gavekê jî pêşde neçûbûn. Ji bîrê hin yekineyên xwe ku bi awayekê bûhûrandibûn û li hin herêm û deverna weke gundan didan serdest kirin wê, ti rewş wê nebê. Wekî din jî wê, di wê rewşê de wê, xwediye rewşekê ban.

Li herêmê şerê ku wê, rejîma tirk bi oparasyona wê ya li dijî civake kurd a rojava dabû destpêkirin wê xosletê wê yê şer wê, weke yê dema şerê DAÎŞê bê. Wê, di wê rengê de wê, di awayekê de wê, xwediye renekê hêrîşê bê. Wê demê wê, bi DAÎŞê wê hêrîşên dana goçberkirinê a mirovan wê li herêmê wê bikin. Piştî wê re wê, ew wê, di encama

wan hêrişan de ew pêneberên ku î ro T. Ardogan dibêjê wê, li sînorê ku ew dixwezin li wê serdest bibin wê, bicih bikin wê ew wê, werina goçberkirin. Wê, di wê çerçoveyê de wê, ew goçber wê, hertimî wê, weke qozekê wê li dijî ewropa jî wê bihetan bikarhanîn. Wê dema ku wê, bixwestan tiştêkê bi ewropîyan wê bidina kirin wê, keştiyan wê, tiştî mirov bikin û wê bi ser wan de wê rêbikin. Gelek ji wan keştiyan wê bi zanebûnê wê, di nava avê de wê bîn noqkirin. Di wê rengê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê bêjê ku wê, hemû mirinên di keştiyan de êmn bi wê rengê wê, ew bi awayekê plankirî ku ew hatibin dayin kirin bin. Di wê rengê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman.

Rewşa pêneberên sûriyî wê, hertimî wê weke aliyekê teybet wê rayadarên tirk wê bikarbênin. Wê tevî wê li ser wan re wê hertimî wê alikariya aborî jî wê ji ewropa wê bigrin wê, çawa wê, di dewama wê de wê, zêdetirî wê alikariya aborî bigirin û wê, ji aliyê siyêsî ve wê, bi wê rengê wê bikarbênin wê, werênina li ser ziman. Di dema ku wê, oparasyona tirkîya a li dijî rojava wê destpê bikê wê, piştî wê re wê, bertek li dijî wê ji raya giştî a cihanê wê bilind bibin. Wê, rayadarên tirk wê, hingî wê, di serî T. Ardogan wê, ew mijare pêneberan wê werênê li rojevê û wê bêjê ku “emê pêla pêneberan bi ser we de bidine çekirin.” Piştî wê rewşa weke ‘şantajê’ bikarhanîna pêneberan wê, serokê konseya ewropa **Donald Tusk** wê, di roja 11ê çîrîya 2019an de ku ew di gera xwe ya li qibrise de wê, bersivê wê bide Ardogan û wê bêjê ku ‘em şantaja bi pêneberan herê nakin.’ Di wê dema ku T. Ardogan bixwe wî weke şantajê rewşa pêneberan hanî li ser ziman wê, hingî wê, bi wê re wê, were dîtin ku wê rewşa wan wê nebaş bê. Ew wê, bê weke nişanaka wê jî. Ji xwe piştî wê re wê, di 14ê çîrîya 2019an de wê, konseya ewropa wê bi serokên wezeretên karên derve re wê li hevdû wê rûnihe û wê, hewlêdana dagirkirina tirkîya a li rojava wê, şermazar bikê. Wê bi wê re wê, biryarên ne firotina çekan li tirkîya wê bigirin. Di civînê de wê, çendî awê ingilistan wê, xwe bişûn ve wê, bişikênê jî wê biryarê jî lê wê piştê wê, ji jî hikimetê wê, bê ragihandin ku wê, ew jî wê, tevli biryarê bibin ku ew çekan nefiroşina li tirkîya. Di 15ê çîrîya 2019an de wê, serokê wezereta karê derve ê ingilîz **Dominic Raab** wê, ragihênê ku em firotina çekan li tirkîyê didina sekinandin. Wê di dewama wê de wê bêjê ku ‘ew çekên ku wê tirkîya wê di wî şerî de wê bikarbênê emê ne firosînê de.’ Di wê rengê û awayê de wê, di awayekê de wê, rewş wê, xwe bide domandin.

Gotina”terikendina kurdan ji aliyê amarika ve.”

Di wê pêvajoyê de wê, hem di nava kurdan de û hem jî wê ji aliyê çapameniya navnetewî ve wê gotinek wê bi navê Trump re wê pirr zêde wê, li ser wê were nîqaşkirin. Ew jî gotina ‘terikendina kurdan a ji aliyê amarika ve’ bê. Gelek dordorên di çapameniya navnetewî de wê, bînina li ser ziman ku wê, Amarika wê, vekişîna amarika wê weke dîyariyekê ji DAÎŞê re jî wê şîrovebikin. Ji aliyekê din ve jî wê, ji aliyê ewlebiyêna bi amarika ve wê were nîqaşkirin. Wê bê gotin ku amarika hevalbendên xwe yên ku wan bi wê re li dijî DAÎŞê şer dikir û ew şikand li qada ardê û şer wê, ew terikend. Di wê rengê de wê, ew wê, bê şîrovekirin.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa terikandina kurdan wê, kurdan wê begûman wê, di wê demê de wê ne li bendê bin ku bi wê rengê amarika xwe vekişênê. Herî hindik wê li bendê ban ku amarika berî ku ew hêzên xwe vekişênê ew levkîrineka ku wê kurd wê, xwe bi wê di ewlehiyê de bibînin ku ew were

çêkirin wê, çêbikin û wê piştî wê, vekişihin. Ev wê weke têgîneka ku wê teqez wê kurdan wê bi wê bawer bikiran.

Weki din jî wê, ti carî wê, ne li bendê ban ku wê amarika wê bi wê rengê wê wan bi tenê bihêlê. Heta ku wê, berî wê, vekişînê wê, bê ragihandin ku qada hewayî a koalîsyonê tirkîya jî wê hatiya derxistin û li wê hatiya qadaxakirin. Di wê rengê de wê, gotin jî wê, di nava çapameniyê de wê bi hetan bilêvkirin. Amarika wê, di wê çerçoveyê de wê, berî wê, hertimî wê têkiliyên xwe yên bi kurdan re wê bîrê li rojevê û wê weke 'muttefikên xwe' wê bi navbikê. Wê di dema çêkirina muçeya salê de wê, beşekê jî wê bo alikariyê wê jî hêzên parastinê ên kurdan re wê, bê veqatandin. Lê tevî wê, ev rengê wekişînê wê, bê pêşxistin. Li ser wan kirin û gotinan re bi wê rengê bi awayê vekişin wê di serê gelek mirovan de wê bê sedema pirsan. Wê hewlbidin ku wê fahmbikin.

Gelek kesên ku ew şîrove dikirin wê, bi nezani û bêahangiya Trump ve girêdayî wê hildina li dest û wê werênina li ser ziman. Di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşê ku mirov wê, hewl bide fahmbikê wê, mirov dikarê bêjê ku wê, fahmkirina rewşê tenê bi kesekê weke Trump jî wê zêdetirî mirov divê ku wê di nava rewşek siyasî a herêmê ve girêdayî wê hilde li dest û wê fahmbikê. Wê, hingî wê, di zane min de wê baştirîn wê were fahmkirin.

Amarika wê, di wê rewşê de wê, bi 'çerçoveya astana' re ku wê di naqabîna rûsya, îran û tirkîya hatibû çêkirin wê, were tangavkirin. Ji wê rewşê re wê, tenê li sûrî wê, weke di rewşa parastina kurdan de wê bimênê, Wekî din wê, rewşa amarika wê, jî wê aliyê ve jî wê, weke ku wê, were û bikeve rewşek zor de. Amarika bi wê rengê wê, weke ku wê rewşê hemû wê radestî rûsya wê bikê. Di wê çerçoveyê de wê, rewşê wê radestî rayagiştî a navnetewî wê bikê. Wê bi wê re wê, li şûna ku ew wê li wê xwedî derkeve û wê tenê di wê pozîsyonê de bê. Wê, hemû cihanê wê, bikê wê, pozîsyonê de li ser rewşa rojava û ankû 'bakûrî sûrî' re. Nûha rewş bû malê hemû cihanê. Di wê rewşê de wê, tirkîya wê, bi tememî wê jî nava têkiliyên navnetewî wê bi awayekê wê, weke ku wê were dîtin wê were îzolekirin. Wê, bikeve wê rewşê de. Di wê rengê û awayê de wê, rewşa tirkîya wê, bikeve rewşek xirab de. Di aslê xwe de wê, rewşa tirkîya ku ew ketiyê de wan, ti carî hizir ne dikir ku wê bi wê rengê wê pêşkeve. Wezîrê karê derve mewlûd çawuşoglu di roja duyem a hêrişê wan a li rojava de wê derkeve berçapameniyê û wê bêjê ku 'em ne li bendî rewşek bi wê rengê bûn.' Piştî wê re wê, T. Erdogan wê gelek caran wê derkeve berçapameniyê wê, bîrê li ser ziman ku ew welatekê endamê NATO na. Di wê rewşê de wê bi lêvkirina wî, wê were wê wateyê ku ew rewş hemû li dijî welatekê NATO dihê kirin. Heta roja me jî wê, jî xwe wê tirkîya wê hemû şerê xwe di bin maskeya bi alikariya NATO de wê bimeşênê. Ne jî NATO û endamtiya wê ba wê, tirkîya nikariba heta roja me jî wê şerê xwe yê bi kurdan re heta roja wê bihanîya. Wê kurd wê, jî aliyê welatên endamên NATO wê rêxistinên wan wê bîrê xistin 'listeyên terorê' û wê weke 'terorîst' wê bîrê tohmetbarkirin. Wê, tirkîya jî wê, jî xwe re wê bikê mertal û wê hemû destûr û zagonên xwe wê li ser wê re wê sererastbikê û wê, dema ku wê kurd wê serê xwe rakin wê, bi zagonên li dijî terorê re wê werina derizandin. Wê di şerê wê yê li dijî kurdan de wê, ev wê jî wê re wê bê weke alikariyek dîrokî. Di aslê xwe de wê, tirkîya wê, bi wê re wê, şerê xwe wê heta roja me wê, bide domandin. Wê, piştî wê re wê, rêxistinên kurd wê ne tenê li tirkîya wê, li rojava û ankû beşên din ên kurdistanê weke li rojava û hwd jî wê, ew wê wan bi wê rengê wê tohmetbarbikê. Wê weke terorê bi navbikê û wê, herê bi ser wan de. Wê bêjê ez li dijî terorê têdikoşim. Lê di aslê xwe de wê, ew hemû wê derew bin. Wê şerê

xwe yê li dijî civake kurd û li kurdistanê wê, bi wê rengê wê, gotina terorê wê ji wê re wê bikê hem temen û hem jî maske ji wê re.

Di wê demê de wê, tirkiya wê, ew wê, rewşê wê bikê ku ew bikarbênê. Ber vê yekê bû ku wê dema ku wê, serokê NATOyê jans stoltenberg wê di roja sêyem a şerê rejima tirk ê li dijî rojava de ku wê herê tirkiya wê, ew wê bi wî re wê rûnihin û wê, tirkiya wê piştgiriyê wê ji NATOyê wê bixwezê. Wê bi awayekê sitemkarî wê bënina li ser ziman ku wê, tirkiya heta roja me li dijî terorê şerkiya û NATO alikarî nedayê. Lê ev gotin ji hemû aliyên wê ve derew bûn. Çendî ku ti pirsgerêkên terorê li tirkiya nebûn jî û wê şerê xwe yê li dijî kurdan di bin wê navê de dihanî li ser ziman jî wê, NATO wê, di şerê wê yê li dijî civake kurd de wê, alikariyek mazin wê bide wê. Heta roja me wê, çekên ku ew li dijî kurdan bikarbênê wê çekên ku wê ji NATO û welatên endamên NATO kirina ku ew bikardihênê bin. Ev gelek caran hem di çapameniya kurdan de û hem jî ya navnetewî de jî ew hatiya li ser ziman.

Di roja me de wê, dema ku wê, care pêşî wê rayagiştî a navenetewî wê, di şerê tirkiya ê li dijî kurdan de wê li dijî wê bisekinê û wê, şerê wê şermazarbikê de jî wê, sedema şerê kurdan ê bi wan re li dijî DAÎŞê bê. Di wê rewşê de jî wê, hê ji aliyê rengê ragihandinê û dana fahmkiirînê ve wê, gelek kemesî wê hebin. Di serî de wê, mirov werênê li ser ziman ku wê, rengê hanîna li ser ziman ê ragihandinê wê, karibê ji gelek aliyên ve wê mirov wê, şirovebikê bê. Ev rengê ragihandinê wê, mirov karibê ji wê gelek mifteyên koda rengê fahmkiirînê ê şerê rejima tirk û nêzikatiya hêzên ewropî jî ji wê fahmbikê ku ew çendî ji dil in û ankû ne ji dil in. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê tirkiya wê, di wê rengê û awayê de wê, pozisyona wê, di wê de wê gûharin wê bibin.

Piştî salên 2000an wê kurd wê pêvajoyek bi navê 'çareseriyê wê bidina destpêkirin ku ew di wê de bi tirkiya re pirsgerêka kurd bi rêyên aşîtiyane wê bidina çareserkirin. Ber ku tirkiya ne jidil bû wê, dawîyê li pêvajoyê wê werênê û wê bi awayekê giştî wê li dijî hebûna civake kurd wê pêvajoya şer wê, bide destpêkirin. Ev pêvajoya wê ya şer wê, heta roja me wê, bi rojava re wê, bide domandin.

Di çapameniyê de wê, tirkiya wê, şerê li dijî rojava wê, ew wê, li ser rewşa pêneberên sûrîyî re wê, bikê ku wê manipulabikê. Wê bêtê ku 'ezê qadaka ewle çêbikim û wan li wir bicih bikim. Dema ku kesekê ku ew rewşê nizanibê û ji wê ne zêde bi agahdar bê wê, karibê wê, weke xwestekê 'masûnane' jî wê bibînê. Lê di aslê xwe de wê ne wusa bê. Wê, di serî de wê, rewşa bikarhanîna pêneberan wê li dijî xwestekên wan wê li gori politikayên xwe wê, ew wê, wan istismarbikin û wê bikarbênin. Wê di serî de wê ew pêneber wê ew wê herê nekin ku ew weke amûrekê politikaya tirk bên bikarhanînin. Weki din jî wê, çawa wê, wan weke 'kembera arab' wê, li kurdistanê di nava kurdan de wê bikarbênin û wê wan bikina temenê nakokiyên nava kurd û arab de jî wê, ew wê, dervî vîna wan wê ew wê bi wan wê were kirin. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê çawa wê, ew wê, di wê rewşê de wê, pêşîya pêşketina kurdan wê bigirin wê, di nava hewldana wê de bin. Bi DAÎŞê dixwestin ku ew rojava bi tememî dagirbikin û tûnabikin. Lê kurdan tevî gelek ziyanên mazin ew şikand. Piştî wê re wê, bi wê rengê wê, serî li politikayek bi wê rengê wê, were xistin. Di aslê xwe de mirov ku rewşê ji nûha de li wê dinê mirov wê kifş dikê wê, di destpêkê de wê, DAÎŞê wê weke rêxistinek paramilitier wê, bi wê pêşî herêmê valabikin û şer gûrbikin û gel pêneber bikin. Piştî jî wê, dema ku DAÎŞ hat hanîn wê rewşê wê li

ser wan encamên wê re wê, çawa wê pêvajoya şerê wê bidina domandin wê, ew wê, di wê rengê û awayê de wê, bi şerê wê yê li dijî kurdan ê roja meku ew dimeşênê wê li dijî rojava re wê, rengê wê û weke dewama wê were dîtin.

DAÎŞ wê, di destpêkê de wê, planaka rejimên herêmê a dizaynkirina ardnigarîya herêmê bê. Wê, Rûsya wê li ser rejimên herêmê ên weke iran û tirkîya re wê, ew wê, rewşê ji aliyê xwe ve wê bide domandin. Di destpêkê de wê, dema ku wê, bo armancaka bo mirovan baş ku wê mirovan di bin muxalefeta sûrî de wê werina berhevkirin wê, piştî wê, ew bîn xistin nava lapê tirkîya de. Wê, tirkîya wê wan bi rêxistin bikê û wê li gorî politikayên xwe wê li herêmê wê bikarbênê. Wê ew artişa sûrî ku wê binavê 'artişa aad a sûrî' wê bê artişa kontrayên tirk ku ew li herêmê bo wê şerê jenosidkirina xalkên wê herêmê di meşênê bê. Di wê rewşê de wê, ew komên ku ew berhevkirina wê, di wê rewşê de wê, bi teybetî wê li wê meyzînin ku ew piştî xwe nedina ti komên civakî ên herêmê, bo ku ew xalkên herêmê karibin li dijî wan şerbikin û hewldana kontrolkirina wan ew ji aliyê xwe ve wê pêşbixin. Di wê rewşê de di aslê xwe de mirov divê ku herêmê ji gelek aliyên ve wê, dahûrbikê bi kirinên ku ew hatina pêşxistin li herêmê.

Li herêmê wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ji destpêka tengezerîya sûrî ve jî wê, tirkîya wê tenê wê derdekê wê hebê. Ew jî wê, ew bê ku wê çawa wê kurdan wê di bin kontrolê de wê bigirê. Wê, kurdan bêt ku ew statûyekê bidest bixin wê, çawa wê, pêvajoyê bi zorê bê û ankû bi awayekê din bê bi wan bide herêkirin. Di wê rengê û awayê de wê, ew wê li dijî kurdan wê, bi wê rengê wê were bikarhanîn.

Li herêma rojava wê, di aslê xwe de wê, pêvajoya wê ya ji salên 2012 û heta roja me wê, di hundûrê heftsalan de wê, pêşketinên mazin wê li rojava û bi giştî li herêmê wê, bide çêkirin. Kurd wê, weke 'şoreşa rojava' wê binavbikin. Di aslê xwe de wê, ev gotin wê, dema ku mirov wê ji aliyê civaketiya herêmê û dîroka wê ve wê hilde li dest wê, wateyna wê yên giring wê hebin. Di serî de wê mirov dikarê wê weke aliyekê din ê giring wê werênê li ser ziman.

Rojava wê, di aslê xwe de wê, civaketiyeke giring wê li wê pêşkeve. Wê piştî hemû hêrîşên DAÎŞê wê, serkeve û wê, pêşketina xwe wê li herêmê wê, bide çêkirin. Wê, ew civaketiya wê ya ku ew wê pêşkeve wê, tirkîya û rejimên din ku wan kurd û kurdistan di nava wan de hatiya qatkirin wê ji wan re wê bê armanc. Di wê rengê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê weke aliyekê din ê giring wê werênê li ser ziman.

Rejima tirk wê, ji ber wê, bi zêdeyî wê, hebûna civake kurd a rojava wê ji xwe re wê bikê armanc? Di aslê xwe de wê, ji destpêkê ve nivîsandina wê lêkolînê wê weke bersîveka wê pîrsê bê. Lê ez wê bêjim ku wê, di serî de wê, çawa wê, li herêmê wê temenekê statûyî ê civakî wê ku wê bi civake kurd re wê pêşkeve wê, bi wê armanca ji holê rakirinê wê, hêrîşî wê bikê. Hebûna civaka kurd û statûya wê ya li herêmê pêşdikeve hin bi hin dîpolojiya rejimên herêmê û sîyeseta wan dide gûharandin. Heta roja me wê, çî bikin wê, di bin maskeya olê de wê veşêrên. Wê, bi wê rengê wê li cem wan wê ji wan re wê kar bimênê. Wê, heta roja me wê, bi sedan wê komkujiyên mazin wê bînina li serê civakên herêmê. Wê civakan wê ji dîrokê wê bibin. Lê wê, ti kesek wê, heta roja me wê, ber kirinên wan ên bi wê rengê wê, newîna darizandin. Di wê rengê de wê, hem kirinên wan ên li ser serê civake ku ew ser wê desthilatdarin û hem jî civakên din wê komkujîyan wê bînina li serê wê. Lê wê ew wê, weke 'pîrsgirêka nava sînorê wî welatî' wê were bi navkirin wê ti kesek wê tevli wê nebê. Ev wê, weke rewşeka ku wê pîr zêde wê, li herêmê wê, were dîtin bê, Aliyekê din jî wê, rewşa olê bê. Wê zêdetirî wê, xwe li kirasê olê wê

bipêçin. Ber ku wê, bixwezin wê çi bikin wê, di bin navê olê de wê bikin. Minaq wê, dema ku wê, oparasyona rejima tirk a li rojava wê, destpêbikê wê, li herêmen bersînor wê, ji mizgevtên wan wê, azanên wê werina xwandin. Di dema hêrîşên li afrînê de wê, bi heman rengê wê, bangê bi gotinên weke yên şariatê wê bikin. Wê bi wê rengê wê, rewşa îstismarkirina olê wî bikin. Di aslê xwe de wê, reşa DAÎŞê wê mirov dikarê weke minaqek bi wê rengê a dîrokî û sedsalê ku wê nîşanaka wê bê ku wê çawa wê, rejimên herême wê, olê wê ji xwe û kirinên xwe re wê, weke maske û kiras wê bikarbênin bê. Di wê rengê de wê, çawa wê olê di wê de wê bikarbênin wê, minaqek wê ya dîrokî û giring bê.

Minaq rewşa girtinên di kampên DAÎŞîyan de ku wê weke li ayn Îsa û deverên din li kampên weke ya roj û ya holê wê hebin wê, hertimî wê, weke rewşeka ku wê di wê rengê de wê, were manipulakirin bê. Wê, di wê rengê de wê, girtinên ku ew bûna wê, çawa wê, wan bidina serbest berdan û wê, DAÎŞê ji nû ve wê bidina serdestkirin û wê, vejinkirin wê, weke alî û lingekê wê bê. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê werênê li ser ziman. Hêrîşên ku ew bi navê DAÎŞê hatina kirin mirov wan divê ku weke hêrîşên rejimên herême wan hilde li dest û pênasebikê. Wê hingî wê zêdetirî wê baştirin wê were fahmkirin. Hebûna DAÎŞê wê tenê wê weke qalikekê bê. Wê ew wê, navaroka wê qalikê wê li gorî xwe wê tişî bikin û wê dagirin.

Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa DAÎŞê wê, weke pêvajoya pêşî a hêrîşên li herême bê. Wê, dema ku mirov hêrîşên roja me ên rejima tirk ên li rojava li wan dinê mirov wê, dibinê ku wê, rejima tirk wê, çawa wê li ser temenê DAÎŞê re wê bi wê rengê wê hêrîş bikê. Ji vê aliyê ve wê, weke aliyekê din mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, piştî ku wê, ev rêxistin ji holê rabûn wê, di aslê xwe de wê, tişteke wê bi wê re wê, were dîtin. Bi ji holê rabûna DAÎŞê re wê, hizirbkin ku wan çi komkuji berî û di dema wê de hanîna li serê civake kurd wê, bi navê DAÎŞê wê, weke 'DAÎŞê kiriya' wê pênasebikin û wê, weke ku ew xwe bi wê 'paqij bikin' wê li mijarê wê binerin. Di serî de piştî wanqas komkujiyên DAÎŞê ji holê rakirina wê bixwe jî wê, bêî ku ew darizandinek li wê were kirin wê, weke rewşek paqijkirinê wê, li holê wê bimênê. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, bi isrârî wê, hanîna li ser ziman weke 'komkujiyên DAŞê' wê, di aslê xwe de wê, weke gotineka kamuflej jî wê, di aslê xwe de wê li holê wê bimênê. Hêzên weke rejima tirk û îranê ku ew bi wê re na wê, di aslê xwe de wê, ew ji wan re wê bê weke paqijkirinekê. Ev jî wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê, ev rewşên ku ew DAÎŞê kirina û ankû weke ku wê kirina ku ew li holê mana wê, çawa wê, ew wê werina hildan li dest wê, hê jî wê, ji wê aliyê ve wê, weke pîrsekê bê. Di wê rengê de wê, ev rengê darizandinaka li ser kirinên weke jenosîdê ku DAÎŞê kirina, ewropa jî ji ber ewlehiya xwe û tîrsa ji komkujiyên wê newêrê ku ew wê bikê. Ber vê yekê wê, ew jî wê, weke xwe wê li holê bimênin. Di aslê xwe de ew ber ku ew wusa weke xwe li holê mana wê, heta roja me wê, ew komkuji wê, bidomin in. Dema ku ew bi awayekê rast hati darizandin û ew kirinên wê hartiban mahkûm kirin wê, piştî wê re wê, ew temenê wê yê ku ew bi komkuji kirinê diparêzê û rejima tirk wê hê bikardihênê wê, î ro wê li ser wê re wê hêrîşî li rojava nekiriba.

Kurd wê, di pêvajoya hemû şerê DAÎŞê de wê li pêş bin û wê, şer bikin. Wê DAÎŞê wê bişikênin. Wê civake rojava a kurdistanî wê piştî wê re wê, were avakirin. Lê ew rewşa pîrsgirêka kurd ber ku ew hê ne hatiya çareserkirin wê, rejima îranê jî û ya tirk jî û ya îraq

û heta ku wê ya sûrî jî wê ji xwe re wê, weke 'tehdidê' wê bibînin. Tevî hemû rûxîna xwe û zihniyeta xwe berevajî jî wê, rejima esad û rêveberên wê, li dijî statûya civake kurd a li herêmê wê dijberîyê wê bidina nîşandin. Di 14ê çîrîya 2019an de ku wê, bahse levkirina kurdan û rejima esad wê were kirin wê, hingî wê, ev rewş wê hemû wê, li holê wê hebin. Ji xwe ya ku wê li ser wê levkirina nava rêveberîya kurd a xweser û rejima esad de ku wê bikê berlêpîrsînê di mejîyan de di nava kurdan de wê, di serî de wê ev bê. Ber ku wan hizir dikir ku ew rejimeka ku ew hê li dijî statûya kurd disekinê û wê herê nakê. Rayadarên wê, li dijî kurdan gotinên ne baş hê bi lêv dîkin. Wê, di wê rengê û awayî de wê, ev wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman bê. Her wusa wê jî mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, dikarê wê, werênê li ser ziman ku kurd wê, piştî levkirinê wê hertimî wê di mejiyê xwe de wê, ew wê hizirbikin ku wê, piştî levkirinê wê hêzên esad wê bi yên tirk re wê bigihina li hevdu wê, li hemberî kurdan wê bikevina pozisyonê şer de. Ev gûman jî di serê kurdan hebû. Kurdan tevî wê gûmana xwe jî ew levkirin bi wê re kir.

Piştî wê, levkirinê re wê, hêzên rejimê wê werina bajarên kurdan ên weke mimbicê û deverên din ên weke yên hesekê, kobanê û hin deverên din. Wê di wê rengê de wê, li bendê bin ku ew bi hevdu re li hemberî hêrîşên tirkan bisekin in û ew bi hevdu re bersivê bidinê de. Ev di serê kurdan de hebû. Di wê navberê de wê, alikariyê baskanê amarîka Mike Pence wê, herê tirkiya ku ew hevdîtînek bikê ku ew karibê bi tirkan dawiyê li herîşên wan bide hanîn. Di heman demê de ku wê çê tirkiya wezirê karê derve Pompei jî wê, bangê li tirkiya bikê ku ew wê, 'istîlayê bide sekinandin.' Pompei wê bêtê li ser ziman ku em li bendê na ku Erdogan wê dagirkirina li herêmê bide sekinandin.

Di heman demê de wê, di roja şerê oparasyona dagirkirinê de wê, ji Pantagonê wê, Mark Esper wê, ragihênê ku 'tevî ku hemû rayagiştî li dijî wê, bi awayekê ferdî wê tirkiya wê, biryara dagirkirina sûrî wê bide. Wê bi wê re wê, werênê ku wê ji wê hewldana tirkiya "wê, Erdogan wê berpîrsîyar bê."

Pêvajoya dagirkirina rojava wê, piştî wê çendî ku wê dem wê têve wê herê wê agahiyên din wê, werin li holê. Ew jî wê ew bê ku wê, bikarhanîna çekên qadaxa bê. Di şeva 16ê çîrîya 2019an de wê, Aldar Xelîl weke rêveberê TEV-DEMê wê, bi telefonê wê, tevî bernema sterk tv wê bibê û wê ragihênê ku wê, li deverên weke serê kahniyê wê tirkiya wê çekên qadaxa ên weke **fosforê û napalmê** wê bikarbênê. Weki din wê, gelek rojnemayên cihanî û saziyên mafên mirovan jî wê, bahse wê bikin ku wê, bikarbênê. Rojnemaya bi navê 'nettavisen' a norwêcî wê balê bikişênê li ser wê ku wê, madaye fosforê jî ku wê ji wê duyê sipî derkeve wê bikarbênê di 17ê çîrîya 2019an de. Weki din wê di gelek rojnemayên cihanî û ingilîzî jî de wê bahse wê bê kirin. Ev mijare bikarhanîna çekên qadaxa li dijî civake kured wê, gelek caran wê were li rojevê. Lê heta roja me jî wê, çendî ku wê hatibê rojevê jî wê, zêde wê, li ser wê newê sekin in. Dîroka bi karhanîna çekên kimyewî û ankû weke ku wê di roja me de wê, were bi navkirin 'çekên qadaxakirî' wê, pîrr zêde wê kevn wê herê. Di dema komkujîya dersimê û berî wê zilanê de jî wê, wê ev çekên kimyewî wê, werina bikarhanîn. Heta ku wê, ev wê ji aliyê kurdan ve wê, di wê demê de ku wê, ji rêveberîya nazîyan a demê wê tirk wê wan bide bixin wê, li dijî kurdên dersimê wê bikarbênê. Piştî jî wê, ev rewş wê piştî ku wê tekoşîna maf û azadiyê a PKKê wê, destpêbikê jî wê ev wê were rojevê. Di gelek deverên ku ew ketina zorê de wê, gaza kimyewî wê bikarbênin. Herî zêde wê li bakûrê kurdistanê wê, navê û 'geliyê tayara' wê bi wê rengê wê bi rengê bikarhanîna çekên kimyewî li dijî kurdan wê li bakûrê

kurdistanê wê, were li rojevê. Di dema hêrîşên rejima tirk û komên ku wê yên ku wê berhevkirina di bin navê 'artişa sûrî a azad' de wê, li afrînê jî wê, ew çekên kimyewî wê, werina bikarhanîn. Wê ew wê, were rojevê. Heta ku wê, di wê demê de wê, komek bijîşkên kurd wê, li ser laşên kurdên ku ew hatina qatilkirin wê lêkolînê wê bikin û wê nûmîneyan jî wê bigirin. Wê bangê li rayagiştî jî bikin ku ew werin rewşê bişopênin û ew dikarin nûmîneyên ku wan girtina bi wan re parvebikin. Di wê demê de jî wê, di roja 16ê çîrîya 2019an de wê, ev rewş wê bi bikarhanîna fosforê û bombayên napalmê re wê, were rojevê. Aldar xelîl wê bîrê li ser ziman ku wê, "bijîşkên wan li ser wê bikarhanîne raport jî girtina." Di wê rengê de wê, ev rewşa bikarhanîna çekên kimyewî wê, weke rewşeka ku mirov wê, bi teybetî wê, dikarê wê, werênê li ser ziman.

Bijîşkê Nexweşxaneyê Gel a Heskê Faris Hemo di 16ê çîrîya 2019an de wê ji Ajansa Nûçeyan a Hawarê re bixivî û diyar bikê ku dewleta Tirk çekên qedexê bi kar dihêne. Hemo diyar kir ku ji ber hêrîşan ew her roj gelek birîndaran tedawî dikin û awayê birîndarbûna sivîlan diyar dike ku dewleta Tirk çekên çawa bi kar dihênin. Hemo diyar dikê ku sivîl pirranî ji ber topan birîndar dibin û got ku "Îro dema me birîndar derman kir me dît ku rewşeka cûda heya. Hê me fahm nekirîya ku ji ber kîjan çekê bedena birîndaran şewitiye, lê em dikarin bibêjin ku dewleta Tirk çekên kimyewî bi kar dihêne."

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê li bakûrê kurdistanê jî wê, artişa tirk wê, dema ku ew li dijî kurdan diket zorê de wê, bidest bikarhanîna çekên kimyewî wî bikê. Pêşî ti kesekê ew rewş ne dîzanê û fahm nekir. Pêşî wê li bakûrê kurdistanê wê, bi gotinên weke 'laşê kurdên ku ew hatina kuştin û şandina li morgên ku ew şawîtina û reşbûna weke ji êgir bi şawiti bin.' Piştê wê bîjin ku ew mirov hatina kuştin lê di laşê wan de cihê gûlê lê ketinê tûna ya. Yanî ew bêt ku ew gûlê li wan bikeve ew hatina kuştin. Hinek kurdên ku ew di wê rewşê de rastî wê, rewşa bikarhanîna çekên kimyewî hatina û piştê xilasbûna wê, bîjin ku 'wê gazak ku wê rengê wê bi ber şînatîyê ve bê û bêhna sêva xirab ji wê were wê, bê derxistin. Piştê mirov wê, bi carekê wê, bêhna wî bê girtin û wê nikaribê bêhnê bistênê." Di wê rewşê de wan kesên ku wan ew digotin wan digot ku "me kefiya xwe şil dikir û bi ser rûyê xwe û laşê xwe dikir heta ku em ji wê xilas bûn." Di wê rengê û awayê de wê, ew wê, bê hanîn li ser ziman.

Di wê rewşê de mirov, dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima tirk wê, bi awayekê ku wê, çawa wê xwe bi ser bixê wê, her rêyê wê di hêrîşkirinê de wê, bikarbênê. Di wê rewşê de wê, piştê wê, rayadarên rêveberîya xweser a rojava ên weke Foza Yusuf jî wê, piştî Aldar xelîl wê, di ragihandinên xwe de wê, balê bikişîna li ser rewşên weke bikarhanîna çekên kimyewî û qadaxa. Di şeva 16ê çîrîya 2019an de wê, Foza Yusuf wê, di 'Jin-tv' de wê, bi xîfê û wê, werênê li ser ziman ku divê ku herkesek di wê demê de zêdetir rabê serpîyan.'

Kurdan li rojava şerê man û nemanê didan. Rejima tirk ji her aliyê ve diçû bi ser wan de. Wê, di wê navberê de wê, bo dawîlêhanîna hêrîşan wê dîplomasi ji amarîka û rûsya jî wê, bi tirkîya re wê, zêdetir bibê. Piştî rayadarên Amarîkî Mike Pence û Mika Pompei ku ew çûn tirkîya û bi rayadarên tirk re axiftin wê, Putin wê Erdogan wê dewetî rûsya wê bikê. Di wê rewşê de wê, di wê navberê de jî wê, weke ku wê, Foza Yusuf wê, di axiftina xwe de wê bîrê li ser ziman wê, berî çûyina hevdiştinan wê rejima tirk wê bi hêrîşan wê bixwezê ku ew rewşek 'defacto' bi xîfê. Deverên ku wê dagirkirin ew piştê wê, bikê ku di wan hevdiştinan de bide herêkirin. Foza Yusuf wê, balê bikişîna li tiştekê din jî. Wê ew jî wê, ew bê ku wê, rayadarên tirk wê, hizirbikiran ku wan di dema hêrîşkirinê de wê,

zû pêde herin û wê herêmê dagirbikin. Piştî jî wê, li hemberî bertekan wê bikevina nava hewldana dana herêkirina wê dagirkirina xwe de. Lê ya ku wan hizir dikir wê, wusa nebê. Wê di wê de wê, bi sernekevin. Ber vê yekê ya ku wê, zêdetirî wê bi hêrs bibin û wê li bakûrê kurdistanê wê, zêdetirî wê, herina bi ser kurdan de.

Di wê navberê de wê, bertekên ku ew li hemberî tirkîya dihên wê, zêdetir bibin. Wê saziyên navnetewî wê, bertekên xwe wê bidina diyarkirin. Lê bertekên ku ew dihatin dayîn nîşandin wê nikaribin şer bidina sekinandin. Li ser van hewldanên tirkîya wê, gelek bertek jî wê werina nîşandin û gotin wê werina ser ziman. Nivîskarê rojnemaya 'aftenposten' a norwecê **Tor Arne Andreassen** wê, di nivîsa xwe ya ku wî nivîsandî a di dîroka 16ê çîrîya 2019an de wê, bîrê ser ziman ku Ardogan pêwîstîya wî bi denezendina serkevtina wî heya, Esad dikarê bibê çareserî." Wê di nivîsa xwe de wê balê bikişênê li ser levkirina Kurdan û damaskê jî. Wê, di wê nivîsa xwe de wê bîrê li ser ziman k upîştî hêrişên tirkîya wê ev levkirin wê bibê û wê werê li rojevê. Di aslê xwe de wê, dema ku ez li temenê wê levkirinê dinerim. Ez dikarim bêjim ku wê, zêdetirî wê, ev levkirin wê, kurd wê bi giştî wê ji wê ne bi dil jî bin. Lê bo ku ew pêşîya hêrişên tirkan bigirin û destkevtiyên xwe biparêzên wê, bi wê aermancê wê, ew wê, levkirinê wê, bikin. Lê di wê warê de wê ev levkirinê wê çendî wê kêrî wan were jî wê, ew jî wê, weke alîyekê din bê ku mirov li ser wê bisekinê bê. Piştî levkirina kurd û damaskus û hatina hin hêzên rejîmê li sinorê bajarên kurdan ên weke mîmbic û kobanê jî wê, piştî jî wê, hêrişên tirkan wê li herêmê û li kurdan wê bidom in. T. Ardogan bixwe wê, di her axiftinên xwe de wê, bahse "kontrolkirina 30 kîlometreyê li herêmê" wê bikê. Ji xwe em dema ku sinorê rojava giştî bihasibênin hema bêja wê li dora 30 kîlometreyê bê. Yanî ji wê gotinê mirov dikarê wê fahmbikê wê, dagirkirina giştîya rojava û bi tememî rûxandina jîyane civake kurd û ji holê rakirina wê û ji herêmê wan dana goçberkirinê a kurdan wê bi wê ji xwe re wê bikê armanc. Ev di aslê xwe de wê, ji aliyê hemû cihanê ve wê, were dîtin û fahmkirin. Piştî vekişîna hêzên amarîkî wê, rayadarên tirk wê, bidest hêrişê bikin. Gelek dordor wê, dema ku wê, hêrişên rojava ên li tirkîya wê şîrovebikin wê bahse armanca T. Ardogan a li herêmên sinor bicihkirina goçberê sûrîyî wê bikin. Lê di aslê xwe de wê, ji wê zêdetirî ya ku ew dihezirin wê di serê wan de wê hebê. Rejîma tirk ji aliyekê ve jî wê, şerê xwe yê li bakûrê kurdistanê ê li dijî civake kurd wê, bi wê pêvajoya hêrişên wê yên li rojava wê dimeşand û dida domandin. Di serî de mirov dikarê wê şerê wê yê li dijî rojava wê, weke şerê yê wê yê li bakûrê kurdistanê jî wê şîrovebikê û wê bîrê li ser ziman. Hemû derd û merema tirkîyê wê ew bê ku wê çawa wê, pêşîya pêşketina statûyek kurdistanî li bakûrê kurdistanê bigirê bê. Ber vê yekê wê, dem bi dem wê hêrişî başûr bikê bi hênceta hebûna PKKê a li qandilê. Wê hêrişî rojava bikê bi hêncetên ên weke wê. Kurdên ku ew doza statûya kurd dikin ew wan, weke 'terorîst' li gorî xwe didenezênê. Ev gotina 'teorê' wê di aslê xwe de wê, weke gotineka kriminalizekirinê û temenê hemû pêvajoyên wê yên şer ên li dijî civake kurd ku wê piştî salên 1990î û pê de wê bide domandin jî bê. Wê, gotina 'terorê' wê ji wan hêriş û şerê xwe yê bi civake kurd re wê, weke kamuflaj wê bikarbênê. Di wê rengê de wê, gotina terorê û rengê wê yê ku ew bikardihênê ku ew were lêkolînkirin wê ji bin wê, bi sadan komkujiyên mazin ên û pêvajoyên şer ku wê, li dijî civake kurd kirina û pêşxistina wê werina dîtin. Di wê rengê de di aslê xwe de wê, gotina terorê a ku rayadarên tirk wê, di çerçoveya tirkîyê de bi kirinên wê yên li dijî civake kurd bi teybetî wê, divê ku mirov ji hin alîna ve wê bi wê rengê wê hilde li dest û şîrovebikê. Ji xwe piştî ku wê amarîka û rêveberiyên ewropî wê rêxistinên kurd ên weke PKKê wê bikina

listeyên terorê de jî wê, ev jî wê, hem ji wê re wê bê firsendek ku ew şerê xwe zêdetir bidomênê û û gûrr bikê û bide de domandin û hem jî wê, ji wê re wê, bê weke kamufraj ku ew bi wê hêrîşî kurdan bikê. Di wê çerçoveyê de 'zagona tekoşîna li dijî terorê' ku wê li tirkîya wê pêşbixê wê, bi serê xwe wê, weke zagonaka di wê rengê de a ku wê temenê şerê wê ye li dijî civake kurd bi temen bikê bê. Weke wê, gelek aliyên din ên destûrî û zagonî ku wan pêşxistina wê, di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê bahse wê bikê. Tenê ku mirov tenê ji salên 1990î û pê de ku mirov, li rewşê binerê ku wê bi hezaran kesan wê bi kujin û wê bi sadan komkujiyên weke ya roboskî, şernaxê û hwd wê bikin û wê ti kesek weke kesên ku ew kirina wê newîna derizandin û wê ceza negirin wê, bi serê xwe wê, ev rewş wê, karibê wê rastiyê piştrast bikê.

Dema ku em bahse rewşa destûrî a tirkîya bikin em dikarin wê bêjin ku wê, ji salên 1925'an pê de wê, ji dema ku wê komara tirk wê avabibê wê, heta roja me wê hertimî wê pêvajoyên şer wê li dijî civake kurd wê pêşbixê. Ji wê demê û heta roja me wê, ti nîşanakên wî nebin ku wê, ti kesên ku wan kurd kuştina ew hatibin darizandin. Vajî wê, wê werina xelatkirin. Ev jî wê, bê temenê domandina şer li dijî civakê heta roja me.

Di wê demê de wê kurd wê, li bendê bin ku ew rojava çareserîyek aşîtiyane li wê were pêşxistin û piştî wê re li beşên din ên kurdistanê jî bi heman rengê ew pêvajoyên aşîtiyane werina pêşxistin. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, bendewariyên kurdan wê ji pêşketina rojava wê, pîr zêde bin. Wekî din wê, yên xalkên piçûk û mazin jî wê ji rojava wê hebin. Rojava wê, rêveberîyek kurdistanî wê li wê hebê. Ya ku wê, pîr zêde wê, kurdan di wê demê de wê bikê bin hêrîşê de wê, ew sedema wê bê. Di serî de kurd ku ew nebina xwediyê ti rêveberîyê û xwe bi rêve nebin. Di wê rengê de wê, bi wê armancê wê ew hêrîş wê li kurdan wê bibin.

Kurd wê, di wê demê wê bêgûman wê, piştî vekîşîna amarîka ji herêmê wê, weke ku ew rastî bêbaxtiyê wê werin. Wê hemû dînya jî wê, ew wê, werin. Trump wê, bo ku ew xwe di wê rewşê de wê, ji bin bertekan xilasbikê wê, hebûna PKKê a di listeya terorê de wê bêne li rojevê. Her wusa wê, bahse şerê kurd û tirk ê 200 salî wê bikê. Wê bi wê re wê, gotinên weke "kurd jî, ne melek in" wê bikarbênê. Kurd hertimî li herêmên xwe li bendî jîyanek bêşer bin. Kurdan ne çûya li ser serê ti kesekê pêvajoyên şer pêşnexistina. Hêrîşî ti kesekê nekirina. Zimanê ti kesekê qadaxa nekirina. Lê ev hemû li dijî wan hatina kirin. Hebûna wan ya civakî hertimî hatiya xistin bin pêvajoyên şer de. Bi bîrxistina pêvajoyên berê ên şer yên di nava kurd û tirkîyan de wê, li şûna ku wê, bi wê pêvajoya şerên roja me bi wê normal bê xwestin ku ew werina nîşandin, dikarin bê xistin temenê dawîlêhanîna li şerê nava wan. Li herêmê wê bi wê rengê wê aramî û pêvajoya aşîtiyê a herêmê wê pêşketiba. Di wê rengê de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê giring wê, bêne li ser ziman.

Hingî wê, weke ku wê nûnerê Netewên yekbûyî ê Sûrî Geir Pedersen ku wê di 17ê çîrîya 2019an de wê bangê bikê û bêje ku 'divê ku operasyon rawastihin.' Operasyonên li sûrî wê, tenê bi armanca gûharandina demografiyê bin. Di wê demê de jî wê wusa bin. Berê jî wê bi wê armancê bin. Herîşên DAÎŞê bixwe jî wê ji destpêka wan ve wê, armancaka wan ya bi wê rengê wê hebin. Ji xwe, ku mirov ji î ro ve li wê dinê wê, encama ku ew derketî li holê û mirov dibinê jî wê ev bê. Ev jî wê, rewşên bi tememî ji holê rakirina aramî û aşîtiya herêmê bin.

Temenê nîfaqên nû a nava gelên herêmê 'herêma tampon.'

Ji destpêka hêrîşên li sûrî û mudahaleya li wê ve jî wê, tirkîya wê li pay çêkirina herêmek tampon bê. Gotina herêma 'tampon' bi navê wê yê din îşkal û ankû dagirkirin a. Gotina herêma ewla jî wê, bi heman rengê wê, weke gotinaka kamuflaj bê jî wê îşkal û dagirkirinê re. Ermanca wê jî wê bi wê ew bê ku wê, çawa wê, *kemberek arab* wê, di nava kurdan de wê li ser xate nava rojavayê kurdistanê û bakûrê kurdistanê wê bide çêkirin bê. Ev jî wê, di aslê xwe de wê, temenê şer û pevçûn û nîfaqên demên piştî jî bê. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê bîrê li ser ziman ku wê jî wê hizir û fikra gotina herêma tampon wê were fahmkirin ku wê çawa wê, şerê xwe yê bi kurdan re li herêmê wê, dixwezê ku wê bide domandin bê. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman.

Herêma tampon wê, di wê rengê de wê, bêgûman wê, li herêmê wê, mirov dikarê weke 'hêtê berlinê' jî wê dikarê wê binav bikê. Di wê rengê û awayê de wê, dijminahiya ku tirkîya li kurdan bi hêrîşên xwe pêşdixê wê, bixwezê ku ew araban jî bi politika û konseptên xwe yên şer ên weke bi gotina herêmên tampon û pêşxistina wê re bi wan re jî wê, pêşbixê. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê werênê li ser ziman.

Piştî hemû bertekên ku wê, li dijî hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava wê, alikariyê wezirê amarîkar Mike Pence wê herê tirkîya û wê hevdiştinê wê bi T. Erdogan re wê bikê. Wê, di encama wê de wê, were li rojevê ku wê, 'tirkîya wê, 120 seatî wê navberê bide şer bo vekîşîna hêzên kurd.' Ev gotin wê, di 17ê çîrîya 2019an de wê ber êvarî wê di rojnemaya norwêcî a aftenpostenê de wê, bi navê Tor Arne Andreassen wê werina li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê kurd wê, bo ku wê pêşîya dagirkirin û istilaya tirk bigirin wê li berxwe bidin. Piştî jî wê, dema ku wê rewşek wê bi wê rengê wê bibê wê, kurd wê, di serî de wê, vê rewşê jî wê, weke xafkekê wê bibînin. Wê di wê rewşê de wê, di aslê xwe de wê, di bin navê hevdiştinên sekinandina şer û hwd de wê, weke hewldana tiştê ku rejima tirk bo wê hêrîşî rojava dikê di bin navê gotina çêkirina levkirinê de bi kurdan bidina herêkirin wê bibînin û wê li wê binerîn. Ev jî wê, di nava kurdan de wê, weke temenê şerên bi deh salan ê li herêmê di nava kurdan û xalkên din de ku wê were çandin û weke nîfaqa sadsalê jî wê bi navbikin.

Di aslê xwe de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku ev rewş wê, bi serê xwe wê weke aliyekê giring bê ku mirov wê, di serî de wê, li ser wê bisekinê bê. Di aslê xwe de wê, rewşa herêma tampon û ankû weke ku ew dihê bi navkirin 'herêma ewla' wê di serî de wê, weke temenê şer û pevçûn û nîfaqên nû ên li herêmê jî bê. Di serî de wê, weke aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, dema ku wê bê gotin ku bi vekîşîna hêzên amarîkî ku li wan 'xîyanet hatîya kirin' wê, asil wê, piştî wê rewşê re wê, xwe weke rastî xîyanetek mazin a dîrokî a di bin navê levkirinê û hwd ku de ew hatîya li serê wan wê bibînin. Di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din jî wê, mirov dikarê di serî de wê, werênê li ser ziman ku ev rewş wê, di aslê xwe de wê, zêdetirî wê, biqasî wê şerê jenosîdkirina kurdan ku rejima tirk bi wan re dimeşênê wê kurdan wê bişênê. Wê êşê wê bikê dilê wan de. Wê, di wê rengê de wê, weke rengê politikaya 'gêzekê û sopa'yê wê li wê binerîn û wê bibînin. Wê pêşî wê bi şer wê çawa wê wan perîşan bikin û wê piştî wê, bi rewşek bi wê rengê wê bikin wê bi wan bidina herêkirin. Di wê rewşê de wê, ev rewş wê, bi serê xwe wê, weke rewşeka ku wê kurdan wê di serî de wê, bike rewşek xirab de. Di aslê xwe de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, kurd wê, di wê rewşê de wê, bêjin ku "heka wê

bahsa xîyanetekê wê bi gotina terikandina kurdan re wê were kirin ev, rewş di serî de wê, weke rewşeka ku wê, pêşî wê, bi wê gotinê wê were pênasêkirin bê” wê, bêjin û wê werênina li ser ziman.

Di wê rewşê de wê, dema ku wê bahse xaka sûrî jî wê wereê kirin ku wê, dema ku wê rewşek bi wê rengê wê, were kirin wê, ew wê weke binpêkirina wê bê. Rojava di nava wê xaka sûrî de dihê hasibandin. Di wê rewşê de wê, di aslê xwe de wê, rewşeka bi wê rengê wê kurd wê, weke encama politikayaka bi demê re ku wê çawa wê, bi wê pêşxistina herêma ewla re wê, demografiya herêmê wê, bi rêyên levkirinê ên bi wê rengê ku wê, were pêşxistin wê li wê binerin. Di wê rengê de wê, kurd wê, bi gûman wê li wê rewşê wê binerin.

Di aslê xwe de wê, dema ku mirov gotina herêma ewla li vir di nava rewşa statûya herêmê de wê, hilde li dest wê, ti beremberê wê di nava xalkan de wê nebê. Lê wê jî aliyê politikayên dagirkerîyê û metingerîyê ên rejimên herêmê ve wê wateya wê hebê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, ev gotina herêma tampon wê, weke şêwayekê hêrişkirinê ê li jîyane xalkên herêmê jî bin bi pîretizêkirina wê re. Di serî de wê, weke aliyekê din jî wê mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman.

Rejima tirk wê, bi wê rengê bi armanca wê, rewşê û pêşxistina wê û bi wê pêşxistina wê rewşê gûharandina demografiya herêmê wê, ew wê pêşbixê. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, werênê li ser ziman ku wê şerê wê, bi kurdan re wê bikê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê li vir mirov divê ku wê kifşbikê.

Di aslê xwe de wê, şêwaye wê, rengê ku ew bi wê gotina herêma ewla re wê dihênina li ser ziman wê, di wê rengê de wê, bo rejimên herêmê wê, temenê domandina şerê wan bi hebûna wan û jîyane wan re bê. Wê ber ku wê, pîrsgirêka rejimên herêmê ên weke rejima tirk bi hebûna jîyane xalkên herêmê û hebûna wan re wê hebê wê, bi wê rengê wê ew politika wê bi wê rengê wê werina pêşxistin. Di wê rengê de wê, gotina ‘kembera arab’ wê, weke gotineka ku wê, aîdî dema ‘şerê şar’ bê. Di wê demê de wê rêxistinîyên bi wê rengê ên li ser olê re wê bi wê yekitiya sovyet wê were pêşxistin. Ji aliyekê kurdan ve jî wê kurd wê, ji wê re wê, ne beyenî bin. Wê piştî şerê cihanê ê duyem wê, dema ku wê, kurd wê piştî komkujiya dersimê wê kurd wê, bi tememî wê bi komkujiyan wê werina bédengkirin wê, sînoren ku ew di nava wan de hatina xizkirin wê, bi hanîna aşîrên arab li keviya wan sînoran û bi wê re hewldana têkiliya nava kurdan û herêmên wan bi hevdû re qûtîkirina wê bê. Di wê rengê û armancê de wê, ew xwediyê armancekê bê. Kurdan ew berê encamên wê li rojava dîtin. Rejima baasê wê, di dem bav Esad de wê, wê politikayê wê pêşbixê. Di wê rengê de wê, bi hewldana gûharandina demografiya kurdan wê ew wê, were pêşxistin. Wê, di dewama wê dew wê piştî wê, ew aşîr wê, xwediyê têkiliyek xort û derfetên mazin ku ew ji wan re dihên pêşxistin û nîşandin bin li herêmê. Wê bi wê armanca wan wê ew bê ku ew wê, çawa wê, bi wê re wê, li rewşa jîyane kurd wê, serdest bin bi wê, bi wê armancê wê ew wê pêşbixin. Di wê rengê û awayê de wê, piştî hêrişên rejima tirk li bajarên kurdan piştî salên 2015an wê, rejima tirk wê ji herêmên qafqasya û hin herêmên Ukrayna wê hin komên **tirkmen ên bi navê ahiskayî** wê bêne û wê li herêmên weke xelatê û erzînganê wê bicih bikê. Wê bi wê rengê wê li hin deverên din jî wê, ew wan bicihkirinan wê bikê. Ev rengê gûharandina demografiya civake kurd li herêmên wan wê bi armanca hewldana dana windakirina nasnemaya wan a li herêmê wan bê. Wê, bi wê armancê bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov

dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev politika wê, weke reengekê din ê rûyê politikayên wan ên şerê yên bi kurdan re bin. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di serî de wê, dema ku wê ji herêmê wê, bi hêrîşên DAÎŞê wê, mirov wê werina dayin goçberkirin wê, rejima tirk wê bi teybetî wê, kurdan wê ji nava wan bide naqandin û wê, bikê rêyên welatên ewropa û hwd de. Di wê rengê de wê hewl bidin ku ew tenê kesên ji herêmê ên ne kurd tenê li herêmê bidina girtin. Di wê rengê de wê, ew pêneberên ku T. Erdogan dibêjê ew li tirkîya weke sûrîyayî wan radigirê wê, weke kesên ku ew bi wê rengê hatina naqandin bin. Di serî de wê, weke aliyekê jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di serî de wê, di rêjeya kesên ku ew piştî şerê DAÎŞê ê li ser ser kurdan ku ew kronolojiya kesên ku ew bi wê rengê hatina şandin li ewropa ji sûrî û hwd wê, di serî de wê, bê dîtin ku ew pîraniya wê kurd bin. Ev jî wê, weke politikayekê bê ku mirov wê bi teybetî wê bin wê xatbikê bê.

Bêgûman wê ev politika wê, ji aliyekê ve wê, bi rewşa kurdan a di bin pêvajoyên bişavtinê de ku ew hatiya hiştin de wê, di ahengekê de wê were kirin. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, bi wê rengê hewldanên gûharandina demografiyê wê, li ser serê kurdan wê, weke rewşa hêrîşên rejima tirk ên li dijî rojava ku wê di 9ê çîrîya 2019an de dabûbû destpêkirin wê, weke rêyên pêşxistina van rewşan bin. Rengê şerên ku ew di wê demê de li ser serê civake kurd ew didin meşandin wê, were dîtin ku wê di rengê herîşên li hebûna civakê ên bi armanca jî hevdû felişendina wê de bin. Bi rengê de afirandina herêmên ewle jî wê, di wê çerçoveyê de wê, rûyê şerê wan ê bi civakê re ê reengekê din bê. Di wê rengê de wê, devera ku ew di wê politikaya xwe ya gûharandina demografiyê de xitimîn wê serî li rê û rêbazên şerê wê bidin. Wê bi wê re wê bikin wê wê rêya wê vekin ku ew wê bidina domandin. Wê şerê wê, weke amûreka rûxandina ku ew bi wê armancê û rengê dihe bikarhanîn jî bê. Di wê rengê de wê, şerê ne tenê bi armanca dagirkirina herêman tenê wê were kirin. Ji xwe wê, zêdetirî wê, temenê wan wê bi wê rengê wê zêdetirî wê nebê. Minaq wê piştî hêrîşên li afrînê wê, bi hezaran malbatên DAÎŞîyan wê bibin û wê li afrînê wê bicih bikin. Wê bi wê bixwezin ku ew wê, rengê wê yê civakê wê bi gûharênin. Di wê rengê de wê, ew wê, weke politikayekê wê ew wê, were pêşxistin.

Heman rewş û politika wê di temenê hêrîşên li rojava ên piştî 9ê çîrîya 2019an de jî bin. Bi wê armancê wê, hêrîş bikin. Lê wê dema ku wê hêrîşkirin wê, hizirbikin ku ew di qadaka bej û rast de wê, zêdetirî û zûtirin wê derbeyê li kurdan bixin û wê bikin ku ew bi şûn ve wan bidina kişandin. Wê li gorî wan wê, kurdan xwe li ber hêrîşên wan wê ne girtiba û wê ketiba. Wê piştî wê, êdî wê, herêm wê dagirbikiran. Wê, di wê rengê û awayê de wê, armancaka wan ya sereka wê hebê.

Lê di serî de wê, di wê rengê hizirkirina xwe de wê, bikevina şaşiyê de. Kurdan wê, piştî hêrîşên wan wê, berxwedanak mazin wê bidina nîşandin. Ji 9ê çîrîya 2019an û heta 17ê çîrîya 2019an wê, di nava 9 rojan de wê, berxwedanak mazin wê bidina nîşandin. Wê, bi wê re wê, hemû cihan wê, rastiyê wê bibinê. Wê, li tirkîya jî û li amarîka jî wê, piştî wê berxwedanê wê, di rêveberîya li ser serê welêt de wê, nakokî wê derkevin. Berê yekê wê, rêveberîya Trump ku wî hêzên xwe dana vekişandin û pêşîya hêrîşên tirk vekir wê, piştê wê, alikariya Mike Penc û Mike Pompei wê bişênê tirkîya ku ew dawiyê li herîşan bide hanîn. Wê, di 17ê çîrîya 2019an de wê, Mike Pence wê derkeve berçapmeniyê û wê ragihênê ku tirkîya agirbest li bakûrê sûrî û ankû rojava kiriya.

Bêgûman wê, berxwedana neh-rojan a rojava wê, hemû hasab û kitabên wan wê tevlihev bikê. Wê piştî wê, bi mantiqê li qadê me berxwedana kurdan ne şikand em li ser masayê wê, li gorî xwe bi reng û awa bikin wê, bikevina nava dekûdolaba wê de. Wê hewl bidina ku ew rewşek ‘defacto’ li ser serê kurdan di serî de wê bidina farz kirin. Gotina Trump ku wî bi rengê “kurd, ne melek in” wê, di aslê xwe de wê, bo hinek rewşên bi wê rengê bi armanc ku ew hatibê bi lêv kirin jî bê. Wê, di wê rengê û awayê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku wê, ev rewşa ku wê biafirê wê bêgûman wê ji aliyekê ve wê, encama berxwedana ciwanên kurd bê. Lê ji aliyekê din ve jî wê, piştî wê berxwedanê ketina zorê ya herdû rêveberîyan a tirk û amarika ku ew bi hevdû re wê, xwe jî wê, çawa wê xilas bikin bê. Wê, di serî de wê, weke aliyekê giring mirov dikarê wê bin wê xatbikê.

Bêgûman kurdan berxwedana wan biserdikeve. Wê hewldana agirbestê ku wê, Mike Pence wê bi tirkên wê bide herêkirin wê, li xoşa wan neçê. Ber vê yekê wê, Mewlut çawuşoglu wê, bêtê ku ‘ev ne agirbesta a, ev navberdayina.’ Ji aliyê din ve jî wê, aliyê kurd jî wê, bêgûman wê bawerîya wan bi gotinên rayadarên tirkên wê nebin. Ji xwe berî wê demê hêrişa 9ê çirîyê wê, levkirinek di nava amarika û tirkên de wê bi çend rojan berî wê bibê. Lê ew wê li wê ne hisênin. Kurd wê, di wê demê de jî wê di wê hişmendiye de bin ku pirsgirêka tirk bi hebûna kurd re û wê, ber vê yekê wê, hewlbide ku rêyna din biafirênê bo hêrişkirinê. Wê weke hemû levkirinên berê ku ew bi wê re hatina kirin ku wê çawa valaderxistina û wê, vê jî carê jî wê, ew wê hewlbide wê bikê. Serekfarmandarê kurd yê QSD mazlum Abdi wê, bi telefonê di şeva 17ê çirîya 2019an de wê, tevli bernema telewisyona kurd ronahi tv’yê wê bibê û wê bêtê ku ‘heya me ji hevdîtinên amarika bi tirkên re heya. Amarika wê berpîrsiyar bê ku ew ev agirbest were cihbicihkirin.

Levkirina amarika a bi tirkiya re ku wê Mike Pence wê, ragihênê weke agirbestê û hwd wê, tirkiya wê, ji wê nexweş bê. Di aslê xwe de wê, çendî ku wê, bêjin ku wê, ‘parastina sînoran’ wê weke hêncet wê bidina nîşandin û wê, hêzên kurd wê, bi xwe ragihênin ku ew wê ji herêmên sînor wê vekîşihin jî wê, ew dîsa wê nebê sedema sekinina tirkiya. Telewisyona nerwocê NRK a netewî wê, di sihebe ji temaşanên xwe re wê ragihênê ku tirkiya ‘agirbest xirakir.’ Di dewama wê de wê, dema ku mirov li nûçeyên ku ew ji herêmê dihên wê, di wan de jî wê, piştî ragihandina levkirinê jî wê, bahse bombardimanên rejima tirk ên li hemberî rojava wê bikin. Di wê rengê de wê, rewşek wê biafirê.

Di aslê xwe de wê, dema ku mirov fîkra rejima tirk û zihniyeta wê, baş fahmnekê mirov wê, baş fahm nekê ku wê ber çî wê, ew nexwezê ku ew agirbestê bikê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima tirk wê, armanca wê, di serî de wê, hemû destkevtiyên kurdan bin ku ew wan ji holê rabikê bê. Rêveberîyek ku ew bi navê kurdan li holê nebê. Wê, bo wê, di nava hewldana hêrişê de bê. Wêkî din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, dema ku wê fermanarê QSD de Mazlum Abdi wê ragihênê wê, bahse sînorê agirbestê wê bikê ku wê çerçoveya wê, herêma serêkaniyê û girêspî bê. Wê, agirbest wê, van herêman wê bikê nava xwe de.

Herêmên rojava wê, di wê çerçoveyê de wê, çawa wê, rêveberîya kurdan wê ji holê rabikê wê, di serî de wê, bi wê armancê wê, hêrişî wan bikê. Di wê armancê de wê, hêriş bikê. Rejima tirk wê, dema ku wê, di nava hewldanên agirbestê de jî bê bi Mike Pence de wê, di serî de wê, ragihênin ku ‘em ber bertekên rayagîştî dikevina nava hewldanaka bi wê rengê de.’

Rewşa piştî ya denezendina agirbestê wê, çendî ku wê bang wê ji rayagiştî wê, werin ku tirkîya hêzên xwe ji sûrî bi sûn ve vekîşênê jî wê, bikeve nava wê hewldanê de ku ew wê, rewşê bi mirovan bide herêkirin. Di wê rengê de wê, ji xwe ew wê ji aliye xwe ve wê, ew wê neyênina li ser ziman. Wê çawa wê, weke rewşek 'defacto' wê ew wê, rewşê wê bidina mayindakirin wê, bikevina nava hewldana wê de bê. Piştî denezendina agirbestê jî wê, bang li wê werina kirin ku ew hêzên xwe bi sûn ve wekîşênê. Lê ew wê, di wê rewşê de wê, hewl bide ku ew wê bide domandin.

Ji aliyeke din ve jî wê, piştî denezendina agirbestê wê, mewlut çawşoglu wê bixwe wê derkeve berçapameniyê û wê ragihênê ku 'ev ne agirbest a. Ev tenê navberdayina. Agirbest di nava tu hêzên meşrû de dibê' Wê bi wê rengê wê gotinan wê werênê li ser ziman. Di wê rengê û awayê de wê, ji wan gotinên wî were fahmkirin ku ew wê, çawa wê, pêşî wê hinekî wê bertekan wê bixwezin ku ew minimize bikin û piştî wê, hêrişî xwe bi rengna din wê bidina domandin. Wê bikevina nava hewldana wê de. Di wê rengê û awayê de wê, ev jî wê, weke aliyeke giring ê ku mirov wê, dikarê di serî de wê, weke aliyeke giring ku wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima tirk wê, yekser wê rojava û hêrişkirina li wê ji xwe re wê, bikê armanc.

Ji aliyeke din ve jî wê, dema ku mirov li rewşa berxwedanê dinerê wê, di serî de di aslê xwe de wê, ji aliyeke ve wê, weke berxwedana duyem a kobanê jî wê, dikarê wê werênê li ser ziman. Di serî de wê, weke aliyeke giring wê binxatbikê û wê, werênê li ser ziman ku wê berxwedana kurdan a li serê kahniyê û girêsipî wê di serî de wê, pirr zêde wê, pêşkeve. Wê xort bibê. Hêzên tirk wê çendî ku wê, ji hewayê ve wê bombardimanê wê bikin û ji ardê ve topbaran û pêvajoyên hêrişkirinê wê bidina pêşxistin jî wê, nikaribin ew wê, bişênin. Di aslê xwe de wê, ev berxwedana kurdan wê, weke berxwedana neh-rojan wê bi awayeke mazin wê, bê malê dîrokê. Di serî de wê, weke aliyeke giring wê, bin xatbikê û wê, werênê li ser ziman.

Berxwedana neh-rojan wê, weke berxwedanaka ku wê, navenda wê, girêsipî û serêkahniyê bê. Wê, di serî de wê, ev herêm wê, bina weke dager û ankû sembola berxwedana wê demê. Ber vê yekê ya ku wê, rejima tirk û hêzên wê, bi zêdeyî wê, giraniya xwe ya bi hêrişkirinê wê bidina bi ser van herdû herêman de ku ew wan bişênin. Serêkahniyê girêsipî wê, bi navê berxwedanê re wê navê wan wê bê yek. Ev jî wê, weke aliyeke din jî bê.

Min berê jî gelek caran piştî berxwedana kobanê û pêvajoya hêrişên DAÎŞê min hertimî bal kişandibû li ser du tiştan. Yek ew bû ku wê, ji vê demê û pê de wê, dema raperîn û berxwedanan bê. Wê bi wê rengê wê dem û tekoşîna wê ya civakê wê, qarakterê xwe wê li herêmê û kurdistanê wê bide dîyarkirin. Aliyê din ê duyem jî wê, bo parastina destkevtiyên kurdan ên li herêmê bê. Ev jî wê, ne tenê bi hêzên heremekê û ankû rêxistinekê bin. Di serî de divê ku hêzek giştî a netewî ew were pêşxistin û bi wê were parastin. Wekî din wê, mirov nikaribê bahse parastin û bi destxistina destkevtiyên nû jî bikê. Ber ku qarakterê demê êdî wê, li ser rêxistinan û çerçoveya wan re wê, bi civakî wê, rengê xwe û xosletên xwe wê bide dîyarkirin. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyeke giring wê, mirov dikarê wê binxatbikê û wê, werênê li ser ziman bê. Bi rasti jî wê, dema ku mirov li rewşa hêrişên DAÎŞê ên li rojava û başûr dinerê wê, mirov dibinê ku kurdan hêzên xwe li başûr, bakûr û rojava nekiriba yek wê, nikariban DAÎŞê têkbibin. Ev hat dîtin. Ji aliye din ve wê, dema ku wê, wê di wê demê de wê, kurd wê, hêriş li ser rojava dibin ku ew nikaribin bibin yek wê nikaribin destkevtiyên xwe jî biparêzên. Di

aslê xwe de wê, rewşa dawî a bi hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava wê, di serî de wê, vê rastiyê wê, bidina diyarkirin. Di aslê xwe de wê, çendî ku wê, di rewşa afrînê de wê, berxwedanak mazin jî wê kurd wê bidina nîşandin jî lê dema ku wan di nava xwe de yekîtîyek çêkiriba wê, bêgûman wê, encam wê, cûdatir ba. Wê kariban pêşîya hêrîşên li wê bigirin û hewldanên rejima tirk ên weke gûharandina demografiya wê jî bigirin. Ev jî wê, weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê, fêrê ji wê derxê bê. Di wê demê de wê, berxwedana kurdan û hêrîşên li wan û her wusa rewşa wan wê, di serî de wê, di wê warê de wê, bi awayekê giringî wê bide diyarkirin ku ew pêwîstî yekîtîya xwe ya navxweyî na. Ev yekîtî bo wan wê, ji vê demê û pê de wê tenê û tenê wê temenê parastina wan li herêmê bê. Em êdî nikarin li ser rêxistinên û ankû herêman re zêde bahse rewşek parastinê bikin. Wê weke ku wê, bi rewşa hêrîşên rejima tirk û DAÎŞê ên li ser herêmên kurdistanê û civake kurd de wê, were dîtin ku wê, baxtê hemû herêman wê, bi hevdû ve wê girêdayî bê. Wê, dema ku wan yekîtî di nava xwe de çênekiriba wê, nikariban ku ew herêmên xwe biparêzên. Di serî de wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman.

Di aslê xwe de wê, mirov ji rengê pêşketinên li herêmê û êmn li kurdistanê ku ew dibin ku mirov li wan dinerê mirov wê ji wan fahmbikê ku wê çêkirina yekîtîyê wê, weke nan û avê wê ji wan re wê pêwîst bê. Wê, di serî de wê, weke aliyekê giring em dikarin wê binê wê xatbikin û wê, werênina li ser ziman. Yekîtî wê, êdî wê, fektora yekane bê ku ew bi wê kurd karibin hebûna xwe ji hêrîşên rejima tirk û hêzên din ên herêmê biparêzên. Ku ev nebê wê, nikaribin xwe biparêzên. Di serî de wê, weke aliyekê din wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Heta nûha wê weke rewşa hêrîşên weke li ser rojava, kobanê, rojava û başûr wê, weke fektorna ku wê kurdan wê bîrê li cem hevdû. Lê ji wê zêdetirî ji hanîna wan a li cem hevdû bi fektorên vê rengê zêdetirî wê, pêwîstîya wan bi temenekê yekîtîyê ê netewî wê hebê. Wê, di wê çerçoveyê de ku ew rêgezên ku ew bi wê nêzî hevdû bibin û nêzîkatiyê li hêzên derve ku ew bi dîplomatîkî bê û ankû di rewşên weke yên hêrîşê li wan û hwd de bê ku ew, bi wan rêgezan tevbigirihîn. Wê ew ji wan re wê, pêwîst bê. Di serî de ew wê, temenê ji xwe re wê, çêbikin. Ew temen wê, weke temenekê netewî bê. Wê, hemû civakê û beşên wê, li dora xwe wê, bide li hevdû. Ji xwe hemû hêzên herêmê jî wê, ji wê nebûna yekîtîya kurdan wê, sûdbigirin û wê pêvajoyên hêrîşê wê li wan wê pêşbixin û wê, herina bi ser wan de. Herîşên dawî ên li ser rojava ku wan di 9ê çirîya 2019an de li rojava dana destpêkirin wê, aliyekê wê yê bi wê rengê jî wê, hebê. Bêgûman ku mirov dikarê wan herîşan weke encama nebûna yekîtîya hêzên kurd jî wê, bikê û wê werênê li ser ziman. Hemû hêrîşên bi wê rengê wê hêrîşên ku ew ji nebûna yekîtîya kurd sûddigirin û li hebûna civake kurd dihên kirin jî bin. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê bin wê xatbikê û wê, werênê li ser ziman.

Navêlêkirin wê weke rengê oparasyona têgihê û kamuflajê bê.

Rejima tirk wê ji hewldana dagirkirina xwe ya rojava re wê, bahse ‘oparasyon’ kirinê wê bikê. Ev gotina oparasyonê wê çendî wê rast bê ku mirov wê karibê wê bikarbênê? Di aslê xwe de wê, ev gotin wê, weke gotineka sernûxûmandinê bê. Di rastiyê de wê, ne oparasyon bê. Wê, dagirkirin û îşkal bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê din wê bi teybetî wê binxatibkê û wê, werênê li ser ziman. Ev rewşa navlêkirinê wê, weke rewşeka ku wê çawa wê, ji nîşên pêş re bê û ankû ji mejiyê kesên ku ew ne ji herêmê na ku wê, çawa wê, bi rengekê din wê bidina nîşandin jî bê. Wê, dema ku wê rejima tirk wê,

oparasyonan li zindanan wê bikê û wê bi sadan kesan wê qatilbikê û birindarbikê wê, gotina 'oparasyona wergera li jîyanê' wê li wê bikê. Saddam wê ji oparasyonên xwe yên jenosîdkirinê re wê, navê sûreyekê kûranê ê 'enfalê' wê li wê bikê. Her wusa wê, dema ku wê, rejima tirk wê herêma afrînê wê, afrînê wê dagir bikê û îşkal bikê û wê piştî wê, hemû kurdistanîyan ji herêmên wan wê bide goîçberbikê û wê, bi hezaran wê qatilbikê û di dawîya dawî de wê, demografiya herêmê wê, bi hêrîş û goçberkirinê wê bide gûharandin wê, gotina "oparasyona çiqila zeytunê" bikarbênê. Çiqila zeytunê wê weke dagera aşîtiyê bê. Lê wê ew jî wê, bê kirin navê şerê xwe yê qirêj ê bi armanca jenosîdkirinê. Di wê demê de wê, dema ku wê, oparasyona dagirkirinê wê li rojava wê bikê wê gotina "tevgera pinara aşîtiyê" wê li wê bikê. Li oparasyoneka jenosîdê re wê, navekê li wê bikê ku wê gotina aşîtiyê jî wê, di wê de wê derbas bibê.

Ev hemû wê, rengên bi navlêkirinê ên bi armanca bi zanebûnî hewldana şaş dana fahmkirinê bin. Wê, ev navlêkirin wê, regekê din ê şerê rejimên weke rejima tirk ê bi mejiyê mirovan re bê. Her wusa wê jî mirov divê ku wê, weke aliyekê din wê werênê li ser ziman ku wê, rejima tirk wê bi wê navlêkirina dawî a weke 'tevgera pinara aşîtiyê' Lê di rastiye de wê, tevgerê şer a bi armanca jenosîdkirinê û paqîjiya etnikî bê. Wê ji wê, ew gotina 'pinarê' wê di aslê xwe de wê, mirov dikarê weke pinara xwûnê û ankû gola xwûnê a ku ew diharikê wê, werênê li ser ziman. Di wê rengê wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman.

Di vê rengê de wê, navlêkirin wê, bi serê xwe wê, weke regekê wê şerê wê yê bi mirovan re bê. Di aslê xwe de wê, dema ku mirov tenê li wê navlêkirina wê binerê û rastiya wê zanibê wê, fahmbikê ku ew oparasyona jenosîdkirinê a îşkal û dagirkirinê bê. Wê, di serî de wê, ji wê were fahmkirin. Gotinên weke aşîtiyê, demokrasiyê, dadê haqaniyetê û hwd wê, gotinên ku wê, bi wateyên xwe re wê, pirr zêde wê, ji rastiya tirkîya wê dûr bin. Lê herî zêde jî wê, ev wê, wan gotinan wê bo manipulakirinê wê bikarbênin. Di wê rengê de wê, zêdetirî wê, bikarhanîna wê jî wê, mirov dikarê bi gotineka civakî a kurdan wê, şîrovebikê û wê, werênê li ser ziman. Kurd dibêjin ku tiştê zêde hat hanîn li ser ziman li ser hevdu wê, zaniba ku wê, di rastiya wê rastiya wê tiştê ku ew bi wê rengê hat hanîn li ser ziman de wê, ne rastiye wê hebê. Di aslê xwe de wê, dema ku mirov wê rewşa wê, dikê ku wê fahmbikê wê, ev wê bi awayekê vekirî wê were dîtin. Ev gotinên ku wê weke nîrxna mirovatîyê jî bin wê, çawa wê, ji kirinên xwe yên qirêt re wê, weke maske wê bikarbênin wê, di nava hewldana wê de bin. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê girîng wê mirov dikarê wê, kifşbikê û wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, dema ku mirov li wê rengê navlêkirinê binerê wê, ew jî wê, bi wê rengê wê, weke regekê kamuflaf bê. Gotina 'kurd birayê me na' ku T. Erdogan bikardihênê wê bi wê rengê wê, weke gotineka berevajîkirin bê. Wê ti rastiya wê û haqiqata wê di kirinên wan de wê hebê û ne jî di rastiye de wê hebê. Di serî de wê, mirov werênê li ser ziman ku wê gotina 'birayê min ê kurd' wê, bi du armancan wê hertimî wê, werênina li ser ziman. Armanca pêşî wê, bo xapandina mirovan bê ku ew wan yan bédeng bikin li hemberî kirinên xwe yên qirêt û yan jî wan bi awayekê ku ew karibin wê, di rayagiştî a navnetewî de wê, têgihê bi wê bidina çekirin ku ew ne li dijî kurdan şer dikin. Ji xwe wê, tevî ku wê hemû pêvajoyên şerên xwe yên bi armanca jenosîdê wê dijî kurdan wê bimeşênin û wê bi hezaran û kurdan wê qatilbikin wê, bê ku ew şerm û fihêt bikin û wê li nava çavên mirovan wê binerîn û wê bêjin ku 'em ne bi kurdan re şer dikin. Em li dijî terorê şer

dikin.´ Di aslê xwe de wê, bi wê rengê wê gotinên wan bixwe jî wê, karibin wê rastiya wan ya ku ew bi wê rastiye berevaji dikin wê raxê li berçav.

Tirkiya wê, bi wê rengê wê, pirr zêde wê weke ku wê kurd wê binavbikin bi çerçoveya şerê teybet wê, çapameniyê wê bikarbênê û wê hertimî wê hewlbide ku rastiye berevaji bikê. Di her demê wê, kurd wê, weke ´rejima şerê teybet wê, bi navbikin ji ji ber van alî û xosletên wê. Wê, rastiye wê çawa wê berevaji bikê wê, hertimî wê, di nava hewldana wê de bê. Ya ku wê, şaş weke ´rastiye´ wê pêşxist wê, pêşî wê di nava xwe de wê mirovan wê bikê ku ew bi wê bide bawerkirin û wê piştê wê, bikê ku ew rayagiştî a derve bi wê bide bawerkirin. Di wê rengê de wê, hertimî wê, di nava hewldana wê de.

Hemû dîroka ku nivîsandina jî wê, bi wê rengê wê temenê wê ne li ser rastiyan bê. Wê li ser gotinên bi wê rengê ên farazî û şaşiyên ku wan bi zanebûnî pêşxistina wê hatibê avakirin bê. Di zaningehên wan de wê, bi zêdeyî wê bi wê rengê wê, dîrokek ku wê, ti carî wê nikaribê rastiya herêmê werênê li ser ziman wê binivîsênin û wê zorê bidina mirovan ku ew wê herê bikin. Wê minaq wê kurd wê zimanê wan qadaxabikin ku ew bi zimanê tirkî bixwênin û bi wan farazîyan bawerbikin. Di nava wê dîroka ku ew di nivîsênin de wê, çendî ku wê kurd wê weke gelê aslê ê wê axê bê û wê dîroka wê ya bi hezaran salan wê hebê wê, ti gotinê wê bi navê wê di nava wê nivîsandina wan de wê newê dîtin. Wê, bi wê rengê wê, ne tenê kurd wê, kemnetew ên ku ew li wan herêman dijîn û bi hebûna xwe re dîroka wan herêman diafirênin wê, ew jî wê, ti carî wê navê wan wê, newê ser ziman. Wê, hemû xalkên wê herêmê ên mesopotamiyê û anatoliyê wê, bi tememî wê, bi hebûna wan û çand û zimanê wan re wê, werina ji herêmê birin û tûnakirin. Şerê ku ew li dijî kurdan di roja me de dimeşênin wê, di çerçoveya mantiqê regeke nivîsandina dîrokê û metalyalên xwandinê ên bi wê rengê de wê, were meşandin.

Bi hêrîşên 9ê çîrîya 2019an re hewldana ji cih û warê wan kirina kurdan

Pêvajoya hêrîşên dagirkirin û îşkalê ên ku wê piştî 9ê çîrîya 2019an wê, ji aliyê rejima tirk ve li rojava wê, bê dayîn destpêkirin wê armanca wê ya sereka wê ew bê ku wê, çawa wê, kurdan ji cih û warên wan bikê û wê, bi wê re wê demografiya van herêman kurdan weke ku wê li afirênê kir wê bide gûharandin. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din wê divê ku mirov bin wê xatbikê ku wê ev hêrîş wê, bi wê rengê wê weke hêrîşên dagirkirin, îşkal û gûharandina demografiya herêmê bê. Bo wê armançê wê, hêrîşî rojava wê bikin. Gotinên weke ´QSD, 20 kîlometre bi şûn ve vekîşihê” û ankû “QSD, 30 kîlometre bi şûn ve vekîşihê” û hwd wê, gotinna ku mirov di wê çerçoveyê de wê, di serî de wê, weke aliyekê wê hewldana şerê li dijî hebûna civakê ên bi rengê gûharandina demografiya ve wê girêdayî mirov wê, divê ku wê fahmbikê.

Piştî pêvajoyeka hêrîşan a bi şitt a hêrîşan li rojava wê, alikariyê serokwezirê amarika Mike Pence wê herê tirkiya û wê di levkirina wî ya bi tirkên re wê, ew biryara agirbestê wê wre girtin. Lê di wê rewşê de wê, hinek nêzîkatîyên ne baş jî ku mirov di serî de ji gotinên wan fahmbikê wê hebin. Ew jî wê, ew bê ku wê, dema ku wê nekarin berxwedanê bişikênin wê, çawa bi rengê ´danûstandinan´ wê ew wê, bi kurdan bidina herêkirin wê, vîcarê wê, di nava hewldanaka bi wê rengê de bin. Pêvajoya şerê xwe wê, vîcarê wê, bi wê rengê wê, li dijî kurdan wê bidina domandin. Di aslê xwe de wê, mantiqê levkirina tirkiya û amarika ku wê, ji aliyekê ve wê, weke bi armanca dagirkirin û gûharandina demografiya herêmê bê wê, mirov dikarê di rewşa dilgirtina birêz ocalan û radestkirina wî ya li tirkiya ku ew hat kirin û kurd wê, weke ´komploya navnetewî´ wê bi nav dikin

wê, di rengê de û ankû di dewama wê de mirov dikarê ji aliyekê ve wê hilde li dest û wê fahmbikê. Ev wê weke pêvajoyek demdirêj a şer a li hemberî hebûna civake kurd û hebûna wê ya civakî bê ku wê, were pêşxistin û domandin jî bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, weke kurd wê bi nav dikin 'wê di şewayekê de wê, weke ku ew komploya ku kurd wê li ser ser serê xwe bi radestkirina birêz ocalan re pênase dikin wê, weke ku ew hê bidomê wê, mirov bi van rewşan re wê bigihê întibayekê bi rengên politikayên ku ew bi kurdan dikin ku bidina herêkirin bê.

Weke ku Turmp bixwe jî dihênê li ser ziman di roja duyem a pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava de wê kurd şervanna xort bin. Wê zor bê ku ew di qadê de ji tekoşinê werina dûrkin. Lê wê dema ku wan li qadê nekarî bi wan bidina windakirin wê bi rêyên danûstandinê bi wan çawa bidina windakirin wê, weke ku wê kurd jî bi nav bikin wê, 'weke hewldanaka wê bê.' Di serî de wê, weke aliyekê wê yê giring jî wê, mirov dikarê wê, werênê ser ziman.

Hewldanên sekinandina hêrîşên rejima tirk li ser tirkiya bi rengên levkirin, danûstandin û peymanên weke yên agirbestan û hwd wê weke xabateka beyhode bê. Di serî de wê, mirov wê werênê li ser ziman ku wê rejimeka weke ya tirk ku wê hebûna civakek weke ya civake kurd ku wê ji xwe re kiribê armanc û li hebûna wê û rengê jîyane wê, nîrx, çand, ziman û hemû nîrxên wê, hêrîşan dikê bê wê, hingî wê, ev levkirin, danûstandin û peyman wê tenê û tenê wê bina lingna wê şerê wê yê bi armanca jenosîdkirinê. Êdî piştî rewşa hêrîşên li rojava ên piştî 9î çîrîyê wê, bi awayekê vekirî wê, jenosîdkirina civake kurd wê, bi parêzê û wê, bikeve hewldana birina serî a wê de.

Ji xwe bijartina dîroka 9ê çîrîyê bi serê xwe wê, mirov dikarê wateyekê ji wê derxê. Di roja 9ê çîrîyê de wê, pêvajoya hewldana derxistina birêz ocalan ji sûrî û ankû rojava wê, di sale 1998an de wê, bê pêşxistin û di heman rojê de wê li wî sûtqastek wê were kirin. Di wê dîrokê de bijartina destpêka pêvajoya hêrîşan wê, ji vê aliyê ve jî wê, weke hewldanaka ku mirov wê, bi wê rengê şîrove bikê û wê bixwênê ku wê, bi zihniyeta derxistina kurdan ji rojava jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji xwe dîroka 9ê çîrîyê wê, di mejiyê kurdan de wê, bi vê rengê jî wê, xwediyê wateyekê bê. **Di serî de bijartina wê rojê wê, ji vê aliyê ve jî wê, weke ku wê ji kurdan re wê bêjin 'emê we ji herêmên wek ên rojava derxin' weke ku çawa di sale 1998an de birêz ocalan ji wê derxistibûn.** Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji wê aliyê ve wê, mirov dikarê werênê li ser ziman ku wê, rewşa hêrîşên rojava wê, di wê rojê de wê, bijartina wê rojê, mirov dikarê bişibihênê roja rizgarkirina kobanê ji aliyê kurdan ve ku wê, ji aliyê DAÎŞê ve wê, weke roja hêrîşên li kobanê û hewldana xistina wê, were kirin jî wê mirov dikarê wê, hilde li dest û wê fahmbikê.

Di aslê xwe de wê, ji wê aliyê ve mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê rewşa rojava wê, di wê rengê de wê, mirov dikarê bi mejuya wê re wê, bi gelek hêrîşên dem bi dem û cûr bi cûr ku wê ji dema hîtîtîtan ve û heta roja me wê, dem bi dem wê li wê bibin ji aliyê rêveberîyên ku ew li anatoliya avadibin wê, li dût hevdu wê hilde li dest û wê werênê li ser ziman. Keyê Hîtîtî Key Tuthalya wê, ji herêmên afrîn û hwd wê, heta helebê wê kevir li ser kevir nehêlê wê hemûyan wê sûr de bide derbaskirin. Lê dîsa wê nikaribê ku ew li herêmê serdest bibê. Wê, çendî ku wê bikujê wê, bi wê re wê, dawîya xwe wê bîrê, weke ku rejima tirk û ankû rejima kujar Erdogan wê, li ser serê

kurdan li heman herêmê dikê. Pêvajoyên herîşên rejima tirk wê, di serî de wê, bi hebûna giştî a civake kurd ve wê, girêdayî bin. Di serî de wê, ji wê aliyê ve wê, divê ku mirov wê, hilde li dest. Di hêrîşkirina herêmên rojava de wê, mijar ne tenê wê rojava û ankû kurdên wir jî bin. Di aslê xwe de wê, T. Erdogan wê, şerê xwe yê ku ew li bakûrê kurdistanê li dijî civake kurd dimeşênê wê, weke aliyekê wê yê ku ew dixwezê bide domandin wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Piştî Dilgirtin û radestkirina birêz ocalan li tirkiya wê, AKP û Erdogan wê bi armanca ku ew piştî wî re ew derbeyê li tevgera kurd bixin û ew bi tememî temenê statûya civake kurd ji hemû aliyan ve bi hêrîşan jî holê rabikin wê bi wê armancê wê bê hanîn li ser serê rêveberîyê. Di wê rengê de wê, armanc û felsefeyek wê di temenê hanîna Erdogan û partîya wî û piştî pêşxistina rejima wî de jî wê hebê. Di wê rengê de li dora wî hewldanên gûharandinên rejimê û hwd jî wê, di wê çerçoveyê de wê, bi wê armanca rejimê ve wê girêdayî bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov divê ku wê hilde li dest û wê, werênê li ser ziman. Dema ku em van aliyan fahm nekin emê gûharînên rejimê ên tirkiya ên bi Erdogan û demên wî re ku ew dihên kirin jî mirov wê nikaribê baş fahmbikê. Wê, dema ku mirov wê fahmbikê mirov wê, hem di demên ku ew di wan de ew gûharîn dihên kirin û hem jî wê armancên wan gûharînan wê di serî de wê, werê fahmkirin.

Piştî pêvajoya hêrîşên 2015an ên li bajarên kurdan ên weke cizirabota, nisêbîn, silopî, gever, sûr, farqîn, hezex, şirmax û hwd ku wê, rejima tirk wê bi artîşa xwe re wê bikê û wê weke van bajarên kurd û gelek deverên wê bi rûxênê û piştî wê rejima kayyuman wê li ser serê kurdan wê bikê ku ew pêşbixê wê, ew jî wê, bi rewşa êdî nekarîna bi hîla û sextekarîyan di hîlbijartinan de xwe bi serxistin û tafisandina dengên kurdan bê. Wê bi wê ve wê girêdayî bê. Dema ku wan nekarî ku ew dengên kurdan bi tafisênin û kurdan bi wê rengê kontrol bikin wê, êdî wê, bi wê rengê wê bi awayekê vekirî li berçavên hemû cihanê wê, rewşên bi wê rengê wê, pêşbixin. Wê, bi wan rewşan wê, hewlbidin ku ew bi wan herina bi ser kurdan de. Wê rejima keyyuman wê lingekê şerê jenosîdkirina civakê ê ku rejima tirk wê pêşxistibê bê. Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, mantiqê rejimma kayyuman em nikarin dervî herwldana pêvajoyên dagirkirinê ên li xakûrkê û rojava ji wan dûr hildina li dest û fahmbikin. Divê ku em bi wan re wê fahmbikin û hildina li dest.

Pêvajoya nû a di hêrîşan de bikarhanîna komên tundrew li dijî civakê

Di aslê xwe de mirov dikarê wê weke aliyekê giring wê, bin wê xatbikê wê, pêvajoya hêrîşên rojava wê, ji destpêkê ve wê, tiştêkê pirr zêde giring wê, bide dîyarkirin. Ew jî wê, ew bê ku wê li dijî hebûna civakan wê, komên tundrew ên ku ew wan di afirênin û pêşdixin ku ew li dijî civakan li herêmê bikarbênin. Ev rewşek nû ya li herêmê. Di aslê xwe de ew rewş wê, weke rewşek ku mirov wê, di serî de wê, ji gelek aliyan ve wê hilde li dest bê. Ber wê yekê ya ku wê rejimên herêmê wê, bi zêdeyî wê, xwe li kirasê olê wê bipêçênin û wê xwe weke 'oldar' wê bidina nîşandin. Wê bi wê re wê, ber ku wê karibin komên xwe yên tundrew wê biafirênin ku ew bi wan li herêmê pêvajoyên şer bidina pêşxistin li dijî civakên herêmê. Di wê rengê de wê, rejima Erdogan û Erdogan bixwe ku wê hertimî wê propagandaya wî li nava çapameniya arab, û cihana islamê de wê were kirin wê yekane wê armanca wê ev bê. Gotinên ku ew bi refaransê olî bikarbênin wê bo wê bê. Her wusa hêrîşên li hemberî xwe weke 'hêrîşên li dijî ummetê' pênasekirin wê di wê çerçoveyê de wê, şewayê pênasekirinê bê. Wê armanca wê ew bê ku wê çawa wê,

mirovan wê li ser bawerîyên wan wê bi xwe wê girêbidin û wê bikarbênin û wê bo xwe bidina şerkirin û piştîre kuştin. Di wê rengê de wê, ol wê, bi awayekê pirr zêde bê ahlâq û wijdan wê were bikarhanîn.

Rejimên herêmê wê, di wê rengê de wê hertimî wê bi komên weke el-qaide. DAÎŞ, cebetil nasr' û hwd re wê hertimî wê têkiliyên wan xort bin. Minaq rejima tirk wê, di nava van koman de wê, xwediyê kontrolekê jî bê. Di rewşa DAÎŞê de wê mirov dikarê wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman. Gotinên weke 'em li dijî DAÎŞê têdikoşin' jî wê, gotinên derew û manipulekirinê bin. Wê ti carî wê ne rast bin. Wê weke gotinên xapandina rayagiştî û mejiyê wan bin. Di dewama wê de wê, weke aliyekê din jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, li herêmê wê, civak wê bi hebûna wan re wê, di nava têkiliyên bi wê rengê ên bi afirandina komên tundrew de wê hewl bidin ku were tafisandin bi navê olê û oldariyê û hwd. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman ku wê, kesên li dijî wan wê weke 'li dijî olê bin' wê werênina li ser ziman û wê herina bi ser wan de. Weke gotinên 'dil ol' û hwd wê di wê çerçoveyê de wê bikarbênin. Ber vê yekê wê, di nava xwe de wê li ser olê û hwd re wê hewlbidin komên 'homojen' çêbikin ku ew weke hevdu dihezirin bo ku ew karibin wan bo xwe bidina şerkirin û kuştin. Di wê rengê de wê, di serî de wê ev wê, weke aliyekê giring ê şerê rejimên herêmê bê. Wê rêbazê şerê wan ê wê demê wê, di rengê pêşxistin û kontrolkirina komên tundrew de wê, xwe bi awayekê wê bide dîyarkirin.

Komên olî wê weke komên paramiliter ên rejimên herêmê wê xwediyê rewş û awayekê bin. Wê dinava wan û mejiyê wan de wê ti rengê têkiliyên civakî û awayê wê newê hiştin. Wê, bi tememî wê ew wê, jî wê werina paqijkirin. Wê, di nava wê rewşê de wê, çawa wê, bi rejimê ve wê girêdayî bin wê, bi gotinên olî ên ku ew weke referans bikardihênin û hinekî rewşên aborî û bikarhanîna wan wê, ew wê, rewşê wê, di çerçoveya berjewendiyên xwe de wê, bikarbênin. Ev rewş wê, weke rewşna teybet bin. Di aslê xwe de wê, divê ku mirov wê, weke aliyekê giring û teybet wê, werênê li ser ziman ku rewşa van koman bi serê xwe di çerçoveya kirin û hewldanên wan ên bi politikayên rejimên herêmê re ew divê ku werina şîrovekirin û fahmkirin. Di wê çerçoveyê de wê, ev çawa dihen bikarhan wê, bi wê re wê were dîtin.

Di wê rengê de wê, rewşa olê wê çawa û çima wê weke temenekê tengezerîyên civakî wê, di wê rengê de wê, were dîtin wê, hinekî wê, ew wê bi kirinên rejimên herêmê re wê, were dîtin û fahmkirin. Li herêmê ew tengezerîyên civakî ku ew rûdîdin û hena wê, hemû wê, di temenê wan de wê ev rengên politikayên wan wê hebin. Wê nijadperestî û bawerî wê, çawa wê di temenekê wê bi hevdû re wê werina bikarhanîn wê, di aslê xwe de wê, ev wê, bi wê re wê, were dîtin. Heta ku ew newê dîtin û jî hevdû newê derxistin jî wê, mirov nikaribê bahse rastkirineka rast jî bi wan û hebûna wan re bikê.

Tirkiya gotinên weke 'senteza tirk-islamê', li îranê hewldanên şîitîyê ku ew di wê rengê de dihen pêşxistin û her wusa li welatên din di wê rengê de rewşên ku ew hatina pêşxistin wê, ne tenê wê weke rewşna bo hêrişên li civakên herêmê û temenê wê biafirênin wê, jî wê zêdetirî wê weke rewşna ku wê, di aslê xwe de wê, hêrişkirinên li dîrok, meju, hebûna civakê û bawerîyên wan ên esasî bixwe jî bin. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê, di serî de weke aliyekê giring mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ev rewş in ku wê çawa wê, temenê şerên xwe yê desthilatdarî û nîjadî û hwd wê li ser wan demezrênin bin. Wê bi wan re wê ew wê bidina domandin bin. Olên ku ew bi felsefeyeka bi armanca pêşxistin û parastina jîyanê hatina wê, weke bîrdoziyên kuştina

mirovan wê werina bikarhanîn. Wê bi wan wê, mirovan wê qatîlbikin, jîyane wan ya malbatî wê tûnabikin. Wê rewşên wan ên civakî wê, ji holê rabikin, wê bi wê demografiyên jîyane wan ya civakî û hwd wê bigûharênin. Di wê rengê û awayê de wê, ol wê bi wê rengê wê were bikarbênin. Hewldanên kontrolkirina olê wê, di wê rengê de wê, bo pêşxistin û kontrolkirina van komên olî ku ew li dijî komên civakan ên herêmên bikarbênin bê. Wê, bi wê armancê bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring em divê ku wê, di serî de wê, fahmbikin.

Di pêvajoya hêrîşên DAÎŞê ên li herêmê wê, vê rewşê wê zêdetirî wê, raxina li berçav. Di wê rengê de wê heta roja me jî wê, di wê şewayê de rengê kontrolkirin û bikarhanîna van komên tundrew wê, ew hê ne hatibê fahmkirin bê ji aliyê cihanê ve. Ev komên tundrew û rêxistinên wan wê bo şerê rejimên herêmê ên li dijî civakan û hebûna civakan ku wê werina meşandin bin. Wê bi wê armancê wê, werina pêşxistin. Wê bikevina wê pozisyonê de. Wê, di wê rengê û awayê de wê, xwediyê şewayekê xwe pêşxistinê bin. Wê bi wan re û di mejiyê wan de wê, rewşên civakî û jîyanî wê bi tememî wê werina tunakirin. Şîroveyên olî ên acêb ku wê li dijî navaroka malbatê bixwe jî ku wê werina kirin wê tenê û tenê wê bi wê armancê bin. Her wusa wê, li ser gotina ‘allah’ re wê, ew wê, bikin. Wê bi wnreê gê navên olî wê îstîsmar bikin. Wê, ev gotin wê, weke gotineka ku wê, di wê çerçoveyê de wê, rast çî heya bi navê jîyane civakî. Malbatî, keseyetî û hwd wê, bi şîroveyên şaş ên rayadarên olî ku ew xwe weke ‘oldar didina nîşandin wê, bi wan re wê, werina ji holê rakirin. Wê rengê wê mejiyê civakê û jîyane civaknasî û keseyetî wê bi tememî wê ji holê rabikin.

Ev mijare bikarhanîna tundrewan li dijî xalkên herêmê wê, di aslê xwe de wê, piştî hêrîşên DAÎŞê li rojava û bi teybetî hêrîşên rejima tirk ên li rojava ku wê di 9ê çîrîya 2019an de dana destpêkirin wê, ji aliyê rayagiştî a cihanê ve jî wê, were dîtin. Di wê warê de wê, di raportên “**amnesty international**” ên piştî hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava wê, di wan de jî wê, bal bê kişandin li ser wan. Di rapporta “**amnesty international**” a 18î çîrîya 2019an de ku wê, di wê de wê bahse qatilkirina sîyesetmedera kurd hevrin xelef bi awayekê hovane wê bikê wê, di wê nivîsa xwe de wê, bahse hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava bikê û wê, bêne li ser ziman ku wê “tirkîya şûcê şer wê dikê.” Di dewama wê de wê, dinivîsên xwe yên wê demê û yên berê de wê, balê bikişênê li ser bikarhanîna komên tundrew jî. Rojnemaya norwecî “**klassakampen**” wê, bi imzaya Magnus Lysberg û Amal A. Wahab wê nivîsekê bi navê “artîşa tirk a ji tundrewan” wê, di 17ê çîrîya 2019an de wê, biweşênê û wê di nivîsênê de wê, bi zêdeyî wê, balê bikişênê li ser rengê bi pêşxistin û kontrolkirina komên tundrew re ku ew çawa wan didina şerkirin wê, li ser wê bisekinê. Wê di nivîsê de wê bêne li ser ziman ku ew komên tundrew ku tirkîya weke artîş ew berhevkirina û wan didê hêrîşkirin li ser kurdan wê, berê ji amarika piştgirî wê bigrin. Di wê rewşê de wê, piştî wê, bêtê ku ew wê bikina bin kontrola tirkîya û ew wê, wan bikarbêne bi wê rengê.

Ev rewşa ku wê, rojnemaya norwecî ‘klassakampen’ balê dikişênê li ser wê, di aslê xwe de wê, weke ku me li jor bal kişand li ser wê, weke rewşeka giştî ku wê ji temen ve wê, ew li herêmê wê, bi wê rengê wê, were pêşxistin bê. Li tirkîya wê, komên bi navê ‘hizbîlêh’ ku kurd weke ‘hizbîl-kontra’ bi nav dikin wê, di salên 1990î de wê li dijî kurdan û rabûna wan ya li ser pîyan bo maf û azadiya wan wê, bi awayekê dijarî wê, werina bikarhanîn. Her wusa wê, piştî jî wê, bidestê van koman wê li bakûrê kurdistanê rojnemavan, rewşên bîr û kesên li pêş ên weke pêşeng ên kurd wê, werina qatilkirin.

Di dewama wê de wê, ev rewş wê, piştî wê, li ser wê temenê wê, DAÎŞ wê, were pêşxistin. DAÎŞ, rêxistineka kontrayî a bi wê rengê ku wê di bin nav û maskeya olê de wê, were pêşxistin bi armanca ji hevdû belavkirina hemû civaketiyên herêmê bê. Di wê rewşê de wê, piştî wê ji hevdû belavkirinê wê, bi rewşên weke bi gûharandina demografiya herêmê û hwd re wê, çawa wê li gorî xwe wê, dîzaynbikin wê, bi wê armanca wê, wan bide hêrişkirin û şerkirin. Di wê rewşê de wê, gelek rêxistinên ku ew bi wê rengê di bin navên cûr bi cûr de hatina avakirin wê hebin. Ev rewşên wan wê, dema ku wê navek wê zêde teşîr bibê wê, piştî wê, di bin navên din wê wan bidina li hevdû. Piştî DAÎŞê re wê, di bin navê navên din ên weke cebetil-nasr û hwd re wê, werina berhevkin. Di wê rengê de rengê demografiya van koman ku mirov hilde li dest wê, di wê rengê de wê, bi wê kesên ku wan li gorî xwe dana perwerdekirin û ankû kesên nezan ên perwerde nedîtina wê bikarbênin.

Bi teybetî rejimên herêmê ên ku ew li herêmê ne xwediyê dîrokek kevn in wê, serî li rêyên bi wê rengê bi diwarî wê bidin. Tirk wê, piştî salên li dora sedsalên 11' min û hwd wê bide hatina li herêmê wê bikin. Piştî wê re wê, bi alikariya kurd û farisan wê, hin bi hin wê, xwe bigrin. Lê ew kesên ku wan piştî xwe da wan û xwe bi wan girtin li herêmê wê, berê xwe bidina wan û bidest kuştina wan bikin. Ne ji kurdan ba wê, tirk nikariban li anatolia karibin xwe bigrin û bijîn. Lê piştî ku xwe girtin bi alikariya kurdan û dîsa bi alikariya kurdan osmanî ji avakirin û pê de wê, piştî wê, bidesst hêrişkirinên xwe yên kurdan wê bikin. Ber vê yekê ya ku wê, kurd wê hertimî wê bêjin ku “baxtê rumê nîn a.” Bi wateya bi wan bawerî nabê wê, kurd wê, gotinê wê bikarbênin.

Di roja me de wê, tirkiya wê, hêrişên xwe wê, bi teknikên hemdem ku ew ji welatên ewropî, amarika û rûsya digirê wê li ser serê kurdan wê bide domandin. Hemû çekên ku ew li dijî kurdan bikardihênê wê weke çekên NATO bin. Di serî de wê, weke aliyekê giring em divê ku wê balê bikişênin li ser wê. Piştî salên 1990î wê bidest qatilkirina mirovan li kurdistanê bikin û wê, ji dest û lingên wan ve wê, li şûn tankan wê girêbidin û wê li ardê bixişiqênin. Ew tank ji wê, gelek caran wê ser wan wê were nivîsandin wê tankên almanan bin. Her wusa di demên îşkal û dagirkirina afrînê û piştî hêrişên wê yên li ser rojava de ji wê, tirkiya wan çek û tankan wê bikarbênin di hêrişên xwe yên li ser serê kurdan de.

Ragihandina agirbestê piştî hevdîtina Erdogan û Mike Pence

Di roja hêrişan a 9' min de wê, li ser xwesteka Trump wê Mike Pence wê herê tirkiya û wê bi rayadarên tirk re wê rûnihe. Wê, Mike pence û Mark Pompei ku wê doza agirbestê wê li tirkiya wê bikin. Tirkiya ji xwe wê, çawa wê, hevdîtinê wê bi rengê wê, bikê rewşek manipulakirinê de wê bikeve nava hewldana wê de. Her çendî ku wê, di 17ê çirîya 2019an de wê, berêvarî wê, ragihênin ku ew agirbestê dikin ji lê wê, di aslê xwe de wê, dawî li hêrişên wan ên li ser rojava wê, newê. Roja din piştî nûçeyên ku wê ajansên nûçeyan wê ji xwendavanên xwe re wê ragihênin wê di wê rengê de bê ku tirkiya agirbestê xira dibê. Telewîsyona norwecê NRK wê yek ji wan çapameniya ku wê, di roja piştî wê, ragihanê ku tirkiya agirbestê gûhdar nakê, binpê de dikê.” Wê, di dewama wê de wê, ragihênê ku tirkiya navber nedaya hêrişên xwe. Weki din ji nûçeyên ku wê ajansên kurdan Hawar.net û ANF regihanin wê di wê rengê de bin ku “hêriş ne sekin in û vajî wê amedekariya hêrişek mazintir dikin. Di wê rengê de wê, werênina li ser ziman.

Di dewama wê de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa agirbestê wê, weke rewşek sembolîkî wê bimênê li holê. Di dewama wê de wê, hêrîşên rejima tirk û hêzên wê, bênavber wê li kurdan wê bidom in.

Armanca van hêrîşan di serî de çi ya? Di aslê xwe de me li jor gelek caran me di çerçoveyekê de weke ku em, bersivê bidina vê pirsê me li gelek deveran hanî li ser ziman. Lê li vir wê jî em di dewama wê de wê, werênina li ser ziman ku wê, di serî de wê, hewldana di jenosîdê de derbaskirina kurdan ku wê ji xwe re kiriya armancê. Wekî din herêmên kurdistanê wê, weke kurd jî wê dem bi dem wê werênina li ser ziman wê ji îşkal û dagerkeriya tirk re wê bina temenê pêşxistina wê. Wê bi wê re wê, li ser wê re wê çawa wê bitememî wê kurdan wê bi navê wan re wê ji dîrokê bibin wê, ew wê, armanca wan bê. Bi gotineka din wê, jenosîdkirina civake kurd wê, armanca wan bê. Dema ku rewş ev bê wê demê wê, hêzek ku ew ji xwe re kiriya armancê heta ku ew bi awayekê newê hanîn li ser ziman masayê û pîrsgirêka kurd bi awayekê giştî li herêmê newê çareserkerin wê, ew hêrîşên wê jî wê newina dawîlêhanîn.

Di aslê xwe de wê hemû cihanê dît ku wê, tirkîya wê bo hebûna kurdan wê çawa wê weke tehdîdekê bê. Di serî de wê, di wê demê de wê ev wê were dîtin. Ji aliyekê din ve jî wê, rejima tirk wê, pêvajoyên bi wê rengê wê, çawa wê bikê xismetê pêvajoyên xwe yên hêrîşê de wê di nava hewldana wê de bê. Bi gotina agirbestê re wê, çawa wê, rayagiştî wê bi awayekê di dîmenekê de wê bixapênin ku ew xwe ji bertek û zora wan xilasbikin wê bo wê armancê wê bikarbênin. Di wê rengê û awayê de ew nêzî wê ragihandina agirbestê bûn. Wekî din jî wê, ti rewşên agirbestê wê, newina ragihandin di filloiyetê de.

Ji xwe wezirê karê derve ê tirkîya Mewlût Çavuşoğlu wê ragihênê ku ew ne agirbest a. Ev navbera ku YPGê xwe vekîşênê û hemû qadê radestê hêzên tirk bikê. Ew bixwe jî dizanê ku wê ti kurd wê vê yekê herê nekin. Di wê rengê de wê, bîna li ser ziman. Wekî din jî wê, pêvajoya hêrîşên xwe wê li ser serê kurdan wê bidina domandin. Wê çawa wê kurdan wê, di wê pêvajoya hêrîşan de wê, di bin de wê bihêlin wê di nava hewldana wê de bin. Her wusa wê, bi giştî wê çawa wê kurdan ji herêmên wan dûrbikin û li şûna wan wê komên din ên ku wan li gorî xwe berhevkerina wê çawa li şûna wan li deverên wan bicîhbikin wê di nava hewldana wê de bin. Hêzeka ku ew di nava hewldana wê de wê, çawa wê agirbestê denezênê? Yan jî wê, gotina wê ya agirbestê wê çendî wê mirov karibê hilde li cidiyetê û bawerîyê wê bi wê werênê. Ji xwe wê kurd jî wê, ji destpêkê ve wê, bawerîyê wê bi wê newênin. Lê wê bi berdewamî wê banga xwe li rayagiştî a navnetewî wê bikin ku ew hêrîşên rejima tirk ên li ser rojava bidina sekinandin. Di wê navberê de wê Rûsya wê zêde wê deng ji dernexê. Ya ku wê, li pêşê wê, amarika bê. Wê ew wê hewl bide ku wê, ew agirbestê bi tirkîya bide çêkirin. Di wê rewşê de wê, rayagiştî jî wê, hin bi hin wê piştî ragihandina agirbestê wê, fahmbikin ku wê, tirkîya wê hewlbide ku wê sembolîk bihêlê û ew ti agirbestê nekê. Bo ku ew wê rewşa xwe bigirê jî wê. Gotina 'ev ne agirbesta, ev navber a' wê bikarbênin. Ber ku wan jî dizanî ku wê li gotinên wan wê zêde wê, bawerî wê nebin.

Rewşa agirbestê wê, piştê wê, dema ku wê were li ser ziman wê aliyê kurd wê ragihênê ku ew girêdayî agirbestê na. Ew ragihênin ku ew herê dikan. Mazlum Kobanê fermandîrê YPGê ê rojava wê, ragihênê ku "ew agirbestê herê dikan. Lê hêrîşên tirkîya hê dawî li wê ne hatina. Divê ku rayagiştî li ser wê sekinê ku hêrîşên wê bide sekinandin." Wê di roja 10ê berxwedana rojava û ankû di 18 çîrîya 2019an de wê ew wê, bi wê rengê wê ragihênê.

Lê hin bi hin wê, rewşa rojava wê, were li berçav. Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, hewldanên Trump ên piştî ragihandina agirbestê ku wê bënë li ser ziman ku wê êdî “pêwîstî Bergir(yaptırım)an li ser tirkîyê nebê” wê, weke gotinekê bê berember wê bimênê. Lê wê hêrişên tirkîyan wê li rojava wê bidom in. Ew rewşa denezendina agirbestê di gotinê de wê, weke pêngavek propagandayî wê li holê wê bimênê ku wê, Trump wê bikê hêncet ku ew ji gotinên xwe yên weke hanîna Bergir(yaptırım)an li tirkîya wê, ji wê bi şûn ve wê biavêjê wê bimênê. Dema ku mirov li pêvajoyê û pêdeçûyina wê dinerê wê, di wê rengê de wê, di rewşekê de wê bimênê. Ji aliyekê din ve jî wê, rewşek din jî wê derkeve li holê. Mike Pence wê, ragihanê ku wê, Tirkîya wê, agirbestê bikê û wê YPG wê xwe bi şûn ve wê vekişênê. Mike Pence wê, bahse 20 kilometreyan bi şûn ve vekişandinê wê bikê. Lê wî bixwe jî dizanî ku wê dema ku kurdan wilqasî xwe vekişand wê ti tişt ji giştîya rojava bixwe jî wê nemênê û wî jî dizanî ku wê kurd wê nekin. Kurdan ber vê yekê wê, di destpêkê de wê li gotinên Mike Pence wê bihizirin û wê di serê xwe de wê, bigihijina wê, qanaatê ku wê, bi wê rengê wê ‘şartna bêimkan di bin navê şerên agirbestê de wê, dênina li ber kurdan û dema ku kurdan ew ne hanî li cih wê bêjin ku ‘me ya ku ew ket ser milê me me kir.’ û piştî xwe ji rewş û weke ji berpirsiyariyê bi şûn ve bikişênin wê bikina pozisyonekê de. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din jî em dikarin wê bînina ser ziman ku wê rayadarên tirk ên weke çawuşoglu jî wê ji xwe wê, ji destpêkê ve wê bêjin ku ‘ew ne agirbest a. Agirbest di nava du hêzên meşrû de dibê.’

Ev rewş wê, weke rewşeka ku mirov wê, di serî de wê, li vir wê, weke aliyekê din ê mijarê wê, hilde li dest. Di serî de wê, çawa wê, piştî wê, piştî gotina agirbestê a ku wan hanî li ser ziman ku piştî wê rayadarên tirk hêrişkirin wê xwe bédeng bikin wê weke temenê çêkirina hênceta wê jî wê ji aliyekê ve wê li holê wê bimênê.

Piştî rewşa hanîna li ser ziman gotina ‘agirbestê’ û weke denezendina wê û pêşveçûnên ku wê piştî wê bibin wê, di wê warê de wê, bikin ev hizir bikevina serê kurdan de. Ji aliyekê din ve jî wê, piştî denezendina agirbestê jî wê, hêriş li rojava û kurdan wê, ne sekin in û wê dawî li wan newê. Wekî din jî wê, rayadarên kurd ên weke rêvberên rêveberîya xweser Aldar Xelîl wê, piştî wê, rewşê denezendina agirbestê di gotinê de wê, di 19ê çîrîya 2019an de wê, ji çapameniyê re wê ragihênin û wê bînina li ser ziman ku wê, telûkeya jenosîdkirinê rojava wê, piştî wê, rewşê wê zêdetir wê derkeve li holê û wê bibê. Di wê rewşê de wê, ev wê, piştî denezendina rewşa agirbestê wê were hanî li ser ziman.

Wekî din jî wê, di çapameniya cihanê de wê, hin bi hin wê weke ku agibest bûbê wê, hinekî deng wê nizm bibin. Wê weke ku wê deng kêmbibin. Lê kurdistanî wê, di her qadê de wê, xwepêşandin û şermazarkirinên xwe wê bê navberê wê bidina domandin û wê bikin. Hemû deverên kurdistanê û deverên ewropa ku kurdistanî li wê hena wê, ew wê bibê. Ber ku wê hê hêriş wê bibin. T. Ardogan wê hertimî wê piştî rewşa denezendina Agirbestê jî wê, bënë li ser ziman ku ‘emê di qadaka 30 kilometreyî de herêma ewla avabikin. Wê di dewama wê de wê gotinên tehdîdwarî wê, bînina li ser ziman. Wê, di wê rengê de wê, di reng û awayê de wê, rewş wê xwe bide domandin. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa rojava wê, weke rewşeka ku wê, rejima tirk wê ber ku ew kurd li wê bi xweserî dijîn û serdest in wê bê armanca hêrişên wan. Wê, çawa wê ji holê rabikin û wê civake kurd wê, hêrêmên wan wê bikin wê bikevina nava hewldanên wê de.

Bertekên li dijî hêrîşa li rojava û rewşa bi hevrebûyîna kurdan

Dema ku mirov bahse rewşên bertekê bikê mirov dikarê wê bîne li ser ziman wê, di dîroka tekoşîna maf û azadiya civake kurd de wê, carew pêşî bê ku wê wilqasî wê, ji asta jor wê bertek wê li dijî hêrîşên rejîma tirk û şermazarkirina wê bibê. Di wê rewşê de wê, ev wê, weke rewşeka ku mirov wê bi teybetî wê binxatbikê bê. Cihan hemû wê, dît ku kurd di bin tehdîdek çawa de na. Dîtin ku rejîma tirk hertimî ji wan re tehdîd a. Ne ew tehdîd in ji rejîma tirk re. Ev jî hat dîtin. Ev rewş wê, weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê, di serî de wê, hilde li dest û wê, werênê li ser ziman.

Lê li vir di serî de wê, mirov divê ku di serî de binxatbikê û wê bîne li ser ziman ku wê aliyekê van hêrîşên li ser civake kurd wê, temenê wan nebûna yekîtiya nava hêz û rêxistinên kurd jî wê biafirênê. Wê ber vê yekê wê, di serî de wê, ew wê were dîtin û ser ziman ku kurd wê jî vê demê û pê de ku ew yekîtiyekê di nava xwe de çênekin wê nikaribin êdî gavekê jî bi pêşde herin. Ew jî wê, ji aliyekê kurdan ve wê, were hanîn li ser ziman.

Parlamena herêma başûrê kurdistanê wê, denezenek ji 12 xalan pêktê herê kir û ragihand. Di wê de bahse hatina cem hevdû ya rêxistinên kurd jî dikê. Wê bi wê rê jî aliyê din ve jî PKK jî wê, di ragihandina xwe de wê, bahse li darxistina konferansa netewî di wê de wê, weke aciliyetekê bê. Wê bi wê rengê wê, werênê li ser ziman. Wekî din wê, ji her deverê wê peyamên yekîtiyê û çêkirina yekîtiyê wê, werina ser ziman.

Çendî ku ew gotinên xwe û baş bo civake kurd wê, werina hanîn li ser ziman lê wê, di pîretikê de wê, wusa zû wê gav wê newina avêtin. Lê yekîti jî jî wê demê û pê de wê, bo kurdan wê, weke tişteke pêşxist û ku nebê nabê bê. Pêvajoya hêrîşên li rojava ên rejîma tirk ku wê di 9ê çîrîya 2019an de dabûbû destpêkirin wê, armanca wan hêrîşan wê di serî de wê ew bê ku ew bi tememî kurdan ji herêmê wan derxê bê. Wê, ne tenê kurd wê hemû cihan jî wê, werênê li ser ziman. Nûçegehîhanên firansî, inglîzê, norwêcî û hemû welatên ku wê di wê demê de wê, hinekî zêde wê li ser mijarê wê binivîsênin wê bi awayekî vekirî û rastarast wê bînin li ser ziman ku wê, armanca tirkan wê ew bê ku kurdan ji herêmên wan derxê û pêneberên sûrîyî li şûna wan li herêmên wan bicih bikê bê. Wê, di wê rengê û awayê de wê, ew wê, werênina li ser ziman.

Wekî din jî wê, dema ku mirov li rewşa kurdan binerê wê, kurd jî wê, herî zêde wê, weke civakek ku ew wê hêrîşê bi hemû êşên wê his dîkin bin. Wê, bi hezaran zaroyên wan jîyane xwe di hêrîşên rejîma tirk ên li ser wan re wê jîyane xwe wê bidin. Di aslê xwe de wê, ji aliyekê ve mirov dikarê weke rewşa enfalê wê saddam ku wî di sale 1988an de li başûrê kurdistanê xwestibû ku wê bîne li ser ziman wê, bişibihê wê. Lê Xadariya rejîma tirk a vê demê wê, ji gelek aliyan ve jî wê ji ya saddam jî wê derbas bibê.

Wekî din jî wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa kurdan wê, di wê di bin wan hêrîşan de wê ew herî zêde wê ew wê hisbikin. Ew yê herî zêde ku ew dibînin û dizanin ku deccalê wan çiqasî bi zilm a. Wê di serî de wê, ew wê, bi jîyankirinê wê bibînin û wê fahmbikin.

Di pêvajoya hêrîşên li rojava de wê, di serî de wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa bertekên kurdan wê, dema ku wê mirov li wê dinerê wê, bêgûman wê kurd wê rabina li serpiyan. Lê ew jî wê hertimî û demê wê were dîtin ku di ti carê de rejîma tirk gûh nedaya. Gotina serokkomarê berê ê Tirk Suleyman demirel hebû ku wî digot “wê bertekên xwe bidin nişandin û wê derbas bibin.” T. Erdogan wê bêjê ku “dema ku tu nebîne nîn a.” Wî

ev gotin bo pirsgirêka kurd giştî hanî li ser ziman. Di gotin ku “tu ne fikirê tûna ya.” Wê bi heman mantiqê wê li hemberî xapêşandinan jî wê xwediye helwestê bin. Bo wan nêzîkatîyê mirovatîyê û bertekên mirovan wê zêde ti giringîya wan nebê. Wê bo wan wê tenê ew û kirinên wan wê ew hebin. Wekî din wê mirov nikaribê bahse ti tiştekê din bikê. Ber vê yekê ya ku wê heta roja me wê, şerê xwe yê bi kurdan re ê bi armanca jenosîdkirina civake kurd wê bidomênin û wê heta roja me wê bênin.

Kurdan di ti demê de wan xwe bêdeng ne hiştina. Wan hertimî bertekên xwe hanîna li ser ziman. Lê ev yek bi demê re weke azûmenekê hat dîtin ku kurd, bi tenê wê bertekê didana nîşandin wê li hemberî wê bêdeng diman. Lê dema ku weke ku hemû cihanê di dema hêrîşên li dijî rojava ku wan da destpêkirin ku bertek bi wan re dana nîşandin wê hingê wê, bi şûnve wê gavbiavêjin.

Kurdan xwe bi demê re wê bi kirin û rewşên xwe yên ku ew dijîn re wê xwe bigihênina azmûn û fahmkirineka mazin bi demê re. Wê di wê demê de jî wê, ew wê, wusa bê. Her xwepêşandinên wan wê weke serhildanakê bin. Wê bi wê rengê wê, were dîtin. Hemû kesên ku ew kurdan di şopênin wê bênin ku kurd weke civakek bi rêxistinkirî û politik a. Wê, ew wê, gotinê wê bo wan wê werênina li ser ziman.

Rasta ku kurd wê di berdêla gelek berdêlên ku wan dan de wê xse bigihênina zanîneka mazin û rewşek rêxistinkirî a politik. Di wê rewşê de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Bi teybetî bandûra rojava li ser giştîya kurdan wê roj bi roj wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wê, kurdan wê ji qalikê wan derxê. Wê ji nûve wê weke ku wan bêtê li dînyê. Di wê rewşê de wê, rewşa rojava wê, rewşa rejimên herêmê en weke rejima tirk ku ew hertimî dixwezin ku kurdan di bin dest û kontrola xwe de bigirin wê, bi wê re wê bikê zorê de. Wê ber vê yekê wê, bo ku wê temenê xwe birêxistinkirin û bi zanebûna kurdan ji holê rabikin ew rêyê bi tememî ji holê rakirina rojava dibînin. Hêrîşên li rojava dikin wê, di wê rengê û awayê de wê hêrîşên bi armanca bi tememî ji holê rakirin û tûnakirina rojava bin. Gelek dordor wê werênina li ser ziman ku wê, tirkîya wê, bo pêneberên sûrîyî li wir bi cih bikê wê ew wê bikê. Ev wê tenê aliyekê bê. Bi wê re hewldana gûharandina demografiya herêmê wê aliyekê din bê. Di dewama wê de wê, çawa wê, herêmên ku kurd wê li wan serdest bin ku wê ji holê rabikin wê, di nava hewldana wê de bin. Hemû hêrîşên li başûr û ankû li qandilê dihatina kirin jî wê, di aslê xwe de wê, armanca wan ya sereka wê, rêveberîya kurd a başûrê kurdistanê bixwe bê. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê binxatbikê û wê werênê li ser ziman.

Ev dem wê, weke demeka ku wê kurd wê xwe bi rêxistin bikin bê. Wê bo wan wê weke demeka ku wê dema serhildanan bê. Wê, di wê rengê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê, rewşa pêşketina civake kurd wê, çawa wê ji holê rabikin wê, ji dema hêrîşên DAÎŞê ve wê, pêvajoyên hêrîşan wê heta vê pêvajoya hêrîşên rejima tirk wê bînavber wê li hebûna civake kurd wê bidom in. Di serî de wê, weke aliyekê din jî wê werênina li ser ziman ku wê rewşa kurdan wê, di wê demê de wê, ber ku wê zêdeyî wê bi xwesteka wan ya maf û azadiya wan re wê derkeve li pêş wê, bi wê re wê di heman rengê de wê bê xistin bin pêl û pêvajoyên hêrîşkirinê de. Wê, di serî de wê, pêvajoya hêrîşên li rojava ên wê demê jî wê pêvajoyek ji wan pêvajoyan bê. Wê weke pêvajoyeka wê weke ya dema helebçê, weke ya dema jenosîdkirinê a li şengalê, dema hêrîşê a li kobanê û afirênê bê. Wê di dewama wan de bê. Wê, di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di wê demê de wê, mirov dikarê weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman ku wê rewşa kurdan wê, di wê demê de wê, zêdetirî wê di çerçoveya giştîya pîrsgirêka kurd a li herêmê de wê derkeve li pêş. Di aslê xwe de hêrîşên li rojava divê ku mirov wan di wê çerçoveyê de wan hilde li dest û wan fahmbikê. Wê hingî wê, zêdetirî wê baştir wê fahmbikê. Di wê çerçoveyê de wê, weke ku me hinekî li jor bin navê 'ragihandina agirbestê di hevîdtina Mike Pence û T. Erdogan' de ku wê, rewşên bi wê rengê ên weke agirbestê jî wê, dema ku mirov di çerçoveyek giştî a giştîya kurdistanê de wê hilde li dest wê, bêgûman wê, neçina li sêrî û bisernekevin. Bo serkevtina van hewldanan di serî de wê pêwîstî bi nêzîkatî û çerçoveyek komplika bo pîrsgirêka kurd li giştîya herêmê wê hebê. Di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wê, tenê bi çerçoveyek bi wê rengê wê, hem karibin pêşîya pêvajoyên hêrîşên bi armanca jenosîdkirinê ên weke yên roja me ku rejima tirk dikê wê bê girtin û hem jî wê, li herêmê wê aramî wê, di nava gelên herêmê de wê bibê û wê pêşîya ji dîrokê birina wan jî wê, were girtin. Di aslê xwe de wê, li dika dîrokê mayîn komên civakî ên cûda û cûr bi cûr ên li herêmê jî wê baxtê wan bi çareserkirina pîrsgirêka kurd ve wê girêdayî bê. Ber ku wê demê wê, ev zihniyetên şer ên rejiman ku wan li ser înkara civakan û komên cûda bi nijadperestî û ankû li ser olê re bi heman rengê pêşxistina wê, pêşîya wan jî wê were girtin. Çareserkirina pîrsgirêka kurd wê, di wê çerçoveyê de wê li herêmê wê, bê weke destpêkê dema ronasanê a sedsale 15' min ku li giştîya ewropa bû û bû temenê ji nûve bûyîna wê heta roja me jî.

Heta ku pîrsgirêka kurd bi giştî li herêmê newê çareserkirin wê pêşîya hêrîşên rejimên herêmê weke rejima tirk li hebûna civake kurd jî wê, newê girtin.

Bo ku mirov di mejiyê xwe de bigihijê têgihîştîneka rast divê ku mirov di nava dîmenekê giştî de rewşa hêrîşên li rojava ên rejima tirk ku wê pêşxistina wê hilde li dest. Ev hêrîşên ku wê, çawa wê kurdan wê ji cih û warên wan bikin bin. Ev pêvajoya hêrîşên bi reng û armanca kurdan ji cih û warên wan kirinê wê, destpêka wan di vê demê de wê, bi şerê DAÎŞê e li dijî civake kurd ku wê bidestê rejimên herêmê ên weke rejima tirk wê bê meşandin wê bê dayîn destpêkin. Di wê rengê de wê, ew wê, weke aliyekê giring bê ku mirov wê, hilde li dest. Di dewama wê de wê, piştî hêrîşên DAÎŞê wê, li bakûrê kurdistanê wê, rejima tirk wê hêrîşî bajarên kurdan wê bikê û wê, çawa wê kurdan wê jîyane wan temenê wê xirabikê. Bajarên kurdan ên weke cizirabota, nisêbîn, hezex, silopî, gever, sûr, farqin û bi dehan deverên din wê heman armanca wê bi wê rengê wê hebê. Di serî de wê, weke aliyekê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Aliyekê din e van hêrîşên li bajarên bakûrê kurdistanê ku wê artişa rejima tirk wê bikê wê, ew bê ku wê, çawa wê, bajar û bajarokên kurdan ên li dehma sînor wê, çawa wê ji kurdan wê bidina valakirin û wê bi hêrîşan wê demografiya wan wê bide gûharandin. Wan hêrîşên artişa tirk ên li bajarên bakûrê kurdistanê mirov dikarê bi mantiqê wê yê ku ew bi wê nûha hêrîşî rojava dikê ku ew herêmên kurdan ji kurdan bide valakirin bê. Wê bi heman mantiqê bê. Di serî de wê, weke aliyekê mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman û wê fahmbikê.

Ji aliyekê din ve jî mirov wê, dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rejima tirk wê, di wê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, pêvajoya hêrîşên DAÎŞê wê weke pêvajoya pêşî û giştî a kurdan ji herêmên wan dana goçberkirinê bê. Di serî de wê, weke aliyekê din e giring wê mirov dikarê wê, kifşbikê. Hêrîşên DAÎŞê wê, piştî wê, bi komên nû ên ku

birêxistinkirina wê, bi wan wê bidina domandin. Her wusa di dawîya dawî de komên ku ew di bin navê 'artişa sûrî a millî' de ku ew hatina dayîn berhevkirin wê, di serî de wê, di dewama pêvajoya bi rêxistinkirina DAÎŞê de bê. Di serî de wê, weke aliyekê din mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ji xwe wê, kesên ku ew di bin navê DAÎŞê de ew berhevkiribûn wê pêşî di bin navê 'artişa azad a sûrî' de wê berhev bikin. Lê piştê wê, di bin navê DAÎŞê de wê berhev bikin û bigihênina li hevdû. Piştê wê, di roja me de wê, heman kes ku ew ji şer filitîna wê, di bin navê 'artişa sûrî a millî' de wê, werin berhevkirin. Di wê rengê de wê, di aslê xwe de wê ya ku wê were gûharandin wê tenê û tenê wê, nav bin. Wê ne kes bin. Ev jî wê, weke aliyekê wê were ditin. Di pêvajoya hêrişên li rojava de wê, di serî de wê, piştî salên 2012'an û pê de wê, hin bi hin wê bên dayîn destpêkirin. Piştî wê kurdan care pêşî dest danîn li ser rêveberîya bajarên xwe bêt ku ew xwûnê bi rijênin bi awayekê aştîyane wê, pêşî T. Erdogan wê, derkeve ber çapameniyê û wê bêt ku 'emê ji rewşê bûyî û rûdayî re nebêjin eywellah.' Wê piştî wê gotina wî re wê, dem bi dem wê ev pêvajoyên hêrişkirinê wê li kurdan wê bên dayîn destpêkirin. Lê ya herî ku wê bi awayekê makyawelist ku mirov wê, dikarê wê, werênê li ser ziman wê ew bêt di rewşê de ku wê rûsya û amarika wê, hemleyên xwe yên li dijî hevdû wê li ser rewşên aloz ku ew li ser kurdan û pîrsgirêka kurdan re diafirênin re wê li hemberî hevdû wê bikin bêt. Destûrdayîna Rûsya a ketina tirkîya li Afrînê û piştê wê, destûrdayîna amarika a hêrişkirina li rojava a di 9ê çirîya 2019an de wê, tenê du rewşên ji wan bin ku em dikarin wê, di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, hildina li dest û wê bînina li ser ziman bêt.

Di wê rengê û awayê de wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, amarika wê, di wê dema ku wê hevdîtin li ser parastina sînoran wê bi tirkîya re wê bikê wê bi hevdû re wê dewrîyayan jî wê derxin. Lê piştê wê bi carekê wê amarika wê biryara vekişîna xwe wê ji herêmê wê bide û wê pêşîya hêrişên rejîma tirk wê bide vekirin. Di wê demê de wê, dibê ku wê gelek dordor wê, vê rewşê wê weke pêngav(hemle)ek amarika a li dijî rûsya ku ew tirkîya bikişênê li rex wê şîrovebikê jî lê wê, di aslê xwe de wê, ev rewş wê, weke rewşeka ku mirov wê, di serî de wê, ji gelek aliyan ve wê, nikarê bi ahlaqekê baş wê şîrovebikê.

Di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê piştî şerê cihanê ê yekem ku wê bi konferansên weke yên lozanê wê pîrsgirêka kurd wê bi alikariya ingilistan û firansa wê were afirandin wê, ji wê demê û heta roja me wê bêt kirin temenê pêvajoyên şer û pêngavên li herêmê ên ku ew bi wê rengê li dijî hevdû diavêjin bêt. Di serî de wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê, werênê li ser ziman ku wê ji dema keyanîya kurd a şêx mahmudê berzencî ku wê bi bombardimên ingilîzan wê were rûxandin û piştê wê, pêşî bi ketina rûsya li rojhilatê kurdistanê û piştî avabûna komare kurd a mîhabadê û piştê bi vekişîna wê re ku wê, çawa wê pêvajoyek bi xwûn wê, bêt hanîn li serê kurdan wê, ew wê, weke pêvajoyek ji wan pêvajoyên ku em di rengên yên roja me de wê bînina li ser ziman bêt.

Piştî salên 1970 û pê de wê kurd wê rabina li berxwedanê. Di wê rewşê de wê, di serî de wê hêzên hegomonîkî wê, ji wê nexweş bin. Ku kurd û rêxistinên wan jî aliyê amarika ve wê bêt xistin li listeyên terorê û wê ew wê xistin li temenê pêvajoyên komkujiyên ku wê rejîmên herêmê ên wêkew rejîma tirk wê bêt li serê civake kurd wê, di wê rengê de wê, mirov çawa wê karibê wê, bi awayekê masûnane wê şîrovebikê bêt? Di dewama wê de wê, piştî xistina kurdan û rêxistinên wan li isteyên terorê wê, serokên kurdan wê dil

werina girtin û wê bên radestkirin li tirkîya. Nûmîneya wê, hê birêz ocalan ku ew bi alîkariya amarîka li tirkîya hat radestkirin wê, hê di grava imraliyê de wê dil di bin tecrîde wê girtî bê.

Weke van rewşan wê rewşên ku mirov di çerçoveya argûmankirina rewşên di çerçoveya şerên li dijî hebûna civake kurd ku ew hatina pêşxistin û ji aliyê rejimên herêmê ên weke rejima tirk ve hatina xistin temenê pêvajoyên şerê jenosîdkirina civake kurd ku mirov wan bi awayekê rast fahm nekê mirov wê, di wê demê de hêrîşkirina tirkîya a li rojava û destûrdayîna wê ya ji aliyê amarîka ve wê, bi awayekê rast wê bi başî wê fahm nekê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman ku wê fahmbikê.

Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa kurdan wê, di wê çerçoveyê de wê, di çerçoveyek giştî de wê, mirov divê ku wê hilde li dest. Di aslê xwe de wê, destûrdayîna amarîka tirkîya bo hêrîşkirina li rojava weke ya destûrdayîna rûsya hêrîşkirina wê ya li ser afrînê mirov dikarê van hewldanan weke hewldanên di temenê hewldana bi armanca domandina pîrsgirêka li pêşarjê de jî wê hilde li dest. Di wê çerçoveyê de wê, di demên pêş de jî wê pîrsgirêkê wê ji xwe re wê bikina temenê pêngavên ku ew li hemberî hevdu li ser wê re li dijî hevdu biavêjin wê, çawa wê bikina temenê wê, weke hewldanaka wê jî bê. Di serî de wê, divê ku mirov wê, werênê li ser ziman. Ji aliyê amarîka ve mirov dikarê wê jî wê, werênê li ser ziman ku destûrdayîna wê ya ji tirkîya re bo hêrîşkirina wê ya li rojava wê, bi mantiqê radestkirina birêz Ocalan re wê weke ku kurd jî wê bi nav dîkin wê weke domandina wê 'komploya navnatewî' jî wê, dikarê wê ji aliyekê ve wê hilde li dest. Di serî de wê, weke aliyekê giring ji vê aliyê ve wê mirov dikarê wê hilde li dest û wê, werênê li ser ziman. Hêrîşên tirkîya ên li ser kurdan ku ew li bakûrê kurdistanê jî bin, li hêrîşên wê yên li başûrê kurdistanê weke li xakûrkê jî bê û di dawîya dawî de weke hêrîşên wê yên li ser rojava ku em li ser wê dihizirin em dikarin wê, bi wê rengê bînina li ser ziman ku wê, di çerçoveyek giştî a bi aqilê hegomonîkî de wê, weke ku wê hewlbêdayin ku wê hertimî wê temenê wê pêvajoya ûerê jenosîdkirinê li ser serê civakê kurd wê bi wê rengê wê dayîn domandin. Di wê rengê de wê, ev wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê di serî de wê, hilde li dest û wê, werênê li ser ziman.

Li herêmê wê, weke ku wê car bi car wê Putin jî wê bîrê ser ziman ku wê hemû dewletên herêmê wê, bi amarîka ve wê girêdayî bin. Yên ku bi wê ne girêdayî na weke sûrî û îranê jî wê bi rûsya ve wê girêdayî bin. Di wê çerçoveyê de wê, demê di rewşa domandina van rewşên şer ên li serê civakê û hewldana bi pêvajoya hêrîşên weke yên DAÎŞê û doi dewama wê de ya tirkîya dîzaynkirina herêmê mirov, divê ku bi wan re di çerçoveyek giştî de jî wê hilde li dest û wê fahmbikê. Ev jî wê, weke aliyekê din ê giring bê ku mirov wê, di serî de wê, werênê li ser ziman bê. Ya ku wan rejimên herêmê bi wê rengê di çerçoveyek ku ew hertimî bi xalkên herêmê re di nava şer de bin ku ew didin hiştin jî wê, di wê rengê de wê ew bin.

Di aslê xwe de wê, di serî de wê, weke aliyekê din jî wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê rengê de wê, aqilê hegomonîkî wê, çawa wê, di awayekê de wê, dema ku wê encamên wê li binî wê li wê bîrê wê, bi pêvajoyên jenosîdan û hwd wê, xwe bidina dîyarkirin wê, ew wê, xwe bide dîyarkirin. Di wê rengê de wê, çand, ziman û xalkên ku ew hatina ji dîrokê birin em, divê ku wan jî di wê çerçoveyê de weke berpîrsîyar jî wê re bibînin û werênina li ser ziman. Têgîna desthilatdarî û ankû hegomonîkî ku wê

ji rastî û felsefeya civakî û xalkî û dîrokê dîr wê bi awayekê wê were serdestkirin. Wê, bi wê re wê, ew hêrîş wê li herêmê wê werina domandin. Rewşên weke dijberîya hegomonîkî a li dijî hevdu jî wê, di aslê xwe de wê, weke rewşeka ku wê, di çerçoveya 'polisê baş û polisê ne baş' de ku wê bi hevdu re wê, bikin sererastbikin bê. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Di wê rewşê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku ew aqilê giştî ku ew hertimî hewldide pîrsgirêka kurd û pîrsgirêkên din ên weke bêî ku ew çareserî ji wan re were dîtin ku ew bide domandin wê, di wê çerçoveyê de wê li ser wê re wê, li herêmê wê pêvajoyên pêngavên xwe wê bikê wê hem li hemberî rejimên herêmê û hem jî wê li hemberî hevdu wê bikin ku ew pêşbixin. Di wê rengê de wê, ya ku wê di wê rewşê de jî wê, zîrarê wê bibîne wê xalkên herêmê ku wê hemû amûrên xwe parastinê ku ji destê wan girtina û bi wê re kirina bin pêvajoya jenosîdkirinê de bê. Di serî de wê, ev wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê di serî de wê, werênê li ser ziman ku kurd wê, di wê rewşê de wê, di serî de wê, li herêmê wê, weke xalkê herî kevn bê. Lê wê heta roja me weke civake herî mazin li herêmê û bêî ku ew bûya bê xwediyê statûyekê dijî. Hemû hêrîşên ku wê li hebûna wê bibin jî wê, di encama wê de bê.

Li vir wê jî wê, weke aliyekê din ez dikarin werênîma li ser ziman ku wê, kurd wê li herêmê wê, hijmara wê li dora 60 milyonî re bê. Lê wê, li herêmê wê di nava rejimên îran, iraq, sûrî û tirkiya de wê, welatê wan kurdistan û civake wan civake kurd wê bi hemû cîhêrengiyên wê re wê werina qatîkirin û wê bê xistin bin pêvajoyên hêrîşê ên weke ku wê rejima tirk wê li bajarên bakûrê kurdistanê bikê, li afirênê wê bikê û di dawîya dawî de wê bi hêrîşên wê yên li dijî rojava ku wê di 9ê çiriya 2019an de dabûbû destpêkirin û hwd de. Di wê rengê de wê, di serî de wê, ev wê, weke aliyekê giring bê ku mirov wê, di serî de wê, hilde li dest û wê, fahmbikê û wê werênê li ser ziman bê.

Pêvajoyên hêrîşên rjeima tirk ên li rojava wê, ne ya dawî bê û ne jî wê ya pêşî bê. Wê, ev li ser 50 salî re wê, hertimî wê, hebûna civake kurd wê ji xwe re wê bikê armanc û wê hêrîşî wê bikê. Di şerê rejima tirk ê bi fizîkî û ne fizîkî de wê, amûrên NATO jî wê bikarbêne. Ber ku tirkiya endamê NATO ya. Wê, di wê rewşê de wê, şerê rejima tirk ku wê heta roja me wê, were wê, dema ku wê piştgirîyek wê ji wê re nebê wê, nikaribê mirov bêjê ku wê tirkiya wê karibê bide dimandin. Di serî de wê, weke aliyekê giring em dikarin wê werênîna li ser ziman ku wê, li berçavê hemû cihanê wê ew şer bi kurdan re wê 50 salî wê bidomê. Tirkiya ji dema ku wê ew şer dikê û heta roja me wê, ew derfet û imkanên wê nebê ku ew karibê bi kurdan re şer bikê. Wê bi teknîk û alikariya ku ew ji van welatên endamên NATO bê û ankû welatên din ên li herêmê ên weke rûsya û hwd ku diestên ew wê, wî şerî bi kurdan re wê bi wê karibê bide domandin. Di wê çerçoveyê de wê, ew çendî ku wê weke ya li pêş ku ew bi kurdan re şer dikê wê were dîtin jî jî lê wê, weke leşkerê zîhniyetek din û îteatkarê wê ku ew bi kurdan re şer dikê wê di dîmenekê de jî wê, were li berçav. Weke ku wê birêz ocalan wê carekê wê di hevîdîneka xwe de wê ragihênê ku wê, ev hêz wê ne bihêlin ku kurd bi tememî ji dîrokê herê ku ew êdî wan êşan û ne jî ew diikn ku pîrgirêka wan bi awayekê mirovane çareserbikin.

Weke ku min weke navê wê beşa nivîsê li serê wê nivîsand pîrsgirêka kurd wê, heta ku ew bi giştî li herêmê newê çareserîkirin wê pêşîya hêrîşên rejimên herêmê weke ya rejima tirk li hebûna civake kurd jî wê, dawîlê newê hanîn. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê, di serî de wê, weke aliyekê giring em divê ku wê, werênîna li ser ziman. Li herêmê wê, di wê rengê de wê, hertimî wê, weke birineka bixwûn wê bê hiştin. Ne wê bê hiştin

ku ew were dermankirin û başkirin û ne jî wê bê hiştin ku ew bimirê. Di wê rengê de wê, di reng û rewşekê de wê, were hiştin. Di rewşa kurdan de wê, pêvajoyên hêrîşên li wan wê, heta roja me jî wê, hertimî wê, hemû cihanê wê çavên xwe wê li wan wê bigirê. Di aslê xwe de wê, di wê demê de jî wê, çendî ku wê di dema hêrîşên li rojava de wê, were li ser ziman jî wê, bi encama xwepêşandinên girseyî ên kurdan û dostên wan ku ew êdî niikarin wê ji berçav dûrbikin bê. Wekî din jî êdî dûnya jî pêşdikeve. Nikarin wê ji nedîtî ve werin. Di wê rengê û awayê de wê, di serî de wê, weke aliyekê din jî wê, werênê li ser ziman.

Hewldana tirkîya a weke hêrîşkirina wê ya li rojava û hêncetên wê yên weke kurdan ji herêmên wan derxistin û li şûna wan komên din ên arab bicihkirinê wê, çawa wê pêvajoya şerê bi kurdan re wê bi wê re wê temenê wê yê domandina bi berpêşarî de wê bê çekirin wê weke alî û lingekê wê jî bê. Di serî de wê, ji wê aliyê ve jî mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Rejimên herêmê wê, temenê wan wê bi tengezerîyan wê, were çêkirin. Yan jî ew ji tengezerîyan sûd digirin û bi wê xwe dijîn. Ne reveberîyên demên asayî na ku ew karibin di nava aşîtiyekê de bijîn. Rewşên awarta ew weke yên asayî û normal dijîn û didina jîyankirin. Di wê rengê de wê, her tiştê ku ew dijîn û didina jîyankirin ku ew ne asayî û ne normale jî lê wê, weke asayî bê û normal bê wê bijîn û wê bidina jîyankirin. Ew wê temenekê wan ê bi xwe jîyankirinê jî bê.

Ji aliyekê din ve jî wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rewşa kurdan wê, di wê rengê û awayê de wê, weke ku me hinekî li jor hanî li ser ziman wê bi aqilekê giştî wê ew wê dayîn afirandin û domandin. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, ew wê, bi awayekê were dîtîn. Di rewşa kurdan de wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê pîrsgirêka kurd wê, weke pîrsgirêkek ku wê temenê hemû aloz û şerên li herêmê jî ku wê were bikarhanîn bê. Bi wê pêşîya pêşketinên mirov û rengên din ên civakî jî digirin. Di wê rengê de wê jî mirov di dewama wê de wê, werênê li ser ziman ku wê li herêmê wê ji xwe wê, têgihiştina civakî wê bi hebûna wê re wê, di nava tengezerîyekê de bê. Wê, ji holê wê hatibê rakirin bê. Wê, temenê wê nebê. Wê li ser gotinên olî re wê, mirov wê bi wê li dora zihniyet û aqilê rejimê wê bîn dayîn li hevdû komkirin.

Di serî de ku mirov bahse aqilekê civakî bikê wê, di serî de mirov divê ku wê kifşbikê û wê werênê li ser ziman. Di wê rewşê de wê, mirov wê çawa wê rast wê bijî bi hevdû re wê, di serî de wê kifşbikê û wê werênê li ser ziman. Ya ku wê, bi aqilî û mejiyê wê re wê nebê û wê pêwîstîya wê bi wê hebê jî wê, di rastiye de wê ev bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Li herêmê wê, weke ku me li deverekê li jor hanî li ser ziman wê, herkesek wê bi awayekê tundrewî wê, were pêşxistin ku wê were bikarhanîn. Artîşên rejimên herêmê ên ji tundrewan di afirin wê, di serî de wê, li rex artîşên wan hundûrîn ên polis û leşkeran wê weke lingekê din ê şerê şerê wan ên li herêmê bi xalkên herêmê re bê. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, weke aliyekê wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di dema hêrîşên rejima tirk ên li rojava de wê rejima tirk wê artîşa wê, ji komên bi wê rengê ên ji tundrewan hatî pêşxistin wê zêdetirî wê bikarbênê li dijî kurdan. Di wê rengê de wê, bi wê bixwezê ku ew encamê bidest bixê. Ji xwe artîşa wê, ev 50 sal bû ku wê bi kurdan re wê şer dikir. Wê, nekarî ku ew derbeyekê li kurdan bixê. Weke ku wê birêz ocalan wê, bîrê li ser ziman wê şer wê were asteka li hemberî hevdû ku wê hertimî wê ji hevdû bikujin lê ku wê dawî li wê newê, li wê were.

Rojhilata navin û sîyesetkirina li wê

Pirsgirêka herî mazin li rojhilat hemû hêzên ku ew hena li wê û sîyesetê dikin wê, ne xwediyê prspektifek civakî û dîrokê a di derbarê hebûna herêmê de bin. Kirinên ku ew dikin û didina nîşandin wê rojane bin û wê, di çerçoveya hewldana pêşxistin û parastina serdestî, desthilatdarî û hegemoniya xwe xwe de bê. Ev wê ne tenê bo hêzên herêmî wusa bê. Wê bo hêzên ku ew derve dihên herêmê û wê sîyeseta serdestîyê li herêmê bi hevdû re û bi hêrêmê re dikin jî wê, wusa bê. Di serî de wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê, wê weke aliyekê din di serî de wê, mirov dikarê bin wê xatbikê. Rusya wê, destûrdayina tirkîya a ketina Afrînê û gûharandina demografiya wê, weke sîyesetek li gorî berjewendîyên xwe wê bibînê. Amarika wê, destûryan tirkîya hêrîşkirin wê, li gorî berjewendîyên xwe wê bibînê. Wekî din ew çî aqilekê serdest acêb a ku ew hêzên ku wê, sîyesetê dikin wê, di serî de wê, vê 'rast' wê bibînin bi kirinên xwe re.

Di aslê xwe de wê, ev bi tememî wê, weke rewşeka ne baş û ne rast a li herêmê bê. Wê, ev rewş û rengê sîyesetê wê ji aliyekê ve wê, afrîqakirina herêmê û pêde wê ne tiştekê din bê. Lê ji liyekê din ve jî wê, weke rengê sîyesetî ê ku wê hertimî wê herêmê di nava alozî û tengezerîyên civakî û sîyesî de wê bide hiştin jî bê. Ji xwe, em î ro encamên ku em dijîn weke 'rastîya herêmê' wê encama sîyeseta berê a ingiliztan û firansa a bi rewşên weke ya konferansa lozanê û hwd re ku wan derxist li holê bê. Ji î ro û pê de jî wê, di wê çerçoveyê de wê, weke ku wê encama kirinên Trump û Putin wê di wê rengê de wê bi ber pêşarjê ve wê bijî. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev rewş wê, di roja me de ku ew dihên pêşxistin wê, rewşna ku wê, bi tememî wê, çawa wê herêmê di nava alozîyê de wê bide hiştin û wê bi wê rengê wê bi ber pêşarjê ve wê bide diyarkirin.

Weke encama wê sê tiştan di serî de em dikarê wê bibêjin. Encama pêşî wê, hebûna civakan wê weke ku wê li rojava wê, bi hêrîşên rejima tirk re wê bê xistin bin pêvajoya qirkirinê û demografiyên civakî ên esasî wê werina tûnakirin û ankû gûharandin. Aliyê din ê duyem jî wê, herêmê hertimî wê, di nava rewşek aloz de wê bide hiştin. Hemû gûharandinên demografîkî wê, temenê alozî û pirsgirêkên ku wê di demên pêş de wê bijî bê. Aliyê din ê sêyem jî wê, ew bê ku wê, civakên herêmê ku ew li ser temen û mejuya xwe re ku ew bi rastiya xwe pêşketina xwe di çerçoveyek aşîtiyane û aramî de ku wê bijî ew wê êdî wê neji. Ev jî wê, ne tenê wê civakî wê, ji pêşketina ku ew pêwîsta ku ew bijî wê, ew wê êdî wê ji wê şûn bigirê wê, bi wê re wê, bê temenê aloziyên din ên demên pişt re ku wê bijî bê. Di wê rewşê de aqilekê fahmkar û ku karibê rastiye dahûrbikê û fahmbikê wê ji wê bêpar bimênê. Di dewama wê de wê, aqilê civakê wê, newê hiştin ku ew serdest bibê ku ew bi civaknasîyek civakî ew xwe pêşbixê û pêvajoyên xwe yên pêşketinê bi demê re ew bijî. Di wê rengê de wê, ew wê ji wê êdî bigirê û wê pêşîya wê bigirê. Wê, di wê rengê de wê, civak wê, ji rastiya xwe dûr bibê. Çendî ku ew dûrbûn bû jî wê, ji hevdû bi felişihê û wê hin bi hin wê tûna bibê. Wê xosletên xwe yên bi pêşketina xwe re û civaketiya xwe re wê windabikê. Ya ku î ro civakên rojhilat ên ku ew weke serdest in jî û yên ku ew ne serdest in jî ku ew di bin metingeriyê de hatina hiştin jî wê, di wê rewşê de wê, yek kêûn yek zêde wê, van encaman wê bi jiyane xwe re wê bijî. Di dewama wê de mirov, dikarê wê jî wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku wê, civakên herêmê wê, di wê rengê de wê pêvajoyek ji xosletên xwe yên pêşketinê hatina dûrkirin wê bîn hiştin.

Î ro ku em di rastiyê de ew rêveberî û ankû rejimên ku ew xwe 'weke rejimên herêmê' bi nav dikin û ankû li herêmê bi hebûna xwe re hena ku em li wan dinê em dikarin wê bêjin ku ew wê ne xwediyê rastî û fahmkirina rast a di derbarê herêmê de bin. Wê, bi rastî wê herêmê nejîn. Wê ew bixwe wê, xwediyê pêvajoyên şer ên bi xalkên herêmê re bin. Wê, di nava pêvajoyên şer ên bi xalkên herêmê re bin. Wê, çawa wê bi têgîneka serdestî û desthilatdarî wê xwe li wê serdest bikin wê, di nava hewldana wê de bin. Di rastiyê de ku li herêmê civakên wê li ser temenê xwe ew ne xsediyê derfetên xwe pêşxistinê bin wê, bo wan wê bê weke jenosîdek bi aqilê dîrokî re. Di dewama wê de wê, di rastiyê de wê, rastîya civakî a herêmê wê, dema ku ew newê fahmkirin wê mirov nikaribê bahse bi rastî fahmkirinaka baş a li herêmê bikin. Li herêmê, piçûk mazin farq nakê. Her pêvajoyek şer wê, temenê hinek ji dîrokê birina rastiyên civakî û hebûnên wan bê. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê giring ê herêmê wê werênê li ser ziman.

Di dewama wê de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di rastîya herêmê de wê, ew wê, were dîtîn ku wê, civakên herêmê wê, mejuyek pirr zêde demdirêj bin. Gelek caran wê, ev mejudîrejîya wan wê, weke temenekê ku ew ji wan re dibê temenê pîrsgirêkan jî wê, bi aqilekê wê were hanîn li ser ziman. Lê di aslê xwe de wê, ev aqil wê, ne aqilekê rast bê. Bi zanebûnî bê û ne bi zanebûnî bê wê ev aqil wê, weke aqilekê têkbirina mejiyê civakê ê li ser temenê wê ku ew dixwezê pêşbikeve jî bê.

Li herêmê kurd, arab, faris û civakên din wê, li herêmê wê, weke civakên esasî bin. Wê, hertimî wê, karibin di awayekê de ew bi hevdu re bijîn. Lê çendî ku wê dem bi dem wê pîrsgirêkan wê bijîn jî wê, weke wê demê wê, rastî pêvajoyên jenosîdkirinê ên li ser serê civakên herêmê wê newin. Di rastiyê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman ku wê, li herêmê wê, pîrsgirêka rast fahmkirina têgîna civakî wê, ne bi civakan re lê wê bi aqilê rêveber û desthilatdaran re wê hebê. Nîjadperestîtîyeka ku wan ixreckirîya li herêmê wê li gorî wê, bikin ku qira civakên herêmê bînin. Di wê rewşê de wê, hebûna civakên herêmê wê bikina bin pêvajoyên ji dîrokê birinê de. Ev şer û pevçûnên ku wê rejimên herêmê ku wê bi xalkên herêmê re wê bijîn wê ji aliyekê ve jî wê, şer û pevçûnên wê bin. Herîşên rejima tirk ên berê li herêmên din ên kurdistanê ên weke bakûr û başûr û di roja me de ew hêrîşên wê yên li ser rojava wê, di aslê xwe de wê, di wê çerçoveyê de wê, weke rengna hêrîşên ku mirov dikarê wan bînin li ser ziman bê. Wê hêrîşên jenosîdkirinê bin.

Fektora şer wê li herêmê ji aliyê rejimên herêmê ve wê ne tenê bo bindestkirinê wê were bikarhanîn. Wê, wekî din wê bo ji pêvajoyên pêşketinê kirinê û bi wê ne hiştina ku ew civak pêşketina xwe bi ber pêşaroja xwe ve bijî wê bo wê bê. Ji aliyê din ve jî wê, bo gûharandina demografiya civakên herêmê a li gorî zihniyet û politikayên xwe bê. Her rêveberî wê, di wê rengê de wê, di nava hewldana afirandina 'afirandina civake xwe' de bê. Wê, şerê wê bi civakê û hewirdorê re wê bide. Di wê rengê de wê, êdî wê, civakên ku ew bi bi rastî hena wê ji rastîya wan wê werina dûrkin. Wê, di rastiyê de wê, di pêvajoyek jenosîdê de wê, bînin bûhûrandin. Civakên netewî wê, ji aliyekê ve wê, ev weke xosletekê wan ê ku wê bi destê rejimên herêmê wê, were pêşxistin jî bê.

Di wê rengê de wê pîrsgirêka civakên herêmê wê, di destpêkê de wê rast hatina fahmkirinê û ya nêzîkatîyê bi rastîya wê ya li ser temen û mejuya wê re bê. Di wê rengê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ev wê, weke aliyekê giring bê ku mirov wê, di serî de wê li ser wê bisekinê bê bi herêmê re. Ji aliyekê din ve jî wê, mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê rastîya herêmê wê di

wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê giring bê ku wê, çendî ku wê hem hêzên herêmî û hem jî yên ne herêmî wê li wê bi giştî û teybetî wê, sîyesetê bikin lê wê, ne xwediyê fahmkirineka rast û kûr a di derbarê rastîya herêmê û civakên wê bi mejuya wan re bin. Wê, ev jî wê, weke ku em bi pêvajoyên şerê wan ên li herêmê re wê dibînin ku wê, her kirinên wan wê bo xalkên herêmê wê bê sedema qirkirinekê, wêrankirinê û tûnekirinekê.

Pirsgirêka pêşketinê ku wê çendî wê weke pirsgirêkek temenî a li herêmê jî bê lê wê, ji aliyê rejimên herêmê ve wê, ev wê, weke derfetekê jî wê ji xwe re wê bînin. Kêmbûna perwerdeyê û pêşneketina zanînê wê, di wê warê de wê, zêde wê derfetê ji rejimên herêmê re biafirênê ku ew mirovan li gorî politikayên xwe weke ku ew dixwezî ku ew wan bikarbênin. Heta ku ew wan bişênina li mirinê. Di wê rengê de wê, wê pêşneketinê û nebûna perwerdeyê wê, bi zanînkirin û hinekî perwerdekirina li ser gotinên olî re wê li gorî xwe wê temem bikin. Wê di wê rengê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Î ro komên ku wê ji hewirdorê rejima tirk wê berhevîkê di bin navê 'artîşa azad a sûrî' de û ku wê li dijî civake kurd wê bide şerkirin wê tenê nûmîneyek wê bê. Wekî din jî wê, di wê warê de wê, mirov wê ne tenê wê bi wê rengê wê li dijî civakên wê çawa wê werina bikarhanîn wê, her wusa wê, li dijî civake xwe bixwe jî wê, çawa wê were bikarhanîn wê, mirov rastî nûmîneyên wê were.

Li rojhilat wê, di wê rengê de wê, di aslê xwe de wê, tengezerîya wê ya civakî û şariştanî a li herêmê ku ew di roja me de heya wê, rejimên herêmê ku wê weke rejimên herêmê wê binavbikin wê rêveberîya wê bikin. Wê weke rêveberîyna ku wê çawa wê ew wê, rewşê bidina domandin bin. Wê, weke rêveberîyên wê bin. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ji wê aliyê ve wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, rojhilat wê, mejuya wê bi civakên wê yên dîrokî re wê, temenê pêşketina wê ya roja me û pêşaroja wê jî bê. Di wê rengê de wê, di aslê xwe de wê, şerek wê li dijî mejuya wê bixwe wê hebê. Di serî de wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku ew şerê li dijî mejuya wê, weke şerekê li dijî hebûna wê ya civakî û pêşketina wê ya î ro û ya sibe jî bê. Di wê rengê de wê, rewşa şerê li dijî mejuya wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman ku ew gotina 'şikandina putan' a ku wê di destpêka îslamê de wê, were li ser ziman wê çendî ku wê newê wê wate û meneyê jî wê, di wê rengê de wê, bi şiroveyên ku ew li ser wê re hatina pêşxistin wê, ew gotin wê bê kirin weke temen û nûqteyek hêrîşkirinê li mejuya civakî a xalkên herêmê jî. Di wê rengê de wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê ku wê di temenê pirsgirêkên herêmê de wê, werênê li ser ziman. Ji aliyê din ve jî wê, rengê hêrîşên li dijî hebûna civakên herêmê û her wusa cûdahiyên bi bawerî û hwd ku wê, were pêşxistin bê. Di wê rengê de wê jî mirov dikarê weke aliyekê din wê binxatbîkê û wê, werênê li ser ziman. Kirina yekreng wê, tenê wê, di rengê bîrdozîyek dijmirovî de bê. Wê, rastîya civakên cûda û bawerîyên cûda ku wê temenê wan di dîroka herêmê de wê hebê wê, binxistin bin pêvajoyên herîşê de. Di wê rewşê de wê, ev jî wê, weke aliyekê din ê ku mirov dikarê di temenê wê alozî û tengezerîyên civakî û şariştanî ên bi zihniyeta rejimên roja me re wê, werênê li ser ziman.

Pirsgirêka hebûna civakên wê ji temen ve wê bi zihniyeta rejimên herêmê re wê hebê. Wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ji aliyekê din ve jî wê, bi zanebûnî şaş şirovekirinê li ser gotinên weke ya 'ûmmetê' re ku wê ji aliyê rêveberên herêmê ve wê, werê pêşxistin wê jî mirov dikarê wê, hilde li dest. Ev şiroveyên ku ew dihên pêşxistin wê, çawa wê bînin xistin li temenê pêvajoyên hêrîşên li rengê jîyane civakan û her wusa

komên bi bawerî ku cûda na. Wê, di wê rewşê de wê, gotinên bi wê rengê ku wê karibin têgihîştineka giştî a bi mirovî wî bidina me wê, çawa wê bîn xistin dijberî rastîya herêmê û civakên wê de wê, mirov şahidiyê ji wê re wê bikê. Şîrovekirinên li ser gotinên bi wê rengê re wê, çawa wê, li dijî hebûnên civakî û rengên din wê were pêşxistin ew di serî de were îfşakirin. Di temenê propagandayên ku wê bikin wê, di wan de wê, hebûna civak û baweriyên civak wê, weke 'teluke' wê şîrove û pênasebikin. Wê, li ser wê re wê, hêrîşan wê temenê wan wê biafirênin û wê pêşbixin. Di wê rewşê de wê, hemû hewldanên rast fahmkirinê a van gotinên temen jî wê li hêtên zihniyetên rejimên herêmê ku wan afirandîya û li ser wê re şer bi civakên herêmê re dikin wê, bialiqê. Di wê rengê de wê, ev wê, were dîtin. Li herêmê di serî de wê, mirov wê werênê li ser ziman ku wê, ji wê rewşê û rastiyê wê were fahmkirin ku wê pêşî wê pêwîstî bi rastfahmkirinekê li ser temenê wê, bi felsefeyî, dîrokî û civakî wê hebê. Ew felsefeya ku ew ji jîyanê hatîya dûrêkirin û derxistin ew pêşî were xistin li jîyanê û bi wê fahmkirinek bi meju û rastîya civakê bi civakên wê were kirin. Ber ku wê, pêwîstî bi lêpîrsînekê li herêmê li ser mejuya wê re wê bi rastîya wê re wê di meji de wê hebê. Ev jî wê, weke aliyekê ku wê di serî de wê, karîbê wê, di serî de wê, bikê bê.

Pirsgirêka rastfahmkirinê wê, di destpêkê de wê, xwe bide dîyarkirin. Wê di dewama wê de wê şîroyeyên tang û dijber ku ew dihên pêşxistin di bin maskeya olê de wê, weke aliyekê din bê. Wê ev wê, weke aliyekê din ku wê bê xistin temenê qirkirinên civakî û pêşketinên wan li herêmê.

Li herêmê di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê felsefeyek civakî bi saz û sazûmana wê re wê, çawa wê were pêşxistin wê, di serî de mirov divê ku wê, fahmbikê. Wekî din rêveberiyên herêmê di serî de wê, weke ku wê piştî şerê cihanê ê duyem ku wê li ewropa wê were kirin wê, bêçekkirina wan û bi wê re sivilizekirina kirina wan wê, tenê û tenê wê weke aliyekê ku wê karîbê bibê temenê pêşketineka rast li herêmê. Di jîyaneka ku ew hertimî dihê bi çekkirin de wê, mirov nikaribê bahse sivilizekirinekê bikê. Her wusa wê pêşketina wê jî wê, zêde ne bi derfet bê.

Ji aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê pîrensiba ku wê, her dordor wê pîrsgirêkên xwe yên navxweyî û bi derve wê dervî rêyên şer wê çareserbikê wê, weke aliyekê temen wê herêbikê. Wê di wê dewama wê de wê, karîbê wê, temenê wê pêşketinê wê hingî wê, biafirênê. Di serî de sivilizekirina zihniyetê û jîyane civakê wê, bi hevdû re wê di ahengekê de di dewama wê de ku wê were kirin bê. Di wê rengê de wê, weke aliyekê giring mirov dikarê wê balê bikişênê li ser wê.

Li herêmê pîrsgirêka statûya civakan wê, weke aliyekê din ê ku wê, di temenê şerên rejimên herêmê ên di nava xwe de û bi dervî xwe re jî bê. Wê, di serî de wê, weke rewşek rast û dîrokî wê, derxê li pêş û wê herêbikê. Wê pêşbixê. Di wê çerçoveyê de bernemeyên civakî ên bo pêşketinê bi awayekê pîrralî wan pêşbixê. Wê, hingî wê, mirov karîbê bahse wê, bi awayekê rast bikê bê. Dema ku mirov li tîpolojîya şerên rejimên herêmê dinerê wê, di serî de wê, ev wê weke temenekê giştî û giring wê bi dîrokê re wê derkeve li pêş. Ev alî wê, weke aliyekê giring bê ku mirov wê, di serî de wê, fahmbikê û wê, bênê li ser ziman bê.

Di rewşa fahmkirina herêmê de wê, di serî de wê, sîyeseta ku wê were kirin wê, di serî de wê pêwîstî sivilizekirina wê hebê. Ji xwe, ya ku wê, di serî de wê, divê ku ew mihtacê kirinê bê wê ev bê. Sîyeseta rejimên herêmê û ya ku ji aliyê hêzên derve li herêmê dihê meşandin wê, mirov nikaribê bi awayekê sîyeseta sivilizekirî re wê, şîrovebikê û wê

werênê li ser ziman. Wê, di wê rewşê de wê, ev sîyeset jî wê, bi encamên xwe re wê, bê temenê pêvajoyên jenosîdkirina civakên herêmê, gûharandina demografiyên civakî û her wusa tûnekirinên bi jî dîrokê birinê û hwd re. Di wê warê de aqilê civakî ê sivil wê, di aslê xwe de wê, pirr ji herêmê re wê beyenî bê. Tenê ku mirov li gotinên rêveberîyên herêmê binerê mirov wê fahmbikê wê, bi wê re ku mirov li şîroveyên di nava rûpelên rojnemeyan ên herêmê û hwd de ku mirov dinerê mirov wê, bi awayekê rast wê, dibînê. Di wê warê de wê, rengê şîrovekirinê wê, di aslê xwe de wê, weke aliyekê giring ku wê temenê rast jîyankirin û ankû rast jîyan nekirinê bê. Di wê rewşê de wê, berê civakê bi pêşaroja wê ve wê bi kûve bê wê, di aslê xwe de wê rengê şîroveyê wê, ji aliyekê ve wê bide dîyarkirin. Dema ku ew di awayekê dijber de hat pêşxistin wê, bi wê rengê wê ew wê were pêşxistin di pêşarojê de.

Ji vê aliyê ve wê pîrsgirêka herêmê wê, di serî de wê, bi rengê aqilê wê û bi wê aqilê re rastkirina wê re wê, ji aliyekê ve wê, xwe bi wê re wê bide dîyarkirin. Dema ku mirov bahse rastfahmkirinê bikê wê bêgûman wê, gelek rengên fahmkirinê wê mirov karibê di bin navê wê gotinê de wê pêşbixê. Lê li vir wê ya giring wê di serî de wê, ew bê ku wê, çawa wê di serî de wê berê jîyanê bi awayekê jîyane sivil a civakî ve bê. Wê, ev wê, weke aliyekê giring ê ku mirov wê, di serî de wê, fahmbikê bê. Li herêmê wê, di wê rengê de wê, hizirkirina li navaroka rengê hizirkirina herêmê û dahûrkirina wê, di aslê xwe de wê, karibê gelek aliyên gûharandinê wê, di wê rengê de wê, bi xwe re wê, bide dîyarkirin.

Pêvajoya şer a li dijî rojava û piştî 'denezendina agirbestê'

Her çendî ku wê bahse ragihandina agirbestekê wê were kirin jî wê, ji aliyekê ve wê, agirbest wê, ji aliyê hêzên tirk ve wê, newê pêkhanîn. Wê di pêvajoyên piştê jî de jî wê, hêrîşên artişa tirk û komên wê di bin navê 'artişa sûrî' de berhevkirina wê bidom in. Agirbest wê, weke rewşeka şikandina bertekan û li ser wê re pêşxistina pêngavên sîyesî a li hemberî hevdû bê. Di qadê wê, zêde wê, pêkneyê hanîn. Heta ku ez dikarim wê jî bêjim ku wê, piştî wê gotina di gotinê de denezendina agirbestê de jî wê, bi rojan û hefteyan wê piştê wê, hêrîş wê bèn dayîn domandin li herêmên rojava. Çendî ku wê pêvajo wê têve wê herê wê rengên hêrîşan jî wê, bi awayekê vekirî wê dîyar bibê. Wê were dîtin û fahmkirin ku ew bi armanca 'paqîjiya etnikî' ew hêrîş di çerçoveya şerê jenosîdkirina civake kurd de ku wê rejima tirk wê li herêmê wê bide domandin wê, di wê çerçoveyê de wê, were domandin. Wê çawa wê, ser wê binûxûmênin jî wê, rayadarên tirk wê, li ser çapameniyê de wê, dest dij-propaganda wê bikin. Wezirê parastinê ê tirk Hulusî Akar bixwe jî wê, piştê wê, tevli wê propagandayê wê bibê û wê bêjê ku "gotinên bi wê rengê hanîna li ser ziman jî nayê herê kirin." Bi awayekê giştî wê, bi wê rengê wê, çendî ku wê di pîretîkê de wê bikevin nava kirina wê paqîjiya etnikî de wê, ewçendî jî wê, di gotinê de wê, bi rengên 'dij-propaganda' wê li dijî wê bikevina nava helwestê de. Heta ku kesên ku wê ew wê bînin li ser ziman wê ji wan re wê bina armanc jî. Ev wê, weke rê û rêbazeka hem kirina wê paqîjiya etnikî bê û hem jî wê, weke ji berçav di gotinê de dîrkirina wê bê bo wan. Wê gotinên weke 'paqîjiya etnikî' tûna ya wê bilêv bikin. Wê wê dema ku wê ew wqan gotinan wê bi lêvbikin jî wê, pêvajoya wan ya şer wê li dijî kurdan wê bi awayekê ku ti tişt ji hêza xwe wînda nekirî wê bidomê.

Her çendî ku wê, ew înkâr bikin jî lê em dikarin wê bêjin ku wê bêgûman wê, armanca hêrîşên rejima tirk li rojava wê paqîjiya etnikî bê. Lê wê, çawa wê mejiyan wê li ser wê re wê, tevlihevîkin wê, bikevina nava propagandaya wê de. Heta roja me jî wê, ev weke

rêbazeka rejima tirk a di şerê wê yê li dijî civake kurd bê. Wê hemû saziyên xwe yên dewletî wê bikarbênin ku ew ti rewşên weke ku ew ji gotinên bi wê rengê re bibin weke destekê ew nehêlin ku ew pêşbikeve. Minaq wê, çendî ku wê artîşa tirk wê bi deh hezaran kurdistanîyan wê qatilbikê wê, ti dozên ku ew di wê warê de ne di pergale huquqê a tirk û ne jî ya navnetewî de ku ew hatibê vekirin li dijî wê, werina dîtin. Komkujiyên ku ew dikin weke yên roboskî wê, huquqa tirk ku wê, weke wersijoneka huquqa metinger wê tevbigêrê li ser serê civake kurd wê, “biryara ne şopandinê” li ser wan re wê bide. Komkujiyên weke yên ku wê li qadên jîyanê kirina wê, di serî de wê, li demê wê bihêlê û demê bi ser ve bide bûhûrandin ku ew piştê bêjin “dem bûhûriya” û ankû weke ku ew dibêjin “zaman aşımı” bûya û wê, piştê wê, bi wê rengê wê ser wan komkujiyan wê bigirin. Ev wê weke hinek ji wan rêbazên sernûxûmandinê û piştê domandina komkujiyan ên li ser serê civakê bin. Ne di demên berî şerê cihanê ê duyem de û ne jî di demên piştê wê, mirov rastî ti biryarên huquqî ên di derbarê komkujiyên wan ên li ser serê kurdan ku wan kirina wê mirov newê. Ji dema şerê cihanê ê yekem û heta roja me jî wê, bi sed hezaran kurdistanîyan wê qatil bikin. Ev wê, weke rêbazakê rejima tirk ku wê, weke ku ew bi lêv dikin ku wê “ti belge di derbarê kirinên wan ên li ser serê kurdan ne bin” wê, bi wê armancê wê, werina bikarhanîn bin. Di wê demê de jî wê, heman şêwayê wê, vîcarê wê, di pêvajoya hêrîşên xwe yên li dijî rojîya de wê bikarbênin.

Wê bi berdewamî wê, hêrîşên xwe li kurdên rojîya wê bidomênin. Di wê navberê de wê, rayadarên amarikî wê, îlam ahmed wê vatênina li amarika û wê ew li wir wê bi rayadarên amarikî re wê hevdiştin bin. Wê, di 22ê çîrîya 2019an de wê, îlam Ahmed wê, bahse xaterîya hêrîşên rejima tirk ên bi armanca jenosîdkirina xalkên herêmê û paqîjîya etnikî wê bikê.

Hêrîşên li rojîya wê, di wê rengê û awayê de wê, weke aliyekê din jî wê, xwe bide dîyarkirin ku wê ev hêrîş bi armanca paqîjîyeka etnikî jî bê. Wê, rejima tirk wê, di wê çerçoveyê de wê amedekariyên xwe wê bikê. Agirbestê wê, çawa wê, rayagiştî wê manipulabikê wê, bi wê armancê wê bikarbênê. Wê bo zor û bergirên li ser serê xwe sivik bikê wê, bi armancê wê bikarbênê. Wê, di wê rengê û awayê de wê, bikarbênê.

Piştî pêvajoya hêrîşên rejima tirk ên li rojîya wê, care pêşî bê ku wê, wezîrê karê derve ê amarika Mike Pompei wê, di CNBC-news’ê de wê ragihênê ku “ew heta nûya rêyên dervî şer ên aşîtiyane bikardihênin. Lê em bo madaheleyek leşkerî a li herêmê jî amedê na.” Ev gotinên Mike Pompei wê, di rayagiştî de wê, deng vedin. Ev gotinên Pompei wê, di roja berî roja çûyina Ardogan li Rûsya wê werina bi lêvkin.

Di wê navberê de wê, ANF-kurdî wê rwgihanê ku ew “di demekê de ku ji ber dagirkeriya dewleta Tirk a li Bakur û Rohîlatê Sûriyeyê ji bo pêkanînê li dijî Tirkiyeyê nîqaş tên kirin, gava destpêkê ya pratîkî ji aliyê Bankaya Razemeniyan a Ewropayê (EIB) ve hate avêtin. Yek ji rojnameyên sereke yên Elmanyayê "Frankfurter Allgemeinen Zeitung" ragihand ku bankayê nêzî temamiya krediya ku plan dikir bide Tirkiyeyê rawestandiye. Hate ragihandin ku Bankaya Razemeniyê ya Ewropayê wê her wiha ji bo serlêdanên krediyê yên ji bo projeyên li Tirkiyeyê di nava salê de bîn kirin bersiva neyînî ragihîne. Bankayê herî dawî ji bo projeyeke kanalizasyonê ya Tirkiyeyê ku di nava salê de serlêdana wê hate kirin serlêdana ji bo krediya ji 67 milyon Euroyî pejirandibû.”

Ev wê weke pêkhanîna destpêkê a weke bergir a li dijî tirkiya wê, were bi navkirin û hanîn li ser ziman. Tirkiya wê, di wê navberê de wê, di rewşa hêrîşên xwe de wê, bi teybetî wê, bê navber wê herêmên sivilan wê armanc bigirê ku wan bide valakirin.

Herîşên wê yên li herêmen serêkahnîyê, girêspî û deverên din ên din wê, di wê çerçoveyê de wê bikê. Bo ku ew bereye herîşên xwe li dijî firehbikê wê, herîşên li herêmen dirbesipîyê jî wê, hin bi hin wê bide destpêkirin. Di roja 22ê çîrîya 2019an de wê, ragihanên li ser malperên nûçeyan wê di wê rengê de bin ku wê, rejima tirk a dagirker wê, amedekariya herîşên xwe li herêmen li dora dirbesipîyê jî wê bikê bê. Di wê rengê de wê, ew wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Rejima tirk wê, di wê çerçoveyê de wê, di aslê xwe de wê, şerê wê yê li dijî civake kurd a rojava ku wê daya destpêkirin wê, di awayekê giştî de wê li herêmen din ên kurdistanê de jî wê bide domandin. Minaq li bakûrê kurdistanê şaradariyên kurd ên weke yên peyas, Bismil, Karaz û Ercişê jî wê desteser bikê. Ev desteser kirina dawî a di 22ê çîrîya 2019an de wê, di serî de wê, du armancên wê hebin. Wê armanca pêşî wê, mirov dikarê di çerçoveya şerê wê yê li dijî civake kurd de wê, fahmbikê. Wê çawa wê bi tememî wê, vîna gelê kurd wê, bi tememî wê, bi xwe rêvebirina wê ji holê rabikê wê bi armancê bê. Lê aliyê din jî wê, di wê dema ku wê bê gotin ku seat mana ku wê, pêvajoya agirbestê a weke mohletê ku ew hatibû dayîn nîşandin ku ew bi dawî bibê wê, di wê demê de kirina wê, bi armanca ji hevdû belavkirina heyra kurdan di nava kiryarên wê yên bi wê rengên li bakûrê kurdistanê û yên li rojava de qatbikê. Wê di serî de wê, bi wê armancê ev wê di serî de wê, were kirin. Di aslê xwe de wê, dema ku mirov wê, aliyê wê hilde li dest wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov karibê wê, werênê li ser ziman bê. Herîşên li dijî rojava wê, di serî de wê, rengê herîşên rejima tirk ê li ser serê civake kurd ên bi armanca jenosîdkirina civakê jî wê, bide nîşandin li berçavan.

Berî wê demê wê di pêvajoyên nîqaşkirinên li ser 'endamtiya tirkiya a li ewropa' de wê bê gotin ku divê ku herkesek pişgiriya bîdiyê de. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Lê ew hat dîtîn ku rejima tirk çendê ku ew di nava wê rewşê de jî bê wê, xwe ji wê re wê bigirê. Di wê rengê de wê, çawa wê, herkesekê wê di pêvajoya jenosîdkirinê de wê derbasbikê û wê, xwe bi wê bike desthilatdar wê, di nava politikayên wê de bê. Ev hat dîtîn.

Herîşên li rojava wê, di aslê xwe de wê, weke destpêka pêvajoyek nû a şer a li giştîya rojhilat jî bin. Di wê rengê de wê, temenê mudahaleyên nû wê li herêma wê vekê. Di aslê xwe de wê, temenê mudahaleyên nû ên li Sûrî jî wê, di wê çerçoveyê de wê vebikê. Di serî de wê, werênê li ser ziman ku wê, sûrî wê, piştî wê re wê, weke ku wê pêvajoya destpêka mudahaleyê a li wê ku wê di salên 2012'an de wê bijî wê, weke ku wê êdî wê, biawayekê din wê hin bi hin wê ji nû ve jî wê cardin wê ew wê bijî. Di wê rengê û awayê de wê, şewayekê wê, xwe bide diyarkirin. Amarika, rayadarên wê, li ser wê temenê re wê bahse 'pêwîstîya mudahaleyê' li sûrî wê li Sûrî wê bikin. Di heman demê de hanîna ji aliyê amarika ve bi dehan tankan li Litwanya jî wê, di aslê xwe de wê, weke rewşek amedekarî a temenê mudahaleyên nû ên li herêma wê mirov karibê wê, werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê li herêma wê, pêvajoyek nû wê, destpêbikê. Her wusa wê, weke aliyekê din jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, bi wê rengê jî wê pêvajoyek nû wê destpêbikê.

Di aslê xwe de wê, ji vê demê de wê, di aslê xwe de wê mudahaleyên nû wê, li herêma wê weke ku wê werina kirin.

Nîqaşên weke amariika hêzên xwe ji Sûrî vedikişênê jî wê, di aslê xwe de wê, ji aliyekê ve wê, hin bi hin wê werina dîtîn ku wê, weke nîqaşna ku wê bi armanca din dihêna bi lêv kirin bin. Rûsya wê, berdevkê wê, bertekê wê bide nîşandin û wê bêtê ku 'em fahm

nekin ku amarik çi dikê, gih dibêjê wê derkeve û gih cardin bahse şandina leşkerên din ên nû dikê. Li herêmê wê, di wê rengê de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, amarika wê, di wê rewşê de wê, di aslê xwe de wê, hin bi hin wê, zêdetirî wê, sîyeseta xwe ya li rojhilat wê, hem bi gûharênê û hem jî wê, zêdetirî wê, weke ku wê aktiv bikê. Ya ku wê were dîtin jî wê, ev bê. Di wê çerçoveyê de wê, di serî de wê, werênê li ser ziman ku wê, di wê rewşê de wê, pêngavana(hemle) wê li rojhilat wê li hemberî hevdû wê bikin. Di dema ragihandina vekişîna hêzên amarika jî sûrî jî aliyê Trump de wê, di heman demê de wê ragihênin ku wê li dora 3 hezar leşkerî wê bişênina li Sûûdî arabiya bo parastina cihên niftê. Di wê rewşê de wê, ev nûçe wê, di heman demê de wê, were li ser ziman.

Di dewama wê de wê, dema ku mirov wê, li rewşê wê binerê wê, mudahaleyên ku wê li herêmê wê bibin wê, naqşaya herêmê jî wê, bigûharênin. Tirkiya ber vê yekê ew hemû tiştî dide berçavê xwe û bi şavsorî hêrîşî kurdan dikê. Di nava wê rewşa mudahaleyê a li rojhilat de û ku wê herêm wê bê qada mudahaleyan ew, naxwezê ku kurd weke hêzekê li herêmê xwedîyê rewşê bin. Ber vê yekê ew hêrîşî kurdan dikê. Dixwezê ku ew di serî de bi navê kurdan çi hebê ew wê jî holê rabikê.

Di wê rewşê de wê jî mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev mudahale wê, di serî de wê, tirkiya wê, qada wê tangavbikê. Ew bixwezê û nexwezê jî wê, ew wê bibê. Ber ku Amarika û heta Rûsya jî tirkîyek bi wê rengê ku ew her roj hêrîşî deverêkê dikê û temenê aloziyê ya li herêmê wê naxwezîn. Politikaya wan ya weke ya 'sazûmana nû a cihanê' ku wê weke 'dûzane nû a dunyayê' jî wê were binavkirin wê, di serî de wê, di mantiqê wê de wê, zêde pêvajoyên şer wê, bi berdewamî wê weke ku wê newîna xwestin. Lê wê, pergale xwe wê, di wê çerçoveyê de wê çawa wê, weke ya herêmê wê pêşbizin û ankû wê weke lingên wê yên herêmê wê pêşbixin wê di nava hewldana wê de bê. Kurd jî ku rejimên herêmê ên weke tirkiya bixwezîn û nexwezîn wê, di nava wê 'dûzana dunyayê a nû' de wê, bi awayekê wê xwedîyê statûyekê bin. Di aslê xwe de ew jî nûha de hatîya dîtin. Di wê rewşê de wê, li herêmê wê kurd jî wê, bi rewşa xwe û hizrên xwe re wê, xwedîyê têgihiştineka wê sazûmanê bin. Birêz Ocalan wê, bahse wê bikê û wê bîrê li ser ziman ku "ew dixwezîn ku pergale me ya li rojava têkbibin." Wê, Di wê rengê de wê bahse pêvajoya dawî wê bikê. Di wê çerçoveyê de wê, ew wê, werênê li ser ziman. Lê jî wê aliyê ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev rewşa sazûmana dînyayê nû wê li herêmê wê, hemû hêzên ku ew hena wê, b awayekê wê, jî aliyekê ve wê, li gorî wê sazûmana dunyayî a ku ew bahse wê dikin wê, bi mantiqê wê, bixwezîn ku ew werênina li rewşek civakî a weke ya ku ew li wê dihezirin. Di wê çerçoveyê de wê, ev şerên dawî ên ku ew dibin û mudahaleyên ku ew dibin wê, di aslê xwe de wê, weke pêvajoyên şer ên mudahaleya di wê çerçoveyê de ku ew li herêmê dihên kirin û dibin jî bin. Di wê çerçoveyê de wê, nûqteyên berxwedidin ên herêmê ku ew bi rejiman bin û ankû bi civakî bin ew dixwezîn ku wan bişikênin û wê li gorî xwe bikina pozisyonekê de. Ya ku ew di serî de di temenê mantiqê ku ew bi wê mudahaleyên xwe dikin de ku ew di hê dîtin wê di rastiyê de wê ev bê.

Di aslê xwe de wê, dema ku em wê pêvajoyê bi awayekê pergali jî wê ne hildina li dest û wê bi wê rengê wê fahm nekin wê di serî de wê ew wê newê fahmkirin. Di vê rengê de wê, weke aliyekê giring em wê hildina li dest. Pêvajoya mudahaleyên li herêmê wê, piştî pêvajoya rûxîna yekîtiya sovyet wê, weke pêvajoyek giştî a komplike ku ew di wê demê de ew di hê pêşxistin û domandin jî bê. Ji demên salên 1990î û heta roja me bi pêvajoyên

mudahaleyê weke li îraqê û heta libya û sûrî wê, pêvajoyên bi ber wê pêvajoyê bin. Di wê çerçoveyê de wê, di wê rewşê de wê, li herêmê wê, di wê rewşê de wê, di mantiqê şerê cihanê ê duyem in de wê weke şerekê parvekirinê wê, weke ku wê ji nûve bi sîyesî, dîplomatîkî û heta ku wê, bi pêvajoyên şer ên bi wê rengê weke yên li sûrî û li dijî rojava û hwd wê, didina domandin. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê giring wê, werênê li ser ziman.

Li herêmê di wê rewşê de wê, pêvajoya mudahelêyê wê, di zane min de wê, weke pêvajoyek ku ew kûr dibê wê, di wê demê de wê, pêşkeve bê. Di wê pêvajoyê de wê, weke ku wê li ser rewşa kurdan de wê, bê gotin ku wê, 'Trump kurd terikendin' wê, wilqasî hesan û erzan mirov nikarê wê fahmbikê. Di serî de wê, di çerçoveya politikayên wan ên li rojhilata navin de ku ew dikin û mirov dikarê wê di çerçoveya mantiqê şerê cihanê ê duyemin de wê weke şerê parvekirinê wê werênê li ser ziman jî wê, di aslê xwe de wê, di awayekê de wê, xwe bide diyarkirin. Di wê rewşê de wê, ev pêvajo wê, were kûrtirkirin û wê ne tenê rojhilat ku wê, rojhilat wê jî xwe re wê bikê navend wê li giştî herêmên din ên Asya mazin bixwe jî wê di pêşarojê de wê belavbibê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Bi şîroveyên rojane ku ew dihê xwestin ku ew were fahmkirin wê, bégûman wê newê fahmkirin. Mirov dikarê wê, weke pêvajoya duyem a piştî dema şerê sar a amarika ku wê li herêmê wê pêşbixê jî wê, werênê li ser ziman. Di wê rewşê de wê, herêm wê, bégûman wê, di pêvajoyek pirr zêde zêde bi êş de wê weke ku wê derbas bibê. Li Asya wê, ev pêvajo wê, mirov dikarê wê bi wê rengê wê fahmbikê ku li Rojhilat û herêmên din ên Asya daketina li qadê a amarika wê, di serî de wê, bi rûsya û Çînê re jî wê, êdî wê li herêmê wê were hemberî hevdu. Heta ku wê, êdî wê Îndîya jî wê, bikeve nava wê pêvajoyê de. Ev wê weke pêvajoyek komplike ku wê bi mantiqê 'kevirê domîno' li wê dihê hizirkirin û pêşxistin jî bê. Di serî de wê, weke aliyekê din ê giring wê, di dewama wê de wê, werênê li ser ziman ku wê, ev pêvajo wê, di wê rengê de wê, xwe zêdetirî wê bi pêvajoyên şer li rex mudaheleyên dîplomatîkî û hwd re wê bide domandin. Wê, ev pêvajo wê, weke pêvajoyek li demê belavkirî wê, mirov ku li wê bihizirê wê, weke pêvajoyek bi aloz a demdirêj wê mirov dikarê wê werênê li ser ziman. Di wê rewşê de wê, di wê pêvajoya dirêj a bi aloz de hêzên ku ew li ardê xwe biparêzên wê ew wê, weke hêzên ku wê baxtê wê pêvajoyê jî wê bi xwe û hebûna xwe re jî wê karibin bandûrê li wê bikin û bidina diyarkirin. Di wê rewşê de wê, hanîna li rojavê bombayên atomê ên amarika li tirkîya li Incilikê wê, di aslê xwe de wê, di wê çerçoveyê de wê, weke aliyekê wê şerê li giştîya li rojhilat û giştîya asya mazin jî wê, werênê li ser ziman. Wê, di wê rewşê de wê, mirov jî wê hanîna li rojev a bombayên atomê fahmbikê ku wê, ev pêvajo wê zêde bi şitt û aloz wê derbas bibê.

Sînorê weke hêzek hegomonîkî wê mazinahîya amarika jî û ya Rûsya jî wê heta sînorê xîyanetkîrîna wan ya li kurdan bê.

Ku mirov jî kîjan aliyê ve meyzîzênê wê, rewşa Sûrî û hêrişên rejimên herêmê wê, gelek tiştan wê bi xwe re wê, zelal bikin. Piştî ku kurdan wê, li rojava wê, bina xwedî hêz û wê, bidest xwe bi xwe rêvebirina xwe wê bikin wê, di serî de wê, hasab û kîtap li ser wê werina kirin. Di serî de wê, piştî ku wê, kurd wê, rêveberîya xwe ya xweser wê avabikin wê, hemû hêz wê jî aliyê xwe ve wê, hasabên xwe wê li ser wan wê bikin. Rûsya jî û amarika jî wê, di nava wê de bê. Hemû jî wê, nûqtayên zayif ên rejimên herêmê ên weke

rejima tirk wê bizanibin ku wê sînore hişmendîya wan a dijminatîya kurdan bê. Wê, di wê warê de wê, êdî wê li ser wê re wê bidest hizirkirinê wê bikin.

Rûsya wê pêşî wê bo ku ew kurdan ji amarika dûrbîkê wê bidest bikarhanîna tirkîya weke tehdîdê li ser serê wan wê bikê. Wê, bi wê re wê, di dema ku wê, kurd wê rêveberîyên xwe wê bi kantoanan wê avabikin wê, di serî de wê, ev hêz jî wê, li rex wê xwe bicih bikin. Wê piştî wê, rûsya wê bidestûra wê hêrîşên rejima tirk ên li ser afrînê wê, bibin. Wê piştî wan hêrîşan jî wê, tirkîya wê, di nava wan de wê bileyizê. Wê, tirkîya wê, tiştê ku ew ji rûsya jî û amarika jî wê, weke ku ew bidest dixê wê kuştina kurdan bê. Wê wekî din wê ne tiştêkê din bê. Di serî de wê, weke aliyekî din mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Piştî wê re wê, dema ku wê, Trump wê, hêzên xwe ji herêmê bide vekîşandin û wê, weke hemû cihan wê bi lêvbîkê ku wê, “rohnîya kesk’ wê ji hêrîşa tirkan a li ser kurdan re wê vebîkê wê, hingî wê, temenê pêvajoyek din jî wê, bi xwe re wê bide afirandin. Li herêmê wê, bi wê re wê, ev rewş wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, di aslê xwe de wê, ev rewş ne tenê bo tirkîya wê bo hemû herêmê wê, nîşanaka wê bê ku wê, ji aliyê nîrxên mirovatîyê ve wê, zêdetirî wê pêşketin wê, nebûbê, çendî ku wê bê gotin ku wê herêm wê, xwediyê dîrokek mazin a dirêj jî bê. Civakên ku ew xwediyê wan nîrxên mirovî na wê, ew wê, bi awayekê wê werina ji dîrokê birin. Li ser wê re demeka netewî a bi hovî wê, wê were were pêşxistin bi têgihîştian desthilatdarîyê re.

Li herêmê wê, kurdweke civake herî kevn a dîrokê jî bê. Lê wê, hemû hêzên herêmê wê, li dijî wan wê, di nava şerekê jenosîdkirinê bin. Di aslê xwe de wê, mirov dikarê li rewşa kurdan binerê û bahse hebûn û nebûna mirovatîyê û wîjdanê jî li herêmê bikê. Wê, ev wê, weke aliyekê din bê ku mirov wê, dikarê wê, di serî de wê, weke aliyekê din wê, werênê li ser ziman bê.

Ji aliyê din ve jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê rewşa kurdan wê li herêmê wê, pîr zêde wê, pêşketî bê. Wê di serî de wê, pêvajoyên hêrîşê ên weke bi DAÎŞê û piştî rejima tirk bixwe ku wê bikê wê, li wê pêşketina wê bê. Wê çawa wê ew wê ji rewşa kurdan dûrbikin û wê, bikujin wê, şerê wê bi kurdan re wê li herêmê wê bidin. Li herêmê wê, di aslê xwe de wê, rewşa kurd wê, zêdetirî wê, di wê demê de wê, derkeve li pêş. Her çendî ku wê tirkîya wê destûrê wê ji wê re wê bê dayin ku ew bikeve rojava de jî lê wê mirov werênê li ser ziman ku wê rewşa kurdan wê bi rewşa wan ya statûyî re wê, rengê wê, were dîtin. Azmûna li dora 10 salan ku wê li rojava wê, bi rewşa xwe bi xwe rêvebirina wê ku wê bibê wê, bêgûman wê, ew nikaribin wê ji berçav dûrbikin û wê ji holê rabikin. Ew wê, di serî de mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê, di serî de wê, werênê li ser ziman.

Lê ev rewşên din ên weke hêrîşê wê, di serî de wê tiştêkê wê weke azmûn wê, bi kurdan wê bide nîşandin. Ew jî wê, ew bê ku ew ji wê demê û pêde ew, ji asta partîtiyê derbasbibin û ew ji nûha û pê de li ser esta netewî ew bi hevdu re tebigirihin. Wê weke din wê, nikaribin xwe û destkevîyên xwe biparêzên. Rewşa rojava wê, di aslê xwe de wê cehreya hemû herêmê û hêzên herêmê wê bide gûharandin. Di wê rewşê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wê azmûna rojava wê qat bi qat wê, li ser rewşa ‘komuna parisê’ ku wê bê mijare pirtûk û lêkolînan di nava sosyalîstan de wê, ji wê zêdetirî wê, xwediyê wateyekê bê. Di serî de wê, li herêmê wê, bahse wê, zêdetirî wê hebê. Wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di aslê

xwe de wê, rewşa rojava wê, weke aliyekê din wê mirov dikarê wê werênê li ser ziman ku wê, kurd wê, di wê rewşê de wê, derkevina li dika dîrokê.

Di wê rewşê de wê, bergirên rjeima tirk pêşî weke bi çekirina hêtan di nava rojava û bakûr de û piştê weke hewldana 'hewldanan bi dagirkirin û îşkale li herêmê weke ku wê hinek dordor wê bînina li ser ziman ku wê hewl bidin yan 'kembere arab' û yan jî 'kembera tirkmen' li herêmê wê çêbikin wê bêgûman ev nikaribê pêşîya wê pêşketinê bigirê û wê ji berçav dûrbikê. Di serî de wê, mirov werênê li ser ziman ku wê hewldanên bi wê rengê wê zêdetirî wê, di reng û awayekê wê, zêdetirî rewşa îşkal û dagirkeriyê wê raxina li berçav. Ev wê, weke rewşeka ku mirov wê, di serî de wê, weke aliyekê wê werênê li ser ziman û wê fahmbikê bê.

Rojava êdî bûya. Gotina xwe gotiya. Êdî ew derketiya li holê. Her wusa wê, ti dagirkerî û îşkal wê nikaribê wê pêşîya wê bigirê. Wê tenê û tenê wê, çendî ew pêşketin mazin derketiya li dika dîrokê wê raxê li berçav. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Rojava wê, ji wê demê û pêde wê, weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ji wê demê û pêde jî wê hebê û wê bibê. Wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Wê, mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman. Di aslê xwe de wê, ev rewşên îşkal û dagirkeriyê wan jî ji aliyekê ve weke rewşna ku wê, rewşa pêşketina rojava wê derxê li holê mirov li wê bînerê. Lê wê ew derxistina li holê wê, ne tenê wê bi rojava re wê, were fahmkirin. Wê bi giştîya herêmên kurdistanê ên başûr, rojava, bakûr û rojhilat re wê, were dîtîn û fahmkirin. Wê weke aliyekê din ê giring wê, mirov dikarê wê fahmbikê wê werênê li ser ziman.

Rojava wê, di wê warê de wê, hemû hêrîşên li ser wê, tenê û tenê wê bi armançakê bin. Wê çawa wê pêşîya wê pêşketina wê û bandûra wê li ser giştîya kurdistanê û kurdan wê bigirê bê. Wê, bo wê bê. Di serî de wê, weke aliyekê giring wê li vir mirov wê kifşbikê. Ber vê yekê wê, di serî de mirov wê fahmbikê. Di temenê hewldan û armanca hêrîşên rejima tirk ên li dijî rojava de wê, hebûna bakûrê kurdistanê ê di nava sînorê de ku ew hatiya hiştin û metingerî û îşkale wê ya li ser wê hebê. Di wê çerçoveyê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de avêtina kayyuman li şaradarên kurdistanîyan û hêrîşên li rojava wê, di wê çerçoveyekê de wê hevdû wê temem bikin. Wê, weke aliyekê din ê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Ber vê yekê mirov, dikarê wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman wê, bi aliyê hêrîşên rejimên herêmê ên li ser rojava re wê, rewşa dagirkeriya wan a li ser beşên din ên kurdistanê jî wê, mirov dikarê wê pênasebikê û wê werênê li ser ziman. Ji wê aliyê ve wê, mirov dikarê wê, weke aliyekê din ê giring wê hilde li dest û wê, werênê li ser ziman. Di wê çerçoveyê de wê, hêrîşên li ser rojava wê, rengê îşkal û dagirkeriya rejima tirk a li ser bakûrê kurdistanê, ya îranê li ser rojhilat, ya îraqê li ser başûrê kurdistanê û ya sûrî li ser rojava jî wê, bi xwe re wê raxê li berçav. Wê, di serî de wê, weke aliyekê wan hêrîşên li ser rojava mirov divê ku wê, fahmbikê. Wê, di serî de wê, werênê li ser ziman. Li vir wê tenê wê pêwîstî bi wê hebê ku mirov li ser sedemên hêrîşên wan ên li ser rojava bihizirê wê, bes bê ku mirov van alîyan bi wê re kifşbikê. Ev alî wê, weke aliyana giring ên ku mirov di serî de wê li ser wê bisekinê û wê bikê ku wê fahmbikê bê. Di aslê xwe de wê, hêrîşên li ser rojava wê, rengê dagirkeriya dîrokî a li ser civake kurd û kurdistanê wê raxê li berçav. Ji wê aliyê ve wê, di serî de wê, weke aliyekê giring wê werênê li ser ziman. Dema ku wê, di çapameniya cihanê de jî wê, bahse wê, rojava

wê were kirin û çendî ku wê bê gotin ´ bakûrê sûrî´ jî wê, di dewama wê de wê, weke gotineka ku ew jî wê nayê vaqatandin wê gotina “herêmên kurdan ên li bakûrê sûrî” wê, were li ser ziman. Dema ku wê bahse bakûrê kurdistanê wê were kirin wê gotina “başûr rojhilatê tirkîya ku herêma kurdan” wê, were bi lêv kirin. Wê, dema ku wê, bahsa bajarên kurdan wê were kirin wê gotina bajarên kurdan ên li tirkîya wê, were kirin. Di wê rengê de wê, ew wê, werina li ser ziman. Wekî din wê, bahse başûrê kurdistanê û herêmên wê yên kurdistanî wê werê kirin. Wê bahse rojhilat wê, were kirin û wê, bahse ´herêma rojhilat a kurdistanê´ wê, bê kirin. Ev pênasikirinên ku ew di nava rêzên nivîsên rojnema û pirtûkên di derbarê herêmê de wê, werina nivîsandin wê ne tenê wê pênasikirina herêmê bi rastî wê bikin wê, wekî din wê bidina nîşandin ku wê ber çî wê, rejima tirk hêrişî van herêmên kurdan ên weke rojava û hwd dikê wê, ew wê bi xwe re wê bide nîşandin. Di wê rewşê de wê, salixkirin wê bi serê xwe wê, weke aliyekê vala derxistina hemû têgihên bi wê rengê ku ew dihên pêşxistin jî bê.

Salixkirina herêmê wê, di wê çerçoveyê de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê heta roja me wê, bi deh hezaran wê pirtûk û lêkolîn wê li ser herêmên kurdan wê werina nivîsandin. Ev nivîsandin hemû jî wê, di aslê xwe de wê, bi hebûna xwe re wê tiştekê wê bidina nîşandin. Ew jî wê, ew bê ku wê, kurd û kurdistan wê hebê. Wê bi wê re wê sedema hêrişên li ser serê kurdan jî wê bidina ravakirin. Di wê dewama wê de wê mirov dikarê wê, weke aliyekê din wê werênê li ser ziman ku wê, kurd wê, di wê rewşê de wê, di aslê xwe de wê, serkeftî bin. Di wê çerçoveyê de wê, dirok wê, di wê rengê de wê hemû şerên li kurdistanê wê karibê pênasê bikê û wan mahkûm bikê. Tenê ku em li vê pêvajoya hêrişên li rojava binerê ku wê bi zêde û kêmiya wê re ku mirov li wê binerê wê, bibînê ku wê kurd wê weke hêzek cihanî û herêmî wê, werina li ser ziman. Wê, di navaroka wan nîqaş û nivîsandina de wê bahse rûsya û destûrdayîna wê ya ketina tirkîya li rojava û gûharandina dmeografiya wê jî bikê kirin. Wê wekî din wê bahse terikendin a kurdan ji aliyê rêveberîya trump ve wê, were li ser ziman ku wê, weke “bi tenê hiştin” û “li kurdan xîyanet kirin” wê, were li ser ziman. Di wê rewşê de wê, ev nîqaş wê, weke nîqaşna ku wê, mirov nikaribê wan di nava rûpelên dirokê de wan bi hesanî şîrovebikê û bixwênê bê. Ev wê, di aslê xwe de wê, weke rewşna ku mirov divê ku wê bi wê re wê, li ser salixkirina hebûna kurdan a li ser herêmên wan re wê, weke nîqaşna bi çerçova jî wan hilde li dest û werênê li ser ziman.

Kurd di wê demê de wê, bi zêdeyî wê, weke hêzek mazin wê derkevina li pêş. Wê di zane min de ku wê weke ku wê di dirokê de wê care pêşî wê bûbê wê hemû hêzên mazin û piçûk ên cihanî wê, hebûna hêrişên rejima tirk a li ser rojava wê, şermazarbikin. Ev şermazarkirin wê, rewşa rojava de bi tenê wê mirov nikaribê bi tenê fahmbikê. Di çerçoveya diroka şerê rejima tirk a 50 salê dawî ê li dijî civake kurd jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Ez wê dihênima berçavên xwe ku wê piştî wê şermazarkirina wê şerê wê yê li dijî rojava jî wê ew wê, şerê xwe li ser serê civake kurd wê bidomênê. Ew wê, weke şerekê ku ew hertimî hatî şermazarkirin wê di dirokê de wê cih bigirê. Ku ew piştê bi çî rengê were kirin û pênasikirin jî bê. Di wê rengê de wê, weke aliyekê wê yê giring wê mirov dikarê wê, di serî de wê, werênê li ser ziman.

Di wê warê de wê, di serî de wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman ku wê, ev di aslê xwe de ku mirov wê, ji kijan aliyê ve wê hilde li dest jî wê, bê weke destpêka demek nû ku mirov wê, di serî de wê, hilde li dest û wê fahmbikê bê. Rojava wê, di wê rengê û awayê de wê, temenê wê, pêşxistina dema nû bê. Rojava bi wê rengê wê hemû pêvajoyên

şerên rejimên herêmê ên li dijî civake kurd û kurdistanê ku ew hatina meşandin wê, di serî de ew dana şermazarkirin bi hemû cihanê. Ev wê, weke rewşek dîrokî ku mirov wê nikaribê wê, ji holê rabikê û wê ji nedîtî ve wê were bê. Ev wê, weke aliyekê wê yê giring bê. Rojava wê, di wê rewşê de wê, weke beşa kurdistanê a piçûk ku wê bi bakûrê kurdistanê ve wê girêdayî bê. Lê wê hemû bandûrên pêvajoyên şerên rejimê ku wan xwestîya ku li ser hebûna civake kurd bidina çêkirin wê bide şikandin. Wekî din wê, perdeya li ser dîrokê wê, rakê. Wê, dîroka herêmê a rast wê, rengê wê, bi civaketîya wê re wê, bi pêşketina rojava re wê bide dîyarkirin li berçav. Heta roja me jî ew civake kurd û civakên din ên li herêmê ku ew navê wan jî nayê xwestin ku di nava rûpelên dîrokê de were ditin wê, ew derkevina li holê. Wê, bi wê rengê wê, di serî de wê, şaşiya bi zanebûnî nivîsandina dîroka herêmê û ne hiştina navên xalkên herêmê di wê de derbas bibê wê, raxê li berçav. Ew statûkîya ku ew bi wê rengê li ser rengên nivîsandinê ên weke bi xîyalî bi navê pirtûkên 'dîrokê' ku ew dihat ser ziman ew da fahmkirin. Da nîşandin ku ew rengê nivîsandinê ê dîrokê ê bi zanebûnî ku ew şaş dihê nivîsandin ew di temenê hemû pêvajoyên şerên rejimên herêmê ên li dijî civakên herêmê ên weke civake kurd jî bê. Rojava wê, weke dîmenekê vajî wê tîpolojîya ku wan rejiman ji xwe re afirandîbû bû. Ber vê yekê wê, çawa wê dîmenê wê ji holê rabikin wê, bi wê armancê wê, hêrişî wê bikin. Di wê pêvajoya hêrişên bi armanca ji holê rakirinê de wê, ku mirov hilde li dest mirov dikarê wê, di serî de bêjê ku wê, ev pêvajo wê ji dema M. Kemal Atatürk û heta dema T. Ardogan wê, weke pêvajoya şerê rejima tirk ê li dijî hebûna civake kurd wê, weke pêvajoyek şer ku wê bi pêvajoya hêrişên DAÎŞê û yên rejima tirk li dijî rojava re wê, bigihîjê li ast û pêvajoyek din a nû bê. Divê ku mirov pêvajoya hêrişên DAÎŞê ku wê di sale 2015an de wê bikê û yên rejima tirk ku wê di 9ê çîrîya 2019an de wê li dijî rojava wê bide destpêkirin wê, weke xeleka wê pêvajoya hêrişên wê yên bi demê re ku wê bê kirin wê, weke ya dawî a bi armanca birina sêrî a pêvajoya jenosîdkirinê li ser serê civake kurd û xalkên din ên li herêmê jî mirov wê fahmbikê. Wê zêdetirî wê bandûra wî şerî wê li ser bakûrê kurdistanê wê hebê. Wê di dewama wê de wê, rejima tirk wê, bi awayekê hovane wê, hêzên xwe wê biafirênê û wê bide hêrişkirin, dagirkirî û îşkalkirîn li rojava. Di serî de wê, mirov dikarê weke aliyekê wê, werênê li ser ziman. Tenê wan rewşên dagirkirin û îşkalê wê karibin rojava wê, were bi tememî ji holê rakirin? Wê bêgûman wê nikaribin. Wê vajî wê, zêdetirî wê, were naskirin di nava mejiylê hemû cihanê de weke 'bakûrê sêrî herêmên kurdan.' Wê bi wê re wê, ew herêm wê, li ser azmûnên xwe wê pêşketina xwe wê, bide domandin. Trump wê, piştî hêrişan wê dîsa wê, werênê li ser ziman ku 'ew piştî jî bi kurdan re bixabitin. Wê piûştî wê di dewama wê de wê, werênê li ser ziman ku "emê li wê, heyîdar bin ku kurd wê, paya xwe ji nifta ku wê ji wê herêmê were derxistin bigirin.' Wekî din wê, rewşa sekinandin şer wê, bi wê re wê bikeve rojava hemû cihanê de. Ev wê, weke aliyekê din ê ku mirov wê, di serî de wê, werênê li ser ziman. Kurd wê, di wê demê de wê, çendî ku wê di bin pêvajoyên hêrişan de jî bin lê wê, ev hêrişên wê demê wê, kurdan wê, hem di nava wan de wê zêdetirî wê li hevdu wê şiyarbikê û wê temenê tifaqa nava wan wê çêbikê û hem jî wê, ji derve wê, wan zêdetirî wê bi pêvajoyên hêrişên li ser wan re wê, werina naskirin. Min di wê pêvajoyê de ji gelek çapemeniyên cihanî ew gotin di teybetî di nava nivîsên wan ên li ser rojava û pêvajoya şer de xwand ku wê, bê nivîsandin ku "kurd weke civake herî mazin a li rojava ku ew bêstatû" û ankû "kurd, weke civake herî mazin a bê dewlet" wê, bê ser ziman. Ev wê, weke aliyna din ên ku mirov ji nava wan nîqaşan derxê li holê û fahmbikê bê.

Rojava wê, weke herêma rojavayê kurdistanê wê, bi gotina 'rojawa' re wê li herêmê û li cihanê hemûyî wê, bi wê rengê wê were nasîn. Di wê rengê de wê, kurd wê, bi wê re wê, werina nasîn. Di wê rengê de wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Rojava wê bê weke rastîyeka ku ew hatî fahmkirin a di mejiyê hemû cihanê de. Wê çendî ku wê, kurd wê li wê rastî bêbaxtiyê wê werin û wê di bin pêvajoyên hêrîşan de jî bin wê, bi wê re wê, ew wê, xwe bide domandin.

Rojava ku ew nûha hemû were tûnakirin û ji kurdan were vala kirin jî wê, mirov dikarê wê, werênê li ser ziman wê, ew weke herêma kurdistanê û ya ku kurd li wê dijîn wê hertimî wê, were dîtin. Ew bi wê rengê ew hatin pênasikirin. Di wê rengê de piştî wê pênasikirinê hewldanên gûharandina demografiya wê, tenê û tenê wê weke hewldanna ku wê li berçavên hemû cihanê bin. Ku hemû cihan li hemberî wan bideng bê û bédeng jî bê. Wê, weke aliyekê giring wê mirov dikarê wê, werênê li ser ziman. Rojava ne tenê bû sînorê mirovatiyê û wijdanan wê, bi wê re wê, bê sînorê hemû hêzên cihanê ên hegomonikî jî. Wê, weke aliyekê giring wê, di serî de mirov dikarê wê, werênê li ser ziman.

Cizira botan, Kurdistan, Abdusamet yigit. Kewçera 2019